

هه لگري خه لاتى نوڤلى سالى ١٩٨٢

گابریل گارسيا مارکيز

سه دسال
ته نياي

وه رگيراني:
م. حه سه ن ره ستگار

www.iqra.ahlamontada.com

ئىكئب (كوردى، عربى، فارسى)

www.iqra.ahlamontada.com

بۆدابه زاندىنى جۆرەھا كىتەپ: سەردانى: (مُنْتَدَى إِقْرَأَ الثَّقَافِي)

لتحميل أنواع الكتب راجع: (مُنْتَدَى إِقْرَأَ الثَّقَافِي)

پەراي دانلود كىتاپهاى مەختەلف مەراجەه: (مُنْتَدَى إِقْرَأَ الثَّقَافِي)

www.iqra.ahlamontada.com

www.iqra.ahlamontada.com

للكتب (كوردى ، عربى ، فارسى)

سههء سال ته نيایى

گابریل گارسىا مارکیز

وه رگيرانى
م.حسن رستگار

پيداچوونه وهى
لوقمان باپير

سه
سال
تهنیا

- ناوی کتیب: سەد سأل ته نیایی
- ناوی نووسەر: گابریل گارسیا مارکیز
- ناوی وەرگیر: م.حەسەن پەستگار
- دەرھێنانی ھونەری ناوھو: خەلیل ھیدایەت مام شێخ
- بەرگ: ئاکار جەلیل کاکەوھیس
- نرخ: (٩٠٠٠) دینار
- تۆرە ی چاپ: چاپی سێھەم: ٢٠١٥
- شوێنی چاپ: چاپخانە ی رۆژھەڵات - ھەولێر / ٠٧٥٠٤٦٣٩٥٣١
- لە بەرێوەبەرایەتی گشتی کتیبخانە گشتیەکان ژمارە ی سپاردنی (٥٤٩) سالی ٢٠١٥ ی دراوھتی.

بەریوەبەری ھونەری دەزگا

سەلام محمد رسول

پرۆژە ی ھاوبەشی

دەزگای چاپ و بلاوکردنەو ی رۆژھەڵات - خانە ی ناوێر بۆ چاپ و بلاوکردنەو

خوینەری بەرپۆز:

کتیپی "سەد سەل تەنیایی"، کە لە بەردەستتان دایە، رەنگە ھەم کتیبەکە و ھەمیش نووسەرەکە، واتە، گابریل گارسیا مارکیز، بۆ ئێوە زۆر ئاشنا نەبن. خۆشم ھەتا چەند سەل پێش خویندەنەوێ سەد سەل تەنیایی، ناوی گابریل گارسیا مەیسەتو، کە خەلاتی ئەدەبی "نۆبیلی" وەرگرتووە. ناحەقیش نییە، ئاگاداری ئەدەبیاتی جیھان و رەوتی پێشکەوتنی کۆمەڵی مەرقایەتی نەبن، چونکە نە خۆمان وەک نەتەوێ کورد و نە زمانەکەشمان وەک زمانیکی سەر بەخۆ ددانێ پێدا نەنراوە و سەرەرای گیانبازی و فیداکارییەکی زۆر بۆ ئەو مەبەستە، جاری نەمانتوانیوە یان نەیان ھێشتوووە خۆمان بپاری چارەنووسی خۆمان بدەین. ھەر بۆیەشە، نووسینی داستان و چیرۆک و شانۆ و بابەتی ھونەری لەو پەڕی کزی و لاوازی خۆیدا. وەرگێڕانی ھەر مەرسە. بەرھەمی ئەدەبی نووسەرانی گەورە جیھان، یان، بە کوردی وەرەگێڕدراون یان ئەگەر وەرگێڕدراون لە چەند نووسەری وەک عەزیز نەسین و یاشار کەمال و ... ئەویش لە رادە چەند بەرھەمی ئەو نووسەرانی تیپەری نەکردوو. خۆ ئەگەر وەرگێڕی باش و نووسەری چاکیشمان ھەبن، لە بەر خوینەری کەم و گرانی مەزە چا پەمەنی کەم کەس مەیلی بە سەر نووسین و وەرگێڕانەو ماوە.

سەد سال تەنبايى ....

له سەر گابریل گارسىا مارکیز، له و سالانەدا ئەوەندى زانییم کتیبىكى گچکەى کراوەتە کوردی. بەلام شاکارى بەرھەمەکانى گابریل گارسىا مارکیز ئەو کتیبەى "سەد سال تەنبايى"یە، کە خەلاتى نۆبیلى له سالى ۱۹۸۲ پىندراوە و ناو و ناوبانگىكى جیهانى داوەتە نووسەرەکەى. "سەد سال تەنبايى" له سالى ۱۹۶۷ بۆ کراوە و تا ئیستا بە سى زمان وەرگیردراوە و زۆرترین خوینەرى له جیهاندا بۆ لای خوێ راکیشاوە. له دیدارىکدا کە گۆرباچۆف له سالانى دەسەلاتیدا لەگەڵ گابریل گارسىا مارکیز له مۆسکۆ کردى، پێى گوت: "چۆنە ئەو ھەموو شتەکانە لە کتیبىكى وەھا بچووکدا کۆ کردۆتەو؟". له راستیشدا ھەروایە. نووسەر، چارەنۆسى مرۆقى له سەرەتای نیشەجى بوونى وە لە چوارچۆیەک بەناوى گوند ھەتا دنیا خراپ دەبێ (دیارە ھەر لەو گوندە) له کتیبىكى سى سەد و ھەفتا ھەشتا لاپەرەیدا، ھیناوە، لەگەڵ زۆربەى دەورانەکانى گەشەکردنى کۆمەلگەى مرۆی.

ئەو شاکارەى گابریل گارسىا مارکیز له سالى ۱۹۷۲ خەلاتى "رۆمۆلد گایگۆس"ى له ڤەنزویلا وەرگرت. له سالى ۱۹۶۹ یش رەخنەگرانى ئىتالىا خەلاتى "کیانچانۆ"یان پىدا. ھەر لەو سالەدا ڤەرانسەوییهکان بە باشتەرى کتیبى دەرەوێ سالیان دانا و لە ولاتە یەکگرتوووەکانى ئەمریکا بە یەکیک له دوازدە رۆمانى سالى ۱۹۷۰ دیارى کرا. فرانسوا میتراى له سالى ۱۹۸۱ نیشانى "لژیۆنى دونوور"ى خەلاتى نووسەر کرد، ھەر ئەوانەش بوون کە سەرنجى ھەموو لایەکی بۆ لای گابریل گارسىا مارکیز راکیشا.

با بزانی نووسەرى "سەد سال تەنبايى" کێیە؟ و له کوى بوو؟ و خەلکى کویە؟

گابریل گارسىا خەلکى ولاتى کۆلۆمبیاى ئەمریکاى لاتینە و له ۶ مارسى ۱۹۲۸ له شارۆچکەى بە ناوى (ئاراگاتاکا) له نزیک

سەد سال تەنبايى .....

كەنارەكانى كاريبي لەدايك بوو. وەك شارەزايان دەلێن: " گوندى ماكوندو"، كە بناخەى داستانەكەى "سەد سال تەنبايى" لە سەر دامەزراو، ھەر ھەمان شارۆچكەى "ئاكاتاكا"يە كە نووسەرى لى لەدايك بوو. باوكى گابریل گارسىا تیلگرافچى بوو بە ناوى گابریل ئیلیخو گارسىا. دایكىشى ناوى سانتياگا ماركیز بوو. گابریل، باپیر و داپیرەى گەورەیان كردوو. داپیرە ، كە دەبێتە دایكى دایكى، ھەر لە منالییەو گویچكەى گابریل گارسىای بە چیرۆكە خوشەكانى چاخدا و باپیرەشى لەو بارەییەو دەستی كەمى لە داپیرە نەبوو. گارسىا ماركیز خۆتەندى ناوەندى لە ۱۹۴۶ تەواو كرد و دواى سالیك بۆ درێژەى خۆتەندن رویشتە كۆلیژى یاسا "حقوق" لە زانكۆى بۆگوتا. ھەر لەو سالەدا بوو كە چیرۆكى كورتى خۆى بە ناوى "تەسلىمى سێھەم" بلأو كردەو. شارەزايان باوەریان وایە بۆ ئەو داستانە كورتە، نووسینەكانى كافكا كاری تێكردوو. ھەروەھا ھەمەنگواى و فۆكنەر و زۆر نووسەرى ئەمرىكای لاتینیش لە سەر نووسینی داستانەكانى گارسىا ماركیز بى شوین نەبوون.

گابریل گارسىا ماركیز داستان و كورتەچیرۆكى گەلێك زۆرن، كە چەندیان ئەوانەن: "كەس بۆ سەرھەنگ نامە نانووێ، ئەوین لە سالانى كۆلێرادا، پاییزى پاتریارك، سەرھاتی مەرگىكى راگەيەنراو". گابریل گارسىا ماركیز بە دواى سەرکەوتنى شۆرشى كووبادا بۆ ماوەى ۳ سالان ھاوکاریى ھەوالدەری دەولەتیی "پرینسا لاتینا"ى كووبای كرد. گابریل گارسىا ماركیز بۆ ماوەى ۸ سالان لە (۱۹۶۷- ۱۹۷۵) لە ئیسپانیا نیشتەجێ بوو و، لەو ماوەیەدا كۆمەلێك داستانى كورتى نووسین. گارسىا لە كۆتایى ھەفتاوە تا مردنى لە نیشتمانەكەى خۆى كولۆمبیا و مەكسیكۆسیتیدا دەژیا.

نازانم كتیبى "سەد سال تەنبايى" سەرى لە چاپ دێتە دەر یان نا. سەرەرای ئەوەش پێویستە ئەوەندە بێم لە وەرگێڕانى ئەو داستانەدا

سەد سأل ته نیایی .....

تینه کۆشاوم زۆر دەسکاری دەقه فارسییه که ی بکه م و به قه ولی
خۆمان بیکوردینم، چونکه لام وابوو ههم زۆر زهحمه ته و ههمیش
رهنگه له چوارچیوهی وهرگیرانه که دهر بچم. بئگومان دهزانم
که موکوریشی زۆر تیدایه، به لام ههرچۆنیک بی، کاری وهرگیرانه که م
پی له نه کردنه که ی زۆر باشتتر بوو، به لکو توانیبیم خزمه تیکی
ههرچهند بچووکیش بی به ئه ده ب و زمانی کوردیم کرد بی.

له کۆتاییدا به پیویستی دهزانم سوپاسی هاوڕێیانم بکه م که هانیان
دام بۆ وهرگیرانی ئه و رۆمانه، به زمانی کوردی، ههروه ها شه مالی
رهستگاری کورم، که شوینی هه سانه وه ی خۆی له ولاتی سوید بۆ
ته واوکردنی کاره که بۆ به جئ هیشتم. سوپاس و ریزم بۆ هاوڕێیان
کاک عوسمان رهحیمی، که دوو جار به نووسینه که دا چۆته وه بۆ
رێک و پێککردن و بژار، ههروه ها مامۆستا بیبهبه ش جاریکی
پیداچۆته وه بۆ هه له وه پله هه لگرتن. به لام زهحمه تی له هه مووان
زۆرتتر بهر هاوڕێی لاومان کاک عه لی سووسه نی که وت، که به
هه وسه له و به جوانی رۆمانه که ی تایپ کرد و بۆ چاپ ئاماده ی کرد،
زۆری سوپاس ده که م.

وه رگیر؛ هه سه ن رستگار

سالانی دواتر، کاتیک که سهرهنگ ئۆرلیانۆ بویندیا^۱ له بهرامبهر ئهو سهربازانه دا راوهستا بوو که بریار بوو تیرهبارانی بکهن، دوانیوه پڕۆیهکی جارانی بیر کهوته وه که باوکی بۆ دیتنی سههۆل له گهڵ خۆی بردبووی. له کاته دا گوندی ماکوئندۆ^۲ ته نیا بیست خانووی قوڕ و بهرد و چه پهری هه بوو، خانووه کان له بهستیتی چۆم دروست کرابوون. ئاوی رووبار روون بوو و به سهر بهردی سپی و گهره دا دههاته خوارێ که دهتگوت هیلکهی زینده وه ری پێش میژوون. جیهان ئه وهنده نوێ بوو که زۆر شتان هیشتا ناویکیان نه بوو، بۆ ناویان ته نیا راداشتنی قامک له کایه دا بوو، هه موو سالی نزیك مانگی مارس بئه ماله یه کی قهره چی شرۆل چادری خویان له نيزک ئهو گونده هه لده دا و به دهنگی دههۆل و زورنا، خه لکی گونده که یان له شتی تازه داهاتوو ئاگادار ده کرد. ئاسنرفین یه که مین شتی تازه داهاتوو بوو که گه یشتبووه ئهو گونده. کابرای قهره چی به قه لافهت که ده یگوت ناوم (میلیادیس) ه^۳، به ریشی تیکه لالو و دهستی قرچه لاته وو، ئه وهی که پێیان ده گوت هه شته مین سه یر و سه مه ره ی زانایانی کیمیا گهری مه قدوونییه، به خه لکی نیشان دا. کابرا به دوو کوته ئاسنه وه له ماله که وه بۆ ماله کی دیکه ده پوشت، خه لکی ئاوه دانی که ده یاندیت هه موو قاپ و مه نجه ل و قابله مه و سێ پایه و ته ورداس و ته ور له جیگای خویان ده بزوون و ده که ونه سهر زه وی سهر یان سوور مابوو، پێچ و بزما ری ته ختان که ده یانو یست ده رپه رن جیره جیریان وه ته ختان خستبوو، ته نانه ت زۆر شت که ده مینک بوو بزر ببوون دۆزرانه وه و به دوا ی کوته ئاسنه

---

^۱ - Aureliano Buendia

^۲ - Macondo

^۳ - Melaiades

سەد سال تەنپايى .....

سىجراوئىيەكانى مىلكىيادىسدا ۋەپىكەۋتەن. مىلكىيادىسى قەرەچ بە زاراۋەيەكى ناخۇش دەيگوت: "شەتەن گىيانىان ھەيە، بەلام پىۋىستە ۋەخەبەريان بىنن". خۇزى ئاركادىۋ بويىندى^۱ كە ھەمىشە خەيالى فرە و بى سنوورى دەگەيشتە ئەۋپەپى موجزات و سىروشت و جادوۋگەرى، بىرى دەكرەۋە رەنگە ئەۋ شتە تازە داھاتوۋە بىھوۋدەيە بە كەلكى ۋەي بى زىرى لە زەۋى پى دەرىتى. مىلكىيادىس كە پىاۋىكى راستى بوو، شتىكى ئەۋتۋى پىشېنى كىردبوو: "بەدەردى ئەۋ كارە نايە." بەلام خۇزى ئاركادىۋ بويىندى لە ۋ كات و زەمانەدا بىرواى بە قەرەچىيان نەبوو، ھەر بۆيە يەستىرەكەي و چەند سەر گىسكى لەگەل ئەۋ دوو تىكە ئاسنەفەتە سەۋدا پىكرەد. ژنەكەي ئۇرسۇلا ئىگواران^۲ كە ھىۋاى بە داھاتى ئەۋ ھەيوانانە بوو، نەيتۋانى پىشى ئەۋ سەۋدايە بگىرى و مىردەكەي پەشىمان كاتەۋە. كابرا لە ۋەلامدا دەيگوت: "بەم زوۋانە ئەۋەندەمان زىر دەبى كە دەتۋانين ھۆدەكانى پى فەرش بگەين". بۇ سەلماندنى قەسەكانى چەند مانگان زۆر بە توندى كارى كىرد. تەۋاۋى ناۋچە، تەننەت تەختى روبرەكانىشى بىست بە بىست بەۋ دوو تىكە ئاسنە پىشكىنى و تاقىكرەۋە، بە دەنگى بەرز دوعاكانى مىلكىيادىسى دەۋتەۋە، تەنپا شتىكى كە تۋانى لە ژىر خاك دەرىپكىشى و بىدۆزىتەۋە، زىرىيەكى ژەنگاۋى سەدەي پازدەيەم بوو كە شۋىتە قوپاۋەكانى ۋەك كەدۋى گەۋرەي خىزاۋى زىرىنگەي دەھات. كاتىك خۇزى ئاركادىۋ بويىندى بە يارمەتتى چوار پىاۋ كە لەگەلى بوون زىرىيەكەيان لە بەر يەك كىردەۋە، لە نىۋىدا ئىسقىنى بەگەچبۋى مردۋىيەكى دۆزىيەۋە كە قوتۋىيەكى بچۋۋكى مىسى لە گەردندا بوو. لە نىۋ قوتۋىيەكەدا چىنگىك موۋى ژنىان دۆزىيەۋە.

قەرەچىيەكان لە مانگى مارسدا گەپانەۋە، ئەۋجار دووربىنىك و زەرەبىنىكى بە قەرا تەپلىكى لەگەل خۇيان ھىتابوو. ئەۋانەيان ۋەك دۋاين داھىتانى جوۋلەكانى شارى ئەمستردام نىشان دا، ژنىكى قەرەچيان لە دوورى گوند دانا و دووربىنىان لە بەر دەركى چادر دامەزراند، ھەر كام لە خەلكى گوند

^۱ – Jose Arcadio Buendia

^۲ – Ursula-Iguaran

سەد سالى تەنبايى .....

بە دانى پىنچ رېال^۱ دەيتوانى چاۋ لە دووربىن بكا و ژنەى قەرەچ لە يەك مەنگاۋى خۆى بىيىنى. مىلكيادىس دەيگوت؛ "زانست، مەوداى ھەلگرتوۋە، بەرزووانە مروڤ دەتوانى لە مالاھە پال بداتەوہ و ھەر شتىكى لە جىھاندا رووبدا بىيىنى." لە نىوەرۋيەكى گەرمدا بە زەرەبىنى گەرە شانۋيەكى سەريان گىرا، قولېك گىاي وشكىان لە نىوەرپاستى جاددە دانا و بە كۆكردنەوہى تىشكى خۆر لە ناوہندى زەرەبىن ەكە گىايەكەيان ئاگر تىبەردا. خۆزئ ئەرکادۋ بويندىا كە ھىشتا لە شكستى ئاسنرڤىتەكان تەماتبزوہ سەرەخۆ، بە مېشكى داھات كە رەنگە لەو شتە تازەيە بتوانى چەكىكى شەر ساز بكا. مىلكيادىس ھەولى دا لەو بىرە پەشيمانى كاتەوہ، بەلام سەرەنجام رازى بوو زەرەبىنەكەى لەگەل دوو تىكە ئاسنرڤىتەكە و سى سكەى زىر لەگەلدا سەودا بكا، ئۆرسۇلا لە داخان دەستى بە گريان كرد. ئەو سى سكەيە بەشيك لەو سەندووقە زىرە بوو كە باۋكى بە عومرىك پاشەكەوت و لەخۆبوردوۋى كۆى كردبۆۋە و لە ژىر تەختەكەى چالى كردبوو بۆ ئەوہى لە دەرڤەتىكا بىكاتە دەستمايە، خۆزئ ئەرکادۋ بويندىا تەنانت دلخۆشى ئۆرسۇلاشى نەدايەوہ، بە پىكىشى زانستىيانە وداھا لە تاقىكارىيەكاندا نوقم ببوو كە نزيك بوو گىانىشى لە سەر دابنى.

بۇ نىشاندانى كاركردى زەرەبىن لە بەرەى دوژمندا، خۆى كردبۆۋە شەانجى تىشكى ھەتاو و لەشى وا سووتا كە ھەتا ماۋەيەكى زۆر شوپىنى سووتاندنى لى ديار بوو. لەگەل ئەوہشدا كە ژنەكەى دژايەتتى دەكرد و دىزانى بەرھەمى ئەو داھىتەنە مەترسىي ھەيە، زۆرى نەمابوو مالاكەى ئاگر تىبەردا، زۆر سەعاتان دەرگاي لە سەرخۆ داخست و ئىمكاناتى شەرىي ئەو چەكە نوپىيە لىكدايەوہ، سەرەنجام كىتپىكى ھەموو لايەنەى ئەو بارەوہ ئامادە كرد و لەگەل بەرھەم و تاقىكارىيە زۆرەكان و گەللەدارپژراۋەكان ناردىيە لاي كاربەدەستانى دەولەت، دايە دەستى تەترىك كە چيا و زەل و چۆمى خورپىتى بىرېن و زۆر جار نزيك بوو لە بەر تاعوون و تىنى ناھومىدى و ھىرشى زىندەوہرى كىۋى و دېندە، گىانى نە دەست بدا، ھەتا سەرەنجام گەيشتە جادەيەك كە دەگەيشتەوہ سەر

^۱- Reale

سەد سال تەنبايى .....

جادهيەكى دىكە كە ھىستىرەكانى پۇستى بە ویدا رادەبەردن. لەگەڵ ئەو كە لەو كات و زەمانەدا سەفەر بۆ پیتەخت ئىمكانى زۆر زۆر كەم بوو، خۆزى ئاركادۆ بويندىا، بىيارى دابوو ھەر كە لە لايەن كاربەدەستانەوہ بانگ بكړئ، وەرئ بكەوئ و بۆ نيشاندانى داھيتانى خۆى بە پاىەبەرزانى نيزامى بچیتە پیتەخت و بەرپرسايەتى فيزكردن و راھيتانى ھونەرى سەختى شەرى خۆرەتاوى بە ئەستۆوہ بگړئ، سالان چاوەروانى وەلام بوو، سەرەنجام لە چاوەروانى وەرەز بوو و لای ميلكياديس پيى بەوہدا نا كە تيشكاوہ، تەنيا ئەوكاتە بوو كە كابراى قەرەچ سەلماندى درۆى لەگەڵ ناكا، زەرەبين ەكەى وەرگرتەوہ و سەكەكانى دايەوہ، ھەرۋھا ھىندىك نەخشەى جوغرافياى و ريتويتى جۆراوجۆرى دەرياگەرىى دايە. لەگەڵ ئەوانەشدا بە دەست خەتى خۆى كورتەيەكى لە زانىارىيەكانى ھيرمانى راھىب بۆ نووسىيەوہ و دايە دەستى ھەتا شيۆەى كار بە دوورين و قىبلەنوما و گۆشەياب فير بئ. خۆزى ئاركادۆ بويندىا، لە وەرزی باراندا بە مانگ لەو ھۆدە بچكۆلەيەدا مايەوہ كە لەو سەرى مالاكەيدا دروستى كردبوو بۆ ئەوہى كەس نەبیتە كۆسپى تاقىكردنەوہكانى، ئەركى مالاوہى بەتەواوى لە بىر چووبۆوہ، شەوانە لە ھەوشە خەرىكى روانىنى ئەستىران بوو و بۆ ئەوہش بزائى بە وردى كەى دەبیتە نيوەرۆ، كەمى مابوو تاو بيبا، كاتىك بە شيۆەى كارى گەورە كەرەسەكانى بەتەواوى ئاشنا بوو و راھات، زانىارىي سەبارەت بە فەزا بەجۆرىك بوو كە بئ ئەوہى لە ھۆدەى تاقىكارى بچیتە دەرئ، دەيتوانى لە دەريا نەناسراوہكاندا كەشتىرانى بكاو و سەر زەوييە دووہرەدەستەكان بگەړئ و لەگەڵ زىندەوہرە ئەفسانەييەكان پيوەندى بگړئ. لەو دەورەيەدا بوو خووى گرت لەگەڵ خۆى قسەى دەكرد. ئۆرسۆلا و مندالەكان لە باخچە دارەمۆزە و سنجوو و شەتلە چەوہندەر و پەتاتە و تەماتەيان دەچەقاند و لەبەر ماندوويى پشتيان راست نەدەبۆوہ. لە پړ و بە بئ ھىچ جۆرە ئاگادارييەكى پيشوو، شيۆەحالەتتىكى جەزبە جىگای تىكۆشانى پيشووى گرتەوہ.

چەندەھا رۆژ ھەرۋەك سىحرى لى كرابئ، ھەدەس و بۆچوونەكانى لە بن ليوان دەگوتهوہ بئ ئەوہى بۆخۆى بزائى دەلى چى، سەرەنجام سى شەممە

سەد سالى تەنبايى .....

رۇژىكى مانكى ديسەمبەر، لاي نيوەپۇيە ھەموو قورسايى بارى عەزابى خۇى بە تەكانىك وەدەرنا، مندالەكانى ھەتا كۇتايى تەمەنيان فەرامۇشيان نەكرد كە باوكيان چۇن بە رىژىكى تايىبەتى لەرزان لە تاووتى شەوانى بىندارىى دور و درىژ و تووپەيى خەيالى لە سەر كورسى دانىشت و دۇزىنەوہى خۇى راگەياند:

زەوى وەك پرتەقال خپە.

ئۇرسۇلا خۇى پى رانەگىرا، نەپاندى: "ئەگەر قەرارە شىت بى، خۇت بە تەنيا شىت بە، بەلام ھەول مەدە ئەو بىرە قەرەچىئاسايە بە مىشكى مندالەكاندا بگەى." خۇزى ئەركادۇ بويندىا، كە ئارام بوو، تەنانت ئەوكاتە ژنەكەى لە داخان دوربىنەكەى بە زەويدا دا و شكاندى، سامى نەكرد، يەكى دىكەى دروست كرد. پياوانى گوندى لە ھۇدەكەى خۇى كۆكردەوہ و بە تيۇرىيەكانى، كە بۇ ھىچ كاميان زانراو نەبوون، نىشانى دا ئەگەر لە نوختەيەكەوہ بە كەشتى (پاپۇر) بەرەو رۇژاوا رىكەوين و ھەر برۆين، دەگەپىننەوہ نوختەى ھەولەى كە وەپىكەوتووین. ھەموو خەلكى ئاوابى ھاتتە سەر ئەو باوہپەى خۇزى ئەركادۇ بويندىا شىت بووہ، ھەتا ئەو كاتەى مىلكيادىس گەيشتى و ھەموو شتىكى روون كردەوہ، لە بەرچاوى ھەموويان سوپاسى ھۇش و تىگەيشتنى خۇزى ئاركادۇ بويندىاي كرد، كە چۇن لە رىگاي زانستى ئەستىرەناسى (ھەيئەت) گەيشتۇتە تيۇرىيەك كە بە كردەوہ سەلمىندراوہ، ئەگەرچى ئەو تيۇرىيە ھەتا ئەو كاتى لە گوندى ماكۇندۇ نەناسراو مابۇوہ، بۇ سەلماندى ئەو پىنداھەلگوتنەش ديارىيەكى پىندا، كە لە دوارۇژى گوندى ماكۇندۇدا نەخشىكى زۇر گرنگى ھەبوو:

دەزگاي تاقىكارى كىمياگەرى.

مىلكيادىس لە پىر و بەپەلە پىر بېوو، لە يەكەمىن سەفەرەكانىدا كەم و زۇر ھاوتەمەنى خۇزى ئەركادۇ بويندىا دەھاتە بەرچاو، لە كاتىكدا خۇزى ئاركادۇ ھىز و تواناي بىيۇتەى كە دەيتوانى گوينى ئەسپى بگرى و لە زەوى بدا، پاراستبووى، كابراى قەرەچ بەپىچەوانە دەتگوت تووشى نەخۇشىيەكى سامناك بووہ، رۇژ لەگەل رۇژ لە كەمىيەى دەدا. لە راستىشدا بەرھەمى ھەموو ئەو نەخۇشىيە كەم و جۇراو جۇرانا كە لە سەفەرەكانى دەورى

سەد سال تەنبايى .....

دنيدا تووشيان ھاتبوو، لە لەشى ئەودا سەريان ھەلدابوو. لەو کاتەدا کە بۆ دامەزراندنى دەزگای تاقىکاری يارمەتیی خۆزى ئارکادیۆ دەدا، بۆى دەگىرايەو کە چۆن مردن لە ھەموو شوپىنگ بە دواوھەتە، بەلام سوور نىيە و نايەھوئى زەرەبەى ئاخىرى لى بەدا. ئەو نمونەى ھەلاتوویەک بوو کە تووشى ھەموو نەخۆشى و کارەساتىک ببوو کە ئىمكانى ھەيە بۆ مەرۆف بىتە خوارى. پلاگەر^۷ لە رۆژھەلاتى نۆوھەپاست، سکوروبوت^۸ لە دورگەى ماليزى، گولى لە ئەسکەندەريیە، بىرى بىرى^۹ لە ژاپۆن، تاعوون لە ماداگاسکار، بوومەلەرزە لە سىسیل و غەرق بوونى پاپۆر لە تەنگەى ماگالیاينىس^{۱۰}، ئەو کابرا سەیرە کە دەيگوت کىلى نوسترادامووسى^{۱۱} لە دەست دایە، پیاویکی ناشاد بوو کە لە پشت تەمىکی خەماوى و روانىنى ئاسایى دەتگوت ئەودىوھى ھەموو شتىک دەبینى، کلاویکی گەورەى وەک باالى قازووى رەش لە سەر بوو و، نیوبالتۆیەکی مەخمەرى کە شویتى چەندەھا سەدەى پتوھ دیار بوو، بەلام سەرەپای زانستى زۆر و دیمەنى سىحراوى مەرۆفنىکی سەرزەوى بوو کە نەیدەتوانى لە بچووکتىن شتى ژيانى رۆژانەى رابگا و دەربچى. لە دەردى پىرى دەینالاند، لە بىبايەختىن گىروگرفتى مالى سکالای دەکرد، زۆر دەمىک بوو پتەدەکەنى چونکى بە نەخۆشى سکوروبوت ھەموو ددانەکانى ھەلدايەو، خۆزى ئەرکادۆ بویندىا دلنیا بوو دوستایەتییەکی بەھیز لە نۆوانیاندا دەستى پىکردووه. مندالەکان لە خۆشى ئەو داستانانەدا کە دەيگىرپانەو دەمیان رەق ببوو. ئۆرليانۆز کە لەو زەمانەدا تەمەنى پىنج سال بوو، بە درىزایى تەمەنى ئاواى دەھاتەوھە یاد کە پاشنیوھەپۆى ئەو رۆژە لە بەرامبەر تیشکى خۆر کە لە پەنجەرەوھە دەھاتە ژوورەوھە، دانىشتبوو و بە دەنگىکی گەورە تیشکى

^۷ - نەخۆشییەک کە لە کەمبۆونى ویتامین P پەیدا دەبى - و

^۸ - نەخۆشییەک کە لە کەمبۆونى ویتامین C پەیدا دەبى - و

^۹ - نەخۆشییەک کە لە کەمبۆونى ویتامین b پەیدا دەبى - و

^{۱۰} - مەلەوانى دەريایى پرتەقلی (۱۵۲۱-۱۴۸۰) کە ئەم تەنگەى لە باشوورىترىن نوختەى ئەمریکای باشوورى دۆزیوھە.

^{۱۱} - Michel Nostradamus ئەستىزەناس-کىمیاگەر و پزىشکى فەرانسەوھى ۱۵۰۳-۶۶ - و

سەد سالى تەنبايى .....

داويشته دوورتىن سەر زەوييەكانى خەيالى و ئارەقى لە لاجانگان دەهاته خواري. خۇزى ئاركادۇ برا گەورەكەي بۇ نۆبەي خۇي ھەموو ئەو ديمەنە جوانانەي وەك مىرات بۇ ئەوان مابوون، بە جىھىشت، بە لام بە پىچەوانە بۇ ئۆرسۇلا لەو چاوپىكەوتنەدا بىرەوهرىيەكى ناخۇش بە جىما، چونكە لە كاتىكىدا ھاتبووە ژوورەوہ كە مىلكيادىس لە رووي كەمتەرخەمى شووشەيەكى "بى كلورورى" جيوەي شكاندبوو.

ژنە گوتى: "بۇنى شەيتانى دى."

مىلكيادىس رستەي ژنەي راست كردهوہ و گوتى (بە ھىچ جۆر) دەرکەوتووە شەيتان لە سولفور دروست بوو، بە لام ئەوھيان تەنيا سوبلىمەيە.

ئەوجار سەبارەت بە تايبەتییەكانى شەيتانى بەردى خۇي زاناياڤانە دوا، بە لام ئۆرسۇلا گوئي نەدايە و مندالەكانى بۇ دوعا خويندن لەگەل خۇي برد، ئەو بۇنە توند و تىژەي بۇ ھەميشە لەگەل يادى مىلكيادىس لە بىر مايەوہ.

دەزگاي تاقىكارى برىتى بوو لە تەندوورىك، ليوانىكى تاقىكارىي مل دريژ (لەگەل ھىندىك كاسە و رەحەتى و پالۆينە و ھىلگە) و دەزگايەكى ئاوپاككەرەوہ كە بە ھۇي قەرەچىيەكان و لە بەر رووناكايى ريتووتىيە نوينەكان بە شىوہى ئەنبىقى سى باسكى "مريەمى يەھوودى" دروست كرابوو. بىجگە لەو كەرەسانە، مىلكيادىس نموونەي ھەوت ئاسن بەرامبەر بە ھەوت ئەستىزە، فۆرمولى مووسا و زوسيمووسى^{۱۲} بۇ زىر دروستکردن و ھىندىك نووسراوہ و گەلالە سەبارەت بە "زانستى گەرەتى" بۇ بە جىھىشت ھەتا بتوانى ھەويتى كىمياگەرى دروست بكا، خۇزى ئەرکادۇ بويندىا كە بەگەرمى عاشقى ساكارى و فۆرمولەكانى زىرسازى ببوو، چەند ھەفتە لە سەريەك لە ئۆرسۇلا پارايەوہ كە ريگەي بدا زىرەكان لە ژىر زەوى دەرھىنيتەوہ و ئەوھندەي ليكجىابوونەوہى جيوە ئىمكان دەدا زىرەكان زۆر بكا. ئۆرسۇلا ھەرەك جارەن لە بەرامبەر پىنداگرتنى مىردەكەي تەسليم بوو و بەوجۆرە خۇزى ئەرکادۇ بويندىا سى سەكەي زىرى لە تاوہيەكدا لەگەل وردەمس و زەرنىخى زەرد و گۆگرد و مژ

^{۱۲} Zosi US- زاناي يوناي كە لە دەورەي سەدەي سىتەمى پىش زايىنى دەژيا- و

سەد سال تەنبايى .....

توانىدە، دوايى ھەمووى ئەوانەي بە تىنكى زۆر لە مەنجهلىك رۆن گەرچەكدا كولاند ھەتا بوو بە شلەيەكى خەست و ھەلگەر، كە زۆرتر ھەك ئاوى نەباتى سووتاو دەچوو ھەتا زىر. لە رەوتى ناھۆمىدانەي پالاولتندا، مىراتى بە قىمەتى ئۆرسۆلا لە ئەنجامى توانەو ھەگەل ھەوت ئاسنى ئەستىرەيى و تىكەلاو ھەگەل جىو و وىترىولى قىبرىسى و، بە دوايدا كولاندن لە پىوى بەراز لە جياتى رۆنى توور، بوو بە مشتىك تلتە و بە بنى مەنجهلەو نووسا.

كاتىك قەرەچىيەكان گەرەنە، ئۆرسۆلا ھەموو خەلكى لى ھان دابوون، بەلام بزۆزى لە ترس بەھىزترە، ئەو جارە قەرەچىيەكان كاتىك لە گوند تىپەر دەبوون، بە ھەموو كەرەسەيەكى مۇسقىقا ھەرا و ھورىايەكى يەكجار زۆريان ھەپى خستبوو و جارچىيەكەش نواندى سەيرترىن دۆزىنەو ھى زانايانى ئاسىي بچووكيان رادەگەياندى. خەلكەكە رۆشستە چادىر قەرەچىيەكان و بە پولىك (پارەيەك) مىلكىيادىسيان بىنى كە جوان و جەل بۆتەو، چرچ و گنجى دەموچاوى نەمايوون و ددانەكانى سپى و تازە بوون و دەبرىسكانەو، ئەو كەسانەي كە پووكى شىن ھەلگەر و روومەتى تىكقوپا و لىو و لىچى ھەلقچاوى ئەويان دەھاتەو ید، لە بەرامبەر ھىزى بى ئەولاو و ئەولاى ئەوپەرى سروسشتى كابرانى قەرەچ لە ترسان دەلەرزىن. ئەو كاتە كە مىلكىيادىس ددانەكانى دەرھىتان و بە ھەموويانى نیشان دا، ترسەكە دوو بەرامبەر بوو، لە يەك دەمدا بۆو بە كابرانى كۆلى سالاكانى پىشوو و بە دوايدا كە ديسان ددانەكانى لە دەم خستەو، بە دلنايەو ھەلاو ھەتتى دووبارەي زەردەخەنەي ھاتى، تەنانت خۆزى ئاركادۆ بويندىاش سەلماندى كە زانين و زانستى مىلكىيادىس بىسنوورە و تەنیا كاتىك ھەناسەي ئاسوودەي ھەلگىشا كە كابرانى قەرەچ بە دزىيەو شىو ھى كارى ددانە دروستكراو ھەكانى بۆ باس كرى.

ئەو شتە ئەوئەندە بۆى سادە و ئاسان بوو و لە ھەمان كاتدا سەرسوور ھىنەر، كە ھىشتا شەو دانەھاتبوو ھەموو زانستى كىمياگەرىي لە لا پوچ و بى بايەخ ھاتە بەرچا. ديسان تووشى قەيرانى بەدرەقتارى بوو و تەرتىبى خواردى تىكچوو، لە تەواوى رۆژىدا لە نۆمالىدا دەھات و

سەد سالى تەنبايى .....

دەچوو و لە بەر خۆيەوه قسەى دەکرد. بە ئۆرسۆلاى دەگوت: "لە جيهاندا رووداوى ئەوتۆ روودەدەن مەژۆن بڕوا ناکا، لە دوو قەدەمى ئىمە لەو بەر رووبار، ھەموو جۆرە دەزگايەكى جادووى پەيدا دەبێ و ئىمەش لێرە وەک رەو کەر دەژین. ئەو کەسانەى کە ئەويان لە سەرەتاي دروستبوونی گوندی ماکوئندۆو دەناسی، لەو ئالوگۆزەى، کە لە ناسياريتى ميلکياديئەسەو بە سەريدا ھاتبوو، سەريان سوورمابوو.

سەرەتا، خۆزى ئەركادۆ بويندىا وەک سەرۆک عەشیرەتيك دەچوو کە بە خۆشیی تەواو ھووە سەبارەت بە تۆچاندن و ئازەلدارى و پەرورەدەى منداڵان فەرمانى پيوستى دەدا و بۆ چاکترکردنى وەزعی گشتی گوند تەنانت بە کردەو بەشداریی لە کاروباری ھەمووان دەکا. لە بەر ئەو خانووەکەى باشتريں خانووی گوند بوو، خانووەکانى دیکەى گوندیان ھەر بە شیوہى ئەو دروست کردن، خانووەکەى بریتی بوو لە ھۆدەيەکی دانیشتنى گەرە و رووناک، ھۆدەيەکی نان خواردن بە بەرھەيوانىکی پڕ لە گولێ رەنگاوپرەنگ، دوو ژووری نووستن، ھەوشەيەکی بێدەنگ کە دار بەروويەکی گەرەى تێدابوو، باخچەيەکی پڕ لە سەوزى و، ھەوشەيەکی چکۆلە کە بزنەکان و بەرازەکان و مريشکەکان بە ئاشتی و خۆشی بەيەکەو دەژيان. تەنبا زیندەوهریک کە نەدەبووایە بێتە ئەو مالا و گوندەکە، کە لەشیری شەپانی بوو.

ئۆرسۆلاش وەک مێردەکەى تێدەکوژشا. ژنیکی تیکۆشەر و ورد و ھەتا بلێنى لە سەرەخۆ بوو. کەس گوێی لە پرتە و بۆلەى ئەو ژنە نەببوو. لە بەرەبەيانییەو ھەتا شەو دەتگوت لە ھەموو شوێنیک ئامادەى، دەنگی خشەخشی ژیرکراسەکەى دەبیسرا. بە ھیمەتى دارین کە بە دەستی خۆیان دروستیان کردبوون، ھەمیشە پاک و خاوین بوون و لە سندووقە کۆنەکانى جلو بەرگەو بەزنى نەرمى ریحانە بلۆ دەبوو.

خۆزى ئەركادۆ بويندىا، کە لە ھەموو کارەکاندا ھەمیشە پيش قەدەم بوو، شیوہى دروستکردنى خانووەکانى بە جۆریک داپشتبوو کە ھەر کەس بە ھاسانى ئاوى لە چەم دەھینا و شەقامەکانى بە جۆریک کیشابوو کە ھەر مالیک بە رادەى مالەکەى دیکە ھەتاوى تیکا، لە ماوہى چەند سالدا گوندی

سەد سالى تەنبايى .....

ماكوندۇ بوو بە ئاۋەدانىيەكى وەھا كۇشا و بە تەرتىب كە سى سەد كەس دانىشتوۋى ئەو گوندىە هېچ كات نەياندىبوو. بە تەۋاۋى دەتتوانى بلىنى گوندىكى بەختەۋەرە. جىيەك كە كەس تەمەنى لە سى سالى زۇرتەر نەبوو و هەتا ئىرەش كەسى لى نەمردبوو.

خۇزى ئەرکادۇ بويندىا لەو كاتەۋە دەست بە دروستکردنى گوندىكرا، تەپكە و داۋى دروست كىرد و لە ماۋەيەكى كورتدا، نە تەنبا مالى خۇيان، بەلكو هەموو مالەكانى دىكەى گوندىشى پىر كىرد لە قەنارى و كەۋاسەوز و سىرلە. چەرە و خوتىندى ئەو هەموو بالندە جۇراۋجۇرانه گوئى كەپ دەكىرد و، ئۇرسۇلا بۇ ئەۋەى شىت نەبى مىۋى لە گوئى خۇى ئاخنى. هەۋەلىن جار كە تىرەى مىلكىادىس بۇ فرۇشتنى حەبى شوۋشەبى سەرئىشە هاتنە ئەو گوندى، خەلكى زۇريان پى سەير بوو، كە ئەۋانە چۇنيان ئەۋى لەۋبەرى ئەو هەموو زەلانىە دۇزىۋەتەۋە، قەرەچىيەكان دانيان بەۋەدا هىنا كە دەنگى مەلەكانى گوند بۇ نىۋ ئاۋەدانى كىشاۋن.

كەچى ئەو گىيانەكۇمەلایەتییە خۇشمەعشەرە، هەر خىرا داۋى ماخۇلانى تاۋوتوى ئاسنرفىن و حىسابەكانى هەئىەت و خەيالى كىمياگەرى و نىگەرانىى ناسىنى سەير و سەمەرەى جىهان، لەنىۋ چوو. خۇزى ئارکادۇ بويندىاي پاك و خاۋىن و وريا، بوو بە پىاۋىكى تىكشكاو كە بە جلك و لىباسى خۇى رانەدەگەشىت و، ئۇرسۇلا بە چەقۇى ئاشپەزخانه دەيتوانى رىشى هاتوو و تىكهاۋى هەلپاچى. هىندىك تەنانەت لايان وابوو تەلەسم و جادووكراره. لەگەل ئەۋەشدا ۋەختايەك دەستى لە شتە سەيرەكان هەلگرت و، ئامادە بوو لە پىش هەموۋىانەۋە لە ماكوندۇۋە رىگايەك بەرەو شتە تازەداهاتووۋە سەيرەكان بكاتەۋە، هەموو كەس تەنانەت ئەۋانەى شكىان لە شىتى و ماخۇلىايى ئەۋدا نەبوو، بۇ جىيەجىكردىنى ئەو نەخشەيە دەستيان لە كار و ژيانى خۇيان كىشايەۋە.

خۇزى ئەرکادۇ بويندىا بچووكترىن ئاگادارىيەكى لە سەر چۇنىەتتى هەلگەۋتى جوغرافىايى ئەو ئاۋچەيە نەبوو. هەر ئەۋەندە دەيزانى لە لای رۇژھەلات زەنجىرە چىاي زۇر بلند و سەرکەش هەن و لە پشت ئەۋانەۋە

سەد سأل ته نیاىى .....

شارى كۆن و قەدىمى رېۋھاشا^{۱۲} ھەلگەوتوۋە. لە رۆژگارى كۆن (باپىرى، ئۆرلىانۇبويندىيى يەكەم، بۆى باس كىردىبوو) فرانسىس درىك^{۱۴} بە تۆپى دەچوۋە راۋى تىمساح و ئەۋانى بە كا ھەلداخنى و دەيىردە لای مەلەكە (شا) ئەلىزابىت و پىشكەشى دەكرد. كاتىك خۇزى ئەركادۇ بويندىا لاو بوو، لەگەل پىاۋەكانى و ژن و مندال و ئاژەل و ھەموو جۆرە كەرەسە و خرت و پرتى مالاۋە، بۆگەشتن بە دەريا، لە زنجىرە چىا تىپەرىبوو، بەلام لە پاش بىست و شەش مانگ لە برىارى خۆى پەشىمان بېۋە و بۆ ئەۋەى ناچار نەبى لەو رىگايەۋە بگەرىتەۋە، گوندى ماكۇندۇيان دروست كىردىبوو. ئەو رىگەيە، بۆ ئەۋ بى سوود بوو و تەنیا دەيگىرايەۋە بۆ رابردوۋ. لە لای باشوور زەلاۋى بچووك ھەبوون كە بە جۆرە گىايەك داپۇشراپوون و بە دوايدا گۇلاۋىكى يەكجار پان و بەرىن ھەبوو كە بە وتەى قەرەچىيەكان سەروبنى نەبوو. ئەو گۇلاۋە گەۋرە لە لای رۇژاۋا لەگەل زۆر ئاۋى بەرىنى دىكە تىكەل دەبوۋە كە ماسىي گەۋرە و جوان و ناسكى سەرنانەى تىدا بوون، كە لۇتكەۋانەكانيان بە مەمكى خى و جوان فرىو دەدا. قەرەچىيەكان شەش مانگ بە سەر ئەۋ ئاۋانەدا لۇتكەيان رادا ھەتا بگەنە رىگاي خاكى كە يەستى پۇستى پىدا دەرىشتن. بە لىكدانەۋەى خۇزى ئەركادۇ بويندىا تەنیا ئىمكانى پىنەندىگرتن لەگەل جىھانى پىشكەوتوۋ رىگاي باكوور بوو. بۆ ئەۋ مەبەستە كەرەسەى راو و ئەسپابى پىۋىست بۆ برىن و ۋەلانانى لك و پۆپى گەلا ئامادە كرا و، لەگەل ئەۋ پىاۋانەى كە لە دروستكردن و بىياتنانى ماكۇندۇ ھاۋكارىيان كىردىبوو ۋەرىكەۋت. نەخشە و دەزگاكانى قىبلەنومى لە كۆلەپشتىيەك ھاۋىشت و پىنى نايە ئەۋ شۋىتە پى مەترسىيە. رۇژانى ھەۋەل لەگەل گىروگرفتىكى ئەۋتۇ روۋبەروو نەبوون، لە داۋىنى بەردەلانى بەستىنى چۆمى ھەتا ئەۋ جىگايەى سالانى پىشۋو زىيى كابرى شەركەريان دۇزىبۆۋە، رۇشتە خوار و لەۋىۋە بە رىگاي باخچەى نارنجاندا چۈۋنە نىۋ دارستان و لىرەۋار. لە كۆتايى ھەۋتوۋى يەكەمدا

^{۱۲} Riohacha-

^{۱۴} Francis Drake (۱۵۴۰-۱۵۹۶) دەرياگەرى ئىنگلىسى و يەكەم ئىنگلىزى كە لە رىگاي دەريا دنيا

دەۋر لىدا- و

سەد سأل ته نیایی .....

شووریکیان کوشت و کردیانه که باب، به لام ته نیا نیوهیان خوارد و ئەوی دیکهیان خوی کرد و بۆ رۆژانی داهاتوویان هه لگرت. به وکاره دهیانه ویست له خواردنی گوشتی تووتی، که شین و بۆنی قهوزهی لی ده هات، خۆ بپاریزن و نهیخۆن. جاریکیان بۆ ماوهی ده رۆژان خۆریان چاو پینه که وت. زهوی وهک خۆ له میشی بورکان، نه رم و ته ر بوو و گیا و گول ورده ورده به سامتر ده بوون، دهنگی بالندان و نه ره ی مهیموونان دوورتر بۆوه، جیهان بۆ هه میشه خه ماوی بوو. پیاوان به وه بیر هیتانه وه ی بیر وه ریه کانیان له وه هه شته ته ره دا داهیزابوون. به هه شتیکی بیده نگ و ته ر که پیش به هه شتی ئاده م و حه وا دروست کرابوو، جیگایه ک که چه که مەکانیان له قوولکه ی چهوری هه لماویدا رۆ ده چوون و ساتۆره کانیان شین شینک و مارمیله کیهان قهلت و بر ده کرد. حه فته یه کی ته واو بی ئە وه ی قسه له گه ل یه ک بکه ن، وه کو ئە وانه ی به دم خه وه وه ده رۆن، له دنیای پر له ده رد و خه مدا به ره و پیش چوون. دنیایه ک که ته نیا رووناکایی فرینی میش و مه گه سی نوورانی بوو. له بۆنی ناخۆشی خوین ته نگه نه فەس ببوون. ریگه یه ک بۆ گه رانه وه نه بوو، ئە و ریگه یه که ده یان در ی و ده یان کرده وه، له ماوه یه کی کورتدا به و گیا و گولانه که له پیش چاویان ده روا و هه لده ستا، پر ده بۆوه، خۆزی ئە رکادۆ بویندیا ده یگوت گرنگ نییه، ته نیا نابێ ریگه گوم بکه ین. به یارمه تی قیبله نوما پیاوه کانی به ره و باکووری نادیار ریتویتی کرد و له و سه رزه وه ییه ته له سمکراوه هاتنه ده ر. شه ویکی تاریک و بی ئە ستیژه بوو، به لام هه وا ساف و پاک ببۆوه، ماندوو له و ریگا دوور و دریژه جولانه جاوه کانیان له داران به ست و له پاش دوو حه وتوو بۆ یه که مین جار خرپ خه ویان لیکه وت. کاتیک له خه وه ستان، رۆژ هاتبووه سه ری، هه موویان حه په سان. له به رامبه ریانه وه له نیو دار و دره ختی سه ره خس و خورمایان له تیشکی بی جووله ی به ره بیانی که شتییه کی چارۆکه داری ئیسپانیایی سپی تۆز لی نیشقوو ده بینرا. پا پۆر که میک له به ریگه ترازابوو و له لاشه ی ده ست لینه دراوه، له نیوان رسته قو راوییه کانی به نه چلکنه کانی بادباب "باگر" هه لواسرابوون. لاشه ی پا پۆره که به زینده وه ری ده ریایی مردووی ره ق هه لگه راوی ورد و قه وزه ی نه رم دا پۆشرابوون و ببوونه

سەد سال تەنبايى ....

بەرد. وا دەھاتە بەرچاۋ ھەموو كەشتىيەكە لە شوپىنى شىاۋى خۆى جىگىر بوو، شوپىن و جىگايەكى فەراموشكراۋ و تەنبا، دوور لە فەسادى زەمان و عادەتى پەرنەدان، كاتىك پىاۋەكانى پىيان نايە ناۋ پاۋرەكە، بىنيان دارستانىكى گەورەى پىر لە قورپە.

دۆزىنەۋەى پاۋرى چارۆكەدار كە دەيگەياندا دەريا نزيكە، خۆزى ئاركادۇ بويندىاي لە پىن خست. باۋەرى وابوۋ چارەنۋوس گالتهى پى دەكا. كاتىك بە ھەزاران دەردى سەر و لەخۆبوردوۋى بە دۋاى دەريادا گەرابوۋ نەيدۆزىبۆۋ، ئىستا كە بە دۋاى دەريادا نەدەگەرا، چارەنۋوس دەرياي ۋەكو كۆسپىكى گەورە لە سەر ريگا دانابوۋ. سالانى دۋاى كە سەرھەنگ ئۆرليانو بويندىا بەۋىدا رابرد، ئەو ريگايە ببوۋ بە جادەيەكى ئاسايى پۆست و لە ناۋ دەشتىكى پىر لە گولالەسوورە تەنبا لاشەى سووتاۋ و ھەلكرۈوزاۋى پاۋرەكە دەبينرا. سەرھەنگام كاتىك تىگەيى ئەو داستانە لە خەيالى باۋكەيەۋە سەرچاۋەى نەگرتوۋە، لە خۆى پرسى ئەو پاۋرە چۆن توانىۋىتە ھەتا ئەو رادەيە بە وشكانىدا بىتە پىش. بەلام خۆزى ئاركادۇ بويندىا پاش چۈر رۆژ كە دەرياي لە مەۋداى دۋازدە كىلۇمەترى پاۋرەكە دۆزىبۆۋ، ئىتر ئەو پىرسىارەى لە خۆى نەكردەۋە.

ھەموو ئاۋاتەكانى لە بەرامبەر ئەو دەريا خۆلەمىشى رەنگە و كەفاۋىيەدا، كە بە ھىچ جۆر شىاۋى ئەو ھەموو لەخۆبوردوۋىيە و سەفەرە سەرشىتانەى نەبوۋ، بوۋنە بلىقى سەر ئاۋ.

ھاۋارى كرد "چ بەدبەختىيە! چۈر دەۋرى ماكوندۇ ئاۋ گرتۋىيە."

بە پىي ئەو نەخشەيەى كە خۆزى ئاركادۇ بويندىا دۋاى گەرانەۋە لەو سەفەرە گەلەلى كىردبوۋ، لايان وابوۋ ماكوندۇ شىۋە دوۋرگەيە، نەخشەى بە توۋرەيىيەۋە گەلەلى كىردبوۋ و لە ۋەبەرچاۋگىرتنى گىروگىرتەكان و پىۋەندى گىرتن لەگەل دىناى دەرهۋە چاۋ و راۋى كىردبوۋ، ھەر ۋەك بەۋشۋەيە بىھەۋى بە بۆنەى ھەلېژاردنى ئەو شوپىنە بۆ ژيان خۆى سزا بدا، بە پىرتە و بۆلەۋە بە ئۆرسۇلاى دەگوت: "ھىچ كاتىك ناگەينە ھىچ شوپىنى، ھەتا كۆتايى تەمەنمان بى ئەۋەى دەستمان بە قازانجى زانين و زانست رابگا ھەر لىترە دەرزىن." دىنايىيەك، كە لە ماۋەى مانگەكاندا لە

سەد سالى تەنبايى .....

ژوورى تاقىكرندنەۋە لە نىۋ چوۋوبو، ئەۋى ھىنايە سەر ئەۋ بېروايەى كە گوندى ماكوندۇ بۇ شويتىكى لەبارتر بگويزىتەۋە. بەلام ئەۋ جارەيان ئۆرسۇلا نەخشەى مىردەكەى تىكدايەۋە.

بە دزى و لە سەرەخۇ و بە شىۋەى كارى مىروولە ژنانى گوندى دزى مىردەكانيانان ھان دا كە خۇيان ئامادە دەكرد گوندىكە بگويزنەۋە. خۇزى ئەركادۇ بويندىا نەيزانى لە كويۋە و بە كام ھىزى ناتەبا نەخشەكەى لەگەل دژايەتى و سەرپىچى بەرەوروو بوۋە، ھەر ئەۋەندە لەپىر زانى شكستى ھىناۋە. ئۆرسۇلا بە سرنجىكى خاۋىتەۋە سەيرى دەكرد و رۇژىك ، كە ئەۋ بە ناھومىدى لە تىكچوۋنى سەفەر ددانى دەسىرەۋە دەبرد و كەرەسەى تاقىكارىيەكانى لە سندووقەكانياندا دەنايەۋە. تەنانەت زگىشى پىئى سووتا. راۋەستا ھەتا كارەكەى تەۋاۋا كا، راۋەستا ھەتا دەرگاي سندووقەكانى بزمارپىژ بكا و لە سەريان بە مەرەكەب پىتى ھەۋەلى ناۋى خۇى بنووسى. لۆمەى نەكرد، بەلام دەيزانى كە تىگەشتوۋە پىاۋانى گوند ئامادە نىن يارمەتى نەخشەكەى بدەن (كاتىك لە بەر خۇيەۋە قسەى دەكرد ئەۋەى بىستبو) تەنيا ئەۋ كاتەى دەيوست دەرگاي ژوورى تاقىكارىيەكە لە رىمسە دەرپىتى. ئۆرسۇلا بە پارىز ھۇى ئەۋ كارەى پرسى و ئەۋىش بە گرژى ۋەلامى دايەۋە: "ئىستا كە كەس ئامادە نىيە لەگەلمان بى، خۇمان لىرە دەرپۇن". ئۆرسۇلا نىگەرەن نەبوۋ.

گوتى: "ئىمە لىرە نارپۇن، ھەر لىرە دەمىتىنەۋە، چۈنكە لىرە منالمان بوۋە". ئەۋ گوتى: "بەلام ھىشتا مردوومان لىرە نىيە، كاتىك كەسىك مردوۋى لە شويتىك نەبى ناپىتە خەلكى ئەۋ شویتە."

ئۆرسۇلا بە ئارامى و لىبراۋانە گوتى: "ئەگەر پىۋىست بى بۇ مانەۋە كەسىك بمرى، دەمردم." خۇزى ئەركادۇ بويندىا، كە باۋەرى نەدەكرد ژنەكەى ئەۋەندە بە ۋرەيە، تىكۇشا بە خەيالەتى رازاۋە فرىۋى بدا. بە ۋادەى دىناى ئەفسوۋن و جادوۋىي كە لەۋ دىنايەدا ھەر ئەۋەندە بەسە چەند دلوپ لە ئاۋىكى جادوۋىي بە سەر زەۋىدا بېرژىتى، دار و درەختەكانى بە مەيلى تۇ مىۋە دەرەكەن، دىنايەك كە ھەموو جۆرە دەرمانىكى ژان و سەرئىشە بە

سەد سالى تەنبايى .....

قىمەتلىكى ھەرزان دەفرۆشش، بەلام ئۆرسۇلا گوئى بەوقسە پۈپۈچانە نەدا.

گوئى: "لە جياتى ئەوئى بىر لە دۆزىنەوئى شتى نوئى و سەير بىكەيەوئى، باشتىرە كەمىكىش بە منالەكان رابگەئى، سەيرىان كە، وەھا بەرەللان، دەلئى ئەسپىن."

خۇزى ئىركادۇ بوئىدىا، بە بىستى ئەو قسانە لە پەنجەرەوئى تەماشائى دەرەوئى كىرد لە نئو باخچەئى ھەتاوگىردا دوو مندالە پاپەتتەكەئى بىنى. ھەستى بەوئى كىرد بە ھىزى رىستەكانى ئۆرسۇلا تازە و لەو دەمەدا گىيانىان وەبەر ھاتوئى و ژيانىان پى بەخىراوئى.

لە دەرۋوئىدا شتىك جوولايەوئى، ھەستىكى نەناسراوئى و نادىار كە بىچ و بناوانى ئەوئى لە زمانى خۇزى دەرگىشا و بە مەلەبەندى دەست لى نەدراوئى بىرى ئەسپارد. ئۆرسۇلا خەرىكى گەسك لىدەئى مەلەكەئى بوو، كە ئىستا دەيزانى ھەتا ماوئى، ھەر لەوئى دەبى. زەق زەق ئەوئى چاۋ لە منالەكان بىرى ھەتا چاۋى پىر بوون لە ئاۋ. فرمىسكەكانى بە پىشتەدەست سىرپىنەوئى و لە روۋى ناچارى و تەسلىم ھەناسەيەكى قوۋلى ھەلگىشا. وئى: "زۆر چاكە، بلى بىن يارمەتىم بىدەن كەرەسەكان لە سىندوۋقەكان بىنمە دەر."

خۇزى ئىركادۇ، منالە گەورە و چارەدە سالە بوو، پوخسارى چوارگۆشەو پىرچى پىر و رەۋىشتى باۋكى ھەبوو، ھەر چەند بە رادەئى تەمەنى ھەللى دابوو و بەھىز بوو، بەلام ھەر لەو كاتەشدا دىار بوو خەيالپەرۋەر نىيە. ئۆرسۇلا لە كاتەدا كە لە زىجىرە چىاكان تىدەپەرىن، بەومنالە زگى پىر بوو و پىش دروستكىردنى ماكوندۇ زابوو. دايك و باۋكى دواى ئەوئى دىلنىا بوون كە منالەكە نەقۇستان نىيە، شوكرى خويان كىردبوو. ئۆرلىانۇ يەكەمىن مرۇقىنك بوو كە لە ماكوندۇ ھاتبوو دىنباۋە لە مانگى مارسدا دەبوو بە شەش سالى. بىندەنگ و بەكار بوو، لە زگى دايكىدا ئەوئى گىرابوو، بە چاۋكراۋەئى ھاتبوو دىنا. كاتىك ناۋكىان دەبىرى، سەرى بەملا و ئەۋلادا دەگىرا و شتومەكى نئو ھۆدەكە و دەموچاۋى خەلگەكەئى بە وردى و بى ترس سەير دەكىرد. بە دوايىدا بى ئەوئى گوئى بداتە خەلگەكەئى، سەيرىان

سەد سال تەنبايى .....

دەکرد و لىنى نىزىك دەبوونەو، چاوى بىرپىيە ئەو دارە خورمايەى كە خەرىك بوو لە بەر تەوژمى باران لە بنەو ھەلەكەندرا. ئۆرسۆلا ئىتر بىرى لە ھىزى چاولىكردى ئەو نەكردەو، ھەتا رۆژىك ئۆرلىانۆى بچكۆلە بوو بە سى سالانە، راست لەو كاتەدا كە مەنجەلى چىشتى لە سەر ئاگر ھەلكرتبوو و دەيوست لە سەر مىزى ئاشپەزخانەى دابنى وەژوور كەوت، منالەكە كە لە بەرامبەر دەرگای ئاشپەزخانە بە شكەو وەستابوو، وتى: "ھەر ئىستا مەنجەلەكە دەكەوئ." مەنجەلەكە لە نيوەپاستى مىزەكە بوو، بەلام ھەر كە منالەكە ئەو ھى وت، مەنجەل دەستى بە لەرزىن كرد، ھەرەك ھىزىك لە ناو ھەو بۆ لای لىواری مىزەكە پالى پىو ېنى، مەنجەلەكە كەوتە خوارەو. ئۆرسۆلا بە ترسەو ئەو جەرەيانەى بۆ مىردەكەى گىراپەو، بەلام ئەو ئەو مەسەلەيەى بى حىسابى ھەلكەوتى سروشتى دانا. ئەو ھەمىشە لە منالەكانى بى خەبەر بوو، لە لايەك دەورانى منالىي بە سەردەمى جۆرىك گەوجىي فىكرى دادەنا و لە لايەكى دىكەشەو ېوچان بە بىروبوچوونەكانى خۆيەو خەرىك بوو.

بەلام لە ئىوارەى ئەو رۆژەو كە بانگى كردن كەلوپەلەكانى لە سەندووقەكان لەگەل دابىنەو، باشتىر سەعاتى ژيانى خۆى بۆ ئەوان بە كارھىنا. لەو ھۆدە بچووكەدا كە دىوارەكانى وردە وردە بە نەخشەى سەير و سەمەرەى جوگرافى و گەلالەى لەو چەشنە دادەپۆشرا، منالەكانى فىرى خويىندەو و نووسىن و حىساب كرد، باسى شتى سەيرى جىھانى بۆ دەكردن - نە تەنبا ھەر ئەو ھەندە كە خەيالى رىگەى دەدا، بەلكو زۆر لەو زۆرتر كە بىرى بىرى دەكرد - ھەر ئەو بوو كە منالەكان زانىان لە باشوورىترىن بەشى ئەفرىقا، كەسانى ئاشتىخواز و تىگەيشتوو ھەن كە تەنبا كارىيان دانىشتن و بىركردنەو ھەيان ئەو لە دەرياي ئىژە دەكرى لە دورگەيەكەو بچى بۆ دورگەيەكى دىكە ھەتا دەگەيە بەندەرى سالتىك.

ئەو دەردە بەرزانە وا لە مېشكى منالەكان چەسپاوبوو كە سالانى داھاتوو، يەك چركە پىش ئەو ھى فەرماندەى دەستەى تىرەباران دەستورى تەقە بدا، سەرھەنگ ئۆرلىانۆ بويندىا دىسانەو ھەموو ئەو پاش نيوەپۆيەى مانگى مارسى بىر كەوتەو كە باوكى دەرسى فىزىكى بە نيوەچلى بە

سەد سالى تەنبايى .....

جېھىشتىبوو و دەستى بۆ ھەوا بلىند كىردىبوو و چاوى بە مۆلەق وەستاوبوون. لە دوورەو ھە گوىى لە تەپل و زوپناى قەرەچىيان ببوو كە ديسانەو ھە ھاتن بۆ گوند بۆ ئەو ھى (ئاخىرىن داھىتراوى جوانى زانايانى مەمفيس) نیشان بەدن.

ئەوانە قەرەچى نوئ بوون. ژن و پياوى لاو كە تەنيا بە زمانى خۆيان دەدوان، ئەوانە نموونەى ئەسل و قەشەنگ بوون كە پىستى ساف و لووس و دەستى لەباريان ھەبوو. گۆرانى و ھەلپەرىنيان لە شەقامەكان ئاواييان نوقمى شادى و خوشى كرد. تووتى رەنگاوپرەنگ كە گۆرانى ئۆپىراى ئىتاليائيان دەگوت، مەلىك كە بە دەنگى دەھۆل ھىلكەى زىرى دەكرد، مەيموونىكى پەرورەدەكراو كە بىرى مەروقى دەخوئىندەو ھە، ماشىنى كە دوگمەى دەدروو، تاى دەھىنايە خوارەو ھە و خەم و خەيالشى لە ياد دەسرىيەو ھە، بۆكات رابواردن و ھەزاران داھىتراوى سەبرى دىكە، كە خۆزى ئەركادۆ بويندىا دلى دەيەويست مېشكىكى ئەوتۆ پەيدا بكا ھەموو ئەو شتانە بەو بسپىرى و لە بىرى نەچنەو ھە. لە يەك ئاندا قەرەچىيەكان گوندىان بە تەواوى شىواند. خەلكى ماكوندۆ لەپەر لە نيوان ئاپۇراى شەقامەكاندا خۆيان ون كرد.

خۆزى ئەركادۆ بويندىا لە كاتىكدا دەستى منالەكانى توند گرتىبوو، لە نيو خەلكدا ونيان نەكا، بە نيو ئاكرۇبات بازە ددان زىرەكان و چاوبەستە شەش دەستەكاندا بەرەو پىش دەرۆيى. بۆنى چلگ و ھەرنەھوتى خەلك نەفەسى لى بربوو وەك شىتان بەملاو ئەولايىدا دەرويشت و چاوى بۆ مىلكيادىس دەگىرا، بەلكو بىدۆزىتەو ھە و ئەو نەيتىيانەى بۆ شى بكا تەو ھە. لە چەند قەرەچى پرسى، بەلام ھىچ كاميان نەيانزانى دەلى چى. سەرەنجام گەيشتە جىگايەك كە مىلكيادىس ھەمىشە لەو شوئىنە چادەرى ھەلدەدا. قەرەچىيەكى ئەرمەنى بە زمانى ئىسپانولى تارىفى شەربەتتىكى دەكرد كە ئەگەر مەروف بىخواتەو ھە، لە بەر چاوان بزر دەبى. كە خۆزى ئەركادۆ بويندىا بەزۆرى ئانىشكان خەلكەسەرسامەكەى وەلا نا و خۆى گەياندى، ليوانىكى لەو ئاوە ەنەبەر رەنگە خواردبۆو ھە، خۆزى توانى پرسىارەكەى لى بكا. كابراى قەرەچ ئەوى لە نيو پرشنگى نىگاي سامناكى خۆيدا پىچايەو ھە و بە دوايدا بوو بە

سەد سأل تەنیاىى .....

تۆپەلىك قىلى ھەلماوى و بۆگەن كە رەنگدانەوہى وەلامەكەى ئىستاش لەودا دەبیسرى: "مىلكیادیس مرد."

خۆزى ئەركادۆ بویندىا لەو ھەوالە داما و لە جىگای خۆى وشك بوو، ھەولى دا بە سەر خەم و پەژارەى خۆیدا زال بى. لەو كاتەدا خەلكەكە بەرەو سەمەرەيەكى دىكەى یارییە سىحرییەكان داكشان و تۆپەلە قىلى كابرای ئەرمەنى بە تەواوى لە نىو چوو. دواتر قەرەچییەكانى دىكە بۆیان روون كردهوہ كە مىلكیادیس لە كەنارەكانى سەنگاپوور بە نەخۆشىی گرانەتا كۆچى دواى كردهوہ و تەرمەكەیان ھاویشتۆتە نىو قوولایى دەریای جاوہ. منالەكان گوییان بەو ھەوالانەوہ بوو، گرەیان گرتبوو باوكیان بیانبا بۆ تەماشای سەیر و سەمەرەكانى زانایانى مەفیس كە لە چادریكى دىكەوہ جاریان بۆ دەكیشا و بە قسەى قەرەچییەكان پتوہندیى بە حەزرتى سلیمانەوہ ھەبووہ. ئەو ھەندەیان پىداگرت ھەتا خۆزى ئەركادۆ بویندىا سى رپالى داو بردنىە نىوہ راستى چادەرەكە. پیاویكى غولئاساى سەرتاشراو كە یوپالتۆيەكى خورى لە بەردا بوو، لەوئى راوہ ستابوو، ئالاقەيەكى لە لووتى و زنجیریكى ئاسنى لە پىندا بوو. لە بەرامبەرى سندوقىك دەبىندرا. كاتىك دەرگای سندووقەكە كرايەوہ، ھەوايەكى ساردى لى ھاتەدەر. لە نىو سندووقەكەدا شتىكى بلسوورنى گەورە دەبىندرا كە ھەزاران ھەزار دەرزى لە نىودا بوو و تیشكى ئىوارەكە لىندا بوون و ھەك ئەستىرە رەنگاورەنگ دەدرەوشانەوہ. خۆزى ئەركادۆ بویندىا كە دەیزانى منالەكانى چاوەروانى وەلامى فەورین دەسپاچە بوو و لە بەر خۆيەوہ وتى: "ئەوہ گەورەترین ئەلماسى جىھانە."

كابرای قەرەچ قسەكەى راست كردهوہ و وتى: "تا ئەوہ قالبە سەھۆلە". خۆزى ئەركادۆ بویندىا كە ھىچى لى تىنەگەشتبوو، دەستى بۆ لای ئەو شتە سىحراویە درىژ كرد، بەلام كابرا غوولە دەستى لادا و وتى: "بۆ دەست لىدان پىنج رپالە". پارەكەى دایە و دەستى لە سەر سەھۆلەكە دانا و چەند دەقیقەيەك رايگرت. دلى لە خۆشیان و لە ترسان لى دەدا، نەیدەزانى بللى چى. دە رپالى دىكەشى دا ھەتا منالەكانیشى لەو بەھرەيە بىبەش نەبن. خۆزى ئاركادیۆى بچكۆلە ئامادە نەبوو دەستى لى بدا. ئۆرلىانو بە پىچەوانە

سەد سالى تەنبايى .....

هەنگاويىك رۆيشتە پىشەوۈ و دەستى لە سەر دانان و دەست بە جى
كشايەوۈ و بە ترسەوۈ وتى؛ "دەكولئ". بەلام باوكى گويى نەدايە،
سەرمەست لە ئاشكرابوونى ئەو موجيزەيە، ئەركى خۆى و تەرمى
مىلكيادىسى كە دەبوو بە خۇراكى ماسىيان، فەرامۆش كرد. پىنچ پىالى
دىكەشى دا و لەو دەمەدا كە دەستى لە سەر سەھۆلەكە بوو، ھەرۈەك
ئەو كىتەبى ئاسمانى بە شاھىد بگرئ، وتى: "ئەو گەرەترىن داھىتراوى
سەردەمى ئىمەيە"

كاتىك فرانسىس درىك چەتەى دەريايى لە سەدەى شانزەھەم ھىزى كرده
رېۋھاشا، نەكى ئۆرسۇلا ئىگواران ئەوئەندە لە دەنگى زەنگى مەترسى و
تەقەى تۇپان ترسا، بئ ئەو ئاگاي لە خۆ بئ لە سەر ئاگردان دانىشت. بە
جۆرىك سووتا كە ھەتا كۆتايى تەمەنى لە ژنايەتى كەوت. لە كاتى دانىشتندا
ناچار بوو چەند بالىچ لە بن خۆى دابنى و بىگومان لە رى رۆيشتندا
گۆرانىكى تەواو سەير پىك ھاتبوو، چونكە لەو بەدوا نەھاتەو نۆ خەلك.
چونكە لاي وابوو لەشى بۆچزووى سووتاوى لى دى، لە ھەر جۆرە
تىكۆشانىكى كۆمەلايەتى خۆى كىشايەوۈ. پىش بەرەبەيان لە ھەوشە ئامادە
دەبوو، دەترسا بنوى و لە خەودا بىيىن ئىنگلىسان بە سەگى دېوۈ ھاتوونە
ژوورەكەى و ئاسنى بارىكى سووربووۈەى تى رۆ دەكەن. مېردەكەى
تاجرىكى خەلكى ئاراگۇن^۱ بوو كە دوو مندالى لى ھەبوو. بايى نيوۈى
شتومەكى دووكانەكەى دابوو بە دەرمان و كەلوپەلى سەرگەرمى، بەلكو
بەوھۆيەوۈ ترسى لى دوور كاتەوۈ. سەرەنجام دووكانەكەى فروشت و
مالى گواستەوۈ بۆ گوندىكى داوینى چيا دوور لە دەريا كە دانىشتووانى
سوورپىستى ئاشتىخواز بوون. لەو گونەدە ھۆدەيەكى بى پەنجەرەى بۆ
ژنەكەى دروست كرد ھەتا چەتە دەريايىە خەيالىيەكانى كە شەو دەھاتنە
خەونى ژنەكەى، رىگەى ھاتنە ژوورەوۈەيان نەبئ.

دەمىك بوو لەو گونەدە دوورەدەستە پىاويىك بە ناوى دۇن خۆزى ئەركادۇ
بويندىا دەژيا كە تووتنى دەكرد. باپىرى ئۆرسۇلا بوو بە شەرىكى و لە
ماوۈى چەند سالداساماننىكى زۆرى پىكەوۈ نا. چەند سەدە دواتر نەتیزەى

^۱—Aragon ناوچەكە لە باكوورى ئىسپانيا- و

سەد سالى تەنبايى .....

توونتكار لەگەل نەتيزەي تاجرى ئاراگۆنى زەماوەنديان كرد. بۆيە، ھەر كات ئۆرسۆلا لە كارە گەوجانەكانى مێردەكەي توورپە دەبوو، سېسەد سالى دەگەرپاوە دواوە و لەعنەت و نەفريني بۆ ئەو رۆژە دەنارد كە فرانسيس دريك ھيرشى كەردبوو پيژھاشا. ئەو تەنيا دلى فيتك و ئارام دەكەردەو، ئەگينا لە راستيدا ئەو دووانە بە زنجيريك بەھيژتر لە ئەوين بە يەكەو بەسترا بوونەو: داخىكى ويژدانى دوو لايەنە، بە يەكەو كورپام و كچەمام بوون. دەورانى مندالييان لە گونديكى كە ئەژداديان بە كار و كۆششى زۆر كەردبووانە شارىكى چاك و گەورە، بە يەكەو تىپەر كەردبوو.

ھەر چەند لە رۆژى لە دايكبوونيانەو زەماوەندى ئەو دوانە چاوەروان دەكرا، بەوجۆرەش رۆژيك كە قسەيان لە زەماوەند كرد، دايك و باوكى ھەردووكيان كۆشان پيشى ئەو زەماوەندە بگرن. دەترسان كە بەرھەمى ساخى ئەو دوو بنەمالەيەي كە بە دريژايى سەدەكان لە نيوانياندا زان و مندال بوون ھەبوو، سەرەنجام ئىگوانا^۲ يان ببى! پيشتر شتىكى ئەوتۆ رووى دابوو، يەكيك لە پوورەكانى ئۆرسۆلا لەگەل يەكيك لە مامەكانى خۆزى ئەركادۆ بويندىا زەماوەندى كەردبوو. كورپيكيان ببوو كە بە دريژايى تەمەنى ناچار بوو شەلوارى گوشاد لەبەر بكا و دواي ئەو چل و دوو سالى بە كورپى مايەو، سەرەنجام بە ھۆى خوينبەربوونىكى توند كۆچى دوايى كرد. ئەو كورپە بە كلكىكى كرۆژەيى كورتى خړۆلە كە سەرى مواوى بوو، ھاتبوو سەر دنيا و گەورە ببوو - كلكىكى بەرازى، كە ھيچ كاتىك ژنيك نەيبيني و سەرەنجام دۆستىكى قەسابى لە رووى خۆشەويستى بە چەقۆى قەسابى بريپەو و بوو بە ھۆى مردنى- خۆزى ئاركادۆ بويندىا، بە سەرەپۆيى و ھەوەسى نۆزدە سالىي بەورستەيە گيروگرفتەكەي چار كرد: "گرينگ نىيە منالە بەرازم ببى، تەنيا دمهوئ قسە بكا" بە يەكەو زەماوەنديان كرد. جيژنى زەماوەند بە ئاگربازى و ساز و گۆرانى سى شەو و رۆژان دريژەي كيشا. ئەگەر دايكى ئۆرسۆلا بە جۆرەھا پيشبيني

^۲ Iguana جۆرە مارمىكەيەكى گەورەيە كە يەك ھەتا دوو ميتر دەبن، لە سەر مليەو ھەتا سەر كلكى تىخەلەي وەكو دېو رواو، زۆرتر لە خەتى ئىستىواي ئەمريكا دەبن.

سەد سالى تەنيايى .....

بەسام سەبارەت بە منالى و مندال بوون نەيترساندىبان ئىمكانى ھەبوو ھەر لە سەرەتاي زەماوەندىيانەو ھەختەو ھەرييان دەست پىنكا. بەلام دايكى ئۆرسۆلا ئامۆزگارىيى كوردبوو تەنانەت لەگەل مێردەكەشى نەخەوئ، ئۆرسۆلا لە ترسى ئەو مێردە بەھىز و ھەو ھەسەي پەردەي كچىنى لە خو ھەلنەگرئ، پىش چوونە نۆ جىگاۋە دەرپىنەكى ئەستور كە دايكى لە پارچەي تايبەتي بۆي دووربىو، لەپىنكرد. دەرپى بە سىرمەي چەرمى تىكەلش قايمتر دەبوو و لە پىشەو ھە قولاپىكى ئاسن دادەخرا. چەند مانگ بەوشىو ھە رابرد. رۆژانە مێردەكەي خەرىكى كەلەشىرەكانى بوو و ئۆرسۆلاش لە لاي دايكى گۆلدۆزىي دەكرد، شەوانە چەند ساعات يەكتريان دىتا و دەبرد و مل بە ملەيان دەكرد، بە جۆرىك كە جىگەي ئەويندارىي دەگرتەو ھە. كار گەيشتە جىگايە ھەموو زانيان كارەكە وا سادە نىيە و دەنگۆ بلاو بۆو كە ئۆرسۆلا پاش سالىك زەماوەند ھىشتا ھەر كچە و ھۆيەكەشى ئەو ھەيە كە مێردەكەي پىاۋەتبي نىيە. خۆزئ ئەركادۆ بويندىا ئاخىر كەس بوو كە ئەو دەنگۆيەي زانى.

لە سەرەخۆ بە ژنەكەي وت: "ئۆرسۆلا بزانه خەلك چى دەلئى!". ئەويش وتى: "با بلئىن، ئىمە دەزانين كە ئەو ھە راست نىيە." ھەتا شەش مانگى دىكەش ھەزەكە بە ھەجۆرە درىژەي كىشا. يەك شەممە رۆژىكى بەدووم كەلەشىرى خۆزئ ئەركادۆ بويندىا كەلەشىرى برودىنسىۆ ئاگىلارى بەزانە. كابراي دۆراو كە لە دىتنى كەلەشىرى سەر و گويلاك خوينايى خۆي زۆر نارەحەت بىو، لە خۆزئ ئەركادۆ بويندىا كىشا ھەو ھەتا ئەو ھەيەكەش بىلئى ھەموو بە چاكي گويان لئ بئى. ھاۋارى كرد: "پىرزۆ بئى! بەشكەم سەرەنجام كەلەشىرەكەت بىتوانى خزمەتەي بە ژنەكەت بكا".

خۆزئ ئەركادۆ بويندىا لە سەرەخۆ كەلەشىرەكەي ھەلگرت و رووي لە خەلكەكە كرد و وتى: "ئىستا دەگەپىمەو ھە." و بە پردىنسىۆ ئاگىلارىشى وت: "تۆش برۆ مالەو ھە چەكەكەت ھەلگرت. چونكە بەزوويى دەتكۆژم." پاش دە ھەقىقە بە نىژەي باپىرىيەو ھە كە بە خوين ئاشنا بوو، گەرايەو ھە. پردىنسىۆ ئاگىلار كە لە مەيدانى شەرە كەلەشىران چاۋەروانى بوو، نىو ھەي خەلكى

سەد سال تەنبايى ....

ئاوايىش لەو مەيداندا كۆيىپونەو. ماوھى دەستكردنەوھى نەما. نيزەى خۇزى ئەركادۇ بويىندىا بەھىز و تاقەتى گايەك بە ھەمان نيشانەگىرى و وردى كە يەكەمىن ئۆرليانۇ بويىندىا بەورى ئەو ناوچەيەى پىن كوشتبوون، مىلى پرودىنسىيۇ ئاگىلارى ھەلدېرى. ئەو شەو كاتىك خەلگى ئاوايى لە مەيدانى شەپە كەلەشيراندا لە سەر تەرمى كابرا رۇژيان دەكردەو، خۇزى ئەركادۇ بويىندىا لەو كاتەدا رۇيشتە ژوورەو كە خىزانى دەرپىن كورتەى لەبەر دەكرد. نيزەكەى لە بەردەمى راگرت و فەرمانى دا كە: "ئەو شتە لە پىت داكەنە." ئۆرسۇلا گومانى نەما كە مىردەكەى بەراست وا دەلى، لە بەر خۇيەو وتى: "ھەر شتىك روو بدا، خۇت بەرپرسى." خۇزى ئەركادۇ بويىندىا نيزەكەى لە لەپى ژوورەكە چەقاند و وتى: "ئەگەر ئىگواناشت بىي، قەى ناك، ئىگوانى گەورە دەكەين، بەلام ئىتر لەو بەدواو ناپى كەس بە سۇنگەى تۆو بكوژرى."

شەويك لە شەو جۋانەكانى مانگى ژوونەن بوو. ھەوا فىنك و مانگ لە ئاسمان دەدرەوشايەو، بى ئەو گوى بدەنە ئەو بايەى كە دەنگى گريانى خزم و كەسى پرودىنسىيۇ ئاگىلاريان دەھىنا ژوورەو، ھەتا رۇژ بەخەبەر مانەو و ئەوينداربيان كرد.

ئەو رووداويان بە حىسابى بەرگرى لە نامووس دانا، بەلام وىژدانى ھەر دووكيان لەو بارەو سەخت لە عەزاب دابوو. شەويك لە شەوان كە ئۆرسۇلا خەوى لى رەويىوو و بۇ ئاوخواردنەو چووبوو ھەوشە، پرودىنسىيۇ ئاگىلارى لە لاي گۇزە ئاوەكە چاوپىكەوت. رەنگى دەموچاوى شىن ھەلگەراو و قىافەى زۇر غەمگىن بوو. ھەولى دەدا برىنى ئەستۆى بە مەلحەمى گيا داپۇشى.

ئۆرسۇلا لە بىنىنى نەترسا، بە پىنچەوانەو دلى بۆى سووتا. گەراو ژوورەو ھەتا ئەو دىتبووى بۇ مىردەكەى بگىرپتەو، بەلام مىردەكەى زۇرى گوى نەدايە. وتى: "مردو ناگەرپتەو، ئەو ئىمەين ناتوانين دەست لە سەرزەنشتى وىژدانى خۇمان ھەلگرين." دوو شەو دواتر، ئۆرسۇلا ديسان پرودىنسىيۇ ئاگىلارى لە ھەمام چاوپىكەوت، كە بە گياى تەپ خويىتى دەلەمەى مىلى دەسپرتەو. شەويكى دىكە بىنى لە بەر باران پياسە دەكا.

سەد سال تەنبايى .....

خۆزى ئەركادۆ بويىندىيا كە لە خەياللاتى ژنەكەي وەدەنگ ھاتبوو، دەستى دايە نيزە و رۆيشتە ھەوشە، مردوو بە غەمناكى لەوئ راوہستابوو. خۆزى ئەركادۆ بويىندىيا گوراندى: "ليرە برۆ. ھەزار كەرەت بگەرپيەوہ ديسانيش دەتكورمەوہ."

پرودينسيۆ ئاگيلار لە جىگاي خۆي نەبزووت و خۆزى ئەركادۆ بويىندىيا نەيويرا نيزەي باويتى. لەوہ بەدواوہ خەوى لى ھەرام بوو. نىگاي خەماويى مردوو لە نيو باران و دلتنەنگيى فرەي بۆ زىندووان و نىگەرانىي ئەو كە لە مالاكەدا بۆ ئاو دەگەرا ھەتا مەلھەمى گىاي پى تەركا و لە سەر برىنى خۆي دابنى، خۆزى ئاركادۆ بويىندىيا سەخت نارەھەت و شلەژاندبوو، بە ئۆرسۆلاي دەگوت: "رەنگە زۆر ئازار بگيشى، ئاشكرايە فرە ھەست بە تەنبايى دەكا." دلسۆزى ژنە گەيشتە جىگايەك كە كاتىك مردووى بىنى سەرى گۆزان ھەلدەداتەوہ، مەبەستەكەي تىنگەيشت. لە ھەموو شویتەكانى مالاوہ گۆزە ئاوي دانا. خۆزى ئەركادۆ بويىندىيا شەويك كە بىنى مردوو لە نيو ژوورەكەي ئەودا برىنەكەي دەشواتەوہ، تواناي لىبرا و وتى: "زۆر چاكە پرودينسيۆ، ئيمە لەو گوندە دەرۆين، ئەوئەندەي بتوانين دوور دەرۆين كە نەگەرپيەوہ. ئىستا دەتوانى بە خەيالى ئاسوودەوہ ليرە برۆي."

ئەوہ بوو كە لە زنجيرە چيا تىپەپين. چەند كەس لە دۆستانى خۆزى ئاركادۆ بويىندىيا، ئەوانەي كە وەك ئەو لەو جەرەيانە سەخت پەريشان بىوون، مالىيان بە جىھەيشت و دەستى ژن و مندالىيان گرتن و بەرەو زەوييەك، كە وادە نەدرايوو، وەپىكەوتن. خۆزى ئەركادۆ بويىندىيا پيش رۆيشتن نيزەكەي لە ھەوشە بن گل خست و بۆ ئاسوودەيى خەيالى پرودينسيۆ ئاگيلار كەلەشپەرە شەپانپيە جوانەكانى يەك بە يەك خنكاند. تەنيا شتيك كە ئۆرسۆلا لەگەل خۆي ھەليگرت، سندووقى لىباسى بووكيتنى و ھىندىك پىويستى و مجرى سەكە زىرەكانى بوو كە لە باوكيەوہ بۆي بە ميرات بە جى مابوو. نەخشەيەكي روونيان بۆ ئەو سەفەرە گەلالە نەكردبوو. تەنيا تىدەكۆشان پشت بە ريزھاشا بەرەپيش برۆن، بۆ ئەوہي نە شوينيان ديار بى و نە بگەنە خەلكى ناسياو. سەفەريكى سەير بوو.

سەد سالى تەنبايى .....

دوای چارده مانگان ئۆرسۇلا كە گەدەي بە خواردنى گۆشتى مەيموون و شۆرباوى مار لە نىو چووبو، منالئىكى بوو كە ھەموو ئەندامى لەشى ۋەك مندالى ئادەم بوو! ھەتا نىوھى رىنگاى سەفەريان لە جۇلانەيەكيان دادەنا و دووپپاۋ بە شان ھەليان دەگرت. ئاوسانى زگ پىيەكەنى تىكدابوون و رەگەكانيان دەپسان. ھەرچەند بىننى منالان بە زگى خالى و چاۋى شلەقاۋ بەزەيى دەبزۈاند، بەلام منالان چاكتر لە گەورەكان بەرگەي سەفەريان دەگرت و زۆرتەر خەرىكى گالته و گەپ بوون، بەدوای دوو سالى سەير و سەفەر رۆژئىكى بەياني چاۋيان بە داۋىنى رۆژاۋاى چيا كەوت. لە سەر لوتكەي مژگرتوۋى چيا، روانيانە رووبەرى پانايى ئاۋ، گۆلاۋى گەورە كە ھەتا ئەوسەرى جىھان درىژەي ھەبوو، بەلام ھىچ كاتىك نەگەيشتە دەريا، شەۋىك دوای چەند مانگ دەربەدەرى لە نىۋان زەلاۋاندا، كاتىك كە لە ئاخىر سۈورپىستى رىبۋار زۆر دور كەوتنەۋە، لە كەنار چەمىكى بەردەلان كە ئاۋەكەي دەتگوت شووشەي سەھۆلە، دامەزران.

سالەھا دواتر، لە مەوداى شەرى دووھەمى نىۋخۆ سەرھەنگ ئۆرليانۆ بويندىا تىكۆشا لەو رىگايەۋە ھىرش بەرىتە سەر رىۋئاچا و دوای شەش رۆژ خۇماندوۋكردن بۆى دەرگەوت كەدەۋەيەكى شىتەنەيە. بەۋحالەش شەۋىك كە باۋك و ھاۋرپىكانى لە بەستىتى رووبارەكە دامەزران، لە كەشتى شكاۋ دەچوون. ژمارەيان لە كاتى تىپەرىن لە چيا زيادى كەردبوو و ھەمويان ئامادە بوون بە پىرى بمرن (و سەرگەۋتن). ئەو شەۋە خۆزى ئەركادۆ بويندىا خەۋى بىنى كە لەو شۋىنە، شارىكى ئاۋەدان دروست بوۋە كە دىۋارەكانى ھەموو لە ئاۋىتەيە. پىرسى ئەۋە چ شارىكە؟ لە ۋەلامدا ناۋىكيان ۋت كە ھەتا ئەو كاتە نەبىيىستبوو، ناۋىكى بى مانا كە لە خەۋدا رەنگى ئەۋپەرى سۈرۈشتى دەدايەۋە، ماكۆندۆ. بەياني ئەو رۆژە بە ھاۋرپىكانى سەلماند ھىچ كاتىك ناتۋان بگەنە دەريا. فەرمانى دا دارەكانيان بىرنيەۋە و لە كەنار چەم زەۋىيان رىك و گۆر كەرد و لە فىتكەترىن شۋىتى بەستىن گۈنديان دروست كەرد.

خۆزى ئەركادۆ بويندىا ھەتا ئەو رۆژەي سەھۆلى نەناسى، ماناى دىۋارى ئاۋىتەي نەزانى. بە ناسىنى سەھۆل ۋايزانى ماناى دروستى خەۋەكەي

سەد سال تەنبايى.....

تىڭەشتىۋە، بىرى كىرەۋە لە داھاتوۋى نىڭىدا دەتوانن سەھۇلىكى زۆر دروست بىكەن. بە دەكاركىرنى شتومەكى سەرەتايى، كە شتىكى ئاسايى و ئاشنا ۋەك ئاۋە، دەتوانن مالاھەكانى تازەي ئاۋايى بە سەھۇل دروست بىكەن. ماڭۇندۇ لە شۋىتىكى گەرم، كە لاۋ لاۋە و كىرەي پەنجەرەكانى لە بەر تىنى گەرما ۋىك دەھاتن، دەبوۋ بە شارىكى زىستانى. تەنبا بەلگە و دەلىلىك لە سەر دروست نەكىرنى كارخانى سەھۇلسازى ئەۋە بوۋ كە ھەموۋ ھۇشى بە دۋاي پەرۋەرەي مالاھەكانىيەۋە بوۋ، بەتايىبەتى ئۇرلىانۇ ھەر لە سەرەتاۋە نىشانى دابوۋ ھەتا چ رادەيەك دلى بە كىمياگەرىيەۋەيە. دەزگاي تاقىكارى سەر لە نوئ دامەزراپۇۋە. بە تەماشا و پىداچۈنەۋەي نووسراۋەكانى مىلكىادىس، ئاسۋودە و بى سەرقالى، لە سەرەخۇ ھەۋلىان دا زىرەكانى ئۇرسۇلا لە تۈپەلە رەژىيە جيا كەنەۋە. لە كاتىكدا باۋك گيان و لەشى فىدائى كىمياگەرى كىرەبوۋ، خۇزى ئاركاڭىۋى لاۋ تەنبا جارىك لەۋ كۇبوۋنەۋەدا ئامادە بوۋ. كۆرە گەۋرە لاۋەكە لە تەمەنى زۆرتر ھەلى دابوۋ، بىۋە بە لاۋىك بەخۇۋە، دەنگى گۇرا و لە سەرۋى لىۋەكانى موۋى نەرم دەرەكەۋتن. شەۋىك كاتىك رۋوت دەبۇۋە بچىتە نىۋ جىگاۋە، ئۇرسۇلا ھاتە ژوۋرەۋە، لە چاۋپىكەۋتنى ھەستى شەرم و دلسۇزىي كىرد. لە دۋاي مىرەكەي ئەۋە يەكەمىن پىاۋى رۋوت بوۋ كە لە ھەموۋ تەمەنى خۇيدا چاۋى پىدەكەۋت. كىرى ئەۋەندە گەۋرە بوۋ كە غەيرە سىروشتى دەھاتە بەرچاۋ. ئۇرسۇلا بۇ جارى سىھەم ئاۋس بوۋ، ترسى يەكەمىن شەۋى ئەۋىندارىي بىر كەۋتەۋە.

لەۋ دەۋرەيەدا، ژنىكى لەبار و دلباز بۇ يارمەتىي ئۇرسۇلا ھاتوۋچۇي مالاھەيانى دەكىرد و فالى ۋەرەقىشى دەگرتەۋە. ئۇرسۇلا سەبارەت بە كۆرەكەي لەگەل ئەۋ ژنە قسەي كىرد. ۋايدەزانى كىرى گەۋرەي كۆرەكەي ۋەك كلكى كۆرە خالەكەي شتىكى غەيرە سىروشتىيە. ژنە قاقايەكى ۋەھاي لىندا كە ۋەك شۋوشەي شكاۋ دەنگى لە ھەموۋ مالاھە گەرا و وتى: "بە پىچەۋانەۋە، دەبىنى كە دەبىتە ھۇي خۇشەختىي ئەۋ." بۇ سەلماندنى قسەي خۇي دوۋ سى رۇژ دواتر بە دەستە ۋەرەقىكەۋە ھاتە ژوۋرەۋە و لە ەمبارى تەنىشت ئاشپەزخانە لەگەل خۇزى ئاركاڭى بە تەنبا مانەۋە.

سەد سالى تەنبايى .....

وەرەقەكانى بە ئارامى لە سەر مېزە كۆنەكەى دارتاشى رىز كردن. قسەى لىر و لەوئى كرد. كۆرە لە لای راوەستابوو لە جىاتى ئەو زۆرتر ورد بىتەو وازى بە سەر چووبوو. لە پىر ژنە دەستى درىژ كرد و دەستى لە كىرى دا و وتى: "چەند گەورەيه!" وەها ترسا نەيتوانى هېچىتر بىژى، خۆزى ئاركادىز هەستى كرد هەموو ئىسقانەكانى دەزورينەو. دەترسا و رىك گەرووى دەرەكوشى. ژنە لەو زۆرترى هان نەدا، بەلام خۆزى ئاركادىز هەموو شەو بە دوايدا دەگەرا، بە دواى بۆى ئەو دووكەلەى لە بن هەنگلەى دەهات و چووبوو ژىر پىستى خۆى، دلى دەيخواست هەميشە لەگەل ئەو بى. دلى دەيهويست ئەو دايكى بايه. خوازيارى ئەو بوو هەرگىز لە عەمبار دەرەكەون و ئەو بلى: "چەند گەورەيه!" ديسانيش دەست لە نيو رانى بداتەو و بلى: "چەند گەورەيه!" رۆژىكيان تواناى بە سەر چوو و رويشتە مالى ژنەكە، چاوپىكەوتن رەسمى بوو. بى ئەوئى وشەيك بىتە سەر لىوى لە ژوورى ميوانداری ئەو دا دانىشت. لەو كاتەدا هېچ دلى بە ژنەو نەبوو، جياواز بوو، بەو شىوئەيكە لە بۆنى ئەو بۆخۆى دروست كردبوو فرە جياواز بوو، ژنىكى ديكە بوو، قاوئەيكەى خواردەو و بە خەمناكى لە مالهەكەى دەرچوو. ئەو شەو كاتىك خەوى لى رەوى، ديسانەو شىتانه خوازيارى ئەو بوو، بەلام هەوئەسى ئەو جارەيان جۆرىكى ديكە بوو، وەك جارەكەى عەمبارى نەيدەويست. وەك پاش نيوەپۆى رۆژەكە ئارەزووى بوو.

چەند رۆژ دواتر ژنە لە پىر بانگى كردە مالى خويان. لەگەل دايكى بە تەنيا لە مالهەو بوو. بە بيانووى ئەو كە دەيهوئى جۆرىك وەرەقبازى نیشان بدا، خۆزى كىشايە ژوورى خەوتن. ئەو كاتە بە ئازادى دەستى پىدا هيتا، بەلام بە دواى لەرزىنى سەرەتايى، هەموو خۆشى بە ترس گۆرا. ژنە داواى لىكرد ئەو شەو بچىتە مالىان، ئەويش هەر چەند دەيزانى ناچى، بۆ دىخۆشى ئەو بەلئىنى دا. بەلام هەر كە شەو داهاات و چوو لە جىگاوه و راكشا، تىگەيشت كە بە هەر نرخیك بى دەبى خۆى بگەيهنئى. بە دەستەكۆتە جەكانى لە بەر كردەو. لە تاريكايدا گوئى بۆ هەناسەى ئاراكى براكەى، وشكە كۆخەى باوكى لە هۆدەى تەنيشتى، قرخەى

سەد سأل ته نیایی .....

مریشکان له حەوشە، وزەیی میثوولان، تەپەیی دلی خوئی و نارهیی بی پایانی لاوی که هەتا ئەو کاتە ئاگاداری نەبوو، هەلخست و، هەنگاوی نایە نیو شەقامی خەوتوو. لە قوولایی دلییەو ئارەزووی دەکرد ئەو جۆرەیی که ژنە بەلێنی داوە دەرگای ماله کهیان نیو ئەواوە لا نەبی و قفل درایی، بەلام ئەواوە لا بوو. بە سەری پەنجانی پالی بە دەرکەووە نا. لاو لاو هەکان سیرەییەکی درێژ و خەماوییان لی هەستا که وەک بایەکی سارد لە هەموو لەشی گەرا و دەنگی دایەو. کاتیک لە دەرگا تێدەپەڕی هەر بەو جۆرەیی که تێدەکۆشا بێدەنگ و خشپە بچیتە پیش، بۆنی ئەو بە بەرلووتی داها. گەیشتبوو و ژووری دەرگا، سێ برای ژنە جولانەکانیان جۆریک هەلواسیبوو که لەو تاریکاییەدا هەلکەوتیان روون نەبوو. ناچار بوو بە سەر پەنجەیی پی لە نیو دەرگا تێپەڕی، دەرگای ژووری نووستن بکاتەو و بە جۆریک بەرەوپیش بپوا که پی لە جیوبانی دیکە دانەنی. تێیدا سەرکەوت، پیی لە تەنافی جولانەکان گیر کرد که زۆر خوارتر لەو هی بیری دەکردەو پێچرابوون. پیاویک که هەتا ئەو کاتی پرخەیی دەهات، وەرسوورا و بە دەم خەو بە هەناسەساردی وتی: "چوارشەممە بوو." کاتیک دەرگای ژووری خەوی پال پێو، دەرگا لە سەر عەرزێ کهج و کرویچی ژوورەکه دا وەجیرەکهوت. لەو پەڕی تاریکاییدا، بە بێچارەیی تەواو، لە پەڕ هەستی کرد که هۆشی لە دەست داو، لەو ژوورە تەنگ و بچکۆلەدا، دایک و کچەکهی دی که لەگەڵ مێردەکهی و دوو منالیان و ژنی که رەنگە چاوەپوانی ئەو نەبوو، نووستبوون. دەیتوانی خوئی بە بۆنی ئەو بسپیژی و بە دوایدا بپوا. بەلام بۆنی لە هەموو ژوورەکه گەرابوو، هەر وەک لە بن پیستی خۆشی گەرابوو. دەمی که لە جیگای خوئی بە بی ئەو هی مووی لی ببزوی، راوێستا. لەو کاتەدا بە سەر سووپمانەو لە خوئی پرسیار دەکرد چۆن لەو داو هی کهوتوو، دەستیک لە نیو تاریکایی راها و دەموچاوی لاواندەو. سەری سووپما، چونکه بی ئەو هی بزانی چاوەپوان بوو، خوئی بەو دەستە ئەسپارد. ماندوو و مردوو، بێدەسەلات بەدوای دەستەدا کیشرایە شوینیکی بی قەوارە. دەستەکان ئەویان رووت کردەو و وەک گوینییە پەتاتە بە دوای خۆیاندا کیشا و بەولا و ئەولایاندا دا. لە تاریکاییدا هەستی بە

سەد سأل ته نيايى .....

دەستەكانى خۆى نەدەكرد. لە جياتى بۆنى ژنە، بۆنى ئاموونىاكي بە بەر لووتيدا دەهات. تىدەكۇشا ديمەنى ژنە بىتتەوہ ياد، بەلام دەموچاوى دايكى دەهاتە بەرچاو. دەيزانى خەريکە کارىک بکا کە زۆر دەمىک بوو ئارەزووى دەکرد و هيچ کات بە تەماى ئەو نەبوو لە راستيدا جيئەجىي بکا. نەيدەزانی چۆن ئەو کارە دەکا. نەيدەزانی لاقى لە کوين، سەرى لە کوئيە، ئەو پيئانە هي کين، ئەو سەرە هي کيئە، هەستى دەکرد کە لەوە زياتر ناتوانى دەنگى ساردى گورچيلە و ريخۆلەكانى خۆى ببيستى و ئەو ترس و نيگەرانييە کوشندەيە و ئەو بیدەنگى و تەنياييە سامناکە هەلگرئ.

ناوى پيلار تيرنير^۱ بوو. ئەويش لەو کۆچەدا، کە بە دامەزرانى ماکۆندۆ کۆتايى هاتبوو، بەشدار بوو. بنەمالەکەى، ئەويان لەگەل خۆيان هينابوو هەتا لەو پياوہى دوور خەنەوہ کە لە چارەدا سالانيدا وەسەرى پەريوہ و هەتا بيست و دوو سأل ئەوينداری بوو. پياوہ هەرگيز بريارى نەدا ئەوہ ئاشکرا بکا، چونکە ئازاد نەبوو، بەلام بەلئنى پيدابوو هەر کات توانى سەروسامانىک بە ژيانى بدا هەتا ئەوسەرى جيهان بە دواى دەکەوئ. پيلار لە چاوہراونىي ئەو ماندوو بيوو. هەر جارە کە پياوانى قەد بليند و کورتەبالا، مووزەرد و موو رەش کە فالى وەرەقيان لە جادە جۆرەبەجۆرەکان، لە لە رپرەوہ دەرياييەکان هەتا سئ جار، سئ رۆژ، سئ مانگ يان سئ سأل بە ویدا هاتووچۆيان دەکرد، ئەوى دەدى. لە دەورانى چاوہروانييدا هيئزى رانەکانى و، تورتي مەمەکانى و عادەت بە خۆشەويستىي لە دەست دابوو. بەلام سەودايى دللى هەروەکو خۆى هيشتەبۆوہ. خۆزى ئارکادۆ کە لەو هەوہسبازيە خوليايى بيوو، هەموو شەوئ بە دواى نيشانەى ئەودا لە هەزار توئى ئەو ژوورە تيدەپەرى. جاريکیان دەرگا داخرابوو، چەند جار لە دەرگای دا. دەيزانى ئەگەر جاريک بوئرئ لە دەرگا بدا، سامى دەشکئ. بە دواى چاوہروانييەکی بيکۆتايى، ژنە دەرگای ليکردەوہ. رۆژانە دەبوو بە دزييەوہ نوقمى بيرەوہرييە خۆشەکانى شەوى رابردووبئ. کاتيک ژنەم بە پيکەنين و خۆشحال، ئاسايى و بە قسەکردن دەهاتە ژوورەوہ پيويستى بەوہ نەدەکرد هەلچوونى خۆى

^۱ - PilarTernera

سەد سال تەنبايى .....

بشارىتەو، چونكە ئەو ژنە كە تەقىنەو، قاقاي پىكەنىنى كۆتۈرى
 ھەلدەفەردان و بەھىزى نادىارى نەفەس كېتىشان لە ناخەو و چاۋەدىرىكىردنى
 دلى فېر دەكرد و تىيگەياندېو كە ھۆى ترسى مرۆف لە مەرگ چىيە، ھىچ
 پىنەندىيەكى بە شىۋەى پىشوو نەمايو. بە جۆرىك چووبوۋە نىۋخۇيەو
 كە كاتىك دايك و باوكى ھەواليان ھىتا كە زىرەكانى ئۆرسۇلايان لەو تۆپەلە
 ئاسنە جىاكردۆتەو س بەبۆنەو مالاكەيان بە سەر سەرى خۇياندا
 ھىتابوۋە خوارى - ئەو ئاگاي لە شادى و خۇشحالى گىشتى نەبوو.

سەرەنجام بە دواى رۆژەھا كار و بىنەوبەرە سەر كەوتىيان بە دەست
 ھىتابوۋ. ئۆرسۇلا خۇشحال بوو، تەنانت بە بۆنەى داھىتانى كىمياگەرى
 سوپاسى خواى كرد. خەلكى گوند ھىرشىيان ھىتا بۆ دەزگاي تاقىكارى و بە
 شىرنى گوايابا^۹ و بىسكويت ئەو موجىزەيان جىژن گرت. خۆزى ئاركادىز
 بويندىا زىرى جىاكراۋەى لە تلتەى ئاسنەكانى پى نىشان دەدان، ھەرۈك
 ئىستە خۆى داھىيەتباي. ھەر بەو جۆرە كە زىرەكەى لە دەست دابوو،
 دەورى دەدا و بە ھەموويانى نىشان دەدا. ئەو تۆپەلە وشك و زەردەى لە
 پىش چاۋى كۆرە گەرەكەى راگرت كە لەو دوايىانەدا پىنى نەنابوۋە
 ژوورى تاقىكارى و پرسى؛ "لات واىە ۋەك چى دەچى؟"

خۆزى ئاركادۆ بەراستى ۋەلامى دايەو: "گوى سەگ!"

باوكى بە پىشتەدەست زللەكى ۋەھا توندى لە دەمى دا كە خوين و فرمىسك
 بە يەكەو لە دەموچاۋى ھاتەخوار. ئەو پىلار تىرنىرا بە تارىكى بوترى و
 لۆكەى دۆزىيەو و دەم و لووتى ھەلمساۋى بە تەنترىۋك ھەلكوشى و بە
 دوايىدا بى ئەو خۆزى ئاركادۆ زەحمەت بەدا ئەويندارى لەگەل كرد و
 ھەوەسى دامركاند. گەيشتە رادەيەك كە كەمىك دواتر بى ئەوۋەى بە خۇيان
 بزەنن نارە نارىان بوو.

خۆزى ئاركادۆ وتى: "دەمەۋى تەنبا لەگەل تۆ بىم، لەو رۆژانەدا ئەويندارى
 خۇمان لە لاي ھەمووان ئاشكرا دەكەم، ھەتا ناچار نەبىن بە دىزىيەو
 يەكترمان خۇش بوئ."

پىلار تىنەكۆشا پىشى بگرئ

^۹ - جۆرە مېۋەيەكە ۋەكۆز كەدو (كۆلەكە) كە لە كۆلۇمبىيا، ئارژانتىن و بۇلىۋى دەچىندى.

سەد سالى تەنبايى .....

وتى: "چەند خۇش دەبىي، كاتىك بە تەنبا مابىنە، چىرا ھەلدەكەين ھەتا يەكتر بە جوانى تەماشىا بىكەين و من ھەرچى كە دىلم بىيھەيى بى ئەۋەي لە كەس بىترىسم، ھارار بىكەم و تۇش ھەرچى دىلت بىيھەيى بە گوىمىدا بەدى."

ئەو وتوۋىژە و، رىقىكى توند كە لە دىلى خۇيدا بەرامبەر بە باۋكى ھەستى پىدەكرد و ئىمكانى ئەويندارىيى بى سىنوورى، ورەيەكى ئەوتۇي دايە ھەتا ھەموو شتەكانى بى پىشەكى بۇ براكەي باس كىرد.

ئۇرلىانۇي مىندال، لە پىشدا ھەر ئەو مەترىسىيەي كە ھەرەشەي لە براكەي دەكرد تىگەيشت، بەلام نەيدەتوانى لە جوانىي ئەو رووداۋە تىيگا. وردە وردە نىگەرانى و نارەحتى بە سەرىدا زال بوو، بەئاگابوون لە وردە مەترىسىيەكانى رووداۋى ئەويندارانەي براكەي، لە رەنج و خۇشىي ئەۋدا دەبوو بە شەرىك و ھەستى بە ترىيىكى تىكەلاۋ لەگەل خۇشەختى دەكرد. لە نىۋ جىگادا بەتەنبا ۋەك ئاگر سوور دەبوۋە و ھەتا بەيانى چاۋەپروانى براكەي دەكرد و بە دوايىدا ھەتا كاتى لە خەۋەستان، بى ئەۋەي ھەست بە بى خەۋى و ماندوۋوبوون بىكەن بە يەكەۋە قسەيان دەكرد. ۋاي لىھات دۋاي ماۋەيەك ھەردوۋىكىان بە دايىم ۋەنەوزيان دەدا و ھەردوۋىكىان بەرامبەر بە كىمىياگەرى و زانستى باۋكىان رق و قىنى زۇريان لە دىلدا پىكەۋە نا و لە تىەنبايى خۇياندا نوقم بوون. ئۇرسۇلا دەيگوت: "ئەو دوو مىنالە دەلىي گىژ بوون، بىگومان كرمىان ھەيە." دەرمانىكى يەكجار زۇر بى تامى لە ھىلكەكرمى كوتراۋ دروست كىرد كە ھەردوۋىكىان بە رووخۇشى خواردىيانەۋە و ھەتا ئىۋارە يازدە جار زگيان كارى كىرد. كرمىكى ئالىيان دانا، كە بە شادمانى بە ھەموۋىيانىان نىشان دا. چونكە بە ھۆي ئەۋەۋە دەيانتوانى ھۆي بىيھۇشى و خەۋالوۋىي خۇيان بە ئۇرسۇلا بسەلمىتن. ئۇرلىانۇ ئىستا نەتەنبا ھەموو شتىكى دەرزانى، بەلكو تاقىكارىي براكەي ھەنگاۋ بە ھەنگاۋ مەزمەزە دەكرد. جارنىكىان كە براكەي وردەكارىي ئەويندارىي بۇ شىدەكرەۋە، قسەكانى بىرى و پىرسىارى كىرد: "مرؤف ھەست بە چى دەكا؟"

خۇزى ئاركاۋ دەستبەجى ۋەلامى دايەۋە: "ۋەك بوومەلەرزەيە."

سەد سال تەنبايى .....

پىنج شەممەي رۇژىك لە رۇژەكانى مانگى ژانويى، سەعاتى دووى پاش نيوشەوي، ئاماراتا ھاتە سەر دونياۋە. پىش ئەۋەي كەس بچىتە ژوورەۋە، ئۇرسۇلا مەلەكەي بە وردى سەير كرد، ۋەك بىچوۋە مارمىلكە، شل و سوۋكەل، بەلام ھەموو لەشى لە ئادەمىزاد دەچوو. ئۇرليانو، ھەتا ئەۋ كاتەي مەلەكەيان پىر نەبۇۋو لە خەلك، نەيزانىبوو چ قەۋماۋە. لە شلۇقىي مەلەۋە كەلكى ۋەرگرت و بە دوا براكەيدا رۇيشت كە لە سەعات يازدەۋە لە جىگادا نەمابوو. بىرپارەكەي ئەۋەندە لە ناكاو بوو بىرى لەۋە نەكردەۋە چۆن لە باۋەشى پىلار تىرنىراي بىننەۋە دەر. چەند سەعات لە دەۋرى مالىيان ھەلسوۋرا، بانگى كرد، فیتوۋى لىدا، سەرەنجام بە نىكبوۋنەۋەي بەرەبەيان ناچار گەرايەۋە. كاتىك گەيشتە ژوۋى دايكى، بىنى خۇزى ئاركادۇ لەۋيە و ۋا دەنويى ماف بە لاي ئەۋەۋەيە و لەگەل مەلە تازەبوۋەكە يارى دەكا.

چەلى ئۇرسۇلا تازە بە سەر چوۋبوو كە قەرەچىيەكان ديسان گەرانەۋە، ھەر ئەۋ چاۋبەست و ئاكروۋباتيانە بوون كە سەھۇليان بۇ ئەۋى ھىتابوو. بە پىچەۋانەي كاۋليەكانى مىلكيادىس لە ماۋەيەكى كورت نىشانىان دابوو كە تەنيا بۇ خۇشى و نواندن دىنە ئەۋى، نەك ۋەك پىشەنگى جىھانى پىشكەۋتوو. تەننەت ئەۋ كاتە سەھۇليان ھىتا ئەۋى، ئەۋ كارەيان ۋەك يەكىك لە سەيرەكانى سىرك نىشان دابوو، نە بە مەبەستى قازانجەكانى سەھۇل لە ژياندا. ئەۋجار لەگەل ئارنى ئاگرپەرىنى زۆر قالچەيەكى پەرەندەشيان لەگەل خۇيان ھىتابوو، بەلام ئەۋ قالچەيان ۋەك كەرەسەيەكى گالە و گەپ ناساند، نە ۋەك شىتىكى گرینگ بۇ بەرەۋپىشبردنى ھاتوۋچۇ، خەلكى ئاۋايى دەستبەجى ئاخىر سەكە زىپى خۇيان لە ژىر زەۋى دەرھىتا ھەتا بە سەر خانوۋەكانى ئاۋايىدا بفرن. لە سايەي شلۇقى و تىكەل پىكەلى گشتىدا، خۇزى ئاركادۇ و پىلار تىرنىرا كاتىكى خۇشيان بە يەكەۋە بىردە سەر. لەۋ نىۋەدا بىوون بە ئەۋىندار و گراۋى بەختەۋەر و تىگەيشتن كە ئەۋىن ھەستىكى زۆر قوۋلتەرە لە خۇشىي شەۋانى نەيتىي ئەۋان كە زوو دەھات و رادەبرد. بەۋحالەش پىلار ئەۋ خۇشىيەي تىكدا، لە خۇشحالى و شادمانىي خۇزى ئاركادۇ لەگەل خۇي

سەد سأل ته‌نیایی .....

كه‌لكی خراپی وه‌رگرت و به‌ جارێك دنیای به‌ سەر سه‌ریدا خراکرد و،
 وتی: "تییستا به‌ راستی بووی به‌ پیاویکی ته‌واو." به‌ لām کاتیک زانی له‌ مانای
 قسه‌که‌ی نه‌گه‌یشتوو، راست و ره‌وان وتی: "به‌م زووانه‌ ده‌بی به‌ باوک."
 خۆزئ ئارکادۆ هه‌تا چه‌ند روژان نه‌یده‌وی‌را له‌ ماله‌وه‌ ده‌رکه‌وئ. هه‌ر که
 گوئی له‌ ده‌نگی پێکه‌نینی پیلار له‌ ئاشپه‌زخانه‌وه‌ ده‌بوو، به‌ راکردن خۆی
 ده‌ژووری تاقیکاری ده‌هاویشت. ده‌زگای تاقیکاری دیسانه‌وه‌ به‌ دوعای
 ئۆرسۆلا دامه‌زرا‌بووه‌. خۆزئ ئه‌رکادۆ بویندیا به‌ رووخ‌شیه‌کی زۆره‌وه‌
 کوپه‌ هه‌لاتوو‌ه‌که‌ی وه‌رگرت و له‌ گه‌ل خۆی بردی بۆ دۆزینه‌وه‌ی ئه‌کسیر.
 روژیک پاش نیوه‌رۆ، مناله‌کان له‌ چاوپێکه‌وتنی قالیچه‌ی سحرای که‌ به‌
 تیژی به‌ به‌ر په‌نجه‌ره‌ی ژووری تاقیکاریدا ده‌فپ‌ی، زۆر خۆش‌حال بوون.
 پیاویکی قه‌ره‌چی رایده‌په‌راند و چه‌ند منال له‌ سه‌ره‌وه‌ به‌ خۆش‌حالییه‌وه‌ بۆ
 لای ئه‌وان ده‌ستیان راده‌وه‌شاند، به‌ لām خۆزئ ئه‌رکادۆ بویندیا ته‌نانه‌ت
 چاویشی لی نه‌کردن، وتی: "با هه‌ر به‌ وجۆره‌ له‌ خه‌یالی خۆیاندا بمیتنه‌وه‌،
 ئیمه‌ زۆر له‌ وان چاکتر هه‌ل‌ده‌فپ‌ین، به‌ سه‌رچاوه‌ی زانستیانه‌تر و نه‌ک وه‌ک
 ئه‌وان به‌ رووته‌ختیه‌کی بووده‌له‌." خۆزئ ئارکادۆ تیده‌کۆشا و بنویتی
 هه‌زی له‌ کیمیاگه‌رییه‌، هه‌یج کاتیک له‌ هه‌یزی خوارایی خورتووم (الخطم
 الخرطوم) که‌ لای وابوو بوتلێکی خوار و خه‌یچه‌ حالی نه‌بوو. نه‌یده‌توانی
 خۆی له‌و نیگه‌رانییه‌ سه‌خته‌ رزگار بکا. خه‌و و خواردنی لی برابوو، به‌
 ته‌واوی وه‌ک باوکی که‌ کاتیک تاقیکارییه‌کانی به‌ ئه‌نجام نه‌ده‌گه‌یشتن،
 خه‌مناک و رووگرژ ده‌بوو، وه‌زعی روحی وه‌ها تیکچووبوو که‌ خۆزئ
 ئه‌رکادۆ بویندیا وایزانی ئه‌و تیکچوونه‌ له‌ خۆشیی له‌ راده‌به‌ده‌ری
 کیمیاگه‌رییه‌، هه‌ر بۆیه‌ رازی بوو کوپه‌ له‌ ده‌زگای تاقیکاردا خه‌مه‌ت بکا.
 ئۆرلیانز به‌ چاکی ده‌یزانی که‌ سه‌رچاوه‌ی په‌ریشانی و تیکچوونی براکه‌ی
 چوو‌کترین پێوه‌ندی به‌ تاقیکارییه‌کانی کیمیاگه‌رییه‌وه‌ نییه‌، به‌ لām ئیتر
 نه‌یده‌توانی بیه‌ته‌ رازداری نه‌یه‌کانی، براکه‌ی به‌ شیوه‌ی پێشوو نه‌ما‌بوو،
 خۆی له‌ ده‌ردی دل‌کردن ده‌پاراست و ئه‌وی نه‌ده‌کرده‌ شه‌ریکی خه‌مه‌کانی
 و ببوو که‌ سێکی گۆشه‌گیر و به‌ ده‌ره‌فتار. شه‌ویک نیگه‌رانی ته‌نیایی و به‌
 دل‌یکی پ‌ر له‌ رق و قین ده‌رحه‌ق به‌ دونیا و هه‌رچی له‌ دونیا دایه‌، وه‌ک

سەد سالى تەنيايى .....

جاران جيگاخەوتنى بە جېھىشت و بەلام بە جيگاي ئەوہ بچىتە لاي پيلار تيرنيرا، چوو بۆ تەماشاخانەى كاوليەكان. ماوہيەك بى ئامانچ لە نيو داھيتانە سەير و سەمەرەكاندا گەرا، بەلا ھىچ كاميان سەرنجيان رانەكيشا. سەرنجام شتىك سەرنجى راكيشا: كچىكى كاولى، كچىكى تازەجھىل كە مۆر و متوو و موورووى زۆرى لە مى كرىبوو. خۆزى ئاركادۆ قەت ژنى وا جوانى نەدىبوو. كچە لە نيو خەلكدا چاوى لە نواندى خەمناكى پياويك دەكرد كە بە ھۆى سەرىپچى لە فەرمانى دايك و باوكى دەبوو بە مار.

خۆزى ئاركادۆ بى ئەوہى گوى بداتى، ھەر لەو كاتەدا كە نواندى كايراي مار دريژەى ھەبوو، بە نيو خەلكەكەدا بەرەوپيش رويشت بۆ ريزى ھەولتى، نزىكى كچە كاولى و لە پشت سەرى راوہستا. خۆى بە پشتيەوہ نووساند و خەرىكى خۆپىئوہنانى بوو. كچەكە ھەولتى دا خۆى لادا، بەلام خۆزى ئاركادۆ توندتر خۆى پىئوہ چەسپاند. لە كاتەدا كە كچە لە ترسان و لە خۆشيان دەلەرزى، ھەستى بە كىرى كۆرە كرد. لە جيگاي خۆى نە جولايەوہ. باوہرى بەوشتە نەدەكرد. سەرنجام ئاورى دايەوہ و بە ترسەوہ زەردەخەنەى ھاتى. لەو كاتەدا، دوو پياوى كاولى، مارەكەيان لە قەفەس نايەوہ و بردىيانەوہ ژوورى چادرەكە.

كاوليەكى دىكە، كە بەرنامەكانى رادەگەياندى، وتى: "ئىستاش خوشكان و برايان، نواندى ژنىك دەست پىدەكا كە چونكە شتىكى كە نەدەبوو ببىنى، ببىنوى، بەوہ حوكم درابوو كە ھەتا سەدو پەنجا سالى ھەموو شەويك سەرى بېرن."

خۆزى ئاركادۆ و كچە لەسەر سەرىپىنى ژنە رانەوہستان. رويشن بۆ چادري كچەكە و لەوى وردە وردە كە خۆيان روت دەكردەوہ، بە ترسەوہ و شىتانە يەكترييان ماچ كرد. كچە كاولى كراسەكەى دانا و خۆى لە چنگ ئەو ھەموو داوينە سفتانە رزگار كرد. مەمكەندى بى كەلك و ملوانكەكانى دەرھىتا، بوو بە شتىك كە ھەر وەك لە پيشدا نەبوو، وەك بۆقىكى لەپ و بچكۆلە. مەمكى تازە خې دەبوون، رانەكانى ئەوہندە بارىك بوون كە نەدەگەيشتنە ئىستوورايى باسكى خۆزى ئاركادىۆش. ھەر چەند ئامادە بوون و گەرمای باوہشى لەق و لاوازی لەشى قەرەبوو دەكردەوہ،

سەد سأل ته نیایی .....

به وحالەش خۆزئ ئارکادۆ نهیده وێرا به ئاسوودهیی له باوهشی بگرئ. له چادریکی گشتیدا بوون که کاولیهکان بۆ هیتان و بردنی که رهسهی سیرک هه میسه له هاتووچۆدا بوون و خهریکی کارهکانیان بوون، تهنا ته له لای تهخته که ی ئهوان داده نیشتن و یارییان ده کرد. چرایهک که له نیوه پاستی چادره که هه لواسرابوو، هه موو نیو چادره که ی رووناک ده کرده وه. خۆزئ ئارکادۆ له کاتی لاوانده وهی کچه دا به رووتی له سه ر تهخته که درێژ بوو. کچه خهریک بوو هه وه سی ئه وی ده بزواند. که مێک دوا ی ئه وه ژنیکی کاولی، که به دن و له شیکی زۆر جوانی هه بوو له گه ل کابرایهک که نه کاولی بوو، نه خه لکی گوند، هاته نه ژووری چادره که وه و له پیش تهخته نووستنی ئه وان خهریکی دا که ندنی جلهکانیان بوون. ژنه چاوی له له شی رووتی خۆزئ ئارکادۆ هه له نگوت. به گرمی و له سه ره خۆ دهستیکی به سه ر ده عبای جوان و نووستوی ئه ودا هیتا و وتی: "کورم خوا هه ر به و جۆره بتپاریزی."

کچه کاولی داوا ی لیکردن وازیان لئ بێنن، ئه و دوو که سه ش له سه ر زه وی نيزک تهخته که راکشان. هه وه سی خه لکی ئیشتیای خۆزئ ئارکادیۆشی هه ستاند. به یه که مین وه یه که که وتنی ئه ویندارانه، ئیسقانی کچه به سه ر یه کدا قه رمان، هه ره که بیان ه وئ له به ریه ک بترازین، پستی له شی خونا و که یه کی که مپهنگی ده ردا و له به ریه ک کشایه وه و چاوی پر بوون له فرمی سک و نالاندی، بۆنی گل به نه رمی له هه موو له شی هاته ده ر، به لام به وره یه کی به رز و ئیراده یه کی پته و خۆی له به ر ئه و به یه که که وتنه راگرت. خۆزئ ئارکادۆ واید ه زانی به ره و ئاسمان به ره و تیشکی فریشتان هه لده کشی و له وئ دلی ده ته قی، ده بیته هه زاران هه زار ورده شه رمی خاوی و له گوپی کچه وه ده چیه نیو له شی، ده بیته زمانی و له ده می دینه ده ری. ئه و رۆژه پینج شه ممه بوو. شه وی شه ممه خۆزئ ئارکادۆ پارچه یه کی سووری له سه ر به ست و له گه ل کاولیان رۆشت.

کاتیک ئۆرسۆلا به ون بوونی ئه وی زانی، هه موو گوندی بۆ دۆزینه وه ی پشکنی، له جیگا چادری کاولیهکان، له نیو زیلیکی ئاوره کان که سووکه دوو که لیان مابوو، به لام ببوونه خۆله میش. که سینک که له نیو خۆله میشی

سەد سالى تەنبايى.....

ئاۋرەكاندا بە دۋاي مەت و مووروودا دەگەرا و بە ئۆرسۇلاي و ت شەۋى پىشتر كۆپەكەي ئەۋى لەگەل كاۋلىيەكان دىۋە كە عارەبانەي قەفەزى كابراي - ماري لى دەخۇرى. ئۆرسۇلا بە سەر مېردەكەيدا، كە لە ون بوۋنى كۆپەكەي بچوكتىن نىگەرانى لە خۇي نىشان نەدابوو، گۇراندى: "رۇيشتۈۋە، بۆتە كاۋلى!".

خۇزى ئەركادۇ بويندىا لەوكاتەدا كە لە دەست ئاونگدا خەرىكى ھاپىنى شتىك بوو كە ھەزار جار وردى كىرەبوو و سوورى كىرەبوو و دىسان ھاپىبوۋىۋە، وتى: "ھىۋادارم راست بى، چونكە دەبىتە پىاو."

ئۆرسۇلا رېرەۋى كاۋلىيەكانى پرسى، بەرەو ئەۋ جادەيەي كە نىشانىان دابوو، بە شوۋىن پىي كاۋلىيەكاندا، بەۋ ھىۋايەي كە بتۋانى زوۋ بىانگاتى، ۋەرىكەوت و لە ئاۋايى دوور كەۋتەۋە. ۋەھا دوور كەۋتەۋە كە بىرى گەرەنەۋەي لە مېشكى خۇي بىردە دەرى. خۇزى ئەركادۇ بويندىا ھەتا سەعاتى ھەشتى شەۋ بە رۇيشتى ئنەكەي نەزانى. ئەۋەي كوتابوۋى خىستىيە نىۋ ھىندىك كوۋدى گەرم و چوۋ بە لاي ئامارانتاي بچكۆلە، كە لە بەر گىراني بەكۆل خەرىك بوو بىخىكى.

لە ماۋەي چەند سەعاتدا دەستەيەكى لە پىاۋانى تەيار كۆ كىردەۋە و دۋاي ئەۋەي ئامارانتاي بە ژنىك سىپارد شىرى بداتى، بۆ دۆزىنەۋە ئۆرسۇلا كەۋتەنەپ. ئۇرلىانۇ لەگەلىان رۇيشت. لاي بەيانى گەيشتە چەند ماسىگرىكى سوورپىست، كە لە زمانى يەكتىر تىندەگەيشتىن. ھەر چۆنىك بى بە ئامازەي بەست ھالىيان كىردن كە، ھىچ كەسىيان لەۋ دەۋروۋەرە نەدىۋە. لە پاش سى رۆژ خولانەۋە بى ئاكام بۆ گوند گەرەنەۋە.

خۇزى ئەركادۇ بويندىا ھەتا ھەفتە سەرى لەۋ كارە سوورمابوو. ۋەك دايكىك ئاگادارىي لە ئارمانتاي بچكۆلە دەكرد و دەيشوۋشت و لىباسى لى دەگۆرى و رۆژى چوار جار دەيىردە مالى ژنىك كە شىرى دەدايە، تەننەت شەۋانە گۆرانىي ۋەھاي بۆ دەوت كە ئۆرسۇلا ھىچ كات بۆي نەۋتبوو. جارىكىان پىلار تىتېرا پىشنىارى كىرد ھەتا ئۆرسۇلا دەگەپىتەۋە كارەكانى مالاۋەيان بكا. ئۇرلىانۇ كە ھىزى پىشنىنى كىردى بەۋ ھەموو روۋداۋە ناخۇشانە تىژتر ببوو، بە دىتنى ئنە ھەموو شتىكى بۆ روۋن بىۋە.

سەد سالى تەنياسى .....

ناراستەوخۇ تىگەشتى كە ھەلاتتى براكەي و بى شوين بوونى دايكى تاوانى
ئەو ژنە بوو. لە سەرەخۇ و ئارام بەلام بە شيۋەيەكى وەھا دوژمنانە
ژنەى ئازار دا كە ژنە پىي لە مالىان بى.

تىپەپىنى زەمان ھەموو شتى ئاسايى كىردەو. خۇزى ئەرکادۇ بويندىا و
كۆرەكەي نەيانزانى كەي و چۆن ديسان چوونەو ژوورى تاقىكارى. دواى
تەكاندىنى كەرەسەكان، ئاورى بى گۆپەيان ھەلكىرد و خەرىكى
دەستىتۋەردانى مادەيەك بوون كە چەند مانگ بوو لە بن زىلى گەرمدا
مابۆو. تەنانت ئامارانتاش لە نىو قەرتالە بچكۆلانەكەي خۇيدا راکشابوو،
بەوردى سەيرى كىردەوكانى باوك و براكەي دەكرد كە لە ھۆدە گچكەي
تاقىكارىدا كە پىر ببوو لە دووكەلى جىو، خەرىكى كار بوون. چەند مانگ
دواى سەفەرى ئۆرسۇلا، رووداوى سەير پىش ھاتن، بوتلىكى بچكۆلە كە لە
گۆشەيەكى خەلۋەتى ماوہەك بوو بە بەتالى فېرى درابوو، ئەوئەندە قورس
بوو كە ئىمكانى بزاوتنى نەبوو. لە سەر مىزى كارەكە مەنجەلىكى پىر لە ئا
بى ئەو ئاگرى لە بن بى، نىو سەعاتى تەواو كۆلى ھەتا ھەموو ئاۋەكەي
بوو بە ھەلم و تەواو بوو. خۇزى ئارکادۇ و كۆپەكەي ئەو رووداۋانەيان
بە سەرسوۋرمانەو تەماشادەكرد. لەبەر ئەۋەي كە نەياندەتۋانى
بەلگەيەك بۆ ئەو رووداۋانە بدۆزئەو و ايان دەزانى ئەو پىشەنگى
دۆزىنەۋەي (ئەكسىرە)، رۆژىكىان سەۋەتەي ئامارانتا لە خۇو جولايەو
دەورىكى تەواو بە ژوورەكەدا گەرا. ئۆرلىانۇ بە پەشۋاكۋى رايكرد و
قەرتالەي راگرت. بە پىچەوانە باوكى نەترسا و سەۋەتەكەي بىردەو شويىنى
خۇي لە پىچكى مىزەكەي بەستەو. ئىستا ئىتر دلتيا بوو ئەۋەي كە دەمىك
بوو چاۋەپۋانى دەكرد بەزوۋى دەيگاتى. لەو كاتەدا بوو كە ئۆرلىانۇ
بىستى باوكى دەلى: "ئەگەر لە خوا ناترسى، لە ئاسنەۋالە بترسە."

لە پىر ئۆرسۇلا دواى پىنچ مانگان گەرايەو. جىئىل ببۆو. بە خۇشحالىيەكى
يەكجار زۆرەو بە لىباس و بەرگىكى وەھا كە ھەتا ئەۋەدەم پارچەكەشى
لە گوند نەبىنرابوو، ھاتە ژوورەو. خۇزى ئەرکادۇ بويندىا كە نىزىك بوو
دلى لە خۇشيان راۋەستى ھاۋارى كىرد؛ "ھەر ئەۋە بوو. دەمزانى واى لى
دى." لە قوۋلايى دلىۋە بىرۋاى بە قسەكەي خۇي ھەبوو. لە ماۋەي درىژى

سەد سال تەنبايى .....

تەنبايى خۇيدا، ھەر لەو كاتەدا كە خەرىكى ئەكسىر بوو، پىر بە دل ئاواتەخوۋى رووداۋى چاۋەرۋانكراۋ بوو، رووداۋى دۆزىنەۋەى بەردى فەلاسىفەكان نا، ئەۋەش نا نەفەسىك كە ئاسن زىندوۋ بىكەتەۋە، يان ھىزىك كە قفل و لاۋلاۋان بىكا بە زىر نەبوو، شتىك بوو كە لە راستىدا پەرچوو وموجىزەبوو، گەپانەۋەى ئۆرسۆلا بوو. بەلام ژنەكەى بەشدارىي خۇشحالى ئەۋى نەكرد. زۆر ئاسايى ماچى كرد و ھەر وا بزانە سەعاتىكە لە مال دەرگەۋتوۋە، پىنگوت: "تەماشاي دەرەۋە بىكە."

كاتىك خۇزى ئەركادۆ بويندىا لە مال دەرگەۋت و خەلكى بىنى، پاش ماۋەيەك حەبەسان سەيرى كرد كاۋلى نەبوون، پىاو و ژنى ۋەك خۇيان بوون، پىرچى ساف و پىستى ئامال رەش كە بە زمانى ئەۋان دەۋان و دەرەى ھاۋبەشيان ھەبوو، بارى ھىستىرەكانيان خواردەمەنى بوو، عارەبانە قورسەكان كە كەلان دەيانكىشا، پىر بوو لە پىۋىستىيەكانى نىۋمال، پىۋىستى ساكار و بە كەلك كە بە بى ھەرا و ھورىا نىيازى فرۇشتىيان ھەبوو. لەۋبەرى زەلاۋەكەۋە ھاتبوون، كە ھەتا ئەۋى تەنبا دوو رۆژە رى بوو. لەۋ لاۋە، زۆر شار ھەبوون كە لە ھەموو مانگەكانى سالدا پۇستەيان پىدەگەيشت و كەلوپەلى خۇشى ژيانيان دەناسى. ئۆرسۆلا نەيتۋانىبوو بىگاتە كاۋلىيەكان، بەلام، لەبرى ئەۋە رىگەيەكى دۆزىۋە كە مېردەكەى بە دۋاى دۆزىنەۋەى بى ئاكامى داھىتانى گەۋرەدا نەيتۋانىبوو بىنىتەۋە.

منالى پىلار تىرنىرايان دوو ھەۋتوو پاش لە دايىكوون، ھىنا بۆ مالى بابە گەۋرە و دايەگەۋرەى. ئۆرسۆلا بە بى مەيلى و بۆلە بۆل ۋەرىگرت. جارىكى دىكەش پىداگرتن و لاسارى مېردەكەى، كە نەيدەۋىست نەۋە خۇشەۋىستەكەى بەرەللا بىرئى، بە سەرىدا زال بىوو، بەلام مەرجى دانا كە نابى منالەكە ھىچ كات بزائى لە كى بوۋە. ھەر چەند ناويان لى نا خۇزى ئاركادىۋ، بەلام لە بەر ئەۋە ناۋەكان لىك نەگۇپىن تەنبا بە ئاركادىۋ بانگيان دەكرد. لەۋ زەمانەدا ئاۋايى ۋەھا كۇشا بىوو و كارەكانى نىۋمال ئەۋەندە زۆر بوون كە پەرۋەردەى منالان كەۋتە پەلى دوۋەمى گىرنگىيەۋە. منالەكانيان بە ۋىسى تاسىۋن سپارد. ۋىسى ئاسىۋن ژنىكى سوورپىستى خەلكى گواخىرا بوو. كە لەگەل يەككىك لە براكانى لە دەست تاعوۋنى بى

سەد سالى تەنبايى .....

خەوى كە چەند سالى بوو عىلەكەيانى داگرتبوو، ھەلاتبوو و ھاتبوو ھاكۆندۆ. ئەو دووانە ئەوھەندە دلسۆز و خزمەتگوزار بوون بوو كە ئۆرسۆلا ھىتابوونى لە كارى مالاھودەدا يارمەتتى بىدەن. بۆيە ئاركادىۆ و ئاماراتتا زمانى گواخيرانى لە پىش زمانى ئىسپانولى فېر بوون و دوور لە چاوى ئۆرسۆلا كە بە توندى خەرىكى دروستكردنى ئاوى نەبات بە شكلى زىندەوهران بوو، خواردنەوھى شۆرباوى مارمىلكە و خواردنى ھىلكەى جالجالوكەش فېر بوون. گوندى ماكۆندۆش بە تەواوى گۆرېابوو، ئەو كەسانەى لەگەل ئۆرسۆلا ھاتبوونە ئەوئ، خاكى زەوييان باش دەناسى و دەيانزانى كە خاكى ئەوئ چەندى بە سەر ناوچەكانى زەلاودا ھەيە. گوندى كويز و كوترى قەدىم، ھىندەى پىن نەچوو بىوو بە گوندىكى ئاودەدان و پېر ھاتووچۆ، گوندىك كە دووكان و بازار و كارگەى سەنەتە دەستىيەكان و جادەيەكىشى ھەبوو، كە ھەمىشە ساتوسەودا و بازىرگانى تىدا دەكرا. يەكەمىن دەستەى عەرەبان لەو شەقامەوھ ھاتنە نىو ئاوايى. شەلوارى گۆنى (تەلىس)يان دەگۆرپىيەوھ. خۆزى ئەرکاډۆ بويندىا ئارا و قاراوى لى ھەلگىرېابوو. سەرمەستى ئەو راستىيانە بوو كە زۆر لە خەيالاتى ئەو سىجراوېتر بوون، بە تەواوى دلى لە تاقىكارى كىمياگەرى سارد بۆوھ و ئەو شتانەى كە بە مانگ خەرىكيان بىوو، فېرى ھەلدان و دووبارە وەك رابردوو وەگەر كەوتەوھ، وەك ئەو رۆژانەى كە شوپىنى تىكەل بوونى شەقامەكان و شىوھى بىناى مالاھەكانى نوپى بە جۆرىك دادەنا، ھىچ كامىان بە سەر ئەوى دىكەياندا نەبى.

لە نىو تازەھاتووھكان ناوبانگ و دەسەلاتىكى ئەوتۆى پىنكەوھ نا كە بە بى پرسى ئەو ھىچ شوپىنىك دروست نەدەكرا و دىوارى ھىچ مالىك بلىند نەدەبوو. كار گەيشە جىگايەك كە وایان بە چاك زانى، ئەركى دابەشكردنى زەوى بەدەستى ئەو بسپېرن. كاتىك كاولىيەكان ئاكروباتباز بە جۆرەھا نواندن و يارى و قومار گەرانەوھ، خەلكەكە بەو ھىوايەى خۆزى ئاركادىۆشيان لەگەل، بە رووخۆشى بە پىريانەوھ چوون، بەلام خۆزى ئاركادىۆيان لەگەل نەبوو، كابراى مارە تەنبا كەسىك كە دەيتوانى لە سەر چارەنووسى مالاھەكەيان ھەوالىكيان بداتى، لەگەليان نەھاتبوو. لە بەر ئەوھ

سەد سالى تەنيايى .....

رېڭەيان نەدا كاولىيەكان لە ئاوايى بىمىتەنەو و دەريان كردن. تاوانباريان كردن كە خراپە و خراپەكارى بىلەو دەكەنەو و خەلك لە رىي راست لادەدن. بەو حالەش خۆزى ئەركادۆ بويىدىا رايگەيانەد كە دەركاى شار ھەميشە بۆ خىلى مىلكيادىس، كە خاوەنى زانستى ھەزار سالى و داهيتانى سەرسوورھيتەرن و لە بنیاتنانى گونددا بەشدار بوون، ئاوەلا دەمىنيتەو، بەلام بە وتەى ئەو، ئەو كاولىيە گەرۆكانە خىلى مىلكيادىس نين چونكە پىيان لە رادەى زانستى بەشەر تىپەراندبوو، شویتەواريان لە سەر زەوى سەربازو.

خۆزى ئەركادۆ بويىدىا، كەلانى كەم بۆ ماوھىەك لە چنگ خەيالپەرورەى رزگارى ببوو. لە ماوھىەيكى كورتدا كارەكانى رىكوپىك كرد. بريار درا ئەو مەلانەى كە لە سەرەتاي دامەزرانى شار بە دەنگە خۆشەكانيان شادىيان خستبوو ئەو نيو، ئازاد بكرىن و لە جىگاي ئەوان سەعاتى زەنگولەدار ھەلاوھەسرىن، ئەو سەعاتە جوانانە كە چوارچىوھى لە دار داتاشرابوون و ەرەبان بە تووتى، گۆرپنەوھيان پى دەكردن. خۆزى ئاركاډۆ سەعاتەكانى ئەوھندە بەوردى قورمىش و رىكوپىك كرد كە ھەر نيو سەعاتەى زەنگىكى خۆشيان لىدەدا و لە نيو ئاوايىدا دەنگى دەدايەو و نيوھەريانىش ئاھەنگىكى تەواو لى دەدرا. لەو سالانەدا بوو كە خۆزى ئەركادۆ بويىدىا لىبرا لە جياتى دارى ئەقاقيا دارى بادام لە كەنارى شەقامەكان برويتن و ھەر خۆش بوو بى ئەوھى بە كەس بلى شىوھىەكى بۆ ھەميشە مانەوھى دارانە دۆزىيەو. سالانى سالى دواتر، كاتىك ماكۆندۆ بوو بە شارىكى گەورە و خانوو و كۆشكى شىروانىدار، دار بادامە شكاو و توزاويەكان لە شەقامە كۆنەكان دەبيندران، بەلام كەس نەيدەزانى كى چەقاندوونى.

ئۆرليانو، لەو كاتەدا كە باوكى خەرىكى كاروبارى شار بوو و، دايكى بە ئاوى نەبات فرۆشتن بە شكلى كەلەشىز و ماسى، كە رۆژى دوو جار لە سەر كەشەف بۆ بازار دەبرا، سامانى مالىوھى دەبردە سەر، چەند سەعاتى لە سەريەك لە شويتى تاقىكارىي چۆل ھەر لە بەر ئەو كە مەيلى بە فيربوونى ھونەرى زەربەنگەرى بوو، تىپەر دەكرد. لە ماوھىەكى كورتدا وەھا گەورە ببوو لىباسى براكەى، كە بۆى بەجى ماوو، بۆى نەدەبوو و لىباسى

سەد سالى تەنبايى .....

باوكى لەبەر دەكرد. بەلام لەبەر ئەو ئۆرلىانۇ وەك بويندىياكانى دىكە بە خۆو نەبوو، ويسيتاسيۇن كراس و شەلوارەكانى بۇ كورت دەكردەو. دەورانى بالغى دەنگى شيرن و خۆشى گۆپى و بوو بە كورپكى بىدەنگ و گۆشەگىر، بەلام لەبەر امبەردا ئەو روانىنە بەهيزەى پى بەخشىنەو كە لە كاتى لەدايكبووندا هەيبوو. وەها غەرقى زەرنگەرى دەبوو كە كاتى نان خواردن بە سەرگرانى لە ژوورى تاقىكارى دەهاتەدەرەو. خۆزى ئەركادۇ بويندىا، كە نىگەرانى بىدەنگى و گۆشەگىرى ئەو ببوو، بەو مەبەستە كە رەنگە پىويستى بە ژن هەبى، كىلى مالاو و هەندىك پارەى پىدا. بەلام ئۆرلىانۇ بەو پارەى ئەسەدمورىياتىكى كرى هەتا بتوانى ئاوى زىر پەيدا بكا، بە دوايدا كىلەكانى مالاو وەى پى ئاوەزىر كردن، هەلسوكەوتى جۇراوجۆرى لە هەلسوكەوتى ئاركادىز و ئاكارتا دەچوو، ئەو دوانە لە لايەكەو دەدانى تازەيان هاتبوو، لە لايەكى دىكەشەو بە سەرسەختى تىدەكۆشان لە جياتى زمانى ئىسپانىزولى زمانى گواخىرايى قسە بكەن. ئۆرسۇلا بە مېردەكەى دەگوت: "بە خۆرايى بۆلەبۆلى مەكە مندالان گىلىي دايك و باوك بە ميرات دەبن." ئۆرلىانۇ لەو كاتەدا كە ئەو سكالاي بوو لە دەست گىزى و گەمژەيى مندالەكانى و لاي وابوو ئەو حالە لە بوونى كلكى بەراز كەمتر نىيە، وەها چاويكى لىكرد كە لەو بىروبوچوونە تووشى شك و گومانى كرد. ئۆرلىانۇ پىنگوت: "كەسىك دى."

ئۆرسۇلا وەك ئەو كاتانە كە كورەكەى شتىكى پىشپىنى دەكرد، تىكۆشا بە شىوئەى كابانىي خۆى پىيى سەلمىنى هاتنى كەسىك سىروشتىيە، چونكە رۆژانە دەيان كەسى لاوەكى، بى ئەوئەى گومانىكيان لى بكرى، لە ماكۆندۇ تىپەر دەبوون. بەوجۆرەش ئۆرلىانۇ گويى بەوبەلگە و ھۆيانە نەدەدا و بىرواي بە پىشپىنىي خۆى هەبوو و دەيگوت: "نازانم كىيە، بەلام ھەر كەسىكە ھەر ئىستا لە رىگادايە."

بەراستىش رۆزى يەكشەممە رىبىكا^۲ گەيشتى. يازدە سالانە دەبوو. لەگەل كۆمەلىك بازىرگانى پىست كە پىيان ئەسپىردرابوو لەگەل نامەيەك تەسلىمى

^۲ - Rebeca

سەد سال تەنیايى .....

خۇزى ئاركاڧ بويىنداي بىدەن، لە سەفەرى سەخت و دژوارى ماناۋرە^۴ ھاتبوو. بە تەۋاۋىش نەياندەزانى چ كەسىك ئەۋ داخۋازىيەى كردوۋە. شتومەكى برىتى بوۋ لە جانتاىكى چكۆلە، كوردىيەكى راحەتى كە بە دەست نەخشاۋو كىسە جاۋىك كە ئىسكى دايك و باۋكى لە نىۋدا خرتەيان دەھات. ئەۋ كەسەى نامەى بۆ خۇزى ئاركاڧ بويىندىا نوۋسىبوو، وتبوۋى لەگەل ئەۋەشدا زەمانىكى زۆر تىپەرىۋە و مەۋدا دوۋرە، بەلام دىسانىش ئەۋى زۆر خۆش دەۋى و بە ئەركى ئىنسانى خۆى زانىۋە. ئەۋ كچە ھەتىو و بى پەنايەى بۆ بىئىرىتەۋە. كچە خزمایەتییەكى دوۋرى لەگەل ئۆرسۇلا و، لە ئەنجامدا لەگەل خۇزى ئاركاڧ بويىندىا ھەبوو، ھەرچەند خزمایەتیی لەگەل ئەۋىان دوۋرتەر بوو. كچە، كچى دۆستى لەبىرنەچۆۋەى ئەۋ، نىكانور ئولونا^۵ و ژنە بەپىزەكەى رىبىكا مونتىلى^۶ خوا لىخۆشبوو بوو، كە كچە ئىسقانەكانىانى ھىتابوو ھەتا ئەۋ جۆرەى شىاۋى ئەۋانە ۋەك مەسىحى بەپىز بەخاكىان بسپىرى. ناۋى كابرا و ئىمزاى نامەكە بەتەۋاۋى دەخویندرايەۋە، بەۋحالىش نە خۇزى ئاركاڧ بويىندىا و نە ئۆرسۇلا ھىچ كام بە يادىان نەدەھاتەۋە خزمىكى بەۋ ناۋانەيان ھەبى، كەسىكىشيان بە ناۋى نامەننرەۋە لە گوندى دوۋرەدەستى ماناۋرە نەدەناسى. لە كچەش نەدەكرا زانىارىيەكى پتر ۋەدەست بىنن. ھەر لەۋ كاتەۋە ھاتبوو لە سەر كورسىيەكەى دانىشتبوو بەۋ جۆرە كە ئەنگۈستى گەرەى خۆى دەمژت و بە ترسەۋە تەماشای ئەۋانى دەكرد و ھەرۋەكو ھىچ لە پرسىارەكانىان نەگا. كراسىكى رەشى خەت خەتى لە بەر دابوو كە لە بەر كۆنى رزىبوو و جوۋتە پۆتىنىكى لاسك شۆرى كۆنە لە پى. پرچەكانى بە لەچكەيەكى رەش لە پشت گۈبى كۆ كرىدبۆۋە، نەخشى لەچكە لە ئارەقەدا كال بىۋونەۋە و لە نىۋ چوۋبوون. لە جومگەى دەستى راستدا ددانى جانەۋرىكى گۆشخۇر لە سەر بازەنەيەكى مىسى دەبىندرا كە نىشانەى قوربانى بۆكردنى بوو پىستى ئامال سەۋز و زگى ھەلمساۋ و باكردوۋى حىكايەتى لە نەخۆشى و

^۴ - Manaure

^۵ - Nicanor Villos

^۶ - Rebeca Montiel

سه‌د سال ته‌نيایي .....

برسييايه‌تيك ده‌کرد كه زور له ته‌مەني ئه‌و كۆنتر بوو. كاتيک خواردنيان بـيـ دا ده‌وری له سەر رانی دانا و ده‌ستی له خواردنه‌كه نه‌دا. كار گه‌يشته جیگایه‌ك كه وا بزائن ئیمكاني هه‌یه‌ كه‌ر و لال بـيـ. هه‌تا سوورپيسته‌كان به‌ زمانی خۆيان پرسياريان لـيـ كرد كه‌مـيـ ئاو ده‌خواته‌وه‌، ئه‌و كه‌ وئ ده‌چوو ديانناسـيـ، چاوی گـيـرا و به‌ سەر وه‌لامی دایه‌وه‌ به‌لـيـ.

چونكه چاره‌یه‌ك نه‌بوو له لای خۆيان گـيـرايه‌وه‌. بریاریان دا ناوی بنـيـن رينیکا كه به پـيـی نيـوه‌رۆکی نامه ناوی دایکی بوو. ئۆرليانز به له سه‌ره‌خۆیی و تاقه‌ته‌وه‌ هه‌موو ناوی سەر رۆژمیری خوينده‌وه‌، به‌لام بينی له به‌رامبه‌ر هه‌موو ناوه‌كاندا بـيـ ته‌فاوته‌. له‌و كاته‌دا له‌ ماكوڤدۆ گۆرستان نه‌بوو. له‌ به‌ر ئه‌وه‌ ئيسقانی دایک و باوکیان هه‌تا شوپينکي له‌بار هه‌لده‌كه‌وئ بـز گۆرکردن هه‌ر له‌ کيه‌سدا راگرت. رينیکا هه‌تا ماوه‌یه‌کی زور هـۆی ده‌رده‌سه‌ری هه‌موویان بوو، له‌و شوپینانه‌ كه‌ چاوه‌رپوان نه‌ده‌کرا، قوت ده‌بۆوه‌ و وه‌ك مريشكه‌ کورکه ده‌يفرتانـد. زور پـيـچوو هه‌تا توانی خوو به‌ ژيانی بنه‌ماله‌ بگري، له‌ دوورترین شوپینی مالـه‌وه‌ داده‌نيشت و قامکی خۆی ده‌مژت. مه‌یلی ته‌نيا به‌ موسیقي سه‌عاته‌كانه‌وه‌ بوو، هه‌ر نیو سه‌عات ده‌تگوت چاوه‌رپوانه‌ ئاهه‌نگی سه‌عات بييسـيـ. به‌ چاو ترسانه‌وه‌ به‌ دوايدا ده‌گرا. چه‌ند رۆژی هه‌وه‌ل نه‌يانتوانی خواردمه‌نی پـيـ بدەن. نه‌يانده‌زانی چۆن هه‌تا ئه‌و كاته‌ له‌ برسان نه‌مردوه‌. سه‌ره‌نجام سوورپيسته‌كان كه‌ به‌ دلـه‌دزه و بـيـ پسانه‌وه‌ هاتووچۆيان ده‌کرد، تينگه‌يشتن كه‌ رينیکا قوری هه‌وشه‌ و گه‌چی دیواران ده‌خوا. دیار بوو دایک و باوکی یان هه‌ر كه‌س گه‌وره‌ی کردبوو زۆریان له‌ به‌ر ئه‌و كار ه‌سزا داوو، چونكه ئم كارهی به‌ دزییه‌وه‌ و وه‌ك تاوان ده‌کرد و هیندیک له‌و گه‌چ و گلانه‌وه‌ی وه‌لا ده‌نا بـز کاتيک كه‌س دیار نه‌بـيـ بيخوا له‌ پاش ئاشکرا بوونی ئه‌و كار هه‌موویان خستیانه‌ ژیر چاوه‌دیري. له‌ هه‌موو هه‌وشه‌دا زراوی مانگایانكه‌ زور تال بوو پـرژاند و بیباری سووریان له‌ دیواری گه‌چ هه‌لسوو. بریایان وابوو به‌وکاره‌ ئه‌و خوو و خده‌ ناحه‌زه‌ له‌ سەر ده‌رده‌که‌ن، به‌لام ئه‌و بـز وه‌ده‌سته‌هینانی گل فیلی ئه‌وتۆی ده‌دۆزییه‌وه‌ كه‌ ئۆرسۆلا ناچار بوو رینگایه‌کی دیکه‌ بدۆزیته‌وه‌. قابله‌مه‌یه‌کی ئاوی

سەد سأل ته نیایی .....

پرتەقال و ریواسی تالی شه و تا رۆژ دانایه وه هه تا له خورینتی بیداتی. هه
چهند کهس نه یوتبوو که ئه و دهرمانه تاله چاره ی گۆل خواردنه دهکا، به لام
ئه و وایده زانی که دهرمانی تال به زگی برسی کار دهکاته سه ر جه رگی و
دژکرده وهیه کی باش ده بی. ریبیکا به و کزی و لاوازییه وه ئه وهنده به هیز و
یاخی بوو که بۆ دهرخواردانی ئه و دهرمانی ناچار بوون وهک گوێلک
گوئی بگرن و شه ویلکه ی داپچرن. کچه شهقی ده هاویشته و گازی دهگرت
و جینوی ده دا و قفی ده هاویشته و شتانیکی دهگوت که به قه ولی
سوورپیسته کان پیسترین جینو بوون. سه ره نجام ئۆرسۆلا چاره سه ری به
شینلاق تیکه لاه کرد، روون نه بۆوه له بهر دهرمانی تال بوون یان قامچی
یان هه ردوکیان، که دوا ی چهند ههفته نیشانی چاکبوونه وه ی ته واو له
ریبیکا پهیدا بوو، له یاری و گهمه ی ئارکادیۆ و ئامارانتادا که به چاوی
خوشکی گه وه سه یریان ده کرد به شداری کرد. به ئیشتیاوه خواردنی
خوارد و، وهک هه موویان که لکیله کارد و چه نگال وه رگرت.

هینده ی پی نه چوو تیگه یشتن زمانی ئیسپانیایش وهک زمانی
سوورپیسته کان ده زانی و له کاری ده ستیدا زۆر به هۆشه. شیعری بۆ
ئاههنگی والی سه عاته کان دانابوو و به گۆرانی ده یگوته وه. وهکو که سیک له
بنه ماله ی خۆیان وه ریان گرت. ئۆرسۆلای زۆر له وه که منداله کانی خۆی
خۆشیان ده ویست، خۆشی ده ویست. ئارکادیۆ و ئامارانتای به برا و
خوشک، ئۆرلیانۆی به خال و خۆزی ئارکادیۆ بویندیای به "بابه گیان" ناو
ده برد. سه ره نجام به شاوی ئه وه یان زانی که وهک ئه ندامه کانی دیکه
بنه ماله له خۆیانی بزائن و ناوی ریبیکا بویندیای له سه ر ادایینن، ناویک که
هه تا کۆتایی ته مه نی به شیاوییه وه به سه ریدا مایه وه.

له و ده ورده که ریبیکا عاده تی گلخۆری ته رک کردبوو و له ژووری
منداله کاندایه نووست، شه ویک ویستاسیژن، ئه و ژنه سوورپیسته که له
لایان ده خهوت، له خه وه ستا و له گۆشه ی ژووره که گوئی له ده نگیکی
سه یر بوو. به و خه یاله که رهنگه گیان له به ریک هاتیته ژووری، به ترسه وه
دانیشته و له و کاته دا چاوی به ریبیکا کهوت که له سه ر کورسییه که ی
خۆی دانیشتوو و ئه نگوستی له زاری ناوه و چاوه کانی وهک چاوی پشیل

سەد سالى تەنبايى .....

لە تاريكىدا دەبرىسكىتەو. ويسيتاسيۆن كە لە ترسان ھەموو لەشى ويشك بېوو، شەكەت و ماندوو لەو چارەنوسەى تووشى ھاتبوو، لە چاوەكانى ئەودا نيشانەى نەخۆشپىيەك بەدى دەكرا كە بېوو ھۆى ئەو ھى ئەو و براكەى لە قەبىلەيەكى ھەزار سالا، كە خۆيان شازادە بىوون، رابكەن: تاعوونى بى خەوى.

كاتائورەى سوورپىست ھىستا ھەر شەوى مابوو بۆى دەرچوو. خوشكى لەوئى مايەو، چونكە دلى خەبەرى دابوو بۆ ھەر گۆشەيەكى ئەو جىھانە بېوا، ئەو نەخۆشپىيە ترسانكە بە دواوھىەتى. ھىچ كەس لە ترسى كوشندەى ويسيتاسيۆن تى نەدەگەيشت. خۆزى ئاركادۆ بويندىا بە رووخۆشى دەيگوت: "ئەگەر بېيار بى نەخەوين، باشتەر ئەو كات لە ژيان زۆرتر كەلك وەرەدەگرين." بەلام ژنە سوورپىستە بۆيانى روون كەردەو كە مەترسیدارترین شتى نەخۆشپىيە بى خەوى تەنبا خودى بى خەوى نيە، بەلكو تووشى وەزەيكى ترسانك ھاتنە: لە دەستدانى بىر و ھۆش. نەخۆش كاتىك عادەتى بە بى خەوى گرت وردە وردە بىرەوھىيەكانى منالى لەبىر دەچىتەو، بە دوايىدا ناو و شىوھى كەلكوھرگرتن لە شتوومەك لە ياد دەباتەو، پاشان ناسىنەوھى خەلك و تەنانەت خۆشى فەرامۆش دەكا، ھەتا سەرەنجام لە نىو جۆرە گىژى و فەرامۆشپىيەكدا نوقم دەبى. خۆزى ئاركادۆ بويندىا كە لە پىكەننىان دەتگوت پچرا، لای وابوو كە ئەو نەخۆشپىيە دروستكراوى خورافەپەرستى سوورپىستانە. بەوھالەشەو ئۆرسۆلا بۆ پارىز رىيىكاي لە منالەكانى دىكە جياكەردەو.

چەند ھەوتوو دواتر، كە ویدەچوو ترسى ويسيتاسيۆن نىشتىتەو، شەويك خۆزى ئاركادۆ بويندىا بە سەرسووپمانەو ھەستى بەو كەرد خەوى لى ناكەوئ.

ئۆرسۆلا، كە خەوى لى نەكەوتبوو پرسی بۆ ناخەوھە ئەو وەلامى دایەو: "دىسان بىر لىر پرودىنسىو ئاگىلار دەكەمەو." ئەو شەو تەنانەت دەقیقەيەكىش نەخەوتن، بەلام سەبەينەكەى ھالى ھەردووكيان ھىندە باش بوو كە بىخەويى شەوى رابردوويان لەبىر كەرد. لە سەر نانى نىوھەريانى، ئۆرلىانۆى ھەپەساو بۆى گىترانەو كە ھەر چەند شەوى رابردوو بۆ

سەد سالى تەنبايى .....

ئاۋەز ئېكردنى گۆبەرۈك، كە دەيەۋى بۆرۈزى لەدايكبوون بە ديارى بېدا بە ئۆرسۇلا، ھەتا رۆژ لە تاقىگا بوۋە و يەك دەم نەخەوتوۋە، بە ھېچ جۆر ھەست بە ماندووبوون ناكە. رۆژى سىتھەم بوو كە ترس ھەموويانى داگرت. كاتى خەوتن بېنيان كە خەويان لى ناكەۋى و پەنجا سەعات پترە چاويان لىك نەئاۋە.

ژنە سوورپىستەكە بە باۋەرى تەۋاۋەتى وتى: "مئالەكانىش نەخەوتوون. كاتىك ئەۋ تاعوونە پى بنىتە ھەر مالىك، كەس بە ساخى دەرناچى."

بەراستى ھەموويان توۋشى نەخۇشى بى خەۋى ھاتبوون. ئۆرسۇلا كە لە دايكىيەۋە فىزى دەرمان گرتتەۋە لە گياۋگول بېۋو، شەربەتتىكى لە گوللى تاج الملوک دروست كىرد و ھەر كەسە پىالەيەكى پى خواردەۋە. ديسان نەيانتوانى بخەون، لە برى خەۋ تەۋاۋى رۆژەكە بە سەر پىۋە مانەۋە و خەونيان بېنى. لەۋ حالە سەيرە بېدارىيەدا، نەتەينا شىكل و تارمايى خەۋنى خۇيان، بەلگەۋ خەۋنى ئەۋانى دىكەشيان دەبېنى. ھەرۋەك مائەۋە لە ھىرشى خەۋنەكانيان پىر بوۋى لە خەلك. رېيىكا، كە لە گۆشەى ئاشپەزخانە لە سەر كورسىيى خۇى دانىشتىۋو، بى ئەۋەى چاۋ لىك بىنى، خەۋنى دىت پىاۋىك كە زۆر ۋەك خۇى دەچى و لىياسى كەتانى سېى لە بەردايە و يەخەى كراسى دوگمەى زىرى پىۋەيە، باۋەشكى گوللى سوور بۆ ھىتا و، ژنىك كە لەگەل ئەۋ پىاۋە بوو و دەست و پەنجەيەكى جوانى ھەبوو، گوللىكى لە لاسكىك كىردەۋە و لە پرچى كچۆلەى چەقاند. ئۆرسۇلا وايزانى ئەۋانە دەبى دايك و باۋكى رېيىكا بن، بەلام بە ھەموو كۆششىۋە بۆ ناسىنەۋەيان، سەرەنجام بۆى روون بۆۋە كە ھېچ كات لە ژيانىدا ئەۋانەى نەبېنىۋە. لەۋ ماۋەيەدا بە بى سەلمىنەۋە، كە خۇزى ئاركادۇ بويندىا ھېچ كات لە بارەۋە خۇى نەبەخشى، ئاۋى نەباتە دارىنەكان بە شىكى جانەۋەرى گچكە لەمائەۋە دروست دەكران و لە نىۋو گونددا دەفرۆشران. گەۋرە و گچكە بە خۇشحاللىيەۋە كەلەشئىرە سەۋزە بەتامەكانى ئالۋودە بە بى خەۋى، ماسىيە سوۋرە جوانەكانى بى خەۋى و ئەسپە چكۆلە و زەردەكانى بى خەويان دەلستەۋە. بەرەبەيانى رۆژى شەممە ھەموو خەلكى گوند بە خەبەر بوون. لە پىشدا كەس نەيزانى چ باسە. بە پىچەۋانەۋە، لەۋەى كە

سەد سالى تەنپايى .....

خەويان نەدەھات زۆرىش رازى بوون، چونكە لەو كاتەدا لە ماكۆندۆ ئەوئەندە كار زۆر بوو پى رانەدەگەشتن.

ھەموويان ئەوئەندە كاريان كرد ھەتا كارەكانيان تەواو كرد. سەعاتى سىنى نيوەشەو بوو، دەستيان لە سەر دەست دانا و خەرىكى ژماردى چكەى چركەى سەعاتەكان بوون. ئەوانەى دەيانەويست بخەون - نە لە بەر ماندوويى، بەلكو تەنيا بۆ ئەو خەو بىين - بۆ خۆماندووكردن دەستيان دايە ھەزاران فىل. لە دەورى يەكتر كۆ دەبوونەو دەستيان بە چەنەو پى دەكرد. چەند سەعات لە سەر يەك داستانىكيان تارىف دەكرد. سەرگوزەشتەى كەلەشىرى يەختەيان و ھا لە يەككەشاو بىوو بە داستانىكى بى برانەو. حىكايەتخوان لەوانى دەپرسى دەتەنەوئ گوى بدەنە داستانى كەلەشىرى يەختە، ئەگەر وەلامى "ئا"يان دابايەو حىكايەتخوان دەيگوت، لەوانى نەويستوو كە بلىن "بەلى"، بەلكو پرسىويە پىتان خۆشە داستانى كەلەشىرى يەختەتان گوى لى بى، ئەگەر وەلاميان دابايەو "نا"، حىكايەتخوان پىسى دەگوتن كە لەوانى نەويستوو بلىن "نا"، بەلكو پرسىويەتى پىتان خۆشە گويتان لە داستانى كەلەشىرى يەختە بى يان نا، ئەگەر ھىچ وەلاميان نەدابايەو، حىكايەتخوان دەيگوت كە لەوانى نەويستوو ھىچ وەلام نەدەنەو، بەلكو پرسىويە ئايا پىتان خۆشە گويتان لە داستانى كەلەشىرى يەختە بى يان نا، كەسش نەيدەتوانى بچىتە دەرى، چونكە حىكايەتخوان دەيوت لەوانى نەويستوو برۆن، بەلكو پرسىويە ئايا مەيلتان ھەيە گوى لە داستانى كەلەشىرى يەختە بگرن يان نا، ھەر بەوشىو ھە بە زنجيرە شەو درىژەكان بەسەر دەچوون.

كاتىك خۆزى ئەركادۆ بويندىا زانى نەخۆشى بى خەوى سەرتاسەرى گوندى داگرتوو، سەرۆكى بنەمالەى دانىشتوانى ليك كۆكردەو، ئەو ھى سەبارەت بە نەخۆشى بى خەوى دەيزانى بۆى باس كردن. برپار ھاتە سەر ئەو كە بە ھەر شىو ھەك بى، لە بلابوونەو ھى ئەو نەخۆشىيە بۆ ديھاتى دەورووبەر پىشگىرى بكن. بۆ ئەو مەبەستە زەنگولەى بزەنەكانيان، كە بە تووتى لەگەل عەرەبانيان گۆرپىوونەو، لە مىلى بزنان دەرھىتا و لە دەروازەى شار، دايان بەو كەسانەى بى گويدانە ئامۆژگارى و پارانەو ھى

سەد سالى تەنياسى .....

پاسەوانان بۇ دىتنى گوند پىيان دادەگرت. ھەر بىگانه يەك لەو زەماندا كە بىويستبا بە شەقامەكانى ماكۆندۇدا رابرى ناچار بوو زەنگولەي خۆي راوەشىنى ھەتا نەخۆشەكان بزائن كابرا ساخە. لە مەوداي مانەویدا مافی نەبوو خواردن بخوا و ئاو بخواتەو، چونكە بىگومان ئەو نەخۆشییە لە رىگەي دەمەوہ بلأو دەبیتەوہ و، ھەموو خواردەمەنى و ئاوى خواردنەوہي گوندەكە بە نەخۆشیی بى خەوى ئالوودە ببوو. سەرەنجام نەخۆشى ھەر لە چوارچىوہي ئەو گوندەدا مايەوہ. دەورەدان (قرنطینە) وەھا بەكەلك بوو كە رۆژىك گەشت ئەو وەزحە ئاسايى وەربگيرى و ژيان بە جۆرىك تەرتیب درا كە كاروبار جاريكى ديكە ھاتە سەر دۆخى ئاسايى خۆي و كەس بىرى لە عادەتى بىھوودەيى خەوتن نەكردەوہ.

سەرەنجام ئۆرليانۆ ھەر لە خۆوہ شىوہيەكى داھىنا، كە بۇ چەند مانگان بوو بە خۆشیی ھەموو لايەك. لە بەر ئەوہ كە ئەو يەكەمىن كەس بوو تووشى ئەو نەخۆشییە ببوو، لەو ماوہ بى خەوہيەدا ھونەرى زىرەنگەرى بەباشى فىز ببوو، رۆژىك بە دواي شتىكدا دەگەرآ كە ئاسنەوالەي لە سەر وەرەقە وەرەق دەكرد و ناوہكەي لەبىر چووبۆوہ. باوكى ناوہكەي پىتوت "سەندان". ئۆرليانۆ ناوہكەي لە سەر تىكە كاغەزىك نووسى و بە چەسپ لە بنى سەندانە بچكۆلەكەيەوہ نووساند. بەوشىوہ دلنيا بوو كە لە دوارۆژدا لە يادى ئاكا. بەلام بە مېشكىدا نەھات كە لەبىركردنى ئەو ناوہ خۆي يەكەمىن نىشانەي لەدەستدانى ھۆشە (حافظە). چەند رۆژ دواتر بۆي دەرکەوت كە بۇ وەبىرھىتانەوہ ھەموو ئەو كەرەسەي لە كارگاي زىرەنگەرى داہ، دەبى تىن و تەوژم بۇ مېشكى بىتى. لە بەر ئەوہ ناوى لە سەر ھەموو شتەكان نووسى، كە ھەر كات چاوى پىكەوتن بە بىرى بىنەوہ. كاتىك باوكى پىنگوت نىگەرانى ئەوہيە ھەموو رووداوہ گرنگەكانى سەردەمى مناللى لەبىر كردوہ، ئۆرليانۆ شىوہكارى خۆي بۇ شىكرەوہ و خۆزى ئەركادۆ بوىنديا ئەو شىوہيەي لە ھەموو مالەوہ بەكار ھىتا و كەمىك دواتر ھەموو خەلكىي ناچار كرد لەو شىوہيە كەلك وەربگرن. بە پىنووسىك و مەرەكەب ناوى ھەر شتىكيان لە سەر خۆي نووسى. مېز، كورسى، سەعات، دەرکە، دىوار، تەختى خەوتن، قابلەمە، رۆيشتە ھەوشە، ھەيوان و مالات و گياوگوللى

سەد سالى تەنبايى .....

نېشانە كىردىن: گا، گۈيلىك، بەراز، مېرىشك، دارى سىنجو، دارى مۆز، بەرە بەرە بە لەبەر چاۋگرتتى ئەو ئىمكانە كە رەنگە زۆر شىت ناۋى بزانرى، بەلام لەبىر بېچىتەۋە بۆچى بەكار دىن، لەو بارەۋە شىۋەيەكى رىۋىتىرى بەكار ھىتا. نووسراۋىكى كە لە مىلى مانگايان كىرد، نىمۋىنەيەكى بەرچاۋى شەپى خەلىكى ماكوندۆ بوو دۆزى فەرامۆشى: "ئەۋە، چىئە، ھەمو رۆزى بەيانىان دەبى بدۆشرى ھەتا شىر دەست كەۋى، شىر دەبى بىكۈلى و لە قاۋە بىكۈلى ھەتا شىرقاۋە لى دروست بى". بەۋىشۋەيە لە راستىيەك دا ژيانىان دەبردە سەر كە ھەر ئان لىيان دور دەكەۋىتەۋە و، تەنبا لە رىگاي وشەكانەۋە پارىزراۋو و، بە لەبىر چۈنەۋە مىلى ماناي وشەكان بۆ ھەمىشە لە دەستىان دەچو.

لە سەرەتاي شەقامى زەلى، تابلۇيەكىيان ھەلۋاسىبوو كە لىيى نووسراۋو: "ماكوندۆ" و تابلۇيەكى گەۋرەتريان لە شەقامەرى ھەلۋاسىبوو كە نووسراۋو: (خا ھەيە). لە ھەمو مالاكان تابلۇيەكىيان بۆ بىرھاتتەۋە شىتەكان و ھەستەكان ھەلۋاسىبوو، بەلام ئەۋ شىۋەيە ئەۋەندە پىۋىستى بە ھىزى بىر كىردنەۋە و ھەمىشەيى ھەبوو كە زۆر كەس وازى لى ھىتا، خۇيان بە راستىيەكى خەيالى سپارد، راستىيەك كە داھىتەنى خۇيان بو، ئەگەرچى رۆز بەكار نەدەھات، بەلام لانىكەم خەيالى ئاسوۋدە دەكىردى.

پىلار تىرنىرا، بە پىداگرتتى تەۋاۋ ئەۋ بىرەي لە خەلكەكەدا بە جۆش ھىتا: بە فاللى ۋەرەق ئاگادارى رابردوۋىن، ھەرەك ئەۋ كاتەي بە فاللى ۋەرەق داھاتوۋىيان پىشگۈى دەخست. بەۋفىئە، دانىشتوۋانى نەخەتوۋ، لە جىھانىكدا ژيانىان دەست پىكرد كە چارەنۋوس لە رىگاي فاللى ۋەرەق بۆي لە بەر چاۋ گرتىۋون، لە جىھانىكدا كە باۋك پىۋىتى سەۋزە روو بوو و سەرەتاي مانگى ئاورىل ھاتىۋە ئەۋى، دايك ژىنىك بوو دەمۋچاۋى لەبەر ھەتاۋ سوۋتاۋو و ئالاقەيەكى زىرى لە ئەنگۈستى دەستى چەپى داۋو، رۆزى لە دايكبوۋنى، ئاخىرىن سى شەمەيەك بوو كە كۆترە بارىكە لەسەر دارى غار خۈندىۋو. خۇزى ئاركادۆ بويندىا، كە لەۋ ھەمو كىردەۋە دىنەۋازىانە ۋەرەز بىۋو، بىپارى دا: دەزگايەكى بىرەۋەرى "دروست بىكا كە زەمانىك بۆ لەبىر نەكىردنى داھىتەنى سەرسور ھىتەرى قەرەچىيەكان

سەد سالى تەنبايى .....

ئارەزووى كىرىپتۇ. ئۇ دەزگايە ئىمكانى ئەۋەتتىكى دەھشەتە مەۋجۇت. ئۇ ھەرچى لە ماۋەي تەمەنىدا دىتۈۋىيە و فىزى بۈۋە رۇژانە پىئىدا بچىتەۋە. ئۇ دەزگايەي ۋەك وشەنامەيەكى چەرخان لەبەر چاۋ دەگىرت، كە ئەگەر كەسىك لە نىۋەپراستىدا بىۋىستايە، دەسگىرەي سوۋپاندىبا، لە ماۋەي چەند سەعاتدا ھەرچى بۇ ژيان پىۋىست با بە بەرچاۋىدا رادەبىرد. چارەدە ھەزار شتى نوۋسىبۈۋ كە لە جادەي زەلى پىرەپىۋىك، كە بىچمىكى سەيرى ھەبۈۋ، بە زەنگۈلەي خەماۋى كەسانىك دەتۈۋان بنۈۋن ھاتە نىۋ ئاۋايى. جانتاىكى قورسى بە تەناف بە دۋاي خۇيدا رادەكىشا و عەرەبانەيەكى پىر لە پارچەي رەشى پىن بۈۋ. يەكراسى بۇ بەردەركى خۇزى ئەركادۇ بۈيىندىا چۈۋ.

كاتىك وىستاسىۋن دەركاي مالىۋەي كىردەۋە، ئەۋەتتىكى نەناسى. وايزانى دەيەۋى شتىك بفرۋشى و نازانى لە گۈندىكدا كە لە باتلاقى فەرامۇشىدا رۇ دەچى شتىك نافرۇشىرى. پىۋىكى بەسالچۈۋ بۈۋ. گەرچى دەنگى بە نەبۈۋنى دلىبايى شكاۋۋە و دەستەكانى گومانىيان لە بۈۋنى شت دەكرى، بەلام ديار بۈۋ لە جىھانىكرا ھاتۋە كە ھىشتا خەلكەكەي دەتۈۋان بنۈۋن و بە بىر بىتەنەۋە. خۇزى ئەركادۇ بۈيىندىا لە ژۋورى مىۋانان چاۋى پىكەۋت كە دانىشتۋە و خۇي بە كىلۋە رەشە پىنەكراۋەكەي باۋەشىن دەكا و بە وردى ئەۋ نوۋسراۋانە دەخۈيتىتەۋە كە لە دارۋىۋار نوۋسراۋن. خۇزى ئەركادۇ بۈيىندىا لە ترسان كە مەبادا پىشتىر ناسىبى و ئىستە لە بىرى چۈۋىتەۋە، بە روۋخۋشى چۈۋە پىشەۋە، بەلام مىۋان زانى روۋخۋشىيەكەي ساختەيە و تىگەشت لە بىر كراۋە. ئەۋە لە بىر كىرەنىكى سىۋىتى، بەلكۈ بە فەرامۇشىيەكى زالىمانەتر و لە گەپانەۋە نەھاتۋە، كە ئەۋ بە چاكى ئاشىنايى لەگەلى ھەبۈۋ: بە فەرامۇشى مەرگ. ئەۋ كات ھەمۈۋ شتىك تىگەشت. جانتاۋەكەي خۇي كىردەۋە كە پىر بۈۋ لە شتۋومەك و كەرەسە، لە نىۋان ئەۋاندا قوتۋۋىيەكى كە چەند شوۋشەي لە نىۋدا بۈۋ دەھىتە و شەربەتىكى خۇش رەنگى دەرۋاردا، كە جارىكى دى بىرۋەكەي ھاتەۋە جى.

سەد سالى تەنبايى .....

خۇزى ئەركادۇ بويندىا پىش ئەوھى خۇى لە ژوورى سەير و سەمەرى مىوانان، كە ھەر شتەى ناوى خۇى لە ژىر نووسرابوو، بىينى، پىش ئەوھى لە نووسىنەكانى سەر دىوارى خەجالەت بىتەوہ و بە شۆق و خۇشپىك كە نوورى چاو دەتاسىنى، تازە ھاتوو بناسىتەوہ، چاوەكانى پىر بوون لە فرمىسك. مىوان مىلكىادىس بوو.

لەو كاتەدا كە گوندى ماكۇندۇ جىژنى بىرھاتتەوھى بىرەوہرىيەكانىان دەگرت، خۇزى ئەركادۇ بويندىا و مىلكىادىس تۇزى ھاوپىيەتى كۇنيان تەكاند. كابراى قەرەچ دەيەويست لەو شارەدا بىيىتەوہ. لە راستىدا بۇ سەفەرى مەرگ چووبوو، بەلام چونكە تواناي تەنبايى نەبوو، لەو دونيا گەرابۆوہ. دەركرأوى تايفە بە ھۆى پىوہندىى بە ژيانەوہ، ھەموو تاييەتمەندىيەكانى سەرووى سىروشتى خۇى لەدەست دابوو، ئىدى پەناى بۇ ئەو گۆشەى جىهان، كە ھىشتا مردن رووى تىتەكردووہ، ھىتابوو، تا كاتى خۇى لە شويىنى تاقىكارىي وىتەگرىدا بەرىتە سەرى. خۇزى ئەركادۇ بويندىا ھەرگىز لە بارەى ئەو داھىتانەوہ شتىكى نەبىستبوو، بەلام كاتىك وىنەى خۇى و ھەموو بنەمالەى بەروونى و بەجوانى لە سەر وەرەقەيەكى ئاسنى رەنگاوپرەنگ بىنى، واقى وپما،ئەو وىتە زەردكرأوہ دەگەرأوہ بۇ زەمانىك كە خۇزى ئەركادۇ بويندىا مووى ماش و برىنجى ھەلكزاوى ھەبوو و يەخەى كراسەكەى بە دوگمەيەكى مىسى توند داخراپوو و حالەتىكى سەنگىن و بەپىزى تىكەلاو بە سەرسووپمانى ھەبوو. ئۇرسۇلا لە پىكەنinan دلى لە خۇ ببۆوہ و ناوى نابوو ژينەرالى ترساو. لە راستىشدا لەو رۆژە ساف و ھەتاوہى مانگى دىسامبەردا، كە دەزگاي وىتەگرتن وىنەى ئەوى خستە سەر وەرەقەى ئاسنى، ترسابوو، چونكە واى بىر دەكردەوہ خەلك بەرە بەرە لە نىو دەچن و وىنەى ئەو لە سەر وەرەقە دەمىننىتەوہ. لە سەر بنەماى حىكمەتى سەيرى گۇرأانى رەوشت، ئەو جارەيان ئۇرسۇلا بوو كە ئەو فكرەى لە سەرى ئەو بىردە دەرى، رابىردووى تالى لەبىر بىردەوہ و قىووللى كرد مىلكىادىس لە مالىان بىيىتەوہ، ھەرچەند ھىچ كات رىگەى پىنەدان وىنەى لى بگرن، چونكە (بە وتەى خۇى) پىنى خۇش نەبوو بىيىتە گەپجارى نەوہكانى. ئەو رۆژە جوانترىن لىباسى لە بەر مئالەكان كرد و

سەد سالى تەنبايى .....

دەموچاۋى رازاندەۋە ۋ ھەر كامە كەۋچكىكى شەربەتى كۈلەكەي پى خواردەنەۋە، ھەتا بتوانى دوو دەقىقە لە بەرامبەر ئەۋ دەزگا سەيرەي مىلكىادىسدا بى جوولە راۋەستىن. لەۋ وىنە بنەمالەيىدە تەنبا وىنەيەك كە مابو، ئۇرلىانۇ لىباسىكى مەخمەرى رەشى لەبەردا بوو ۋ لە نىۋان ئاماراننۇ ۋ رىيىكا راۋەستابو. نىگاي قوول ۋ خومار بوو، دروست ۋەك نىگايەك كە سالانى دوايى لە بەرامبەر دەستەي ئىعدامدا ھەيىبو، بەلام ئەۋ كات ھىشتا داھاتوۋى خۇي پىشېينى نەكردبوو. زىرنگەرىكى بەتوانا بوو، ھەموو گوندەكانى دەورووبەرى ناۋچەي زەلنى دەسكردى ئەۋيان پەسندەكرد. لە كارگەكەدا كە (مىلكىادىس) ىش دەزگايەكى تاقىكارىي دانابو، تەنانت دەنگى ھەناسەكىشانىش نەدەھات. دەتگوت گەپراۋەتەۋە بۇ زەمانىكى دىكە.

باۋكى ۋ پىاۋە قەرەچىيەك پىشگۆيەكانى نوستراداموسيان بە دەنگى بەرز لىك دەدايەۋە. دەنگى بوتل ۋ سىنييەكان دەھاتە بەرگوۋ. ئەۋەندەي ھەلدەنگوتن ۋ ئەۋەندەي ئانىشكىان لە يەك دەخشا، ئەسید ۋ برىمورى زىو لە ھەموو شۇيىنكىى بلأو بىۋە. ئۇرلىانۇ، كە ھەموو كاتى خۇي بە كارەۋە دەبەردە سەر ۋ زۇر ورد بوو لە كارەكەيدا، لە ماۋەيەكى كورتدا زۇرتى لە ئاۋە نەباتەكانى ئۇرسۇلا بەدەست ھىتا، بەلام ھەموۋيان سەريان سووپمابوۋ كە چۆنە لە ژيانى ئەۋ لاۋە قەد ۋ بالآ جوانەدا ژنىك نابىنرئ - لە راستىشدا ژنىكى لەژياندا نەبوو.

چەند مانگ دوايى، فرانسىسكۆ پىاۋ^۸ گەپرايەۋە، پىاۋيىكى بەسالآچوو بوو كە دايم بە دەورى دونىادا دەگەپرا ۋ دوو سەد سالىك لە تەمەنى تىدەپەرى. زۇر كات كە بە ماكوندۇدا رادەبەرد، ئەۋ ئاھەنگانەي بۇخۇي سازى كەردىبون لەۋ گوندەيدا ۋە برەۋى دەخستىن. فرانسىسكۆ پىاۋ، رووداۋەكان ۋ ھەۋالەكانى نىۋان شارەكانى رىگا، لە مانورەۋە ھەتا سنوورەكانى زەلنى بە گۆرانى دەۋتەۋە، بەۋ جۆرە ئەگەر كەسىك وىستباي پەيامىك يان ھەۋالىك بلأو بكاتەۋە، دەيتوانى بە دوو پوولى رەش ئەۋ كارە بكا. لەۋ رىگايەۋە بوو كە شەۋىك ئۇرسۇلا بەۋ ھىۋايە كە ھەۋالىكى

^۸ - Francisco El Hombre

سەد سالى تەنپايى .....

كۆرەكەي، خۆزى ئاركاندۇ بېيىسى، گونى دابوۋە گۆرانىي ئو و بە ھەلگەوت لە مردنى دايكى ئاگادار بوو. فرانسىسكوى پياو، لە پىشېركىنى شىعر و گۆرانى بى بىر كۆرەنە ھە شەيتانىشى بۆر دابوۋ و، ھەر بۆيەش ئو ناۋەيان لىتابوۋ. كەس ناۋى راستەقىنەي ئوۋى نەدەزانى. لە زەمانى بىلابوۋنە ھەي نەخۇشىي بى خەۋى لە ماكۆندۆ خواكردى و شەۋىك لە مەيخانەي كاتارينۆ پەيدا بوو. ھەموو خەلگى بۆ بېستنى ھەۋالى جىھان و گۆرانىي ئو رۆيشتە ئوۋى. ژنىكىشى لەگەل ھاتبوو كە لە بەر قەلەۋى چوار پياۋى سوورپىست بە سەر كورسىيەكە ھەك كەزاۋە لە سەر شانيان دانابوۋ و دەيان ھىتا و كچىكى جوانى دوۋرەگەش بە چەترىكى سىيەرى لەسەر كۆرەبوو. ئو شەۋە ئۆرلىانۆش بۆ مەيخانەي كاتارينۆ رۆيشت، فرانسىسكوى پياو ھەك مارمىلكەي مىشۋولەخۆر لە نىۋ كۆمەلىك خەلگى تامەزرۆ دانىشتبوو. بە دەنگى پىر و گرى خۆي ھەۋالى دەگىرانە ھە. ئۆكۆردىۋىنىكى كۆنەي لىدەدا كە سىروالتر رالى^۱ لە گوايانا^۲ پىيدا بوو. بە پى كوتەي قاچە گەرەكانى، كە ھىندە بە سەر شۆرەكاتدا رۆيشتبوو قەلش قەلش بىوون و كەروويان ھىتابوۋ، ئاھەنگەكەي رىك دەھىتا. لەو سەرى گوند، لە پىش دەرگاي ژوورىك، كە ھىندىك پياو لە ھاتوچۆ دابوون، ژنە قەلەۋەكە دانىشتبوو و لە بىدەنگىدا خۆي باۋەشىن دەكرد. كاتارينۆ گولنىكى سوورى لىبادى لە پىشت گونى چەقاندبوو و شەرابى نەيشەكەرى دەفرۆشت و جار بە جارىش لە ھەلىك كەلگى ۋەردەگرت و لە پياۋان نىزىك دەبۆۋە و دەستى لە سەر شۋىتىك دادەنان كە نەدەبوو دايىنا.

لاي نىۋەشەو گەرما ھىرشى ھىتابوۋ. ئۆرلىانۆ ھەتا ئاخىر ھەۋالەكانى گونى دايە. شىتىكى ئوتۆزى سەبارەت بە بنەمالەي خۇيان نەبىست. خەرىكى گەرەنە ھە بوو بۆر مالىۋە كە ژنە قەلەۋە بە ئامازەي دەست بانگى كرد، پىنگوت: "تۆش بۆر ژوورەۋە تەنپا بېست سىنتا و خەرج ھەلدەگرى". ئۆرلىانۆ سەكەيەكى خستە لوولەيەك كە خانم رەئىس لە نىۋ رانى گرتبوو و بى ئوۋەي بزانتى چى بەسەر دى، رۆيشتە ژوور. كچە دوۋرەگە جوانەكە كە

^۱ - Air Walter Raleigh ۱۶۱۸-۱۶۵۴ - نەجىبزا دەيەكى ئىنگلىسى

^۲ - Guayana

سەد سالى تەنبايى .....

هينشتا مەمكى بەتەواۋى خې نەببۇون، ۋەك دىلەسەگ بە رووتى لە جىگادا راکشابوو. ئەو شەۋە پېش ئۇرليانۇش شىست و سى پياو ھاتبۇونە ئەو ژوورەۋە. ھەۋاى ژوورەكە بە نەفەس و ئارەق و ھەناسە ئالۇدە بېوو. كچۇلە مەلافە تەرەكەى كۆكردەۋە و داۋاى لە ئۇرليانۇ كىرد سەرەكەى دىكەى بگرى. مەلافە ۋەك پارچەى خويى گران بېوو. رايان ۋەشانە ھەتا ھاتەۋە سەر دەقى خويى. دوشەكيان بەرەۋپشت كىرد ئارەق لەو دىۋى دوشەك سەرى ھەلدا. ئۇرليانۇ دەۋىست ئەو كارە ھەرگىز كۆتايى نەيەت. ئەو داب و رەسمى ئەۋىندارىي دەزانى، بەلام ئەنۇۋى ھىزيان لە بەر بربابوو و نەيدەتوانى لە سەر پى راۋەستى. ھەرچەند پىستى داگىرساۋى لەشى ۋەك پىستى مريشك ھەلەنابوو، بەلام نەيدەتوانى لە بەرامبەر پىۋىستىي خالىكردنى بارى موسۇلدانى تاقەت بىتى. كاتىك كچە جوانە جىگاكەى ئامادە كىرد و پىنگوت رووت بىتەۋە، ئەو بە منگە ۋەلامى دايەۋە: "پىيانگوتىم بىنمە ژوورەۋە، گوتيان بىست سىنتا و لەو داخىلە باۋىم و زوو كارەكەم بكم". كچە شەرم و گىزىي ئەۋى دەرەك كىرد. لە سەرەخۇ پىنگوت: "ئەگەر كاتىك چۈۋىە دەرەۋە و بىست سىنتاۋى دىكە بدەى، دەتوانى كەمىك زۇرتىر لىزە بىننىۋە". ئۇرليانۇ رووت بۆۋە. لە بەر ئەۋە لاي ۋابوو لەشى رووتى ئەو لەگەل لەشى رووتى براكەى بەرامبەرى ناكا، شەرمى دەكرد. سەرەراى ئەۋە كچە يارمەتىي دەدا، بەلام ئەو بى تەفاۋەت بوو و بە توندى ھەستى بە تەنبايى دەكرد. بە دەنگىك كە ۋەك داۋاى لىۋوردن بكا، وتى: "بىست سىنتاۋى دىكەش دەدەم". كچە لە بىدەنگىدا سوپاسى لىكرد. شۋىتى بىرىنكى گەۋرە لە پشتى كچە ديار بوو. مورەكانى پشتى بە دەرەۋە بوون و لە بەر ماندوۋىي ھەناسەى بەزەحمەت بۆ دەھات. دوو سالى پىشتىر لە شۋىنكى زۇر دورتر لەو شۋىتە، شەۋىك بى ئەۋەى شەمەكەى بكوژىننىۋە خەۋى لى كەۋتبوو. كاتىك ھەلسابوو، ئاگر ھەموو لايەكى داگرتبوو. ئەو مالەى كە لەگەل نەكى، كە ئەۋى گەۋرە كىردبوو، تىندا دەزيان سووتا و بوو بە خۇلەمىش. لەو كاتەۋە نەكى لەو شارەۋە بۆ ئەو شار دەيگىرا و بە بىست سىنتاۋ دەياۋىشتە باخەلى ئەو و ئەو، ھەتا پارەى مالە سووتاۋەكەى دەرېننىۋە.

سەد سالى تەنياسى .....

كچه به حيسابى خۆى دەبووايه ده سالى ديكەش ھەر شەو ھە باخەلى
حەفتا پياودا بنووستبايه، ھەتا، بيجگە لە دەرهتانهوھى پوولى خانووهكه،
خەرجىي سەفەر و خواردن و مووچەى چوار پياوھ سوورپيستهكەشى
پەيدا كەردبا كه كورسىي نەنگيان لە سەر شان ھەلەدەگرت. كاتىك خانم
رەئىس بۆ جارى دووھەم لە دەرگاي دا ئۆرليانۆ بى ئەو كارىكى كەردبى،
ژوورەكەى بەجى ھيشت. دەيەويست بگري.

ئەو شەو خەوى لى نەكەوت، بە ھەستىكى دلسۆزانەى تىكەلاو لەگەل
شەھوت بىرى لەو كچه دەكەدەو. دلى دەيەويست خۆشى بوى و پششى
بگري. بەرەبەيانى ماندوو لە تاو بى خەوى، بە شىوھىكى ئاسايى برپارى
دا لەگەل كچه زەماوھەند بكا، بۆ ئەو ھەم كچەى لە دەست نەنگى رزگار
بكا و ھەم ھەر شەوھى بە قەدەر حەفتا پياو ئەويندارىي لەگەل بكا. بەلام
كاتىك سەعات ۱۰ى بەيانى رۆيشتە مەيخانەى كاتارينو كچه لە شار
رۆيشتبوو.

تەيپەرىنى زەمان لە برپارى شىتانهى كەم كەدەو، بەلام لە بەرامبەردا
خەمى ئەوى لەو خەيالەدا كه پياو نەبى، زۆرتر كەرد. پەناى بۆ كار بەرد.
قبوولى كەرد كه دەبى ھەموو تەمەنى بى ژن بى و، شەرمى بى كەلكى و بى
بارى خۆى بشارىتەو. لەو ماوھەدا مىلكيادىس ھەرچى لە ماكوندۆدا بۆ
ويئەگرتن دەبوو، ويئەى لى ھەلگەرت و دووربىنى ويئەگري خۆى دا بە
خۆزى ئاركادۆ بويندىا كه لە ھەر چى پىي خۆشە ويئە ھەلگري. ئەويش بۆ
سەلماندنى بوونى خۆدا كەلكى لى ھەرگەرت. بەو ويئەنى كه لە بەشە
جۆرەجۆرەكانى مالاوھى دەگەرت، دلىا بوو كه درەنگ يا زوو دەتوانى
ويئەى خۆدا بگري و بيسەلمىتى خوا ھەيە يا نىيە و جارىك بۆ ھەميشە
گومان لە بوونىدا نەھيلىتەو. مىلكيادىس لە جاران زۆرتر غەرقى موتالاي
نوسترادامووس ببوو. شەوانە ھەتا درەنگانىك بەخەبەر بوو و پاشان لە
ليباسە مەخمەرە پواو كالبووەكەيدا دەخەوت. بە دەستە بچكۆلەكانى كه لە
بالى پەرەسىلكە دەچوون و ئەنگوستىلەكانى برىسكەى جارانيان نەمابوو،
شتانكى دەنووسى. شەويك بە خەيالیدا ھات توانيويەتى داھاتووى
ماكوندۆ پيشىبىنى بكا. ماكوندۆ دەبوو بە شارىكى نوورانى و لە خانووە

سەد سال تەنیاىى .....

جوانە بلوورینیەکانیدا ئاسەوارىک لە بنەمالەى بویندىا نامیتى. خۆزى ئەرکادۆ بویندىا بە هاوارەو وەتى: "لە پىشبینیە کەتدا هەلەت کردوو. خانووەکان بلوورى نین و هەرەک من لە خەوما دیتوو مە لە سەهۆل دروست کراون و هەمیشەش کەسێک لە نەوێ بویندىا دەمیتى هەتا سەدان و سەدان. "ئۆرسۆلا هەموو هەولێ خۆى بەکار دەهینا، هەتا لەو مالا سەیرەدا، وەزەکە ئاسایى رابگرى. ئاوى نەباتسازى پەرە پێدایو و شتانیکى دیکەشى دروست دەکرد. ئاگردان بە درێژایى شوو دەگەرا و بەیانى قەرتالە قەرتالە نان و هەمەجۆر شیرینی و بیسکویت لەو مالا دەچوو دەرى و لە ماوێ چەند ساعەتدا لە جادە پێچ دەر پێچەکانى دیهاتى ناوچەى زەلێدا ون دەبوون.

گەشتبوو تەمەنیک کە مافى حەسانەوێ هەبوو، بە و حالەشەو زۆرتر لە هەموو کاتێک تێدەکۆشا. وەها غەرقى پەرەپێدانى تیکۆشانى خۆى بوو کە رۆژنیکان ئیوارە بە پەشۆکاوى سەریکی بۆ لای حەوشە، کە ژنە سوورپێستە کە هەویری نانى شیرین دەکرد، هەلبێرى، دوو کچى جوانى بێنى کە گەشتبوونە تەمەنى بلووغ و لە رووناکایى پێش خۆرئاوا بووندا گۆلدۆزیان دەکرد، رێبێکا و ئامارانتا بوون. هەر کە لیباسى پرسەیان لەبەر کردەو، کە سێ سال بوو بە خاترى مەرگى نەنکیان لە بەریان دابوو، لیباسى رەنگینى نوێیان لەبەر کرد، دەتگوت شوێنیکى تازەیان لە جیهاندا بۆ کردبوونەو. رێبێکا بە پێچەوانەى ئەوێ چاوەڕوانى دەکرا، لە ئامارانتا جوانتر بوو. پێستى سێ و چاوى گەورە و نیگای حەزاوى بوو. دەستە جادووییەکانى دەتگوت بە بەنى نادیار بە دواى گەلای گۆلدۆزیدا دەروا. ئامارانتای بچووکتەر، زۆر جوان نەبوو، بەلام ریز و پۆزى هەبوو کە لە نەنکیەو بۆى بەمیرات بەجى ماوو. بە بەراورد لەگەڵ ئەو دووانە، ئارکادیۆ کۆرپژگەیک بوو، ئەگەرچى بەرە بەرە قەلەفتى وەک قەلەفتى باوکی دەچوو. لە ئۆرلیانو، کە خوێندن و نووسینی فێر کردبوو، زێرنگەرى فێر بوو، ئۆرسۆلا لەپەر تێگەیی کە مال پر بوو لە حەشیمەتە و مندالان گەشتبوونە قوناخێک کە دەبێ زەماوەند بکەن و بێنە خاوەن منال و بەزوویی لەبەر کەمبوونی جیگا و رینگا لێک بلاو دەبن. پوولێکی کە بە

سەد سالى تەنبايى .....

سالان و رهنجىكى زور كۆي كىرىپتۇ ۋە ھىنا و قەرزەكانى لە
مىشتەرىيەكان ۋە رىگرتەۋە و بەرپىرسايەتتى گەۋرە كىرىدەۋە مالىۋەي بە
ئەستۇ گىرت. دەستورى دا ژوورىكى مىۋانان دروست بىكەن لەگەل
ژوورىكى دانىشتى رەھەتتى رىكوپىك بۇ رۇژانە، ژوورىكى نان خواردن بە
مىزىكى دۈزدە كەسىيەۋە، كە ھەموو ئەندامانى بىنەمالە بە مىۋانەكانەۋە لە
دەۋرى دابىنىش، نۇ ژوورى خەۋتن پەنجەرەكانيان بە سەر خەۋشەدا
بىۋانى، ھەيۋاننىكى بلىند كە باخچەي گۈلى سوورى لە تاۋى ھاۋىنى
دەپاراست و نەردەيە كە بتۋانى گۈلدانەكانى شەمدانى لە سەر دابىرى.
ئاشپەزخانەشيان گەۋرە كىرىدەۋە و دوو ئاورگيان لى دروست كىرد.
عەمبارەكەي پىلار تىرنىزا لەۋى بۇ خۇزى ئاركانۇ فالى دەگرتەۋە خراپيان
كىرد و لە جىگاي عەمبارىكى دوو بەرەبەريان دروست كىرد، كە مال ھىچكات
ئازۋوقە و خواردەمەنى لى نەبىرى. لە خەۋشە لە ژىر سىبەرى داربەرۋو
دوو خەمىيان ساز كىرد، يەك بۇ ژنان و يەك بۇ پىاۋان. لە سوۋچى
مالەۋە تەۋىلەيەك، كۆخە مىشكىك كە دەۋران دەۋريان سىمكىش كىرىپتۇ،
شۋىننىك بۇ مانگانۇشىن، ھىلانەيەكى چۈر لاي ئاۋالا بۇ مەلانى
سەرگەردان كە شەۋانە تىيدا بىاۋىتەۋە، دروست كىران. ئۇرسۇلا، كە
دەگوت بە تاۋتۋى شىتتى مىردەكەي گىرۋدە بوو، بە كۆمەلىك بەناۋ
دارتاش كە بەدۋايەۋە بوون، لاي رووناكايى و گەرمى ھەتاۋى دىارى
دەكرد و، بى لەبەر چاۋگرتتى سنوورىك مەۋداي مالىۋەي دابەش دەكرد.
كۆشكى سەرەتايى، كە بە ھۆي دامەزىتەرانى گوند دروست كىرپتۇ، بە
ھۆي كەرسەي ساختومانى و شتومەكى بەنبايى و كىركارنىك كە لە
ئارەقەدا شەلال بىۋون جەمەي دەھات. داۋايان لە ھەموو لايەك دەكرد
بەردەستيان نەگىرن و دەنگى خرتە و خرمەي كىسە ئىسقانان شىتتى
كىرىپتۇ. ھىچ كەس باۋەپى نەدەكرد، كە چۆن لە ۋەزە تىكەل پىكەلە و
شۇقەدا، لە نىۋ تۈزى قىل و بۆنى قىلدا، لە دلى زەۋى نەتەنبا گەۋرەترىن
خانۋى گوند، بەلكو رەھەتتىن و فىنكىرىن خانۋو كە لە دىھاتى ناۋچەي
زەلىدا ھەبوو سەرى ھەلدا، تەننەت خۇزى ئاركانۇ بۈيىدىاش كە لە
گەرمۈگەرمى ئەۋ تىكە و لىكەدا ھەموو ھەستى كەۋتۋوۋە سەر

سەد سالى تەنيايى .....

غافلگىر كىردى "ھىزى خواۋەند"، بەمەي نەزانى. دروست كىردى مالى تازە نىزىكى تەۋابوون بوو كە ئۆرسۇلا ئەۋى لە دىيائى پوۋچ ھىتا دەرئ، ھەتا پىنى بلى پىيان راگە ياندوۋە دەبى مالەكەيان لە جىياتى رەنگى سىپى، كە خۇيان ھەزىيان لى بوو، رەنگى شىنى لى بدەن. نامەي ورياكردنە ۋەي رەسمى پى نىشان دا. خۆزى ئەركادۇ بويندىا بى ئەۋە لە ۋەكەنى ژنەكەي ھالى بى، چاۋىكى لە ئىمزاى نامەكە كىرد و پرسى: "ئەۋ كابرەيە كىيە؟" ئۆرسۇلا بە ئارەھەتتە ۋە ۋەلامى دايەۋە: "رەئىسى شارەۋانى، دەلىن لە لايەن دەۋلەتە ۋە ئەۋ رى پى دراۋە."

(دۇن ئاپۇلىنار مۇسكۇتەي)^{۱۱} شارەۋان، بە بىندەنگى ھاتە ماكوندۇ، چوۋە ميوانخانەي ياقووب، ميوانخانەي دروستكراۋى ئەۋ ەرەبانەي كە بۇ يەكەمىن جار ھاتبۇنە ئەۋى و خىرت و پىرتيان لەگەل تۈۋتى دەگۇرپىيەۋە. بۇ سبەي بەيانى ژوۋرىكى چكۆلەي لە نىزىك مالى بويندىا، كە دەرگەي بە سەر شەقامدا دەرگەيەۋە، بەكرى گىرت. كورسى و مىزىكى كە لە ياقووب كىرپىۋى، لە ژوۋرەكەي دانا. نىشانى كۇمارى، كە لەگەل خۇي ھىتابوۋ لە دىۋارىدا و لە دەرگەي ژوۋرەكەي نوۋسى: شارەۋان. ھەۋەلىن فەرمانى ئەۋە بوو بە بۇنەي سالىۋۇژى سەرەخۇي نەتەۋەي دەبى خانوۋەكان رەنگى شىنيان لى بدرى. خۆزى ئەركادۇ بويندىا روۋنوۋسى دەستۈۋرەكەي ھەلگىرت و چوۋە ژوۋرى شارەۋان، ئەۋ لەۋ ژوۋرە تەنگ و بچكۆلەيەكدا لە جۇلانەدا خەرىكى ھەسانەۋەي پاش نىۋەرۇ بوو. خۆزى ئەركادۇ بويندىا پرسى: "ئەۋە تۇ نوۋسىۋتە؟"

دۇن ئاپۇلىنار مۇسكۇتە پىياۋىكى بەسالا دچوۋ و شەرمن و دەموچاۋ سوۋر و سىپى بوو. ۋەلامى دايەۋە بەلى. خۆزى ئەركادۇ بويندىا پرسى: "بە چ مافىك؟" دۇن ئاپۇلىنار مۇسكۇتە لە ناۋ مجرى مىزەكەي نامەيەكى دەرھىتا و نىشانى دا و ۋتى: "من بە شارەۋانى ئىزە دىارى كراۋم." خۆزى ئەركادۇ بويندىا تەنەت چاۋىشى لە ھۆكەمەكەي نەكرد.

^{۱۱} – Don Apolinar Moscote

سەد سال تەنبايى .....

لە سەرەخۆ وتى؛ "ئىمە لەو شارە بە كوتە كاغەزىك دەستوران ئادەين، بۆ ئاگادارىت بۆ جارى ھەول و ئاخىر بىت دەلىم ئىمە لىرە قازىمان ناوئ، چونكە ھىچ شتىك پىويستى بە دادگا و قەزاوت نىيە."

لە بەرامبەر ھىمىنى دۆن ئاپۇلىنار مۆسكوتە، بى ئەو ھى دەنگ ھەلېرى، بە كورتى باسى ئەو ھى كرد چۆن ئان گوند دروست كردو، چۆن ئان زەوى و زار دابەش كردو، چۆن ئان جادە و شەقام ساز كردو، بى ئەو ھى گىروگرفتىك بۆ دەولەت پىك بىن ئان دەولەت تەگەرە بخاتە رىگەيان، چۆن بەرە بەرە وەزەى شارىان بە پىي پىويست پەرە پىداو، وتى: "ئىمە بە جۆرىك لە ئاشتى و ئارامىدا دەژىن كە تا ئىستا كەسىك بە مردنى سروشتىش نەمردو، ھەروەك دەبىنى ھىشتا قەبرىستانمان نىيە." لەو كە دەولەت يارمەتتەكى نەدابوون شكايەت ئان نەبو، بەپىچەوانە، لەو كە وازى لى ھىتابوون لە ئاشتى و خۆشيدا بژىن، رازى بوون و ھىوادار بوون لە داھاتووشدا دەولەت دەستىان لە كۆل كاتەو. ئەوان ئەو گوندەيان بۆ ئەو دروست نەكردبوو كە يەكەمىن كەسىكى پى دەنئە ئەوئ، فەرمانىان بە سەردا لى بدا، دەبى چ بكن و چ نەكن. دۆن ئاپۇلىنار مۆسكوتە پانتۆلىكى سىي كەتەنى لە بەردابوو، بى ئەو ھى رەفتارى بگۆرى، كەوا سىيەكەى پۆشى.

خۆزى ئەركادۆ بويندىا وتەى خۆى بەو جۆرە كۆتايى پىھىتا: "كەوابوو ئەگەر دەتەوئ ھەك دانىشتووانى ئاسايى لىرە بژى، قەدەمت لە سەر چاوان، بەلام ئەگەر ھاتووى شلۆقكارى بكن و خەلكى ناچار بكن رەنگى شىن لە خانووەكانىان بدن، باشترە كەرەسە و شتوومەك و سىپالانت ھەلگىرى و لەو رىگايەو ھاتووى تەشرىف بەرى، چونكە رەنگى خانووى مەن دەبى ھەك كۆترى سىي بى."

دۆن ئاپۇلىنار مۆسكوتە رەنگى بە رووانەو نەما، ھەنگاوىك گەراو ھەواو ھەر وا كە ددانى لە سىرەو دەبرد، وتى: "پىت رادەگەنەم كە مەن چەكدارم."

خۆزى ئەركادۆ بويندىا نەيزانى چۆن دەستەكانى ھىز و تواناي لاويەتەيان ھاتەو بەر. ھەك ئەو كاتەى ئەسپى لە زەوى دەدان، يەخەى دۆن ئاپۇلىنار

سەد سالى تەنبايى .....

مۆسكوتەي گرت و ھەتا راست بەراستى چاوانى بلېندى كرد و وتى: "ئەو كارە بۆيە دەكەم پېم باشترە لەشى زىندووت ھەلگرم ھەتا ئەوھى وەبائى مردنت ھەتا ئاخىرى تەمەنم بە كۆلمەوھ بى".

بەم شىئوھىە بردىيە سەر جادە و كاتىك گەيشتە نىوھراستى شەقامى زەلى، لە زەوى دانا. ھەفتەيەك دواتر ئەو بە شەش سەربازى پاپەتى و رووتەلە و تفەنگ بەشان و، عارەبانەيەكى كەلان كە ژن و ھوت كچەكەي سوار بىوون، گەرايەوھ.

دوو عارەبانەي دىكە دوايە ھاتن و كەلوپەلى مائەوھيان ھىتا. مائەكانى لە ميوانخانەي ياقووب دانا و خۆي بە دواي خانوويەك كەوت و بە پشتىوانى سەربازەكان ديسان دەفتەرى دانايەوھ.

دامەزرىتەرانى ماكۆندۆ، كە لە سەر دەرکردنيان سوور بوون، لەگەل كۆرە گەورەكانيان چوونە لاي خۆزى ئەركادۆ بويندىا و ئامادەگىي خۆيان دەربرى، بەلام ئەو دژى دەرکردنى ئەو بنەمالەيە بوو. بۆي روون كردنەوھ، راستە دۆن ئاپۆلىنار مۆسكوتە لەگەل ژن و كچانى گەراوھتەوھ، بەلام سووكايەتى پىكردنى لە بەر چاوى ژن و منداليدا دوور لە پياوھتییە، لە بەر ئەوھ لىبرا مەسەلەكە بە ئاشتى جىيەجى بكا.

ئۆرليانو لەگەلى رۆيشت. ئەو كات سميلىكى رەش و چەخماخىي ھىشتبۆوھ. ھەواي دەنگى ئەوھندە پتەو بوو، بە كارى رۆژى شەر دەھات. بى چەك و بى ئەوھى گوى بەدەنە پاسەوانان، وەژوور دەفتەرى شارەوان كەوتن. دۆن ئاپۆلىنار ھەروا لە سەرەخۆ بوو، دوو دانە لە كچەكانى كە لەو دەمدا لەوى بوون، پىي ناساندن: ئامپارو^{۱۲} و شازدە سالە سەوزەروو وەك دايكى و، رىمىديوس^{۱۳} كە لە نۆ سال تىنەدەپەرى، كچۆلەيەكى يەكجار جوان، پىستى ئال و چاوى سەوز. ھەر دوو كچ جوان و بەئەدەب بوون، ھەر كە ئەو دوو پياوھ ھاتنە ژوورى، پىش ئەوھى بە مانيان بناسىتن، كورسىيان بۆ ھىتان، بەلام پياوھەكان ھەروا بە پىئوھ راوھستان.

^{۱۲} - Amparo

^{۱۳} - Remedios

سەد سال تەنبايى .....

خۆزى ئەرکادۇ بويندىا وتى: "زۆر باشە ھاورى، ئەتۆ لىرە دەمىنیتەوہ نہک لہ بہر ئەوہ ئەو چەتہ چەکدارانہت لہگەل خۆت ھىئاوہ، بەلکۆ تەنبا بہ خاترى ژن و کچەکانت."

دۆن ئاپۇلینار مۆسکوتہ نارەحەت بىو، بەلام خۆزى ئەرکادۇ بويندىا مۆلەتى نەدا وەلام بداتەوہ و لىنى زياد کرد؛ "تەنبا بہ دوو مەرج، يەکیان ئەوہ ھەر کەس ھەر رەنگىكى پى جوانە خانووى خۆى پى رەنگ دەکا، دووھەم ئەوہ سەربازەکانت بى سى و دوو دەبى لىرە برۆن. نىگەرانى نەزمى گشتیش مەبە، نەزم بە عۆدەى ئىمە." شارەوان دەستى راستى بۆ سەرەوہ ھەلبرى.

- قەولى شەرەف؟

خۆزى ئەرکادۇ بويندىا وتى: "قەولى دوژمن." و بە ناخۆشى وتى: "دەبى ئەوہش بلیم من و تۆ ھەرەک جاران دوژمنى يەک دەمىنیتەوہ."

سەربازەکان ھەر ئەو رۆژە پاش نیوہرۆ، رویشتن، چەند رۆژ دواتر خۆزى ئەرکادۇ بويندىا خانوویەکی بۆ مالى شارەوان پەیدا کرد. ئاشتى و ھىمنى جارینكى دیکە بۆ ھەموو لایەک گەرايەوہ، بىجگە لہ ئۆرليانوؤ. دیمەنى ریمیدیوس کچە چکۆلەى شارەوان، کە بە کچی ئەو دەشیا، لہ شوینىكى لەشیدا مابۆوہ و ژانى دەکرد- دەردىكى ئەوتۆ کە لہ کاتى رینگە رویشتندا نارەحەتى دەکرد، وەکو پلووکەبەردى نیوکەوش.

مالە تازەکە وەک کۆترى سپی بو، بە کۆرپىکی ھەلپەرکى کرايەوہ. ئۆرسۇلا لہ پاش نیوہرۆى ئەو رۆژە کە تیگەیشتبوو، رىبىکا و ئاماراتا جحیل بوون، لہ بیر پیکھىتانی کۆرپىکی ھەلپەرکىدا بوو و، لہ راستیشدا دەتوانین بلین ھۆى بنەرەتى دەستىوہردان و گەورەکردنەوہى خانووش ھەر بۆ ئەوہ بوو کە کچەکان بۆ بانگھىشتنى دۆستەکانیان شوینىكى شیاو و ئابروومەندیان ھەبى. بۆ ئەوہى لہ کۆرپى ھەلپەرکى شتىکیان کەم نەبى، وەک کەنیزان خۆى شەکەت کرد ھەتا قورەکارى لہ کاتى خۆیدا تەواو بى. کەرەسەى زینەتى و گرانبايى و میز و کورسىی بە دروستکردن دا، لەگەل داهىتانىکی کەم وینە کە بىیتە ھۆى سەرسوورمانى خەلکى ئاوايى و شادیی

سەد سالى تەنبايى .....

لاوھەكان: پيانۇلا. بەشەكانيان بە جيا جيا لە چەند سەندووقدا ھىتا، لەگەڵ مۆبلى دروسكرەوى وىنتا و كرىستالى بوھوم و سرويسى نان خواردنى دروسكرەوى شىركەتەكانى سوورپىستانى ئەمريكاي ناوھەندى روومىزى گرانقىمەتى ھولەندى و چرا و شەمەدان و پەردەى قىمەتى لە بەر دەرگای مالى بەتال كران. كارخانەى ناردنى پيانۇلا پسپۆرىكى ئىتالىيائى بە ناوى پىترۆ كرىسپى بە خەرجى خۆى ناردبوو پيانۇلاى وار بكا و كۆكى كا و كرىارەكان بۆ لىدانى رابىتى و ھەلپەركىي بە مۆدى رۆژ كە لە شەش لوولدا راگىرابوون، فىرى ئەوان بكا.

پىترۆ كرىسپى گەنج و قىزەرد بوو، پياوى وا جوان و بە ئەدەب ھەتا ئەو كاتەى لە ماكوئەندۆ نەدىتەرابوو. بەجۆرىك بە لىياس پۆشىنەو بە خەم و ھەسواس بوو، بە گەرمای ھاوین بە جلىقەى دەستچن و كۆتى ئەستور كارى دەكرد. شەللى ئارەقە، لە كاتىكدا دەوىست لە نىوان خۆى و خاوەنانى مالىكەدا پەرژىن و نىوانىك ھەبى، بە شۆقىكى زۆرەو ھەك شۆقى ئۆرلىانو لە زىنگەرىدا خەرىكى كار بوو و چەند ھەتو لە سالىۆنى مالىو ھەدەرنەكەوت. رۆژىكان بەيانى بى ئەو ھەدەرگا بكاتەو و بى ئەو كەس بۆ بىنىنى ئەو سەمەرە (مەجزە) بانگ كا، يەكەم لوولەى ئاھەنگى خستە نىو پيانۇلا.

دەنگى چەكچكارى گوى رووشىن و دەنگى يەكبىنى دارتاش لە مالىو ھەدەرگاى ھات و نەواى رىكوپىك و خۆشى مۆسىقا جىگای گرتەو. ھەموو رايانكردە سالىۆن. خۆزى ئەركادۆ بوىندىا دەتگوت كارەبا گرتووى، ھەپەسابو نەك لە بەر خاترى دەنگى خۆشى ئاھەنگەكە، بەلكو لە بەر خودكاربوونى پيانۇلاكە، دووربىنى وىنەگرى مىلكىادىسى ھىتا، بەلكو بتوانى لەو موسىقاژەنە ناديارە وىنە بگرى. ئەو رۆژە لاو ھەتالىيائىكە، كە لەگەڵ ئەوان نىو ھەزىانى خوارد، رىبىكا و ئامارانتا كە خواردنىان بۆ سەر مىز دەھىتا، لە بەكار ھىتانى كىرد و چەنگال بە ھزى ئەو لاو ھەزىانى چاكە دەست سى و بى ئەنگوستىلە تاسابوون. لە ژوورى دانىشتن بە تەنىشت سالىۆنىو پىترۆ كرىسپى بە كەلكو ھەزىانى لە نەرمە ئاھەنگىك لە ژىر چاوەدىرى بە ئەدەبانەى ئۆرسۆلادا بى ئەو ھەدەستى كچەكان بگرى، فىرى

سەد سال تەنبايى .....

هەلپەركىنى كردن. ئۆرسۇلا لە ھەموو ئەو ماوەيەيدا كە كچەكانى فىرى ھەلپەركى دەبوون، بۇ دەمىك ژوورەكەي بەجى نەھىشت. پىترۇ كرېسپى شەلۋارى تەنگ و چەسپان و كەوشى ھەلپەركىنى دەبەر دەكرد. خۆزى ئەركادۇ بويندىا بە ژنەكەي دەگوت: "پىويست نىيە ھىندە نىگەران بى، ئەو كۆرە منالنىكى پرچنە." بەو حالەش ئۆرسۇلا ھەتا راھىتانى ھەلپەركى تەو نەبوو و، لاوہ ئىتالىيەكە ئەوئى بەجى نەھىشت وازى لە چاوەدىرى نەھىتا. ئەو جار دەستيان بە ئامادەكارىي جىژن كرد. ئۆرسۇلا بەوردى رىزى ئەو كەسانەي كە دەبوايە بانگ بكرىن ئامادە كرد. ميوانەكان برىتى بوون لە دامەزىتەرانى شار، بىجگە لە بنەمالەي پىلار تىرنىرا كە ھەتا ئەودەم دوو منالى دىكەشى لە دوو پىاوى نەناسراو ببوون، ميوانەكان ھەموويان لە پىاوماقوولانى شار بوون، بەلام دۆستايەتى و ھاوپىيش لە ھەلزاردىناندا بى شوين نەبوو، چونكە نەتەنبا دۆستانى قەدىمى خۆزى ئەركادۇ بويندىا كە لەگەل ئەو ھاتبوونە ئەوئى و شارىان دروست كرىبوو، كور و نەوكانىشيان، كە لە منالەيەو لەگەل ئۆرلىانز و ئاركادىۇ دۆست بوون، بانگكرايوون. كچەكانيان تەنبا ئەوانە ھاتبوون كە ھاتوچۇ مالا ئەوانيان دەكرد و لەگەل رىينىكا و ئامارانتا گولڈۇزىيان دەكرد. دۆن ئاپۆلىنار مۆسكوتە، كە ئىستا تەنبا دوو پاسەوانى چەكدار بە دارەدەستى لە بەر دەرگا بوو، نەخشى رازاندنەوہى كۆرانى ھەبوو. كچەكانى بۇ يارمەتى خەرجى مالاوہ بەرگدروويان دانابوو و، ھەر لەوئىش بىجگە لە دروستكردى گوللى دەستى و شىرنىپەزى، نامەي ئاشقانىشيان بە پارە بۇ خەلك دەنووسى. بەو حالەشەوہ، ھەرچەند كچانى لە سەرەخۇ و كارى و لە كچە جوانەكانى شار دەژمىردان و لە ھەلپەركىكانى نوئىشدا شارەزايان ھەبوو، بۇ ئەو كۆزى ھەلپەرىيە بانگ نەكران. ھەر لەو كاتەدا ئۆرسۇلا و كچەكانى شتومەكيان لە سىندووقان دەرھىتا و زىوہكانيان خاوين كرىدەوہو و تابلۇ رازاوہ بە وئەي كچى جوان لە نئو لۆتكەي پر لە گوللى سوورىان لە دىواران دەكوتا، ھەتا گيانىكى تازە بە بەر ئەو شوئە رووت و تازەسازانەدا بكەن، خۆزى ئەركادۇ بويندىا لە گەران بە دواي خوا و وئە لئەلگرتنىدەستى ھەلگرت و ئىتر سەلماندىبووى خوانىيە. ئەو جار بە دواي

سەد سالى تەنياسى .....

ئاشكرىكرادىنى نەيتىسى پىانۇلا كەوت. دوو رۇژ پىش جەژن لە نىوان
 چەكوچكارىيەكاندا، كىلى پىانۇلاى ھەلرشتەدەرى و سىمەكانى كە لە لايەك
 دەى بەستەنەو، لە لاي دىكە دەكرانەو ھەلرە گىرى كرەبوو، سەرەنجام بە ھەر
 جۆر بوو ئامىرى موسىقاي جارىكى دىكە خستەو سەرەك. مالى ھىچ
 كاتىك بەو جۆرە بلو و تىكەل و پىكەل نەبوو. بەو حالەش چرا نەوتىيەكان
 لە كات و سەعاتى خۇياندا ھەلكران و دەرگا بۆ مىوانان كرايەو. مالى
 ھىشتا بۆنە زامووسكە و قسلى لىدەھات. منال و نەوھەكانى دامەزرىنەرانى
 شار، دواى تەماشاي ھەيوانى پىر لە گوللى شەمدانى و "بگۇنيا" و
 ژوورەكانى بىدەنگ و ئارام و باخى پىر لە بنەى گولەسوورە، لە ژوورى
 مىوانان لە دەورى ئەو داھىتەنەناسىاوە كە بە پارچەيەكى سىپى
 داپۇشرابوو، كۆبۇونەو. كەسانىك كە لە دىھاتى ناوچەى زەلى پىانۇيان
 دىبوو، لە دىتنى پىانۇلا ھىندىك سەريان سوورما، بەلام حالى ئۇرسۇلا لە
 ھەموويان خراپتر بوو. چونكە كاتىك لوولەى موسىقيان ھاويشتە نىو
 دەزگاكەو، ھەتا رىيىكا و ئامارانتا ھەلپەپن، دەزگا كارى نەكرد.
 مىلكىادىس كە لەو كاتەدا بە تەواوى پىر و دەرگى بلەين كويىش ببوو،
 ھەموو زانستى خۇى كە زەمانى نەدەناسى، بەكار ھىتا بەلكو بتوانى چاكى
 كاتەو. سەرەنجام خۇزى ئەركادۆ بويىندا بە ھەل شتىكى لە شوئىنى خۇى
 تەكان دا، دەنگى موسىقا لە دەزگا بەرز بۆو. پىشەكى وەك تەقىنەوھەك
 و بە دوايىدا بە نۆتى تىكەلوپىكەل. چەكوچەكان بەو سىمانەو كە بە بى
 نەزم لە نىو دەزگا كەدا لىك ئالابوون، بى كۆك دەستيان بە لىدان كرد، بەلام
 مندالانى بۇزى بىست و يەك بنەمالەى نەترس، كە بۆ گەيشتن بە دەريا بە
 كىواندا بەرەو رۇژاوا ھاتبوون، بى لەبەر چاوغرتنى ئەو ئاھەنگە بى كۆك و
 دوور لە نۆتە، رۇژ ھەلپەپن.

پىترۇكرىسپى بۆ چاككرەنەوھى پىانۇلا گەرايەو. رىيىكا و ئامارانتا بۆ
 رىكوپىك كرىنى سىمەكان يارمەتییان دا. ھەرسىگىيان بە بىستى ئەو
 ئاھەنگانە كە نۆتەكانيان تىكەل ببوو، قاقا پىكەنن. لاويژگە ھىندە مېھرەبان
 و ئەوھندە رەفتارى بەئەدەبانەى ھەبوو، ئۇرسۇلا دەستى لە چاوەدېرى
 كىشايەو. شەوى پىش رۇيشتى، بۆ خواحافىزى مىواندارىيەكى بچكۆلەيان

سەد سال تەنبايى .....

بۇ ساز كرد. لاوى ئىتالييايى بە ئاھەنگى پىيانولاي چاكرارو، لەگەل رېيىكا زۆر جوان ھەلپەرى. ئاماراتا و ئاركادىش لەگەل ئەوان ھاوکارىيان دەکرد، بەلام كۆرى ھەلپەركى تىكچوو، چونكە پىلار تىرنىرا، كە لەگەل كۆمەلنىكى دىكە لە بەر دەرگا كۆ ببوونەو، لەگەل ژنىك بەشەر ھات و كار گەيشتە گەزتن و پرچ راكىشان، چونكە ژنە وىرابووى بلنى سمتى ئاركادىز وەك سمتى ژنان دەچى.

نزىكى نىوھشەوئ، پىترۆكرىسپى پاش وتارىكى كورت و شاعىرانە لەوئ روئىشت و قەولى دا بەزووىيى بگەپىتەو. رېيىكا ھەتا بەر دەرگای لەگەل روئىشت و دواى داخستنى دەرگا و كوژاندنەوئى چراكان چوو.

ژوورەكەى خۆى و گرىا. شىوون و گرىانى ھەتا چەند روژ بى پسانەو. درىزەى كىشا، تەنانت ئاماراتاش لە ھۆى گرىانى نەگەيشت، گۆشەگىرى ئەوئىش شتىكى تازە نەبوو. ھەرچەند بە روالەت مېھرەبان و خۆشحال بوو، بەلام لە ناوھە گۆشەگىر و پرىسكەى دلئى نەدەكرەو. كچىكى بەكجار چەلەنگ و جوانى لى دەرچووبوو، ئەندامى رىك و پتەوى ھەبوو. بەو حالەش ھىشتا لە سەر ئەو كورسىيە راحەتییە دادەنىشت كە لەگەل خۆى ھىتابوویە ئەوئ. چەند جار كورسىيان چاك كەردبوو، بەلام سەردەستەكانى بەتەواوى تىكچووبوون. ھىچ كەس نەيزانىبوو رېيىكا بەو تەمەن و سالەو قامك مژىنى تەرك نەكردوو. ھەر كە ھەلى بەدەست ھىتابا، دەچوو ئەودەست و دەرگای لە سەر خۆى دادەخست، شەوانەش كە دەچوو نىو جىگا، عادەتى كەردبوو روو لە دیوا بكا. لە پاش نىوھپۆيانى بارانیدا كە لەگەل دۆستەكانى لە ھەيوان دادەنىشتن و گولدۆزىيان دەکرد، لە پر قسەى خۆى لە بىر دەچوو و بە دىتنى گلى تەر و ئەو تەرەخۆلانەى كرمان لە باخچە ھەلياندابوو، لە دلتنەنگى فرمىسكى دەھاتە خواری و زارى سویر دەکرد. ئەو مەزە نەيتىيە كە لە پىتسوودا لە بەر ئاوى پرتەقال و رىواسى تال بەزىبوو، كاتىك دەگىريا توندتر ھىرشى دەكرە سەر. جارىكى دىكەش گلخۆرى دەست پى كەردوو. جارى يەكەم كە بۇ كۆلنەو گلى خوارد، دلنیا بوو ئەو تامە ناخۆشە دەپىتە باشتىرین چارى ئەو وازوازیيە. لە راستیدا نەيتوانى تامى گل لە دەمىدا ھەلگرئ، بەلام نىگەرانى روژ بە روژ

سەد سال تەنبايى .....

بە سەرىدا زال بوو و، بەرەبەرە ئىشتىيائى قەدىمى، بە مەوداى كانى و رازىبوون بە خواردنى بنەرەتى و سەرەتايى بەشەرى، كراوہ. لەو كاتەدا كە دۆستەكانى فەرى گۆلدۆزى زۆر گران دەكرد و بە ھەستىكى پەر لە خۆيش و ئىشتىا باسى ئەو پىاوانەى دەكرد كە شىاوى ئەو نەبوون كەس بە خاترى ئەوان گەچى دىوار بخوا، گىرفانى پەر دەكردن لە گل و دوور لە چاوى خەلك وردە وردە دەىخوارد. تەنبا پىاويك كە نرخى مستە گلەكانى ئەوى ھەبى، نزىكتى و راستتى دەنواند، ھەرەك ئەو زەويىيەى كە ئەو بە چەكمەى چەرمى برىقەدار، لە گۆشەيەكى دىكەى جىھاندا بە سەرىدا دەروا، گرانايى و گەرمایى خويىتى بەتامى كانى (معدنى) دەگۆریتەو، كە لە دەمىدا تامىكى توندوتىژ و لە دلىدا ئاسوودەيى بەجى دىلى. پاش نىوەرپۆى رۆژىك لە رۆژان ئامپارۆ مۆسكوتە، بى پىشەكى ئىجازەى خواست خانووى تازە ببىنى. ئاماراندا و رىيىكا كە لەو دىدارە چاوەروانەكراوہ نىگەران بوون، زۆر بەرەسمى وەريانگرت. مالى تازەيان پىشان دا، ئالقە موسىقيان بۆ لە نىو پىانۆلا دانا و بە بىسكوىت و مەرەباى پرتەقال مىواندارىيان لىكرد. ئامپارۆ ئەو ھەندە بەئەدەب خۆى نىشان دا، ئۆرسۆلا كە جارجار دەھاتە ژوورى، خۆشحال بوو. دواى دوو سەعاتان قەسەيان لى برابوو، ئامپارۆ لە دەمىك ھەواس پەرتى ئاماراندا كەلكى وەرگرت و نامەيەكى دا بە رىيىكا. لە سەرەوہى نامە بەو مەرەكەبە سەوزەى كە وشەى جوانى دەستوورى كار پىانۆلاى پى نووسرا بوو، رستەى، بگا بە دەستى بەرپىز رىيىكا خانمى بويندىا،

دەبىنرا. رىيىكا بە سەرى قامكان نامەكەى قەد كرد و خستىيە نىو سىنگى و، چاويكى پەر لە ھەقناسى و پەيمانىكى بىدەنگى دۆستايەتى لە ئامپارۆ مۆسكوتە كرد.

دۆستايەتى لەپرى نىوان ئامپارۆ مۆسكوتە و رىيىكا بويندىا، جارىكى دىكەش ئۆرلىانۆى ھىودار كرد. بەلام بىرەوہرىيەك ھەروا ئازارى دەدا. ھەر چەند ھەلىك ھەلنەكەوتبوو رىمىدىۆسى بچكۆلە ببىن، كاتىك لەگەل ھاورپىكانى ماگنى فىكۆويسبال و خرىنلىدۆماركىز لە شار دەگەرا، بە نىگەرانيىوہ چاوى دەبرىيە بەرگدرووہكەيان (خياط خانە) بۆ دىتتى، تەنبا

سەد سال تەنبايى .....

خوشكە گەرەكانى دەدىتن. ھاتنى ئامپارۆ مۇسكوتە بۆ مالىيان وەك ترساندىك بوو. ئۇرليانۆ بە ئەسپايى بەخۇى دەگوت: "دەبى لەگەل خۇى بىتى، دەبى ئەو بىتە ئىرە." ھىندە ئەو رستەيەى لە قوولايى دلەوہ دووپاتكردهوہ كە رۇژيكيان پاش نيوہرۆ لە كارگەى زىرنگەريدا خەريكى دروستكردى ماسيەكى زىر بوو، دلنيا بوو كە كيژۆلە وەلامى داوہتەوہ. لە راستيدا پاش دەمىك دەنگى منالانەى ئەوى بە گوى گەيشت. دللى لە ترسان راوہستا، سەرى ھەلتنا و كچەى لە پىش دەركى كارگاي ديت كە كراسيكي ئالى پۇشيوہ و پۇتىنى سىي لە پى دايە.

ئامپارۆ مۇسكوتە لە پىش دەرگاي مالاوہ پىگوت: "رېمىديۆس مەچۆ ژوورەوہ خەريكن كار دەكەن." بەلام ئۇرليانۆ مۆلتەتى ندا بە قسەى بكا، ماسيە زىرە بچكۆلانەكەى، كە لە دەمەوہ بە زنجيرىك ھەلواسرابوو، پىشان دا و وتى: "وہرە."

رېمىديۆس نزيك بۆوہ و سەبارەت بە ماسيە بچكۆلەكە ھىندىك پرسىياري كرد. بەلام ئۇرليانۆ نەيتوانى وەلامى بداتەوہ، چونكە لەپر تووشى ھىرشى ئاسم ببوو. بە دل دەيەويست ھەتا ھەتايە لە لاي ئەو پىست ئال و چاو كەژالە و ئەو دەنگە، كە بە ھەر پرسىياريك بەو رىزە كە بۆ باوكى دادەنا پىنى دەوت ئاغا، بىمىنتەوہ. مىلكيادىس لە گۆشەيەك لە پشت مىزى نووسىن دانىشتبوو بە نىشانە شتانىكى دەنووسى كە كەس سەرى لى دەرئەدەچوو. ئۇرليانۆ ھەستى كرد لىنى بىزارە، تەنيا ئەوئەندەى توانى بە رېمىديۆس بللى كە ئەو ماسيەى دەداتى و مندالەكە لەو بەلئىنيە وەھا ترسا كە بە پەلە لە كارگە رۆيشتە دەرەوہ. ئەو رۆژە دواى نيوہرۆ، ئۇرليانۆ سەبرىكى كە لە چاوہروانىي ئەودا كرىبووى لە دەستيدا و، چەند جار بى ئىختيار و شىتانە بانگى كرد، بەلام رېمىديۆس وەلامى نەداوہ، بە دوايدا چوو بۆ بەرگدرووى خوشكەكانى و لە پشت ديوارى مالىيان و دەفتەرى باوكى بە دوايدا گەرا، بەلام ھەولەكانى بەھەدەرچوون و تەنيا لە خەيال و تەنيايە نازارەخشەكەى خۇيدا وينەى ئەوى دەھاتە بەرچا، ئىدى، لەگەل رېبيكا، چەندىن سەعات گوييان لە مۇسقىاي پىانۆلاكە دەگرت. رېبيكا بەو مۇسقىايە لاوہ ئىتالىيەكەى وەبىرەدەھاتەوہ كە فىرە سەماى كرىبوو و

سەد سال تەنبايى .....

ئۇرليانۇس چۈنكى ھەموو شىتېك، تەننەت مۇسقىاس، رېمىدىيۇسى بەيىر دەھاناۋە.

مال پېر بوو لە ئەوين. ئۇرليانۇ ئەوينى خۇي لە شىعرانىكدا كە نە سەرى ھەبوو نە بن، دەوتەۋە. لە سەر ئەو پارچە پېستانە كە مىلكىادىس دابوۋىە و. لە سەر دىۋارى ئاۋدەست و لە سەر پېستى دەستى خۇي شىعرى دەنوۋسى. رېمىدىيۇس لەو شىعرانەدا شىكلى دەگۇرا: رېمىدىيۇس لە داھىنراۋى دوۋى پاش نىۋەپۇدا رېمىدىيۇس لە ھەناسەى ئارامى گولە سووراندا، رېمىدىيۇس لە بەدىزى چوۋنى دارە بىدا، رېمىدىيۇس لە عەترى ناننى بەيانىان، رېمىدىيۇس لە ھەموو شويىنى، رېمىدىيۇس ھەتتا ئەبەد، رېيىكا سەعات چۋارى پاش نىۋەپۇ لە بەر پەنجەرە گۇدۇزى دەكرد و چاۋەروانى ئەوين بوو. يەستى پۇست ھەر پازدە رۇژان جارىك بەۋىدا رادەبىرد، بەلام ئەو بەو ھىۋايە كە رەنگە جارىك بە ھەلە رۇژىكى دىكە بە ۋىدا رابىرى، چاۋەروانى دەكرد. دروست پېچەۋانەى چاۋەروانى ئەو روۋى دا ئىستى پۇستى لە رۇژى دىبارىكراۋدا نەھات. رېيىكا شىت و ناھومىد نىۋەشەو لە جىگاي خۇي ھەلسا و بە ئىشتىياھكى مۇكۇژ مست مست گلى باخچەى وەزارى كرد و خۋاردى. لە تاۋى دەرد و رەنج فرمىسكى دەھاتتە خۋار. كرمەكانى نىۋ گلى دەجوو و سەدەفى شەيتانۇكانى بە ددان دەشكاندن. ھەتتا رۇژ رشايەۋە، نۇبەتدار و بىحال لە ھۇش چوۋ و دلى لە وپىنەى بى شەرمدا كرايەۋە. ئۇرسۇلا كە لەو وپىنەدا بەتۈندى ھەستى بە بى ئابروۋى دەكرد، قىلى سىندوۋقەكەى ئەۋى شكاند و لە نىۋ سىندوۋقەكەدا شازدە نامەى بۇندارى دىتەۋە كە لە نىۋ دەسمالىكى چىرەبىدا پېچرابوون، لەگەل چەند پەلەك و پەلەكەگۈلى وشك لە نىۋ لاپەرەى كىتېبە كۇنەكان دا و كۇمەلىك پەپۋولەى وشك كە دەستى پىيان كەوت ورد بوون و لە نىۋ چوون.

ئۇرليانۇ تەنبا كەسىك بوو كە ۋەزەى رېيىكاي دەرك دەكرد. ئەو رۇژە پاش نىۋەپۇ، كاتىك ئۇرسۇلا تىدەكۇشا رېيىكا لەو وپىنە وپىيە رزگار بكا، ئەو لەگەل ماگنىفىكۇ ۋىسبال و خرىنلىدۇ ماركىز چوونە مەيخانەى

سەد سال تەنبايى .....

كاتارىيۇ. مەيخانە بە ھىندىك ژوورى دار گەورە كرابۇو. ژنانى بى مىرد لەوى دەژيان كە بۇنى گوللى سىس بوويان لى دەھات. دەستەي موسىقا بە ئۆكۆردىيۇن و تەپل ئاھەنگەكانى فرانسىسكۆي پياوى لى دەدا، كە لەمىژ سال بوو لە ماكۆندۇ رۆيشتبوو. سى ھاوپى شەرابى نەيشەكەريان خواردەو. مسگنېفىكۆ و خرىنيلدۇ، كە ھاوتەمەنى ئۆرليانۇ بوون، لەو كارانەدا لەو شارەزاتر بوون، ژنانيان لە سەر كۆشى خويان دادەنا و شەرابيان دەخواردەو. يەككىك لە ژنەكان كە چرچ و لۆچ ببوو و ددانى زىرى ھەبوو، دەستى بە سەروچاوى ئۆرليانۇدا ھىنا، ئەو ھەموو لەشى وەلەرزىن كەوت و ژنەي وەلانا. بۇى دەرکەوت كە ھەرچى زۆرتەر لەو شەرابە دەخواتەو زۆرتەر دەرکەوتتە بىرى رىمىدىيۇس، بەلام رەنجى بىرەوهرى باشتەر دەتوانى بكىشى. نەيزانى چۆنى بوو، تەنيا لە يەك ئاندا ھەستى كرد لە نىو ئاوكەوتووه. دۆستەكانى بىنى لەگەل ژنەكان لە نىو نوورىكى ئابرووبەرانەدا بى قەبارە و بى قورسايى مەلە دەرکەن و وشانىك دەلەين كە لە نىو دەميان نايەتە دەرئ ا ئاماژانىك دەدەن كە لەگەل حالەتى دەموچاويان جياوازي ھەيە. كاتارىيۇ دەستى لە سەر شانى دانا و پىيگوت: "ساعات بۆتە يازدە." ئۆرليانۇ سەرى ھەلئىنا و دەموچاوى گەورە و گۆراوى ئەوى دىت كە گولكى دەسكردى لە بنانگوئ داو. ئەو كاتى بىھۆش كەوت، تەواو وەك دەورەي نەخۆشى فەرامۆشى و، جارىكى دىكە لە سىحرىكى سەرسووپھىنەردا و لە ژوورىكى نەناسياودا ھۆشى ھاتەوہەر. پىلار تىرنىزا كە تەنيا شۆرتىكى دەبەردا بوو لەوى راوہستابوو و پرچى بە دەورى شانيدا بلأو كرىدبۇو و چرايەكى بۇ چاولىكردى ئەو ھەلئىتابوو – لە سەيران واقى وپمابوو.

– ئۆرليانۇ!

ئۆرليانۇ پنى لە جىگا قايم كرد و سەرى ھەلئىنا، نەيدەزانى چۆن گەيشتۆتە ئەوى، بەلام مەبەستى خۆى دەزانى، چونكە لە منالېيەوہ لە گۆشەيەكى دووركەوتووى دللى خۇيدا شاردىبوويەو. وتى: "ھاتووم، لە باوہشى تۇدا بنووم."

سەد سال تەنبايى .....

جلەكانى قوراي و بە رشانەو پيس ببوو. پيلار تيرانيرا، كە ئەو دەم نەگەل دوو منالى بچكۆلەي خۆي بەتەنيا دەژيا، هيچ ليى نەپرسى. برديە نيو جيگا، دەموچاوى بە پارچەيەكى تەپ خاوين كردهو و ليايسەكانى لە بەر داكەند و خۆشى رووت كردهو و كۆللەي خەوتنەكەي داداوه، هەتا ئەگەر منالەكانى بەخەبەر هاتن نەبينن. لە چاوهروانى پياويك كە لە لاي بمينتەو، لەو پياوانەي كە ئەويان بە جى هينشتبوو، پياوانىكى بى ژمار كە لە فالى وەرەقدا مالى ئەويان بزر كردبوو - ماندوو ببوو. لەو چاوهروانىيەدا پيستی لەشى چرچ ببوو، مەمكى داچۆرابوون و بليسى دلى دامركابوو. لە تاريكاندا بە دواي ئۆرليانوډا گەپا، دەستی خستە سەر زگى و بە خۆشەويستىيەكى دايكانە گەردنى ماچ كرد. بە نارە نار وتى: "منالە هەژارەكەي من!" ئۆرليانو لەرزى. بە ليزانييەكى ئارام و بى خەتا، كۆمەلە خەمەكانى رەواندەو و ريميدىۆسى چاوپيگەوت كە بۆتە زليكى بى سەروبن و بۆنى جانەوهرى خاو و پارچەي تازە ئوتوكراو دەدا.

كاتيك هۆشى هاتەو بەر، دەگريا، سەرەتا گريانىكى پچرپچر و بى ئيرادە و دوايى هەلپشت و دلى خۆي خالى كرد. هەستى كرد شتيكى بەژان و هەلمساو لە وجووديدا تەقيو. ژنە، چاوهروان بە سەرى پەنجان سەرى بۆ دەخوراند و سەرەنجام لەشى ئۆرليانو لە شەرى ئەو شلەتتە پەرەنگە كە ژيانى لى تال كردبوو، رزگارى هات. پيلار تيرانيرا ليى پرسى: "كيتيە؟" ئۆرليانو ماجهراكەي پيگوت. ژنە قاقايەكى كيشا كە زەمانيك كۆترى هەلدەفراندن، بەلام ئيستا تەنانەت منالەكانيشى لە خەو هەلنەستاند. بە گالتهو وتى: "لە پيشدا دەبى گەورەي بكەي." بەلام ئۆرليانو بەو گالتهيەي زانى كە ژنە تيگەيشتوو، كاتيك لە ژوورەكە چوو دەرهو، گوماني ئەو كە پياو يان پياونيە و ئەو سەنگينيە تالە كە چەند مانگ بوو لە دلى خۆيدا رايگرتبوو، بەجى هينشت. پيلار تيرانيرا بە دلەو قەولى پيداوو كە: "لەگەل كچەي دەدويم، دەبينى چۆن بە دوو دەستان لە نيو سينيډا پيشكەشت دەكەم."

لە كاتيكى نالەباردا وەفای بە قەولەكەي خۆي كرد، چونكە مالهەويان هينمايەتي پيشووى خۆي لە دەست دابوو. ئامرانتا، كە لە ئەوينى رييكا

سەد سال تەنپايى .....

تىگەشت، چونكى شارەندەۋى بەۋ ھاۋار ھاۋارەى كە ئەۋ دەيكرى ئىمكەنى نەبوۋ، نۆبەتتەكى توند داىگرت. ئەۋىش لە تەنپايدا عاشق بېۋو. دەرگەى ئاۋدەستى لە سەر خۇى دادەخست و بە نوۋسىنى نامەى پېر سۆز و ئاگرىن، كە لە نىۋ سىندووقدا دەيشاردەۋە، رەنجى ئەۋىنى ناھومىدانەى خۇى ھەلدەپشت. ئۆرسۇلا نەيدەزانى چۆن لەۋ دوو كچە نەخۇشە چاۋەدېرى بكا. بە پرسىيارە يەك لە دۋاى يەكەكانى ھۇى نەخۇشىى ئامارانتاى بۆ روون نەبۆۋە. سەرەنجام لە كاتىكا ۋەك پېى بلىن دەرگەى سىندووقى ئامارانتاى شكاند و ئەۋ نامانەى دۆزىيەۋە كە لە نىۋ سەرپىچىكى چىرەيى رەنگەۋە پىچراۋون، نوۋسراۋانىك كە بە گەلەى گۈلى ياس و فرمىسكى چاۋ ئەستور بېۋون، بۆ پىرتۆكرىسى نوۋسراۋون، بەلام نەيناردېۋون. ئۆرسۇلا كە لە داخان دەرگەى، لەعەتى بۆ ئەۋ رۆژە دەرەد كە بىرى كرىنى پىانۇلا لە سەرى دابوۋ، دەرەسى گۈلدۆزى قەدەغە كرد و شىۋەيەك پرسەى بى مردوۋى دەمەزەند، كە ھەتا كچەكانى دەست لەۋ ھىۋا بېھۋودەيە نەكىشەنەۋە درىژەى دەبى. بەرىقانى خۇزى ئاركاندۇ بويندىاش كە بىروباۋەرى پىشۋوۋى خۇى سەبارەت بە پىرتۆكرىسى گۆرېۋو و لىزانى ئەۋى لە مىكانىكى موسىقادا ستايش دەكرى بى فايدە بوۋ. بۆيە كاتىك پىلار تىرنىرا ئۆرلىانۇى ئاگادار كەردەۋە رىمىدىيۇس ئامادەيە زەماۋەندى دەگەل بكا، تىگەشت كە ئەۋ ھەۋالە لەۋ ۋەزەدا رەنجى دايك و باۋكى دوو بەرامبەر دەكا، بەۋحالەش ھەنگاۋى بۆ پىشەۋە نا. لە كۆۋونەۋەيەكى رەسمى لە ژوورى مىۋانان، خۇزى ئەركادۇ بويندىا و ئۆرسۇلا بى ئەۋە چاۋ بىروۋكىتن گۈپان بۆ قسەى كۆرەكەيان راگرت. خۇزى ئەركادۇ بويندىا بە بىستى ناۋى گراۋى كۆرەكەى لە شەرمان سوور ھەلگەرا، بە توۋرەيىۋە نەراندى: "ئەۋىن ۋەك تاعوون ۋايە. بەۋەمۋو كچە چەلەنگ و بەناۋبانگانە كە بە دەۋروۋبەرەتەۋە ھەن، تەنپا شتىك كە بە مىشكتا ھاتوۋە زەماۋەند لەگەل كچى دۆزمنى ئىمەيە!". ئۆرسۇلا لەگەل ھەلېزاردەكەى موافىق بوۋ. خۇشەۋىستى خۇى سەبارەت بە كچەكانى بىنەمالەى مۆسكوتە بە خاترى جوانى و كارزانى و خۇبەكەم گرى و ئەدەب نىشان دا و ئافەرىنى بە ھەلېزاردەى كۆرەكەى وت. خۇزى

سەد سالى تەنبايى .....

ئەركادۇ بويىندى شادى ژنەكەى كارى تىكرد و بەلام مەرجىكى دانا. رىيىكا لەگەل پىترۇكرىسپى زەماوەندى دەكرد (لەگەل ئەو زەماوەندە موافىق بوو)، ئۇرسۇلا ھەر كە ھەلى بۇ ھەلگەوتايە، ئامارانئاي دەناردە ناوەندى ئوستان بۇ ئەو ھەى لەگەل خەلگى دىكە پىوۋەندى بگىرئ و ھىواى ئەو ئەوینەى لە سەر بچىتە دەرى. رىيىكا ھەر كە ئەو بىرپارەى بىست، دەردى لى برا. نامەيەكى سەرتاپا خۇشحاللى بۇ دۆستەكەى نووسى و رازى بوونى دايك و باوكى پىنراگەياند. نامەكەى بۇخۇى و بە بى يارمەتتى كەسىكى دىكە پۆست كرد. ئامارانئا وای پىشان دا كە ئەو ۋەزەى قىوول كىدوۋە و بەرەبەرە ئەویش تايەكەى چاك بوو، بەلام بەلئىنى بە خۇى دا رىيىكا تەنبا كاتىك زەماوەند بكا كە بە سەر لاشەى ئەودا تىپەرى.

شەممەى ھەتوۋى داھاتوۋ، خۇزى ئەركادۇ بويىندى كۆت و شەلۋارە رەشەكانى دەبەر كرد. كراسى يەخەئاهارى پۆشى، چەمە قايشەكانى كە شەوى جىژن بۇ يەكەم جار دەپنى كىدبوون، ھەلىكىشان و بۇ خوازىتتى رىمىدىۋس مۆسكوتە رۆشت. شارەوان و خىزانى بە رووخۇشى بەخىر ھاتىيان كرد و ھەر لەو كاتەشدا لەو ھاتنە چاۋەپوان نەكراۋەش نىگەرەن بوون. بەلام دواى كاتىك كە لە ھۆى ھاتنى ئاگادار بوون، گومانىيان لەو ھەدا نەما كە ناۋى كچەى لى گۆراۋە، ژنى شارەوان بۇ سەلماندنى ئەو ھەلەيە رىمىدىۋسى لە خەو ھەستاند و بە باۋەش ھىتاي بۇ ژوورى مىوانان. ھىشتا خەۋالوۋ بوو، لىيان پىرسى ئايا بەراستى بىرپارى داۋە زەماوەند بكا، ئەو بە گىريان ۋەلامى دايەۋە كە تەنبا دىھەۋى لىنى گەپىن بنوئ. خۇزى ئەركادۇ بويىندى كە ھەستى بە نىگەرەنى و ئالۋزى بىنەمالەى مۆسكوتە كىدبوو، بۇ روونكىدەنەۋى مەسەلەكە گەرايەۋە لای ئۆرلىانز و پىرسىارى لىكرد. كاتىك جارىكى دىكە گەرايەۋە بۇ ئەۋى، ژن ومىردى مۆسكوتە لىباسى مىوانىيان دەبەر كىدبوو و شوپىنى موبلەكانىيان گۆرپىۋو و گولى تازەيان لە نىو گولڈانا دانابوو و لەگەل كچە گەۋرەكان چاۋەپوانى ئەۋيان دەكرد. خۇزى ئاركادۇ بويىندىاش كە ھەم لەو رووداۋە و ھەروەھا لە دەست يەخەى ئاھارى تاسابوو، دوپاتىكىدەۋە كە ئەو كچەى كۆرەكەى دلى پىۋەيە رىمىدىۋسە، دۆن ئاپۇلىنار مۆسكوتە لەۋپەرى ھەبەساندا وتى: "چۆن! ئىمە

سەد سالى تەنياسى .....

شەش كچى دىكەمان ھەيە، ھەموويان بى مىردن و لە تەمەنى مىردکردن دان، ھەموويان شياوى ھاوسەرى لاوانىكى كۆشا و زىرەكى ۋەك كوپى تۆن و ئۆرلىتۆ ھەر چاوى لە ۋەكەيە كە ئىستاش جىگاگەي خۆى تەر دەكا. "ژەكەي كە ھىشتا پىشتى چاوى ئاوسابوو، مىردەكەي بە خاترى ئەو قسە لە روو بوونە سەرزەنشت كرد.

لە دواى خواردنەوى پىالەيەك ئاوى ميوە، بە خۆشپىيە ۋە خوازىتىنى ئۆرلىانۆ قبول كرا. تەنيا خانىمى مۆسكوتە بە پارانە ۋە داواى كرد لە چاوپىنكەوتىنى تايبەتدا لەگەل ئۆرسۆلا قسە بكا. ئۆرسۆلا، كە ئارا و قاراوى لى ھەلگىرابوو، نارەزايى دەربرى بۆچى تىكەلى ئەو كارانەي دەكەن كە پىۋەندىي بە پىاوانە ھەيە. سبەي بەيانى ئەو رۆژە بە نارەحتى و، ھەر لەو كاتەشدا بە شۆق و زۆقە ۋە رۆيشتە مالىان. نيو سەعات دواتر گەرايە ۋە رايگەياند كە رىمىدىيۆس ھىشتا عەزەب نەبوو، ئەو پىشھاتە بۆ ئۆرلىانۆ ھىندە كۆسپىنى گەورە نەبوو، ئەو ھەموو سەبرى كرديبوو، ئىستاش دەيتوانى ئەۋەندە چاۋەرۋان بى ھەتا دەسگىرانەكەي عەزەب دەبى.

ژيانان كە ديسان ھاتبۆۋە سەر دۆخى ئاسايى، تەنيا بە مردنى مىلكىادىس تىكچوو. پىشپىنى ئەۋەيان دەكرىد بمرى، بەلام نەۋەك لەو كات و ساتەدا چەند مانگ دواى گەرانەۋەي بۆ ئەۋى ۋەھا بەخىرايى پىر بىوو، ۋەك ئەو لاشە مردوۋانە دەھاتە بەرچاۋ كە لە ژووراندا دەگەپىن و پىيان بە دواى خۆياندا رادەكيشن و بە دەنگى بەرز رۆژانى خۆشى رابردوۋ ياد دەكەنەۋە، لەو پىرانە كە كەس پىيان راناگا و بىريان لى ناكەنەۋە رۆژىك لاشەيان لە جىگا و باندا دەدۆزنەۋە. سەرەتاكان خۆزى ئەركادۆ بويندىا لە خۆشپى دووربىنى تازەداھاتوۋى وىتەگرى و لىكدانەۋەي نوستردامووس نەختىكى پىراگەيشت، بەلام بەرە بەرە بەتەنياسى وىلى كرد، چونكە پىۋەندىي لەگەل ئەو زۆر دژوار بىوو. كەم كەم ھىزى بىستىن و دىتنى لە دەست دەدا و دەۋرۋەرى خۆى لەگەل ئەو كەسانەي، كە پىش پەيداۋونى بەشەر دەنياسىن، لى تىك دەچوو. بە زمانىكى سەير دەيدواندن. كۆپرە كۆپرە بە

كورتكراۋەي خۇمانى ئائۇرلىتوۋە - Aurelito - ۱

سەد سال تەنبايى .....

رىنگادا دەپۇيشت، بەو حالەش بە چاكي بە نيو شتاندا تىدەپەرى، ھەر دەتگوت خۇي شتەكانى لەوئ داناون. تاخىمى ددانەكەي، كە لە سەرووى جىنگاكەي لە نيو پەرداخىك ئاوى دەھاويشت، لە دەمى بنىتەو، ئىتر نەيخستەو دەمى. كاتىك ئۇرسۇلا لىبرا خانووەكە گەورە بكاو، لە تەنىشت كارگاي ئۇرليانۇ و دوور لە دەنگەدەنگ و ھاتووچۇ مالاو، ھەر ژوورىكيان بۇ دروست كرد، بە پەنجەرەي گەورە و رووناك و قەفەزى كىتەبخانەو، كە ئۇرسۇلا خۇي كىتەبەبە تۇز و خۇلاوى و مۇريانەخواردووەكانى، لەگەل كاغەزە ناسك و پەرتووەكانى، كە شتى بى مانايان لە سەر نووسرابوو، بۇي لە قەوۋەزە خستىن. ليوانى ددانە دروستكرداووەكەشى لە سەر قەوۋەزە دانا. لە نيو پەرداخەكەدا گىايەكى ئاوى گەورە بىوو و گوللى زەردى بچكۇلانەي دەركرىبوو. بە روالەت مىلكيادىس لە ژوورە تازەكەي خۇي رازى و خۇشال بوو، چونكە لەو بەدواو تەنانت كەس لە ژوورى نانى نيوەرۇيش نەيىنى. تەنيا دەچووە كارگاي ئۇرليانۇ و بە سەعات لەوئ دادەنىشت و لە سەر ئەو پارچە پىستانە كە لەگەل خۇي ھىتابوونى و ھەك نانەرەقە خرتە خرتيان دەكرىد، شتانىكى سەير و سەمەرەي دەنووسى.

ئەو خواردنەي كە وىسىتاسىيۇن رۇژى دوو جار بۇي دەبرد، ھەر لەوئ دەيخوارد، دوايەكان ئىشتىيائى نەمابوو تەنيا سەوزى دەخوارد. زۇرى نەخاياند كە حالەتى تايەتتى كەسانى گىاخۇرى بە خۇيەو گرت و لەشى بە كەروويەكى نەرم و ھەك كەرووى لىباسەكانى، كە ھەرگىز لە بەرى نەدەكرىد، داپۇشرا، نەفەس كىشانى ھەك نەفەسى جانەوهرى خەوتوو بۇگەن بوو. ئۇرليانۇ، كە لە شاعىرىدا غەرق بىوو. ئەوى لە بىر چۆو، بەلام جارىكيان وای بۇ دەرکەوت شتىك لە قسە سەير و غەربەكانى مىلكيادىس تىدەگا، بەو مەبەستە گوئى دايە. لە راستىشدا ئەوئەي كە لە نيو وشە نەزانراوەكانىدا فام دەكرا، دووپاتكرىدەو وشەي - Eqvinox

سەد سال تەنپايى .....

Eqvinox° و ناوى ئەلىكساندر فىن ھۆمبۆلد بوو. ئاركادىيۇ كاتىك لە كارەكانى زېڭىگەریدا يارمەتى ئۇرلىانۇى دەکرد لە مىلكىيادىس نىك بۆۋە. مىلكىيادىسش وەلامى ئەو نىكايەتەى بە وتى چەند رستەى نەزانراوى ئىسپانىيۇلى دەدايەۋە. بەۋحالە رۇژىكىان پاش نىۋەرۇ دەنگوت بە شۇقىكى ناگەھان گەشايەۋە. چەندىن سال دواتر، كاتىك ئاركادىيۇ لە بەرامبەر دەستەى گوللەباران وىستابوو، مچوركىكى بىرکەۋتەۋە كە رۇژىكىان لە كاتى گويدان بە چەند ۋەرەق لە نووسراۋە بى ماناكانى مىلكىيادىس بە لەشىدا ھاتبوو. ئەو شتىكىان لى تىنەگەشتىبوو، بەلام بىستى ئەو رستانە كە بە دەنگى بەرز دەگوتران ۋەك سروودى مەزھەبى دەچوون، ئەو كات مىلكىيادىس دواى زۆر ماۋە زەردەخەيەكى ھاتى و بە ئىسپانىيۇلى وتى: "كاتى مردم، سى رۇژان لە ژوورەكەمدا جىۋە بسووتىنن." ئاركادىيۇ ئەۋەى بە خۇزى ئەركادۇ بويىندىا وت، ئەۋىش وىستى لەۋ بارەۋە زانىارىى وردتر بزانى، بەلام لە ۋەلامدا تەنپا ئەۋ رستەيەى بىست: "من گەشتومە جاويدانى" كاتى ھەناسەى مىلكىيادىس بۆى گرت، ئاركادىيۇ بەيانى رۇژانى پىنچ شەممە ئەۋى دەبەردە رووبار بۆ شوشتن، ۋا دەرکەوت ھالى چاكتىر بووبى، خۇى رووت دەكردەۋە ۋ لەگەل كوپان دەرۋىشتە نىۋ ئاۋ. غەرىزە رىنوتىنى ئەۋى دەكرد و پىشى ئەۋەى دەگرت بۆ لاي قوۋلايى و شويتى مەترسىدار بړوا. جارىكىان وتى: "ئىمە خۇمان لە ئاۋ دروست كراوين." بە ناھومىدى ھەۋلى دەدا پىانۇلاكە چاك كاتەۋە، ھەر جەرە كە لەگەل ئاركادىيۇ دەرۋىشتە چەم، لىكەيەكى كەدوۋ و قالبە سابوونىكى دارەخورماى لە خاۋلىيەكەۋە دەپىچا و ۋەبن ھەنگلى دەدا، رۇژى پىنجشەممە بەيانىيەكەى پىش ئەۋە بۆ پۇشتىنى چۆم ئاگادارى بىكەن، ئۇرلىانۇ لى بىست كە دەلى: "من لە كەنارەكانى سەنگاپور بە گرانتەتا مردووم!" ئەۋ رۇژەيان لە لايەكى مەترسىدارەۋە رۇشتە نىۋ چەمەكە.

Eqvinox° دەۋرەيك لە سال كە شەۋ و رۇژ لە ھەموو جىھاندا بەرامبەر (ھەۋلى خاكەلىۋە

و ھەۋلى رەزبەر)

سەد سأل ته نیا یی .....

هەتا بە یانی روژی دوایی نەیان دۆزییەو، چەند کیلۆمیتەریک خوارتر، لە سەری پێچیک، ئاو لاشە ی فری دابۆو دەرهو و دالاشیک لە سەر زگی هەنیشتبوو. لە گەل ئەو شدا کە ئۆرسۆلا بە تەوندی نارازی بوو و، هەر چۆن بۆ باوکی دەگریا بە خەم و پەژارەو بۆ ئەویش فرمیسکی هەلدەوهراند، خۆزێ ئەرکادۆ بویندیا دژی گۆرکردنی بوو ئەیوت: "ئەو جاویدانییە و بۆخۆی رازی هەستانەوێ ئاشکرا کردووە." کوورە ی لەبیرکراوی جاریکی دیکە هینادەری. لە نزیک لاشەکە، مەنجەلێکی جیوێ لە سەر کوورە دانا. هەروا کە جیوێ داکوێ لاشە بە بلش و کەفەلۆکی شین دادەپۆشرا. دۆن ئاپۆلینار بە پارێزەوێ پێی دەگوت کە لاشە ی خنکاو بۆ تەندروستی گشتی مەترسی هەیه. خۆزێ ئەرکادۆ بویندیا وەلامی دایەو؛ "بە هیچ جۆر وانیه، ئەو ماو و مەترسینییه." حەفتاو دوو سەعاتان لە تەنیش لاشەکە جیوێ سووتاند. لاشە بەرەش هەلگەراوی لە بەریەک هەلوەشا و دەنگی تەقینەوێ بڵقەکان، وەک هەلمی تاعوون مالهوێ داگرتبوو. ئەو کات ئیجازە ی بە خاک سپاردنی دا، بەلام نەوێ بە شیوێ ئاسایی، بەلکو بە ریز و شکۆیەکەو کە شیوێ پیاوچاکترین پیاوی ماکوئۆ بوو. یەکەم بەرپکردنی جەنازە بۆ سەر قەبران بوو، تەواوی خەلک بەشداریان کرد تەنیا سەدسال دواتر کەرنەقالی پرسە ی دایەگەرە لە باری گرنگی و زۆری خەلکەو لەویان لەپیشتر بوو. لە نیوهراستی ئەو زەوییه بەخاکیان سپار کە بۆ گۆرستان لە بەر چاویان گرتبوو. لە سەر قەبرەکە ی تەنیا شتیک کە لەویان دەزانی نووسییان: "میلکیادیس." بۆ شەویش پرسەیان بۆ دانا. لە نیو ئەو خەلکە کە لە حەوشە کو ببوونەو و قاوهران دەخوارەو و داستانیان دەگیرایەو و قوماری وەرەقیان دەکرد، ئامارانتا دەرەتە ی هیتا وئەوینی خۆی بە پیتروکریسپی راگەیانند. پیتروکریسپی چەند حەفتە پیشتر بەرەسمی لەگەل رینیکا ببوونە دەسگیران و خەریکی دانانی دوکانیکی کەرەسە ی موسیقا و ئەسبابی گەمە ی قورمیشی لە گەرەکی عەرەبان بوو. کە زەمانیک سات و سەودایان لەگەل دەکردن و ئیستا لەوێ نیشتهجی بوون. خەلک بەو گەرەکیان دەگوت گەرەکی "تورکان". لاوی ئیتالیای کە کاکۆلی فیرفیری، ژنانی وەهەناسە

سەد سال تەنبايى .....

هەلکەيشان دەخست، ئاماراتاي بە کچىكى بيانووگير و نەحاواو دەزانى که نرخى ئەوئى نىيە هەستەکانى بەجىددى بگيرين، وتى: "من برايه کى چکۆلەترم هەيه که قەراره بى و لە کارى دوکاندا يارمەتيم بکا."

ئاماراتا بەتوندى هەستى بە سەرشۆرى کرد، بە تووڤەيبىيەكى زۆرەو بە پىترۆكرىسپى گوت هەرچۆنىكى بى پيشى زەماوەندى ئەو لەگەل خوشكى دەگرئ، تەنانت ئەگەر بەر دەرگای بە لاشەى خۆى بگرئ. لاوى ئىتاليایى وەها لە هەپەشەى ئەو ترسا که خۆى پى رانەگىرا و رووداوەکەى لەگەل رىيىکا باس کرد. بەوجۆرە سەفەرى ئاماراتا که بە هۆى گرفتارى ئۆرسۆلا هەر دواکەوتبوو. لە کەمتر لە حەفتەيەکدا رىک خرا. ئاماراتا ناپەزايى دەرنبەرى، تەنبا که کاتىک بۆ خواحافىزى رىيىکاي ماچ کرد، بە ئەسپايى بە گوئىدا چرپاند: "زۆر هيوادار مەبە، تەنانت ئەگەر من بۆ ئەوسەرى دونياش بنىرن، زەماوەندى تۆ هەر تىک دەدەم. تەنانت ئەگەر ناچار بم تۆش دەکوژم."

بە نەبوونى ئۆرسۆلا و بوونى نادىارى مىلکىادىس که بە دزىيەو لە ژوورەکاندا دەگەرا، مال يەكجار زۆر گەورە و خالى دەهاتە بەرچاو. پىراگەيشتنى مالەو خرابووە ئەستۆى رىيىکا. ژنە سوورپىستەکە ئاشپەزى دەکرد. لاى ئىواران که پىترۆكرىسپى بە بۆنى عەترىكى بۆنخۆش دەگەرايەو مالەو، هەميشە يارىيەكى بەدىارى بۆ دەسگىرانى دەهيتا. رىيىکا لە ژوورى ميوانان پىشوازيى لىدەکرد و بۆ ئەوئى کەس گومانىان لى نەكام دەرگا و پەنجەرەى ژوورەکانى لە سەر پشت ئاوەلا دەکرد. ئەو خۆپارىزيە زۆر پىويست نەبوو، چونکە لاوى ئىتاليایى نىشانى دابوو که پىاويكى بەپىزە و ئىجازە بە خۆى نادا دەستى ژنىک بگرئ که کەمتر لە سالىکى دىکە دەبىتە هاوسەرى. چاوپىکەوتنەکانى ئەو بەرەبەرە مالەکەى پى کرد لە کەرەسەى گەمەى سەير و جۆرەجۆر، بىج بىجە خانمى قەرەچ، قدووى موسىقا و مەيموونى ئاکرۇبات و ئەسپى قورمىشى که وىرەيان دەکرد، و لۆتى چەقۆى که تەپلىان لىدەدا، نمايشگای بەرز و جوانى مىکانىكى پىترۆكرىسپى، خەمى مەرگى مىلکىادىسى لە بىر خۆزى ئەركادۆ بويندىا برەدووە و جارىكى دىکەش گەرايەو سەر دەورانى کۆنى

سەد سأل تەنیاىى .....

كىمياگەرى. ئۇرلىانۇش كارگای خۇى جى ھىشتىبوو و كاتى خۇى بۇ
فىركردنى نووسىن و خویندىنى رىمىدىۇسى بچكۆلە تەرخان كىرۆلە
لە پىشدا بووكەلەكانى لەو پىاو، كە ھەموو رۇژى پاش نىوہپۇيان دەھاتە
مالیان، خۇشتر دەویست. كاتىك پىاوہكە دەھات، نەياندەھىشت یارى بكا،
دەیانشۇرد و لىباسیان دەبەر دەکرد لە سألۇن دایاندەنا. سەرەنجام سەیر
و خۇراگرى ئۇرلىانۇ سەرکەوت، بە جۇرىك كە رىمىدىۇس بە درىزایى
چەند سەعات لە لای ئەو دەمایەو و مانای وشەكانى ئەلف و بىى لى
دەپرسىيەو و بە قەلەمى رەنگى لە دەفتەرچەى ویتەگرى ئەو كایانەى
دەكىشایەو كە لە مىرگان خەرىكى لەوہر بوون و، ئەو رۇژە خراپە كە
تىشكىان لە پشت كىوان ئاوا دەبوون.

تەنیا رىبىكا لە ھەرەشەى ئامارانتا ھەستى بە بەدبەختى دەکرد. شارەزای
خوو و خۇبەزلزانى خوشكەكەى بوو و لەو بارەوہ لە رك و قىنى ئەو
دەترسا. بە سەعات دەرگای ئاودەستى لە سەر خۇى دادەخست و
ئەنگوستى خۇى دەمژت و ھەموو ئىرادەى خۇى بەكار دەھىتا خۇ لە گل
خواردن بپارىزى. بە خاترى لەنىو بردنى نىگەرانى خۇى، پىلار تىرنىراى
ئاگادار كىرد قالى وەرەقى بۇ بگرىتەوہ.

دواى سەرەتای ھەمىشەىى فال گرتەوہ، پىلار تىرانىرا وتى: "ھەتا كاتىك
دايك و باوكت نەنىژى، خۇشبەخت نابى."

رىبىكا لەرزى، دەتگوت لە بىرەوہرى خەوىكى دوورەدەستدا، خۇى لە كاتى
مندالىدا دیوہتەوہ، بە جانتاىك و كورسىيەكى راحەتى و كىسەيەك، كە
ھەرگىز نەيزانىبوو چى تىدا، ھاتىبوو ئەو مالا. ئاغايەكى بىر كەوتەوہ كە
سەرىكى تاسى ھەبوو، لىباسى كەتانی دەبەردا بوو و يەخەى كراسەكەى
بە دوگمەى زىر داخرابوو، بەلام ئەو پىاو بە ھىچ جۇر وەك شای دل
نەدەچوو. ژنىكى گەنجى زۇر جوانى بىر كەوتەوہ كە بە دەستى نىوہگەرمى
بۇندارى كە بە ھىچ جۇر وەكو دەستى لەرى بى بى خشت نەدەچوو، گولى
لە سەرى ئەو دەدا، ھەتا پاش نىوہپۇيە لە گوندىك بىياتە گەرانى كە
شەقامەكانى سەوز بوون.

وتى: "تىناگەم."

سەد سالى تەنبايى .....

پىلار تىرنىراش كە حەواسى پەرت بوو، وتى: "منىش تىناگەم، بەلام
وەرەقەكان ئەوجۆرە پىشان دەدن."

رىنىكا ئەوندە لەو پىشەتە نارەحت و نىگەران بوو كە بۆ خۆزى ئاركادۆ
بويندىاي گىراپەو. ئەویش لە رىنىكا توورە بوو كە بۆچى بە پىوپوچى
فالى وەرەق باوهر دەكا، بەلام هەموو كاتى خۆى بە هەستىكى ئەركناسى
بىدەنگ، بە بلاوكردەوئى سەندووقەكان و باولەكان، هەلگىر و وەرگىر
مۆبلەكان و تەختى خەوتن خەرىكى دۆزىنەوئى كىسى ئىسقانەكان بوو.
بىرى كەوتەو كە دواى تەواوبوونى خانووەكە كەس ئەو كىسەيەى
نەبىنەو. بە دزىيەو وەستاكەرەكانى بانگ كرد و يەكئى لەوان وتى: چونكە
كىسەكە بەردەستى گرتووە، خستوويەتە نىو دىوارى يەكئىك لە ژوورەكانى
خەوتن. دواى چەند رۆژ چاوخشاندى ورد و گوئ بە دىوارداگرتن دەنگى
خەرتە خەرتىكى توندىان بىست. دىوارىيان هەلگۆلى. ئىسقانەكان لە نىو
كىسەدا هەروا مابوون. هەر ئەو رۆژە كىسەى ئىسقانەكانىيان لە گۆرپىكى بى
كىلدا، لە تەنىشت گۆرپى مىلكىادىس بە خاك ئەسپارد و خۆزى ئاركادۆ
بويندىا، كە لە بەرپرسايەتتەك بۆ دەمىك وەك بىرەوهرى پىرۆدىنسيز
ئاگىلار لە سەر وىژدانى قورسايى دەكرد، ئاسوودە بىوو، گەراپەو مالهەو،
كاتىك بە بەر دەرگاي ئاشپەزخانە دا رادەبرد، نىوچاوانى رىنىكاى ماچ كرد
و وتى: "خەيالى پوچ لە سەر خۆت دەرەكە، تۆ بەختەوهر دەبى."

هاورپىتە رىنىكا، دەرگاي مالهەو، كە لە زەمانى لە دايكبوونى ئاركادىو
بە هۆى ئۆرسولا لە پىلار تىرنىرا داخراوو، دىسان كردهو. لە هەر كاتىكى
رۆژدا بووايە، بە هەراوهوريا وەرەوور دەكەوت و بە هەزىكى كەم وىنە
كارە قورسەكانى مالهەو دەكرد. جار جارەش دەرپىشتە كارگا و يارمەتى
ئاركادىو دەدا كە مقەواكانى وىنەگرى راست لە سەر جىگاكانى خۆى
دابىتەو.

وہا بە خۆشى و دلسۆزىيەو ئەو كارەى دەكرد كە كورە گىژ بىوو. ئەو
ژنە ئەوى نارەحت دەكرد، رەنگى سووتاوى پىستى لەشى. بۆنى دووكل،
قاقاي گۆرۆكى لە تارىكخانەى وىنەگرى، حەواسى تىكدابوو و لە رىگا
رۆشەندە لە شتە لادەنگوت.

سەد سال تەنپايى .....

جاريكيان كە ئۇرليانۇ لە كارگاي زېرنگەرى خەرىك كار بوو، پيلار تيرنيرا پالى وەمىزەكە دا بۇ ئەوھى بە كارەكەى ھەلبلىن، لە پىر شتىك قەوما: ئۇرليانۇ وايدەزانى كە ئاركاديۇ لە تاريكخانەيە، سەرى ھەلتنا كەچى لەگەل پيلار تيرنيرا چاويان تىك برا كە فكرەكەى لە چاوييەوھ ديار بوو، دروست وەك ئەوھى لەبەرامبەر خۆرى نيوھرۇدا راوہستايى.

ئۇرليانۇ وتى: "باشە، بلى بزانم چى بووھ؟"

پيلار تيرنيرا بە زەردەخەنەيەكى خەماوہيەوھ لىوى خۆى گەزت و وتى: تۇ بۇ جەنگ باشى تيرەكانت چاك ئامانچ دەپىكن!"

ئۇرليانۇ بە بىستنى ئەو پىشگوييە خەيالى راحت بوو. جاريكى ديكەش يىرى لە سەر كارەكەى كۆ كردهوھ، ھەروەك خەبەرىك نەبوويى. دەنگى جاريكى ديكە ئارام بۆوھ وتى: "بە منالى خۆمى دەزانم، ناوى خۆمى پى دەدەم."

خۆزى ئەركادۇ بويندىا سەرەنجام ئەوھى لىى دەگەرپا دۆزىيەوھ. ميكانيزمى سەعائىكى بە بووكەلەيەكى كۆكى گرېدا، بووكەلە بە ھەواى موسيقاي خۆى سى رۆزى تەواو بى پسانەوھ ھەلپەرى. ئەو داھىتانە زياتر لە ھەموو كارەكانى ديكەى پىشووى خۆشچالى كرد. خەو و خۆراكى لى ھەلگىرا. دوور لە چاوەدىرى و پىراگەيشتنى ئۆرسۇلا نوقمى حالەتىك بوو كە ھاتنەوھەدرى بە ھىچ جۆر ئىمكانى نەبوو. شەوانە بى خەوتن بە ژوورەكاندا دەگەرپا و بە دەنگى بەرز ئەوھى بە بىرىدا ھاتبا دەيوتهوھ و بە دواى ريگايەكەوھ بوو كە ئاسايى پاندۆلى بە سەر عارەبانەى كەل و گامىش بە سەر گاسن و ھەر شتىكى بۇ رۆيشتن بەكەلك بى بەكار بىتنى. بى خەوى وەھاي تىك رووخاندبوو كە رۆژىكيان بەياني پىرەپياويكى موسىبى ھاتە ژوورى نەيناسىيەوھ، پرۆدينسىز ئاگيلار بوو. سەرەنجام كاتىك ناسىيەوھ بە سەرسوورمانەوھ بۆى دەرکەوت مردووش پىر دەبن. دلئەنگى، دلى خۆزى ئاركادۇ بويندىاي رىك گوشى. بە سەرسوورمانەوھ وتى: "پرۆدينسىز ئاگيلار لە چ ريگايەكى دوورەوھ ھاتوو؟" لە دواى سالانى درىژ، دلئەنگى بە خاترى زىندووان بەو جۆرە توند و پىويستى بە ھەمدەمى و نزيكايەتتى مردن لە مردن دا ئەوھەندە زۆر بوو كە پرۆدينسىز

سەد سالى تەنبايى .....

ئاگىلار سەرەنجام پەناي بۆ خراپترىن دوژمنى خۇي ھىتابوو. ماوھىەك بوو بە دواي ئەودا دەگەر. پرسىياري ئەوي لە مردووهكانى رېۋھاشا، لە مردووهكانى دۆلى ئۆبار، لە مردووهكاي گۆلاو و زەلى دەکرد، بەلام ھىچ كاميان لەو بارەو ھەوالىيان نەبوو، چونكە (ماكوندۆ) بۆ مردووان گوندىكى نەناسياو بوو.

سەرەنجام مىلكىادىس ھاتبوو و لە رووي نەخشەي رەنگاپرەنگى مەرگ. نوختەيەكى زۆر بچكۆلانەي رەشى پىن نىشان دابوو. خۆزى ئەركادۆ بويندىا ھەتا رۆژھەلات لەگەل پرۆدىنسىۆ ئاگىلار قسەي كرد. چەند سەعات دواتر ماندوو و شەكەت لە بى خەوييان رۆيشتە كارگاي ئۆرليانۆ و پرسى : "ئەوپۆ چ رۆژىكە؟" ئۆرليانۆ ۋەلامى دايەو: "سنى شەممە." خۆزى ئەركادۆ بويندىا وتى: "منىش وام بىر دەكردەو، بەلام تىنگەيشتم كە ئەوپۆ ۋەك دويىن دوشەممەيە." ئاسمانى چاۋلىكە، ديوارەكان بىيىنە، گولە بگۆنیاكان تەماشەكە، ئەوپۆش دوشەممەيە!" ئۆرليانۆ كە دەيزانى باوكى خەرفاۋە گويى نەدايە. سبەي ئەو رۆژە، چوارشەممەيە، خۆزى ئەركادۆ بويندىا لە كارگاۋە ۋەژوور كەوت و وتى: "سامناكە، دەيىنى ھەوا چۆنە؟ تەماشەكە خۆر چ تىنىكى ھەيە! دروست ۋەك دويىن و پىزى، ئەوپۆش دوشەممەيە!" ئەو شەو پىترۆكرىسپى لە ھەيوانى چاۋى پىنىكەوت، دەگريا، گرینی گريانى خەمناكى پىرانە بوو. بە يادى پرۆدىنسىۆ ئاگىلار دەگريا. بە يادى مىلكىادىس، بە يادى دايك و باوكى رىيىكا، بۆ دايك و باوكى خۇي و، بۆ ھەموو ئەو كەسانەي دەھاتنەو يادى و كاتى مردن بەتەنيا بوون. پىترۆكرىسپى ورچىكى قورمىشى پىشكەش كرد كە لە سەر دوو لاق بە سەر وايەرىكى ئاسندا دەپۆيشت، بەلام ئەو ئەسبابە گەمەيەش نەيتوانى ئەو لە فكران بىنيتەدەرى. لە پىترۆ سەبارەت بە باسىك كە چەن رۆژ پىنستەر قسەيان لە سەر كردبوو، ھەوالى پرسى و لە ئىمكانى ئەو كە دەزگايەك بە قورمىش دروست بكرى و مەرۆف بتوانى ھەلفرى پرسىياري كرد. بەلام پىترۆ لە ۋەلامدا وتى ئىمكانى نىيە، چونكە قورمىش دەتوانى ھەموو شت بەرز بكاتەو بىجگە لە خۇي، رۆژى پىنچ شەممە جارىكى دىكەش رۆيشتە ژوورى كارگا، دەموچاۋى دەتگوت شىوهردى بە گنج بوو، لە حالىك دا

سەد سال تەنبايى .....

نەزك بولۇپ لە بانگى بىدا وتى: "دەزگاي زەمان دەلەنگى، ئۆرسۇلا و ئامارانئاش كە ھىندە دوورن." ئۆرلىانۇ وەك منالان سەرزەنشنى كىرد، ئەوئىش دەستى كىرد بە جەنەگرتن و لەجىبازى. شەش سەعاتى تەواو شتوومەكى جۇراوجۇرى ئەودىو و ئەودىو كىرد ھەتا بەلكو بۇى دەرکەوئى لەگەل رۇزى پىنشتەر فەرقىان كىردووه و بەو جۇرە تىپەرېوونى زەمانى بۇ دەكەوئى. تەواو شەو لە جىگادا چاوى لىك نەنان. پىرۇدىنسىۇ ئاگىلار، مىلكىادىس و، ھەموو مردووهكانى بانگ كىرد بىن و لە خەمىدا بەشدار بن، بەلام ھىچ كامىان نەھاتن. رۇزى ھەينى، پىش ئەو كەس لە خەو ھەستى، دىسان دەستى كىردەو بە پىشكىنى شتومەك و ئىتر ھىچ گومانى بۇ نەمايەو كە ئىستاش ھەر رۇزى دووشەممەيە. ئەو كاتە مىلەى ئاسنى پىشتى دەرگاي دەست دايە و بە توورە بوونىكى وەحشىانە وەزىكى ئائاسايى، كەلوپەلى كارگاي كىمياگەرى و كامىزاي وىتەگىرى و كارگاي زىپىنگەرى وىردوخاش كىرد. وەك كەسىك شەيتان چووبىتە كلىشەيەو بە زمانىكى نەزانراو و بەلام روون ھاوارى دەكىرد.

ھىندەى نەمابوو شتەكانى دىكەى مالاوھش تىكوپىك بىدا كە ئۆرلىانۇ داواى يارمەتى لە دراوسىكان كىرد. دە پىاو گرتىان، چارە ھەستىان لى بىرى و بىست پىاو بىردىانە ھەوشە و ھەتا لاي داربەرۈوھەكە رايانكىشا و لە داريان بەستەو. بەو زمانە نەزانراو ھاوارى دەكىرد و بەلغەمىكى سەوز دەرشاو.

كاتى ئۆرسۇلا و ئامارانئاش لە سەفەر گەرانەو، دەست و پىنى ھىشتا بە دارەبەرۈوھەكەو بەستراپوونەو، لە بەر بارانە تلىسابزۈو و بەتەواو تىكچووبو. قسەيان لەگەل كىرد. بى ئەو بىانئاسىتەو چاوى لىكردن و شتانىكى بى ماناي وتن. ئۆرسۇلا باسك و پىكانى كە بە زەبرى تەنافكىشان بىرىندار بىوون لە دارەكە كىردەو. تەنافى نىو قەدى ئەوى بە دارەكەو ھەروا بەستبۇو. دواى سىنپەرىكان بە گەلای دارخورما بۇ دروستكىرد بۇ ئەو ھەى لە باران و تىنى ھەتاو بىپارىزى.

ئۆرلىانۇ بوئىدىا و رىمىدىۇس مۇسكوتە، يەكشەممەى رۇزىك لە رۇژەكانى مانگى مارس لە بەرامبەر مىجرابىك كە بە دەستوورى قەشەنىكانۇر رىنا لە

سەد سال تەنبايى .....

ژوورى ميوانان دروست كرابوو، به يەكەو زەماوەنديان كرد. گرفتاريه زۆرهكانى بنەمالەي مۆسكوتە لە ماوەي ئەو چوار ھەفتەيەدا بەوزەماوەندە گەيشتە ئەوپەري، چونكە ريميديۆسى بچكۆلە پيش ئەو خويى مندالى دابنى لە پر بالۆ ببوو. ھەرچەند داىكى ئەو گۆرپانەي كە لە تەمەنى بالۆ بووندا بە سەر كچاندا دى، بەوردى بۆ شى كردبۆو، بەوھالەشەو پاش نيوەپۆي رۆژيەك لە رۆژەكانى مانگى فيوريە، ريميديۆس كە لە ترسان ھاواري دەكرد خۆي گەيانە ژوورى ميوانان كە خوشكى و ئۆرليانو لەوى بە يەكەو قسەيان دەكرد، شۆرتەكەي خۆي پيشان دان كە بە تەپايەكى خەستى قاوھى رەنگ پەلەي تىكەوتبوو. رۆژى مارەبييان مانگيەك دواتر ديارى كرد. لەو يەك مانگەدا تەنيا دەرڤەتى ئەوھيان ھەبوو فيرى بكن چۆن بە تەنبايى خۆي بشوا و لىباس بپوشى و ئەركە گرینگەكانى خانەدار بەپۆھ بەرى، ناچارىان كرد بە سە خشتى سوورەوھوو دا بمىزى، ھەتا بەلكو عادەتى لە جىگا مىزتن تەرك بكا. بە چ زەھەمەتيەك پيشان سەلماند كە نابى نهيى ژن و مىردايەتى لە لاي كەس باس بكا. چونكە ريميديۆس وا لەو پيشھاتە دەرستا و ھەر لە ھەمان كاتدا سەر سوورمابوو كە دەيوست تەواوى ورد و درشتى شەوى ھەولەي بووكتى بۆ ھەمووان باس بكا. كاريكى گران بوو، بەلام بە گەيشتنى رۆژى ديارىكرى زەماوەند، كىزۆلە ھەموو شتەكانى بووكايەتى بە ئەندازەي خوشكەكانى دەزانى. دۆن ئاپۆلینار مۆسكوتە، كە باسكى دابوو دەستى ريميديۆس، ئەوى بە دريژايى ئەو شەقامەي بە گۆل و ئالقەي گولان رازابۆو، لە نيو دەنگى ئاگرپازى و دەنگى موسيقي چەند ئۆركيسترادا رەوانە كرد. ريميديۆس دەستى بۆ خەلك ھەلەشەقاند و بە زەردەخەنەو سوپاسى ئەو كەسانەي دەكرد كە لە پەنجەرەو ئارەزووى بەختەوھرييان بۆ دەكرد.

ئۆرليانو كۆت و شەلوارىكى رەشى دەبەر كردبوو و ھەر ئەو چەكمە قايشە مامزدارەي دەپى دابوو كە چەند سال دواتريش لە بەرامبەر دەستەي گولەباراندا لەپيىداوو. كاتيەك لە پيش مالاو دەستى بووكتى گرت و بۆ لاي ميحرابىنى بىرد. رەنگى بە رووانەو نەمابوو و بوغز گەرووى دەگوشى. رەفتارى ريميديۆس ئەوئەندە سروشتى و ئاقلانە بوو، كاتيەك ئەو

سەد سال تەنبايى .....

ئالاقەى كە ئۇرليانۇ دەيوست لە ئەنگوستى بكا خليسكا و كەوتە سەر زەوى، دژكردهوہىكى لە خۆى پيشان نەدا. لە نيو ورتە و سەرسووپمانى بەشداران ھەر بەو جۆرە دەستى خۆى لە نيو دەستەوانەى تۆپى بى ئەنگوست ھەلئنا و ئەنگوستى خۆى ئەوہندە راگرت ھەتا دەسگيرانەكەى توانى ئالاقەكە بگريتەوہ، كە ھەتا دەم دەرگا خزيبوو، لە حالئكدا لە شەرمان ھەتا بنانگوئياني سوور ھەلگەپابوو، گەپايەوہ لای ميجرابەكە. دايك وخوشكاني ريميديؤس لە ترسى ئەوہ كە مەبادا لە جەنگەى ريوپەسمى مارەيدا كچە ھەلەيەك بكا، ئەوہندە ئازاريان كيشابوو كە سەرەنجام خۇيان تووشى كردهوہى ھەلە بوون و كچەكەيان لە زەوى بەرز كردهوہ و ماچيان كرد. لەو رۆژەوہ بەدواوہ. ھەستى بەرپرسايەتى و دلسۆزى كەسى و لەسەرەخۇبوونى ريميديؤس بۆ ھەمووان ئاشكرا بوو. زانايى خۆى بوو كە بى دەستوورى كەسيكى ديكە، چاكترين بەشى كيكى بووكيتتى بپى و لە لاوہى دانا ھەتا لەگەل دەورى و چەنگال بۆ خۆزى ئاركادۇ بويندياي بەرى. پيرەميەردى بالامەزن كە لە بەر نەبينىنى خۆر و باران رەنگ و رووى لە دەست دابوو، لە حالئكدا بە قەدى دارەكەوہ بەستراپۆوہ، لە ژير سيپەرى گەلاخورما لە سەر كورسيليەكى دار ھەلگورماپوو. لە رووى ئەمەگناسى بزەى ھاتى و شيرينيەكەى بە دەست خستە دەمەوہ و لە بن ليوان شتانيكى بى ماناي وتەوہ. تەنيا كەسيك، كە لەو ريوپەسمە جوانەى ھەتا بەيانى رۆژى دووشەممە دريژەى كيشا، خەمبار بوو، رينيكا بوينديا بوو. زەماوہندى ئەو بى جيژن مابۆوہ. لە سەر بپياري ئۆرسۆلا، قەرار بوو زەماوہندى ئەويش ھەر لەو رۆژەدا جەژن بگيرى، بەلام رۆژى ھەينى پيتروكريسپى نامەيەكى پى گەيشت كە رايدەگەياند دايكى لە سەرەمەرگ دايە. زەماوہند دوخرا. پيتروكريسپى سەعاتيك دواى نامەكە بەرەو ناوہندى ويلايەت رۆيشت، بەلام دايكيشى دروست ھەر لەو كاتەدا لە سەفەر دابوو و، شەوى شەممە سەرى وەخت ھات و لە زەماوہندى ئۇرليانۇدا گۇرانيەكى خەمەينەرى، كە بۆ زەماوہندى كورەكەى ئامادە كردهوو، وتەوہ. پيتروكريسپى نيوہشەوى يەكشەممە، دواى ئەوہى پىنج ئەسپى گۇرپيوو، ھەتا بەو وەخت بگاتەوہ زەماوہندەكەى، دواى تەواو بوونى

سەد سال تەنبايى .....

رئورەسمى زەماوەندەكە گەيشتەو، كەس نەيزانى كى ئەو نامەيەى نووسیو، بە وتەى ئۆرسۆلا، ئاماراتا لە بەرامبەر ئەو مەحرابەدا كە دارتاشەكان هیشتا خەرىكى كۆكردنەو، فرمىسكى رشت و سویندى خوارد بى تاوانە.

قەشە نىكانور رىنا كە دۆن ئاپۆلینار مۆسكوتە بۆ بەپىو، برىنى رۆپەسمى مەرهى لەو لای زەلان هینابو، پىرەپىاو، بوو كە لە حەقنەناسى پىشەى خۆى، مەلۇول و خەمبار بوو و پىستى لەشى خەفەتاوى و تەنبا بە سەر ئىسقانەكانى دا كىشابوو. زگىكى هەلمساو و خەرى هەبوو، وەك فرىشتە پىرەكان زۆرتەر ساویلەكە بوو هەتا ئەو، چاك بى. نىازى وابوو دواى رۆپەسمى مەركەردن، بگەپتەو، كۆنەسەكەى خۆى، بەلام لە لاجبازى و بەكەندەى خەلكى ماكوندۆ سەرى سورماوو، كە بى ئەو، مەنەكانىان غوسلى تەعمید بەدن و بى ئەو، رۆپەسمى ئایىنى بەجى بىن، لەو، كە بى ئابروون، بە بەختەو، دەژىن. بەپىرەو، لە هەچ شوپىنىكى سەرزەوى بە ئەندازەى ئىرە پىوستى بە یارمەتى خواوەند نى، لىبرا حەوتو، دىكەش لەو، بىنەتەو و ژن و پىاوان بكاتە عىسابى و گراوى و دوستگرتن لە شەرع بىا و بۆ مردووان رۆپەسمى ئایىنى بەجى بىن. بەلام هەچ كەس گووى پى نەدا، لە وەلامدا وتیان لەمىژ سالا بۆخۆيان بى قەشە راستەوخۆ لەگەل خودا كارەكانىان بەپىو، دەبەن و تاوانى مەزنىش بۆ وان مانا و واتا، كى نى. كەشیش نىكانۆر لە مەوعىزەخوانى لە هەواى ئازاددا ماندوو بوو و برىارى دا بەرپرسا، تى دروستكردنى كۆنەسەكە بەئەستۆ بگى، كە گەرەتەرىن كۆنەسەكە جىهان بى و هەيكەلى پاكان بە ئەندازەى سروشتى و پەنجەرەى بە شووشەى رەنگى، بە دوو لاو، هەبى، هەتا خەلك لە رۆمەو، بىنە ئەو، و خاوى لە مەلەندى كافراندا بناسن. دوور كەوتبۆو، و قاپىكى مسى بە دەستەو، سوالى دەكرد. هەرچەند پارەى زۆریان دەدا، دىسان زۆرتەرى دەو، چو، كە كۆنەسەكە ناخووسىكى هەبى كە بە دەنگى ئەو تەنەت خەنكاو، كەش سەر ئاو كەنەو.

سەد سال تەنبايى .....

ئەۋەندە پاراپىيە دەنگى كەۋت. ئىسقاھەكانى كەۋتنە تەق و لەق. رۆزى شەممە، كاتىك بىنى تەننەت بە قەدەر خەرجىي دروستكردنى دەزگاكانى كلىساش پوۋلى كۆنە كۆرۈتەۋە نارەھەت بوو. لە مەيدانى مىجرابىكى نروست كىرد و رۆزى يەكشەممە، بە راۋەشاندى زەنگولەيەك، ۋەك زەمانى تاعوۋنى بى خەۋى، خەلكى بۆ گىراني رىۋرەسمى نوپۇز بانگ كىرد. ھىندىك لە بەر وىردينى و كۆلپىنەۋە ۋ ھىندىك لە بەر دلتەنگى ۋ ھىندىكىش لە بەر ئەۋە خويان سەبارەت بە بى تەۋاۋەتى بەرامبەر نوپتەرەكەي نەبەنجانبى، چوون. سەعات ھەشتى بەياني نيۋەي خەلكى ئاۋايى لە مەيدان كۆ بىۋونەۋە، كەشيش نىكانۆر بە دەنگىك كە لە بەر خەستىي پارانەۋە بەزۇر لە قورگى دەھاتەدەر، چەند ئايەتى لە ئىنجىل خويىندەۋە. لە كۆتايىدا، بەر جۆرە كە خەلكى بلۋەيان دەكرد، باسكى لىك كىردنەۋە ۋ داۋاي كىرد تەماشاي كەن.

ۋتى: "دەقىقەيەك سەبر كەن، ئىستا يەككىك لە دياردە گومان ھەلنەگرەكانى تواناي بى بنى خواۋەندى دەبىنن."

كورىك كە لە رىۋرەسمى نوپۇزدا يارمەتى كىردبوو، فىنجانبىكى گەرم و خەستى بۆ ھىتا كە ھەلمى لى ھەلدەستا. كەشيش فىنجانەكەي يەك قوم خواردەۋە ۋ بە دەسمالىك كە لە قۆلى دەرھىنا دەمى سىرىيەۋە. بە دوايىدا باسكى لىك ئاۋەلا كىردن ۋ چاۋى لە سەرىك دانان. ئەۋ كات بىنيان كە قەشە نىكانۆر بە ئەندازەي پازدە سانتي مېتر لە سەر زەۋى بەرز بۆۋە. ھەنگاۋىكى حاشاھەلنەگر بوو. چەند رۆژان كە لە مالىكەۋە بۆ مالىكى دىكە دەرۋىشتن ۋ كورپە پارەي كۆ دەكرەۋە دەيخستە نىۋ كىس، ئەۋ ئەزموۋنى شەكەلاتى دەكرد، ئەۋەندەي پارە كۆ كىردبۆۋە كە ھىشتا مانگ تەۋاۋ نەبىۋو دروستكردنى كلىسا دەستى پىكرا. ھىچ كەس گوماني لە سەرەتاي خۋايى بوۋنى ئەۋ شانۆيە نەكرد، مەگەر خۆزى ئاركادۇ بۆينىدىا كە بى ئەۋەي رۋالەتى بە سەرسوپمان بگۆزى، رۆژىك بەياني رۋانىيە كۆمەلىك لەۋ كەسانە كە لە دەۋرى داربەرۋەكە كۆ بىۋونەۋە ھەتا جارىكى دىكەش ئەۋ موجىزەي تەماشاي بكەن، تەنبا لە سەر كورسىيەكەي خۆى بزۋوت ۋ شانى

سەد سالى تەنپايى .....

هەلتەكاندن. قەشەنىكانۆر بەو كورسىيەوہ كە لە سەرى دانىشتبوو لە زەوى بەرز بزوہ.

خۆزى ئەرکادۆ بويندىا وتى: (زۆر سادەيە. ئەو پياوہ خەرىكە چوارەمىن بوعد يانى بى وەزنى دادىتى).

كەشيش نىكانۆر دەستى خۆى بەرز كردهوہ و پىچكى كورسى بە يەكەوہ كەوتنە سەر زەوى. وتى: (قەسكەم وەرەگرمەوہ: ئەو ئەزموونە بىنگومان و جوودى خوا دەسەلمىتى).

بەم جۆرە بوو كە تىگەيشتن ئەو زمانە سەير و غەرىبە، كە خۆزى ئارکادىۆ بويندىا قەسەى پى دەكرد، لاتىنى بووہ. كەشيش نىكانۆر چونكە تەنپا كەسىك بوو كە توانى پىوہندى لەگەل ئەو دامەزرىتى، كاتى بە ھەل زانى ھەتا بوونى خوا لە مىشكى ئەو گىژە رۆكا. ھەموو رۆزى پاش نيوہرۆيان لە تەنىشت داربەرۆو دادەنىشت و بە زمانى لاتىنى مەوعىزەى بۆ دەكرد، بەلام خۆزى ئارکادۆ بويندىا بەوپەرى سەرسەختىيەوہ شانۆى شەكەلاتى بۆ و جوودى خوا قبوول نەبوو و تەنپا بەلگەى بۆ سەلماندنى بوونى خوا بە وىتەلى گرتن دەزانى. كەشيش نىكانۆر مىدالى ئايىنى، وىنە و، تەنانەت وىتەيەكى لە پارچە وىرۆنىكا بۆ ھىتا، بەلام خۆزى ئەرکادۆ بويندىا ھەموو ئەوانەى بەو ھۆيە كە دەست سازن و ھىچ بناخەيەكى زانستىيان نىيە، رەتكردەوہ. ئەوہندە لەخۆبايى و بىيانوگر بوو كە سەرەنجام كەشيش نىكانۆر دەستى لە مەوعىزە ھەلگرت و لەوہ بەدواوہ تەنپا لە بەر ھەستى مەزفۇدۆستى بۆ چاوپىكەوتنى دەچوو.

بەلام ئەو جارەيان خۆزى ئەرکادۆ بويندىا تىدەكۆشا بە فروفىلى ھوشيارانە كەشيش لە رى لايدا، جارىك كەشيش نىكانۆر تەختەنەردى ھىتا ھەتا لە لاى داربەرۆو دابىنىشى و تەختەى لەگەلدا بكا، بەلام خۆزى ئەرکادۆ بويندىا قبوولى نەكرد و وتى ھىچ كات يارىيەك كە ھەر دوو حەرىف لە سەر ياساكانى موافىق بن قبوول ناكا، قەشەنىكانۆر كە ھەرگىز لە بارەى يارىيە تەختەنەرد شتىكى ئەوتۆى بە مىشكدا نەھاتبوو ئىتر نەيتوانى دەست بۆ يارىيە تەختەنەرد بەرى. لە وەھا ھۆش و ئامادە زەينى خۆزى ئارکادۆ

سەد سالى تەنپايى .....

بويندىا سەرى سوورماپوو كە لىنى پرسى چۆن بوو لە قەدى درەختيان بەستۆتەو.

ئەو وەلامى دايەو: "زۆر سادەيە چونكە ديوانەم."

ئەو بەدواو كەشيش لە ترسى ئەو مەبادا ئيمانى خۆى لە دەست بدا، ئىتر بە لايەو نەچوو و ھەموو كاتى خۆى بۆ دروستکردنى كلىسا تەرخان كرد. ريبيكا ھەستى دەكرد جاريكى ديكەش ھيوا لە دليدا سەر ھەلدەداتەو. دواپۆزى بەستراپۆو بە تەواوبوونى ساختومانى كلىسا. يەكشەممەيەك، كە كەشيش نىكانور بۆ خواردنى نيوەرۆيان ھاتبوو مالىيان، ھەروا كە قسەيان لە جوانى و بەسامى ريوپەسمى كلىسا دەكرد، ئاماراتا وتى: "خۆش بە ھالى ريبيكا." چونكە لە مەبەستى ئەو تىنەگەيشت، بە زەردەخەنەيەكى پاكانە مەبەستى خۆى روونتر بەيان كرد:

- تۆ بە ريوپەسمى زەماوەندى خۆت كلىسا دەكەيەو.

ريبيكا ھەموو قسەيەكى بە خۆى دەگرت، بەو جۆرە كە كارى دروستکردنى كلىسا دەچوو پيشەو، ھەتا دە سالى ديكە تەواو نەدەبوو. كەشيش نىكانور موافيقى ئەو وتەيە نەبوو و دەيوت دەست ئاوەلايى رۆژ لە رۆژ زياترى ئيمانداران ئەوى سەربارەت بە تەواوبوونى كلىسا خۆشبين و ھيودار كەردوو. ريبيكا لە بەر نارەھەتى تەنانەت نەيتوانى خواردنەكەشى تەواو بكا. ئۆرسۆلا راي ئاماراتاي سەلماند و پارەيەكى بەرچاوى بۆ پەلە لە تەواوبوونى كلىسا دا بە كەشيش. كەشيش لەو باوەرپەدا بوو ئەگەر كەسيكى ديكەش پارەيەكى ئەوتۆ بە يارمەتى بدا، دروستکردنى كلىسا ھەتا سى سالى ديكە تەواو دەبى. لەو بەدوا ريبيكا يەك قسەشى لەگەل ئاماراتا نەكەردەو، لەو باوەرپەداو كە وتەى ئەو زۆريش نيازپاكانە نەبوو. ئەو شەو كاتىك خەريكى شەپ و كيشە بوون، ئاماراتا وتى: "لەو بى ئازارتر كاريكى ديكەم نەدەتوانى، بەوھيسابە ھەتا سى سالى ديكە ناتكوژم." ريبيكا داواى بەرەركانىي قبول كرد.

پيتروكرىسپى لە دواكەوتنى دووبارەى زەماوەند بى ئەندازە خەمبار و بەپەرۆش بوو، بەلام ريبيكا راستى و دلسۆزىي خۆى جاريكى ديكەش سەلماند و، وتى: "ئامادەم ھەر كات تۆ بلىي بە يەكەو لىرە راكەين"

سەد سأل ته نیاپی .....

پیتروکریسی پی پیاوینکی ماحه راجو و گیره شوین نه بوو، وهک دهسگیرانه که ی بریاری کتوپری نه ده دا و ریزدانانی بو به لین به سامانیک دهزانی که نه دهکرا به ربای بدا. ئەو کات ریپیکا دهستی دایه فیل و ته له که ی نازایانه، بایه کی ئەفسووناوی چراکانی ژووری میوانانی دهکوژانه وه و ئورسولا دهیبینی که ئەو دوو ئەوینداره له تاریکیدا یه کتر ماچ دهکن. پیتروکریسی روونکردنه وه یه کی تیکه ل و پیکه لی سه بارهت به خراپی ئەو چرا نه فتییه تازانه باس دهکرد و ته نانهت بو چاکتر ئایسانی چراکان یارمه تی ده دا، به لام دیسان یان نه فتیان لی ده برا، یان فتیله یان دهسووتا و ئورسولا ریپیکای ده دیت که له سه ر رانی دهسگیرانه که ی دانیشتوه. سه ر نه جام هیچ بروبیانوویه کی قبول نه کرد، کارهکانی ناشپه زخانه ی به ژنه سوورپیسته که ئەسپارد و خو شی له سه ر کورسییه ک بو چاوه دیری ئەو جووته دانیش، هه تا نه هیلی به و فیلا نه، که ته نانهت له زهمانی گهنجی ئەویشدا کۆن بیوون فریوی بدن. ریپیکا که دهیبینی ئورسولا له سه ر کورسی دانیشتوه و، باویشکی دیتی، به گالته دهیگوت: "بیچاره مامان کاتی بمری ئەو کورسییه ی له گه ل خو ی ده باته به رزه خی!" پیتروکریسی دوا ی سی مانگ ئەوینداری له ژیر چاوه دیریدا له به ره و پیش نه چوونی کاری ساختومانی کلێسا که هه موو رۆژی سه ری ده دا، ماندوو بوو و بریاری دا ئەو پاره یی که بو ته واوکردنی کاری کلێسا پیوسته بیدا به که شیش نیکانور، به لام ئامارانتا سه بر و له سه ره خو یی له ده ست نه دا، هه موو رۆژی پاش نیوه رۆیان هاوړیکانی ده هاتن بو لای و هه مووان به یه که وه له هه یوانی داده نیشتن و خه ریکی گولدۆزی ده بوون و ئەو له کاتی وتووێژ له گه ل هاوړیکانی نه خشه ی تازهی له میشکیدا ده گووړاندن لیکدانه وه یه کی هه له، نه خشه یه کی که له هه موویان به کاریگه رتری دهزانی به ربای دا: ئەو دهنکه نه فتالینانه که ریپیکا به نیو جلهکانی بوو کیتی وه رکردبوو و جلهکانی له سندوو قیکدا له ژووری نووستن دانابوو کۆی کردنه وه و ده ریپتان، ئەو نه خشه یه کی دوو مانگ پیش ته واو بوونی کلێسا جینه جی کرد. به لام ریپیکا که له نزیکبونه وه ی زه ماوه ند بی تاقهت ببوو، لیبرا لیباسهکانی بوو کیتی زۆر زووتر له وه ی ئامارانتا پیشینی ده کرد.

سەد سال تەنبايى .....

سەدىيان بكا. كاتىك سىندووقەكەي كىردەو، لە پىشدا وەرەقە كاغەزەكان و خۇي ئەو مەلافەي كە بۆ پاراستن بە سەر جەلەكانىدا دابو لای برد تەمشاي كىرد تۆرى لىياس و گۆلدۆزى و تۆرى دەسمال و تەننەت سەكەگۆلى بەھارنارنج بەجۆرىك مۆركە خواردوویەتى كە بوونەتە تۆز. ھەرچەند دلىابوو دوو لویچی نەقتالین لە سىندووق كىردو، بەلام رووداو كە ھىندە سىروشتى دەھاتە بەرچاو زاتى نەكرد بە ئەستۆى ئاماراتى دا بىتتى. لەگەل ئەو ھەشدا تەنبا مانگىكى بۆ زەماوەند مابوو، ئامپارۆ مۆسكوتە لە ماو ھى حەفتەيەكدا دەستىكى دىكەي لىياسى بوو كىتتى بىر دروو.

لە پاش نىوەرۆيەكى باراندا كاتىك ئامپاردۆ بۆ ئاخىرىن تاقىكرەنەو ھى لىياسى رىبىكا بە كەلوپەلى بەرگىدروونەو ھاتە مالىيان، كەمى مابوو ئاماراتا بە ئەرزىدا بکەوئ. دەنگى لە گەرويدا گىرا و ئارەقنى ساردى بە نىو شاناندا ھاتەخوار. چەند مانگ بوو لە ترسى ھاتەپىشى ئەو كاتە ئەرزى گرتبوو. ئەگەر نەیتوانىيا بەرھەلستىكى تەواو لە سەر رىگای زەماوەندى رىبىكا دابنى، كاتىك ھەموو پىلانەكانى بەفیرۆ چووبا، ئەوكات وەرەي ئەو ھى بۆ پەيدا دەبوو دەرمانخواردووى بكا. ئەو رۆژە پاش نىوەرۆ ھەروا كە رىبىكا لە گەرمان شەكەت بىوو و ئامپارۆ مۆسكوتە بە حەوسەلەيەكى زۆر و بە ھەزاران دەرزی لىياسى بوو كىتتى بە بەر تاقىدەكردەو، ئاماراتا چەند جار لە جىياتى پارچە، دەرزی لە قامكى خۇي رۆ كىرد و ئەو كات بە لەسەرەخۆيەكى ترسناك برىارى دا پىلانى خۇي لە ئاخىرىن ھەينى پىش زەماوەند جىبەجى بكا و ژەر لە نىو قاو ھى رىبىكا بكا. پىشھاتىكى گەرەتر و لە بىچارەسەر و بەو ئەندازەيەش پىشبینى نەكراو ھاتەپىش، جارىكى دىكەش بە ناچارى زەماوەندى خستە دواو. حەفتەيەك پىش ماو ھى دىارىكراو بۆ زەماوەند، رىمىدیۆسى بچكۆلە نىو ھەشەو لە خەو ھەلسا. شەلەيەكى گەرم كە لە نىو زگىدا تەقىبۆو ئەو لە خوتىندا شەلەل كىردبوو. سى رۆژ دواتر، لە حالىكدا دوانەكەي لە زگدا مردبوون، خوینى گەرابۆو و خۆشى مرد. وىژدانى ئاماراتا ئەو بە توندى گۆرى. لە قوولایى دلىبەو لە خوا پارابۆو رووداوىكى سامناك بىتە پىشەو ھەتا ئەو

سەد سال تەنبايى .....

ناچار نەبى رېيىكا دەرمان خواردو بكا. مردنى رېمىديۇسى بە تاوانى خۇى دەزانى. رووداويكى كە ئەو ھەموو بۇى پارابۇو، ئەو نەبوو، رېمىديۇس لەگەل خۇى كۆمەلىك شادى و خۇشى ھىتابوو ئەو مالە. لەگەل مىردەكەى لە ژوورى نزيك كارگا دەژيا و ژوورەكەى بە بوو كەلەى گەمە رازاندبۇو. دلخۇشى و تریقانهوئى ئەو لە چواردیوارى ژوورەكە تىدەپەرى و وەك شنە دەگەيشتە ھەيوانى گولە بگونیايەكان. لەگەل رۆژ دەبۇو گۆرانى دەگوت و تەنبا كەسك بوو كە دەيویرا خۇى لە شەپى رېيىكا و ئامارانتا ھەلقورتىنى. ئەركى گرانى پىراگەيشتنى خۇى ئاركادیو بویندیاشى وئەستۆ گرتبوو، خواردنى بۇ دەبرد، پىويستى رۆژانەى بۇ جىبەجى دەگرد، بە لىكە و سابوون دەيشوشت، ئەسپى و رشكى لى پاك دەگردەو، ئاگای لە كەپرەكەى بوو و لە ھەواى تووشدا سەرى كەپرەكەى بە جاوى دادەپۇشى. لە ئاخىرین مانگەكانى تەمەنیدا توانیبوى كەم و زۆر لە رستە لاتىنییەكانى تىبگا. كاتىك منالى ئۆرليانۆ بویندىا و لیلار تىرنیرا ھاتە دنیاوئەویان بە رېورەسمى بنەمالەيى غوسلى تەمید کرد و ناوى لینا ئۆرليانۆ خۇى. رېمىديۇس بىرپارى دا منالەكە وەك منالى گەورەى خۇى قبول بكا.

ئۆرسۆلا لە غەریزەى دایكایەتیی ئەو زۆر سەرى سوورماوو. ئۆرليانۆ رېمىديۇسى بەمایەى ژيانى خۇى دەزانى. تەواوى رۆژ لە كارگایە خەرىك بوو. نزيك نیوهرۆیان، رېمىديۇس قاوئى بۇ دەبرد كە ھەروا بە تالى و بى شەكر دەیخواردەو. ژن و مىرد، ھەموو شەوئ دەچوونە مالى موسكۆتە. ئۆرليانۆ لەگەل خەزوورى دۆمینەى دەگرد و رېمىديۇسى لەگەل خوشەكانى زۆر بلئى، یان سەبارەت بە ھىندىك شتى بنەرەتى لەگەل دایكى دەدوا. خزمایەتى لەگەل بنەمالەى بویندىا توانای دۆن ئاپۆلینار مۆسكوتەى لە ئاوايى پتەو کرد. دواى چەند سەفەر بۇ ناوھەندى ئوستان دەولەتى ناچار کرد لەوئ قوتابخانەىك دروست بكا و بەرپوئەبەرییەكەى بخرىتە ئەستۆى ئاركادیو كە مەيلى دەرس وئەوئى لە بابە گەورەوئە بۇ بە میرات مابۇو و، سەرەنجام توانى نیوئەى خەلكى ئاوايى رازى بكا بە بۆنەى جیژنى سەربەخۇی نەتەوئەيى خانووەكانیان شین كەن. لە سەر داواى كەشیش

سەد سال تەنبايى .....

نيكانور، فەرمانى دا مەيخانەى كاتارنىڭ بگويىزەنە شەقامىكى بەلاۋەتر و، چەند شويىتى بەدناۋ كە لە ناۋەندى شار بوون ھەلگىران. جاريك بە شەش پاسەۋانى چەكدارەۋە ھاتەۋە و نەزم و ئاسايشى شارى بەۋان ئەسپارد. كەس بىرى نەكەۋتەۋە كە ئەۋ قەۋلى دابوۋ خەلكى چەكدار لە شار رانەگرى. ئۆرليانۆ لە لىۋەشاۋەيى خەزۋورى ھەستى بە سەرېلىندى دەكرد. ھاورېكانى پېيان دەگوت "تۆش ۋەك ئەۋ قەلەۋ دەبى!" بەلام ژيانى خانەنشىنى كە كۆلمەكانى دەرپەراندبوون و گىرايى چاۋى دوو ھىتدە كەردبوو، نە قورسايى زياد كەرد و نە نزمى رەۋشتى گۆزى، بەلگە بوو بە ھۆى دوعاكەردن بە تەنبايى و ئىرادەى پتەۋ لىۋى باريكى باريكتە كەردن. بىنەمالەكەى ۋەھا ئۆگرى ئەۋ و رېمىدىيۇس بېوون كە كاتىك رېمىدىيۇس راگەيانە زگى پېر و ھامىلەيە، تەننەت رېيىكا و ئاماراتاش ئاگرەسيان كەرد ھەتا ئەگەر كۆر بوو لىباسى سەۋز و ئەگەر كىچ بوو لىباسى چىرەيى بۆر بېچن. رېمىدىيۇس ئاخىر كەس بوو، بىرى ئاركايدىۋ كەۋتەۋە كاتىك چەند سال دواتر سەربازان دەيانويست تىرەبارانى بىكەن.

ئۆرسۇلا بۆر مەرگى رېمىدىيۇس فەرمانى پرسەى دا. دەرگا و پەنجەرەى مالىۋەيان داخستەن. بۆر كاروبارى پىۋيىست نەبى كەس ھاتوۋچۆى مالى نەدەكرد. كەس ھەتا سالىك مافى نەبو بەرز قسە بكا. پارچەيەكى رەشيان بە سەر ويىنەى رېمىدىيۇسدا دا و لە و شويىتە كە بە سەر مەيىتەكەۋە مابوونەۋە و نەخەۋتبوون داياى نا. چرايەكى رۆن گەرچەكيان، كە ھەمىشە دەگرا، لە ژىرەۋە دانا. نەۋەكانى داھاتوۋ كە ھەرگىز نەيانھىشت ئەۋ چرايە بكوژىتەۋە لە بەرامبەر ئەۋ كىژۆلەيەدا كە داۋىنى چىندراۋى پۆشيبوۋ و پۆتىنى سېى دەپىدا بوو و دەسمالى ئۆرگاندى لە سەر نابوو، سەريان سوۋر دەما و نەياندەزەنى ئەۋ لەگەل ويىنەى دايەگەرەى ئاسايى پىك بگرن.

ئاماراتا بەرپرسايەتتى بەخىۋكەردنى ئۆرليانۆ خۆزىنى بەئەستۆ گرت و ئەۋى بە مندالى خۆى قېۋول كەرد ھەتا لە تەنبايى ئەۋدا بەشدار بى و ويژدانى لەۋ ژەھرەى كە پارانەۋەى بى مەبەستى ئەۋ، لە قاۋەى ژيانى رېمىدىيۇسى كەردبوو رزگار بى. پىترۆكرىسپى لاي ئىۋارانە بە ئەسپايى بە سەر پەنجان

سەد سال تەنبايى .....

وھژوور دەكەوتەوھ، دەسرۆكەيەكى رەشى لە دەورى كالوى ھالاندبوو، زۆر بە بىدەنگى چاوى بە رىيىكا دەكەوت. رىيىكا دەلباس رەشى سەردەستەدرىژدا دەتگوت خويى دەبەردا نەماوھ. ئەو دووھ بەجۆرىك مېژووى ديارىكراوى زەماوھنديان لە بىر چووبۆوھ كە دەسگيرانەتيان ببوو بە ھاتووچۆيەكى بى پايان و ئەوينىكى تىكقوپاو كە كەسى پىوھ ماندوو نەبوو، دەتگوت ئەو ئاشقانەي كە زەمانىك چرايان خراپ دەكردن ھەتا لەو تاريكەدا يەكتر ماچ بكەن نەماون و مردوون. رىيىكا كە ئامانچىكى لە ژيانى خۆيدا نەدەدى و بەتەواوى ھىواي لە دەست دابوو ديسان دەستی كردهوھ بە گلخۆرى.

دەورەي پەرسە ئەوھندە درىژ ببوو كە كچەكان ديسان دەستيان كەردبۆوھ بە گولڈۆزى. رۆژىك سەعات دووى پاش نيوھرۆيە لە پەر كەسىك پالى بە دەرگاھە نا و ھاتە ژوورەوھ. لە بىدەنگى گەرم و مەرگھيئەردا، پاىەي مالاھوھ وەھا بە توندی لەرزىيەوھ، ئامارانتا و ھاوپىكانى كە لە ھەيوانى خەرىكى گولڈۆزى بوون و رىيىكا كە لە ژوورى نوستن ئەنگوستى خۆي دەمژى و ئۆرسۆلا لە ئاشپەزخانە و ئۆرليانو كە لە كارگاى زىرنگەرى كارى دەكرد، تەنانت خۆزى ئاركادۆ بويندياش، كە لە ژىر داربەرەوھەدا بە تەنيا بوو، وایانزانى بوومەلەرزە ھاتووھ. پىاوئىكى زۆر بە ھەيكەل وھژوور كەوتبوو، كە شانەكانى بەزۆرى لە دەرگاھە دەچوو، بەمليەوھ، كە دەتگوت ملی گايە، ميدالى "مريەمى چارەساز" ھەلواسرابوو و سىنگ و باسكى ھەموو بە خالكوئى سەير داپۆشرابوو و لە جومگەي دەستى راستدا بازنەيەكى مسى تايبەتي "منالانى خاچ" دەبينرا. پىستى بەدەنى بە خويى ھەوا سووتابوو، مووى سەرى وەك مووى پىشتى ئىستىر كورت بوو، شەويلكەي ئەوھندە قايم بوون دەتگوت لە ئاسن دروست كراون. بزەيەكى خەمبارى لەسەر لىوى بوو، كەمەبەردى دوو ھىندەي تەنگەي ئەسب بوو، چەكمەي مامزدارى پانپىئەئاسنى لە پىدا بوو و پىنى لە سەر ھەر جىگايەك دانابا بوومەلەزە دەھات. ساكى دراوى بە دواي خۆيدا دەكيشان، لە ژوورى ميوانان و نەھارىخۆرى تىپەرى و وەك برووسكە گەيشتە ھەيوانى

سەد سالى تەنيايى .....

گولەكانى بگۇنيا. ئاماراتتا و ھاۋرىكانى دەستيان بە دەرزىيەۋە لە ھەۋادا
ۋشك ببوو، دەتگوت شەپلە لىنداۋن.
بە دەنگىكى ماندوو وتى: "سلاۋ!" كىسەكانى فرى دايە سەر مىزى كار و بۇ
لايەكى دىكەى مالىھە رۆيشت. لە رېيىكاي پەشۋكاۋ، كە لە ژوورەكەيەۋە
دېتېۋوى رادەبرى، سلاۋى كرد و، بە ئۇرليانوۋ، كە ھەر پىنج ھەستى گوى
بەزەنگ بوو، لە پشت مىزى زىرنگەرى دانىشتېۋو، وتى: "سلاۋ!" لە لاي
ھىچ كاميان نەمايەۋە. يەك راست رۆيشتە ئاشپەزخانە و لەۋى بۇ يەكەم
جار، لە كۇتايى سەفەرىك كە لەۋ سەرى دونياۋە دەست پىكرابوو راۋەستا.
وتى: "سلاۋ!" ئۇرسۇلا ۋاقى ورمما، تاۋىك دەمى كەردەۋە و لە چاۋانى رامما
و ھاۋارى كرد. ھەروا كە لە خۇشيان فرمىسكى دەھاتتە خوارى خۇى بە
ملىيەۋە ھەلۋاسى. خۇزى ئاركادۇ بوو. ھەر بەۋ جۇرەى بە ھەژارى
رۆيشتېۋو، بە ھەژارېش گەرابۇۋە، ئۇرسۇلا دوو پىزۇى بۇ كرىى
ئەسپەكەى دايە. زمانى ئىسپانىۋىلى تىكەل بە زاراۋەى دەرياگەران قسە
دەكرد. كاتىك لىيان پرسى لە ھەموو ئەۋ ماۋەيەدا لە كوى بوۋە، ۋەلامى
دايەۋە: "لەۋ لاۋ لەۋ لا" جۇلانەى خۇى لە ژوورەكەى بۇيان تەرخانكردبوو
ھەلۋاسى و سى شەۋ و سى رۇژان خەۋت. كاتىك لە خەۋ ھەستا دۋاى
لوۋشدانى شازدە ھىلكەى كال، يەك راست چوو بۇ مەيخانەى كاتارىنۇ.
ھەيكەلى گەۋرەى ھەستى كۇلېنەۋە و ترسى ژنانى بزوۋاندېۋو. فەرمانى دا
موسىقا لى بدەن و ھەموۋيانى بە خواردنەۋە مىۋان كرد و مەرجى كرد
بەتەنيا لەگەل پىنج پياۋ ملەى بكا. كاتىك بىنيان كە تەننەت باسكى ئەۋيان
پى نابزوى وتيان: "ئىمكانى نىيە، چونكە ئەۋ كورانى خاچى ھەيە." كاتارىنۇ
كە بىرواى بە فىلى جادۋوى زۇرى بازوو نەبوو، لە سەر دۋازدە پىزۇ
مەرجى لەگەل كرد كە پىش خوانەكە لە جىگاي خۇى تەكان بدا. خۇزى
ئاركادۇ پىشخوانى لە شۋىنى خۇى ھەلقەند و لە سەر سەرى دانا و لە
جادە دايىنايە زەۋى. بە دۋازدە پياۋان گىرايانەۋە سەر جىگاي خۇى. لە
گەرماۋگەرمى مەستىدا كىرى خۇى دەرھىتا و لە بەر چاۋى ئامادەبوۋان لە
سەر پىشخوانى دانان. كىرى گەۋرەى ھەموو بە مەرەكەبى سوور و شىن
بە زمانى جۇراۋجۇر خال كوۋتى كرابوو. لەۋ ژنانەى كە بە ئىشتيا چاۋيان

سەد سالى تەنبايى .....

له كيرى دهكرد پرسى كامەتان ئامادەن زۆرتر پارە بدەن. ژنيك كه لهوانى ديكه پوولدارتر بوو پيشنيارى بيست پيزۆى كرد. ئەو كات خۆزى ئاركاديۆ پيشنيارى كرد خۆى له نيو ژنهكاندا به لۆتەرى"قورعه" دابنى و هەر يەكه ده پيزۆ بدەن. پارەيهكى زۆر بوو، چونكه ئەو ژنهى كه له ژنهكانى ديكهى زۆرتر پەيدا دەكرد، شهوى ههشت پيزۆ داهاى ههبوو. بهوجۆره دهكلويكيان كردن. هەر ژنهى كاغهزىكى له كلارهكه دهركيشا و كاتيک دوو كووته كاغهز مانهوه روون بۆوه كه هى ئەو دوو ژنهيه كه ماونهوه. خۆزى ئاركادۆ پيشنيارى كرد؛ "تەفهري پينچ پيزۆى ديكەش بدەن هەتا لهگەڵ هەردووكتان بنووم."

لهم ريگايهوه خۆى دهژياندا. شينست و پينچ جار به دەورى دنياىدا گەرابوو و لهگەڵ دەرياساگهراى بى ولات سەفهري کردبوو. ئەو ژنانەى كه ئەو شهوه له مەيخانەى كاتارينۆ لهگەلى خەوتن، به رووت و قووتى هينايانه نيو خەلكهكه هەتا هەموو بيبين كه لەشى له پيشهوه و له پشتهوه، له مىلى هەتا نووكى پيى، هەموو خال كووت كراوه. نەيتوانى خۆى لهگەڵ بنەماله ريك بخا. تەواوى رۆژى دەنووست و شهوانه له قەحبهخانه دهگوزهراند و له سەر زۆرهمله گريوى دهكرد. ئەو جاره كهمانەى كه ئۆرسۆلا توانى له سەر ميزى خواردن داينى، پيشانى دا زۆر خوش ئەخلاقه، بهتايبهتى ئەو كاتانەى كه بهسەرھاتهكانى خۆى له ولاتانى دووردهست دهگيرايهوه. جاريكيان كهشتيهكهى لى غەرق دەبى و دوو حەوتوو له كەنار دەريای ژاپۆن دەميتێتەوه و گۆشتى لاشەى هاوړيکەى دەخوا، كه له گەرمان مردبوو. گۆشتى لاشهكه له بەر هەتاوى بەتين دەبرژا، تامى زۆر سويژ و چەوناساى دەدا.

له نيوهرۆيهكى هەتاودا، له كەنداوى بەنگالدا كهشتيهكهى ئەژدەياهكى دەريايى كوشتبوو. له زگيدا كلاوخوديک و قولاپينک و چەكى سەربازيکى شەپههكانى سەليبي (خاچ)يان دۆزيبۆوه. له دەريای کاريبى تارمايى كەشتى دزی دەريای ويكتۆر هوگ ي ديبوو كه باگرهكانى، باي مەرگ له بەر يەكى هەلدريبوون و سيسرهى دەريايى لاشەى كهشتيهكهيان جووبوو و هيشتا به دواى ريگاي گوادالوپ دا دەگرا. ئۆرسۆلا له سەر ميز دەگريا،

سەد سال تەنبايى .....

ھەر ۋەك ئەو نامانە بخوینتەۋە كە خۇزى ئاكاردىۋ بەسەرھاتەكانى خۇى نووسىۋە ۋ قەت نەيناردۋە. لە ھىقەھىقى گرياندا دەيگوت: "كوپم لىرە مالت ھەبوو، ئەو ھەموو خواردنەت ھەبوو كە ناچار بووين لە پىش بەرازانى رۆكەين!" لە دلى خۇيدا نەيدەسەلماندا مندالېك كە لەگەل كاۋليان رۇيشتۋە، ئەو غولە بى شاخ ۋ كلكەيە ۋ نەھاران نىوبەرازيكى دەخوا ۋ ھەر جارەى دەتېرې گولان سىس ھەلدەگەپىن. كەسانى دىكەى مالىۋەش ھەستىكى ئەوتۇيان ھەبوو. ئامارانتا نەيدەتوانى بىزارىي خۇى لە قىرپ ھىنانەۋەى جانەۋەرانەى ئەو لە سەر سىفرەى نان خواردن بشارىتەۋە. ئاركادىۋ، كە لە نەيتى خىزمایەتتى خۇى لەگەل ئەو بى خەبەر بوو، پىرسىارەكانى ئەۋى كە بە ئاشكرا بۇ راكىشانى خۇشەۋىستى بوو، بەكەمى ۋەلام دەدايەۋە. ئۇرليانو تىدەكۇشا لەو زەمانە قسە بكا كە بە يەكەۋە لە ژوورىك دەنوۋستىن. كۇشا بىرەۋەرىي منالىي تىدا ۋەخەبەر بىتى، بەلام خۇزى ئاركادىۋ بىرەۋەرىي منالىي فەرامۇش كىردبوو. ژيان لە نىۋ دەريادا بە ھەزاران ياد ۋ يادگار، بىرى پىر كىردبوۋە. رىيىكا تەنيا بە يەكەمىن چاۋپىكەۋتن لە پى كەۋتبوو. پاش نىۋەرۋىك ، كە ئەو لە كاتى رابىردن لە پىش ژوورى خۇى چاۋى پىكەۋت، وايزانى پىترۇكرىسىپى لە بەراۋرد لەگەل ئەو پىاۋە ھەيكەل گەۋرەيە كە دەنگى نەفەس كىشانى ۋەك بوپكان لە مالى دەبىسرا، بوۋكەلەيەكى لۇكەيە.

بە ھەر بىانۋىيەك با خۇى لى نىزىك دەكرەۋە. جارىك خۇزى ئاركادىۋ بە چاۋلىكرىدى بى شەرمانە بە بەژن ۋ بالايىدا روانى ۋ، وتى: "خوشكە چكۆلە، بوۋىە ژنىكى تەۋا!" رىيىكا قەرارى لى ھەلگىرا، ۋەك جاران دەستى كىردەۋە بە خواردنى گىچ ۋ خۇلى دىۋاران، ۋەھا بە نارەھەتى ئەنگۈستى خۇى دەمۇت، مېخەكەى لە قامكى ھات. لەگەل زەرۋوى مردوۋ زەرداۋ رشاۋە. چەند شەۋان بە تا ۋ لەرز رۇژى كىردەۋە. چاۋەرۋانى دەكرە ھەتا رۇژ بىتتەۋە ۋ، مال بە گەپانەۋەى خۇزى ئاركادىۋ بلەرژى. رۇژىك دۋاى نىۋەرۋ، كاتىك ھەموو خەۋتبوون، تاقەتى نەما ۋ رويشتە ژوورى خەۋتتى ئەو. تەماشاي كىرد تەنيا ژىر شەلۋارى دەبەر دايە ۋ لە جۇلانەى خۇيدا، كە بە تەنافى كەشتى بە دارەكانى مېچىيەۋە ھەلاۋاسىۋە، درىژ بوۋە ۋ

سەد سال تەنبايى .....

بەخەبەرە. رووتى لەشى گەورە و رەنگاورەنگى وەها کارى تىکرد کە بى ئىختىيار خۆى کىشاوہ دواوہ و وتى: "ببورە نەمدەزانى تۆ لىرەى! بەلام ئەوہى ئەوہەندە لە سەرەخۆ و ت، کەس لە خەو ھەلنەستى. خۆزى ئارکادۆ وتى: "وہرە ئىرە" رىبىکا قىوولى کرد و ھەروا کە ئارەقى ساردى بە ھەموو لەشىدا دەرھاتە خوارى، لە پىش جۆلانە کە راوہستا. ھەستى دەرکرد رىخۆلەکانى لىکدەھالین. خۆزى ئارکادۆ بە سەر پەنجان بەلەكى دەرورانە و کاتىک دەستى گەيشتە رانى لەبەر خۆیەوہ وتى: "ئای، خوشکە چکۆلانەى من، خوشکە چکۆلانەى من!" کاتىک ھىزىكى وەک گىژەلووکە لە پشتىندەوہ بەرزى کردەوہ و بردىيە سەرئ و بە سى زەرەبە ئابرووى برد و وەک بالندەيەكى بچکۆلانە وردى کرد. ھەولیکى لە توانا بەدەرى دا ھەتا نەمرئ، پىش ئەوہى لە خوشىي ئەو ژانە لە توانا بەدەرە لە ھۆش بچى سوپاسى خواى کرد کە ھاتۆتە سەر دونياوہ. لە گولۆى ھەلماوى جۆلانەدا، دەرگوت خويى ھەلدەقولى و خامى جۆلانە، وەک کاغەزى ئاومز، ئەو خويى ھەلمزى.

سى رۆژ پاشتر، کاتى نوپۆزى سەعات پىنج، بەيەکەوہ زەماوہنديان کرد، رۆژى پىشى خۆزى ئارکادۆ رۆيشتە دووکانى پىترۆکرىسپى. ئەو خەرىک بوو دەرسي سى تارى دەرگوتەوہ. بى ئەوہى بۆ قسەکردن بىباتە لاوہ، وتى: "من و رىبىکا زەماوہند دەرگەين!" پىترۆکرىسپى رەنگى لە رووان پەپى. سى تارەگەى دايە دەستى يەکىک لە قوتابىيەکان و کۆتايى بە دەرەس گوتنەوہ ھىتا. کاتىک لە ژوورەکە، کە پىر بوو لە ھەموو جۆرە کەرەسەيەكى مۇسقىا و ئەسباب گەمەى کۆکى بەتەنبا مانەوہ، پىترۆکرىسپى وتى: "ئەو خوشكى تۆيە."

خۆزى ئارکادۆ وەلامى دايەوہ: "بۆ من فەرق ناکا."

پىترۆکرىسپى ئارەقى نىوچاوانى بە دەرەيەكى بۆنخۆش سىرييەوہ و وتى: "سەرەپاي ئەوہ پىچەوانەى سىروشت و پىچەوانەى ياساشە."

خۆزى ئارکادۆ زۆرتەر بە خاترى دەرگە پەپىوى پىترۆکرىسپى نەک بە خاترى باسەکە، سەبر و ھەوسەلەى نەما، وتى: "بە گۆپى بابى سىروشت، تەنبا ھاتبووم پىت بلىم خۆت زەحمەت مەدە و لە رىبىکا ھىچ مەپرسە."

سەد سالى تەنبايى .....

بە دىتتى چاۋى پر لە فرمىسكى پىترۆكرىسپى ھىندىك لە حالەتى ھەيوانى خۇزى كەم كىردە ھە و، بە زمانىك دىكە وتى: "ئىستا كە بىنەمالەي ئىمەت خۇش دەۋى ئامارانتا ھەيە."

كەشيش نىكانور لە رىۋرەسمى نوۋىزى رۆزى يەكشەممە ئاشكرى كىرد خۇزى ئاركاڧىۋ و رىيىكا خوشك و برا نىن. ئۆرسۇلا كە ئەو رووداۋەي بە سووكايەتتەكى يەكجار گەۋرە دەزانى لىيان خۇش نەبوو. كاتىك بووك و زاۋا لە كلىسا گەرانەۋە رىگەي نەدان بىنەمالەۋە. بۇ ۋى ئەۋان مردبوون. لە بەر ئەۋە خانوۋىەكىان روۋبەرۋى گۆرستان بەكرى گرت. تەنبا كەلوپەلى مالاۋە، جۇلانەي خۇزى ئاركاڧىۋ بوو. شەۋى زەماۋەند دوۋىشكىك كە چوۋبوۋە نىۋ كەۋشى راحەتى رىيىكا پىۋەي داۋ و نوتقى بەسترا، بەۋحالەش ئەۋ مەسەلەي مانگى ھەنگوۋىنى نەشئەۋەند. دراۋسىكان لەۋ ھاۋارنەي كە شەۋى ھەشت جار و رۆزى سى جار كاتى خەۋى پاش نوەرۋىان ھەمۋە خەلكى گەرەكى ھەلدەستەند، سەريان سوۋرەماۋو و دوۋەيان دەكرد ئەۋ شەۋەتە شىتەنەيە خەۋى مردىي گۆرستان ئالۆز نەكا. ئۆرلىانۆ، تەنبا كەسىك بوو دەگەشتە ھىمدادىان. چەند مۇبل و ھىندىك كەلوپەلى بۇ كرپن و پارەي دانى، ھەتا سەرەنجام خۇزى ئاركاڧىۋ گەرەيەۋە جىھانى راستى و لە زەۋىيەك، كە بە سەر باخچەي مالاۋە بوو ھى كەس نەبوو كەۋتە كار. بەلام ئامارانتا ھەرچەند زىان ئاسوۋدەيەكى ۋاى دابوۋىە كە بە خەيالىشدا نەدەھات، رقى رىيىكاي لە دل نەچۋە دەرى. لە سەر برىارى ئۆرسۇلا، كە نەيدەزانى چۆن سەرپۇش لە سەر ئەۋ رىسۋاىيە دابنى، پىترۆكرىسپى ھەرۋەك جارەن رۆزانى سى شەممە بۇ نەھار دەھاتە مالاۋە و بە غروور و سەرلېندى و ئارامى تىشكانى خۇزى تەھەممول دەكرد. لە بەر رىزدانان بۇ ئەۋ بىنەمالەيە روۋبانى رەشى ھىشتا لە كالاۋەكەي نەكرەبۇۋە و بە ھىتانى دىارىي سەير و سەمەرە دلسۇزىي خۇزى سەبارەت بە ئۆرسۇلا پىشان دەدا، سادرىنى پرتەقالى، مەرەبى گولى سوۋرى توركىە، جارىكىشيان شالى دەسكردى مانىلى ھىتابوو. ئامارانتا بە روۋخۇشى لەگەلى بەرەۋروۋ دەبوو، وىستەكانى جىيەجى دەكرد، بەنى سەردەستانى بۇ دەبرى و بۇ رۆزى لەدايكبوۋنى، لە سەر دۈۋەدە دەسرە

سەد سال تەنبايى .....

پىتى يەكەمى ناوى ئەوى گولدۆزى كرد. رۆژانى سى شەممە دواى نەھارى بۆ گولدۆزى دەپۆيشتە ھەيوانى. پىترۆكرىسپى لە لای دادەنىشت و كەسنىك كە ھەمىشە لە بەرچاوى كىكى بچكۆلانە بوو، ئىستا بۆتە ژنىكى تازە. ھەرچەند زۆر خۆش ئەخلاق نەبوو، بەلام سەبارەت بە كاروبارى دونيا ھەستىكى غەرىب و جوانىيەكى نادىارى ھەبوو.

رۆژىكى سى شەممە، پىترۆكرىسپى داواى لىكرد مێردى پى بكا. ھەموويان زوو يان درەنگ چاوەپوانى ئەوھيان دەكرد. ئامارانتا ھەروا كە خەرىكى گولدۆزى بوو، راوھستا ھەتا سوورايى دەموچاوى لە بنانگوڤيان تىپەپى و ئەو جار بە دەنگىكى ماقوولانە وتى: "دىارە كىسپى، بەلام پىويستە يەكتر باشتر بناسىن، پەلەكردن كارى شەيتانە."

ئۆرسۆلا گىژ و ھىپ بېوو. لەگەل ئەو رىزەش كە بۆ پىترۆكرىسپى دادەنا، نەيدەتوانى تىڭا برىارى تازەى ئەو دواى دەسگىرانى دوور و درىژە لەگەل رىڤىكا لە بارى رەوشتەو ھاكە يا نا. سەرەنجام دواى ئەوھى كەس بەشدارى گومانى نەكرد وەك راستىيەك قىبوولى كرد. ئۆرليانو، كە پىاوى مالى بوو، بە دەربىرى ئاخىر بىروپاى خۆى ئەوى زۆر لە جارەن پەرىشانتر كرد.

- ئىستا كاتى ئەوھىيە كەس لە فكرى زەماوھند دابى. ئەو بۆچوونە كە ئۆرسۆلا دواى چەند مانگان توانى لە ماناكەى تىڭا، تەنيا بىروپاىكى بى گرى و گۆل بوو كە ئۆرليانو لەو كاتدا - نەتەنيا سەبارەت بە زەماوھند، بەلكو سەبارەت بە ھەموو شت بىڭگە لە شەپ، ھەيىوو. بۆخۆى كاتىك لە بەرامبەر دەستەى تىرەباراندا راوھستابوو، نەيدەزانى چۆن كۆمەلىك رووداوى يەك لە دواى يەك ئەويان گەياندۆتە ئەو شوپتە. مەرگى رىمىدىۆس، بەپىچەوانەى چاوەروانى، ئەوى داماو و خەمبار نەكرد، ھەستى بە توورەپىيەكى نادىار دەكرد كە بەرە بەرە خاوەن دەبۆو، وەك ئەو كاتەى برىارى دابوو بى ژن بژى. جارىكى دىكەش سەرى ناىەوھ نىو كارەكەى، بەلام دومىنەى لەگەل خەزوورى تەرك نەكرد. لە مالىكدا كە تازىيە دەركاى لە ھەموو شتىك داخستبوو، وتووڤى شەوانە، ھاوپىيەتى

سەد سال تەنبايى .....

ئە نىو ئەو دوو پياۋەدا بەھىز كىرد. باۋكى ژنەكەي پىنى دەگوت: "ئۇرليانۇ، ژنىكى دىكە بىتە، مەن شەش كچم ھەيە يەككىك لەوان ھەلېژىرە". كەرەتتىك، شەۋى ھەلېژاردن، كاتىك دۇن ئاپۇلېنار مۇسكوتە لە يەككىك لە سەفەرەكانى دەگەرپاۋە، بە توندى سەبارەت بە ۋەزىسى سىياسىي ۋلات نىگەرەن بوو، ئازادىخۋازان بېيىرى شەرىپان لەگەل ھكۈومەت دابوو. لەو كاتەدا ئۇرليانۇ بە دروستى جىياۋازىي نىۋان ئازادىخۋازان ۋ پارىزەرەنى ئەدەزانى، لەو بارەۋە خەزۋورى ھىندىك دەرسى دادا ۋ وتى: ئازادىخۋازان فراماسىۋىنن، خەلگىكى بەدزاتن كە دەيانەۋى كەشيشان لە ئار بىدەن ۋ مەرەكردن ۋ تەلاق بىرەۋ پى بىدەن ۋ مىندالانى شەرى ۋ ناشەرى مافى بەرامبەريان ھەبى ۋ ۋلات لە دەست كار بەدەستانى بەرزى ئىستا دەربىتن ۋ ھكۈومەتى فېدرال بېتتە سەركار. لە لايەكى دىكەشەۋە پارىزەرەن كە خۋازىارى بوۋنى نەزمى گىشتى ۋ رىزگرتنى بىنەمالە ۋ بەرگرى لە ئايىنى مەسىح بوۋن، ھىزى بىنەرتىيان بەدەستەۋە بوو ۋ بە ھىچ جۈر ئامادە نەبوۋن ۋلات بىتتە پاشاگەردانى. ئۇرليانۇ لە سەر بىناخەي ھەستەكانى بەشەرىي خۋى، سەبارەت بە مافى مىنالانى ناشەرى لەگەل ئازادىخۋازان ھاۋدەنگ بوو، بەلام بەھەر ھال تىنەدەگىيى چۈن كەسىك دەگاتە قۇناخىك كە بە خاترى شتاتىكى نادىار بەشەر بى.

لاى ۋابوو زىيادىيە، كە خەزۋورى، لەبەر ھەلېژاردن شەش سەربازى چەكدارى بە فەرماندەيى سەردەستەيەك ھىتاۋەتە گوندىك، ھىچ كارى بە سىياسەتەۋە نەداۋە. سەربازەكان ھاتن ۋ مال بە مال گەرەن ۋ ھەموو چەك ۋ ساتۇر ۋ تەنەت چەقۇ ئاشپەزخانەشيان كۆكردەۋە ۋ دەستيان بە سەردا گرت. ئەو جار بە سەر ئەو پياۋە گەنجانەي كە تەمەنيان لە بىست ۋ يەك سال پتر بوو، ۋەرەقەي شىن، كە ناۋى پالئورۋانى پارىزەرەنى لى نووسرابوو، ۋەرەقەي سوور كە ناۋى پالئورۋانى ئازادىخۋازانى لى نووسرابوو، بلاۋكردەۋە. شەۋى پىش ھەلېژاردن، دۇن ئاپۇلېنار مۇسكوتە خۋى فەرمانىكى خۋىتدەۋە كە فرۇشى خۋاردنەۋەي ئەلكەۋلى ۋ كۆبۈۋنەۋەي سى كەس كە لە بىنەمالەيەك نەبىن لە نىۋەشەۋە بەۋلاۋە قەدەغەيە. ھەلېژاردن بە بى روۋداۋ بەرپۈۋە چوو، سەعاتى ھەشتى بەيانىي

سەد سال تەنبايى .....

رۆژى يەكشەممە، سەندووقى تەختەي دەنگدانىيان لە مەيدان داننا. شەش سەرباز پارىزگارىيان لى دەکرد. دەنگدان بە تەواوى ئازاد بوو. ئۆرليانۆ نزيك بە تەواوى ئەو رۆژەي لە لاي خەزورى مايەو، هەتا وريا بى كه لە دەنگىك زۆرتەر لە سەندووق نەهاوئى. سەعاتى چوار پاش نيوەپۆ بە تەپل ليدان كۆتايى هەلبژاردنىيان راگەيانند و دۆن ئاپۆلینار مۆسكوتە سەندووقى دەنگەكانى چەسپ کرد و بە مۆرى خۆى مۆرى کرد. ئەو شەو، كاتىك لەگەل ئۆرليانۆ دويمىنى دەکرد، فەرمانى دا بە سەر دەستە، قفل و مۆرى سەندووقى بشكىتن و دەنگەكان بژمى. ژمارەي دەنگەكانى سوور و شين هەتا رادەيەك بەرامبەر بوو، بەلام سەردەستە تەنبا دە وەرەقەي سوورى لە سەندووقدا هيشتەو و ماوەكەي بە وەرەقەي شين پى كردهو. جاريكى ديكە سەندووقيان كلۆمدايەو و مۆريان كردهو و بەيانى رۆژى دواتر بۆ مەرکەزى ئوستانيان بەرپى کرد. ئۆرليانۆ: "ئازادىخوازان بەشەپ دىن." دۆن ئاپۆلینار مۆسكوتە هيرشى دايە سەر داشەكانى دويمىنى، وتى: "ئەگەر ئەوئەي بە خاترى گۆرپىنى دەنگەكان دەلىنى، ئەوان شەپ ناکەن، چەند وەرەقەيەكى سوورمان لە سەندووقدا هيشتۆتەو هەتا ناپەزايى دەنەبردى." ئۆرليانۆ زيانى لە كەمايەتى كەوتنى دەرک کرد و وتى: "ئەگەر من ئازادىخواز بام بە خاترى ئەو وەرەقە شەرم دەکرد." خەزورى لە سەرووى عەينەكەيەو چاويكى لىکرد.

وتى: "تۆرلىتۆ، راستە تۆ زاواي منى، بەلام ئەگەر ئازادىخواز باي، گۆرپىنى دەنگەكانت چاوپى نەدەكەوت."

توورپەي خەلك لە بەر ئەنجامى هەلبژاردن نەبوو، بۆ ئەوئەي بوو سەربازەكان چەكە زەوتكراوەكەيانىيان نەدابۆو. چەند ژن لەگەل ئۆرليانۆ قسەيان کرد و داوايان لىکرد خەزورى بدوئىنى كە چەقۆكانى ئاشپەزخانە بدەنەو.

دۆن ئاپۆلینار مۆسكوتە زۆر بە دزىيەو بۆى روون كردهو، سەربازەكان چەكەكانىيان لەگەل خۆيان بردوو، هەتا پيشان بەن ئازادىخوازان خۆيان بۆ شەپ ئامادە دەكەن. ئۆرليانۆ زۆر ترسا، بەلام هيجى نەوت. شەويك كە خرينىلدۆ ماركيز و امگنىگىكۆ وىسبال و چەند هاوڕىيى ديكە سەبارەت بە

سەد سال تەنبايى .....

چەقۇكانى ئاشپەزخانە دەدوان، لىيان پرسى كە ئازادىخوۋە يان پارىزەر. ئۇرلىانۇ بىن راوہستان وتى: "تەگەر بېيار بىن شتىك بىم، دەبمە ئازادىخوۋان، چونكە پارىزەرەن زۆر ساختەچىن."

سەبى ئەو رۆژە، لە سەر داوا و پىداگرتنى ھاۋرىكانى بۇ چارى نەخۇشىيى جگەر چوو بۇ لاي دىكتۇر ئالىريۇ نۇگرا. ئۇرلىانۇ تەننەت ناۋى ئەو نەخۇشىيە نەشەدەزانى. دىكتۇر ئالىريۇ نوگرا چەند سال بوو بە باۋلىيەك ناۋ دەرمان و حەبى بىن تام و روۋپۇشكى پزىشكى ھاتبۈۋە ماكۇندۇ. بەدبەختىيى نوۋ، بەدبەختىيى كۆنى لەبىر بىردەۋە، ئەو لە راستىدا تەلەكەبازىك بوو. لە پشت پەردەي پاكى پزىشكىكى ئاسايى، روۋى پياۋكۇزىك شارابۈۋە كە چەكمەي لاسك دىرژى دەپن دەكرد ھەتا برىنى پىنج سالى زنجىر لە بەلەكى لاقى بشارىتەۋە. لە يەكەم روۋداۋى فىدراالىستى زىندانى كرابوو و توانىبوۋى بۇكۇراسائۇ رابكا. بۇ ئەۋەي كەس نەيناسى، لىياسىكى كە لە ھەموو شت لىنى بىزارتر بوو دەبەرى كىردبوۋ. ئەبەي كەشيش. بە داۋى دەۋرەيەكى دىرژى دوورخاۋەيى، بە ھاندانى ھەۋالى ئەو دوورخاۋانەي دوورگەكانى كارىيى كە دەھاتنە كۇراسائۇ سۈۋارى كەشتىيەكى شتۈمەكى قاچاخ بوو و بە شوۋشە حەبەكانىيەۋە، كە ھەر قەند بوون و، دىپلۇمىكى ساختەي دانىشگاي لاپىزىك ھاتە رېۋھاشا و لەۋى لە ناھومىدىيان گىيا. زەۋقى فىدارلىستى كە دوورخاۋەكان ۋەك باروۋىتىكان دادەنا كە ھەرنان لەۋانەيە بتەقىتەۋە، بە ھىۋايەكى پوۋچى ھەلبىزاردن گۇرۇدراۋو. پزىشكى ساختە لەو شكانەۋەيە رەنجابوو و بە ھىۋاي دۇزىنەۋەي شۈيىن بۇ رۇزگارى پىرى پەناي بۇ ماكۇندۇ ھىتابوو. لە لايەكى مەيدان ژوۋرىكى گچكەي بەكرى گرتبوو كە پىر بوو لە بوتىرى و شوۋشە دەرمان. ماۋەي ھەوت سالان، بە پوۋلى ئەو نەخۇشانە ژيا كە ھەموو دەرمانىكان تاقى كىردبۈۋە و كەلكى نەدابوو و سەرەنجام خۇيان بە حەبەكانى ئەو دلخۇش دەكرد. لەو ماۋەيەي كە دۇن ئاپۇلىنار مۇسكوتە ھىزىك بوو بۇ رازانەۋە، ۋەرى شۇرېشگىرى لە ئارامى و بىندەنگىدا خەۋتېوو و ھەموو كاتى خۇي بۇ چارەي ھەناسەتەنگى بەكار دەھىنا. نىزىكبۈۋەۋەي ھەلبىزاردن جارىكى دىكەش سەرەداۋىشۇرېشى

سەد سالى تەنياسى .....

داتەۋە دەست. پەيوەندىي بەۋ گەنجانەۋەكرد كە شارەزايەكى ئەۋتۆى
سياسىيان نەبوۋ، پەيوەندىي گرت و ھانى دان.
ۋەرەقەى سوور كە لە سندوۋقى دەنگداندا دەبىنران و بە پىيى بېرواي دۆن
ئاپۆلىنار مۆسكوتە تەنيا لايەنى ھاندانى وردىبىنى لاۋانى ھەبوۋ، بەشىك بوو
لە نەخشەى ئەۋ. لايەنگرانى خۆى ناچار بە دەنگدان كەرد ھەتا دەرەكەۋى
ھەلبىزاردن قەسەى خورپايە و بەس. دەيوت: "تەنيا كەردەۋەى كارىگەر.
شۆرپشە." زۆربەى ھاورپىكانى ئۆرليانۆ موافىقى لە نيوبردنى ئەۋ شارەۋانە
پارىزەرە بوون، بەلام ھىچ كاميان نە لە بەر ئەۋە ئۆرليانۆ خزمى شارەۋان
بوو، بەلكو لە بەر رەۋشتى دوورەپەريزى و ئالۆزىي ئەۋ، نەيانۆيرا ئەۋ لەۋ
نەخشەيەدا بەشدار بكن. لە لايەكىشەۋە دەيانزانى كە ئەۋ بە دەستوورى
خەزۋورى بە رەنگى شىن دەنگى داۋە. لەۋ بارەۋە تەنيا بە رىكەۋت بوو
ئۆرليانۆ بيروپاي ساسىي خۆى دەرېرى و ھەرۋەھا لە بەر پشكىنىي چاۋى
بۆ نەخۆشپەيەكى كە نەيىبو، بۆ چاۋپىكەۋتنى دكتور رۆيشت. لە ژوۋريكى
گچكە كە رايەلەى جالجالو كەكان بۆنى كافوۋريان ليدەھات خۆى لە
بەرامبەر ئىگوانايەكدا ديت كە كاتىك ھەناسە ھەلدەكىشەى سىيەكانى فيكە
ليدەدا. دكتور پيش ھەموو شتىك بردىيە لاي پەنجەرە و پىلۋوى چاۋەكانى
چاۋ لىكرد. ئۆرليانۆ لە سەر سپاردەى ھاورپىكانى وتى: "ئەۋى نىيە."
پەنجەى لە سەر جگەرى داگرت و لىيى زياد كەرد "دەردىك كە ھەتا رۆژ
ناھىلئى بخەۋم ئىرەيە." ئەۋ كات دكتور نوگرا بەۋبيانۋە كە تىنى ھەتاۋ زۆر
تۈندە پەنجەرەى داخست و بە ۋتەى ساكار بۆى باس كەرد كوشتنى
پارىزەرەن لە ئەرەكەكانى نىشتمانپەرۋەرييە. ھەتا چەند رۆژان ئۆرليانۆ
شوۋشەيەكى حەب لە گىرفانى كراسيدا بوو و ھەر بە دوو سەعاتان دەرى
دىنا و سى حەبى لە سەر دەستى دادەنا و دىھايۋىشتنە دەمى ھەتا لە
سەرەخۆ بە زمانىيەۋە بتۋىنەۋە. دۆن ئاپۆلىنار مۆسكوتە گالئەى بە
بيروباۋەرى ئەۋ سەبارەت بە دكتور و دەرمان دەكرد، بەلام پىلانگىرەن
ئەۋيان لە خۆيان دەزانى. نزيك بە تەۋاۋى كورەكانى دامەزرىنەرى گوند
لەۋ مەسەلەيەدا بەشدا بوون، بەلام ھىچ كاميان بەروۋنى نەياندەزانى بۆ چ
شتىك پىلان دەگىرەن؟ بە ھەر حال رۆژىك، كە دكتور نەپىنى ئەۋ پىلانەى بۆ

سەد سالى تەنبايى .....

ئۇرليانۇ ئاشكرا كىرد، ئەو بەشدارىي نەكرد. ھەر چەندە بىرۋاي بە پىنۋىستىي لەنىوبردىنى ھكۈومەتى پارىزەران ھەبوو، بەلام ئەو نەخشەيە ترساندى. دىكتۇر نوگرا بىرۋاي بە كۈشتىنى كەسان ھەبوو. بۇچۈنى ئەو بىرىتى بوو لە زىنجىرەيەك جىننايەتى فەردى كە لە پىر سەرتاسەرى ولاتى دادەگرت و سەرانى ھكۈومەت بە بىنەمالەو، بەتايىبەتى منالان دەكوژران، منالان لە بەر ئەو كە پارىزەران بەتەواوى رىشەكىش بىن و نەمىنن. دۇن ئاپۇلىنار مۇسكوتە، ژن و شەش كچەكەي، بە ئاسايى، بە بەشىك لەو لىستەيە دەژمىردان.

ئۇرليانۇ بىي ئەوۋى لە سەرەخۇيى خۇي لە دەست بىدا، پىنگوت: "ئىۋە نە ئازادىخۋازن نە ھىچ شىتىك، قەسابىن و بەس."

دىكتۇر بەئارامى ۋەلامى دايەو: "كەۋابو شۈشە ھەبەكەم بىدەوۋە ئىتر پىنۋىست پىي نىيە." ئۇرليانۇ شەش مانگ دۋايى تىگەيى كە دىكتۇر لە بەر گىيانى ھەلەشەيى و نەسازاۋ و گۈشەگىرى ئەو، ۋەك پىاۋىكى تىكۈشەر و بەكەلك دەستى لى شۇردوۋە. تىدەكۇشان ھەمىشە لە ژىر چاۋەدىدا بىي، چۈنكە دەترسان پىلانەكەيان ئاشكرا بىي. ئۇرليانۇ دۇنيى كىردن و قەۋلى دا لەو بارەو ھىچ نەدركىتى، بەلام شەۋىك كە بۇ قەلاچۇيى بىنەمالەي مۇسكوتە رۇشىتن، ئەۋيان لە بەر دەرگاي مالاۋە بىيى ئامادەي بەرگىيە. ۋەھا لىپراۋانە بۇ بەرگىي ئامادە بوو، كە جىبەجىكىردىنى نەخشەكەيان بۇ ماۋەيەيى نادىار بەدۋا خرا. لەو رۇژانەدا بوو ئۇرسۇلا سەبارەت بە زەماۋەندى پىترۇكرىسپى و ئامارانئا پىرسىارى لى كىرد، ئەو ۋەلامى دايەوۋە ئەو كاتە بۇ ئەو جۇرە مەسەلانە لەبارنىيە. ھەفتەيەك بوو دەمانچەيەكى كۇنى لە بىن كراسىدا شاردىبۇۋە و ھەمىشە ۋىيى ھاۋپىكانى خۇي بوو. دۋاي نىۋەپۇيان بۇ قاۋەخۋاردنەۋە دەرۋىشە مالى خۇزى ئاركادۇ و رىيىكا، كە بەرە بەرە سەروسامانىكىيان بە ۋەزى خۇيان دابو. لە سەعاتى ھەوت بەدۋاۋە لەگەل خەزوۋى دۋمىنەي دەكرد. لە سەر نەھارى لەگەل ئاركادىۋ، كە بىۋو بە كۈپىكى بالابەرن، قسەي دەكرد و ۋاي دەھاتە بەرچاۋ كە رۇژ بە رۇژ مەيلى بۇلاي شەر دەكشا. لە قوتابخانەي ئاركادىۋ، كە قوتابىي لە خۇي گەۋرەتر لەگەل مندالى تازەزمان گرتوۋ تىكەل بوون،

سەد سالى تەنبايى .....

ئاگرى حىزبى ئازادىخواز ھەمووى ۋەجۇش ھىتابوون. قسە لە کوشتنى نىکانور و کردنى کلّيسا بە قوتابخانە و دامەزراندنى ئەوينى ئازادانە دەکرا. ئۆرليانۆ تىدەکوۋشا بلىسە و تىنى ئەو دامرکىتتە ۋە. ئامۆزگارىي دەکرد کہ لە سەرەخۆ بى و ورياي کردە ۋەکانى بى. ئارکاديۆ کہ گوئى نەدەدایە دەلیل و بۆچوونى دروست و واقعىينى ئەو. لە لای ھەمووان لاوازىي رەوشتى ئەوى سەرزەنش دەکرد. ئۆرليانۆ چاۋەرپوان مایە ۋە، سەرەنجام رۆژىک لە رۆژەکانى سەرەتاي مانگى ديسەمبەر ئۆرسۇلا بە پەريشانى ھاتە کارگە - شەپ بوو!

لە راستیدا شەپ سى مانگ پىشتەر دەست پىکرا بوو. لە سەرتاسەرى ولات حکوومەت نىزامى دامەزراند بوو. تەنبا کەسىک کہ دەستبەجى زانىبووى، دۆن ئاپۆلینار مۆسکوتە بوو، بەلام تەنانت بە ژنەكەشى نەوت کہ دەستەي ئەرتەشى، کہ بىرپارە شار داگیر بکا، بەرپۆە. بەرەبەيان نەببوو ھاتنە نىو شار. دوو تۆپخانەي سووک بە سەر پىشتى ھىستەرانە ۋە بوو. ستادى خۆيان لە مەدرەسە دامەزراند، ھاتوچۆي شەوانيان دواي سەعاتى شەشى ئىوارە قەدەغە کرد. لە جارى پىشوو وردتر گەران. مال بە مالىان پىشكى ئەوجار تەنانت کەلوپەلى کارى ۋەرزىپىشان داگیر کرد.

دکتۆر نۆگرايان کىشايەدەر و لە مەيدانى بە دارىکيان بەستە ۋە و بى ھىچ دادگايەكى ياسايى تىرەبارانيان کرد. قەشە نىکانور تىکۇشا بەرپرسايەتى ئەرتەش بخاتە ژىر کارتىکردنى موجىزەي فېرین لە خودا. بەلام سەربازىک قۇنداخىكى تەفەنگى بە سەردا دا. گوپ و تىنى ئازادىخوازن لە ترسىكى تىکەلاو لەگەل بىدەنگىدا خنکىترا. ئۆرليانۆ رەنگپەريو و مەرموز، ۋەک جارەن لەگەل خەزوورى دومىنەي دەکرد. دەيزانى کہ دۆن ئاپۆلینار مۆسکوتە ھەر چەند رىبەرى نىزامى و غەيرە نىزامىي شارە، بەلام لە راستیدا جارىكى دىكەش بۆتە خاۋەن پلەيەكى بى نىۋەرۆک. فەرماندە ھەگ بىرپارەکانى دەدا کہ بۆ نەزىمى گىشتى ھەموو رۆژى بەيانيان باجيان کۆ دەکردە ۋە. چوار سەرباز، کہ لە ژىر فەرمانى ئەودا بوون، ژنىک کہ سەگى ھار گرتبووى، بەزۆر لە مالە ۋەيان ھىتادەرى و بە قۇنداد تەفەنگان کوشتيان. رۆژىكى يەکشەممە دوو ھەفتە دواي داگیرکردنى شار ئۆرليانۆ رۆيشتە

سەد سال تەنبايى .....

مالى خرىنىلدۇماركىز و بە رەفتارى خۇمالىي ھەمىشەيى داواي فنجانىكى قاۋەي بى شەكرى كرد. كاتىك دوو بە دوو لە ئاشپەزخانە بەتەنيا مانەو، ئۇرليانۇ بە دەنگىك كە تا ئىستا ھىزىكى ئەوتۇي تىدا نەبىنرابوو، وتى: ھاوپىيان ئامادە كە، ھەتا برۆين بۇ شەپ. خرىنىلدو ماركىز باۋەپى بە قسەكانى نەكرد.

پرسى: "بە كام چەك؟"

ئۇرليانۇ وتى: "بە چەكى ئەوان."

نيۋەشەوى سى شەممە، بىست و يەك پياۋى گەنج، كە لە سى سال كەمتر بوون، بە رىبەرىي ئۇرليانۇ بويندىا و چەكدار بە چەقۇي ئاشپەزخانە و شتانى تىزى دىكە، ھىرشىيان بۇ پادگان برد. دەستيان بە سەر چەكەكاندا گىرت و لە ھەوشە سەروان و چوار سەربازەكەي ژنە سەگى ھارگرتوۋەكەيان كوشتبوو، گوللەباران كرد.

ھەر ئەۋە شەۋە، كاتىك دەنگى تىرەباران دەبىسترا، ئۇرليانۇ بە رىبەرىي نىزامى و غەيرەنىزامى ھەلبرىرا. شۇرشىگىرپانى خاۋەن ژن دەسبەجى لە ھاوسەرەكانيان خواخافىزىيان كرد و بەرەبەيانى لە نىو شادى و خۇشحاللى خەلكانىك كە لە ترس و ۋەحشەت رىزگارپان ببوو، شارپان بەجى ھىشت ھەتا بچنە پال ھىزى ژەنەرالى شۇرشىگىر، وىكتۇرىۋ مىدىنا، كە بەپىي ئاخىر ھەۋال لە شارى مانائورە نىزىك دەبۇۋە. ئۇرليانۇ، پىش ھەرەكەت دۇن ئاپۇلىنار مۇسكوتەي لە خەلۋەتى دەرھىتا و پىيگوت: "خەزۋور دلىبابە، ھكۈومەتى تازە قەۋلى شەرەف دەدا كە لە مافى تۇ و بنەمالەكەتان بەرگىرى بكا."

دۇن ئاپۇلىنار مۇسكوتە بەزەحمەت دەيتۋانى باۋەر بكا كە ئەۋ پىلانگىرە چەكەمەپۇشەي تەنگى بە شانەۋەيە، ئەۋ كەسەيە ھەتا سەعاتى نۇي شەۋ لەگەل ئەۋ دومىنەي كردوۋە.

بە سەر سوورپمانەۋە وتى: "ئۇرليانۇ ئەۋە بەتەۋاۋى مانا شىتپىيە."

ئۇرليانۇ وتى: "شىتى نىيە، شەرە. لەۋە بەدۋاۋە پىم مەلى ئۇرلىتۇ، لىرە بەدۋاۋە من سەرھەنگ ئۇرليانۇ بويندىام."

سەد سال تەنپايى .....

سەرھەنگ ئۆرلىانۆ بويىندى سى و دوو كەرەت راپەرى و، لە ھەمووشياندا تى شكا. لە ھەقدە ژنى جۆراوجۆر بوو بە خواھەنى ھەقدە كۆر، كە ھەر ھەموويان پيش ئەوھى بگەنە تەمەنى سى و پىنج سالى، يەك لە دوای يەك كوژران. لە چارە تەمەى كوشتن و ھەفتا و سى داو و، تيرەبارانىك گيانى بە سلاھەت دەرکرد. لە خواردنەوھى پيالەيەك قاوھ كە (ستىركنين) تىكرابوو و كەلى دەرگوشە، نەمرد. نيشانى لياقەت، كە سەرگۆمار بۆى دانابوو وھرى نەگرت. بوو بە ھەرماندەى ھىزى شۆرشيگىزان. مەلەندى ھەرماندەى لەو سنوورەوھە ھەتا ئەو سنوورە درىژەى ھەبوو. پياويك كە دەولەت لە ھەموو كەس زۆرتى لى دەترسا، بەلام ھىچ كات ريگەى نەدا وينەى لى بگرن، مووچەى خانەنشینی نەويست كە دەولەت دوای شەر بۆى بريپۆوھە و، ھەتا تەمەنى پىرى بە فرۆشى ئەو ماسىيە چكۆلە زىرانە ژيا كە لە كارگای خۆى لە ماكوندۆ دروستى دەرگرت. لەگەل ئەوھەشدا، وەك ھەرماندە ھەميشە لەگەل ھاوپىكانى بەشدارى شەر بوو و قەت بريندار نەبوو. تەنيا جاريك كە بريندار بوو، دوای مۆرگرتنى پەيماننامەى نيتزلاندىا بوو كە كۆتايى بە شەرەكانى بىست سالە دەھيتا. بۆ خۆى خۆى بريندار كرد. دەمانچەيەكى لە سىنگى خۆيدا، بەلام گوللە لە پشتى چووەدەرى و نەيكوشە. تەنيا شتىك كە لەو ھەموو بەسەرھاتە مايەوھە، شەقامىكى ماكوندۆ بوو كە بۆ ريزگرتن ناوى ئەويان لە سەر دانابوو. بەلام ھەر بەو شىوھە كە بۆخۆى چەند سال پيش مردنى وتى، بەيانى ئەو رۆژە كە لەگەل بىست و يەك پياو شارپان بەجئ ھىشت، ھەتا لەگەل ھىزى ژەنەرال وىكتۆر يوميدىنا تىكەل بن، ھەرگىز چاوەروانى ھىچ كام لەو رووداوانەى نەدەكرد.

پيش رويشتن، تەنيا بە ئاركاڊىۆى وت: "ماكوندۆ بە تۆ دەسپىرم، ئەو لە وەزەيكى چاكدا دەدەمە دەست تۆ. تىبكۆشە كاتىك ئىمە دەگەرپىنەوھە، وەزەكەت چاكتر كرىبى."

• ئاركاڊىۆ سپاردەى ئەوى بە پىنى سەلىقەى خۆى بەكار ھىتا. بەكەلك وەرگرتن لە وينەكانى يەكەك لە كتيپەكانى مىلكىادىس ئونيفۆرمى نىزامى بۆخۆى دروست كرد كە سەرشانەكانى چەندرابوون، شمشىرى سەروانى

سەد سالى تەنبايى .....

تيرەباران كراوى بە گولۈنگەي زىڭكەتەۋە بە قەدىيەۋە ھەلاۋەسى. دوو تۇپى لە دەروازەي شار دابەستىن و لىياسى نىزامىي دەبەر قوتابىيانى، كە بىخۇي ھانى دابوون، كىرد و بە چەكەۋە بەرەللەي شەقامى كىردن ھەتا لە بەرامبەر بىگاناندا بىز بنوئىن. فېلىكى دوو لايەنە بوو. ھىزى دەۋلەتى ھەتا دە مانگان نەبوئىرا ھىرش بكا و سەرەنجام كاتىك ھىرشى كىرد، لە شىركىكى ئەوتۇي ناردبوو كە لە ماۋەي نىو سەئاندا شارىيان داگىر كىرد. ئاركادىۋ لە ھەۋلەين رۇژى ھىكۇمەتى خۇي پىشانى دا كە زۆر ھەز لە بىرپارنامە دەكا. رۇژى چوار بىرپارنامەي دەخوئىدەۋە و ھەرچى بە مېشكىدا ھاتبا لە ۋىدا دەيگونجاند. خىزمەتى سەربازىي بۇ كورپانى زىاتىر لە ھەژدە سالى كىردە ئىجبارى. رايگە ياند ھەر ھەيۋانكى دواي سەئانى شەشى ئىۋارە لە شەقام بىبىندى، دەستى بە سەردا دەگىرى. پىرەپىۋەكانى ناچار كىرد قۇلبەندى سوور بىبەستىن. رۇيشتە مالى قەشە نىكانور و بە ھەرەشەي گوللەبارانكىردنى رىۋرەسىمى نوئىزىيان قەدەغە كىرد و ناقووسى كلىسايان تەنبا بۇ راگە ياندنى سەركەۋەتنى ئازادىخۋازان لىدەدا. بۇ سەلماندنى راستى نەخشەكانى، دەستەيەكى گوللەبارانى پىكەيتنا و فەرمانى دا داۋەلىكىيان لە مەيدانى شار گوللەباران كىرد. لە پىشدا كەس پىنى وا نەبوو كارەكە راستىيە، بە چاۋى كۆمەلىك قوتابى تەماشايان دەكىردن كە لاسايى گەۋران دەكەنەۋە، بەلام شەۋىك كە ئاركادىۋ رۇيشتە مەيخانەي كاتارىنو و، شەپپوورچى دەستەي موسىقاژەنان، بە شىۋەيەكى گالته، بە دەنگى شەپپوور سىلۋى لىكىرد و مشتەرىيەكان پىكەنەين، ئاركادىۋ فەرمانى دا بە تاۋانى سىۋوكايەتى بە كاربەدەستتەنى بەرز گوللەبارانى كەن. نارازىيەكانىشى لە ژوورىكى قوتابخانەدا بەند كىرد و پىنى دەزنجىر كىردن و تەنبا نان و ئاۋى دانى. ھەر جارەي كە ئۆرسۇلا ھەۋالى رووداۋىكى دەبىست بە سەرىدا دەقىژاند: پىۋوكوژ! ئەگەر ئۆرلىانو بزانى دەستوورى دەدا تىرەبارانت كەن، ئەو كات من لە پىش ھەموو كەسدا جىژن دەگرم!" بەلام ئەو گۈيى قەرزدارى ئەو قسانە نەبوو. ئاركادىۋ ئەۋەندەي درىژە بە زۆردارىي خۇيدا ھەتا بە زالمىترىن ھاكىمى شارى ماكوندۇ ناۋبانگى دەكىرد. جارىكىيان دۇن ئاپۇلىنار مۇسكوتە وتى: لىگەرې با ئازارى ئەو گۇرپانى

سەد سالى تەنياسى .....

رېژىمە بېكىتىش، ئەو ھەمان بەھەشتى ئازادىخوازەنە كە ئارەزوويان دەكرد. ئاركادىيۇ ئەو ھەي بېست و لەگەل دەستەيەك سەرباز پاسدار ھېرشى كرده مالىان. مۇبىل و كەلۈپەلى مالىۋەي ورد و خاشكرد و كچەكانى شىلافقارى كرد و دۆن ئاپۇلىنار مۇسكوتەيان لە مالىۋە دەركىشا. كاتىك ئۆرسۇلا بە ھاوار ھاوار و بە راكردن و لە حالىكدا شىلاقىنى قىلاويى ھەلدەسوراند و لە شار تىپەرى و خۆي گەيانەدە ھەوشەي سەربازخانە، ئاركادىيۇ بۆخۆي راوەستابوو فەرمانى گوللەباران بىدا. ئۆرسۇلا ھاواري كرد: "ھەرامزادە! ئەگەر پياوي ئەو كارە بكە."

پېش ئەو ھەي ئاركادىيۇ دەرفەتى دژكردە ھەيەكى ھەبى، يەكەم شىلاقى لىدا: "پياوكوژ ئەگەر پياوي ئەو كارە بكە. بېژوو! منىش بكوژە ھەتا چاوي ئەو ھەم نەبى لە خەجالەتى گەورەكردنى دىۋىكى ھەك تۆ فرمىسك بېژم." بە بى بەزەيى لىي دەدا. ھەتا ئەولاي ھەوشەكە راوي نا. ئاركادىيۇ ھەك شەيتانۆكە لە قاپىلكى خۇيدا خېر بېژو. دۆن ئاپۇلىنار مۇسكوتەيان بە بى ھۆشى بە داريكە ھە، بەستبۆۋە، كە پىشتەر داۋەلەكەيان لى گوللەباران كوردبوو و لە بەر گوللان بېوۋە ھەزار تىكە. كورەكانى دىكە لە ترسى ئەو ھەي ئۆرسۇلا راويان نەنى بلأو بوون، بەلام ئۆرسۇلا ھەر چاۋىشى لى نەكردن. ئاركادىيۇ بە جلى نىزامىي دراو، لە كاتىكدا لە بەر ژان و رق دەينەراند بەجى ھىشت. دۆن ئاپۇلىنار مۇسكوتەي لە دارەكە كرده ھە بردىيە ھە مالى و پېش ئەو سەربازخانە بەجى بىللى زنجىرى لە پىي گىراۋەكان دەرھىتا.

لە ھە بەدواۋە بەرپوۋەبەرىي شار كەوتە ئەستۆي ئۆرسۇلا. دىسان رېۋرەسمى نوپۇزى دامەزرانده ھە، قۇلبەندى سوورى لە قۇلى پىرەپياوان دەرھىتا و بېيارنامەكانى ھەلوەشاندىن. بەلام لەگەل ئەو دەسەلاتەشدا كە بووي، ھىشتا فرمىسكى بۆ چارەنوسى خۆي دەرپشت. ئەو ھەندە ھەستى بە تەنياسى دەكرد كە پەناي بۆ ھاۋدەمىي بى كەلكى مېردەكەي برد، كە لە بن داربەرۋەكە فرامۇش كرابوو. ھەروا كە بارانى مانگى ژوويەن ھەرەشەي رووخاندنى لە سىبەر كەپرەكە دەكرد، بە مېردەكەي وت: "بزانە گەشىتۋويەنە چ رۇژىكى. مالى چۆل تەماشاكە. مىندالەكانمان لە ھەموو دونيايە بلأو بوون

سەد سالى تەنياسى .....

و ئىمە دووگەس وەك پىشوو ديسان بە تەنيا ماوينەو. "خۆزى ئارکادىو بويندىا که بەتالاىەکی ناديار دا رۆچووبوو، گوڭى بىستنى سكالای ئەوى نەبوو. لە سەرەتای شىتیدا، پىوستىيەکانى رۆژانەى بە زمانى لاتىن دەردەبرى و ،کاتىک ئامارانتا خواردنى بۆ دەهينا، بە تىگەيشتنىكى زوو تىپەرېوو، نارەحتى خۆى پىدەگوت و باکىش و شلتەى خەردەلى بە رووخۆشى لى وەردەگرت. بەلام کاتىک ئۆرسۆلا دەچوو بۆ لای و دەردى دلى بۆ دەکرد، ئىتر مىشكى ھەموو جۆرە ھەستىكى لە دەست دابوو. ئۆرسۆلا ھەروا که ئەو لە سەر تەختەى دانىشتبوو، وردە وردە دەيشۆرد و ھەر لەو حالەشدا ھەوالى بنەمالەى بۆ دەگىرانەو.

پشتى بە فلچە و سابوونى دادەمالى و دەىگوت: "ئۆرلىانۆ چوار مانگ پىش چۆتە شەر و ئىتر ھىچ ھەوالىکمان لىي نىيە. خۆزى ئارکادۆ گەراوہتەو، بۆتە پىاوڭى ھەیکەل گەورە، بالای لە تۆش بەرزترە، ھەموو لەشى خالکوت کردووە، بەلام تەنيا بۆتە ھۆى ئابرووبردى ئىمە و بەس." ھەستى کرد مىردەکەى بە بىستنى خەبەرى ناخۆش خەمبار دەبن، ئەو کات برپارى دا درۆى لەگەل بکا. ھەروا که خۆلەمىشى بە پىسايىيەکەدا دەکرد ھەتا بە خاکەنازى ھەلىگرئ، وتى: "بىگومان باوەر بە قسەکەم ناکەى. خواستى خوا ئەو بوو که خۆزى ئارکادۆ و رىيىکا بە يەکەوہ زەماوہند بکەن. ئىستاش بە يەکەوہ زۆر بەخۆشى دەژين." ناچار بوو لە درۆکردندا راستى بەکار بىتن، ھەر ئەوہش دەبوو بە ھۆى ئەوہ درۆکانى بىتتە ھۆى دلدانەوہى خۆشى. وتى: "ئارکادىو بۆتە پىاوڭى حىسابى و کۆشا، پىاوڭى زۆر بەوردە، بە ئۆينفۆرم و شمشىرەکەيەوہ، بۆتە لايىكى زۆر خۆش قىافە." تەواو وەك ئەوہ لەگەل مردوو قسە بکا، چونکە خۆزى ئارکادىو بويندىا گەيشتبووہ قۆناخىک مىشكى نىگەرانيى ھەست پى نەدەکرد. بەلام ئۆرسۆلا ديسان وازى نەدەهينا. لە بەرامبەر قسەکانى ئۆرسۆلا ھىندە ئارام و بى ھەلوڭىست بوو ،کە ئۆرسۆلا برپارى دا لە دارەکەى بکاتەوہ. بەلام ئەو تەنانەت لە سەر کورسىيەکەشى نەبزووت، ھەر لەوئى لە بەر ھەتاو و باران مايەوہ. دەتگوت ئەو بەنانەش کەلکىكى ئەوتۆيان لە بەستەنەوہى ئەودا نەبووہ، لەبەر ئەوہ کە ھىزىكى لە توانابەدەر ئەويان بەو قايشانەوہ بە

سەد سالى تەنبايى .....

قەدى داربە پروكەو نووساندىبوو. نزيك مانگى ئووتى كە زستان نيازى بوو بۇ ھەميشە بميتتەو، ئۆرسۇلا توانى ھەوالىكى پى بلى كە كەمىك بۇنى راستى لى بى.

بىگوت: "ھىچ باوهر دىكەى كە ھىشتا بەختمان مابى؟ ئاماراتا و ئو پياوھ ئىتالىايى، كە نوپتەر و ھەستاكارى پىانۇلا بوو، نيازىان ھەيە بە يەكەوھ زەماوھند بكن."

لە راستىدا خۇشەويستى نىوان ئاماراتا و پىترۆكرىسپى لە پەناى لايەنگرىى ئۆرسۇلادا، كە ئو جارەيان بە پىويستى نەدەزانى لە چاوپىكەوتنەكانىندا بەشدار بى و چاوھدىرييان بكا، قوولتر بىوھ. دەسگىرانيىكى ئىوارانى بىو. پياوھ ئىتالىايىكە لاي رۇژئاوا دىھات، گولنىكى ياسەمەنى لە يەخەى كۆتەكەى دىدا و غەزەلەكانى پىتراكى بۇ ئاماراتا ھەرگىرايەوھ. مبالاتيان بە ھەوالە ناخۇش و خراپەكانى شەر نەدەدا. لە ھەيوانى، كە ھەواكەى لە بۇنى خۇشى نىگەلە و گولى سوور پر بىو، دادەنىشتن و ئو كىتپى دىخويندەوھ و ئاماراتاش سەردەستى تۇرى دەدروو، ھەتا پىشگە ناچارى دىكرد پەنا بۇ سالىون بەرنەوھ.

ھەستىارى ئاماراتا و دىسۆزى بەپارىز و لە ھەمان كاتدا داگىركەرانەى، وردە وردە ھەك داوى جالجالووكەى نادىار لە دەورى دەسگىرانەكەى دىھتەنرا، بە جۆرىك كاتىك سەعات ھەشت دىردەكەوت، ناچار دىبوو بە سەرى ئەنگوستە رەنگپەريوھكانى و بى ئەنگوستىلە، ئو داوھى لە رووى خۇى لىبدا. لەو كارت پۇستە جوانانەى كە لە ئىتالىاوھ بۇ پىترۆكرىسپى دىھات، ئالبۇمىكىان دروست كرىبوو: وپنەى ئاشقان لە پاركە دووركەوتووھكان، بە دلى تىر وىكەوتوو و روويانى تەلايى بە دندووكى كۆترانەوھ. پىترۆكرىسپى ھەروا كە ئالبۇمەكەى ھەلدەدايەوھ، دىگوت: "لە فلۇرانس چوومە ئو باخە، مرؤف دىست رادەگرى بالندە لە سەر دىستى دانى دىخۇن." ھىندىك جار، بە دىتنى كارت پۇستىك لە وپنىز كە بە ئاورەنگ نەخش كرابوو، دلتەنگىيەكى بۇنى قور و لىتەى ئاوھريانى بە بۇنى گولنىكى بۇن خۇش دىگۆرى. ئاماراتا ھەناسەى ھەلدەكىشا و پىندەكەنى و بىرى لە ولاتىكى دىكە بۇخۇى دىكردەوھ، كە ژن و پياوى

سەد سال تەنبايى .....

جوانچاك، بە زمانى مىندالان بە يەكەوہ لە گەورەيى رابردوى شارە كۆنەكان دەدوان كە ئىستا تەنبا چەنە پشیلەيەك لە نيو كەلاوہكانياندا دىخولانەوہ. پىترۆكرىسپى لە گەرانى خۆيدا دواى پەرينەوہ لە دەرياي گەورە و دواى بە ھەلەوہرگرتنى شەھوہتى رييكا لە جياتى ئەوين، ئىستا ئەوينى دۆزىبۆوہ. خۆشەختى ئەو ھەنگاو بە ھەنگاو لەگەل سامان دەريشتە پيش. دووكانەكەى ئىستا كۆشكىكى گەورە بوو. خەيالۆى، چەند نەوونەيەك لە نافووسى قلۆرانسى بە ھەواى مۆسقىي كاريلون سەرەسەعاتيان رادەگەياند و، بە كردنەوہى قوتوى مۆسقى سورنتۆ و جىگا پۆردانى ولاتى چين، ئاھەنگەكانى پىنج نۆتى بە گوئ دەگەيشت. ھەموو ئاميزەكانى مۆسقىي كە بە بىردا دەھات و تەواى ئەسبابى كاتبەسەربردن كە ئىمكان بوو بىيىنى، لە دووكانەكەى دەست دەكەوت. برا چكۆلەكەى بىرنۆكرىسپى بەرپرسايەتى دووكانەكەى بەئەستۆ گرتبوو، چونكە پىترۆكرىسپى ئىتر كاتى ئەوہى نەبوو تەنانت بە دەرسەكانى مۆسقى راشا. بە ھىممەتى ئەو، شەقامى توركان بە درەوشانەوہى شتى سەير و جۆراوجۆر ببوو بە مەيدانىكى پر لە مۆسقى، كە ھەموومەتى زۆردارى ئاركاديۆ و مۆتەى شەپى لەبىر ھەمووان بردبۆو. كاتىك ئۆرسۇلا جاريكى دىكە رىورەسمى نوئىزى لە كلىسا دامەزراندەوہ، پىترۆكرىسپى ئۆكۆردىۆنىكى ئالمانى پيشكەش بە كلىسا كرد و، دەستەيەكى رىككەوتوى لە مىلان پىكەيتا و بە ئاھەنگى گريگورىيان رىورسەمى نوئىزى ئارامى قەشە نىكانورى رازاندەوہ. ھىچ كەس شك و گومانى نەبوو كە ئامارانتا بە زەماوەند لەگەل ئەو بەختەوہر دەبى. بى ئەو ھەستەكانيان زۆر دەكار بىيىنى، لە رەوتى سروشتى دللى خوياندا بە قوناخىك گەيشتن كە تەنبا كاريك دەبوايە بكري، ديارىكردنى رۆزى زەماوەند بوو. تووشى گىروگرفتىك نەبوون.

ئۆرسۇلا لە دللى خۆيدا، خۆى مەھكوم دەكرد بە دواخستنى يەك لە دواى يەك رۆزى زەماوەندى ئامارانتا، چارەنووسى ئەوى گۆرپوہ و پىنى خۆش نەبوو جاريكى دىكەش بە خاترى كارەساتى شەپ و نەبوونى ئۆرليانۆ و ھەشىگەرى ئاركاديۆ و دەرکردنى خۆزى ئاركاديۆ و رييكا لە مالاوہ،

سەد سال تەنبايى .....

پرسەي بە بۆنەي مردنى رېمىدىيۇس بخاتە پلەي دووھەمى گرېنگى. بە نىكېوونەوھى زەماوەند، پېترۇكرېسپى رايگەياند كە ئۇرليانۇ خۇزىي وەك منالى خۇي خۇش دەوى و ئەو وەك كورې گەورە قىوول دەكا. ھەموو شتىك واى دەنواند كە ئامارانتا بەرەو خۇشەختى بى ترس دەچىتە پىشەو. ئەو بە پىچەوانەي رېيىكا چكۆلەترىن نىگەرانى لە خۇي نىشان نەدەدا. بەو سەبر و ھەوسەلەي رېيىكا كە روومىزى رەنگ دەكرد، شاكارى تۇرى دەروو و تاوسى رەنگاپرەنگى گولڈوزى دەكردن. چاوپروان بوو كە پېترۇكرېسپى بى تاقەت بى. سەرەنجام وەھا رۇژىك لەگەل بارانى شوومى مانگى ئوكتوبەر گەيشتن. پېترۇكرېسپى قەرتالەي بەرگدرووى لە باوھش دەرھىنا و دەستى لە نىو دەستى خۇي گرت و گوشى و پىنگوت. "لەو زىاتر توانام نىيە، مانگى دىكە زەماوەند بگەين." ئامارانتا لە پىوھندى دەستە ساردەكانى نەلەرزى دەستى خۇي وەك گيانلەبەرىكى لووسكە لە دەستى ئەو دەرگىشا و خەرىكى كارى خۇي بوو. بزەيەكى ھاتى و وتى: "كرېسپى، ھىندە ساكار مەبە، من ئەگەر بشمرم لەگەل تۇ زەماوەند ناكەم."

پېترۇكرېسپى دەسلەلاتى نەما. بى ئەوھى شەرم بىگرى گرىا و نىك بوو پەنجەكانى لە بەر بىچارەيى بشكىن، بەلام نەيتوانى برىارى ئامارانتا بگۇرپى. ئامارانتا تەنيا وتى: "كاتت بە فىرۇ مەدە، ئەگەر بەراستى منت خۇش دەوى ئىتر پى مەنت ئەو مالاوھە." ئۇرسۇلا كەمى مابوو لە شەرمان دىوانە بى. پېترۇكرېسپى بۇ ھەر رىگايەك ئىمكانى ھەبوو پەناي برد، ھەتا ئەوپەرى پلەي نزمى خۇي زەلىل و زەبوون كرد. تەواوى پاشنىوەرۇ لە باوھشى ئۇرسۇلادا كە ئامادە بوو گيانى خۇي بۇ ئەھوون كردنەوھى ئەو بدا، گرىا. لە شەوانى بارانىدا دەيانىنى كە بە چەترىكى ئاورىشىمى بە دەورى مالىدا دەگەرى و چاوپروانە پەنجەرەي ژوورى خەوى ئامارانتا بەرووناكى بىنىن. ھەرگىز وەك ئەو كاتە پۇشتە نەبوو. سەرى، كە وەك سەرى ئىمپراتورىكى ئازاردىتوو دەچوو، سەرىكى شكۆدارى بە خۇو گرتبوو. لە بەر دۇستانى ئامارانتا، كە لەگەل ئەو لە ھەيوانى گولڈوزىيان دەكرد، پاراۋە بەلكو بتوانن رازى بگەن. مەيلى بە كارەكەيەو نەما. ھەموو

سەد سال تەنبايى .....

يىڭى بە نامەنوسىنى پى سۆز لە خەلۋەتى دوكانىدا دەگوزەرانىد، كە بە يەكە گول و بە پەپوولەي وشككراو دەيراندەو و بۇ ئاماراتاي دەنارد. نەرىش نامەكانى بە نەكراوئى بۇ دەناردنەو. چەند سەعات بەتەنبايى سى تارى لىندەدا. شەويك گۇرانىي گوت.

شەرى ماكوندۇ بە سەرسوورمانەو لە خەو ھەلسا. دەنگى سى تارى بۇ نەو جىھانە زىاد بو و گۇرانىيەكەي ئەوئى دەگەياند كە ھىچ كەس لە سەر نەو زەوييە بە رادەي ئەو ئاشق نەبوو. ئەو كات پىترۇكرىسپى بىنى كە ھەموو پەنجەرەكانى شار ھەلكران، بىجگە لە پەنجەرەي ئاماراتا. رۇزى سووھەمى نۆقەمبەر، رۇزى مردووان، براكەي دواي كىردنەوئى دووكان بىنىبووي كە ھەموو چراكان رۇشن، دەرگاي قوتووي ھەموو موسىقاكان ئاۋەلايە و، ھەموو سەعاتەكان، سەعاتىكى ديارىكراو لىندەدەن. لە نىوان ئەو كونسىرتە شىتانهيەدا، پىترۇكرىسپى لە خەلۋەتى دووكانىدا لە پشت مېزى نووسىن دانىشتبوو و رەگەكانى جومگەي دەستى خۇي بە تىغ بېو و دەستى لە نىو لەگەنىكى بىنزوئىن رۇ كىردو و.

ئۇرسۇلا رايگەياند كە لە مالاۋە، لە سەر مردو دەمىنەو و نانون و پىرسەي بۇ دادەنى. قەشە، لەگەل رىۋرەسمى ئايىنى و گۇرپكىردنى لە زەوي دژايەتتى ھەبوو، بەلام ئۇرسۇلا لىپراۋانە لە بەرامبەريدا راۋەستا و وتى: تە تۇ و نە من تواناي تىگەيشتىمان نىيە، بەلام ئەو پىاويكى پاك بو. لەو بارەو، پىچەوانەي ئىرادەي تۇ، ئەوي لە نىك گۇرپى مىلكىادىس بە خاك دەسپىرىن.

بە پىشتىوانى ھەموو شار ئەو كارەي كىرد و رىۋرەسمى بەرپىكىردنى جەنازەي بەشكۆو بەرپو بەرد. ئاماراتا لە ژوورەكەي نەھاتەدەرەو. لە سەر تەختى نووستى خۇي گوبى دەدايە شىوون و گىيانى ئۇرسۇلا و دەنگى ھاتوۋچۇ و زەناي خەلەك و شىوونى پىرسەگىران مالاۋەي داگرتبوو. دوايى مال لە بىدەنگىيەكدا نوقم بوو كە بۇنى گولۍ پىشلىكراوى دەدا. ھەتا ماۋەيەكى زۇر دواي ئەو، لاي ئىۋاران، بۇنى عەترى پىترۇكرىسپى بە بەر لووتىدا دەھات، بەلام بە توانايەكى ھەرچى زۇرتىر تىكۇشا ديوانە نەبى. ئۇرسۇلا وازى لى ھىتا. تەنانت پاش نىۋەپۆيەك كە ئاماراتا رۇيشتە

سەد سالى تەنياسى .....

ئاشپەزخانى و دەستى خستە نىو رەژىي داگىرساوى سۆبە، ئەوسەرى بەرز نەكردەو و كە ھەتا چاوينكى بە بەزەو و لى بكا. دەستى ئامارانتا و ھەا دەژانەو و چوو كە ھەستى بەژان نەكرد، تەنيا بۆنى گۆشتى سووتاوى كرد. سووتاندنى دەستى چارەيەكى گەوجانە بوو بۆ راكردنى لە پەشيمانى. چەند رۆژان لە سەريەك شەلتەي سەپتەي ھىلكەي لە سەر دانا و كاتىك سووتاوى دەستى تەواو بوو، دەرگوت سەپتەي ھىلكە دلىشى داپۆشيوە. تەنيا نىشانەيەكى دەرەو و كە لەو رووداو و مایەو، باندىكى رەش بوو كە لە دەستى سووتاوى ھالاند و ھەتا كۆتايى تەمەنى نەيكردەو.

ئاركادىۆ بە راگەياندنى پرسەي رەسمى بۆ پىترۆكرىسپى دلتاوالەيەكى بى وىتەي لە خۆي نىشان دا. ئۆرسۇلا ئەو كردەو و لى ھوى وا دانا كە جارىكى دىكە دەبىتەو بەرخىكى گۆي لە مست، بەلام لە ھەلەدا بوو. ئەو ئاركادىۆي نەك ئەو كاتە كە لىباسى نىزامى دەبەر كردبوو، بەلكو ھەر لە ھەو و لەو و كىس دابوو.

ئۆرسۇلا وايدەزانى وەك كۆپى خۆي گەورەي كردو و، بەلام ئاركادىۆ لە گەرماوگەرمى تاعوونى بى خەوى و زەوق و شۆقى ئۆرسۇلا شتى خۆزى ئەركادىۆ بويندىا و گۆشەگىرىي ئۆرلىانۆ و مل بە ملەي پرمەترسىي ئامارانتا و رىيىكا، مندالىكى تەنيا و ترساو بار ھاتبوو. ئۆرلىانۆ فىرى خويندن و نووسىنى كردبوو، بەلام بىرى لە شتى دەرەو و، دروست وەك بىگانەيەك رەفتارى لەگەل دەرگوت. كاتىك دەيوست لىباسەكانى لە بەر بكا و فرىيان بدا، دەيدايە دەست ئەو، وىستاسىۆن ئەندازەي بۆ دەرگوت. ئاركادىۆ لەو كەوشانەي كە بۆي گەورە بوون و شەلوارەكەي كە پر بوو لە پىنە و سمتى كە وەك سمتى ژنان دەچوو، ئازارى دەرگوت. ھەرگىز نەيتوانى لەگەل كەسىك باشتر لە وىستاسىۆن و كاتائۆرە بە زمانى خويان پىوھندى دابمەزرىنى. تەنيا كەسىك كە بەراستى پىي راگەيشتبوو مىلكىادىس بوو. نووسراوەكانى خۆي بۆ دەرگوتەو و فىرى ھونەرى وىتەگرىي كردبوو. ئىمكانى نەبوو ھىچ كەس بزانى كە بەتەنياسى چەندە بۆ مىلكىادىس گريابوو و، چۆن وەكو شىتان بە خويندەو و دەستورەكانى ئەو تىكۆشابوو زىندووى بكاتەو. قوتابخانە كە قسەي لى وەرەدەرگوت و

سەد سالى تەنبايى .....

رىزى بۇ دادەنا، ۋەدەيەتەنى دەسەلات، بىرپارنامەكانى بى كۆتايى و، ئەو ئۇنىفۆرمە پىر شانازىيە، بارى قورس و تالى رابردووى لە سەر شان ھەلگىرت. شەۋىك لە مەيخانەى كاتارىنۇ كەسىك وىراى و پىيگوت: "تۇ شياۋى ناۋى بىنەمالەى خۆت نىت." پىچەۋانەى چاۋەپوانى ھەموۋان، ئاركادىۋ دەستورى گوللەبارانى نەدا.

لە بەرامبەردا وتى: "بەۋپەرى شانازىيە ۋەدەيى بلىم ناۋى خانەۋادەگى مەن، بويىندا نىيە: ئەو كەسانەى كە لە نەيتى لە دايكۋونى ئەو ئاگادار بوون، بە بىستى ئەو ۋەلامە وايان بىر كىردەۋە كە رەنگە خۆشى بزانى، بەلام ئەو نەيدەزانى. پىلار تىرنىرا دايكى ئەو، كە لە تارىخانەى وىتەگرى ۋەزگى كەۋتبو، بۇ بىۋە ۋەسۋاسىك، دروست ھەروەك لە رابردوۋ بۇ خۆزى ئاركادىۋ و دوايى بۇ ئۇرلىانۇ ۋەسۋەسە بوو. ئەگەرچى جوانى و گىرايى بىكەننى لە دەست دابو، بەلام ئاركادىۋ، دوايى دىكەوت و بە بۇنى دوۋكەل شۋىتى ھەلدەگىرت و دەيدۋىيەۋە، كەمىك پىش ھەلايسانى شەپ، پىلار تىرنىرا، رۇژىك نىۋەرۇ درەنگىر لە جاران بە دوايى كۈرە كچكەكەيدا رۇشىت بۇ قوتابخانە. ئاركادىۋ لە ژوورىك كە نىۋەرۇيان لىتى دىخەوت و دوايى بىۋە بە زىندان، چاۋەپوانى بوو. ھەروا كە كۈرە چكۆلە لە ھەۋشە يارى دىكەرت، ئەو لە جۇلانەدا راكشاپوۋ بە ئاگادارىيى لەۋە كە پىلار تىرنىرا دىتە ئەۋى لە نىگەرانى و دلەكوتە دەلەرزى. كاتىك ھاتە ژوورى ئاركادىۋ جومگەى دەستى گىرت و كۇشا رايكىشىتە نىۋ جۇلانەكە. پىلار تىرنىرا بە ترسەۋە وتى: "ئاتوانم، ناتوانم، نازانى چەندم پى خۆشە داۋى تۇ بەجى بىتم بەلام خۋى بە شاھىد دىگرم ناتوانم."

ئاركادىۋ بە ھىزى لەبن نەھاتۋى مىراتى خۇى پىشتىندى گىرت و كە دەستى بە پىستى لەشى كەوت ھەستى كىرد دونيا ژىر و ژوور دەبى، وتى: "بە خۇرايى بەرمال رامەخە، ھەموۋ خەلكى شارى دەزان تۇ قەحبەى." پىلار بە سەر رقىك كە لە چارەنۋوسى خۇيدا ھەبىۋو زال بوو و بە ئەسپايى وتى: "مىندالەكان دەزان. ئەۋشەۋ دەرگاي قفل مەكە."

لەۋ شەۋە، ئاركادىۋ تاگرتوۋ و لەرزان لە جۇلانەى خۇيدا بە چاۋەروانى ماىەۋە. لە بىدارىيى خۇيدا گۈنى دايە دەنگى جىرچىرەى سىسران لە كاتى

سەد سأل ته نیایی .....

به یانی و ماسیگران که کات و زهمانیان راده گه یاند. دروست له و کاته دا که دلیا بوو فریوی خوار دووه و نیگه رانییه که ی ده بوو به رک و تووره یی، له پر ده رگای ژووری کرایه وه. چهند مانگ دواتر که له به رامبه ر ده سته ی گولله باران راوه ستابوو، جارینکی دیکه ئه و کاتانه ی له میشکی خۆیدا هیناو برد. دهنگی پییه ک که له ژووره که دا ون بوو، دهنگی به کورسییه کانددا که وتن و سه رهنجام هه ستردن به له شینک که له تاریکایی ژووره که و قووتدانی هه و به دلینک که دلی خۆی نه بوو. دهستی درێژکرد و له تاریکیدا دهستیکی دیته وه که دوو ئه نگوستیله ی له قامیکدا بوو و له تاریکایی ژووره که دا ون ده بوو. دهست، رهگه کانی هه ست پین کرد، دلّه کوته ی به دبختی ئه وی هه ست پین کرد و به ری دهستی ته ری ئه وی که له ودا خه تی ژیان به په نجه ی مه رگ برابژوه به خژوه نووساند. ئه وکات ئارکادیۆ تیگه یشت که ئه وه ئه و ژنه نییه که چاوه پوانی کردوه. بژنی دووکه لی لئ نه ده هات، بژنی عه تری گولانی کینوی لئ ده تکا. سه رگۆی مه مکه خه رکه کانی وه ک مه مکی پیاو بوو، خواره وه ی زگی وه ک به رد ره ق و وه ک گوینز خه ر بوو و له بئ نه زمونی به جوانیه کی تایبه تی هان درابوو. کچینکی به په رده بوو و ناوی بئ موسه ممای سانتا سؤفیا دیلا پیداد بوو. پیلار تیرنیرا په نجا پیزۆ، واته نیوه ی سه رمایه ی ژیا نی پیدابوو کارینک بکا که خه ریک بوو ده یکرد. ئارکادیۆ چهند جار له دووکانی چکۆله ی خاروبارفرۆشی دایک و باوکی دیتبووی، به لام نه ی توانیبوو سه رنجی بژ لای خۆی راکیشی، چونکه ئه و ته نیا له کاتی له باردا خۆی پیشان ده دا و وجودی هه بوو. به لام له و رۆژه به دواوه، ئارکادیۆ وه ک پشيله له باوه شی گه رمیدا تلایه وه. به ئینجازه ی دایکو بابی که پیلار تیرنیرا پاش ماوه ی پاشه که وته که ی دابوونی، کاتی خه وی پاش نیوه رۆیان ده رۆیشه قوتابخانه. پاشان، کاتیک هینزی ده وله تی ئه وانی له شوینی ئه وینداری ده رکرد، له پشت دووکان له نیو ته لیسه زووره ت و ته نه که رۆنان خه ریکی ئه وینداری خۆیان بوونه وه. کاتیک ئارکادیۆ فه رمانده یی نیزامی و غه یره نیزامی شاری به ده سته وه گرت، کچیکیان بوو.

سەد سال تەنبايى .....

« مائەۋەيان تەنبا رېنىكا و خۇزى ئاركادۇ لەو كارە ئاگادار بوون، لەو كاتدا ئاركادىۇ زۆرتەر بە خاترى ھاوكارى نەۋەك خىزمائەتى – لەوان زۆر نىك بوو. خۇزى ئاركادۇ ژيانى ژن و مىردائەتى ببوو – رەۋشتى بەھىزى رېنىكا، ھەۋەسى زۆرى و، پلەۋىستى توندى، ھەموو تواناى مىردەكەى عىبوو، ئەۋى لە پىاۋىكى تەمبەل و مىيازەۋە كىردبوو بە دىۋىكى ھەيكەل گەۋرەى كرىكار، مالىكى خاۋىن و رىكوپىنكىان ھەبوو. لەگەل بەيانىان، رېنىكا دەرگا و پەنجەرەى لە سەر پىشت دەكرىنەۋە. بايەكى كە بە سەر كۆرستاندا دەھات لە پەنجەرەكانەۋە دەرۋىشتە ھەۋشە و كەلوپەلى مالى و دىۋارە گەچەكانى بە خۇلى مردووان سۋاخ دەدا، مەىلى گىخۇرى و خەخلى ئىسكانى دايك و باۋكى و بى قەرارىى خۋىتى ئەۋ لە بەرامبەر پىترۆكرىسپىدا، لە گۆشەى بىرەۋەرىيەكانى دا نەمان. دۋور لە ھەللا ھەللاى شەپ، ھەموو رۆژى لە بەر پەنجەرەى خەرىكى گولدۆزى دەبوو، ھەتا قاب و دەۋرى لە تاقەيدا دەستيان بە لەرىنەۋە دەكرىد. ئەۋ كات زۆر پىش ئەۋە سەگە ئاقۇلا و پىسەكان و بە دۋاياندا غولىك كە چەكمەى مامزەدارى لە پىنىە و تەفەنگىكى دۋولۋولەى بە شانىيەۋە ۋەژۋور كەون، بىز گەرمكرىنەۋەى خۋارىن لە جىگەى خۇى ھەلدەستا، جارى وابوو شورىك و ھەمىشەش چەند كەروىشكىك و يا مراۋىى كىۋى بە سەر شانىدا دابوو. ئاركادىۇ رۆژىك ئىۋارە لە سەرەتەى فەرماندەىى خۇيدا، رۆشست بىز چاۋپىكەۋتەنىان. لە كاتىكەۋە مائەۋەيان بەجى ھىشتبوو ئىتر ئەۋانى نەدىتبوو. ئاركادىۇ ۋەھا دۆستانە و بە مېھرەبانى رەفتارى لەگەل كىردن كە بىز شام لە لای خۇيان ھىشتىانەۋە.

كاتىك دۋاى شام قاۋەيان خۋاردەۋە، ئاركادىۇ ھۋى ھاتنى بەراستى ئاشكرا كىرد. خەلك لە لای ئەۋ لە خۇزى ئاركادۇ سكالايان كىردبوو. دەيانگوت دۋاى كىلانى باخچەى خۇى راستەۋراست بە زەۋەىيەكانى دەۋرۋوبەردا چۆتە پىشەۋە و بە گاكەنى كۆخى جۋوتيارانى لەگەل زەۋى تەخت كىردۋە و، سەرەنجام بە زەبر و زۆر باشتىرەن زەۋى ئەۋ ناۋچەى داگىر كىردۋە. لەۋ دىھاتيانەش كە تەماى لە زەۋەىيەكانىان نەكرىبوو، باجى دەستاند. شەممە بە تەفەنگى دۋولۋولە و سەگەكانى راۋىيەۋە بىز كۆكرىنەۋەى باج و

سەد سالى تەنبايى .....

سەرئانە وەرپى دەكەوت. خۆزى ئاركاڧۇ حاشاى كىرد. لە مافى خۆى بەجۆرە دىفاعى دەكرد كە ئەو زەوہىيانە ھەر لە سەرھەتاي بىياتنانى گوند بە دەستى خۆزى ئاركاڧۇ بويندىا دابەش كرابوون و ئەو بەباشى دەيتوانى بىسەلمىتى كە باوكى ئەو كاتىش شىت بوو، چونكە سامانىكى زۆرى، كە لە راستىدا تەنبا ھى بنەمالەى ئەوان بوو، بەبا داوہ. بەرگىرى ئەو، لەو كاتىدا زۆرىش پىويست نەبوو، چونكە ئاركاڧۇ بۆ گرتنى ئەو نەھاتبوو. بە پىچەوانە، ئەو پىشنىارى كىرد كە دەفتەرىكى بەلگەنامەى رەسمى دامەزىتن. ھەتا خۆزى ئاركاڧۇ بتوانى ملكەكان بە نىوى خۆى تۆمار بكا، ديارە بە مەرجىك حكومەتى ناوچەى بۆ وەرگرتنى مالىات بكا تە وەكىل.

بە يەكەوہ سازان. چەند سالى دوايى كاتىك سەرھەنگ ئۆرلىانۆ بويندىا لە قەبالە و (تاپۆى) ملكەكانى كۆلىيەوہ، بۆى دەرکەوت ھەموو ئەو زەوہىيانەى نىوان ھەوشەى مالىى خۆزى ئاركاڧۇ ھەتا چاۋ ھەتەر دەكا تەنانت گۆرستاتىش بە ناۋى براكەى تۆمار كراوہ و، ئاشكرائى كىرد لە ماوہى يازدە مانگ فەرماندەى ئاركاڧۇدا نەتەنبا لە خەلك مالىياتى وەرگرتوۋە، بەلكو بۆ ناشتنى مردوۋانىش لە زەوہىيەكانى خۆزى ئاركاڧۇ پارەى لىۋەگرتوون.

ئەوہى كە ھەموو دەيانزانى، بەلام بۆ ئەوہى دەرديك لە دەرەكانى زياد نەكەن لە ئۆرسۆلايان شارەوہ، چەند مانگ دواتر پىنى زانى. سەرھەتا گومانى ھەبوو لە شتەكە. ھەر ئەو جۆرە كە ھەۋلى دەدا كەۋچكىك شەربەتى ئالوۋبالوۋ بە دەمى مىردەكەيدا بكا، بە فىزىكى ساختە بە مىردەكەى وت: "ئاركاڧۇ خەرىكە خانوۋ دروست دەكا." ئەۋجار بى ئىرادە ھەناسەيەكى ھەلكىشا و درىژەى دايە: "نازانم بۆ چى لام واىە ئەو ماستە بى موۋىيە." دوايى كاتىك زانى ئاركاڧۇ نەتەنبا خانوۋيەكەى بۆخۆى دروست كىردوۋە، بەلكو مۆبلى دەسكارى فىنىسىيائى بۆ بە دروستكىردن داوہ، گومانەكەى بوو بە دلنبايى كە ئاركاڧۇ لە سەرمايەى گەل كەلكى خراپ وەرەگىرئ. رۆژىكى يەكشەممە، دواى رىۋرەسمى نوپۆ چاۋى لى بوو كە لە مالەكەى لەگەل ئەفسەران قومارى وەرەقان دەكا، قىژاندى: "تۆ مايەى نەنگى بنەمالەى ئىمەى." ئاركاڧۇ گرىنگى بە قسەكەى نەدا. ئەو كات بوو ئۆرسۆلا تىگەيشت ئاركاڧۇ كچىكى شەش مانگانەى ھەيە و

سەد سال تەنبايى .....

سانتا سۇفيا ديلا پىداد، كە لەگەل ئەو دەژى ديسان ئاوسە. بېرىارى دا سەرھەنگ ئۆرلىانۆ بويىندىا لە ھەر كوئى بى نامەيەكى بۆ بنووسى و لە رووداو ئاگادارى كاتەو، بەلام ئەو رووداوانەى، كە يەك لە دواى يەك قەومان، نەتەينا بوونە كۆسپ كە بېرىارەكەى بەجى بىتتى، بەلكو لە بېرىارەكەش پەشىمانى كردهو. ھەتا ئەو كات شەپ، كە تەنبا وشەيەك بوو بۆ لىكۆلنەوھى وەزەئىكى ناديار و دوورەدەست، بوو بە راستىيەكى داسەپاو و تال. كۆتايى مانگى فېورىيە پېرەرېژنىك كە سەروسىمايەكى خۆلەمىشى ھەبوو و سواری و لاخىك ببوو بە بارىك گەسكەو ھاتە ماكوندۆ. ئەو ھەندە ھەزار ھاتە بەرچاو، پاسەوانەكان بى ئەوھى ھىچى لى بېرسن. رىگەيان دا بىتە ژوور. ئەویش يەككىك لەو فرۆشيارانە بوو كە زۆر جار لە شارەكانى ناوچەى زەلنۆھ بۆ ئەوئ دەھاتن. يەك راست رۆيشتە سەربازخانە. ئاركادىۆ ئەوى لە شوئىتېك، كە زەمانىك كلاسى مەدرەسە بوو و ئىستا ببوو بە ئۆردوگا، قبول كىرد. چەند جۆلانەى كۆكراو بە دیوار ھەلاوھسراو و لە گۆشەيەكى ژوورەكە دۆشەك لە سەر يەك داندرابوون و تەنگ و دەمانچەكان لىرە و ھوئ لە نىو ھۆدەكە ھەلرېابوون. پېرېژن پىش خۆناساندن بە سەلامىكى نىزامى قىت راوھستا.

— من سەرھەنگ (گرېگورى ستېفېنسۆن) ° . م

ھەوالى ناخۆشى ھىتابوون. زۆرى نەمابوو ئاخىرین ناوھەندى بەرگرى ئازادىخوازن تىك بشكى. سەرھەنگ ئۆرلىانۆ بويىندىا، كە لە نزىك رېۆھاشا خەرىكى پاشەكشە بوو، پەيامىكى بۆ ئاركادىۆ ناردبوو. ئەو دەبوايە بى بەرگرى شارى تەسلىم كا. ديارە بەو مەرجەى زىانىك بە ژيان و مالى ئازادىخوازن نەگا. ئاركادىۆ ئەو پەيكە سەيرەى كە بەچاكى دەيتوانى نەنكىكى راكردو بى، بە بەزەو چاو لىكرد.

وتى: "سروشتييە تۆ لەلايەن ئەوانەو بەلگەى نووسراوت لەگەل خۆت ھىتاوھ."

پەيك وتى: "شتىكى ئەوتۆم نەھىتاوھ. خۆت دەزانى بە وەزەى ئىستا ناتوانىن بەلگەيەكمان بى بى كە گومانى لى بكى." ھەروا كە قسەى دەكرد،

° — Gregorio Stevenson

سەد سأل تەنبايى .....

له گيرفانى جلهكهى ماسييهكى زىڭى چكۆلهى دەرھيتا و له سەر ميزهكهى دانا و وتى: "وا بزانم ئەو بەس بى". ئاركاديۆ سەلماندى كه ئەو ماسييه يەكئىك له ماسييه زىڭەكانى سەرھەنگ ئۆرليانۆ بويىندايە، بەلام لەوانە يە كەسئىك پىش شەپ كړيى يان دزى بى، كەوابوو تەواو نەبوو. بۆ ئەوھى قسەكهى وەرېگيرئ تەنانت يەكئىك له نەيتييه نيزاميهكانيشى ئاشكرا كرد. وتى پى سىڤىردراوھ بچيئە كوراسائو و هيوادارە لەوئ دوورخراوھكانى دورگەكانى كارىيى كۆبكاتەوھ و چەك و تەداروكات بكرئ و له كۆتايى سأل هيزشئىك دەست پى بكا. سەرھەنگ ئۆرليانۆ كە برواى بەو نەخشە يە ھەبوو، ھەر جۆرە فيداكارىيەكى ئەوئ لەو كاتەدا بە كەلك دەزانئ. لەگەل ھەمووئ ئەوانە ئاركاديۆ نەرم نەدەبوو، دەستوورى دا ھەتا كاتئىك پەيك نەناسراوھ بەندى كەن و برىارى دا ھەتا مردن لە شار بەرگرى بكا. ئەنجامى برىارى ئەو زۆرى نەخاياند. خەبەرى شكانى ئازادىخوازان روژ بە روژ لە راستى نزيك دەكەوتەوھ. لە كۆتايى مانگى مارس لە بەرھەبەيانىيەك كە بارانى بئ وادە دەبارى، ھيمنىى حەفتەكانى رابردوو لە پر بە دەنگى شەپپوور و دەسبەجئ تەقەى تۆپئىك كە بورجى ناقووسى كلئساي ويران كر دتئىكچوو. بەرگرى ئاركاديۆ كردهوھەكى شيتانە بوو. تەنبا پەنجا سەربازى بەدەستەوھ بوو كە زۆرىش پر چەك نەبوون و ھەر يەكە بىست فيشەكيان ھەبوو، بەلام شاگردەكانى پيشووى لە نيو ئەو كۆمەلەدا بوون و چونكە بەياننامە دريژەكانى كارى تئىكردبوون، وەجۆش ھاتبوون، ئامادەبوون گيانى خويان فيدا بكن. لە نيو دەنگى ھاتووچۆى چەكمان و دەستوور و فەرمانى جۆرەجۆر و ئەو تۆپانەى زەوييان دەلەرزاند و دەسريژئى ناخۆش و بۆرەى خۆپايى شەپپووران، كەسئىك كە دەيگوت سەرھەنگ گريگۆرى ستيفنسۆن _ ھە توانئ لەگەل ئاركاديۆ قسە بكا. پئىگوت: "مەھيئە بە لىباسى ژنانەوھ لەوپەرى بئ شەرافەتيدا لە زىندان بمرم. ئەگەر قەرارە بمرم باشتەر ئەوھە لە شەردا بكوژرئم."

ئاركاديۆى رازى كرد.

فەرمانى دا تەفەنگيى بە بىست فيشەكەوھ بەدەنئ، پئىنج سەربازيشيان لەگەل خست لە سەربازخانە دىفاع بكا. بۆخۆى لەگەل دەستە بۆ رىبەرى بەرەى

سەد سالى تەنبايى .....

بەرگىرى رۇشت. نەيتوانى بگاتە ئەو جادەيە كە دەگەيشتەو گۇلاوان. سەنگەرەكانى شكاپوون و بەرگىرەكان لە كۇلانان دەجەنگان، ھەولەئى بە تەنگەكانيان ھەتا فېشەكيان ھەبو و، دوايى بە دەمانچە لە بەرامبەر تەنگى دوزمندا و سەرەنجام بى چەك ئامبازيان دەبوون. بە نزىكبوونەو ھى تىكشكان چەند ژن بە دارەدەست و چەقۇى ئاشپەزخانە ھاتنە كۇلان. ئاركادىۆ لەو شلۇقى و ھەرەج و مەرەجەيدا چاوى بە ئامارانتا كەوت، كە شىتانه بە دواى ئەودا دەگەرئى، تەنبا كراسى خەوى لەبەردا بو و دوو دەمانچە قەدىمى خۇزئ ئاركادىۆ بويندىاي بەدەستەو گرتبوو. ئاركادىۆ دەمانچەكەى خۇى دايە ئەفسەرىك كە لەو نىوھدا چەكەكەى خۇى بەدەستەو نەماپو و، لەگەل ئامارانتا ھەلاتنە كۇلاننىكى لاوھكى ھەتا ئەوى بەریتەو مالى. ئۇرسۇلا بى مبالات بە تەقەى تۇپان كە كۈننىكى گەورەيان لە سەردەرەنەى مالى ھاوسى كەردبوو، لە نزىك دەرگا چاوەروانى دەكرد. باران خەرىك بوو دەيكرەدەو، بەلام شەقامەكان وەك سابوونى تەر خلىسك و نەرم بوون و دەبوايە مەودا لە تارىكىدا بەراورد كرابا. ئاركادىۆ ئامارانتاي دايە دەست ئۇرسۇلا و لەگەل دوو سەربازان، كە لە گۇشەيەكەو دەرپەربوون و تەقەيان دەكرد رووبەرپو بوو. دوو دەمانچە قەدىمىيەكان كە لەمىژ سالى بوو لە نىو دەربىجە كەوتبوون كاريان نەكرد. ئۇرسۇلا كە خۇى بە سەر ئاركادىۆدا كىشاپو، ھەولە دا ئەو راکىشىتە ژوورى مالىو. ھەراى كەرد؛ "تۇ خوا وەرە، بە رادەى پىويسى شىتانه جوولايو ھەو."

سەربازەكان رووى تەنگيان تىكردبوون. يەككىيان وتى: "خانم لە پىشى لاچۇ ئەگىنا ھەرچى بە سەرت ھات تاوانى خۆتە."

ئاركادىۆ، ئۇرسۇلاى بۇ ژوورى مالىو پال پىوھ نا و خۇى تەسلىم بوو. كەمىك دوايە تەقە راوہستا و ناقووسى كلىسا زەنگيان لىدا. بەرەى بەرگىرى بە كەمتر لە نىو سەعات تىكشكاپو. تەننات يەك سەربازى ئاركادىۆ لەو شەپەدا دەرەنەچوو، بەلام پىش كوزران، سى سەد سەربازيان كوشتبوو، ئاخىرىن جەبەھە، سەربازخانە بوو. ئەو كەسەى دەيگوت سەرھەنگ گرىگورى ستىفسۇنە، پىش ئەو ھىرش بکەنە ئەوى گىراوہكانى ئازاد

سەد سالى تەنيايى .....

كردبوو و دەستوورى دابوو بە پياوھەكانى خۆى بچنەدەرى و لە شەقامەكان شەپ بكن. نيشانەگىرى لە سەر و تەقە لە پەنجەرە جۆرەجۆرەكانەو، ئەوھى دەگەياند كە سەربازخانە بەچاكى لە خۆى دىفاع دەكا.

سەرەنجام دوژمن ئەوێى تۆپباران كرد. ئەفسەرىك كە فەرماندەيى ھىزى دوژمنى بەدەستەو بوو، لە چۆلبوونى سەربازخانە بەتوندى سەر سووپمابوو. تەنيا پياويك لە سەر زەوى كەوتبوو و كوژرابوو. ژيرشەلوارى دەپیدا بوو و تەنگە بەتالەكەى ھىشتا بەو دەستەيەو بوو كە تۆپ پەراندبوو. پرچى ژنانەى بە شانەيەك لە پشت ئەستۆى كۆببوو و بە ملييەو ماسييەكى بچكۆلانەى زير بە زنجيريكەو ھەلواسرابوو. كاتيك بە نووكە چەكمە ھەليگيرايەو چرايەكى لە دەموچاوى گرت، واقى وپما و وتى: "پياى" ئەفسەرەكانى ديكەش لىنى نزيك بوونەو.

سەروان وتى: "تەماشاكەن ئەو پياوھە كۆيى سەر ھىناوھتەدەر. گريگۆرى ستيفنسۆنە".

بەرەبەيان، دواى دادگايەكى نيزامىي كورت، ئاركاديۆ لە بەرامبەر ديوارى گۆرستان گوللەباران كرا. لە دوو سەعاتى دوايى تەمەنى نەيدەتوانى بزانی كە ترسيكى لە منالايەو نەرەحەتى كردبوو بۆچى نەماو. بى خەجلان و بى ئەوھى تەنانتە تيبكۆشى بە ئازايەتیی دوايى خۆى بنازى، گوێى بۆ تومەتەكانى بى برانەو راگرت. فكرى لە ئۆرسۆلا كردهو كە بىگومان لەو سەعاتەدا لە ژير داربەرەووەكەدا لەگەڵ خۆزى ئەركادۆ بويندىا قاوھى دەخواردەو. فكرى لە كچە ھەشت مانگەكەى كە ھىشتا ناويكى نەبوو، لە منالەكەى ديكە كە لە مانگى ئووت دەھاتە دونياو، كردهو. بىرى لە سانتا سۆفيا ديلا پىداد كردهو، كە شەوى پيش، كاتى بەجىي ھىشتوو خەرىك بوو بۆ نەھارى رۆژى دوايى گۆشتى ئاسكى خوێ دەكرد. دلى بۆ ئەو پرچانە كە بە سەرشانيدا بلابوون و بۆ ئەو مژۆلە بليندانە كە پىي وابوو دەسكردن، وەتەنگ ھاتبوو. بى ئەوھى تووشى ھەلەشەيى بى، بىرى لە كەسوكارى دەكردەو. كاتيك بۆ ئاخري جار لەگەڵ حيسابى ژيان رووبەرەو بوو تازە تيگەيشت ئەو كەسانەى كە لە ھەموو كەس زۆرتر

سەد سأل ته‌نیا‌یی .....

ركى لىيان بوو، له هه‌موو كه‌س زۆرتى خۆش ويستون. سهرۆكى دادگای نيزامى ئاخىرىن وتارى خۆى ده‌ست پىكرده‌بوو، كه ئاركاديۆ زانى دوو سه‌عات رابردووه. سهرۆكايه‌تى ده‌يوت: "هه‌رچه‌ند بۆ تۆمه‌كانى هاتوو سه‌رباره‌ت به‌ مه‌حكوم به‌ لگه‌ى ته‌واو به‌ ده‌سته‌وه‌ نىن، به‌ لام بى به‌ندوبارى تاوانبارانه و كه‌م بوونى هه‌ستى به‌رپرسايه‌تتى تۆمه‌ت لىندراو، كه ژىرده‌سته‌كانى به‌ره‌و مه‌رگى بىنه‌ووده راكيش كرد، به‌سه‌ بۆ ئه‌وه‌ حوكمى ئىعدامى به‌ له‌به‌ر چاو بگيرى." له‌ قوتابخانه‌يه‌كى نيوه‌وي‌ران، ئه‌و جىگايه‌ى كه‌ بۆ هه‌وه‌لێن جار هه‌ستى توانايى كردبوو، له‌ چه‌ند قه‌ده‌مى ئه‌و ژووره‌ى كه‌ بۆ هه‌وه‌لێن كه‌رەت له‌گه‌ل ئه‌وين ئاشنا ببوو، رىۆره‌سمى مردن به‌ گالته‌ ده‌هاته به‌رچاوى، له‌ راستىدا ژيان بۆى گرنگ بوو نه‌ك مه‌رگ. له‌و باره‌وه‌ كاتىك حوكمى ئىعداميان پىراگه‌يانده‌ترسا و ته‌نيا هه‌ستى به‌ دلته‌نگى كرد.

هه‌تا كاتىك ئاخىرىن ئاواتيان لى پرسى، قسه‌ى نه‌كرد.

به‌ ده‌نگىكى سه‌نگىن وه‌لامى دايه‌وه‌: "به‌ ژنه‌كه‌م بلێن ناوى كچه‌كه‌مان بنى ئۆرسۆلا." هه‌لوسته‌يه‌كى كرد و ناوه‌كه‌ى دووپات كرده‌وه‌: "ئۆرسۆلا وه‌ك ناوى نه‌كى. هه‌روه‌ها به‌ خىزانم بلێن كه‌ ئه‌گه‌ر مندا له‌كه‌ى كور بوو، ناوى بنى خۆزى ئاركاديۆ، نه‌ وه‌ك مامى، به‌لكو وه‌ك ناوى باپىرى."

پيش ئه‌وه‌ى بۆ لای دى‌وارى به‌رن، قه‌شه‌ نىكانور ويستى خۆى بگه‌يه‌نيتتى، به‌لام ئاركاديۆ وتى: "تاوانىكم نه‌كردووه‌ هه‌تا راستى بلېم." دواى خواردنه‌وه‌ى پىاله‌يه‌ك قاوه‌ى ره‌ش خۆى نايه‌ ئىختيار ده‌سته‌ى ئىعدام. فه‌رمانده‌ى ده‌سته‌ كه‌ له‌ گولله‌باراندا پسپۆر بوو، ناوىكى هه‌بوو كه‌ به‌ رىكه‌وت ئه‌و ناوه‌يان لى نابوو: سه‌روان رۆكه‌ كارنىسىرۆ. به‌و جۆره‌ كه‌ له‌ ژىر ورده‌باراندا به‌ره‌و گۆرستان ده‌چوون، ئاركاديۆ بۆى ده‌ركه‌وت رۆژىكى چوارشه‌ممه‌ى جوان له‌ ئاسۆ ده‌رده‌كه‌وى. دلته‌نگى ئه‌و له‌گه‌ل مژدا ده‌رۆى و وردىبنىيه‌كى گه‌وره‌ جىگای ده‌گرته‌وه‌. كاتىك فه‌رمانيان پىدا پشتى به‌ دى‌واره‌وه‌ بنووسيتتى چاوى به‌ رىبنىكا كه‌وت كه‌ به‌ قژى ته‌ر و كراسى گولدارى ئه‌رخه‌وانىيه‌وه‌ په‌نجه‌ره‌ و ده‌رگاكانى ماله‌وه‌ له‌ سه‌ر پشت

١- به‌ مانای قه‌ساب. و AoqueCarnicero

سەد سأل ته نیایی .....

دەكاتهوه. ئەوی حالى كرد. رېيكا به هه لکهوت چاویکی له دیوار کرد و له جیگای خۆی وشک بوو. به سهختی توانی کردهوهیهک نیشان بدا و دهستی بۆ خواحافیزی بۆ لای ئارکادیۆ راوهشان. ئارکادیۆش دهستی بۆ لای ئەو راوهشاند.

له وکاته دا له سوولهی ئەو تهنه گانه که بۆ لای ئەو نیشانگری کرابوون دوو کهل هه لدهستا، ئەو نووسراوانه ی که میلکیادیس بۆی خويندبووه وه به چاکی گوینی لیوو، دهنگی ههنگاوهکانی سانتا سرفیا دیلا پیدادی به پهردهی له کلاسی گوی لیوو و له میشکی خۆیدا هه مان سهختی سههۆل بهستووی ههست پیکرد که له میشکی لاشه ی ریمیدیۆسی دیوو. دیسان توانی بیر بکاتهوه: "ناخ له بیرم چوو بلیم ئەگەر منداله کهم کهچ بوو ناوی بنین ریمیدیۆس." ئەو کات ههروهک پهنجه ی جانه وهریکی گهره له بهریهکی هه لدری، هه موو ئەو سامه ی که له ژياندا نازاری دابوو ههست پیکرد. سهروان فهرمانی تهقه ی دا. ئارکادیۆ توانی سینگ بینته پیش و سه ره رز کاته وه، بی ئەوه ی بزانی ئەو ئاوه سووتینه ره که رانهکانی دهسووتینی له کوینی لهشی دهپرژیته خوار. نه پاندی: "قورمساخینه! بژی حیزبی ئازادیخواز."

شه ره له مانگی مای کۆتایی هات. دوو ههفته پیش ئەوه ی دهولهت به بریارنامهیهکی دوورودریژ به رهسمی راگهیه نیی که ئەو که سانه ی شوپشیان کردووه، بی به زهییانه و به توندی سزا دهدرین، سه رههنگ ئۆرلیانو بویندیا که بۆ ئەوه ی نه ناسری، جلکی جادووگه رانی سوورپیستی ده بهر کردبوو، دروست له و کاتهیدا که دهگه یشته به ره ی رۆژئاوا دهسگیر کرا. له و بیست و یهک پیاوه ی که له گه ل ئەو چووبوونه شه ری، چاردهیان کوژرابوون و شهش که سیش بریندار ببوون. له ئاخر تیشکاندا ته نیا که سینی له گه ل بوو: سه رههنگ خرینیلدۆ مارکیز. هه والی دهسگیربوونی به راگهیه ندراوینی تایبه تی له ما کۆندۆ راگهیه نرا. ئۆرسۆلا به میرده که ی وت: "ئه و زیندووه، ده بی له خوامان بوئ دوژمنان به باشی رهفتاری له گه ل بکه ن." دوا ی سی رۆژ گریان و زاری رۆژیکیان دوا ی نیوه رۆ، کاتیک

سەد سالى تەنياسى .....

هەيىرى بە شىرى دەشىلا، دەنگى كورەكەى بەئاشكرا بىست. بە دەنگىكى بەرز وتى: "ئۇرليانۇ بوو." رايكرد بۇ لاي داربەپووهكە هەتا خەبەر بدا بە مىردەكەى. "نازانم ئەو موجيزە چۇن رووى دا، بەلام دەزانم ئەو ماوه و ئىمە بەوزووانە دەيىنين." برۋاي بە وتەى خۇى هەبوو. ژوورەكانيان شۆرد و جىگاي مۇبلەكانيان گۆپى. حەفتەيەك دوايى، هەوالىك كە روون نەبوو لە كۆيۈە سەرچاوهى گرتووه. پىشبينىيەكەى بە شىۋەيەكى سامناك وەرپاست گىژا، سەرھەنگ ئۇرليانۇ بويندىا بە ئىعدام مەحكومم ببو و قەرار بوو بۇ چاوترساندى خەلك لە گوندى ماكوندۇ ئىعدام بكرى. رۆژى دووشەممە، سەعات دە و بىست دەقىقەى بەياني، ئاماراتتا لىباسى دەبەر ئۇرليانۇ خۆزى دەكرد كە لە دوورەوه دەنگى هەوهووى دەستە سوارىك و لىندانى شەپپوورى گوئ لى بوو. دروست يەك ئان پىش ئەوه ئۇرسۇلا خۇى بە ژوورى دا كا و هاوار بكا: "ئەوه دەيەنن" سوارەكان بە زەبرى قۇنداخە تەنگ دريان بە خەلك دا و هاتنە پىشەوه. ئاماراتتا و ئۇرسۇلا بۇ ئەو شويته رايان كرد و هەروا كە دريان بە حەشىمەت دەدا، چاويان بەو كەوت. وەك سۈالگەران دەهاتە بەرچا، لىباسەكانى هەلدراو و چلكن و مووى سەر و ريشى ئالۇز و پى پەتى بوو.

بى ئەوه هەست بە زەوى سوورەوهبووى ژىر پاپەتییەكانى بكا، بە رىگادا دەپۇشت. دەستيان لە پشتەوه بە تەنافىكى بەستبۇوه و سەرى تەنافەكەش بە ئەسپىكەوه گرى دراوو. لەگەل ئەو سەرھەنگ خرینىلدۇ ماركىزيان بە سووكايەتى پىنكرىن رادەكىشا. هېچ كام لەو دووانە خەمبار نەدەهاتنە بەرچا، دەتگوت نارەحەتى ئەوان تەنيا لە بەر ئەوهیە خەلك جوین بە سوارەكان دەدەن. ئۇرسۇلا لە نىو ئەو هەرا و هوریايەدا هاوارى كرد: "كورەكەم!" زللەيەكى توندى لە بنانگوئى سەربازىك دا كە دەيەويست بۇ دواوهى بگىرپىتەوه. ئەسپى ئەفسەرەكە سەرى هەلبېرى و سەرھەنگ ئۇرليانۇ بويندىا راوہستا. لە حالىكدا لە باوہشى دايكى خۇى دەپاراست، مۇپەيەكى لى كرد و وتى: "دايە بگەپنۈە مالەوه. لە فەرمانبەران ئىجازە وەرېگرە و وەرە بەندىخانە بۇ چاوپىكەوتتم."

سەد سالى تەنياسى .....

چاوينكى لە ئاماراتتا، كە لە دوو قەدەمىي پىشت سەرى ئۆرسۇلا راوہستابوو، كرد و بزەيەكى ھاتى و لىنى پرسى: "دەستت چى بووہ." ئاماراتتا دەستى باندېچىكراوى خۇي ھەلىتا و وتى: "سووتاوہ." ئەوجار ئۆرسۇلاي لادا ھەتا بەرپىي ئەسپان نەكەوئ. دەستەي سواران رۆيشتە پىشەوہ. گاردى تايبەتى گىراوہكانى بە قەتارە بەرەو زىندان برد.

لاي رۆژئاوا، ئۆرسۇلا بۇ چاوپىكەوتنى سەرھەنگ ئۆرليانۇ رۆيشتە زىندان. تىكۆشابوو لە رىگاي دۆن ئاپۇلنار مۆسكوتە ئىجازەي چاوپىكەوتن وەربرى، بەلام لە بەرامبەر دەسلەتتى نىزامىياندا بەتەواي نرخی خۇي لە دەست دابوو. باوہ نىكانورىش يەرەقانى گرتىوو و لە جىندا كەوتىوو. باوك و دايكى سەرھەنگ خرىنلیدۆ، كە مەحكوم بە ئىعدام نەبو و كۆشابوون چاويان پى بکەوئ، بە قۇنداخە تەنگ دەريان كىردىوو. ئۆرسۇلا كاتىك ئەو راستىيەي بۇ دەرکەوت كە كەس لەو بارەوہ ناتوانى يارمەتتى پى بكا و بەرەبەيانى بى ئەو لا و ئەو لا كورەكەي گوللەباران دەكرى، ھەرچى دەويست بۇي بەرئ لە بوخچەيەككەيەو پىچا و تاك و تەنيا رۆيشتە بەنديخانە.

رايگەياندا: "من دايكى سەرھەنگ ئۆرليانۇ بويندىام." پاسەوانەكان رىگەيان پىگرت. ئۆرسۇلا پىنگوتن: "من بە ھەر جۆر بى دەچمە ژوورەوہ. كەوابوو ئەگەر پىتان سىپىراوہ تەقە بکەن، بىكەن، رامەوہستىن." يەككى لە پاسەوانەكان دايە دواوہ و رۆيشتە ژوورى كلاسى قوتابخانەي پىشوو. چەند سەربازى رووتەوہبوو چەكەكانيان خاوين دەكرەوہ. ئەفسەرىك كە لىباسى كارى دەبەردا بوو و سووركەرە بوو، بە چاويلكەي زەرەبىنى ئەستوور و رەقتارى رەسمى ئاماژەي پاسەوانەكانى كرد برۆنە دەرەوہ.

ئۆرسۇلا دووپاتىكرەوہ: "من دايكى سەرھەنگ ئۆرليانۇ بويندىام." ئەفسەر بە زەردەخەنەيەكى دۆستانە رستەكەي راست كىردەوہ و وتى: "مەبەستان ئەوہيە كە سەركار خانم دايكى ئاغاي ئۆرليانۇ بويندىايە." ئۆرسۇلا لە زاراوہي تىگەيى خەلكى باكورە.

سەد سالى تەنيايى .....

وتى: "ھەر جۈرىك دەفەر مووى. ئاغاي ئۇرليانۇ بويندىيا، تەنيا دەمەوى چاويىكم پىنى بگەوى."

فەرمانى سەروو، چاويىكە وتتى گىراوھەكانى مەھكوم بە ئىعدامى قەدەغە دەکرد. بەلام ئەفسەرەكە بەرپرسايەتییەكەى بەئەستۆ گرت و رینگەى دا چارەگە سەعاتىك كورپەكەى بىيىنى. ئۇرسۇلا شتومەكى نىو بوخچەكەى بە ئەفسەرەكە نىشان دا. دەستىك لىياسى خاوين، ئەو چەكمانەى كە كورپەكەى بۇ رۇژى زەماوھند دەپپى كرىبوو و، پارچە شیرینیيەك كە لەو رۇژوۋە لای وابوو كورپەكەى دەگەرپتەوۋە بۇى جیا كرىبووۋە. سەرھەنگ ئۇرليانۇ بويندىياى لە ژوورىك، كە كرىبوويانە زىندان، جیا چاويىكەوت. لە سەر تەختەخەويكى سەفەرى راکشابوو و دەستى لىك بلاو كرىبوون. بن ھەنگلى برىندار ببوون. رینگەيان دابوویە ریش بتاشى. سميئە پرەكانى، كە سەريان بادرابوو، زەقى روومەتەكانى دوو ھىندە كرىبوو. لە بەر چاوى ئۇرسۇلا لەو كاتەوۋە كە ئەويى بەجى ھىشتبوو شەمزوتر بوو. كەمىك بالابەررت و تەنياتر لە ھەمیشە دەھاتە بەرچاو. لە ھەمووى ئەو رووداوانە كە لە مالى قەومابوون ئاگادار بوو. خۇكوشتنى پىترۇكرىسپى، ھكومەتى ئاركادىو، گولەباران كرىنى ئەوى، بى خەيالى خۇزى ئەركادۇ بويندىيا لە ژىر دارەبەرۋو و دەيزانى كە ئاماراتتا ۋەك بىوھەژنىكى پاكىزە ئەركى گەرەكرىنى ئۇرليانۇ خۇزى بەئەستۆ گرتوۋە و دەرکەوت كورپە چكۆلە مندالىكى گەشتوۋە. خويىندن و نووسىن ھاوكات لەگەل زمان گرتن فىر ببوو. ئۇرسۇلا لە دەمى چوونەژوورەوۋەى كەوتە ژىر كارتىكرىنى گەرەيى كورەكەى و شەبەقى فەرماندەيى و برىسكانەوۋەى ھىز، كە لە لەشى دەتكا. زۆر سەرى سوورمابوو كە چۆن لە ھەموو رووداۋەكان ئاگادارە. ئۇرليانۇ بە گالته وتى: "ئەتۆ ھەمیشە دەترانى كە من جادوۋگەرم." دوايى ھەر بەراست وتى: "كاتىك ئەورۇ بەيانی منیان ھىتا ئىرە، بەبىرمدا ھات كە پىشتەر ھەموو ئەو بەسەرھاتانەم بىنيوۋە." لە راستىدا كاتى خەلك لە كەنار ئەو ھاواريان دەکرد، ئەو نوقمى خەيالاتى خۇى ببوو، سەرى سوورمابوو كە شار لە ماوۋەى سالىكدا ھىندە گۆراۋە. لقى دار بادامان شكاون، رەنگى

سەد سأل تەنبايى .....

خانۇۋەكان، كە شىن بوون و دوايى رەنگى سوورىان لىدابوو و جاريكى دىكە شىنيان كىرەبوونەۋە و دەنگىكى تىكەل و پىكەل و ناقۇلايان ھەبوو. ئۆرسۇلا ھەناسەيەكى ھەلگىشا و وتى: "چاۋەروانىت چ بوو؟ كات تىپەر دەبى."

ئۆرلىانۆ سەلماندى: "راستە بەلام ئاۋھاش خىرا نا." چاۋپىكەۋىتى ئەۋتۆ كە ھەر دوۋكىان ئەۋ ھەموۋە چاۋەروانى بوون و پىرسىيارانىكى كە ھەر دوۋ ئامادەيان كىرەبوون و ۋەلامىك كە دەبوو بىرىنەۋە، جاريكى دىكە بوونەۋە وتوۋىژىكى ئاسايى رۇژانە. كاتى پاسەۋان كۆتايى چاۋپىكەۋىتى راگەياندى، ئۆرلىانۆ لوۋلەكاغزەيەكى ئارەقاۋى لە ژىر دۆشەكەكى دەرھىتا، شىعەرەكانى بوون. ئەۋ شىعەرەكانە كە بە ئىلھام لە رىمىدىزىس دىنابوون و كاتى ئەۋىي جى ھىشتىبوو لەگەل خۆى بىرەبوون لەگەل ئەۋ شىعەرەكانە كە دوايى لە كاتى شەر دىنابوون، وتى: "قەۋم پى بدە كە كەس نەيانخوۋىتتەۋە. ئەۋشەۋە ئاگردانىان پى گەرم كە." ئۆرسۇلا قەۋلى پىدا. لە جىگاي خۆى ھەستا كە بۆ مائىئاۋايى ماچى كا، بە پەرتى وتى: "دەمانچەكەم بۆ ھىتاۋى." سەرھەنگ ئۆرلىانۆ بويندىا كاتى دىنابوو پاسەۋان ئاگاي لىيان نىيە، بە ئاسپايى وتى: "بە كارم نايە، بەلام بە ھەر حال بىمدەيە چونكە كاتى لىرە چوۋىە دەرەۋە لەۋانەيە بىتگەرپىن." ئۆرسۇلا دەمانچەكەكى لە نىۋ سىنگى دەرھىتا و ئۆرلىانۆ لە ژىر دۆشەك شارەبىيەۋە و دوايى لە سەرەخۆ وتى: "مائىئاۋايىم لى مەكە. لە ھىچ كەس مەپارىۋە و داۋا مەكە. خۆت لە لاي كەس چكۆلە مەكەۋە. ھەروا بىزانە لەمىژ سالا مەنيان گوللەباران كىرەۋە." ئۆرسۇلا بۆ ئەۋەي پىش بە گىراني خۆى بگرى، لىۋى خۆى گەزت و وتى: "بەردى سوورەۋەبوو لە سەر بىرىنەكانت دابنى."

گەرايەۋە و لە ژوورەكە دەرچوو. سەرھەنگ ئۆرلىانۆ بويندىا ئەۋەندە بە فەكرانەۋە بە سەر پى مايەۋە ھەتا دەرگا داخرا. ئەۋ كات گەرايەۋە شوپىتى خۆى لە سەر تەختە راكشا و دەستى لىك بلاۋكردن. لە مەنالىيەۋە، لەۋ كاتەۋە كە پىشگىزى رىۋادەۋەكانى دەرەك، وايدەزانى مەرگ بە نىشانەيەكى رىۋى بى ئەۋلاۋ ئەۋلا بە بى ھەلەي قەرەبوونەكراۋە، بەۋ ئىلھام دەرەك،

سەد سأل ته نیاپی .....

به لām ئیستا ئەگەرچی چەند سەعاتی زۆرتر بۆ مردن نەماوە، نیشانەی مردن خۆی پێشان نەدا. جارێک لە توکورینکا^۱ ژنیکی زۆر جوان هاتە ئوردوگا و لە پاسەوانەکان داوای چاوپێکەوتنی ئەوی کرد. ئیجازەیان پێ دا. لە دەمارگرژی هێندیک دایکان ئاگادار بوون کە بۆ چاککردنی نەوێی داهاوو کچەکانیان دەناردە جێ خەوی جەنگاوەرانی ناودار. ئەو شەو کاتی کچە هاتە ژوورەکە، سەرھەنگ ئۆرلیانو بۆیندیا شیعی پیاویکی دەھۆندەووە کە لە بارانەدا ریگای ون کردووە. پشتی لە کچەکە کرد هەتا ئەو وەرەقە کاغەزە و شیعرەکانی دیکە لە کەشەوی مێزەکە بنی و دەرگای داخا و ئەو کاتە بوو کە لە پێر هەستی بە نیشانە و ئیلهام کرد. دەمانچە لە کەشەو دەرھێنا و بێ ئەوێ رووی خۆی وەرگێڕی، بە کچە و ت: "تکایە مەیتەقینە."

کاتی دەمانچە بە دەست وەر سووڕا کچە دەمانچەکە دانواند و نەیدەزانی چ بکا.

بەم شیوەیە چوار جار لە یازدە داوێک کە بۆیان نابۆوە، رزگاری هات. لە لایەکی دی کەسیک کە نەیان توانیبوو دەسگیری بکەن شەویک هاتبوو سەربازخانە شۆرشگیرانی مانائۆرە و هاوڕینی خۆشەویستی ئەو، سەرھەنگ ماگنیفیۆ ویسبالی کە تایی هاتبوو و بۆ ئارەقەکردن خۆی لە جینگا خزانەبوو بە زەبری خەنجەر کوشتبوو. ئەو، کە ھەر لەو ژوورە چەند مێتر ئەولاتر لە جۆلانەیی خۆیدا نووستبوو، نەیزانیبوو. ھەولێ ئەو بۆ ریکخستنی پیشبیینیەکانی بێ فایدە بوو. بە شیوەی کوتوپر لە نیو شەبەقێک لە ئیلهامی سەرووی سروشت ئاگاداریان دەبوو، وەک دانیایی بێ خەوش و ئانی کە دەست بەسەرداگرتنی ئیمکانی نەبوو، جاری وابوو ئەو ھەندە سروشتی بوو کە ھەتا کاتیک نەقەومابان ئەوانی بە حیسابی پیشگژی دانەدەنا. جاری واش ھەبوو بێجگە لە خورافات شتیکی نەبوون. بە لām کاتیک مەحکوم بە ئیعدامیان کرد و ئاخوین ئاوتیان لێ پرسى بە بێ بچووکتەری گێروگرفت پیشبیینی خۆی، کە وەلامی پرسیارەکە پێ ئیلهام کردبوو، ھەلدا.

^۱ - Tucurınca

سەد سالى تەنبايى .....

وتى: "داوا دەكەم حوكمى ئىعدامى من له ماكوندۇ بەپتوہ بچى".
سەرۆكى داداگاي نيزامى نارەھەت و توورە بوو، وتى: "بويندىا زرينكى
مەكە. ئەوہ تەنيا فېلىكە بۇ دزىنى كات."
سەرھەنگ وتى: "ئۆہ لە بۇچوونى خۇتانداندا خاوەن دەسەلاتن، بەلام ئاخىرىن
ئاواتى من له ژياندا ھەر ئەوہيە كە وتم."

لەوہ زياتر شتىكى ديكەي پىشېينى نەكردبوو. ئەو رۆژە كە ئۆرسۇلا بۇ
چاوپىنگەوتنى چووبووە بەنديخانە، دواي ئەوہى ماوہيەك بىرى كردهوہ،
ئاخرەكەي بەو ئەنجامە گەيشت كە ئەو جارەيان رەنگە مەرگ ئامادەيى
خۆي پى رانەگەيەننى، چونكە مەرگى ئەو پىئوہندىي بە رووادوہوہ نەبوو، بە
بريارى ئىعدام كەران بەستراپۆوہ. بە دريژايى شەو نەخەوت و لە ژانى
برينەكانى ئازارى كىشا. ھىندەي بۇ رۆژى نەمايو كە لە رېرەو پىش
ژوورەكە دەنگى قەدەم لىدانى دەھات. بە خۆي وت: "ئەوہ دىن." بە بى ھىچ
ھۆيەك بىرى كەوتە سەر خۆزى ئەركادۇ بويندىا كە لەو دەمەدا و بەو
بەرەبەيانىيە سامناكە لە ژىر داربەرەكەدا فكر لەو دەكاتەوہ. نە ھەستى بە
ترس كرد و نە بە دلتنەنگى. لە بريدان، بە خاترى ئەوہ كە مەرگى داسەپاو
رېگەي پى نادا كۆتايى ئەو شتە بىينى كە بە ناتەواوى ھىشتوويەتەوہ،
ھەستى بە توورەيى كرد. دەرگا كرايەوہ و پاسەوان بە قۆرپيەك قاوہوہ
ھاتە ژوورى. سبەي ئەو رۆژە، سەرى ھەمان سەعات، وەزەكە ھەر بەو
حالە بوو. لە ژانى برينەكانى بن ھەنگلى وپتەي دەكرد. رۆژى پىنج شەممە
شېرىنيەكەي لەگەل پاسەوانان بەش كرد و لىباسى خاويىتى، كە بە بەرى
تەنگبوو، پۆشى و چەكمە قايشەكانى دە پىكرد. رۆژى ھەينى ھىشتا
گوللەبارانان نەكردبوو.

راستى ئەوہ بوو كە نەياندەويزا حوكمى ئىعدامەكە جىيەجىبەكەن.
نيزامىيەكان دەيانزايى كە خەلك دژى ئەوانن و گوللەباران كردنى سەھەنگ
ئۆرليانۇ بويندىا نەتەنيا لە ماكوندۇ بەلكو لە ھەموو ئاوايىيەكانى
دەورووبەرى زەلاوہكان ئەنجامىكى سامناكى سياسىي بەدواوہ دەبى. لەو
بارەوہ لەگەل كاربەدەستانى مەرکەزىي ئوستان بىرورايان گۆرپيەوہ.
شەممەشەو، كاتىك چاوەپروانى وەلام بوون، سەروان رۆگە كارنيسىرۇ و

سەد سالى تەنبايى

چەند ئەفسەرى دىكە رۆيشتە مەيخانەى كاتارىنۆ. تەنبا ئۆنك لە ترسى
 ھەزەشەى ئەوان ملىدا ئەو بەریتە ژوورى نووستى خۆى. ژنە پىنگوت:
 "يانەوئ لە باخەل پياوئىكا بنوون كە بەزووى دەمرئ. ھىچ كەس نازانى
 چۆن، بەلام ھەموو دەلئ ئەفسەرىك كە سەرھەنگ ئۆرلىانۆ بوئىدىا
 گوللەباران بكا، لەگەل تەواوى سەربازەكانى دەستە، يەك بە دواى يەكدا
 زوويان درەنگ دەكوژرئ و تەنات ئەگەر بۆ ئەوسەرى دونباش رابكەن،
 بى فایدەيە." سەروان رۆكە نىسئۆ ئەفسەرىكانى دىكەى ئاگادار كرد و
 ئەفسەرىكانىش كار بە دەستانى سەرھەتر. رۆزى يەكشەممە ھەر چەندە
 كەس بە ئاشكرا بلأوى نەكردبۆو و لە لايەن نىزاميانىشەو كەردەو يەك
 نەبىنرابوو كە ھىمنايەتئى پرىنگەرانى تىك بدا، ھەموو شار زانىبوويان كە
 ئەفسەرىكان پەنا بۆ ھەموو بيانوويەك دەبەن كە خۆيان لە ژىر بارى
 بەرپرسايەتئى ئىعدام بدزنەو. دەستوورى رەسمى بە پۆستى رۆزى
 دووشەممە راگەيشت. حوكمى ئىعدام دەبوايە ھەتا بىست و چوار سەعاتى
 دىكە جىيەجئ كرابا. ئەو شەو ئەفسەرىكان ھەوت تىكە كاغەزىان لە
 كلاوئىك ھاويشت و چارەنووسى شىواوى سەروان رۆكە كانىسئۆ بە
 دىتنى ناوەكە لە سەر پارچە كاغەزئىك كە لە كلاوەكە دەريان ھىتابوو
 ديارى كرا. بە گرى وتئ: "لە بەختى بەد راكردن ناكرئ. بە بىزووى لە
 دايكبووم و بە بىزوويش دەمرم." سەعات پىنجى بەيانى سەربازەكانى
 دەستەى ھەلئۆارد و لە ھەوشە بەرپىزى كردن و بە دوايدا مەھكومى
 بەورستە ئىلھامبەخشە لە خەو ھەستاند.

پىنگوت: "ياللا بوئىدىا. ھەستە برۆين وەختى ھاتووە."

سەرھەنگ وەلامى دايەو: "كەوابوو نىشانەى ئەو بوو، كە خەونم دەدئ
 برىنەكانم چاك بوونەو." رىيىكا بوئىدىا لەو كاتەو زانىبووى كە قەرارە
 ئۆرلىانۆى گوللەباران بكەن، ھەموو شەوئىك سەعات سئى دواى نىوەشەو
 لە خەو ھەلدەستا. لە ژوورەكەى خۆيدا بە تارىكى دەمايەو و لە
 پەنجەرەى نىوەكراو ھە دەيروانىيە قەبرىستان. ئەو تەختەى كە لە سەرى
 دانىشتبوو لە بەر پرخ و ھۆرى خۆزئ ئاركادىۆ دەلەرزىيەو. ھەموو
 ھەوتووى بەو جۆرە بە چاوەروانى تىنپەر كەردبوو، بە ھەمان سەرسەختى

سەد سالى تەنبايى .....

نەيتى، كە زەمانىك بە تەماي گەيشتنى نامەكانى پىترۆكرىسى چاۋەرۋان بوو. خۆزى ئاركادۇ پىنگوت: "ئەو لىرە گوللەباران ناكەن. نىۋەشەو ئەو لە سەربازخانە گوللەباران دەكەن ھەتا كەس نەزانى سەربازەكانى دەستە چ كەسانىكن. پاشان ھەر لەوئ دەينىژن."

رېنىكا ھەروا لە چاۋەرۋاندا مايەو. دەيگوت: "دەيىنى كە ئەو جانەوەرەنە ئەو لىرە گوللەباران دەكەن." ئەو ھەندە برۋاي بە قسەي خۆي ھەبوو كە تەنەت چۆن دەرگا دەكاتەو ھەتا بۆ مائىئاۋايى دەستى بۆ بەرز بكاتەو. خۆزى ئاركادۇ سوور بوو لە سەر ئەو ۋ دەيگوت: "تاھىلن ئەو بە شەش سەربازى ترساو بە شەقامدا رابرى. دەزانن خەلكى ئامادەن گىيانى خۆشيان فېداي ئەو بكەن." بەلام رېنىكا كە گوئى نەدەدايە بەلگە و دەلىلى مېردەكەي، لە پەنجەرە جيا نەدەبۆو. بە چەنەبازى دەيگوت: "دەيىنى كە ئەو كۆمەلە چ جانەوەرەنىكى پيسن."

رۆزى سى شەممە سەعات پىنجى بەيانى، خۆزى ئاركادۇ قاۋەكەي خواردبۆو ۋ سەگەكانى بەللا كەردبوون كە رېنىكا پەنجەرەي داخست ۋ بۆ ئەو ۋ بە زەويدا نەكەوئ دەستى بە لىۋارى تەختەكە گرت. ھەناسەيەكى ھەلگىشا ۋ وتى: "ئەو دەيھىنن، چەند جوانە!" خۆزى ئاركادۇ سەرى لە پەنجەرە بىردەدەرى ۋ چاۋى پى كەوت كە وىنەي لە رووناكايى بەياندا دەلەرزى. پشتى بە دىۋارەو ۋ دەستى لە بەر برىنەكانى بن بالى لە سەر كەمەر دانابوون. سەرھەنگ ئۆرلىانۆ بويندىا لە بەر خۆيەو زەمزەمەي دەكرد كە: "مروڤ دەبى چەندە نزم ۋ زەبوون بى ۋ چەندە بىچارە بى كە بەيلى ئەو شەش سەربازە قووندەرە بىكوژن ۋ ئەو نەتوانى ھىچ كاريك بكا." ئەو ھەندە بە توورەي ئەو رستەيەي دووپات كەردەو، كە سەرەنجام توورەبوونەكەي بوو بە جۆرىك خۆشى. سەرۋان رۆكە كارنىسىرۆ، بەو خەيالەي دوغايان دەكا، بەزەيى گرتبووى. كاتى سەربازەكان رووى تەھەنگەكانيان تى كەرد، رقەكەي بوو بە مادەيەكى تال كە زمانى كى كەرد ۋ ناچارى كەرد چاۋ لە سەريەك دابنى. ئەو كات برىسكانەو ۋ كازىۋەي بەرەبەيان كۆتايى ھات ۋ جاريكى دىكەش خۆي بىنى پانتۆلىكى كورتى دەبەر دايە ۋ كراۋاتى بەستوۋە. باۋكى چاۋپىكەوت

سەد سالى تەنبايى .....

كە لە پاش نيوەپۆيەكى خۆشدا ئەو دەباتە نينو چادريك، كە لەوئ سەهۆلى بىنى. كاتى دەنگى هاوارى بىست، وايزانى كە ئاخىرىن فەرمانى ئاگر بوو. چاوهكانى بە بە هەستىكى موچوپكاوى كردهو. چاوهپوان بوو بلاچەى ئاگرى تەنگەكان بىنى، كەچى تەنبا سەروان رۆكە كارنيسىرۆى دىت دەستى بە نيشانەى تەسلىم بوون بەرز كردهتەو و خۆزى ئاركادۆ بە تاپرى دوولولولەى بەسام و سوارهو، بە شەقامدا رادەبرى.

سەروان بە خۆزى ئاركادىزى وت: "تەقە مەكە خواى گەورە تۆى ناردو. " شەويكى دىكە دەست پىكرا. سەروان رۆكە كانيسىرۆ و شەش سەربازەكەى لەگەل سەرەنگ ئۆرليانو بويندىا بۆ رزگارىي ژەنەرالى شۆرشگىر، وىكتۆرىۆ مىدىنا كە لە رېژهاشا مەحكوم بە ئىعدام ببوو رۆيشتن.

تا ئەوەندە كات بە فىرۆ نەپوا، برىاريان دا بە چيادا برۆن، ريگايەكە خۆزى ئاركادۆ پىندا رۆيشتبوو و گوندى ماكوندۆى بنيات نابوو. هيتشتا حەفتەيەك تىپەر نەببوو كە تىگەيشتن ئىمكانى نىيە، بۆيە ناچار بوون بىبرىدى تەقەمەنى بە چەكى سەربازەكان لە جادەى خاكى پرمەترسى سەرەوئى چيا تىپەرن. لە نزىك گوندهكان ئۆردويان لى دەدا و يەككە لەوان لىباسى دەگۆرى و بە ماسىيەكى چكۆلەى زىر بەملەو بە رۆزى رووناك دەپۆيشتەدەرى، هەتا لەگەل ئازادىخوازن پتوهندى بگرى. ئازادىخوازن بەيانى رۆزى دواتر بۆ راو دەردەكەوتن و ئىتر نەدەگەپانەو. كاتى لە بەرزايى چيا رېژهاشايان بىنى، ژەنەرال وىكتۆر يومىدىنا گوللەباران كرابوو. شۆرشگىرەكان سەرەنگ ئۆرليانو بويندىايان بە دەرەجەى ژەنەرال بە فەرماندەى شۆرشگىراني كەنارەكانى كارىيى راگەيانند. ئەو كارەى قبوول كرد، بەلام چوونەسەرى دەرەجەى وەرنەگرت. لەگەل خۆى مەرجى كرد هەتا حكومەتى پارىزەران لە سەر كارىي، ئەو دەرەجەى قبوول نەكا. لە ماوەى سى مانگدا توانيان هەزار كەس چەكدار بكەن، كە هەموويان كوژران و چەند كەسىكىش كە مابوونەو خۆيان گەيانند بەرەى رۆژەلات. ئاخىرىن هەوال ئەو بوو كە ئەوان لە دوورگەكانى بچووكى

سەد سال تەنبايى .....

ئانتىل گەشتۈنە تە كاپۇدېلا فىلا^۲ و لەوئى دامەزراون. لە لاين دەولەتەو
 بلاوكرافىك تىلگراف كرا، كە دەيگەياند سەرھەنگ ئۇرليانۆ بويىندىا
 مردووه و لە ھەموو ولات بلاوكرافىيەو، بەلام دوو رۆژ دواتر، ھاوكات
 لەگەل تىلگرافى پېشوو، تىلگرافىكى دىكە گەشت كە راپەرىنكى دىكەى لە
 دەشتەكانى باشوور رادەگەياند، بەوجۆرە ئەفسانە و ناوبانگى سەرھەنگ
 ئۇرليانۆ بويىندىا، كە لە ھەموو شىۋىتىك و ھاوكات وجودى ھەبوو دەست
 پىكرا. ھەوالەكان ھاوكات بە دژ و كەمووپى راياندەگەياند كە ئەو لە فىلا
 نويف^۳ سەرکەوتووه. لە گواكامايال^۴ تىشكاوھ. سوورپىستەكانى مۇتيلون^۵ لە
 بەريەكان ھەلدېووه. لە گوندېك لە گوندەكانى زەلئى مردووه و، ديسان،
 بە چەكدارى، لە ئورمىتا سەرى ھەلتاۋەتەوھ. رىبەرانى حىزبى ئازادىخو،
 كە لەو كاتدا بۆ ھەلبۇاردنى پارلمان خەرىكى و تووېژ بوون، ئەويان بە
 گىرەشىۋىتىك دەزانى كە ئەندامى حىزب نەبوو. حكومەتى نىشتمانى ئەوى
 لە رىزى رىگران دانا و، بۆ سەرى خەلاتىكى بەرامبەر پىنج ھەزار پىزۆى
 ديارى كرد. سەرھەنگ ئۇرليانۆ بويىندىا، دواى شازدە جار شكان، لەگەل
 دوو ھەزار سوورپىستى چەكدار لە گوندان ھاتەدەر و دواى ھىرش بۆ
 پادگان، رېۋھاشاى داگىركرد. ستادى شەپى لەوئى دامەزراوند و شەپى
 لەگەل رىزىم راگەياند. يەكەم پەيامىك كە لە دەولەتەوھ وەرگىرت ئەوھ بوو
 ؛ ئەگەر بە ھىزەكانى خۆيەوھ ھەتا چل و ھەشت سەعاتى دىكە بۆ لای
 جەبەھى رۆژئاوا پشەكشە نەكا، سەرھەنگ خرىنلېدۆ ماركىزى گوللەباران
 دەكەن.

سەرھەنگ رۆكە كارنىسىزۆ، كە لەو كاتدا فەرماندەى دەستەى بە عۆدە بوو
 ، بە حالەتىكى تاساو تىلگرافەكەى دايە دەستى ئەو، بەلام، ئەو تىلگرافەكەى
 بە خۇشحالىيەكى چاۋەرۋاننەكراو خويىندەوھ.

^۲ - Capo Dela Vela

^۳ - Villa Nueva

^۴ - Guacamayal

^۵ - Motilon

سەد سالى تەنبايى .....

بە سەرسوورمانەوہ وتى: "چەند بەرزە، ئىستا لە ماكوندوش تىلگرافخانەمان ھەيە."

وہ لامەكەي بربازوہ. ھيوادار بوو بتوانى ھەتا سى مانگى دىكە ديسان ستادى خۆي لە ماكوندوش دامەزرىنتەوہ و ئەگەر لەو كاتەدا سەرھەنگ خرىنيلدوش ماركيزى بەزىندوويى دەست نەوكەوتايە، ھەموو ئەو ئەفسەرەنەي، كە ھەتا ئەو كاتەي گىرابوون، گوللەباران دەكرد. ئەويش لە ژەنەرالەكانەوہ دەستى پىكرد و دوايى بە ئەفراى خۆي دەستوور دەدا ھەتا كۆتايى جەنگ ئەو كارە دريژە پى بدەن. دواي سى مانگ كاتىك سەرگەوتوانە گەيشتە ماكوندوش، ھەولەين كەس كە لە سەر جادەي زەلى، ئەوي لە باوہش گرت، سەرھەنگ خرىنيلدوش ماركيز بوو.

مال پى بىوو لە منال. ئۆرسۆلا، سانتا سۆفيا دىلا پىدادى بە خۆي و كچەكەي و دووانەكەيەوہ، كە پىنج مانگ دواي گوللەبارانى ئاركادىۆ ھاتبوونە دونياوہ، ھىتابوونىە مالەوہ. پىچەوانەي ئاخىر ئارەزووي ئاركادىۆ، ناوي كچەكەي نا رىمىديۆس. دەيگوت: "دلىام مەبەستى ئەوہ بوو. ئەگەر ناوي ئۆرسۆلاي لى بنىم لە ژياندا زۆر ئازار دەچىژى." ناوي دووانەكانى نا خۆزى ئاركادىۆي دووھەم و ئۆرليانۆي دووھەم. ئامارانتا بەرپرسايەتتى گەرەكردنى ھەموويانى بەئەستۆ گرت. كورسىي دارى چكۆلەي لە سالون دانان و لەگەل مندالەكانى بنەمالەي دراوسى، ھەموويانى لەوي كۆكردەوہ. كاتى سەرھەنگ ئۆرليانۆ بويندىا لە نىوان تەقىنەوہي فشفشەي ئاگرىبازى و دەنگى ناقوسەكانى كلىسا گەرايەوہ، دەستەيەك كوپى مندالانە، ھاتنەوہي ئەويان بۆ مالەوہ بەخىر ھاتن وت. ئۆرليانۆ خۆزى، كە وەك باوكى بالاي بەرز بىوو و ئۆنېفۆرمى نىزامى شۆرپشگىرى دەبەر كردبوو، سلاوي نىزامى لەو كرد.

ھەموو رووداوەكان زۆر خۆش ھات نەبوون. سالىك دواي راكردنى سەرھەنگ ئۆرليانۆ بويندىا، خۆزى ئاركادىۆ و رىيىكا گويژتيانەوہ ئەو خانووەي كە ئاركادىۆ دروستى كردبوو. ھىچ كەس نەيدەزانى كە ئەو دەستىلەوكارەدا ھەبووہ و نەيھىشتووہ براكەي تىرباران بكري. خانووي نوئ لە باشترىن شوئيتى مەيدان ھەلگەوتبوو. دار بادامىك كە لە سەري

سەد سأل ته نیایی .....

سئ هیلانهی سینه سرخ ده بینران سییه ری له خانووه که ده کرد. ده رگای خانووه که گه وره بوو و چوار په نجه ره ی گه وره ی هه واگری هه بوو و بۆ هه موو که س ئاوه لا بوو. هاوړیکانی پیشووی رینیکا ، له نئو ئه واندا چوار کچی بنه ماله ی مؤسکوته، که هیشتا میردیان نه کردبوو، جارنیک دیکه گولدوژی سالا نی پیشوویان که له هه یوانی گولانی بگۆنیا دهستی لی هه لگیرابوو. دهست پیکرده وه.

خۆزئ ئارکادۆ وهک پیشوو مشه خۆزی زهوی و زاری ده کرد. حکومه تی پارێزه ران ئه و زهوی و زارانه ی به ناوی ئه وه وه به ره سمی ناسیبوو و هه موو رۆژئ ئیواران به سواری ئه سب و له گه ل سه گه کانی راوی و تفهنگی دوولوله و ریزیک که رویشک، که به فیتراک زینی ئه سبه که یه وه هه لواسرا بوون، ده گه رایه وه ماله وه. سالاوی له رینیکا کرد که له نه هارخۆری بوو و سه گه کانی له حه وشه به سته وه و که ریشکه کانی برده ئاشپه زخانه خوینیان بکا. ئه و جار رۆیشه ژووری نووستن جله کانی بگۆرئ. رینیکا پاشان ده یگوت کاتیک میرده که ی چووبووه ژووری نووستن، ئه و ده رگای حه مامی له سه ر خۆی داخستوه و ئاگای له هیچ نه بووه. باوه پرکردن به قسه کانی زۆر ئاسان نه بوو، به لام قیافه ی حه قبه دهستی ئه و بی تاوانی ئه وی ده سه لماند و ده لیلیکیش نه بوو که رینیکا پیاویک بکوژئ که به و جۆره ی ئه وی له ژیاندا به خته وهر کردوه. ئه و رووداوه رهنگه ته نیا رووداویک بوو که راستیه که ی هه رگیز له ماکوئندۆ ئاشکرا نه بوو. هه ر له و کاته دا که خۆزئ ئارکادۆ ده رگای ژووری خه وی داخست، دهنگی ته قه ی ده مانچه یه ک به سه رتاسه ری مالدیدا گه را. جۆگه له خوینیکی باریک له ژیر ده رگای ژووره که هاته دهر و له سالاون تیه پری و گه یشته شه قام و به دریزایی پیاده ره وه کانی ناریک خه تیکی راستی بری و، له پلیکانان سه رکه وت و له شه قامی "تورکان" گوزه را و له سه ر پینچی هه وه ل به لای راست و دوا یی به لای چه پدا بای دایه وه و بۆ لای مالی بنه ماله ی بویندیا رۆیشه پیش و به بن ده رگای داخراودا وه ژوور که وت و گه یشته سالاونی و، به ده وری میزی نه هارخۆریدا گه را و به هه یوانی گوله بگۆنیاکاندا دریزه ی به ریگای خۆیدا و بی ئه وه ببیندرئ له

سەد سال تەنبايى .....

ژىر كورسى ئاماراتتا، كە خەرىكى دەرسى حساب وتەنەو بە ئۇرلىانۇ خۇزى بوو، رابرد و بە نىو ەمبارىدا گەيشتە ئاشپەزخانە. ئۇرسۇلا، كە بۇ نانكرىن سى و شەش ەيلكەى شەقاندبوو، ھاوارى كرد: "يا مريەمى پىرۇز."

بە دواى جۇگەلە خويىندا رۆيشت. بۇ دۇزىنەو ەى سەرچاوەى خويىتەكە، بە نىو ەمبار و ەيوانى گولە بگۇنباياندا رابرد كە دەنگى گۇرانى ئۇرلىانۇ خۇزى گوى لى بوو كە سى و سى، شەش و شەش و سى نويى دەگوت و لە ژوورى نەھارخۇرى و سالۇنى تىپەرى و ەتا كۇتايى شەقام رۆيشت و سەرەتا بە لای راست و پاشان بە چەپدا وەرسوورا و گەيشتە شەقامى توركان. نەيزانىبوو كەوشى رەحتى دەپى دايە و بەرەلپىتەى ئاشپەزى لە خۇ نەكرۇتەو. گەيشتە مەيدانى و، چووە بەر دەرگای مالىك كە ەرگىز پى تىتەنابوو. پالى بە دەرگای ژوورەو نە، بۇنى توندى بارووت ەيتەدى نەمابوو بىخىكىتى.

خۇزى ئاركادۇى لە ژوورى خەوتن بىنى كە لە سەر زەوى كەوتووە و سەرچاوەى خويىتەكەى دۇزىيەو، لە گوى راستى لاشەكە كە ئىستا مەيى بوو و نەدەھات. برىنكىان لە لەشيدا نەدۇزىيەو، نەيانتوانى ئامىرى كوشتىش بدۇزنەو، ەروا كە نەيانتوانى بۇنى توند و تىژى بارووت لە نىوبەرن. سەرەتا كەلاكەكەيان سى جار بە لىكە و سابوون شووشت و پاشان بە خوي و سرکە و دوايى بە خۇلەمىش و لىمۇ دايانمالى و، سەرەنجام لە بۇشكەيك ئاوى كلىسايان رۇكرد و شەش سەعات بەو جۇرە ەيشتىانەو، ئەوئەندەيان دامالى، خالكوئىيەكانى لەشى كال بوونەو. بە بىريان داھات ئالەت و زەردەچىنەو و گەلای دارى غارى لىبدەن و رۇژىكى تەواو لە سەر ئاگرىكى ەندى بىكۇلتن، بەلام لاشەكە خەرىك بوو دەگەنى، بۇيە ناچار بوون يەكجار بە پەلە بە خاكى بسپىرن. لە تابووتىكى تايىتەيان نا كە دوو مىتر و سى سانتىمىتر درىژايى و مىترىكو دە سانتىمىتر پانايى بوو، لە ناوہو بە وەرەقەى ئاسن و پىچى پۇلا توند كرابوو، بەوھالەش بۇنى توندى بارووت لە شەقامەكانى رىرەوى جەنازەكە دەھاتە بەر لووت. قەشە نىكانور بە جەرگى ەلمساو وەك تەپلى، كە

سەد سالى تەنبايى .....

نەخۇش بوو و لەجىگادا كەتبوو دوغاي ليخۇشبوونى بۆكرد، لەگەل ئەوئەشدا كە لە مانگەكانى دواييدا لە دەورى گۆپەكەي چەند ديواريان كيشا و خۇلەميش و قسليان لە نيۆ ديوارەكان كرد، بەلام گۆرستان هەتا سالانى دواييش بۆنى بارووتى ليندەهات، هەتا سەرەنجام موهەنديسانى شيركەتى مۆز سەرگۆپەكەيان بە چيمەنتۆ دارشت. هەر كە لاشەكەيان لە مالهەو بەردەدەر، ريبيكا دەرگاي مالهەوى داخست و خۆى لەوى زيندەبەگۆر كرد. بەندكراو لە تويزيكي ئەستور كە هيچ وەسەسەيەكى سەرزەوى نەتوانى كاري تى بكا. تەنيا جاريكيان، زەمانيك كە پير و داکەوتو ببوو، لە مالهەو چووەدەرى، كەوشيني بە رەنگى زيوى كۆن دەپيدا بوو و كلاوينكى لە گۆلانى بچكۆلە بە سەرەوە بوو. كاتيک بوو كە يەهوودىي سەرگەردان بە شاردا رادەبرد و گەرمایەكى كە بە دواي خۆيدا هيتابوو ئەوئەندە بەتين بوو، بالندان تۆر پشتى پەنجەرانيان دەدراند و لە ژوورى خەوتنى مالاندا دەمردن. كەرەتى ئاخىر كە بەزیندوويى بينيان، كاتيک بوو كە دزيك ويستبووى بچيتە ژوورى، بە گولە كوشتبووى. دواي ئەو، بيچگە لە ئارخيندا^۱ كە خزمەتاکر و هاوئەمى بوو، كەسى ديكە پيوەندي پيوە نەگرت. جاريك زانيان كە نامە بۆ قەشە دەنوسى. دەيگوت كە قەشە كۆپى مامبەتى، بەلام هيچ كات روون نەبۆو، لە وەلامدا نامەيەكى پى دەگا يان نا. شار ئەوى فەرامۆش كرد.

سەرەنگ ئۆرليانز بويندىا، لەگەل ئەوئەشدا سەرگەوتوانە گەرابۆو، زۆر لە وەزەكە رازى نەدەهاتە بەرچاو. دەستەكانى دەولەتى بى بەرەرهەكانى تەسيلم دەبوون و ئەو كارە ئازادىخوازانى بە سەرگەوتينيكى وەهمى هيوادار دەكرد، هيوايەك كە لە نيۆبردى لە بەرژەوئەنديا نەبوو. بەلام شۆرشگيزان و لە هەموويان زۆرتەر سەرەنگ ئۆرليانز بويندىا، راستىيەكەيان دەزانى. هەر چەند لە و كاتەدا زۆرتەر لە پينج هەزار كەسى لە ژير فەرماندا بوو و بە سەر دوو مەلەبەندى كەنارى دەريادا حكومەتى دەكرد، بەلام هەستى دەكرد وەك لە دەريايەكدا گەمارۆ درابى. وەزەى ئەوئەندە پەريشان بوو كە كاتيک فەرمانى دا بورجى ناقووسى كيشا كە بە

^۱ - Argenida

سەد سالى تەنياسى .....

تۇپ ويران بىوو چاك بىكەنەو، قەشەنىكانور بە نەخۇشى لە جىگادا رايگەياند: "كاريكى گەوجانەيە. پەيرەوانى عيسا كلىسا خراپ دەكەن و چەند وەستايەك دروستى دەكەنەو." بۇ دۆزىنەوۋى رىنگاي رزگارى لە تىلگرافخانى دەمايەو و لەگەل فەرماندەي ناوچەكانى دىكە پىئوۋەندى دەگرت و ھەموو جارى زۆرتەر باوۋەپى دەھىتا كە شەپىكى دۇراو دەكەن. كاتى ھەوالى سەرگەوتتەكانى تازەي ئازدىخوازان گەيشت، بە بلاوكردەنەوۋى بربارنامەيەك جىژنيان گرت، بەلام ئەو لە رووى نەخشە پىشەرۋىي ئەوانى سەير دەكرد و دەيزانى ھىزەكانى گەيشتوۋنەتە دارستان و لە بەرامبەر پىشكەي مالاريا و مېشۋولەي دىكە لەخۇيان بەرگري دەكەن و بە شۋىتىكدا دەرۋنە پىش كە نابى بېرۇن. لەگەل ئەفسەرەكانى دەرەدەلى دەكرد، دەيگوت: "بەخۇرايى وەخت بە فيرۇ دەدەين. ئەو قورمساخانى ئەندامى حىزب بۇ كورسىي پارلەمان گەدايى دەكەن و ئىمەش لىرە وەختەكەمان بەفيرۇ دەدەين." لە شەوانى بىدارىدا، لەو ژوورە كە بەمەرگ مەحكوم بىوو، لە جۇلانەيەكدا رادەكشا و نوپنەرانى پارلەمانى دەھىتا بەرچاوى، كە لىبادىكى رەشىيان دەبەر كىردوۋە و لە ھەواي ساردى بەيانىي زوودا لە كاخى سەركۇمار دىنە دەرئ، يەخەي كۆتەكەيان ھەلدەدەنەو و دەستيان رىك دەخەن، بە ورتەورت دەچنە ئەو كاخە تاريك و پىسانەي بەيانى زوان، ھەتا سەبارەت بە قسەكانى سەركۇمار وتوويژ بىكەن، كاتى وتبووى: "بەلى" مەبەستى چ بوۋە، كاتى وتبووى: "نا" چ مەبەستىكى ھەبوۋە و تەناتە مەبەستى سەركۇمار لە وتنى شتاتىك بىجگە لە "بەلى" و "نا"ش. تىدەگەيشت نوقمى ئەو خەيالەتە، لە ژوورى گەرمى خۇي كە پلەي گەرمى دەگەيشتە سى و پىنج درىژ بىوو، ھەروا كە مېشۋولەي لە خۇي دوور دەخستەنەو، دەيدى كە بەرەبەيانىكى سامناكى لەپىشە و ئەو بە پىاوەكانى خۇي فەرمان دەدا خۇيان لە دەريا باوين.

لە يەككە لە شەوۋەكانى گوماندا، وەختىك پىلار تىرنىرا لەگەل سەربازەكان لە ھەوشە گۇرانىي دەگوت، داواي لىكرد فالى وەرەقى بۇ بگريتەو. پىلار تىرنىرا داواي ئەوۋى سى جار وەرەقەكانى رىز كىردن و كۆي كىردەنەو تەنيا شتىكى بەوى گوت ئەوۋە بوو: "ماناي بەوردى نازانم، بەلام زۆر

سەد سأل ته نيايى .....

روونه. ئاگات له دەمت بئى. "دوو رۆژ دواتر كەسنىك قورىيەكى قاوهى بئى شەكرى دا بە سەربازىاوه رىك و ئەويش دايە دەستى كەسنىكى دىكە و ئەو كەسەش بە كەسنىكى دىكە هەتا ئەو قۆرىيە دەست بە دەست گەرا و گەيشتە دەفتەرى سەرھەنگ ئۆرليانۆ بويندىا.

ئەو قاوهى داوا نەكردبوو، بەلام چونكە قاوه ھاتبوو بەردەمى، خواردىيەو. ئەو ستيركئىنە كە لە قاوھە كرابوو بۆ كوشتنى ئەسپىك دەبوو. كاتى برديانە مالەو بە سەر يەكدا نوشتابۆو و لىك ترازابوو. زمانى ھاتبوو دەرى. ئۆرسۆلا بۆ رزگارى ئەو لەگەل مەرگ بەربەرەكانى كرد، دواى ئەوھى زگى بە داودەرمانى رشانەو شۆردەو، ئەوى لە پەتوويەكى گەرمەو پىچاو و دوو رۆژان سىپىتەى ھىلكەى دەخوارد دا هەتا لەشى تىشكاوى پلەى گەرمای ئاسايى خۆى ھاتەو دەست. رۆژى چوارەم لە مەترسىيە مردن رزگارى ببوو. بە پىچەوانەى ويستى خۆى، ئۆرسۆلا و ئەفسەرەكانى ناچارىان كرد ھەفتەىكى دىكەش لە جىگادا بمىنیتەو. ئەو كات بوو زانى شىعرەكانىان نەسووتاندوو. ئۆرسۆلا بۆى باس كرد كە: "ئەو دەويست پەلە بكەم، ئەو شەو كاتى ويستم ئاگردان ھەلكەم بە خۆم وت باشتەر سەبر بگرم ھەتا تەرمەكەى دەھىتەو. "لە گىژى تەماويى چاكبوونەو، ھەروا كە بووكەلەكانى تۆز و خۆلگرتووى رىمىدىۆس دەورووبەريان گرتبوو، سەرھەنگ ئۆرليانۆ بويندىا بە خويندنەوھى شىعرەكانى دەورانى تىكۆشانى ژيانى خۆى جاريكى دىكەش زىندوو كردهو. سەر لە نوئ خەرىكى نووسىن بۆو. لە سنوورى شەپكى بە دواپۆژدا، بە سەعات ئەزموونى خۆى لە گىژاوى مەرگدا بە شىوھى شىعرى جوان دەربەرى. بىرەكانى ئەوھندە رووناك بوون، كە دەيتوانى لە ھەر لايەكەو درىژەيان پىندا. شەويك لە سەرھەنگ خرىنلەو ماركىزى پرسى: "ھاوړىم بلئى بزەنم ئامانجى تۆ لە شەركردن چىيە؟"

سەرھەنگ خرىنلەو ماركىز وەلامى دايەو: "بۆ حىزبى گەورەى ئازادىخووان شەپ دەكەم، دەلىلى لەو ھەشتەر؟"

سەد سال تەنبايى .....

ئەو وتى: "خۇش بە حالت، تۆلانى كەم ھۆى شەركردنت دەزانى، بەلام من تازە تىگەشتووم كە تەنبا بۆ غوروورى خۆم بەشەپ دىم."

سەرھەنگ خرىنلدىۆ ماركىز وتى: "زۆر خراپە."

سەرھەنگ ئۇرلىانۆ بويندىا كە لە ترسى ھاوپىكەى ھاتبۆو سەرھال، وتى: "ئەرى، بەلام باشتر لەو ھە كە مەرۆف ھەر نەزانى بۆ گەشتن بە چ ئامانچىك شەپ دەكا." چاوى لە چاوى بېرى و بە پىكەننەو ھە وتى: "يان ھەك تۆ، شەپكردن بۆ شتىك كە لە لای ھىچ كەس مانايەكى نىيە."

بوغرايى نەيھىشت لەگەل دەستە چەكدارەكانى نىو ولات پىوھەندى بگرى، لانى كەم ھەتا ئەو كاتە كە رىبەرانى حىزب بەرەسمى ئەويان ھەك رىگر نەناساندبوو، ئەو ھەي نەكرد. بە ھەر حال دەيزانى ھەر كە دەست لەو بوغرايى بى كەلگە

ھەلگرى، ديسان شەپ دەست پىدەكاتەو ھە. دەورەى نەخۇشى ھەلىك بوو ھەتا لەو بارەو ھە بىر بكاتەو ھە.

ئۇرسۇلاى رازى كرد پاش ماو ھە مىراتە شاراو ھەكى خۆى لە ئىختىار بىنى. ئەو چار سەرھەنگ خرىنلدىۆ ماركىزى كرده فەرماندەى نىزامى و غەيرە نىزامىى ماكۇندۆ و بۆخۆى بۆ پىوھەندى لەگەل ھىزى شۆپشگىزىرانى ژوورەو ھە رۆشت.

سەرھەنگ خرىنلدىۆ ماركىز نەتەنبا باشترىن دۆستى سەرھەنگ ئۇرلىانۆ بويندىا

بوو، بەلكو ئۇرسۇلاىش ئەو ھە بە يەكىك لە ئەندامانى بنەمالەى خۇيان ھەردەگرت. پىاويكى بەرووان جوان و شەرمىون بوو و خۇشپەفتارىى دەروونىى بۆ شەپ زۆرتەر دەشا ھەتا بۆ حكومەت كردن. راوئىكارە سىياسىيەكانى بەئاسانى توانيان ئەو لە خوارەپىچەكەى باو ھەكاندا گىژ بكن. بەو حالەش توانى ئاشتى و ھىمنايەتى بە جۆرىك لە ماكۇندۆ دامەزىتنى كە سەرھەنگ ئۇرلىانۆ بويندىا بتوانى سالانى پىرىى خۆى لەو ھە بەئاسوودەىى بە دروستكردنى ماسىيە زىرە بچكۆلەكان تىپەر بكا. ھەر چەند لە مالى دايك و باوكى دەژيان، بەلام ھەوتووى دوو سى رۆژ لە مالى ئۇرسۇلا نەھارى دەخوارد. شىو ھە بەكارھىتەنى چەكە

سەد سالى تەنبايى ....

جۆرەبەجۆرەكانى قىرى ئۆرلىانۆ خۆزى دەکرد. ھەوھلىن مەشقە
نيزامىيەكانى پىت و بە ئىجازەى ئۆرسۆلا، بۆ ئەوھى بىتتە پىاويكى لىھاتوو
چەند مانگان بىردىيە سەربازخانە. خرىنلىدۆ ماركىز چەند سالى پىشتىر،
كاتىك زۆر گەنج بوو ئاماراتى خۆش وىستبوو، بەلام ئەو كات، كە
ئاماراتا غەرقى ئەوينى پىترۆكرىسى بوو، گالتەى پىكردبوو. خرىنلىدۆ
ماركىز چاوپىكەوان مایەوھ. جارىكىان لە بەندىخانەوھ نووسراوىك و ھىندىك
پارە و دەدوازە دەسرەى بۆ ئاماراتا نارد ھەتا پىتى ھەوھلى ناوى باوىكى
لە سەر گولڈوزى بكا. ھەفتەيەك دواتر ئاماراتا دەسرە گولڈوزىكراوھكانى
لەگەل پوولەكە بۆ ناردەوھ بەندىخانە. چەند سەعات سەبارەت بە رابردوو
بەيەكەوھ قسەيان كرد. كاتى ئاماراتا لەوى دەروىشت خرىنلىدۆ ماركىز
پىنگوت: "كاتى لىرە بىمە دەرى لەگەل تۆ زەماوھند دەكەم." ئاماراتا
پىكەنى، بەلام ھەروا كە دەرسى بە منالەكان دەگوت، بىرى لەوھ دەكردەوھ
و ھەولى دەدا ئەوينى لاوى خۆى سەبارەت بە پىترۆكرىسى لەودا زىندوو
بكاتەوھ. رۆژانى شەممە، كە رۆژى چاوپىكەوتنى زىندانىانبوو، دەروىشتە
مالى داك و باوىكى خرىنلىدۆ ماركىز و لەگەل ئەوان دەروىشتە بەندىخانە.
لە يەكك لەو شەممەيانەدا، ئۆرسۆلا لە چاوپىكەوتنى ئەو لە ئاشپەزخانەدا
سەرى سوورما. چاوپىكەوان بوو بىسكوپتەكان لە تەندور درىن ھەتا
باشترىنى ئەوان لە دەسرەكەيەوھ بىچى كە بۆ ئەو مەبەستە گولڈوزى
كردبوو.

ئۆرسۆلا پىنگوت: "لەگەل ئەو زەماوھند بكا. دۆزىنەوھى پىاويكى دىكەى
وھك ئەو زۆرىش ھاسان نىيە."

ئاماراتا واى نواند كە دۆكردەوھىكى تووپە لە خۆى پىشان دەدا.
وھلامى دايەوھ: "من پىويستىم بە راوھپىاونىيە. ئەو بىسكوپتەنەش بۆيە بۆ
خرىنلىدۆ دەبەم كە زگم پىى دەسووتى، چونكە زوو يان درەنگ ئىعدامى
دەكەن."

ئەوھيانى بەراستى بى ئەوھ فكريكى ئەوتۆى كىردىتەوھ، وت. بەلام لەو
كاتەدا دەولەت ھەرەشەى كردبوو كە ئەگەر ھىزى شۆرپىگىز لە رىھاشا
نەچىتەدەر سەرھەنگ خرىنلىدۆ ماركىز ئىعدام دەكەن. چاوپىكەوتتەكان

سەد سالى تەنبايى .....

قەدەغەكران. ئاماراتتا دەرگايى لە سەر خۆى داخستبوو و دەگرىا. ھەست بە تاوان، راست وەك ئەو كاتەى رىمىدىيۇس مردبوو، ئەوى ئازار دەدا. ھەر وەك ئەو ھەند قسەيەكى ساكارى ئەو ديسان بوويىتە ھۆى قەتلىكى دىكە. دايكى دلخوشىي دەدايەو و دلئاي دەكرد كە بىگومان سەرھەنگ ئۇرليانز بويندىا

بۇ پىشگىرى لە ئىعدام كردنى چارەيەك دەدۆزىتەو ە، قەولى پىدا كاتىك شەر تەواو بوو بۇخۆى كارىك دەكا خرىنيلدۇ ماركىز لىنى نىك بىتەو ە. پىش بەسەرچوونى زەمانى وادەكە، وەفای بە قەولى خۆى كرد و كاتىك خرىنيلدۇ ماركىز لە پلەى فەرماندەى نىزامى و غەيرە نىزامىي خۆى باغر بوو جارىكى دىكەش ھات بۇ مالىان، ئەوى وەك منالى خۆى وەرگرت و بە زىرەكىيەكى زۆرەو دەستى بە پىھەلاگوتنى كرد. كۇشا زۆرتەر بىيىتەو ە، لە قوولايى دلبيەو ە ئاواتەخواز بوو ئەو بەلىتى زەماوەند لەگەل ئاماراتتاي بىتەو ە ياد. دوعاكانى قبول بوو. ئەو رۆژانەى كە سەرھەنگ خرىنيلدۇ ماركىز بۇ نەھار دەھاتە مالىان، داوى نەھار لە ھەيوانى گولە بگۇنياكان لەگەل ئاماراتتا تەختەنەردى دەكرد. ئۇرسۇلا شىرقاوەى بۇ دەبردن و بە منالەكان رادەگەيشت ھەتا لىيان تىك نەدن. ئاماراتتا ھەموو كۇششى خۆى بەكار دەھىنا ھەتا جارىكى دىكە ژىلەمۆى ئەوينى لاوى ھەست پى بكاتەو ە. بە نىگەرانى و دلەكوتەيەكى كوشندەو ە چاوەپوانى رۆژانى چاوپىكەوتن و پاش نىوەرۇيانى تەختەنەرد بوو و، زەمان لە ھاودەمىي ئەو شەرەكەرە بە توندى تىدەپەپى كە ناوەكەى وەھا ئەوى خەمبار دەكرد، پەنجەى لە ئالوگۇپى مۇرەكانى ختەختەدا دەلەرزى. رۆژىك كە سەرھەنگ خرىنيلدۇ ماركىز جارىكى دىكەش داواى لى كرد مېردى پى بكا، ئاماراتتا داواكەى رەت كەردەو ە.

پىگوت: "من لەگەل ھىچ كەس زەماوەند ناكەم، بەتايىەتى لەگەل تۇ، تۇ ئەو ەندە ئاشقى ئۇرليانزى كە چونكە ناتوانى لەگەل ئەو زەماوەند بەكى، دەتەو ەى لە جىگاي ئەو لەگەل من زەماوەند بەكى."

سەرھەنگ خرىنيلدۇ ماركىز پياويكى لەسەرەخۇ بوو، وتى: "ئەو ەندە پى دادەگرم ھەتا سەرەنجام رازى دەبى." درىژەى بە چاوپىكەوتەكانى دا.

سەد سالى تەنيائى ....

ئاماراتتا دەرگاي ژوورەكەي دادەخست و خۆي دەخواردەوۈ نەگري و قامكى دەگوئييان دەنا گوئي له دەنگي نەبي، كاتى ھەوالەكانى شەپ بۆ ژۆرسۆلا دەگىرپتەوۈ و لەگەل ئەوۈشدا، كە بۆ چاوپىكەوتنى ھەراسان بوو، لە ژوورەكەي دەرەكەوت.

لەو كاتەدا، سەرھەنگ ئۆرليانۆ بويندىا ھەر بە دوو ھەوتوۈ جارېك راپۆرتىكى چروپېرى بۆ ماكوندۆ دەنارد، بەلام تەنيا جارېك ئەويش پاش ھەشت مانگان شتىكى بۆ ژۆرسۆلا نووسى. پەيكى تايبەتى، پاكەتتىكى لاک و مۆركراوى بۆ ژۆرسۆلا ھيتا مالى و، لە لاپەرى كاغەزى نيو پاكەتەكەدا دەستخەتە جوانەكەي سەرھەنگ دەبينرا، كە نووسىبوۈي: "لە قەشە بە چاكى ئاگادارى بكە، چونكە بەوزوانە دەمرى." ئۆرۆسۆلا بەترسەوۈ وتى: "چونكە ئۆرليانۆ دەلى، بىگومان راستە، ئەو دەزانى." بە يارمەتى ئەوانى ديكە، خۆزى ئاركادۆ بويندىيان برە ژوورى خەوتن. لەو ماوۈيەدا كە لە ژىر داربەرۈوۈكەدا مابۆۈ، توانىبوۈي ھەر چەند ھەز بكا وەزنى خۆي بەرپتە سەرى، بەجۆرىك كە ھەوت پياو نەيانتوانى لە زەوى بەرزى كەنەو. ناچار بوون ھەتا سەرتەختى خەوتن رايكىشن. كاتى پىرەمىردى بەكەلەش بە دەموچاۈي سووتاۈبوۈ لە بەر ھەتاۈ و باران ھەناسەي دەكىشا، بۆنى كارگى تازە و برش و بۆگل بە ژوورپدا بلاۈ دەبۆۈ. سبەي ئەو رۆژە لە سەر تەختە خەوۈكەي نەماۈو. دواي ئەوۈي ھەموو ژوورەكانيان پشكى ئۆرسۆلا ديسان لە بن داربەرۈوۈكە دۆزىيەو. لەگەل ئەوۈشدا زۆر بەھىز بوو. خۆزى ئاركادىۈ بويندىا ھەوسەلەي كىشەكىشى نەبوو. لە لاي ئەو ھىچ شتىك جياوازىي نەبوو. گەرانەوۈ بۆ ژىر داربەرۈوۈكە بە مەيلى خۆي نەبوو، تەنيا لە بەر ئەوۈ بوو كە بەدەنى بى ئىرادە و لە بەر خووپىگرتن بۆ ئەوۈ گەرپابۆۈ.

ئۆرسۆلا ئاگادارىي لىدەكرد و خواردنى دەدايە و ئۆرليانۆش ھەوالى بۆ دەبردن. بەلام لە راستىدا تەنيا كەستىك كە دەيتوانى پىنەندىي پىنە بگرى، پرودىنسىۈ ئاگىلار بوو. پرودىنسىۈ ئاگىلار كە لەو زەمانەيدا چى بە بەرەوۈ نەماۈو، رۆژى دوو جار دەھاتە لاي و بە يەكەوۈ دەدوان، لە كەلەشىرى جەنگى دەدوان و قەوليان بە يەكتر دەدا بۆ سەيرى سەرەكەوتنى خۆيان و،

سەد سال تەنبايى ....

بە خاتىرى ئەو لە رۆژانى يەكشەممەي ماندووكەرەي دەورانى مردندا
هەوسەلەيان نەچى، مەزرايەك بۆ پەرورەدەكردنى بالئەدى جوان دروست
بکەن. پرسۆدینىسىۆ ئاگيلار دەيشۆرد و خواردنى بۆ دەهيتا و لە پياويكى
نەناسراو بە ناوى ئۆرليانوۆ كە پلەي سەرھەنگى لە شەردا ھەبوو، داستانى
سەيرى بۆ دەگىزايەو. خۆزى ئەرکادۆ بويندىا كاتى بەتەنيا دەمايەو، بى
پسانەو خۆى بە بىرەوهرى ژوورەكانى خەرىك دەکرد: لە خەيالاً دەيدىت
كە لە جىگا دەچىتەدەر و دەرگای دەكاتەو دەچىتە ژوورىك دروست وەك
ژوورەكەي پىشوو بە ھەمان تەختەخەوى ئاسن، بە ھەمان كورسىيە
داربىيەكەو، بە ھەمان وىنەي مریەمى چارساز لە دیواری رووبەرۆو.
لەو ژوورەو بۆ ژوورىكى دىكە كە ھەرەك ئەو بوو دەپۆشت و دەرگای
دەكردەو و پى دەنايە ژوورىك وەك ئەو ژوورە و دوايى ژوورىكى دىكە
و ھەروا ھەتا بى برانەو. خەزى دەکرد كە لەو ژوورەو بۆ ئەو ژوور
بپوا.

وايدەزانی بە كۆشكى ئاويئە بەنددا دەپوا كە دیوارەكانى بە ئاويئەي
بەرامبەرى يەك داپۆشراو. سەرەنجام پرسۆدینىسىۆ ئاگيلار دەستىكى لە
شانى دەدا. ئەو كات لە ژوورىكەو بۆ ژوورىكى دىكە دەگەپايەو و
رىگەي خۆى بە پىچەوانەو دەبىيەو و سەرەنجام پرسۆدینىسىۆ ئاگيلارى لە
ژوورى راستیدا دەديتەو. بەلام شەويك، دوو ھەوتوو دواي ئەو
بردىيانە سەر تەختەخەو، پرسۆدینىسىۆ ئاگيلار لە ژوورىكى تەنىشت
ژوورەكەي دەستىكى لە شانى دا و بەو خەيالەي ئەو ژوورى خۆيەتى،
لەوئە ماپەو. بەيانى رۆژى دوايى كاتىك ئۆرسۆلا بەرچايى بۆ دەبرد، لە
كۆتايى رىرەوەكەدا چاوى بە پياويكى قەلەو و كورتەبالا كەوت لىباسىكى
رەشى دەبەردا بوو و لىواری كلاًو رەشەكەي ھەتا سەر برۆيان
داكىشابوو. ئۆرسۆلا وايزانى: خودايە! ئامادەم سویتد بخۆم مىلكياديسە."
بەلام ئەو پياو كاتائورە بو، براى ويسيتاسیۆن كە لە ترسى نەخۆشىي بى
خەوى لە مالەو رايكردبوو، ئىتر كەس نەيزانىبوو لە كوئيە. كاتى
ويسيتاسیۆن ھۆي گەپانەو لى پرسى، بە زمانى خۆيان وەلامى داو: "بۆ
بەپىكردنى جەنازەي سولتان ھاتوومەو."

سەد سأل ته نيايى .....

ئەو كات رۆيشتە ژوورى خۆزى ئاركادۇ بويندىا. بە ھەموو ھىزىيانەوہ رايان تەكاند و بە گوئيىدا ھاواريان كرد و ئاويتهيان لە بەردەم راگرت، نەيانتوانى لە خەو راستى كەنەوہ. دوايى كاتى دارتاش بۆ دروستكردى تابووتەكەى قەدى دەپتوا، لە پەنجەرەوہ سەيريان كرد لە ئاسمانەوہ گولئى بچكۆلانە و زەردرەنگ دەبارئ. بارانى گول تەواوى شەوئى وەك تۆفنىكى ھىندى بە سەر شاردا بارى. بانى مالەكانى داپۆشى و دەرگاي مالەكانى گرت. ئەو جانەوہرانەى لە دەرەوہ دەخەوتن لە گولاندا نوقم بوون. ئەو ھەندە لە ئاسمانەوہ گول داكەوت بۆ بەياني ھەموو شەقامەكان بە گول داپۆشران، كە ناچار بوون بۆ رۆورەسمى بەرپكردى جەنازە بە پيمەرە و شەنە شەقامەكان بمالئ.

ئاماراندا لە كورسىي رەحەتى دارەبىدا دانىشتبوو، گولدۆزىيە نيوەكارەكەى لە سەر كۆشى دانابوو و تەماشاي ئۆرليانۆ خۆزى دەكرد، كە بە چەتەگەى كەفاوى، تىخەكەى بە گەلەى كاكئۆس تىژ دەكرد ھەتا بۆ يەكەم جار ريش بتاشئ. لە عەزەبى روومەتەكانى خوين دەھاتە خوارى و كاتى ويستى سميئە تەنك و زەردەكەى لە بار بكا لىوى سەرەوہى برى. ريش تاشين تەواو بوو، لەگەل پىچى پىشووئى ھىچ فەرقىكى نەكردبوو، بەلام ئاماراندا بە دىتنى ئەو ريش تاشينە پر ئازارە، ھەستى كرد لىزە بە دواوہ وردە وردە پىر دەبئ.

وتى: 'بۆخۆت بوويە پياويك، ھەرەك ئۆرليانۆ كە لە تەمەنى تۆدا بوو.' ئەو دەمىك بوو ببوو بە پياو" لەو رۆژە دوورەوہ كە ئاماراندا پىي وابوو ھىشتا مندالە و وەك جارەن لە ھەمامى لە لای ئەو خۆى روت كردهوہ، لەو كاتەوہ پىلار تىرنىرا گەورەكردنى ئەو مندالەى بەو سپاردبوو لە لای ئەوخۆى روت دەكردەوہ.

ئۆرليانۆ جارى يەكەم كە چاوى بە لەشى رووتى كەوت، ھەوہلەين شت كە سەرنجى راكيشا دەرزی قوولئ نىو مەمكانى بوو. ئەو ھەندە پاك بوو پرسى بۆچى وای لىھاتووہ؟ ئاماراندا دەستى خستە نىو دەرزی مەمكانى و وەلامى دايەوہ: "سىنگيان برىوم." چەندىك دوايى، كاتى لە نارەحەتى خۆكوشتنى پىترۆكرىسپى ھاتەدەر و سەر لە نوئ ھەمامكردنى لەگەل ئۆرليانۆ دەست

سەد سال تەنبايى .....

پىكردهوه، ئىتر ئو نەيروانىيە دەرزی سینهی، بەلگو به دیتنى مەمکه جوانهكانى ئاماراتا و گزى قیت و ئەرখেوانىيان به هەستىكى نەزانراو لەرزى گرت. سەرنجى دەدايه لەشى، بست به بست لەگەلى ئاشنا دەبوو و لەو هەستە نەزانراودا پىستى لەشى دەكزايەوه، هەروەكو پىستى لەشى ئامراتا لە ئاوى گەرمدا سووتا. لە منالیهوه خووى بهوهوه گرتبوو شەوانە لە جىگای خۆى بىتەدەر و لە باوشى ئاماراتادا بنوئ. لە باوہشى ئودا ترسى لە تارىكى دەشکا. بەلام لەو رۆژەوه چاوى به لەشى رووتى ئاماراتا کەوتبوو، ترسى تارىكى نەبوو ئوى بۆ نۆو کوللەبەندى ئاماراتا دەکىشا. بەلگو خولیاى ئووه بوو کاتىک لە خەو هەلدەستى هەناسەى گەرمى ئاماراتا هەست پى بکا.

بەيانى رۆژىک لە رۆژانى دەورەیهک، کە ئاماراتا داواى زەماوہندى سەرھەنگ خرینىلدۆ مارکیزی رەتکردهوه، ئۆرليانۆ لە خەو هەلسا و هەستى کرد ناتوانى هەناسە هەلکىشى. هەستى کرد ئەنگوستەكانى ئاماراتا وەك هەزار پىنەكى بچکۆلانە، گەرم و پەريشان بە سەر زگیدا دەخزى. خۆى لە خەو خست، خۆى وەرگىرا هەتا بەئاسانى بگەرئ. ئو کات دەستى بى باندى رەشى هەست پىکرد، کە وەك ماسى کویر به نۆو قەوزەى نىگەرانىدا دەروا. لەو شەو بەدواوه، ئەگەرچى وا دەهاتە بەرچاو شتىكى کە هەردووک دەيزانن خۆى لى گیل کەن، بەلام هەر دوو لا دەيانزانى کە ئوى دیکەشيان دەزانى. بە شىوہیهک هاودەستى پتەو بە زنجيرىكى قايم بە يەکەو بەستراوہ. ئۆرليانۆ هەتا کاتىک کە لە سالۆن دەنگى ئاھەنگى والسى نيوہشەوہى گوئ لى نەدەبوو، نەیدەتوانى بخەوئ و، قەیرەکچىش، کە پىستى لەشى وردەورده چرچ دەبوو، تەنبا کاتىک سىنبوورى دەهات کە هەستى دەکرد ئو کەسەى کە لە خەودا دەگەرئ، لە ژىر پەشەبەندەوہ دەخزیتە نۆو جىگایەوہ، کەسێکە کە بۆخۆى گەورەى کردبوو و نەیدەزانى دەبیتە چارەسازى رۆژانى تەنبايى. دوايى نەتەنبا بەرووتى لەگەل يەك دەنووستن و يەکترىيان دەلاواندەوہ و لە ئامىزى دەگوشى، بەلگو لە گۆشە و قولینچكى مالدبا بە دواى يەکتەردا راياندەکرد و لە خۆشپىهەى ئەبەدى و بى پسانەوہدا لە زۆر بەى سەعاتەكانى رۆژیدا

سەد سالى تەنبايى .....

دەرگاى ژوورى خەويان لە سەر خۇيان دادەخست. رۆژنىك پاش نيوەرۆ، كاتى لە عەمبار دەيانويست يەكتر ماچ بکەن، هيتەدى نەمابوو ئۆرسۆلا بە سەرياندا بچى. بە شىئوئەكى پاكانە لە ئۆرليانۆ خۇزى پىرسى: "پوورت زۆر خۆش دەوى؟" ئەو وەلامى دايەو، بەلى. ئۆرسۆلا وتى: "ئافەرىن" و ئارديكى كە بۆ نانكرىن پىويست بوو كيشاى و گەرايەو بە ئاشپەزخانە. ئەو رووداوە ئامارانتاى لەشىتى خۇى هيتادەر. تىگەيشت كە زۆر لە رادەى پىويست رۆيشتۆتە پىشەو، ئەو ئىتر ماچ و مووچ لەگەل مېرمىندالىك نەبوو، بەلكو پەلەقازەى هەوئەسى پىرى بوو، هەوئەسىكى سامناك و بى دواپۆژ. بۆيە بە زەربەيەكى كوتوپر پاشەكشەى كرد و پىوئەندىيەكەى برى، ئۆرليانۆ، كە لەو كاتەدا فېربوونى كارى نىزامى تەواو دەكرد، سەرەنجام لە راستىيەكە گەيشت و بۆ نووستن رۆيشتە سەربازخانە. رۆژانى شەممە لەگەل سەربازەكانى دىكە دەچوو مەيخانەى كاتارىنۆ و بە بلووغى زووپىگەيشووى خۇى بۆ دەر بازبوون لە تەنبايى خۇى، لە نىوان ئەو ژنانە، كە بۆنى گلى مردوويان لىدەهات و ئەو لە تاريكىدا بە زەحمەت دەيتوانى لە جى ئامارانتايان دابنى، بە دواى دلدانەوئەى خۇيدا دەگەرا.

دواى ماوئەيك، هەوالى جۆراوجۆرى شەپ گەيشت. لە لايەك دەوئەت خۇى پىشەرەوى شۆرپشگىرانى دەسەلماند و لە لايەكى دىكەشەو ئەفسەرانى ماكۆندۆ سەبارەت بە وتووێژى نزيكوونەوئەى دامەزرانى ئاشتى راپۆرتى نەيتيان پى دەگەيشت.

لە سەرەتاي مانگى ئاورىلدا، سەربازىكى تايبەتى خۇى بە سەرەنگ خرىنيلدۆ ماركىز ناساند و پىيگوت؛ رىبەرانى حىزبى لە راستيدا كە لەگەل رىبەرانى شۆرپشگىر پىوئەندىيان گرتوو و خەرىكى كۆتايى هيتان بە شەپن و برىاريان وايە لە بەرامبەر هەر سى كورسى لە حىزبى ئازادىخواز لە پارلماندا، نوپتەرىكى كەمايەتى بنىرن بۆ پارلمان و، بۆ شۆرپشگىرانىك كە خۇيان بە دەستەو بەدن، داواى لىبووردنى گشى بکەن. سەربازى تايبەتى هەروەها لە لايەن سەرەنگ ئۆرليانۆ بويندىا كە بە ئاگرەس رازى نەبوو، دەستوورىكى زۆر نەيتىشى پى بوو: سەرەنگ خرىنيلدۆ ماركىز دەبوايە پىنج كەس لە باشترىن ئەفسەرەكانى خۇى هەلژىرى و لەگەل ئەوان و لات

سەد سالى تەنپايى .....

بەجى بىللى. فەرمان بە شىۋەيەكى زۆر نەپتى جىيەجى كرا. حەفتەيەك پىش راگەياندىنى بەيەك گەيشتىن و لە نىۋان تۆفانىك لە دەنگۈزى جۇراۋجۇر، سەرھەنگ ئۇرليانۇ بويىدىا، دواى نىۋەشەو، لەگەل دەكەس لە ئەفسەرەكانى كە سەرھەنگ رۆكە كانىسىزۇشيان لەگەل بوو، بە نەپتى ھاتە ماكۇندۇ. پادگانىان گىرت و چەكەكانىيان شارەدەو و پەرۋەندەكانىيان لەنىۋ برد و دواىى پىش بەرەبەيان لەگەل سەرھەنگ خرىنلىدۇ ماركىز و پىنج ئەفسەرەكەى شارىيان بەجى ھىشت. ئەو كىردەو و ئەۋەندە نەپتى و خىرا بوو كە ئۇرسۇلا تەنپا لە ئاخىر دەقىقەدا پىنى زانى. كەسىك لە پەنجەرەيدا و بە سىرتە وتى: "ئەگەر دەتەۋى چاۋت بە سەرھەنگ ئۇرليانۇ بىكەۋى، دەسبەجى برۇ شەقام." ئۇرسۇلا لە تەختەكەى دەرپەرى و بە كراسى خەۋەو لە مال دەرەكەوت، بەلام تەنپا ئەۋ ئەسپانەى بىنى كە بە غاردان دور دەكەۋەو و شارى لە بىندەنگىيەكى پىر لە تۆز و خۇلدا بەجى دىلن. سبەى ئەۋ رۆزە زانى كە ئۇرليانۇ لەگەل باۋكى رۇيشتۋە.

دە رۆز دواى راگەياندىنى كۇتابى شەپ بە ھۋى نۆپتەرى دەۋلەت و دەستەى كەمايەتى نەيار، ھەۋالى ھەۋەلەن راپەرىنى چەكدارانەى سەرھەنگ ئۇرليانۇ بويىدىا لە بەرەى رۆژئاۋا گەيشت، بەلام ھىزەكانى ئەۋ، كە چەكى پىۋىستىيان پى نەبوو، لە كەمتر لە حەفتەيەك لىك بلابوون. بە درىژايى ئەۋ سالا لە حالىكدا ئازادىخۋازان و پارىزەران تىدەكۇشان لە لاي خەلك وا بنوئىن كە بەرە بەرە بەيەك دەگەن، ئەۋ حەوت جارى دىكەش راپەرى. شەۋىك لە كەشتىيەكى چارۋكەدارەو رىۋھاشاى بەر تۆپ دا. پادگان بۇ تۆلە چارەكەسى لە ناسراۋترىن ئازادىخۋازانى ۋلاتى لە جىگا دەرھىنا و گوللەبارانى كىردن. يەكىك لە ئىدارەكانى گومركى سنوورى بۇ ماۋەى زۆرتر لە پازدە رۆژان داگىر كىرد و لەۋپە داۋاى لە ھەمو مىللەت كىرد شەپرى گىشتى دەست پى بىكەن. يەكىك لە دەستەكانى نىردراۋى ئەۋ، لە كىردەۋەيەكى شىتەندا، يانى برىنى ھەزار و پىنج سەد كىلۇمىتر بۇ راگەياندىنى شەپ لە سەروۋى پىتەخت، بۇ ماۋەى سى مانگ لە نىۋ جەنگەلدا رىگەى لى ون بوو. جارىكى دىكەش گەيشتە بىست كىلۇمىترى ماكۇندۇ، بەلام لە بەر ترسى پاسدارانى دەۋلەتى ناچار بوو لە كىۋەكانى

سەد سالى تەنبايى .....

نزىك ئەو ناوچە جادوويىيە كە دەمىك سالى لەو ھەپتىش باوكى فوسىلى شەركەرىكى ئىسپانىيۇلى دىتېۋە، خۇى بشارىتەۋە. ويسىتاسىيۇن لەو كاتەدا مرد. دواى ئەۋەى لە ترسى نەخۇشىى بى خەۋى دەستى لە تاج و تەختى ھۆزەكەى خۇى ھەلگرت، گەيشتە بەختەۋەرىى مەرگى سىروشتى. ئاخىرىن ئاۋاتى ئەۋە بوو ئەو پارەيەى كە زۆرتر لە بىست سالى كۆى كىدۆتەۋە لە ژىر تەختى خەۋتن لە بن زەۋى دەرىيىنن و بىدەن بە سەرھەنگ ئۆرلىانۆ بويىندا، بۆ ئەۋەى بتوانى درىژە بە شەپ بدا. بەلام ئۆرسۆلا خۇى زەحمەت نەدا ئەو پارەى لە ژىر خاك درىيىتەۋە. چونكە دەنگۆ بلاو بېۋە، كە سەرھەنگ ئۆرلىانۆ بويىندا لە نزىك ناۋەندى ئۇستانى، كاتى پىادەبوون لە كەشتى كوژراۋە. راگەيەنراۋى رەسمى مەرگى ئەو (ئەۋە چۈارەمىن راگەيەنراۋ لە ماۋەى كەمتر لە دوو سالىدا بوو) نزىك بە شەش مانگ بە راست زانرابوو، چونكە بى سەروشۋىن بوو. كاتى ئۆرسۆلا و ئامارانئا پرسەى تازە و كۆنپان تىكەل كىدېۋە، لە پىر خەبەر ھات سەرھەنگ ئۆرلىانۆ بويىندا زىندوۋە. بەروالەت لە نارەحتە كىردنى دەۋلەت دەستى ھەلگرتبوو و چووبوۋە پال ھىزە سەرگەۋتوۋەكانى فىدرالى كۆمارەكانى دىكەى دوورگەى كارىبى. ھەر جارەى دوورتر و دوورتر لە ۋلاتى خۇى، بە ناۋى جۇراۋجۇر رادەپەرى. دوايە زانىپان ئامانجى يەكگرتنەۋەى ھەموو ھىزە فىدرالىيەكانى ئەمىركاى ناۋەندى بوۋە، بۆ لە نىۋېردنى رىژىمى پارىزەران لە ئالاسكاۋە ھەتا پاتاگۇنىيا.^۱ سالىھا دواى رۆيشتىنى لە ماكۇندۆ، ھەۋەلىن خەبەرىكى راستەۋخۆ كە ئۆرسۆلا ۋەرىگرت نامەيەكى كالىۋەبوو و ژاكاو بوو كە لە سانتياگۆى كوۋباۋە دەست بە دەست ھاتبوو.

ئۆرسۆلا لەو ھالەدا كە نامەكەى خويىندەۋە، وتى: "ئەۋمان بۆ ھەمىشە لە دەست داۋە. ئەگەر ھەروا بىروا جىژنى كرىسمەس لەۋسەرى دونىا دەگوزەرىنى."

^۱ - Patagonia باشۋورىتىرىن بەشى ئەمىركاى باشۋورى

سەد سال تەنبايى .....

هەوئەلەين كەسەك كە ئەو قەسەي پىڭگوت و ديارە هەوئەلەين كەسەش بوو كە نامەكەي پىدا، ژەنەرال مۆنكادا^۲ شارەدارى پارىزەرى ماكوندو، دواي كۆتايى شەپ بوو. ژەنەرال مۆنكادا وتى: "مخابن كە ئەو ئۆرليانويە پارىزەرنىيە!"

ئەلسۆزانە تارىقى كرد. خۆزى راکويل مۆنكادا، وەك زۆر لە پارىزەرانى غەيرەنيزامى بۆ دىفاع لە حىزبى خۆي جەنگابوو و پەلەي ژەنەرالى لە مەيدانى شەپدا بە دەست هېتابوو. لە نيزامىگەرى سەرى دەرەدەچوو و وەك زۆرى دىكە لە هاوکارەكانى خۆي و ئەندامانى حىزب دژى نيزامى بوو.

لاي وابوو نيزامىيەكان كەسانى بىكارە و بىباوەر و پىلانگىر و پەلەيستەن، كە غەيرەنيزامىيەكان سەركوت دەكەن، بۆ ئەو لە دەورانى هەرا و هەرەج و مەرەجدا بە قازانجى خۆيان كەلك وەربگرن. پياويكى بەهۆش و خوين شيرن و سووركارە بوو، خواردن و شەپە كەلەبابى پىن خۆش بوو. پياويك، كە زەمانىك بەتوندى بەربەرەكانى سەرەنگ ئۆرليانو بويندىاي دەكرد، توانى لە بەشى زۆرى كنارەدا دەسلەلاتى خۆي بە سەر نيزامىيە رەسمىيەكاندا بسەپىتى. جارىك كە بە پىي هەلكەوتى شەپ ناچار بوو قەلەيك بۆ هيزەكانى سەرەنگ ئۆرليانو بويندىا بەجى بىلئى، دوو نامەي بۆ بەجى هېشت، يەكئ لە نامەكان كە دريژتر بوو، داواي لىكردبوو لەگەل ئەو كەوئ و شەپەكە نەختى ئىنسانىتر بكا. نامەكەي دىكە بۆ خيزانى بوو كە لە ناوچەي ئازادكراودا دەژيا. داواي لىكردبوو نامەكەي بە دەست ژنەكەي بگەيەنئ. لەو بەدواوە تەنانت لە توندترین دەورانى شەردا، هەر دوو فەرماندە بۆ گۆرپىنەوئەي دىل و گىراوەكان دەستوورى راگرتنى شەپيان دەدا. ئەو ئاگرەسانە ببوونە جىژنە، ژەنەرال مۆنكادا لەو دەرەتەنە كەلكى وەردەگرت و سەرەنگ ئۆرليانو بويندىاي فىرى شەرتەنج دەكرد. بەيەكەوئە بوونە هاوړپى خۆشەويست. تەنانت هاتتە سەر ئەو باوەرە كە كەسانى نىشتمانپەرورەرى هەر دوو حىزبەكە لىك نزيك بكەنەوئە، دەسلەلاتى نيزامى و سىياسەتبازان لە نيو بەرن و حكومەتتىكى مرۆفانە

—^۲ Jose Raquel Moncada

سەد سال تەنبايى .....

دابمەزرىن، كە خاوەنى باشتەين ئوسوولى دوو حىزبەكە بى. لەگەڵ كۆتايى شەپ، ھەروا كە سەرھەنگ ئۆرليانز بويندىا بە نيو دەربەندەكانى نابوودى ھەميشەبيدا بەرھەويش دەچوو، ژەنەرال مۆنكادا بىو بە شارەدارى ماكوندۆ. لىباسى مەدەنىي پۇشى و لە جىگاي نىزامىيان گاردى بى چەكى دانا. ياساي لىبووردنى بەھىز كرد و يارمەتیی چەند بنەمالەيەكى ئازادىخوازى دا كە گەورەي مالىان لە شەپدا كۆژرابوون. توانى بۆ ماكوندۆ بەرپىو بەرى شارەدارى دابمەزرىتى و لە ئەنجامدا بە ھەولەين شارەدار ھەلئۆردرا. ھەزەيكى ئەوھەندە خۆش و دۆستانەي دامەزراند كە خەلك شەپيان بە كابووس و مۆتەكەيەكى پوچى رابردوو دانا. قەشەنيكانور كە بە نەخۆشى زەردوويى زەليل و لە جىدا كەوتبوو، جىگاي خۆي دا بە قەشەكورونيل كە لە ھەولەين شەپى فیدرالدا سەرباز بوو و پىيان دەگوت "تولەسەگ". برونۆ كرىسپى لەگەڵ ئامپارۆ مۆسكوتە زەماوھەندى كردبوو و دووكانى ئەسباببازى و ئاميزى مۆسقىي ھەروەك جارەن بەرپىيان بوو، تياترۆيەكى دروست كرد كە دەستە ئىسپانىيۆليەكان لەوئ بەرنامەيان بەرپىو دەبرد. تياترۆ لە سالۆنيكى گەورەي بى مېچ پىك ھاتبوو كە كورسېي دارىنى تىدا دانابوو، پەردەيەكى مەخمەرى بە وینەي يۆنانى و سى شويىيى بيتاقەفرۆشتن بە شكلى كەلەشىر كە لە دەمى كراوھى كەلەشىرەكان بيتاقەيان دەفرۆشت. لەو دەورەدا خانووبەرى قوتابخانەشيان چاك كردهوھ.

دۆن ميلچۆر ئىسكانۆلا^۲ مامۆستايەكى پىرى خەلكى دىھاتى ناوچەي زەلئ، بوو بە بەرپىو بەرى قوتابخانە. قوتابىيە تەمبەلەكانى ناچار دەكرد لە سەرچۆكان بە ھەوشەدا برۆن و لە سەر رەزەمەندىي دايك و باوكيان بىبەرى سوورى دەرخواردى قوتابى زۆربلئ دەدا. ئۆرليانزى دووھەم و خۆزى ئاركادىۆى دووھەم دووانەكەي سەربزىوى سانتاسۆفيا ديلا پىداد، گەردنبەند و گىچ و لىوانى ئالۆمىنيۆمى كە ناويانى لە سەر نووسرابوو، ھەولەين شاگردانىك بوون كە لە كلاسى قوتابخانە دانىشتن. رىمىديۆس كە جوانىيەكى بى ھاوتاي بەمىرات بۆ بەجى مابوو، بە ناوى رىمىديۆسە

^۲ – Melchor Escalona

.....سہد سال تہ نیایی

جوانکیله ناوبانگی دهرکرد. ئۆرسؤلا به تئپهرینی زهمان و پرسهی یهک به دواى یهک و خهمی کووره‌بوو له دلدّا پیر نه‌ده‌بوو. به یارمه‌تی سائتا سوڤیا دیلا پیداد، بره‌وینکی تازه‌ی به شیرینی دروستکردنی خویدا و له ماوه‌ی چهند سالاندا نه‌ته‌نیا ئه‌و سه‌روه‌ت و سامانه‌ی کوره‌که‌ی بۆ شه‌ر خه‌رجی کردبوو په‌یدا کرده‌وه، به‌لگو جاریکی دیکه‌ش که‌دووه‌کانی له ره‌وی خراوی بن ته‌خته‌که‌شی پرکردن له زی‌ری خالیس. ده‌یوت: "هه‌تا کاتی گیانمان له به‌ردابی له‌و شیتخانه‌یه‌دا پاره‌ ده‌بی." ئۆرلیانۆ خوژێ فیدرالیسته‌کانی ولاتی نیکاراگوای به‌جێ هیشت و له که‌شتیه‌کی ئالمانیدا بوو به‌ جێ‌شۆر. رۆژیک به‌ سه‌روسیمایه‌کی ره‌ش و به‌قه‌ده‌ر ئه‌سه‌پینک، پرچی درێژی وه‌ک سوورپیستان، به‌ ته‌مای زهماوه‌ند له‌گه‌ڵ ئامارانتا وه‌ژوور ئاشه‌زخانه‌ که‌وت.

ئاماراتا ھەر كە چاۋى پىكەوت بىئ ئەۋەى شتىكى گوتىنى دەسبەجى لە مەبەستى گەرانبە گەشت. لە سەر مېز نەبانبەوئرا چاۋ لە يەك بكن. بەلام دوو ھەفتەى دواى گەرانبە، جارىكيان لە لاي ئۆرسۇلاى ئۆرليانو خۆزى چاۋى لە چاۋى ئاماراتا برى و پىنگوت: "ھەمىشە بىرم لە تۆ دەكرەۋە." ئاماراتا لە دەستى رابىدەكر. وريا بوو تى ھەلنەنگوئ و ھەموو ھەولئ خۆى دكار دىنا لە رىمىدىۋسە جوانكلە جيا نەستەۋە.

روژنيك، كه بـرازاكهـي لـيـي پـرسـي هـتـا كـه يـ بـانـده رـهـشـه كـه يـ دـهـسـت نـا كـه يـ وـه، ئـهـو بـهـ وـمـانـايـه كـه مـهـبـهـسـتي كـچـيـنـيـهـتـي كـوـلـمـهـي لـهـ شـهـرـمـان سـوـور هـهـلـگـهـرـان. بـه گـهـرـانهـوـهـي ئـهـو دـهـرگـاي ژـوـوري خـهـوتـنـي داخـسـت، بـه لـام دـوـاي چـهـند شـهـوان كـه لـه سـهـريـهـك دـهـنگـي پـرخ و هـژـپـي ئـهـوي لـه ژـوـوري تـهـنـيـشتـي گـوئـي لـي دـهـبوـو پـارـيـزي لـه دـهـسـت دا و ئـيـتر دـهـرگـاي ژـوـورهـكـه يـ دانـهـخـسـت. نـزـيـك بـه دـوـو مـانـگ دـوـاي گـهـرـانهـوـه، رـوژنيك بـه يـانـي زـوـو زـانـي كـه هـاتـۆـته ژـوـوري خـهـوتـنـه كـه يـ. لـه جـيـاتي ئـهـو كـه بـۆخـۆي دانـابـوـو رـابـكا، بـي هـات و هـاـوار خـۆي بـهـو هـهـسـته شـيرـنـه سـپـارد. هـهـسـتي كـرد بـۆ نـيـو كـولـلـه بـهـنـده كـه يـ دـهـخـزي، دـروـسـت و هـك ئـهـو كـاته يـ مـنال بـو، و هـك پـيـشـو كـه دـهـخـزـيـه نـو كـولـلـه بـهـنـده كـه يـ.

سەد سالى تەنپايى ....

كاتى زانى سەر تا خوار رووتە، بى ئىختىيار ئارەقەي كرد. لىۋەلەر زەي ھاتى و لە كاتىكىدا دەنگى لە خۇشيان لە گەروويدا گىرابوو، بە ئەسپايى وتى: "بىر، بىر دانا ھاوار دەكەم." بەلام ئۇرليانۇ خۇزى ئىستا منالى نەبوو كە لە تارىكى بترسى و دەيزانى دەبى چ بكا. لەو شەۋە بەدواۋە شەپى بىندەنگ و بى ئەنجامى ئەو دوۋانە كە ھەتا بەرەبەيانىان درىژەي ھەبوو، دىسان دەستى پىكر دەۋە. ئاماراتا بە ماندوۋى دەيگوت: "من پوورى تۆم، نەتەنيا لە بارى تەمەنەۋە لە جىي دايكتەم، بەلكو تۆم گەورە كردوۋە، تەنيا شىرم پى نەداۋى." ئۇرليانۇ خۇزى بەرەبەيانى راي دەكرد و شەۋى دوايە پىش بەرەبەيان دەگەرپايەۋە، ھەر جارەي كە دەيىنى دەركاي ژوورەكەي قفل نەكردوۋە، زۆرتەر ھان دەدرا. لەو ماۋەيەدا تەنەت يەك ساتىش دەستى لە ويستى ئەو نەكىشاپۇۋە. لە خەۋگەي تارىكى شارە داگىركراۋەكان بە دوايدا دەگەرپا، بەتايىبەتى لەو خەۋگانەدا كە لە ھەمويان نەرمتر بوون. لە بۇنى وشكەۋەبوۋى باندى برىنەكاندا، لە سامى كوتوپرى مەرگدا، لە ھەموو شوپىتىك و ھەموو جىگايەك دەيدۇزىيەۋە. لە بەر ئەۋە رايكردبوو. تىكۇشابوۋ يادى ئەو نەتەنيا لە رىگەي مەدواۋە، بەلكو بە رقىكى ناديار فەرامۇش كا، كە ھاۋسەنگەرەكانى بە حىسابى ئازايەتتيان دادەنا. بەلام ھەرچى زۆرتەر وىنەي ئەو لەگەل كۇگاي كۇدى شەپ تىكەۋە دەگلان، شەپ زۆرتەر ۋەك ئاماراتا دەچوو. بە جۇرىك لە دوورخراۋەيى خۇيدا ئازارى دىبوو كە دەيەۋىست رىگايەك بدۇزىتەۋە بۇ كوشتى خۇي ھەتا ئەو بكوژى. سەرەنجام كەسنىك داستانى كۇنى پياۋىكى بۇ گىرپابۇۋە كە لەگەل پلكى خۇي زەماۋەندى كردبوو، پوورىك كە لە ھەمان كاتدا كچى مامىشى بوو.

ئۇرليانۇ بە سەرسوۋرمانەۋە پرسىبوۋى: "مەگەر كەس دەتوانى لەگەل پلكى زەماۋەند بكا."

سەربازىك ۋەلامى دابۇۋە: "دىارە كە دەتوانى، ئىمە بۇيە لەگەل قەشان بەشەپ دىنن كە ھەر كەس ويستى لەگەل دايكى خۇشى زماۋەند بكا ئازاد بى."

سەد سالى تەنبايى .....

پازدە رۇژ دواتر، شەپى بەجى ھىشت. ئاماراتتاي لەوہ کہ لە خەيالى دا بوو، ژاکاوتر، خەمبارتر و شەرميوتتر لە سەرەتاي کۆتايى سالاھکانى گەنجيدا بينى، بەوحالەش لە تاريکايى ژوورى نووستندا داگيرساوتر لە جاران و لە توورەيى خۆپاگرانەيدا خوين شيرنتر لە ھەميشە دەھاتە بەرچاو. ئاماراتتا کہ لە پرکيشى ئەو وەگيان ھاتبوو، دەيوت: "تۆ جانەوہرى. محالە کەس بتوانى ئەو کارە لەگەل پوورى بکا، مەگەر لە پاپى گورە ئىجازەي تايبەتي وەرگرتبى. ئۆرليانۆ خۆزى قەولى دەدا بچيتە رۆمى و قەولى دەدا ھەموو قارەي ئورووپا بە سەر چۆکانەوہ بەگەرئ و دەمپايى پاپى گورە ماچ بکا، ھەتا ئاماراتتا کۆسپەکانى لە سەر ريگا ھەلگرئ. ئاماراتتا دووپاتى دەکردەوہ کہ: "ئەوجار ئەگەر منالمان بوو کلکى دەبى."

ئۆرليانۆ خۆزى گويى بەوقسانە نەدەبزوت. بە پارانەوہوہ دەيوت: "تەنانت ئەگەر ئارمايۆشمان بىن، قەي ناکا."

رۆژيک بەيانى، کہ لە دەردى ھەوەسى پياوہتي خۆى وەگيان ھاتبوو، رۆيشتە مەيخانەي کاتارينۆ ژنيكى ھەرزانبايى و مەمک داچۆراوى پەيدا کرد کہ بۆ ماوہيەک تينوايەتي شکاند. کۆشا لە ريگاي بى تەفاوہتي روالەتي، سەرنجى ئاماراتتا راکيشى. دەيديت کہ لە ھەيوانى دانىشتوہ و بە چەرخى بەرگدروون، کہ بەباشى لىئى شارەزا ببوو، خەريکى بەرگدروونە. ئاماراتتا کہ ھەستى بەوہ دەکرد لە دەست ئەو رزگارى بووہ، جاريکى دیکە بى ئيرادە بىرى لە سەرھەنگ خرينلڈۆ مارکيز دەکردەوہ، ئەو پاشنيوہرۆيانەي کہ لەگەل ئەو تەختەنەردى دەکرد بە دلتنەنگى بىرى خۆى دەھيتايەوہ و تەنانت ئىشتاي دەکرد لە ژوورى خەوى بووايە. ئۆرليانۆ خۆزى نەيدەزانى ھەتا چ رادەيەک دۆراندوويەتي. شەويک کہ زۆر بى تاقەت ببوو، گەرآوہ ژوورى ئاماراتتا. بەلام ئاماراتتا بەراستى دەريکرد و بۆ ھەميشە دەرگاي ژوورەوہي لى داخست.

گيانلەبەري کہ لە ئەمريکاي ناوہندى و باشوورى پەيدا دەبى و بەدەنى بە نۆ Armadiuo -^۱ وەرەق داپۆشراوہ کہ لە کاتي ھەستکردن بە مەترسى دا بۆ بەرگرىکردن بە سەر خۆيدا دەکيشى- و

سەد سال تەنبايى .....

چەند مانگ دواي گەرانەوھى، ئۆرلىانۆ خۆزى ژىنكى شۆخ كە بۆنى عەترى ياسى لىدەھات لەگەل كۆرپىكى چوار پىنج سالانە وەژوور مالى كەوتن. ژنە دەيگوت كە كۆرپەكە منالى سەرھەنگ ئۆرلىانۆ بويندىايە. ئەوى ھىتابوو كە ئۆرسۆلا (غسل تعمید)ى بدا. لە بنەچەكەى كۆرپە بى ناوھەكەدا شك و گومانىكيان نەكرد. ھەر دەنگوت سەرھەنگە، ئەو كات كە بۆ چاوپىكەوتنى سەھۆليان بردبوو. ژنە تارىفى دەكرد كە منالەكە بە چاوى كراوھە ھاتۆتە سەر دنیا و ھەك مۆففى گەورە تەماشای دەورووبەرى خۆى كردووه. لەوھە كە چاوى لىكنائى و بە جۆرىك تەماشىا دەكا، دەترسا. ئۆرسۆلا وتى: "ھەر دەلىي خۆيەتى. ھەر ئەوھەندەى ماوھ بە چاوان كۆرسىيەكان وەجولە بخا." ناوى ئۆرلىانۆيان لە سەر دانا لەگەل ناوى بنەمالەى دايكى.

تا كاتى باوكى بەرھەسمى نەيناسىيا قانون رىنگەى نەدەدا ناوى بنەمالەى باوكى بەسەردا بدەن. ژەنەرال مۆنكادا بوو بە باوكى تەعمیدی ئەو، لەگەل ئەوھشدا ئاماراتا پىنى دادەگرت پەرورەدەكردنى بەئەستۆ بگرى، بەلام دايكى كۆرپەى قبوولى نەكرد.

لەو زەمانىدا، ئۆرسۆلا لە دابى ناردنى كچان بۆ پال سەربازان، ھەرۆھكو چۆن مريشكان لە كەلەشۆرى رەسەن چاك دەكەن، بى خەبەر بوو، بەلام لە ماوھى ئەو سى سالەدا لەو دابە ئاگادار بوو. نۆ كۆرى دىكەى سەرھەنگ ئۆرلىانۆ بويندىايان بۆ (غسل تعمید) ھىنا مالەوھ. لە ھەموويان گەورەتر كۆرپىكى سەوزەى دە سالانە بوو، كە بە چاوھ سەوزەكانىيەوھ ديار بوو ھىچ ھەك رەسەنى باوكى ناچى.

لە سەر رەنگىك و بە ھەر تەمەنىك منالايان بۆ مالەوھ دەھىتان كە ھەموويان كۆر بوون و حالەتى تەنبايى ئەوان شكى لە رەسەنىياندا نەدەھىشتەوھ. تەنبا دوو دانە لە نىو ئەواندا بەرچاوى بوون. يەككيان كە لە تەمەنى خۆيى زۆرتى ھەلدابوو و دەستى ھىزىكى ئەوتۆيان ھەبوو و ھەر شتىك كەوتبا دەھىشكاند. گۆلدانە گۆلەكان و سرويسى نانخواردنى دەھشكاند. ئەوى دىكەيان كۆرپىكى موزەردى چاوشىن ھەك دايكى و پرچى درىژ و لوولدرای ھەك پرچى ژنان دەچوو. بە شارەزايى تەواوھە ھاتە ژوور، ھەرۆھك لەو مالە گەورە بووبى، لە ژوورى خەوى ئۆرسۆلا راست

سەد سال تەنبايى .....

بۇ لاي سەندوۋىچك رۇيشت و ، بوۈكەلەي قورمىشى كە پىترۇكرىسپى
 ھىتابوۋىيە مەلەۋە و كەس بە بىرى نەمابوۋ لە نىۋو جۈۋتە گۆرەۋىيە كدا
 پىچراپۆۋە دۆزىيەۋە. لە ماۋەي دۈۋەدە سالدا تەۋاۋى ئەۋ كورپانەي، كە
 سەرھەنگ بە پانايى و درىژايى مەيدانەكانى شەپدا تۆي چاندېۋون، بە
 ناۋى ئۆرليانۆ و ناۋى خانەۋادەگىي دايكيان (غسل تعميد) كران. حەقدە
 كور. سەرھەتا ئۆرسۆلا گىرفانى پىر دەكردن لە پارە و ئامارانتا ھەموو
 كۆششى خۆي بەكار دەھىتا لە لاي خۆي رايانگري، بەلام دوايى تەنيا بە
 نانى ھىتدىك ديارى وازيان دەھىتا و دەۋونە دايكى تعميدى ئەۋان.
 ئۆرسۆلا بەۋ جۆرە كە ناۋنىشانى دايكەكان و شوۋىن و مېژۋوى
 نەدايكېۋونى مندالەكانى لە دەفتەرچەيەك دەنۋوسى دەيگوت: "ئىمە ئەركى
 خۇمان بە (غسل تعميد) ئەۋان جىتەجىي كىردوۋە. ئۆرليانۆ حىسابەكانى
 خۆي كىردوۋە. كاتىك بگەرپتەۋە خۆي لە بارەي ئەۋان بىريار دەدا." رۆژىك
 لە سەر نەھارخانى نىۋەرۆ- لەگەل ژەنەزال مۆنكادا سەبارەت بە تۆ و
 تۆرەمەي تىكەلۈپىنكەلى كورەكەي قەسەي كىرد و، وتى زۆرى پىي خۆشە كە
 رۆژىك سەرھەنگ ئۆرليانۆ بويندىا بگەرپتەۋە ھەموو كورپەكانى لە مەلەۋە
 كۆكەتەۋە.

ئەۋەي ژەنەرال مۆنكادا دەيزانى و پىنى خۆش نەبوۋ لە سەر مېزى
 نەھارخواردن ئاشكرائى كا ئەۋە بو، كە سەرھەنگ ئۆرليانۆ بويندىا دەمىك
 بوۋ ھەۋلى دەدا درىژترىن و خويئاۋىترىن و رىشەكىشترىن راپەپىنى خۆي
 دەست پىنكا.

ۋەزە دىسان ۋەك مانگەكانى پىش شەپى يەكەم ئالۆز بېۋو. ئىجازەي
 شەپە كەلەشپىر، كە بە ھۆي شارەدار خۆي درابوۋ، پوۋچەل كرايەۋە.
 سەروان ئاكيولر رىكاردۆ^۹ فەرماندەي سەربازخانە، دەسەلاتى شارەدارى
 بەدەستەۋە گرت.

ئازادىخۋازان ئەۋيان بە پىۋايكى فېتنەگىنر دەزانى. ئۆرسۆلا بە ئۆرليانۆ
 خۆزىي دەگوت: "دواي سەعاتى شەش مەپۆ شەقام، روۋداۋىكى سامناك
 دەقەۋمى." بەلام پارانەۋەي ئەۋ بى سوۋد بوۋ. ئۆرليانۆ خۆزى ئىتر ھى

^۹- Aquiles Ricardo

سەد سالى تەنبايى .....

ئەو نەبوو. وەھا بوو كە دەتگوت گەپانەوۋە بۆ ولات، ژيانى بى نىگەرانى سەبارەت بە پىنويستىيەكانى رۆژانە و مەيلى تەمبەلانە و ھەوۋەبازانەي خۆزى ئاركادىۋى مامى لەودا زىندوو كرەدۆتەوۋە. ھەوۋەسى سەبارەت بە ئاماراتتا، بى ئەوۋە برىنكىكى لە سەر مېشكى بەجى ھىشتىي، دامركابۆۋە. ھەروا دەسووراپەوۋە، بىلياردى دەكرە و چارەي تەنبايى خۆي لە ژنانى فاحىشەدا بەدى دەكرە. ئەو پوولانەي، كە ئۆرسۇلا لىرە و لەوئى دايدەنان و لە فكرى دەچوون، دەيدىزىن. سەرەنجام تەنبا بۆ گۆرپىنى جەلكانى دەھاتەوۋە مالى. ئۆرسۇلا سكالاي بوو كە: "ھەموويان سەروبنى جاويكن، ھەتا منالان خۆشەرەفتار و بەگوئ و بەئەدەبن، مېشيان لە بەردەم ھەلئافرى، بەلام كە رېشيان ھات دەست دەكەن بە خراپە." بە پىچەوانەي ئاركادىۋ كە ھەرگىز نەيزانى دايكى كىيە، ئۆرليانۆ خۆزى زانپووى كۆرى پىلار تىرنىراپە. دايكى لە مالاۋە جۇلانەيەكى ھەلخستبوو ھەتا ئەو بتوانى پاشنىوۋەرژيان لەوئى ئىسراحت بكا. بىجگە لە ھەستى دايك و كوراپەتى، لە تەنبايىيەكى تىرىشدا شەرىك بوون. پىلار تىرنىرا ھىچ ھىوا و ھۆمىدىكى نەمابوو. دەنگى قاقاي پىكەننى دەتگوت تەپلى دراۋە، مەمكى لە ھەلگوشىنى دەستى بىنگانە داچۆرپابوون و زگى و رانەكانى بىوونە قوربانى چارەنوسى نەپرىنگانەوۋەي ژنىكى بەرەللا. دلى بە بىخەم پىر دەبوو. لەو مالاۋى ئۆرليانۆ خۆزى دواي نىوۋەرژيان دەھەسايەوۋە، كچانى گەرەك، ئاشقانى چەند سەعاتەي خۆيان لەوئى دەبىنى. دەرۋىشتەن مالاۋە و دەيانگوت: "پىلار ژوورەكەتم بە قەرز بدەيە." پىلار ۋەلامى دەداۋە: "ھەلبەتە" و ئەگەر كەسك لەوئى با، دەيگوت: "لەوۋە كە دەبىنم خەلكى لە نوين و بانمدا رادەبوئىن ھەست بە خۆشەختى دەكەم."

بۆ خزمەتى خۆي پوولى ۋەرنەدەگرت و تكاي ئەوانىشى ھەرگىز رەت نەدەكرەوۋە. ھەروەھا خەلكىكى بى ئەژمار، لەگەل ئەوۋە كە تەمەنى لە رۆژاۋابووندا بوو ديسان دەھاتنە لاي، دەرى نەدەكرەن، ئەوانە بە جىگاي پارە و ئەوين ۋەختايەك تەنبا كەمىكيان خۆشى پى دەبەخشى. پىنج كچى كە ھەوۋەسى ئاگرىنيان لە دايكانەوۋە بۆ بەمىرات ھاتبوو، لە زەمانى بلووغەوۋە، خۆيان لە جادەكانى پەرتى ژياندا ون كرەدبوو. لە دوو كورپان كە

سەد سأل ته نیایی .....

توانیبووێ گه‌وره‌یان بکا، یه‌کیان کاتی شه‌ر له‌ نیو هیزه‌کانی سه‌ره‌نگ
ئۆرلیانو بویندیا کوژرابوو و ئه‌وی دیکه‌یان له‌ ته‌مه‌نی چارده‌ سالدیا کاتی
ده‌یویست قه‌فه‌سی چه‌ند مریشکان له‌ یه‌کێک له‌ دینه‌ته‌کانی ناوچه‌ی زه‌لیدا
بدزئ، ده‌سگیر و بریندار بوو.

بۆ ئه‌و، ئۆرلیانو خۆزئ هه‌مان پیاوه‌ بالابه‌رز و سه‌وزه‌روویه‌که‌ بوو که
شادلی فاله‌کانی وه‌ره‌ق، زۆرتەر له‌ نیو سه‌ده‌ واده‌ی پێده‌دا و وه‌ک هه‌موو
ئه‌و که‌سانه‌ی که‌ وه‌ره‌قه‌کانی بۆیان ده‌نارد و کاتی که‌ یشتبووه‌ دلێ ئه‌و که
ئه‌جهل نزیک بوو. مه‌رگی ئه‌وی له‌ فالێ وه‌ره‌قدا بینی.

پینگوت: "ئه‌وشه‌و مه‌رۆ ده‌ره‌وه‌ و لێره‌ بخه‌وه‌. کارمیلێتا مۆنتیل^٦ زۆرجار
له‌ منی داوا کردووه‌ له‌گه‌ل تۆی بخه‌وێتم."

ئۆرلیانو خۆزئ له‌ مانای راسته‌قینه‌ی پارانه‌وه‌ی نه‌هتی ئه‌و پێشنیاره
نه‌گه‌یی. له‌ وه‌لامدا وتی: "پنێ بلێ نیوه‌شه‌و چاوه‌روانم بێ."

رۆیشه‌ تیاترۆ، ده‌سته‌یه‌کی ئیسپانیولی شانۆی (خه‌نجهری زۆرۆ^٧) یان
هیتابووه‌ سه‌ر شانۆ. سه‌ردێری ئه‌سلێی شانۆی زۆریلا^٨ (خه‌نجهری
به‌ربه‌ران) بوو، به‌لام له‌ به‌ر ئه‌وه‌ که‌ ئازادیه‌خوازه‌کان به‌ پارێزه‌وانیان
ده‌گوت: "به‌ربه‌ر" سه‌ردێری ئه‌و به‌ ده‌ستووری سه‌روان ئاکیولر ریکاردۆ
گۆرابوو. ئۆرلیانو خۆزئ کاتی ده‌یویست بلیت بدا به‌ ده‌ستی ئه‌و که‌سه‌ی
بلیتان ده‌درێت، بینیی سه‌روان ئاکیولر ریکاردۆ له‌گه‌ل دوو سه‌ربازی
چه‌کدار خه‌لکی ده‌پشکنن. ئۆرلیانو خۆزئ وریایی دایه‌ که: "سه‌روان
وریابه‌، ئه‌و که‌سه‌ی ده‌ست له‌ من ده‌دا هیشتا له‌ دایکی خۆی نه‌بووه‌."
سه‌روان ده‌یویست به‌زۆر بپشکنی. ئۆرلیانو خۆزئ، که‌ چه‌کی نه‌بوو،
رایکرد. سه‌ربازه‌کان فه‌رمانی ته‌قه‌یان به‌ پێوه‌ نه‌برد و یه‌کیان وتی: "که
بنه‌ماله‌ی بویندیا به‌." سه‌روان که‌ له‌ رق و تووڕه‌ییان کوێر ببوو، ته‌هنگی له
ده‌ست ده‌ره‌یتا. له‌ نیوه‌راستی شه‌قامدا لینگێ له‌ به‌ریه‌ک ئاوه‌لا کرد و

^٦— Carmelite Montiel

^٧— Zorro

^٨— Jose Sorilla Y Moral (١٨١٧-٩٢) شاعیر و شانۆنوسی ئیسپانیولی

سەد سالى تەنبايى .....

نىشانەى لى گرت، نەراندى: "قورمساخىنە! بريا سەرھەنگ ئۇرليانۇ بويىندىا
لە جياتى ئەو بايە."

كارمىلىتا مۇنتىل، كچى بىست سالى، عەترى بەھارنارنجى لە خۆى دابوو و
نوۋىن و بانى پىلار تىنتراي بە پەلكە گوللى بۇنخۇش رازاندېۋە، كە دەنگى
تەقەى بىست. چارەنۇسى ئۇرليانۇ خۇزى ئەو بوو كە ئەو بەختە وەرېيەى
ئاماراتتا پىنى رەوا نەدىبوو لە باۋەشى ئەودا بېدۇزىتەو و بېيتە خاۋەنى
حەوت كوپان و بە پىرى لە باۋەشى ئەودا بمرى. بەلام ئەو گوللەى كە لە
پشتەو لىنى درابوو و لە سىنگى ھاتبوو دەرى، لە بەر ھەلەى خالى
وەرەق ھاۋىژرابوو. لە راستىدا بە پىنى فالى وەرەق ئەو كەسەى كە دەبوايە
ئەو شەو بەكوژرى، سەروان ئاكيولر رىكاردۇ بوو. ھەرواش بوو. چوار
سەعات دواى مەرگى خۇزى ئاركادۇ خۇزى، ئەۋىش كوژرا.

بە تەقەى دوو گوللە لە سەرىك كە ھىچ كات روون نەبۇو لە كويزا ھات،
كەۋتە سەر زەۋى و دەنگى ھەراۋھورىاي خەلك، شەۋى لەرزانەو.

— بژى حىزبى ئازادىخواز! بژى سەرھەنگ ئۇرليانۇ بويىندىا!

سەعاتى دوازەى شەو، كە ئۇرليانۇ خۇزى ھەموو خويىتەكەى لە بەر رۆبى
و گيانى دا، كارمىلىتا مونتىل زانى كە وەرەقەى ژيانى دۋارۋژى ھەموو
سپىن. لە چوارسەد كەس زۆرتەر لە پشت دەرگاي تياترۇ رىزيان بەست و
دەمانچەى خۇيان لە لاشەى سەروان ئاكيولر رىكاردۇ خالى كرد. دەستەى
پاسداران ناچار بوون لاشەكەى لە چەرخىكى دەستى دابىن. لاشە ۋەك
نانىكى لە نىۋ ئاۋادا خووساندىيان لە بەرىك ھەلۋەشابوو.

ژەنەرال خۇزى راكيل مۇنكادا، كە لە دەستدرىژبى ئەرەش قەلس بېوو، لە
بېشتى سىياسى خۇى كەلكى ۋەرگرت و جارىكى دىكە ئۇنىفۇرمى نىزامى
دەبەر كرد و دەسەلاتى نىزامى و غەيرەنىزامى لە ماكوندۇ بەدەستەو
گرت. بەھەر حال چاۋەرۋانى ئەۋەش نەبوو كە رەفتارى ئاشتىخوازانەى
پىشى ئەو شتەى بگرى كە دەبوو روو بدا. ھەۋالەكانى مانگى سىپتەمبەر
جۇراۋجۇر بوون، لە لەلەيك دەۋلەت رايدەگەياند كە دەسەلاتى بە سەر
ھەموو ۋلاتدا ھەيە و لە لايەكى دىكەشەۋە ئازادىخوازان ھەۋالى نەيتىيان
سەبارەت بە راپەرېنى چەكدارانەى ناۋەۋە پى دەگەيشت. رىژىم حاشاى لە

سەد سال تەنبايى .....

شەپ دەکرد، ھەتا ئەوھى دواى دادگايەكى نىزامى، بېيارنامەى ھوكمى نىعدامى پاش ملەى سەرھەنگ ئۆرليانۆ بويىندىاى راگەياندا، ھەولەين دەستە كە ئەوى بەزىندووىى گرتبا دەيتوانى ھوكمى ئىعدام بەرپۆھبەرى، ئۆرسۆلا بە خۆشحالئىيەوھ بە ژەنەرال مۆنكاداي وت: "وا ديارە گەراوھتەوھ" بەلام ژەنەرال لەو بارەوھ ئاگاداريىەكى نەبوو.

لەراستىدا لە مانگىك پتر بوو كە سەرھەنگ ئۆرليانۆ بويىندىا لە ولات دابوو. ھەوالە جۆراوجۆرەكان، لە يەك كاتدا ئەويان لە شوپتەكانى دوورەدەست و جياجيا رادەگەياندا. تەنانەت ژەنەرال مۆنكاداش گەرانبەوھى ئەوى باوهر نەدەکرد، ھەتا بەرەسمى رايانگەياندا كە ئەو دوو ناوچەى كەنارى دەريايى داگير كردوھ. تىلگرافەكەى بە ئۆرسۆلا نيشان دا و وتى: "دۆستى خۆشەويست، پىرۆزبايىت لى دەكەم، ئەو بەوزووانە دەگەرپتەوھ." ئەو جار ئۆرسۆلا بۆ يەكەم كەرەت نىگەرانيى دەربېرى و پرسى: "باشە ھەقالى من، تۆ چ دەكەى؟" ژەنەرال مۆنكاداش زۆر جار ئەو پرسىيارەى لە خۆى كردبوو.

وھلامى دايەوھ: "ھەر ئەو كارەى كە ئەو دەيكا، بەرپۆھبەردنى ئەرك." بەرەبەيانى ھەولەى ئوكتوبەر، سەرھەنگ ئۆرليانۆ بويىندىا بە ھەزار سەربازەوھ ھىرشى كرده ماكۆندۆ. بە سەربازخانەيان فەرمان دا ھەتا گيانيان دەبەر دايە بەرگىرى بكەن. وەختى نيوەرۆ، كاتى ژەنەرال مۆنكادا لەگەل ئۆرسۆلا نانيان دەخوارد، تەقەى تۆپىك كە لە ھەموو گەرەكى دەنگى دايەوھ رووكارى خەزىتەدارى شارەدارىى ويران كرد.

ژەنەرال مۆنكادا ھەناسەيەكى ھەلكيشا و وتى: "ئەوانىش بە ئەندازەى ئىمە چەكدارن و، لە قوولايى دليشيانەوھ شەپ دەكەن." سەعاتى دووى پاش نيوەرۆ كاتىك لە بەر شىرخەى تۆپان زەوى دەلەرزى، ژەنەرال مۆنكادا بەو دليبايىەوھ كە لە شەرەكەدا سەرناكەوئ، ئۆرسۆلاى بەجى ھىشت.

پىنگوت: "لە خوام دەوى ئەوشەو ئۆرليانۆ نەيەتەوھ مالى. ئەگەر ھات لە برى من ماچى بكە، چونكە لەو باوهرەدا نىم جاريكى دىكە چاوم پيى بكەويتەوھ."

سەد سال تەنبايى .....

ئەو شەۋە ژەنەرال مۆنكادا، لە دوای نووسىنى نامەيەكى دوورودرىژ بۆ سەرھەنگ ئۆرليانز بويندىا، لە كاتى راكردنى لە ماكۆندۆ دەسگىر كرا. لە نامەكەدا ئامانجى ھاوبەشى خۆيانى سەبارەت بە ئىنسانىيەت كەردنى شەپكەي وەبىر ھىتابۆۋە و سەرگەوتنى يەكجاريى ئەۋى بە سەر ئەو نىزامىگەريە بى مانا و نىۋەرەۋكە و پلەۋىستى سىياسەتمەدارانى ھەر دوو حىزبەكە ئارەزوو كەردبوو. سەبەي ئەو رۆژە، سەرھەنگ ئۆرليانز بويندىا لە مالى ئۆرسۇلاي نانى نىۋىۋەرەۋى لەگەل ئەو خوارد. ئەۋيان ھەتا بىريارى داداگاي نىزامى چاۋەرۋان لەۋى راگرتبوو. كۆپىكى دۆستانە بوو، لە ھەمان حالدا كە دوو كەسى دژيەك شەپيان لەبىر چوۋبۆۋە ھەتا بىرەرۋەيى رابردوۋ ياد بەكەنەۋە، ئۆرسۇلا بە شىۋەيەكى خەمپەنەر ھەستى كەرد كورەكەي لەۋى كۆسپىك نىيە. ھەر لەۋ دەمەۋە كە گەيشتۆۋە ئەۋى، ئەو ھەستەي كەردبوو. لەگەل چەند گاردىكى نىزامى، بە ھەراۋ ھۇريا ھاتنە ژوورى و ژوورەكانيان سەرەۋنىۋ كەرد ھەتا دۇنيا بن مەترسىيەك روويان تى ناك. سەرھەنگ ئۆرليانز بويندىا، نەتەنبا خۆي ئەو ئىجازەيەي دا، بەلكو فەرمانى توندى دەر كەرد ھەتا دەۋراندەۋرى مالى سەربازى چەكدارى لى دانەندرى ھىچ كەس، تەننەت ئۆرسۇلاش، مافى ئەۋەي نىيە لە سى مېتر زۆرتى لى نىزىك بىتەۋە. ئۇنىفۆرمىكى كە دەبەريدا بوو ھىچ دەرەجەيەكى پىۋە نەبوو. چەكە لاسك درىژەكانى بە قور و خويى وشكەۋەبوو سۋاخ درابوو. دەمانچەيەكى بە قەدەۋە بوو كە زاركى كىفەكەي ئاۋەلا بوو. دەستى، كە دايمە لە سەر دەسكى ھەۋت تىرەكەي بوو، حىكايەتى لە نىگەرانىي ئالۆزى چاۋەكانى دەكەرد. سەرى، كە موۋەكانى ھىندىك ۋەربىۋون و پىستى وشكەلاتبوو، دەتگوت لە سەر ئاگرىكى ھىدى كولاۋە. پىستى دەموچاۋى كە بە ئارەقەي دەرياكاني كاريبي سوۋتابۆۋە. نەۋىك سەختى ئاسنى بە خۆيەۋە گرتبوو و لەگەل شىۋەيەك دۇزىندوۋىي كە بىگومان لەگەل لەسەرەخۆي ناۋەۋەي پىۋەندىي ھەبوو لە پىربوون دوور كەۋتبۆۋە. لەۋ كاتەۋە ئەۋىي جى ھىشتبوو، بالا بەررتىر، لەرتىر و رەنگەريۋەتر ببو و ھەۋەلەن نىشانەي بەرگرىي لە بەرامبەر خەمى دووريدا لى ۋەدەر كەۋتبوو. ئۆرسۇلا لە بەر خۆيەۋە وتى: "خودايە، بۆتە پياۋىك

سەد سال تەنبايى ....

ھەموو كارىكى لە دەست دى. "ھەرواش بوو، شالى سوورپىستانى "يازتى" كە بۆ ئاماراتى ھىتابوو، بىرھىتانە ھەي يادەكانى رابردوو، گىرپانە ھەي داستانى سەير، كە لە سەر سفرەي نانخواردن باسى دەکردن، ھەموو ئەو ژىلەمۇ خامۆشانە، حىكايەتى لە خۆشمەشرەبىي زەمانىكى دىكە دەکرد.

ھەر كە فەرمانى ناشتنى مردووان لە گۆرۈ ھاوبەشدا بەرپۆھچوو، دادگاي بۆززانەي شەپى دايە دەست سەرھەنگ رۆكە كارنىسيۆرۆ و خۆي ئەركى قورسى بەرپۆھبردن و چاككردنى كارە بنەرەتتەكانى بەئەستۆھە گرت. ھەتتا نەھىلى لە رىژىمى پارىزەران تەنانتە پووشكىكىش بمىتتە ھە. بە ھاوکارەكانى دەوت: "دەبى كارەكان بەچاكى بەرپۆھ بەرم ھەتتا سىياسەتمەدارانى حىزب بخاتە بەرامبەر كارىكى كە تازە ئىدى جىتەجىكرە ھە." لەو كاتەدا بوو كە برپارىدا بەو تاپۆ و قەبالانەدا بچىتە ھە كە پىنەندىيان بە سەد سال لەومەوبەر ھەيە، دەستدرىژىي قانونىي براكەي خۆزى ئاركادىزى بۆ دەرکەوت، قەبالەكانى ھەلۆھشاندە ھە و بۆ بەرپۆھبردنى ئاخىر كەردە ھە، بەئەدەبانە، سەعاتىك خۆي لە كاردەستى كىشايە ھە و رۆشت بۆ چاوپىكەوتنى رىبىكا ھەتتا لە برپارەكانى خۆي ئاگادارى بكاتە ھە.

پىنەرنى گۆشەگىر، كە زەمانىك رازدارى نەيتىيەكانى ئەوينى ئەو بوو و، چەند جار ئەوى لە تەنگرە رزگار كەردبوو، لە تارىكايى مالى ھەدا، بىوو بە تارمايەك لە رابردووان. كراسى رەشى سەردەستدرىژ ئەوى ھەك زىي لەخۆي پىچابوو. دلى خۆلەمىش بووى ئاگادارىيەكى لىل و نادىارى سەبارەت بە شەپ ھەبوو، سەرھەنگ ئۆرلىانو بوىندىا واى ھاتە بەرچاوكە شەبەقى فۆسفىورى ئىسقانەكانى لە ژىر پىستە ھە دىيارن و، لە چوارچىوہەكى مەگرەيتەردا دەجوولتە ھە، كە ھىشتا بۆنى نەيتى بارووتى لى دى. پىشنىارى پىكرد كە پرسەي كەم كاتە ھە و دەرگا و پەنجەران ئاوەلا بكا و بە خاترى مەرگى خۆزى ئاركادىزى لە جىهان بىوورى. بەلام رىبىكا ئىستا لەوپەپى ھەر شىوہ باغرى و لەخۆبايى بوونىكدا بوو. دواي گەرانىكى زۆر و بى سوود لە تامى گل، لە نامەكانى بۆنخۆشى پىترۆكرىسپىدا و، لە باوہشى تۆفانىكى مێردەكەيدا، سەرەنجام ھىتمنايەتتى

سەد سالى تەنبايى .....

لە مالىكىدا دۇزىيۈۋە كە بىرەۋەرىيەكان زىندوو بىوونەۋە و بە شىۋەى مەرۋف لە نىۋ ژوورەكانى كويز و كوتردا دەگەرەن. لە كورسى راحەتتەكەيدا دانىشتبوو و چاۋى لە سەرەنگ ئۇرليانۇ بويىندا بربو، دەتگوت كەسنىكە كە لە تارمايى رابردوو دەچى. رىيىكا لە ۋەۋالەى زەۋىيەكانى خۇزى ئاركادىۋ دەدەنەۋە و بە خاۋەنە ياسايەكانى، تەننەت نارەحتەش نەبو.

ھەناسەيەكى ھەلگىشا و وتى: "ئۇرليانۇ، تۆ ھەر بېريارىك بەدى جىيەجى دەبى، مەن ھەمىشە دەمزانى و ئىستا بۆم روونە كە تۆ پياۋىكى خوانەناسى." پىداچوونەۋەى بەلگەكانى زەۋى و زار، ھاۋكات لەگەل داداگاكانى نىزامى بە سەرۋكايەتتى سەرەنگ خرىنلىدۇ ماركىز كە ھوكمى ئىعدامى ھەموو ئەفسەرانى نىزامى، كە شۇرپشگىز دىليان كرىبوون، دەركرىبوو كۆتايى ھاتبو. ئاخىرەن داداگى نىزامى، داداگى خۇزى راكىل مۆنكادا بو.

ئۇرسۇلا خۇى تىھەلقورتاند و بە سەرەنگ ئۇرليانۇ بويىندايى وت: "ئىمە تا ئىستا شارەدارىكمان بەۋ چاكىيە لە ماكوندۇ نەبو، پىۋىستىنىيە لە دلپاكى و خۇشەۋىستىيەكى كە سەبارەت بە ھەموو ئىمەى ھەبو، باس بىكەم، چونكە خۇت باشتەر لە ھەموو كەس دەيناسى." سەرەنگ ئۇرليانۇ بويىندا چاۋىكى نارازىيانەى لىكرىد و ۋەلامى دايەۋە: "مەن لە توانامدانىيە بەرپرسايەتتى عەدالەت بەئەستۇ بىگرم، ئەگەر لەۋ بارەۋە قسەيەكت ھەيە لە داداگى نىزامى دا بىلن."

ئۇرسۇلا نەتەينا ئەۋ كارەى كرىد، بەلكو دايكى ھەموو ئەفسەرانى شۇرپشگىزى خەلكى ماكوندۇشى بۆ شايدەى لەگەل خۇى بىرد. ئەۋ پىريژنانەى كە دامەزىنەرى شارى ماكوندۇ بوون و زۆر لەۋان لە بىرىنى چىادا بەشدارىيان كرىبو، يەكە بە يەكە تارىفى خو و خەدى باشى ژەنەرال مۆنكادايانكرىد. ئۇرسۇلا لە رىزى ئاخردا دانىشتبو. باغرى خەمبارى، گراناى ناۋى و گەرمايى قەناعەت پىكرىنى رستەكانى، بۆ دەمىك تەرازوۋى عەدالەتى شلۇق كرىد و يايەكانى بەرز و نزم دەبوونەۋە، وتى: "ئىۋە ئەۋ قومارە سامناكەتان زۆر بەجىددى گرتوۋە، ديارە مافى خۇتانە چونكە ئەركى خۇتانە، بەلام لە بىرتان نەچى ھەتا ئىمە ماوين و

سەد سأل تەنبايى .....

نايىكى ئىوھەين، ھەر چەند شۆپشگىزىش بن، مافى خۇمانە لەگەل ھەوھەلەين
بى حورمەتى دەرىپتەن لە پى دامالەين و شىلاقكارىتان بکەين. "رستەکانى
ھىشتا لە ساختومانى قوتابخانە کە کرابوو و بە سەربازخانە دا دەنگى
دەدايەوھە کە دادگا بۇ ئالوگۇزى بىرورپا پشوو دا، نىوھشەو، ژەنەرال
خۇزى راکىل مۆنکادايان مەحکووم بە ئىعدام کرد. سەرھەنگ ئۇرليانز
بويندىا سەرھەپاي نارەزايى و توورەپى ئۇرسۇلا حوکى ئىعدامى کەم
نەکردهوھ. ھىشتا نەببوو بە رۆژ لەو ژوورەى کە وەک زىندان کەلکيان
لنورەدەگرت، بۇ چاوپىنکەوتنى مەحکووم بە ئىعدام رۆيشت.

پىنگوت: "ھەقالى من، لە بىرت نەچى ئەوھە من نىم کە تۆ بە ئىعدام مەحکووم
دەکەم، بەلکو شۆپشە کە تۆ گوللەباران دەکا."

ژەنەرال مۆنکادا، بە ھاتنەژوورى ئەو تەنانت لە سەر تەختەکەشى
ھەلنەستا.

وھلامى دايەوھ: "ھەقالى من، لىزە وھدەرکەوھ."

سەرھەنگ ئۇرليانز بويندىا، لەو کاتەوھ گەرابزۆھ ھەتا ئەو دەمە ماوھى
نەببوو بە باشى تەماشاي بکا، لەوھە کە ھىندە پىر ببوو، لە رزىنى دەستى و
تەسلىم بوونى لە بەرامبەرى مەرگدا، کە کەمىکىش وەک ئەو کەسانەبوو کە
مل بۇ مردن دەدەن، سەرى سوور نەما. ھەستى بە کەمزانىنى خۆى بە
حىسابى بەزەپى دانا، وتى: "تۆ لە من باشتر دەزانى کە ھەموو دادگا
نیزامىيەکان قسەى مفتە. تۆ لە راستىدا تۆلەى چىنايەتى کەسانى دیکە
دەدەپەوھ. چونکەى ئىمە ئەوجار بە ھەر نرخیک بى، لە جەنگدا
سەردەکەوين. ئەگەر تۆ لە جىگای من باى، ئەو کارەت نەدەکرد؟"

ژەنەرال مۆنکادا لە جىگای خۆى ھەستا، ھەتا شووشەى ئەستوورى
چاويلکەکەى بە دوايتى کراسەکەى خاوين کاتەوھ، وتى: "رەنگە، بەلام
ئەوھى من نىگەرەن دەکا ئەوھەننە کە تۆ من گوللەباران بکەى يان نا. چونکە
تیرەباران بۇ من وەک مەرگى سروشتى وایە."

چاويلکەى لە سەر تەخت دانا و سەعات و زنجیرەکەى کردەوھ و درىژەى
دايە: "نىگەرانیى من لەوھەدايە کە دەپىنم تۆ بەو ھەموو بىزارىيەى کە لە
نیزامىانت ھەبوو و، ئەو ھەموو خەباتەى دژى ئەوان و ئەو ھەموو فکەرە لە

سەد سأل تەنیاىى .....

بارەى ئەوان، خۆت سەرەنجام وەك ئەوانت لىھات. هیچ ئامانجىك لە ژياندا نرخی ئەو ھەموو سەرشۆرى و نزمىيەى نىيە. "ئالْقەيزەماوھند و میدالى مریەمى چارسازی دەرھیتا و لە لای عەینەك و سەعاتەكى دانا و بەو جۆرە كۆتایى بە قسەكانى ھیتا: "ئەگەر بەوجۆرە برۆیە پێشەو، نەتەنیا دەبیست زۆردارترین و خویتریزترین دىكتاتۆرى میژووی ئیمە، بەلكو بۆ ئاسایشى خەيالىی خۆت، تەنانت ئۆرسۆلاش مەحکووم بە ئیعدام دەكەى." سەرھەنگ ئۆرلیانۆ بویندىا وەك دیوارىكى پتەو لە جیگای خۆى راوہستابوو. ژەنەرال مۆنكادا عەینەك و میدال و سەعات و ئالْقەى زەماوھندى خۆى بەودا و ھەواى دەنگى گۆرى.

وتى: "من تۆم بانگ نەکردووہ سەرزەنشست بکەم، تەنیا دەمەویست تكات لى بکەم ئەوانە بۆ خیزانم بنیری."

سەرھەنگ ئۆرلیانۆ بویندىا ئەوانى لە گیرفانى نا.

— ھیشتا لە ماناوریە؟

ژەنەرال مۆنكادا وتى: "ھیشتا لە ماناوریە، ھەر لەو مالەوى پشتى کلّیسا، ئەو شویتە كە نامەكەت بۆ نارد."

سەرھەنگ ئۆرلیانۆ بویندىا وتى: "خۆزى راکیل، ئەو کارە بە دلنیاىیەوہ جیبەجى دەكەم."

كاتى پنى نایە ھەواى شینی مژاوى، دەموچاوى وەك بەرەبەیانىكى دیکە لە رابردوودا تەر بوو و تازە ئەو كاتە بیری كەوتەوہ كە دەستوورى داوہ حوكمى ئیعدام لە جیاتى پێش دیوارى گۆرستان، لە ھەوشەى بەرپوہ بەرن. دەستەى ئیعدام كە لە پشت دەرگا ریز ببوو بە تەشریفاتى تەواو، وەك ئەوہ گرنگترین كاربەدەستى ولات بى، رپۆرەسمى ریزلینانیان سەبارەت بەو بەجى ھیتا.

فەرمانى دا: "ئىستا دەتوانن ئەو بەیتنە دەرى."

سەرھەنگ خرىنیلدۆ مارکیز پێش ھەمووان بە پووجى شەرى زانى. لە پلەى فەرماندەى نىزامى و غەیرەنىزامى ماكۆندۆدا ھەفتەى دووجار لەگەل سەرھەنگ ئۆرلیانۆ بویندىا وتوویژى تیلگرافى ھەبوو. سەرەتا، پتوھندى تەنیا رپۆرەوى شەرى دیارى دەکرد. گەلّالەى وردى جەنگ لە ھەر كات و

سەد سال تەنبايى .....

ھەر شويىنك ديارى كرابوو و رېرەوى داھاتووش پېشېنى كرابوو. ھەر چەند سەرھەنگ ئۆرليانۆ بويىندا ئىنجازەي بە كەس نەدەدا، خۇمانى لەگەلى بدوئ، تەننەت نزيكترين دۇستانى خۇشى، بەوحالەش دەنگى دۇستانەي بەس بوو بۇ ئەوئەي لەولاي ديكەي خەت بناسرېتەو. زۆر جارار و تووئۆي زۆرتر لە ماوئەي ديارىكراو درېژەي پېدەدا و لەگەل باس و رووداوەكانى بنەمالەي تىكەل دەكرد. وردە وردە كە شەر ھەروا توند دەبوو و پەرەي دەستاند، شىوئەي ئەوئەي لە خەيالېدا كەمپەنگتر دەبوو. روونى دەنگى دوورتر و، بەگومانتر و وتەي بى مانا تر دەبوو. ئەو كاتە سەرھەنگ خرينىلدۆ ماركىز تەنبا گويى دەدايە و لە بەر ئەو بېرە، كە لەگەل نەناسياويك لە دونيايەكەي ديكە لە پېوئەندىي تىلگرافى دا، نارەحت دەبوو. لە مېزى تىلگرافەكەي دەدا و بەو جۆرە كۆتايى پى دەھيتا: "ئۆرليانۆ، تىگەيشتەم، بژى حېزبى ئازادىخواز."

بەم جۆرە سەرەنجام خرينىلدۆ ماركىز ھەر شىوئە پېوئەندىيەكەي لەگەل شەر لەدەست دا. ئەوئەي كە زەمانىك دروستترين تىكۆشان و توندترين دلبەستەيى لاوييەتسى بوو، بە پېوئەندىيەكەي دوورەدەست بە پوچى (بەتالايى) گۆپدرايەو. تەنبا پەناگەي ژوورى بەرگدرووى ئامارانتا بوو. ھەموو رۆژى پاشنيوئەپۆيان بۇ بېنىنى دەچوو. تەماشاي دەستەكانى ئەو كە بەوردى كۆمەلە ھەورى تۆپى گۆلدۆزى دەكرد و رېمىديۆسى جوانكىلە بە دەست چەرەكەي بۇ دەسووراند بۆي خۇشپەيئەتەر بوو. بە سەعات بى ئەوئەي قسەيەك لەگەل يەكتر بكن، دادەنيشتن و تەنبا بە ھاودەمى يەكتر رەزا بوون.

بەلام ھەروەك ئامارانتا لە ناخى دەروونىيەو لە نەكووژانەوئەي ئاورى وەفادارىي ئەو ھەستى بە خۇشحالى دەكرد. بۆخۆي لە گەلالە و نەخشەي لىلى دلى بېخەبەر بوو. كاتى ھەوالى گەپانەوئەي ئەوى بېستبوو، ئامارانتا ھەستى بەوئە كرىدبوو كە خەريكە لە نارەحتىيان بخنكى، بەلام كاتى ئەوى بېنى لەگەل گاردەكانى سەرھەنگ ئۆرليانۆ بويىندا وەژوور مالى كەوت، ھەستى بەو كەرد كە رەنگە لە بەر ناھومىدى بەرپېتەو سەر زەوى. ئەوى بېنى كە لە ژىر تىن و تەوژمى دوورخراوئەي تىكپوخواو و بە ھۆي

سەد سأل ته نیایی .....

تیپەر بوونی زەمان و فەرامۆشی پیر بوو و داکە و توو. باسکی چەپی بە ملیەو و هەلۆاسرابوو، لە بەر ئارەقەیی زۆر و تۆز و خۆل ناخەز و پیس بوو و بۆنی پەزی لێ دێ. ئاماراتا لە دلی خۆیدا دەیگوت: "خوایە ئەو و ئێو پیاو و نییە کە چاوەروانی بووم."

سبەیی ئێو رۆژە، بە ریش تاشراوی و پاک و خاویز، کۆلەنیای لە سمیلان دابوو و هاتە مالیان. باندی خۆیتاویی لە ملی کردبوو و کتییکی دوغای بە بەرگی سەدەف بۆ ئاماراتا بە دیاری هێتابوو.

ئاماراتا وتی: "پیاو چەند سەیرن! لە لایەک هەموو تەمەنی خۆیان بۆ شەڕ لە گەڵ قەشان تیپەر دەکەن و لە لایەکی دیكەشەو کتییی دوغای بە دیاری دیتن."

بیجگە لەو رستەییە چیدیکی بە بیردا نەهات.

لەو هەوادا، تەنانتە لە دژواریترین دەورەیی شەڕیشدا، هەموو دەهاتنە دیدەنی ئاماراتا و ، کاتیک کە ریمیدیۆسی جوانکیە لەوێ نەدەبوو، ئێو، دەستەیی چەرخیی بەرگدرووی هەلەسووراند. ئاماراتا لە خۆراگری و پاکیی و خۆبەکەمگری پیاویک کە ئێو هەموو خاوەنی دەسەلات و حوکم بوو، هەستی بە نارەحەتی دەکرد. دەدیت کە ئۆنیفۆرمی نێزایی لە سالتۆنی لە بەر دەکردهو هەتا بێ چەک بیتە ژووری خەیاتیی. بەوشێوەیە ئێگەرچی چوار سالان ئێوینی خۆی دەربیری و دووپاتی کردەو، ئاماراتا هەر جارە بە جۆریک داواکەیی رەت کردەو و بە بێ ئێوێ لە خۆی برەنجیت. هەر چەندە نەیتوانیبوو ئاشقی بێ، بەلام بە بێ ئێویش نەیدەتوانی بژی. ریمیدیۆسی جوانکیە کە ئێو هەموو سەبارەت بە هەموو شت بێ موبالات بوو، کە وایان دەزانی میشکی هەلی نەداو، سەبارەت بەو هەموو وەفادارییە بێلایەن نەبوو و مافی بە سەرھەنگ خڕینیلدۆ مارکیز دەدا. لەپەر ئاماراتا تێگەشت کە ئێو کچە چکۆلەیی بۆخۆی گەورەیی کردووە و گەیشتۆتە نزیک تەمەنی بلووغ، جوانترین کەسیکە کە هەتا ئێو رۆژە لە ماکوئندۆ هاتۆتە دنیاو. هەستی کرد رقیکی کە سەبارەت بە ریییکا هەیبوو، دیسان دەگەریتەو نێو دلی. لە خوا داوای کرد ناچار نەبێ ئارەزووی مەرگی ریمیدیۆسی جوانکیە بکا و، ئێوێ لە ژووری بەرگدروون دەرکرد. لەو

سەد سال تەنبايى .....

دەورەيەدا بوو كە سەرھەنگ خرينىلدۇ ماركىز ھەستى بە پوۋچى و
 يىزراۋىي شەپ كرد. ھەتا ئەو جىڭاي دەيتوانى دلى ئاماراتى دايەو ھە
 دلسۆزى بۇ كرد وئامادە بوو بە خاترى ئەو شانازىيەك لە دەست بدا كە
 باشتىن سالەكانى تەمەنى بۇ گەيشتن بەو شانازىيە لە دەست دابوو، بەلام
 نەيتوانى ئاماراتا بە زەماۋەند رازى بكا.

لە دواى نيوەپۆي رۆژنىك لە رۆژەكانى مانگى ئووت، ئاماراتا كە لە
 قورسايى لە توانانەھاتوۋى سەرسەختى خۇى ماندوو بېوو، دواى ئەو ھى
 ئاخىر ۋەلامى دايەو، دەرگاى ژوورەكەى لە سەر خۇى داخست بۇ
 ئەو ھى ھەتا كۆتايى تەمەنى بۇ تەنبايى خۇى بگرى.

پىنگوت: "باشترە يەكتر فەرامۇش بكەين، ئىمە ئىتر بۇ ئەو شتانه زۆر پىر
 بووين."

ھەمان رۆژ پاشنىوہرۇ، سەرھەنگ خرينىلدۇ ماركىز ۋەلامى تىلگرافىكى
 سەرھەنگ ئۇرليانۇ بويندىاي دايەو، وتوۋىژىكى تىلگرافى ئاسايى بوو.
 سەرھەنگ خرينىلدۇ ماركىز، بى ئەو ھى بتوانى كۆتايى بە شەپ بىتى،
 چاۋىكى لە شەقامە خرابوۋەكان و لە نمە ئاۋە بريسكاۋەكانى سەردارە
 بادامەكان كرد و ھەستى كرد لە تەنبايىدا نوقم دەبى.

خەمبار و پەريشان مستىكى لە كلىلەكانى دەرگاى تىلگراف كوتا و وتى:
 "ئۇرليانۇ لە ماكۇندۇ باران دىبارى."

بۇ ماۋەيەكى دىرئ بىدەنگى لە سەر خەت بەرقەرار بوو، پاشان دەرگا بە
 تىپى بى بەزەبىيانەى سەرھەنگ ئۇرليانۇ بويندىا لە جىگا دەرپەرى.

نىشان ئەو ھىان دەرگاوت: "خرينىلدۇ، بۇ گەۋج بوۋى! سىروشتىيە لە مانگى
 ئووت باران بىبارى."

زۆر دەمىك بوو ئەۋى نەدىبوو، دواى دژكردەو ھەزىلانەى ئەو بەتوندى
 تىكچوو. دوو مانگ دواتر كاتى سەرھەنگ ئۇرليانۇ بويندىا گەرپاۋە بۇ
 ماكۇندۇ ئەو تىكچوۋە بوو بە سەرسوۋرمان. بە بىدەنگى و بە بى
 پاسەوان گەرپاۋە. لەگەل ئەۋەشدا زۆر گەرم بوو، شتىكى لە خۇيەو ھە
 پىچاۋبوو و سى گراۋىشى لەگەل خۇى ھىتابوون. ھەرسىنىكىانى لە
 خانوۋيەكدا دانا و زۆرتىرى كاتەكانى لە مالەۋە لە نىو جۇلانە رادەبوارد.

سەد سأل ته نیایی .....

بەرامبەر بەو تیلگرافانە کە وەزعی ئاسایی شەڕیان بۆ باس دەکرد هێندە مەیلی پێشان نەدەدا. جاریکیان، سەرھەنگ خرینیلدۆ مارکیز سەبارەت بە چۆلکردنی شویتیک لە سنوور دەستووی ویست. مەترسیی ئەو ھەبوو شەڕ لەو شویتە بێتە نێونەتەوہیی. ئۆرلیانۆ وتی: "بەم جۆرە قسە پەر و پووچانە وەختم مەگرە، پەرس بە خواوەندی گەرە بکە."

رەنگە بکری ئەو دەورە بە ناسکترین دەورە شەڕ حساب بکری. مالیکە ئازادیخوازەکان کە سەرھەتا خۆیان راپەرینیان دەست پیکرد، لە ھەوێ ھەل مالیکە پارێزەرەکان سازان ھەتا لە چاوپێداخشانەوہی تاپۆ و قەبالەکانی زەوی و زار پێشگیری بکەن. ئەو پیاوہ سیاسییانە کە لە شویتی دوورخاوەیی خۆیان سەرماہەگوزارییان لە شەڕدا کردبوو، بەھیزی و کاریگەراییەکانی سەرھەنگ ئۆرلیانۆ بویندیا رەت کردەوہ، بەلام تەنات پاشەکشەیی ئەو، بەھیزە بەدەسەلات و کاریگەرەکشەیی ئەوی نارەحەت نەکرد. شیعەرەکانی کە زۆرتر لە پێنج دەفتەر دەبوون و نەخویندەوہ و ئەوانی لە بنی سندوقدا فەرماؤش کردن.

لەکاتی شەو یان خەوی دواي نیوہرۆیان یەکیک لە ژنەکانی بانگ دەکردە نیو جۆلانەکە و ھەوہسی ھەوانیی خۆی پێ دادەمرکاند و ئەو جار بە خەیاڵیکی راحەت دەچووہ نیو خەویکی قورسەوہ. بەتەنیا شتیک کە دانیایی ھەبوو ئەوہ بوو کە دلی گێژی ھەتا ئەبەد مەحکوم بە دوودلی دەبی. ئەو کە لە شانازیەکانی گەرانەوہ و سەرکەوتنە بەرچاوەکانی سەرەست بوو، سەرھەتا چاویکی لە ھەلدیری مەزنایەتی کردبوو. لەوہی کە دوک مارلبووی، کە لە ھونەری شەڕدا مامۆستای ئەو بوو، لە دەستی راستی خۆیدا دانائوہ ھەزی دەکرد. کەسێک بوو کە پەنجەیی پلینگیی و لیباسە پێستەکانی دەبووہ ھۆی ریزی گەوران و پێدائەلگوتنی گچەکەکان. لەو کاتەدا بوو کە دەستووری دا تەنات ئۆرسۆلاش لە سی میتر زۆرتر نزیکی نەکەونەوہ. چووبایە ھەر جینگایەک پاسەوانەکانی بازنەیکە گەچیان لە زەوی دەکێشا و تەنیا ئەو مافی ھەبوو بچیتە نیو ئەو بازنەوہ، بە فەرمانی کورت و غەیرەمومکینی لە ناوہندی ئەو بازنەوہ چارەنووسی جیھانی دیاری دەکرد. دواي گوللەبارانی ژەنەرال مۆنکادا، بۆ بەجینەتانی ئاواتی

سەد سال تەنبايى .....

ئاخىرىن قوربانى خۇي بە پەلە رۆيشتە ماناۋرە. بىۋەژنەكە چاۋىلكە و مىدال و گەردىنبەند و سەعات و ئالاقەي زەماۋەندى لىۋەرگرت، بەلام رىگەي نەدا بچىتە ژوورەۋە.

پىنگوت: "سەرھەنگ مەيە ژوورەۋە، لە شەردا تۆ فەرمان دەدەي، بەلام لە مالى خۆم من فەرمان دەدەم."

سەرھەنگ ئۇرليانۆ بويىندى رىكى خۇي پىشان دا، تەنيا كاتىك حەسايەۋە كە چەكدارەكانى مالا بىۋەژنىان تالان كىرد و سووتاندىان و كرديان بە كۆگايەك خۆلەمىش. ئەۋ كاتە بوو كە سەرھەنگ خرىنيلدۆ ماركىز پىنگوت: "ئۇرليانۆ ئاگات لە دلت بى، خەرىكە بە زىندوۋىي بۆگەن دەبى!" لەۋ كاتەدا ئۇرليانۆ دوۋەمىن كۆبۈۋنەۋەي فەرماندە گرینگەكانى شۆرشىگىرانى پىك ھىتا. لە ھەموو چىن و تويژىك لەۋ كۆبۈۋنەۋەيدا ھەبوو: ئايدىيالىست، پۆپۇلىست، گىرەشىۋىن، بىزراۋ لە كۆمەل و تەنانەت تاۋانباران و بەرەللاي ئاسايى. كەسىكى دىكەشيان لە نىۋو بوو كە پىشتەر ئەندامى حىزبى پارىزەران بوو بۆ رىزگارى لە داداگا بە ھۆي خواردنى سامانى خەلك پالى بە شۆرشىگىرانەۋە دابوو. ھىندىك لەۋانە تەنانەت نەياندەزانى بۆچى خەبات دەكەن. لە نىۋو كۆمەلىك كە ناكۆكى چىنايەتتى زۆريان ھىتدەي نەمايو تەقىنەۋەي نىۋوخۇي پىك بىنى، دەسەلاتدارىكى بەھىز دەبىندرا: ژەنەرال تىۋفيلۆ ڧارگاس سوورپىستىكى ئەسل، ۋەحشى و بىسەۋاد. دەرۋونپىس، بىدەنگ و حالەتى ۋەك مەسىحى پىاۋەكانى ناچار دەكرد فىداكارىي بۆ بىكەن. سەرھەنگ ئۇرليانۆ بويىندى ئەۋ كۆرەي بۆ يەكەيتى فەرماندەكانى شۆرش دژى سىياسەتمەداران پىك ھىتابوو. ژەنەرال تىۋفيلۆ ڧارگاس لە ماۋەي چەند سەعاتدا يەكگرتوۋىي فەرماندە ھەلباردەكانى تىك دا و، خۇي بوو بە فەرماندەي گىشتى ھىزى ناۋەندى.

سەرھەنگ ئۇرليانۆ بويىندى بە ئەفسەرەكانى وت: "دەبى و رىاي ئەۋ جانەۋەرە بىن، ئەۋە بۆ ئىمە لە ۋەزىرى جەنگىش سامناكتەرە." ئەۋ كات سەرۋانىك كە شەرمىۋىنى بۆ ھەموۋان دىار بوو، بە پارىزەۋە دەستى ھەلپتا، پىشنىارى كىرد: "زۆر ئاسان، جەناب سەرھەنگ، دەبى بكوژرى."

سەد سالى تەنيايى .....

بىياكى ئو پىشنياره نەبوو كە سەرھەنگ ئۆرليانۆ بويندياي نارمەحت كىرد، بەلكو لە بەر ئوۋە ترسا كە چىركەيەك پىشتر بۆخۆى ھەر ئو فكىرەى بە مېشكا ھاتبوو.

وتى: "ئو چاۋەرۋاننەتان لە من نەبى دەستۋورىكى ئوۋتۆ بدەم".
لە راستىشدا فەرمانىكى ئوۋتۆى نەدا، بەلام دوو ھەفتە دواتر ژەنەرالى تىۋفيلۆ ڧارگاس لە ھەشارگەى خۆى بە ساتۆر لەت و كوت كرا و ،سەرھەنگ ئۆرليانۆ بوينديا بوو بە فەرماندەى گىشتى ھىزى مەرگەزى، ئو شەۋە كاتىك ھەموو ھىزەكانى شۆرپى دەسەلاتى ئوۋيان بە رەسمى ناسى، لەپىر لە خەۋ راپەرى و بە ھاۋار ھاۋار دەستۋورى دا پەتۋويەكى بۆ بېتىن. سەرمايەكى دەرۋونى، كە ھەموو لەشى ۋەلەرن ھىتابوو ، تەنەنەت لە بەر خۆرەتاۋىش ھەجىمىنى نەبوو، چەند مانگان نەيھىشت بىنۆى، ھەتا سەرەنجام بۆى بوو بە عادەتتىكى ئاسايى. سەرەستى دەسەلات ۋردە ۋردە لە ژىر شەپۆلى ئازاردا تىك دەشكا. بۆ چارەسەرى سەرماي دەرۋونى، دەستۋورى دا ئو ئەفسەرە لاۋە كە پىشنيارى كۈشتى ژەنەرالى كىردبوو، گوللەباران بىكەن. ھەر فەرمانىكى دەيدا، پىش ئوۋە مۆلەتى چاۋپىداخشاندەۋەى ھەبى، دەست بەجى بەرپۋە دەچوو و ھەمىشەش دەستۋورەكانى ناخۆشتر لەۋە كە دەۋىست جىبەجى دەكران. ھىدى ھىدى لە گۆشەى دەسەلاتى بەربلاۋى خۇيدا بىر بوو و رىژەى خۆى لە كىس دا. لە خۆشى و شادمانى خەلكى ئو ئاۋايىانەى داگىر كرابوون نارمەحت دەبوو و، پىتابوو ئەۋانە پىش ھاتتى ئو، بۆ دۆژمنىش شادمانىان كىردۋە، دەچۋە ھەر جىگايەك كورپانى گەنجى دەدىت كە بە چاۋى خۆى چاۋى لى دەكەن و بە دەنگى خۆى قسەى لەگەل دەكەن و ھەر بەۋ شىك و گومانەۋە سەبرى دەكەن كە ئو سەپىريان دەكا، دەيانوت كە كورپانى ئون، ھەستى دەكرىد و جۋودى ۋەك دوۋپاتى ۋىنەيەكە بۆ ھەموو لايەك بلاۋبۆتەۋە و زىاد كراۋە. زۆر لە جاران پتر ھەستى بە تەنيايى دەكرىد. لاي ۋابوو ئەفسەرەكانى فرىۋى دەدەن. لەگەل دوک مارلبۆرۆ بەشەپ ھات، دەپوت: "باشترىن دۆست ئو كەسەيە كە ھەر ئو دەمە مەردى". لە گومانى خۆى و لە چوارچىۋەى ئو شەپە ئەبەدىيەى كە

سەد سال تەنبايى .....

ھەر ئان پىرتىر و ماندووتر رىكى دەكوشى، ماندوو بېوو. جار لە جار زۆرتىر ھەستى دەکرد لە دەورەوھى ئەو بازىنە گەچەشدا كەسىكى دىكە ھەيە.

كەسىك كە پىويستى بە پوول بوو، كەسىك كە كورپەكەى كۆخەپەشەى گرتبوو، كەسىك كە ئاواتى دەخواست ھەتا ئەبەد خەوى لى بکەوئ، چونكە ئىتر لەو زىادتر تواناي چىشتى تامى قىزەونى شەپى لە دەمىدا نەبوو، كەسىك كە لەگەل ھەموو ئەو قسانەدا، خەبەردار لە پىشى رادەوھستا و رایدەگەياند: "جەناب سەرھەنگ بارودۆخ ئاسايە." ئاسايى بوون دوست سامناکترىن بەشى ئەو شەپە بى كۆتايە بوو. ئىتر ھەوالىك نەدەھات و رووداويك نەدەقەوما. پىشگۆيىيەكانىش بەجىيان ھىشتىبوو. تەنيا، لەگەل سەرمايەك كە ھەتا كۆتايى تەمەنى دەستى لى ھەلنەگرت خەشارگەى خۆى لە ماكۆندۆ لە گەرمای بىرەوھەريەكانى رابردودا دۆزيەوھ. بى مبالاىتيەكەى گەيشتە جىگايەك، كاتى ھەوالى ھاتنى نویتەرانى حىزبىيان پىدا كە بۆ وتووێژ سەبارەت بە برانەوھى شەپ ھاتبوون لە جۆلانەيەكدا خۆى لەقاند و بى ئەو بەتەواوى بەخەبەر ھاتبى، وتى: "بىانەنە لای فاحىشەكان!"

شەش نویتەرى فراك لەبەر و كلاوى سىلیندر لە سەر، گەرمای كوشندەى مانگى نۆفەمبەريان بە لەسەرەخۆيىيەكى فەيلسوفانە دەبردەسەر. ئۆرسۇلا لە مالى خۆى جىگەى دانى. بە درىزايى رۆژى لە ژووریدا خەرىكى وردە كونفرانسان بوون و، لای تاوپەران لەگەل چەند پارىزگار و ھونەرمەندى ئۆكۆردىژن دەچونە مەيخانەى كاتارىنۆ.

سەرھەنگ ئۆرليانۆ بويىندا فەرمانى دەدا: "لەيان گەپىن، چونكە من دەزانم ئەوان چىيان دەوئ." لە سەرھەتاي مانگى دىسەمبەر، وتووێژىكى كە ئەو ھەموو چاوەپوان بوون و پىشبينىيان دەکرد وتووێژىكى دوورودرىژ بى، لە ماوھى كەمتر لە سەعاتىكدا كۆتايى ھات.

ئەو رۆژە لە سالۆن، لە لای تارمايى پىانۆلا، كە مەلافەيەكى سىپى ھەك كەفنىان بە سەردا دابوو، سەرھەنگ ئۆرليانۆ بويىندا لە نۆوھراست بازىنەى كەچى دا دانىشت، پەتوويەكى خورى لە خۆيەوھ پىچا و لە نىو

سەد سال تەنبايى .....

راوئىزكارەكانى لە سەر كورسىيەك دانىشت و بە بىدەنگى گوئى دايە كورته پىشنىارەكانى نووتەران. پىشنىارى يەكەم ئەو بوو كە بە خاترى لەكىس نەچوونى پىشتىوانى مالىكانى ئازادىخواز، لە چاوخشانەو بە سەر تاپزكانى زەوى و زاردا چاوپۆشى بكرى. داواى دووھەمى ئەوان ئەو بوو، كە دەست لە خەبات نەدەن و، سەرەنجام واز لە مافى بەرامبەرى منالانى غەيرەشەرى و بىژوو بەتندرى هەتا چوارچىوھى بنەمالەيى تىك نەچى.

سەرھەنگ ئۆرليانۆ بويندىا بزەي هاتى و وتى: "كەوابوو ھەمووى ئىمە بۆ بەدەستەيتانى يەك شت خەبات دەكەين: دەسەلات."

يەكئى لە نووتەرهكان وەلامى دايەو: "ئەو بەرژەوھەندىيانە پىوھەندىيان بە تەگبىرى شەپەو ھەيە، لە كاتى ئىستا نەخشەي سەرھەكى بەربلاوكردى لايەنى نەتەوھى شەپەكەيە، لە دوايەدا بزەين چمان بۆ دەكرى."

يەكئى لە راوئىزكارەكانى سەرھەنگ ئۆرليانۆ بويندىا بەپەلە ھاتە نۆ قسەكانەو و وتى: "تۆ ھەلە و پەلە دەدوئى، ئەگەر ئەو بەرژەوھەندىيانە بەكەلكن، كەوابوو حىزبى پارىزەران حىزبىكى باشە. ئەگەر بتوانين بەھۆى ئەوانەو لايەنى نەتەوھى شەپەكە پەرە پى بەدەين، ئەو كات بە قسەي تۆ ئەو رىژىمە لايەنى نەتەوھى بەربلاوى دەبى، بەجۆرىكى سادەتر، ماناى ئەوھەيە كە ئىمە نزىك بە بىست سال دژى ھەستى نەتەوايەتى شەپمان كردووە."

دەيەويست قسەكانى درىژە پى بدا، بەلام سەرھەنگ ئۆرليانۆ بويندىا بە ئامازەي دەست بىدەنگى كرد.

وتى: "دكتور بەخۆپايى كاتى خۆتان بە فيرۆ مەدەن. مەسەلە ئەوھەيە كە لىرە بەدوا ئىمە تەنبا بۆ دەسەلات خەبات دەكەين." ئەو بەلگەنەي كە نووتەرهكان بۆيان راداشتبوو، بە زەرەخەنەو ھەريگرتن و خۆي بۆ مۆركردنيان ئامادە كرد و وتى: "ئىستا كە ھەزەكە بەوجۆرەيە رەخنەيەكمان نىيە."

خەلگەكەي خۆي بە سەرسامىيەو سەيرى يەكترىان كرد.

سەرھەنگ خرىنيلدۆ ماركىز لە سەرھەخۆ وتى: "جەناب سەرھەنگ زۆر داواى لىبووردن دەكەم، بەلام ئەو كارە خيانەتە."

سەد سال تەنبايى ....

سەرھەنگ ئۆرلىيانۆ بويندىيا قەلەمى مەرەكەباويى لە ھەوا راگرت و بە ھەموو ھىزىيەو بە سەرىدا رووخا و دەستوورى دا: "خۆتان چەك كەن."
سەرھەنگ خرىنيلدۆ مارکيز ھەستا و چەكەكەي خۆي لە سەر مېز دانا.
سەرھەنگ ئۆرلىيانۆ بويندىيا ھەرمانى پېدا: "خۆتان بە سەربازخانە بناسيئن و بچنە ژيەر دەسەلاتى دادگاي شۆرېشگېران."
ئەو چار بەلگەكانى مۆر كرد و دايە دەست نویتەران و وتى: "قەرموون ئاغايان. ئەو ھەش كاغەزى ئىو، ھىوادارم بتوانن ئەوپەرى كەلگى لى وەرېگرن."

دوو رۆژ دوايى، سەرھەنگ خرىنيلدۆ مارکيز بە تۆمەتى خيانەت مەحكوم بە ئىعدام بوو. سەرھەنگ ئۆرلىيانۆ بويندىيا كە لە جۆلانەي خۆيدا دريژ ببوو، گوئي نەدەدايە پارانەو ھى كەمكردنەو ھى سزاكە. شەوى پېش بەرپۆو ھەردىنى حوكمەكە ئۆرسۆلا لەو دەستوورە كە كەس نابى بچيئە لاي سەرھەنگ، سەرپېچىي كرد و رۆيشە ژوورى خەو ھەكەي، جلى رەشى پۆشيبوو و بە ريزى زۆرەو لە ماو ھى سى دەقيقەدا كە قسەي لەگەل دەكرد بە سەر پېو ھاو ھەستا. بە ئارامى وتى: "دەزانم كە خرىنيلدۆ گوللەباران دەكەي، دەزانم كە ناتوانم پېشى ئەو كارە بگرم، بەلام پيئە دەلیم."

"بە گۆرې دايك و بابم، بە روحى خۆزى ئاركادۆ بويندىيا، سوئيئە بە خواو ھەند چاوم بە لاشەي ئەو بگەوئ، بۆ ھەر جيگايەك راکەي بەدواتدا ديم و بە دەستى خۆم دەتكۆرم." پېش ئەو ھى لە ژوورەكە دەركەوئ و بى ئەو چاوپوانى وەلام بى بەوجۆرە كۆتايى بە قسەكەي ھيتا: "بۆ من دروست وەك ئەو ھەيە بە كلكدارى ھاتبيئە سەر دونيا."

لەو شەو ھە بى كۆتاييەدا، كە سەرھەنگ خرىنيلدۆ مارکيز بىرى لە پاشنيو ھەپۆيانى مردووى خۆي لە ژوورى بەرگدروونى ئاماراتا دەكردەو، سەرھەنگ ئۆرلىيانۆ بويندىيا بۆ لە بەريەك ھەلدېنى تويژى تەنبايى چەند سەعات خۆي دەخوراند. تەنيا كاتەكانى بەختەو ھەريى ژيانى دواي ئەو نيو ھەپۆيە زۆر كۆنە بوو كە باوكى بردبووى بۆ ديتنى سەھۆل و ئەو كاتانەي كە لە كارگاي زېرنگەريدا تېپەريبوون، ئەو جيگايەي، كە كاتى خۆي بە دروستكردى ماسى زېرى بچكۆلانە دەبردەسەر. ناچار ببوو سى

سەد سال تەنبايى .....

و دوو شەپ دەست پىنكا، ناچار ببوو تەواوى پەيمانەكانى بە مەرگ و ئىعدام لە ژىر پى بنى و وەك بەرازىك لە زىلدانى شانازىيەكاندا بىلتىتەو، هەتا سەرەنجام پاش چل سال دواكەوتن دەستى بگاتە ژيانىكى ساكار.

بەرەبەيانى، خەستە و ماندوو لە بى خەوى شەوى پىشوو، سەعاتىك پىش بەرپىو بەردنى حوكمى ئىعدام رۆيشە ژوورى زىندان و بە سەرەنگ خرىنلەو ماركىزى وت: "هاو پى من، ئەو گالته بازىيە تەواو بوو. وەرە پىش ئەو "مىشوو لە تەپيان لىزە گوللە بارانت بکەن، برۆين." سەرەنگ خرىنلەو ماركىز تواناى قبوولى سووكايەتى ئەوى نەبوو.

وتى: "تا ئۆرليانۆ، مردنم پى باشترە لەوە بىينم تۆ بوويە پياويكى زۆردار و خوينخۆر."

سەرەنگ ئۆرليانۆ بويندىا وتى: "ئاوام نابىنى. هەستە كەوشەكانت دەپى كە و يارمەتيم بده هەتا ئەو شەپ نەگرسە كۆتايى پى بهيتىن."

كاتى ئەوى وت نەيدەزانى كە كۆتايى پىهيتانى شەپ زۆر گرانتەرە لە دەستپىكردى. نزيكەى سالىكى خويتاوى درىژەى كىشا هەتا توانى دەولەت ناچار بكا مەرجهكانى ئاشتى بە قازانجى پارتيزانەكان بسەلمىتى. مەرجهكان لەبار و بەجىن، بۆ دامركاندنەوى راپەرىنى ئەفسەرەكانى كە خۆيان دەگرت و خوازيارى سەرکەوتن بوون، دەستى دايە زۆردارانەترين كردار و سەرەنجام بۆ سەرکوتيان ناچار بوو پال بە هيزى دوژمنەو بەدا. هېچ كاتىك بەو چاكيە شەپى نەكردبوو. بەو خەيالە كە لە جياتى شتىكى پوچ، سەرەنجام بۆ رزگارى خۆى خەبات دەكا، شۆق و زەوقى لى دەبارى.

سەرەنگ خرىنلەو ماركىز بە هەمان باوەر و پاكيى لە رابردودا بۆ سەرکەوتن شەپى پىدەكرد، ئىستا بۆ شكان دەجەنگا. سەرکۆنەى ئەوى دەكرد بەلام ئەو لە وەلامدا بە زەردەخەنەو دەيگوت: "تىگەرەن مەبە مردن لەو كە بىرى لى دەكەيهو زۆر گرانتەرە." ئەو قسەيه سەبارەت بەو راست بوو. دلنبايى بەو كە هيشتا ئەجەلى نەهاتوو، پارىزراويەكى سەيرى پى دەبەخشى. پارىزراويەك لە بەرامبەر مەترسىي شەپىكى بەردەوامدا، وايدەكرد نە گرتن و نە لەناوبردن هاسان نەبى. بەجۆرىك كە توانى لە

سەد سال تەنبايى .....

شكستىدا سەرکەوئى كە زۆر گرانتر و خويناو يتربوو لە سەرکەوتنى سەرکەوتن.

بە دريژايى نزيكەى بيست سال جەنگ، سەرھەنگ ئۆرليانۆ بويىندا چەند جار گەرايەو شارى خۆى، بەلام ھەموو جارئ بەپەلە و بەتوندى دەگەيشتى. پاريزەرانى كە بۆ ھەموو شوييتىك لەگەيدا بوون و،ئەو خەرمانە ئەفسانەيەى ئۆرسۆلاش ھەستى پىگرددبوو و بوونى ئەوى لە ھەموو جىگايەك رووناك دەكردەو، سەرەنجام كردى بە بىگانە. جارئ ئاخىر كە ھاتە ماكوندۆ و خانووى بۆ سى گراوييەكە گرت، تەنيا دوو كەرەت رۆيشتەو مالى خويان، ئەويش لە بەر ئەو بۆ شام دەعوەتيان كردبوو. ريميدىۆسى جوانكىلە و دووانەكەى كە لە جەنگەى شەردا لە دايك ببوون زۆر بەزەحمەت دەيانناسيەو. ئامارانتا نەيدەتوانى ويەنى براكەى، كە سالانى گەنجى بۆ دروستكردى ماسى چكۆلەى زير تىپەر كردبوو لەگەل ويەنى ئەو شەرەكەرە ئەفسانەيە بەراورد بكا كە لە نيوان خۆى و خەلكى ديكە مەودايەكى سى ميترى داناو. كاتيىك كە شەر نزيك بەتەواوبوون بوو، واينازانى كە ديسان بۆتەو مژۆف و سەرەنجام بە خاترى خۆشەويستى كەسوكارى دەگەپتەو، ھەستى بنەمالەيى كە سالەھا بوو لە دلاندا نووستبوو، جاريكى ديكە بەھيزتر لە ھەميشە ھەستايەو.

ئۆرسۆلا وتى: "ئاخرەكەى پياويكمان لە مالەو دەبى."

ئامارانتا، بەپىچەوانە، ھەولەين كەس بوو كە تىگەيى ئەويان بۆ ھەميشە لەدەست داو. ھەفتەيەك پيش شەرپراوستان، كاتيىك ئەو بى پاسەوان و نىگابانى ھەميشەيى وەرور مالى كەوت، دوو خزمەتكارى پاپەتى، كە لە پيشەوھى دەرؤيشتن، بارى يەستر و سىندووقى شيعرەكانى، كە پاشماوھى دەزگا پر كەوكەبە و دەبدەبەكەى بوو، لە پيش ھەيوانى بەئەرزياندا دا. ئامارانتا چاويى پىكەوت بە بەر ژوورى بەرگدرووندا رادەبرى، گازى كرد، سەرھەنگ ئۆرليانۆ بويىندا بە زەحمەت توانى بيناسيتەو.

ئامارانتا بە خۆشحاليەو وتى: "من ئامارانتام." دلشاد لە گەرانەوھى، دەستى باندپىچى خۆى نيشان دا و وتى: "بروانە."

سەد سالى تەنبايى .....

سەرھەنگ ئۆزلىنىۋ بولمىدى، ۋەك ئۇ رۆژە دورەي مەھكۇم بە ئىعدام بېو و گەربۇزە ماكوندۇ و دەستى سووتاۋى ئۇي بېنىبو، پىي پىكەنى و وتى: "چەند سامناكە، زەمان چەند بەپەلە رادەبرى".

نېزامىيانى مەھكۇمەت ناچار بوون پارىزگارى لە مالاكەي بىكەن، ئۇ مەھكۇم بەۋە كە ئاگرى شەرى خۇش كىردوۋە، ھەتا بتوانى گرانترى بفرۇشى، لە نىو جىنو و نەفرىنى خەلدا گەربۇزە ئۇي. لەبەر تىنى تاو و سەرما دەلەرزى و بن ھەنگەكانى دىسان بىرىدار بېوونەۋە. شەش مانگ پىشتىر، ئۆرسۇلا، كە زانىبوۋى شەرى رادەۋەستى، ژوورى زاۋايەتى

ئۇي كىردىۋە و خاۋىتى كىردىۋە، گەسكى لىدابو و دەرگا و پەنجەرەي ئاۋەلا كىردىبوون ھەتا با لىتى دا. وايدەزانى دەگەپىتەۋە ھەتا لە نىو بوۋكە شووشەكانى رىمىدىۋىس بەئارامى پىر بى. بەلام ئۇ لە دوو سالى رابردوۋ قەرزىكى كە بە مردنى ھەبو و پىرىشى دەگرتەۋە، دابوۋىەۋە. كاتىك بە بەر كارگاي زىرنگەرىدا رابرد كە ئۆرسۇلا بە تىبىنى و زىرەكىيەۋە ئامادەي كىردىبو، تەننەت نەيزانى كىل لە سەر دەرگايە. ئۇ وىرانىيە روالەتى و لە ھەمان كاتدا قوۋلانەي نەھاتە بەرچاۋ كە بە تىپەربوۋنى زەمان بەسەر خانوۋەكەدا ھاتىبون و، دواي ون بوۋنىكى ئاۋا درىژ كە بە چاۋ كەسىكى بىرەۋەرىي لە ياد نەبىرەپىتەۋە ئىمكان بوو كارەسات بى. لە دىتنى گەچى ۋەرىۋى دىۋاران و تارى پىسى جالجالۋوكەي گۇشەي دىۋارى ژوۋرەكان و تۆز و خۇلى سەر گولە ھەمىشە بەھارەكان و رىپەۋى مىروۋلان بە سەر دارەكانى مىچەۋە و ژەنگ و كەپۋى سەر لاۋلاۋەي دەرگاكان و داۋەكانى دىكە، كە دلئەنگى بۇ دانابۇۋە، دلى نەگىرا. پەتۋى لە خۇيەۋە پىچا و بى ئۇۋەي چەكەكانى لە پى كا لە ھەيۋانى دانىشت. دەتگوت چاۋەپۋانە باران لىنى بىكاتەۋە. ھەمو پاشنىۋەپۇيەي بە تەماشاي بارانى تىپەر كىرد، كە بە سەر گولە ھەمىشە بەھارەكاندا دەھاتەخوار. ئۆرسۇلا دلنيا بوو كە ناتۋانى بۇ ماۋەيەكى زۆر لە مالاۋە رايىگرى. بىرى كىردەۋە: "ئەگەر شەرى نەبى، مردنە." ئۇۋەندە لە فەكرى خۇى دلنيا بوو كە بە حىسابى پىشگۇزى دان.

سەد سالى تەنبايى .....

ئەو شەۋە لە سەر شامى، ئەو كۆپەي كە بە ئۆرلىانۆى دووھەم دانرابوو، نانى بە دەستى راستەۋە گرت و سوۋپى بە دەستى چەپ خوارد. برا نووانەكەي ئەو، كۆرەك كە بە خۆزى ئاركادىۋى دووھەم دانرابوو، نانى بە دەستى چەپەۋە گرت و سوۋپى بە دەستى راست خوارد. نەزمى ھەلسوكەوتيان ئەۋەندە رىكوپىك و لەبار بوو، دەتگوت لە جياتى ئەۋەي و ابزانى دوو برا لە بەرامبەر يەكتر دانىشتون، يەككە و لە بەرامبەر ئاۋىتە دانىشتوۋە. شانۋىيەكى كە ئەو دوو برا دوۋانەيە ئامادەيان كىردىبوو، كاتى زانىيوۋيان ۋەكو يەك دەچىن، ئەۋجارەشيان بەشانازى مىۋانى تازە دوۋپاتيان كىردەۋە. بەلام سەرھەنگ ئۆرلىانۆ بويىندىا ئەۋانىشى بەرچاۋ نەكەت. ھىند بە ھەموو شت بىن موباللات بوو كە تەنانت رىمىدىۋىسى جوانكىلەشى نەدى بەروۋتى بۆ لاي ژوۋرى خەۋى دەۋىشت.

ئۆرسۇلا تەنبا كەسىك بوو ئىزنى بە خۇيدا ھەۋداي بىرەكانى بېسىتى. لە نيۋەي نانخواردنى شەۋ پىنگوت: "ئەگەر بىر يارە دىسان لىرە بىرۋى، لانىكەم ئەۋشەۋت لە بىر نەچى."

ئەو كات بوو سەرھەنگ ئۆرلىانۆ بويىندىا بىن سەرسوۋپمان تىگەيى ئۆرسۇلا تەنبا كەسىكە توانىۋىيەتى لە بەدبەختىي ئەۋ تىبگا، دۋاي سالاھە سەرى بلىند كىرد و روۋبەپوۋ تەماشاي كىرد. پىستى دەموچاۋى ۋەك چەرمى كۈلۈۋ بوو و ددانى رىزىبوۋن و پىچى سىس و بىرەنگ و نىگاي سامناك بوو. ئەۋى لەگەل بىرەۋەرىيەكى دوۋرەدەست بەراۋرد كىرد، لەگەل پاشنىۋەپۇيەكى پىشېبىنى كىردىبوو مەنجەلى ئاشى كۈلىۋ لە سەر مىزى ئاشپەزخانە دەكەۋىتە خوارەۋە. ئىستا ئۆرسۇلاي ۋەك ئەۋ مەنجەلە ئاشە رژاۋە و وردىبوۋە دەھاتە بەرچاۋ. لە يەك ئاندا ھەموو ئەۋ قەلش و شىنبوۋنەۋە و بىرناھەي چاۋ پىكەۋت كە لە ماۋەي نىۋ سەدە ژيانى رۆژانەي نىشانىكان لە خۇيانەۋە لە سەر ئەۋ دانابوو و، ھەستى كىرد كە بەۋ ھەموو زەرەبەۋە، تەنانت زەرەپەكەش دلى پىنى ناسوۋتى. جارىكى دىكەش لە نىۋ دلى خۇيدا كۇشا بۇ شۋىتىك بگەپى نەبوۋىتە بەرد، بەلام ھىچى نەدۇزىيەۋە. لە رابردوۋ، لانىكەم لە ھەستى بۇنى ئۆرسۇلا لە سەر پىستى خەۋى و، لە تىكەلەنگۈتنى بىرەكانيان لەگەل يەك، ھەستىكى لىلى

.....سہد سالؑ تہ نیایی

شهرم دهگرت. به لام شهر هموو شتیکی لهودا لهنیو بردبوو. تهنانهت ریمیدیۆسی، ژنیشی به وینهیهکی ئالۆزاوی که سینک هاتیۆوه بهرچاوی که دهیتوانی له جینگای کچی ئه و بئ. ئه و ژنه زۆرانهی له بیابانی ئه وینی ناسیبوونی و تۆوهی ئه ویان له سه رتاسه ری که نار ده ریا بلاوکرده یۆه، له دلی ئه ودا چکۆله ترین شویتیان به جی نه هیشته بوو. زۆرتری ئه وانه به تاریکی ده هاته نیو جینگای ئه و و پیش به ره به یان ده پویشن و روژی دوا یی ته نیا شویتیک که لیان به جی ده ما، که مێک ماندوو بوون له بیره وه ری له شی ئه ودا بوو. ته نیا خۆشه و یستییه کی به شهر و زه ماندا سه رکه وتبوو، خۆشه و یستییه ک بوو له منالیدا سه بارهت به برا که ی خۆزی ئارکا دۆههستی پیکردبوو، که ئه ویش نه له بهر ئه وین، به لکو له بهر هاودهستی بوو. له وه لامی داوای ئۆرسۆلادا داوای لینووردنی کرد که: "بمبووره"، ئه و شه وه شویته واری وجوودی خۆی له جیهاندا سه رگه رم کرد. کارگای زیرنگه ری وه ها هه لویژارد که ته نیا چه ند شتی غه یره شه خسی له ویدا مایه وه. لیبا سه کانی خۆی دان به خزمه تکاره کان، دروست به و تۆبه یی باوکی له دوا ی کوشتی برۆدینسیۆ ئاگیلار نیزه که ی خۆی له بن گلیدا شارده یۆه، چه که مکه کانی خۆی له حه وشه له چالنان. ته نیا ده مانچه یه ک و گولله یه کی بۆخۆی هیشته وه. ئۆرسۆلا گوئی نه دایه کاره کانی، ته نیا جارێک پیشی گرت که کو ره که ی خه ریک بوو وینه ی ریمیدیۆسی ده دراند، که ئه و له ژوورینی دانا بوو و چرایه کی ئه به دیی له ژیره وه داگیرساندبوو.

پینگوت: "ئەو وێنە یە زۆر دەمێکە پێوەندیی بە تۆوە نەماوە و بۆتە یادگارێکی بنەمالە." شەوی پێش برێنەوێ شەڕ، کە ئیتر تەنانت یە کشتی مالهەش نیشانە ی ئەوی پێوە نەبوو کاتێک، کە سانتا سۆفیا دیلا پێداد خەریکی هەلکردنی ئاگردان بوو، سندوقی شیعرەکانی برده ئاشبەزخانە.

هه‌وه‌لین لووله‌کاغه‌زی زهرده‌لگه‌پاوی بو لای دریژ کرد و وتی: "به‌وه‌ی هه‌لکه، کزنه و زوو ده‌سووتی."

سەد سال تەنبايى .....

سانتا سۇفيا ديلا پىداد، ژنىك كه به خۆبه كه مگرى و فه رمانبه رى ناسرابوو و هرگيز دژى كه سىك، تەنانەت مئالەكانى خۇشى قسەى نەكردبوو، هەستى كرد ئەو كارە كارىكى قەدەغەيه. وتى: "ئەو كاغەزانه گرنكن."

سەرھەنگ وتى: "بە هيچ جۆر، شتائىكى بى كەلكن كه هەر كەس لە بەر خۆيه وه دەينووسى." "جەناب سەرھەنگ، خۆت بيانسووتتە."

نەتەنيا بۆخۆى شيعرهكانى سووتاند، بەلكو سندووه كهشى به بيورى ورد كرد و لە ئاگرى هاويشت. چەند سەعات پېش ئەوه پىلار تېرنىرا بۆ دىتنى رۆيشتبوو، سەرھەنگ ئۆرليانۆ بويندىا كه لەمىژ سال بوو نەيدىتبوو لە پىربوون و قەلەوى ئەو زۆر سەرى سوورما. ژنە لە فالى وەرەقدا پىنگوت: "ئاكات لە دەمى خۆت بى." سەرھەنگ ئەو قسەيهى زۆر پىشتريش، كاتىك لەوپەرى دەسلەت و شانازى دابو، لى بىستبوو. لە بەر خۆيه وه بىرى كرده وه كه وابوو ئەو وتەيه پىشيني سەيرى چارەنوسى ئەونىيه؟ ماوهيك دواتر، كاتى پزىشكى برينهكانى ژىر هەنگلى دەرمان دەكرد، ئەو بە سادەيى شوئىنى دروستى دللى خۆى لە پزىشك پرسى. دكتور بە گوئى گوئى دايە دللى ئەو و بە لۆكهيهكى بە يۆد بازنهيهكى لە سەر سىنگى كىشا. سى شەممەى گەرم و بارانى برانەوهى شەپ دەست پىكرا. سەرھەنگ ئۆرليانۆ بويندىا پىش سەعاتى پىنجى بەيانى رۆيشته ئاشپەزخانه، وەك هەميشە فينجانىكى قاوهى تالى خواردەوه. ئۆرسۆلا پىنگوت: "تۆ لە رۆژىكى ئاوادا لە دايك بووى. هەموو لە چاوهكراوهكانت واقيان ورمابوو." بەلام ئەو گوئى نەدايه قسەى ئۆرسۆلا، چونكه هۆشى دابوويه دەنگى رىزبوونى دەستەكان و شەپپوورەكان و ئەو فەرمانانەى كه بەرەبەيانيان دەلەرزاند. لەگەل ئەوهشدا كه دواى ئەو هەموو سالە شەپكردن، دەبوايه گوئى بەودەنگانە ئاشنابان، لە ئەژنۆيانيدا هەمان سستى و، لە پىستيدا هەمان كزەى هەست كرد كه كاتىك زۆر لاو بوو لەلای ژنىكى روت هەستى پىكردبوو.

سهد سال ته نيایي .....

سهره نجام بوو به ديلي دلته نگی خوی و بیري کرده وه نه گهر له گهل نهو ژنه زه ماوه ندی کردبا و رهنه بیوویا به پیاوینکی بی شهر و بی شانازی، سه نه تکاریکی بی ناو، جانه وهریکی خوشبخت. نهو له رزه درهنگ گه شتووه که له پیشینییه کانیدا هیچ کات حسابی بو نه کرابوو نانی به یانی لی تال کرد. ساعات حوتی به یانی، کاتیک سهره هنگ خرینیلدو مارکیز له گهل چهند نه فسه ری دیکه ی شورشگیران هاتن بو لای، له هه موو کاتیک بیده نگر و له فکروه چووتر، ته نیا ترسیان هاته بهرچاو. نؤرسولا که خه ریک بوو شنیلکی دیکه ی به سهر شانیدا دها وتی: "دهولت چون بیر ده کاته وه؟" رهنه و ایزانی چونکه پاره تنیه شنیلکی تازه بوخت بکری ته سلیم بووی. "به لام نهو شنیلکه ی فری دا. ته نیا کاتی گه شته نریک ده رگا که ریگه ی نؤرسولا ی دا کلاویکی لبادی کونی خوزی ناکادو بویندای له سهر بکا.

نؤرسولا پیگوت: "نورلیانو به لیتی بده نه گهر له وی گه یشتیه سه عاتی ناخر بیریک له دایکت بکه یه وه."

نهو بزه یه کی هاتی و دهستی بهرز کرده وه و بی نه وه ی وشه یه کی بلی له ماله وه ده رکه وت و هاوار و جنیو و نه فرینی خه لک هه تا له شاریان برده ده ری له گه لی روشتن. نؤرسولا ده رگای گاله دا. بریاری دابوو هه تا کوتایی ته مه نی ده رگا نه کاته وه. به بیریدا هات: "لیزه ده رزین و لهو ماله بی پیاوه دا ده بینه خوله میش، به لام به خته وه ریی نه وه بهو شاره هه ژار و نزمه نادهین فرمیسی ئیمه ببینن." هه موو نهو به یانییه گوشه و که ناری ماله وه گه را، یادگاری کوره که ی بدوزیته وه، به لام هیچی ده ست نه که وت.

ریوره سمه که له بیست کیلومتر دورله ماکوندو له بن سیبه ره داری گه وه ی سیببا^۱ به ریوه چوو. شوینیک که دواپی شاری نیر لاندیای لی دروست کرا.

دهسته یه که له قوتایی به هاتوهاوار و سپیوش که وه که دهسته کورتی هه لاتوو له بهر باران ده هاتنه بهرچاو، له نوینه رانی دهولت و حیزب و کومیسونی شورشگیران، که چه که کانیا ته سلیم کردبوو، پیشوازیان کرد.

سیببا- جوره داریکی گه وه که له نارژانتین و کولومبیا ده ریی.^۱

سەد سال تەنبايى .....

سەرھەنگ ئۇرليانۇ بويىندىا بە سواری ھېستىرىكى قورپاوى گەيشتى. ريشى تەتاشىيوو و لە ژانى زامەكانى بن ھەنگلى لە شكستى گەورەى ئاواتەكانى زۆرتەر ئازاريان دەدا. گەيشتبووو كۆتايى ئاواتەكانى، ئەوپەرى شانازى و ئارەزووى شانازى. بە دەستوورى ئەو، نە مۇسقا ھەبوو، نە ئاگرىبازى، نە ليدانى ناقووسى كلىسا و نە ھاواری سەرکەوتن "ھەر ویتەگرىكى گەرۆك، كە قەرار بوو تەنبا ویتەيەك بگرى كە لەو بەجى دەمىتى، ناچار بوو پيش شوشتنەوہى ویتەكە، شووشەكانى بشكىتى".

رئوپرەسمەكە تەنبا بۆ ماوہى پئويستى مۆركردنى بەلگەنامەكان دريژەى كيشا. لە چادريكى پينەكراوى سىركدا، ئەو ئەفسەرانەى كە بە سەرھەنگ ئۇرليانۇ بويىندىا وەفادار مابوونەوہ، لە دەورى ميژىكى دىھاتيدا كۆبوونەوہ. پيش مۆركردن نویتەرى سەرکۆمار دەيويست راگەيەندراوى خۆبەدەستەوہدان بە دەنگىكى بەرز بخوینتەوہ. بەلام سەرھەنگ ئۇرليانۇ بويىندىا ريگەى نەدا و وتى: "چاكرە كاتى خۆمان بەو تەشرىفاتە نەگرين." ئەوجار بى خویندەنەوہى لاپەرەكان خەرىك بوو مۆريان كا. يەكى لە ئەفسەرەكان بیدەنگى گرى چادرەكەى شكاند و وتى: "جەناب سەرھەنگ ئەو چاكامان لەگەل بكە و راوہستە ھەوہلى ئەوان مۆرى بكەن."

سەرھەنگ ئۇرليانۇ بويىندىا قبوولى كرد، كاتى كاغەزەكان لە بیدەنگىيەكدا كە دەنگى قەلەم بە سەر كاغەزدا دەبيسرا، بە دەورى ميزەكەدا گەرا. ھىشتا سەرھەوہى كاغەزەكان سىپى بوو. سەرھەنگ ئۇرليانۇ بويىندىا ئامادەى مۆركردن بوو.

يەكىكى ديكە لە ئەفسەرەكان وتى: "ھىشتا دەرەفەتى پاشگەزبوونەوہ ماوہ." سەرھەنگ ئۇرليانۇ بويىندىا، بى ئەوہى رەنگى بگۆپى، لاپەرەى يەكەمى مۆر كرد. ھىشتا ئاخىر وەرەقەى مۆر نەكردبوو، ئەفسەرىكى شۆرشگىز ھىستىرىكى بەبارى دوو سندووقەوہ بە دواى خۆيدا رادەكيشا، گەيشتە پيش چادرەكە. لەگەل ئەوہشدا گەنج بوو، روالەتيكى وشك و قىافەيەكى خۆگرى ھەبوو. لە شۆرشى مەلەبەندى ماكوندۆدا خەزىنەدار بوو. قاترەكەى، كە كە خەرىكبوو برسان بتۆپى، لەو سەفەرە سەختە شەش رۆژەدا بە دواى خۆيدا راكيتشابوو، ھەتا بەوہخت بگاتە رئوپرەسمەكە. سندووقەكانى ھىتايە

سەد سالى تەنيايى .....

ديار بوو كه مردبوو، له ژيړ داربەرپرووه كه دانىشتووه. ئۆرسۇلا پيىگوت: "له پشته وەرپا تەقيان لى كرد تەنانت چاويشيان نەبەست."

لاى رۆژئاوابوون، له نيوان پەردەى فرميسكدا، چاوى به ئالقه نوورى نارنجى رەنگ كهوتن كه وهك هەلم به ئاسماندا دەرۆيشتن. لاى وابوو نيشانەى مردنە. هيشتا له ژيړ داربەرپرووه كه له سەر رانى مێردەكەى فرميسكى دەرپشت، كه سەرھەنگ ئۆرليانۆ بوينديايان له نيو پەتوويەك دا هيتايەو ماله وە، زۆرى خوین لەبەرپۆيشتبوو و وشك و رەق هەلاتبوو. له مەترسىي مردن رزگارى ببوو، گوللە وەها راست چووبوو دەرەى كه پزىشك توانى پليتەيەكى يوداوى به سينگيدا بەرى و لەپشتى دەرەى كيشيتەو. به خۆشپيەو پيىگوت: "ئەو شاكارى من بوو. ئيرە تەنيا نوخته يەكە كه گوللە بى ئەو زيانتيك بگەيەنى، دەيتوانى دەرپچى." سەرھەنگ ئۆرليانۆ بوينديا زانى كه دەوروبەرى دەستەيەك قوتابى خزمەتگوزار گرتوويانە كه بۆ ليخۆشبوونى رووحى ئەو به ناھۆمىدى سروودان دەخوينتەو. بەداخ بوو لەو كه بۆچى ھەرۆك لە بنەرەتدا خەيالى ھەبوو، لانيكەم بۆ گالته كردن به پيشيني خالى وەرەقى پيلار تيرنيرا، دەبووايە گوللەكەى له زارى خۇيدا نەتەقاندو.

به پزىشكى وت: "ئەگەر ھيزم دەبەردا مابا، دەستوورم دەدا دەسبەجى گوللەبارانت بکەن، نە لە بەر ئەو ژيانت رزگار کردم، بەلکو لە بەر ئەو كه گالتهت پيكردم و فريوت دام."

سەرکەوتن به سەر مردندا، له ماوهى چەند سەعات دا ئابرووى لەدەست چووى بۆ گەپاندەو. ھەر ئەو كەسانەى بوختانيان پيەدەكرد و دەيانگوت شەپى به ژوورتيك فرۆشتووه كه ديوارەكانى ئالتوونن، ھەولێ خۆكوشتنى ئەويان به كردهوہيەكى شەرافەتمەندانە لە قەلەم دا و به پياويكى پاكيان زانى، دوايى، كاتييك نيشانەى شياوى كه سەرکۆمار وەك خەلات بۆى لەبەر چاو گرتبوو، رەت كردهو، تەنانت سەر سەختترين دوژمنەكانيشى له ژوورەكيدا ريزيان گرت، ھەتا ئەو شەپپانەوہى به رەسمى نەناسن و شەپيكي نوێ دەست پى بکەنەو.

سەد سالى تەنبايى .....

مال له ديارى، كه بۆ تېهەلئانەوه نۆردرابوو، ئاخذرا. سەرەنجام، سەرھەنگ ئۆرليانۆ بويندىا، بە پشتيوانى هاوسەنگەرەكانى پيشووى و بۆ پى خوشحالىي ئەوان، ئيمكانى شتىكى ئەوتۆى حاشا نەکرد. تەنانەت كاتى گەيشت كه دەست پيكردى شەپكى تازەى وەها ئەوى هيتايە سەر زەوت، كه سەرھەنگ خرينيلدۆ ماركيز ھاتە سەر ئەو باوەرەى چاوەرەوانى بيانوويەكه ھەتا دەست پيكردى شەپكى تازە راگەيەنئى. بيانوو دەست كەوت. سەرکۆمار لە دانى مووچەى ئەفسەرەرانى خانەنشینی شەر، چ ئەوانەى ئازادىخواز بوون و چ ئەوانەى پاريزەر، خۆى پاراست، ھەتا ئەو كاتە كۆميسیۆنىكى تايبەتى بە وەزەى ئەوان رادەگەيشت و قانونى پيوست لە پارلمان پەسند دەکرا. سەرھەنگ ئۆرليانۆ بويندىا بە نەراندىن وتى: "ئەو دەستدریژيیە، ئەو كۆمەلە لە چاوەرەوانى گەيشتنى پۆستدا پير دەبن و دەمرن." بۆ يەكەم جار لە سەر ئەو كورسییە راحەتيیە، كه ئۆرسۆلا بۆ دەورەى ناسازيى ئەو كړيپووى، ھەستا و ھەروا كه لە نيو ژوورەكه قەدەمى لى دەدا پەيامىكى چاوەنترسانە و بى پەرەى بۆ سەرکۆمار نووسى. لەو تىلگرافەدا، كه ھەرگیز بلأو نەكرایەو، ئەو سەرپنچى لە ھەولەين مەرجى پەيمانى نیرلاندىا بير خستەو و ھەرەشەى كرد كه ئەگەر لە ماوہى دوو ھەفتەدا وەزەى خانەنشینی ئەو كۆمەلە روون نەبیتەو، شەر رادەگەيەنئى. بە برەوى ئەو ئەو كارە ھیتە عادلانە بوو، تەنانەت ھیوادار بوو خەباتگێرانی پيشووى حیزبى پاريزەرانیى لەو پشتيوانى بكەن، بەلام تەنبا وەلامى دەولەت لەو بارەو ئەو بوو كه ژمارەى پاسەوانەكانى، كه بە بيانووى پاريزگارى كردن لە مالى ئەو دانرابون زۆر كرد و ھەر جۆرە چاوپێكەوتنىكى ئەوى قەدەغە كرد. لە سەرتاسەرى ولاتیش، بۆ فرماندەكانى دیکەش، كه پيوستیان بە چاوەدیری ھەبوو، وەزەىكى بەو شیۆە لە بەرچاوە گیرا. ئەو كردهوانە ئەو ھەندە لە كاتى خۆیدا و بە كەلك بوون كه دوو مانگ دواى كۆتایی شەر، كاتى سەرھەنگ ئۆرليانۆ بويندىا بەتەواوى چاك بۆو، باشتريى ھاوبیرانى ئەو یان دوور خرابوونەو یان مردبوون یان لە كاروبارى دەولەتى وەلا نرابوون.

سەد سال تەنبايى .....

سەرھەنگ ئۆرلىانۆ بويىندىا لە مانگى دىسەمبەردا ژوورەكەي خۆي بەجى ھىشت. چاويك لە ھەيوان بەسبوو تا بىر لە شەپ نەكاتەو. ئۆرسۆلا بە كۆششىكى كە لە تەمەن و سالى ئەو دوور بوو، مالاكەي ديسان نوئ كەربۆو. كاتى زانى كورەكەي دەژى وتى: "ئىستا بە ھەمووان پيشان دەدەم من كىم. لە ھەموو دونيا مالىك وەك ئەو مالا، شىتانه دەرگاي ئاوەلا نابى." مالاكەيان شۆردەو و رەنگيان كرد و مۆبلەكانيان گۆرى. بە باخەكەدا ھات و گولئى تازەي لئ چاندن، دەرگا و پەنجەرەكانى ئاوەلا كرد ھەتا ھەتاوى گەرمى ھاوين بگاتە ژوورەكانى خەو و، پرسە زۆرەكانى كۆتايى پئ ھىتا و جل و بەرگە كۆن و رەشەكانى بە لىباسى شاد و نوئ گۆرپىيەو.

مۆسقىي پيانۆلا جاريكى دىكەش دەمالئ گەرا. ئامارانتا، بە بىستنى دەنگى موسىقا ديسان كەوتەو ھەبىرى پىترۆكرىسپى. گولئى ياسەمىنى شەوانەي ئەو بۆنى ئۆدكۆنى پىترۆكرىسپى ھەبىر ھىتاو و لە نىو دلى سىس بووى، رقىكى نوئى ھەست پىكرەكە زەمان مشتومالى كەربوو و خاويئى كەربۆو. پاشنىوھەژى رۆژىك، ئۆرسۆلا خەرىكى رىكوپىنكەردنى سالىونى بوو، لە پاسەوانەكانى بەر دەرگاي مالاو ھە يارمەتى وىست. فەرماندەي لاو ئىجازەي پىدان. ئۆرسۆلا بەرەبەرە ئەركى دىكەشى پئ ئەسپاردن، بۆ شام و نەھار بانگەشستى دەكردن و كەوش و لىباسى پىدەدان و خويئىدن و نووسىنى فىر دەكردن. كاتىك دەولەت ئەوانى لە نىگابانى مالاكە ھەلگرت، يەكىك لەوان زۆر سالان مایەو ھەوئى خزمەتى كرد. بەرەبەيانى رۆژى سالى تازە، لاشەي بئ گىيانى فەرماندەي لاويان، كە لە بەر بئ موبالائى رىمىدىۆسى جوانكىلە شىت ببوو، لە بەر پەنجەرەي ئەو دۆزىيەو.

چەند سال دواتر ئۆرلىانۆى دووھەم، لە حالئى مردندا، ئەو پاشنىوھەژى بارانىيەي بىر كەوتەو كە بۆ چاوپىكەوتنى ھەوئەلەين كورپى پئى نايە ژوورى خەوتن، مالىكى رىوئەلەي بە واقە واق بوو، بچكۆلەترىن نىشانىكى بنەمالەي بويىنداي لئ ديار نەبوو، بەو حالەش بۆ ناوانى مالاكەي دلاودلى نەكرد.

وتى: "ئاوى دەننىم خۆزى ئاركاڊىز."

سەد سال تەنبايى .....

فېرناندو كارپيو،^۱ ژنە جوانەكە، كە سالى پېشتەر زەماوەندى لەگەل كەردبوو، رازى بوو، بەلام ئۆرسۆلا نارەحەت بوو. لە مېژووى دريژى بنەمالەدا، لە دووپاتبوونەوئە ناوەكان گەيشتبووئە ئەنجامىك كە لای وابوو بى ئەولاول ئەولايە ئۆرليانۆكان ھەموويان كۆشا و بەھۆش بوون، خۆزى ئاركادىۆكان بۆز و چاوەتەس بوون و ھەموويان نيشانەى مەرگيان پتوھ ديار بوو. ئەو شتە تەنبا لە بارەى خۆزى ئاركادىۆ دووھەم و ئۆرليانۆ دووھەم راست نەدەھاتەو، ئەو دووانە ئەوئەندە وەك يەك دەچوون و لە منالیدا ئەوئەندە شەيتان بوون، كە دايكيان سانتا سۇفيا ديلا پىداديش نەيدەتوانى ليكيان كاتەو. ئەو رۆژەى كە ئەوانيان (غسل تعميد) دەدا. ئامارانئا ھەريەكەى دەسبەنديكى لە دەستى كەردن كە ناوى خۇيانى لە سەر نووسرابوو و ھەر يەكە جۆرە لىباسىكى دەبەر كەردن پىتى ھەوئەلى ناوى خۇيانى لى دوورابوو. ئەو كاتەى تازە چووبوونە قوتابخانە، دوو منالەكە بېرياريان دا لىباس و دەسبەندەكان لەگەل يەك بگۆرپنەو و ھەر يەك ئەوى ديكە بە ناوى خۆى بانگ بكا. مامزستاي قوتابخانە، ميلچوراسكالۆرنا، كە خۆزى ئاركادىۆ دووھەمى بە كراسە سەوزەكانىيەو دەناسىيەو، كاتى زانى كە دەسبەندى ئۆرليانۆ دووھەمى لە دەست دايە و، ئەوى ديكەيان، لەگەل ئەوئەشدا كە كراسى سىي پۆشيو و دەسبەندى خۆزى ئاركادىۆ دووھەمى لە دەست دايە و دەلى كە ئۆرليانۆ دووھەم، ھيتەدى نەمابوو شىت بى. لەوئەدا ئيتەر ھىچ كەس دلنيا نەبوو كە كاميان، كاميانە، تەنانت ئەو كاتەش كە گەورە بوون و ژيان لىكى جياكەردنەو.

ئۆرسۆلا بىرى كەردەو، كە رەنگە خۇشيان لەو ديارىيە ئالۆز و بادراوئەدا بۆ دەمىك تووشى ھەلە ھاتىن و بۆ ھەميشە لەگەل يەك گۆرپان. ھەتا سالاكەنى سەرھەتاي بلووغ وەك دوو دەزگاي قورمىش بەوردى كاريان دەكەرد، ھەردووك لە يەك ئاندا بەيەكەو لە خەو ھەلەدەستان، لە يەك ئاندا بەيەكەو بۆ لای ئاودەست رايانەكەرد و، لە يەك ئاندا بەيەكەو نەخۆش دەبوون، تەنانت ئەو خەونانەى دەيانىنى يەك بوون. لە مالەو و ايانەدەزانى كە ئەو دوو منالە كارەكانى خۇيان بۆيە بەتايبەتى بەو جۆرە

^۱ – Fernando Carpio

سەد سالى تەنبايى .....

هاوكات جىبەجى دەكەن، ھەتا ئەوانى دىكە گىژ كەن، ھىچ كەس راستىيەكەى بۇ نەزانرا ھەتا رۆژىك سانتا سۆفيا دىلا پىداد ليوانىكى ليمونادى دا بە يەككىك لەوان، لەگەل ئەو كە ئەو لىي چىشت ئەويتريان وتى شەكرى كەمە، سانتا سۆفيا دىلا پىداد لە راستىدا لە فكرى چووبوو شەكرى تىبكا. رووداوەكەى بۇ ئۆرسۇلا گىراپەو و ئۆرسۇلا بە بى ئەو سەرى سور بىتىن، وتى: "ھەمويان ئاوان، بەشىتى لەدايك دەبن." بە تىپەربوونى زەمان لە ئالۆزى ئەو مەسەلەيە كەم بۆو. ئەو كۆرەى كە لەو يارىيە گىژاويىيەدا بە ناوى ئۆرليانۆ ھاتەدەر، وەك باپىرى ھەيكەل گەورە و ئەوى دىكە كە بە ناوى خۆزى ئاركادىۆى دووھەم مايەو، وەك سەرھەنگ لاواز بوو. تەنيا ھالەتى ھاوبەشيان، تەنبايى بىنەمالەيى بوو. رەنگە وەزەى لەش و رەوشتى ئەوان بوو، كە ئۆرسۇلاى ھىتابووە سەر ئەو باوەرەى ئەوان لە زەمانى منالىيەو وەك دەستە وەرەقىك تىكھالابوون و لەگەل يەك گۆراون.

جياوازىي ئاخىرى ئەوان لە نىوەرەستى شەردا ئاشكرابوو. كاتى خۆزى ئاركادىۆى دووھەم تەكاي لە سەرھەنگ خرىنلەدۆ ماركىز كرد بۇ سەيرى بەرپۆوچوونى ھوكمىكى ئىعدامى بەرى، ھەر چەند ئۆرسۇلا دۆى داواكەى بوو، تەكەكەى جىبەجى كرا. بەپىچەوانەو، ئۆرليانۆى دووھەم لە ترسى خەيالى بەشداربوون لە رىئورەسى ئىعدامدا لەرزى گرت و لە مەلەو مەيەو. كاتى بوو بە دوازە سالە، لە ئۆرسۇلاى پرسى ئەو ژوورەى دەرگەى قفل كراو چى تىدايە؟ ئۆرسۇلا لە وەلامى ئەودا وتى: "كاغەز و كىتەبەكانى مىلكىادىس، ئەو شتە سەير و سەمەرەكە لە كۆتايى تەمەنىدا دەنىووسىن." ئەو وەلامە لە جىگەى ئەو ھىمەلەكە قەناعت پى بىتىن، كۆلەنەو ەى زۆرتەر كرد، ئەو ەندەى پىداگرت و بە شۆق و زەوقىكەو بەلنىي دا كارىكى بە كىتەب و كاغەزەكانى نەبى، ھەتا ئۆرسۇلا كىلى دەرگەى ژوورەكەى دايە. لەو كاتەو لاشەى مىلكىادىسيان لەو ژوورە بربووە دەرى و دەرگەيان قفل كرىبوو كەس پىنى تى نەنابوو. قفل دەرگەكە ژەنگى ھىتابوو، بەلام كاتىك ئۆرليانۆى دووھەم پەنجەرەكانى كرىو نوورىكى ئاشنا ھاتەژوورەو و ھەرەك عادەتى بى ھەموو رۆژى ئەو ژوورەى

سەد سأل ته نیا یی .....

رووناك كاته وه. بچووكترين نيشانه ی تۆز و خۆل و تارى جالجالووكه ی لى نه ده بينرا، هه موو شویتىك خاوين بوو، زۆر خاويتتر له و رۆژه ی مێلكيا دىسيان ناشتبوو، مه ره كه ب له ده وات دا وشك نه ببوو. ئاسنه واله كان، هه رچهند ژهنگيان گرتبوو، برىسكانه وهيان هه ر مابوو. ئاگرى ژير ئه نبيق، ئه و جىگايه ی كه خۆزى ئه ركادۆ بويندىا جيوه ی لى بوخار كردبوو، نه كوژابۆوه. كتيبه كان به به رگى مقه وايى و كه مه رىنگ وهك پيستی به ده نى ئينسان له كتيخانه دا ده بيندران و، نووسراوه كان له شویتى خۆيان ده ستیان لى نه درابوو. هه رچهند سألها بوو ده رگای ژووره كه نه كرابۆوه، به لām هه واكه ی له به شه كانى ديكه ی ماله وه خاويتتر ده هاته به رچاو. هه موو شتىك ئه وه نده تازه بوو كه كاتىك ئۆرسۆلا چهند حه فته دواى به سه تلىك ئاو و گه سك رۆيشته ژوورى، ئه رزه كه ی بشوا، ته ماشاى كرد هه موو شتىك ئه وه نده خاويته پيويستی به خاوين كردنه وه نيه.

ئۆرليانۆى دووه م نوقمى خويندنه وه ی كتيىك بوو. كتيبه كه به رگى نه بوو و سه ردپره كه شى له هيج جىگايه ك ديار نه بوو، به وحاله ش كوړپژگه خويندنه وه ی داستانى ژنىكى، كه له سه ر ميژىك دانىشتوه و ده نكه برىنجان به نووكى ده رزى هه لده گرته وه و ده ده مى داوى، كه وتبووه به ردل. له داستانى پياوێكى ماسيگر كه كوته ئاسنىك له دراوسيه كه ی وه رده گرئ، به توره كه يه كه وه هه لیده وه سئ و دواى بۆ سپاس له جيرانه كه ی ماسيه كه ی ده داتى كه له نيو زگى ماسيه كه دا ئه لماسىك ده بيندريته وه، له داستانى چرايه ك كه هه موو ئاواته كان دينيته ده ی و، له داستانى قاليچه ی سوله يمان واقى وړما. له ئۆرسۆلاى پرسى كه ئايا ئه و داستانانه راستين؟، ئۆرسۆلا له وه لامدا وتى كه سألها پيشتىر كاويليه كان چراى جادوو و قاليچه ی په رهندهيان هيتابوووه ماكوڻدۆ. دواى هه ناسه يه كى هه لكيشا و وتى: 'راستيه كه ی ئه وه يه كه دونيا هيدى هيدى كۆتايى دئ. ئيستا ئيتر ئه و شتانه بۆ ئيره ناهينن.'

ئۆرليانۆى دووه م كاتى كتيبه كه ی ته واو كرد، چهند داستانىك چونكه لا په ره كانى كه وتبوون، كۆتاييان نه بوو، ئه و جار خه ريكى ئاشكرا كردنى

سەد سال تەنبايى .....

نەيتىيى نووسراوھەكان بوو. كارىك بوو كە نەدەكرا، پىتەكان وەك ئەو لىياسانە دەچوون كە بۆ وشككردنەوھى بە تەنافىكى ئاسندا ھەلاوھسراين، زۆرتەر وەك نۆتى كۆسقا دەچوون ھەتا نووسراوئىكى ئاسايى. لە پاشنىوھەپۆيەكى يەكجار گەرم، كە نووسراوھەكانى ھەلگىر و ھەرگىر دەكرد، ھەستى كرد لە ژوورەكەدا تەنبايىيە. لە بەرامبەر شۆقى پەنجەرە مىلكىادىس ھەردوو دەستى لە سەر ئەژنۆيان داناوھ و دانىشتوھ، تەمەنىك لە چل سالىش كەمتر بوو. ھەمان نيوتەنە كۆنەكەى پۆشيبوو و كلاوھكەى ھەمان كلاوئىك بوو كە بە بالى قەلەرەشە دەچوو. رۆنىكى كە لە بەر تىنى گەرما لە مووھەكانى دەچكايەوھ، بە لاجانگە كالەكانىدا دەھاتە خوارى. راست وەك ئەو كاتە بوو كە ئۆرليانۆ و خۆزى ئاركادۆ بە منالى ئەويان دىتبوو. ئۆرليانۆى دووھەم دەسبەجى ناسى. ئەو بىرەوھەرييە مىراتىيە لە نەوھەكەوھ گەيشتبووھ نەوھەكەى دىكە و لە رىگاي باپىرييەوھ بەو گەيشتبوو.

ئۆرليانۆى دووھەم وتى: "سەلام."

مىلكىادىس وەلامى دايەوھ: "سەلام لاوھ."

لەوھدوا، ھەتا چەند سالان ھەموو رۆژى پاشنىوھەپۆيان چاويان بە يەك دەكەوت، مىلكىادىس لە شتانى سەيرى جىھان بۆى باس دەكرد و ھەرچەند پىيى خۆش بوو زانستى كۆنى فىر كا، بەلام ئامادە نەبوو نووسراوھ ئامازەيىيەكانى بۆ ھەرگىر، وتى: "تا زەمانىك كە كابرا نەگاتە سەد سالى نابى ماناي ئەوھ ئاشكرا بكا." ئۆرليانۆى دووھەم نەيتىيى ئەو چاوپىكەوتنەنەوھى ھەرگىز بۆ كەس ئاشكرا نەكرد. جارىك ھەستى كرد دونىاي لى وىران دەبى، چونكە كاتىك مىلكىادىس لە ژوورەكە بوو، ئۆرسۇلا ھات، بەلام ئەو مىلكىادىسى نەدەت.

پرسى: "لەگەل كى قسەت دەكرد؟"

ئۆرليانۆى دووھەم وتى: "لەگەل ھىچ كەس."

ئۆرسۇلا وتى: "باپىرىشت ھەروابوو. ئەويش وەك تۆ لەگەل خۆى قسەى دەكرد."

سه د سال ته نيایي .....

له م نيوه دا خوزي ئاركاډيوي دووه م ريورپه سمی گولله بارانيكي ديبوو. بریسكانه وه شینی شەش گولله ویکرا و دهنگدانه وهی له کيو و روانینی خه مبار و تاساوی کابرای گولله باران کراوی هه تا کۆتایی ته مه نی فراموش نه کرد. پیاوه که هه روا که به پيوه راوه ستابوو، ورده ورده کراسه که ی له خوتندا شه لال بوو و، دواي کاتي دهستیان کرده وه و له سندو و قیکی پر له قسلیان هاویشته بزه ی سهرگوشه ی لیوی هه مابوو. خوزي ئارکاډيوي دووه م وایزانی: "زیندوو و به زیندووی دهینیژن." دیتی گولله باران ئه وه نده به قوولی کاری تیکرد، که له وه دوا له نیزامیگه ری و شه ر بیزاریه کی سهیری پهیدا کرد، نه له بهر گولله باران کردنی مه حکومه کان، به لکو له بهر خاتری زینده به گۆر کردنی مه حکومه کان. هیچ که س نه یزانی که له چ کاتیکه وه دهستی کردوو به لیدانی ناقووسان و پهروه رده کردنی که له شیري شه رکەر، له مالی قه شه ئه نتونیژ ئیرانیک له نزیك کلپسا بوو و، دهستی به یارمه تیدانی قه شه کرد. کاتیک سهرهنگ خرینیلدو مارکیز ئه وه ی زانی ئه وی سهرزه نشته کرد، چونکه خه ریکی کاریک ببوو که دژی باوه ری حیزی ئازادیخواز بوو. خوزي ئارکاډيوي دووه م له وه لاما وتی: "راستی وا بیر ده که مه وه که بوومه ته پاریزه ر." ئه وه نده به قسه که ی خوی باوه ری هه بوو که ده تگوت چاره نووس بوی دیاری کردوو. سهرهنگ خرینیلدو مارکیز به په ریشانی مه سه له که ی بو ئورسولا گیرایه وه. ئورسولا سه لماندی که: "باشتر، خوزگه ده بوو به قه شه، به لکو خوا به وشپوه یه ری بکه ویته ئه و ماله وه."

زوری پێ نه چوو، زانیان قه شه ئه نتونیژ ئیزابیل خه ریکه خوزي ئارکاډيوي دووه م بو ریورپه سمی (غسل تعمید) ئاماده ده کا. هه ر له و کاته ی ملی که له شیره کانی شه ری ده تاشی، فیری ئوسولی دینیشی ده کرد، مریشه کانی له قه وزه ده کرد و به مه ته لی ساکار بوی روون ده کرده وه که چۆن له رۆژی دووه می پهیدا بوونی جیهان به بیري خایدا هات جوو جکه ده بی له هیلکه دا دروست بی. له و زه مانه دا بوو نیشانه ی شیتی پیری له قه شه ده رکه وت. شیتییه ک که چهند سال دواي بوو به هوی ئه وه ی بلی شه یتان له شه ری خوی له گه ل خودا رهنگه سهرکه وتبی و، ئیستا شه یتان له سهر

سەد سال تەنبايى ....

تەختى خويى دانىشتوۋە. بى ئەۋەى خۆى بناسىنن لەۋى دانىشتوۋە ھەتا نەزانان لە داۋ بنى. خۆزى ئاركاڧىۋى دوۋەم، لە ژىر كارتىكرىنى ھاۋدەمى زۆرى لە ماۋەى چەند مانگاندا رىيازى ئايىنى بۆ فرىودانى شەيتانىش بەۋ لىزانىيە فىر بوو، كە كەلەشىرى شەپى پى پەرۋەردە دەكرى. ئاماراتتا دەستىك لىباسى كەتانى بە يەخە و كراۋاتى ھىتا و جوۋتىك كەۋشى سىپى بۆ كرى و ناۋى ئەۋى بە بەنى زىركەت لە سەر روۋبانى شەم گۆلدۆزى كرى. دەرگى كلىاسى لە سەر خۆى و ئەۋ داخست، ھەتا (بە يارمەتى رىزى گوناحان) راستى لى ۋەربگرى. رىزى تاۋانەكان ئەۋەندە درىژ بوو كە قەشەى پىر، كە ۋەختى ئاسايى سەعات شەش دەخەت، پىش تەۋاۋىۋونى رىزەكە لە كورسىيەكەيدا خەۋى لىكەت. ئەۋ لىپرسىنەۋە بۆ خۆزى ئاركاڧىۋى دوۋەم تازە بوو. كاتى قەشە لى پىرسى كە لەگەل ژنان ئەۋ كارانەى كرىۋە، سەرى سور نەما و بەپاستى ۋەلامى ناي دايەۋە. بەلام بە پىچەۋانە كاتى پىرسى: "لەگەل حەيۋانات چى؟" ئەۋ نارەحتە بوو، ھەۋەلەن ھەينى مانگى ماى رىۋرەسمى (غسل تعمىد) بە دلەكزەيەكى كوشندەى ئەۋ بەپىۋە چوۋ. ماۋەيەك دوايە، ھەر ئەۋ پىرسىارەى لە پىترۆنىۋ كرى. قوتابىيەك كە بىچمىكى ناخەزى ھەبوۋ لە بورجى ناقووسى كلىسادا دەژيا و دەيانگوت گۆشتى شەمشەمەكۆپرە دەخوا. پىترۆنىۋ ۋەلامى دايەۋە: "كەسانىكى لاپى ھەن كە ۋلاغ زەحمەت دەدەن!" خۆزى ئاركاڧىۋى دوۋەم ئەۋەندەى لى كۆلىيەۋە ۋ ئەۋەندە لەۋ بارەۋە پىرسىارى كرى، پىترۆنىۋ تاقەتى چوۋ و راستى ۋت كە: "مەۋە سىشەممۆيان دەپۆم: ئەگەر قەۋلم پى بەدى بە كەس نەلەى، سىشەممەى داھاتوۋ لەگەل خۆمت دەبەم."

سىشەممەى داھاتوۋ، پىترۆنىۋ بە چوارپايەكى پاىبەرزى دار كە ھەتا ئەۋ كاتە كەس نەيدەزانى بۆچى بەكار دى، لە بورجى ناقووس رۆشەندەرى ۋ خۆزى ئاركاڧىۋى دوۋەمى بىرە مىرگىك لەۋ نىزىكانە. كورپىزگە ئەۋەندە گەپانى ئەۋ شەۋانەى پى خۆش بوو كە زۆرى كىشا، ھەتا پى بە مەيخانەى كاتارىنۆ كرايەۋە.

سەد سالى تەنبايى .....

خەرىكى پەرورەدەكردنى كەلەشىرى شەپكەر بوو، ھەولەن جار كە بە كەلەشىرە جوانەكانىيە ھاتە ھە مال، ئۆرسۆلا دەستورى پىدا كە: "ئەو ھەوانانە بەرە بۆ شويىنكى دىكە، لەو مالەدا بەرادەى پىويست لە دەست كەلەشىرى شەپكەر بەدبەختىمان دىو، ئىتر پىويستىيە تۆش گىروگرفتمان بۆ زىاد بكەى." خۆزى ئاركادىزى دووھەم بى گىرەوكىشە كەلەشىرەكانى لەوى لابرەن، بەلام درىژەى بە پەرورەدەكردنى ئەوان لە مالى نەنگى پىلار تىرنىرا دا. پىلار تىرنىرا بۆ ئەو ھەى ئەو لە لاي خۆى رابگرى، ھەرچى ويستباى بۆى جىيەجى دەكرد. بەزووى كەلەشىرەكانى خۆى لە مەيدان بەشەپ دا و زانستىكى، كە لە قەشەئەتتۆنى ئىزابىل فىرى بىو، بەكارى ھىتا، ئەوئەندەى پارە دەست كەوت كە تەنباى توانى پەرورەدەكردنى كەلەشىرانى شەپكەر پەرە پى بدا، بەلكو تەننات ھەوھسى پىاوھتى خۆيشى دامركىنئەو. ئۆرسۆلا ئەوى لەگەل براكەى بەراورد دەكرد و نەيدەزانى كە بۆچى ئەو دووانە كە لە مناليدا دەنگوت يەك كەسن، لە گەرەيدا ھىندە لە يەك جىاوازن. سەرسووپمانەكەى زۆرى نەخاىاند، ئۆرلىانۆى دووھەمىش بەزووى دەستى بە تەمبەلى و ئەبلەخەرجى كرد. ھەتا كاتى لە ژوورى مىلكىادىس بوو، پىاويكى لە خۆيدا و تەنبا بوو، دروست ھەك دەورانى گەنجىيەتى سەرھەنگ ئۆرلىانۆ بوىندىا. بەلام زۆرى بۆ پەيماننامەى نىرلاندىيا نەمابوو كە رووداويك ئەوى لە گۆشەگىرى دەرھىتا و لە بەرامبەر جىھانى راستى دانا. ژنىكى لاو، كە بۆ لۆتەرىيەكى ئۆكوردىۆن بلىتى دەرئۆشت، زۆر بەخۆش و بىژ لەگەلى رووبەروو بوو. ئۆرلىانۆى دووھەم پىى سەير نەبوو، چونكە زۆر جار پىيان وابوو براكەيەتى، بەلام ئەوجارىان، تەننات كاتى كچە دەويست بە گريان و ھاوار دلى نەرم كا، تىكۆشا ھەلەكەى راست كاتەو. كچە برىيە ژوورەكەى خۆى و ھەر بەو ھەول جارە ئەوئەندەى خۆش ويست كە كارىكى كرد لەو بەخت ئەزموونەدا ئۆكوردىۆنەكە بەرىتەو. دوو ھەفتە دواى ئۆرلىانۆى دووھەم زانى كە كچە ھەم لەگەل ئەو، ھەم لەگەل براكەى ئەويندارى دەكا و لاي واى ھەر دووكيان كەسىن. لە جىاتى ئەو جەريانەكەى پى بلى، ئەو شتەى درىژ كردهو. نەگەرپاىو ژوورەكەى

سەد سال تەنبايى ....

مىلكىيادىس. دوانىوهرېزىيان لە ھەوشە دەمايەو ھە لەگەل ھات و ھاوارى ئۆرسۆلاي تىدەكۆشا لە رىنگاي گويو ھە لىدانى ئۆكۆردىۆن فىر بى. لەو زەمانەدا ئۆرسۆلا لە بەر پرسە، لىدانى مۇسقىاي لە مالىو ھە قەدەغە كۆردبوو و سەرەراي ئەو ھەش رقى لە ئۆكۆردىۆن بوو. ئەو ئامىرە مۇسقىايەي تەنيا شياوى مىراتگرانى وىلگەردى فرانسىسكۆي پياو دەزانى. بەلام ئۆرلىانۆي دوو ھەم بە ھەر جۆر بوو فىرى لىدانى ئۆكۆردىۆن بوو و تەنانەت دواي ئەو ھەي زەماو ھەندى كۆرد و بوو بە خاوەنى مىندالىك، لە ماكۆندۆدا بوو بە يەككە لە باشتىرىنى ئەو كەسانەي ئۆكۆردىۆن لى دەدەن.

نەزىك بە دوو مانگان، ئەو ژنەي لەگەل براكەي بە شەرىكى ھەبوو. ورياي براكەي خۆي بوو، نەخشەكانى لى تىك دەدا و كاتىك دلىيا دەبوو خۆزى ئاركادىۆي دوو ھەم ئەو شەو ھە ناچىتە لاي گراوى ھاوبەشيان، دەپزىشت و لەگەللى دەخەوت. رۆژىكيان بەيانى تىگەيشت نەخشە. دوو رۆژ دوايى براكەي لە ئاوەدەست بىنى كە لە ئارەقەدا شەلال بوو ھە دەستى بە كۆلەكەيەك گرتوو ھە فرمىسك بە چاويدا دىتەخوار. ئەو كات لە مەسەلەكە گەيشت. براكەي ئاشكرای كۆرد كە ژنەي دەر كۆردوو ھە و تاوانبارى كۆردوو كە نەخشىي گەپۆكانى بۆ ئەو ھىناو ھە. بۆي باس كۆرد كە لىلار تىرنىرا چۆن خەرىكى چارەسەرىتى. ئۆرلىانۆي دوو ھەم بە دزىيەو ھە خۆي بە پىرمەنگەنات دەشووت و خاوين دەكۆردوو ھە. ھەردووكيان پاش سى مانگ ئازاركىشان لە بىدەنگىدا، جىاجىا چارە كۆرد. خۆزى ئاركادىۆي دوو ھەم ھىچ كات بۆ لاي ئەو ژنە نەپزىشتەو ھە، بەلام ئۆرلىانۆي دوو ھەم داواي لىبووردنى لىكۆرد و ھەتا كۆتايى تەمەنى لەگەللى مايەو ھە.

ناوى ژنەكە پىتەرا كۆتيس^۲ بوو. لە نىو ھەپاستى شەپدا لەگەل پياويك كە ھەك مىردى بوو و لە رىنگاي فرۆشتنى بلىتى (لۆتەرىي) "يانەسىب" خۆيان بەخىو دەر كۆرد ھاتبوو ھە ماكۆندۆ. دواي مىردنى مىردەكەي ئەو كارەي درىژە دەدا. ژنىكى دوو ھەگەي پاك و خاوينى لاو بوو كە چاوە بادامىيە زەردەكانى حالەتى دىرندەي بەورى بە دەموچاوى دەبەخشى، بەلام دلىكى سەخى و زانىارىيەكى سەيرى لە ئەويندارى دا ھەبوو. كاتى ئۆرسۆلا زانى

^۲ – Petra Cotes

سەد سالى تەنياسى .....

كه خۇزى ئاركادىيۇ دووهەم خەرىكى پەرورەدەكردنى كەلەشئىرى شەپە و ئۇرليانۇ دووهەم لە ميواندارييهكانى گراوييهكەى ئۆكۆردىيۆن لىدەدا، كەمى مابوو لە ترسان شىت بى، دەتگوت تەواوى خووى خراپ لەو دوو گەنجەدا، كه لە خووى باشى خاووخيژان بچووكترين ميراتيان بەر نەكەوتوو، كۆبىيۆو، لەو بارەو بەريارى دا ئىتر ناوى هيچ كەس لە بنەمالەى خۇيان نەئى ئۇرليانۇ و خۇزى ئاركادىيۇ، لەگەل ئەو حالەش، كاتى ھەولەين منالى ئۇرليانۇ دووهەم ھاتە دونياو، ورەى نەبوو دژايەتتى بكا، وتى: "زۆرباشە بەلام بەو مەرجه خۆم گەرەى بكم."

ئۆرسۆلا ھەر چەند خۆى لە سەد سالى دەدا و چاوى لە بەر ئاوى مروارى خەرىك بوو كۆيەر دەبوو، ھىشتا تواناى لەش و رىزى خۆى پاراستبوو و ھۇشى لە سەرەخۆ بوو. ھىچ كەس وەك ئەو نەيدەتوانى پياويك، كه دەبوايە ئابرووى مالەو بەريارىيى، پەرورەدە بكا، پياويك كه ھىچ كات لە شەپ و كەلەشئىرى جەنگى و ژنانى بەدكارە و كارى وەحشيانە قسە نەكا. بە برواى ئۆرسۆلا، ئەو چوار ئافەتە نەسلى بنەمالەى بەرەو نەمان دەبرد. بە پۆزىكى زۆرەو وتى: "ئەو يەكەيان دەبىتە قەشە و ئەگەر خوا تەمەنم بدا، رۆژىك دەبىتە قەشە." ئەوانى دىكە بە بىستنى ئەو قسەيە نەتەنيا لە ژوورى خەو، بەلكو لە ھەموو مالەو، جىگايەك كه ھەموو دۆستانى بى بەندوبارى ئۇرليانۇ دووهەم كۆ ببوونەو، لە قاقاي پىكەنينيان دا.

شەپ كه لە گۆشەكانى تالى بىرەو ھەرييهكاندا خۆى ھەشار دابوو، بە ھەرا و ھورىاى كردنەو ھى بوتلەكانى شامپانى جارىكى دىكە لە پىر خۆى پىشان دا. ئۇرليانۇ دووهەم جامى شەرابى خۆى بەرز كردهو، وتى: "بە سلا مەتتى قەشەى گەرە!"

ميوانەكان ھەمويان پيالەكانى خۇيان بە سلا مەتتى خواردەو و خاوەن مال ئۆكۆردىيۆنى لىدا، ئاگرىبازى دەستى پىكرەد و دەنگى تەپل، ئەو رووداوەى لە ھەموو شاردا كرده جىژن، لەگەل بەيانى، ميوانەكان غەرقى شامپانى، شەش گاجووتيان كرده قوربانى و لە خەلكى كۆلان و شەقامانيان دابەش كرد. كەس پىنى سەير نەبوو، لەو كاتەو ئۇرليانۇ دووهەم بەريۆبەرىي مالەو ھى بەئەستۆ گرتبوو، ئەو جىژنانە زۆر ئاسايى بوون. تەنانەت كاتىك

سەد سال تەنبايى .....

هۆيەكيش وەك لەدايکبوونی قەشە لە گۆریدا نەبا. لە ماوەی چەند سالاندا، بە بئ هیچ زەحمەتیک و تەنیا لە رووی خۆش شانسى، لە بەرەكەتى بوونی گیانلەبەران، ببوو بە يەكێك لە دەولەمەندترین پیاوی ناوچەى زەلئى. مایهەکانى سى جوانوویان دەبوو. مریشکەکانى رۆژى دوو هیلکەیان دەکرد و، بەرازەکانى هیتدە بەزووی قەلەو دەبوون، کە هیچ کەس نەیدەتوانى هۆى ئەو هەموو نئعمەتە زۆرە، بێجگە لە جادوو و موجیزە، بە شتیکی دیکە بزائى. ئۆرسۆلا بە نەتیژەى بئ بەندوبارى خۆى دەوت: "هیتدیک پاشکەوت بکە، ئەو بەختەورى و بەرەكەتە هەتا ئاخىر تەمەنت نامیتیتەو". بەلام ئۆرلیانۆى دووهم گویى نەدەدایە قسەى ئەو. هەرچى زۆرتەر دۆستەکانى لە شامپانیدا نوقم دەکرد، مالاتەكەشى هەر بەوجۆرە شیتانە زیادیان دەکرد. رۆژ بەرۆژ زۆرتەر دُنیا دەبوو کە ئەستیرەى بەختى هیچ پێوەندییەکی بە کردەوێى خۆیەوینییه و، سروشت بە خاترى گراووییەكەى ئاوا لەگەلى بەبەزەیه. ئەوەندە دُنیا بوو کە پیترا کۆتیس سەرچاوەى سامانى ئەو، کە هەرگیز ئەوى لە خۆى دوور نەخستەو، تەنانت کاتیک زەماوەندى کرد و بوو بە خاوەنى منال، بە رەزابوونی فیراندا، دريژەى بە ژيان لەگەل گراووییەكەى دا. وەك باوک و باپیری هەیکەلى گەورە بوو، لەگەل شیوەیهك خۆشبی ژيان کە ئەوان نەیانبوو. ئۆرلیانۆى دووهم، تەنانت کاتى ئەوێى نەبوو سەر لە مالاتەكەى بدا و پێیان رابگا. هەر ئەوەندە بەس بوو پیترا کۆتیس بەریتە نیو ئەو زەویانەى حەيوانەکانى لى پەرورده کردن، سواری ئەسپێکی دەکرد و بە نیو زەوییهکاندا دەیگیرا. حەيوانەکان نیشانەداخى ئەویان پێو بوو، دەتگوت تەسلىمی نەخۆشیی چارەنەکراوى زاوژى سەرسوورپیتەر بوون.

وەك رووداوەکانى باشى دیکەى کە لە ژياندا بۆى هاتبوو پیتش، ئەو سامانە زۆرە سەرچاوەیهکی بەتەواوى هەلکەوتى هەبوو. هەتا کۆتایی شەپ، پیترا کۆتیس لە رینگای "ئەزموونی بەخت" خۆى دەژياند و ئۆرلیانۆى دووهمیش بە دزینی پاشەكەوتى ئۆرسۆلا رۆژگارى دەبرده سەر. ژن و میردیکی بئ بەند و بار بوون، کە کاریان تەنیا ئەو هەموو شەوى لە پال یەکترا بخەون. تەنانت لە رۆژەکانى حەرامیشدا هەتا رۆژ

سەد سأل تەنیاىى .....

خەرىكى رابواردن بوون. ئۆرسۆلا بە دىتنى نەتىژەى خۆى، كە وەك خەوگەردان دەهاتە مالهەو، ھاوارى دەکرد: "ئەو ژنە تۆى لە رى لاداوه. نووشتووى لىكردووى و بەوزووانە لە ژانى قۆلنج لىك دەهالنى و بۆقت لە زگ دىتەدەرى." زۆرى پىچوو ھەتا خۆزى ئارکادیۆى دووھەم زانىى براکەى جىگای ئەوى گرتۆتەو، نەیدەتوانى لە ھەوەسى براکەى تىنگا. ئەو پىیوابوو پىترا كۆتیس ژنىكى ئاساییە، كە ھەمیشە لە جىگادا دەمىنیتەو و ئەویندارى نازانى. ئۆرلىانۆى دووھەم ھات و ھاوارى ئۆرسۆلا و گالتەپىکردنى براکەى نەدەبىست و نەدەدیت، تەنیا لەو فکەردا بوو كە ھونەرىك فىر بى و بتوانى بۆ پىترا كۆتیس مالىك بکړى و لە شەوینكى ھەوەسەیتەرى نۆبەتاوى لەگەل ئەو، لە سەر ئەو، یان لە ژىر ئەودا بمرى. كاتى سەرھەنگ ئۆرلىانۆ بویندیا، سەرەنجام تەسلىمى ئاسوودەى پىرى بوو، جارىكى دىكەش دەرگای کارگای زىرنگەرى خۆى کردەو. ئۆرلىانۆى دووھەم كەوتە ئەو بىرە كە ئەگەر كاتى خۆى بەدروستکردنى ماسى بچكۆلانەى زىر بەرىتەسەر، كاریكى باش دەبى. لەو ژوورە گەرم و خەفەیدە، بە سەعات رادەدەستا و تەماشای ئەو وەرەقە ئاسنانەى دەکرد كە بە لەسەرەخۆى و ھىمنایەتى تەواو، لە ژىر دەستى سەرھەنگدا وردوردە دەكرانە بە پارچەى چكۆلەى ئالتوون. ھونەرى زىرنگەرى لە بەر چاوى ئەوئەندە گران و بىرى پىترا كۆتیس لە مېشكىدا ئەوئەندە قوول بوو، كە دواى سى ھەوتووان كارگای زىرنگەرى بەجى ھىشت. لەو دەورەیدە بوو كە پىترا كۆتیس لە بىرى وەى بۆ ھات كەرویشك بکاتە لۆتەرى كەوت. كەرویشكەكان ئەوئەندە بەتوندى زاووزوویان كرد، كە زۆر بەزەحمەت توانیان وەخت بۆ فروشى بلیتەكانى لۆتەرى پەیدا بکەن. ئۆرلىانۆى دووھەم، سەرەتا زۆرى گرنگى بە زۆربوونى لەپادەبەدەرى كەرویشكەكان نەدەدا ھەتا ئەو شەوینك، كاتى كەس لە شار، ھەوسەلەى بیستنى ناوى لۆتەرى كەرویشكى نەبوو، لە لای دەرگای ھەوشەو گوبى لە دەنگىك بوو. پىترا كۆتیس وتى: "نىگەران مەبە، دەنگى كەرویشكەكانە." سەرتاسەرى شەوئ لە بەر دەنگى ھەیانان خەویان لى نەكەوت. بەیانى ئۆرلىانۆى دووھەم كە دەرگای کردەو بىنى كە ھەوشە لە كەرویشك جەمەى دى و،

سەد سأل ته نیاپی .....

له رووناكایی بهر به یاندا شین هه لگه پراوه. پیترا کۆتیس که له بهر پینکه نینان دلی له خۆی ببۆوه، نهیتوانی خۆ له ههوهسی ئازاردانی ئه و بدزیته وه. وتی: "تازه ئه وانه ئه و که رویشکانه ن که دویتنی شه و له دایک بوون." ئه و وتی: "چه ند سامناکه! بۆچی خه ریکی لۆته ریی مانگا نابی؟" چه ند رۆژ دواتر، پیترا کۆتیس بۆ به تالکردنی هه وشه که رویشکه کانی دا به مانگایه ک. دوو مانگ دواتر مانگا سێ گویلکی بوو. مه سه له که په ره ی گرت. ئۆرلیانۆی دووه مه له پر بوو به خاوه نی زه وی و گارپان گارانی مالآت، ته نانه ت ده رفه تی گه وره کردنه وه ی ته ویله و هۆله به رازه ته نگه کانیشی نه بوو.

به خته وه ریه ک که رووی تیکردبوو خۆشی باوه ری نه ده کرد، هه ر بۆیه ش خۆی له پیش هه موو که سدا پینی پینده که نی و، شیتانه گالته ی خۆی ده رده بری و هاواری ده کرد: "مانگا کان، لیک جیا بنه وه ژیان کورته!" ئۆرسۆلا سه ری سوورمابوو، بیرى له وه ده کرده وه که ئه و چ فیلێکی کردوه، ئایا دزی ده کا، ئایا ئه و مالآتیه دزیوه؟ هه ر کاتیک که ئه وی ده دی سه ری بوئله شامپانییه کی کردۆته وه و که فه که ی بۆ خۆشی به ده موچاوی هه لده پزیتنی، به سه ریدا ده قیزاند و بۆ ئه و هه موو زیده خه رجیه لۆمه ی ده کرد. سه ره نجام ئۆرلیانۆی دووه مه ئه وه نده وه ته نگ هات، رۆژیکیان به یانی به مه ستی له خه وه لسا و به سندوو قینک پاره و سه تلێک چه سه پ و قه له مموویه ک "قلچه" هاته وه مآلی و هه روا که به ده نگى به رز گۆرانی قه دیمی فرانسیسکۆی پیاوی ده گوت، ماله که ی له ده ره وه و ژووره وه، له سه ر ئه وه تا خوارى به ئه سکیناسی یه ک پیزۆیی داپۆشی. ماله قه دیمیه که که له زه مانى پیاوئولا وه هه میشه سپی بوو، وه ک میحرابی لیهات. له نیو خۆشحالی خاوه خیزان و بئ ئابرووی ئۆرسۆلا و شایى و شادی خه لکێک که رژابوونه شه قامه کان هه تا ته ماشای ئه و ده ست و دلّبازی و زیده خه رجیه که ن. ئۆرلیانۆی دووه مه چه سپاندنی ئه سکیناسی به ئاشپه زخانه و ژووره کانی خه و و ته نانه ت ئاوه ده سه ته کانیش ته واو کرد و، ئه و پوولانه ش که مابوونه وه به هه وشه ی وه رکرد و سه ره نجام وتی:

سەد سالى تەنبايى .....

"ئىستا ھىوادارم لىزە بەولاولە لەو مالىدە سەبارەت بە پارە كەس قسە لەگەل من نەكا."

ئەنجام بەو گەيى: ئۆرسۆلا دەستقوریدا پارەكانيان لە دیوار كردهووە و سەر لە نوێ مالىكەيان سىي كردهووە و دوغای دەکرد: "خوايە ئىمە وەك ئەو زەمانە كە ئەو گوندەمان دروست كرد ھەزار بکەو، ھەتا لە دونباي دىكە بە تاوانى ئەو زىندەخەرجىيانە سزا نەدرىين." وەلامى دوغاكەي پىچەوانە درايەو. يەككە لە كرىكارەكان كاتىك ئەسكىناسەكانى لە دیوار دەكردەو، لە رووى بى موبالائى لەھەيكەلى گىچى تەواو بالاي ھەزەرەتى يوسف ھەلەنگوت، كە كابرايەك لە سالىكانى كۆتايى شەردا بۆويى ھىتابوو. ھەيكەلى بەتال شكا و بوو بە ھەزار تىكە، تەماشايان كرد پەرە لە سكەي زىر. ھىچ كەس بىرى نەدەكەوتەو ئەو ھەيكەلە خاويئە كى بۆ ئەويى ھىتاو. ئامارانتا باسى كرد كە: "سئ پياو ھىتايان و لە منيان داوا كرد ھەتا كۆتايى وەرزی باران بۆيان رابگرم، منىش وتم ھەيكەلەكە لەو گۆشەيەدا دابنن ھەتا كەس تىي ھەلەنگوئ. ئەويان بە وريايى و رىزىكى زۆرەو لەوئ دانا و لەو كاتەو تە ئىستا لەوئ ماوہتەو. كەسكىش بۆ وەرگرتنەوئ نەھاتۆتەو." لەو دوايانەدا ئۆرسۆلا بى ئەوئ بۆخۆي بزاني لە جياتى يەككە لە نزيكانى دەرگاي پەرودرگار، دوو سەد كىلو زىر دەپەرستى، شەمى لە پىش ھەيكەلەكە ھەلدەكرد و لە بەرامبەريدا چۆكى دادەدا.

لەو كە بى ئەوئ بۆخۆي بزاني كافر ببوو، زۆر تووڤە بوو. تقي لەو كۆمەلە سكە جوانانە كرد و لە سئ گويتى كردن و بەو چاوہروانييە كە زوو يان درەنگ سئ پياو نەناسراوہكانى ھەيكەلەكەيان ھىتابوو ئەوئ، بۆ وەرگرتنەوئ دەگەرپنەو، ھەر سئ تەليسەكەي لە شوپىنك لە زىر خاك شاردنەو. زۆر سالى دواتر، لە تەمەنى پىرىي خۆيدا، قسەي ئەو ميوانە زۆرانەي كە دەھاتنە مالىان دەبى و لىي دەپرسين كە ئايا لە زەمانى شەردا ھەيكەلى ھەزەرەتى يوسفيان نەھىتاوہتە ئەوئ، ھەتا دواي وەرزی باران بىيەنەو؟

سەد سالى تەنبايى .....

ئەو رووداوانەى لە زەمانى ئەودا ئۆرسۇلايان نارەھەت و پەرىشان دەکرد زۆر ئاسايى بوون. ماكوندۇ لە سامان و پىتىكى سەرسووپەيتەردا نوقم بېوو. مالاكانى سەرەتاي ئاوەدانکردنەوہى گوندەكە، كە بە قور و قامىش دروست كرابوون، گۆرابوون بە مالى خشت و كركرەى دار، و ئەرزى چىمەنتۆى ژوورەكان باشتەر خۇيان لە بەر گەرمای سەعات دووى پاش نيوەپۇيان رادەگرت. لە گوندى قەدىمى خۆزى ئاركادۇ بويندىا تەنيا دارەبادامە تۆز و خۆلگرتووەكانى چارەنووسيان ئەوہ بوو لە بەر دەورانىكى سووتىنەرتدا خۆپاگرن و رووبارى رووناو مابوونەوہ، كە بەردە پىش مۆزووەكانى بن ئاوەكە، كاتىك خۆزى ئاركادىۆى دووہەم دەيوست خەتىكى كەشتىرانى دروست بكا، لە ژىر كوتكى ئەودا ورد و خاش بوون. نەخشەى شىتەنەى ئەو تەنيا لەگەل نەخشەى باپىرى بەراورد دەكران. گابەردە زلەكانى چەم و تەگەرەكانى رەوتى ئاوى رووبار، رىنى لەوہگرت ماكوندۇ بگاتە سەر دەريا. بەلام خۆزى ئاركادىۆى دووہەم لە ھىزشىكى بى باكانە و چاوەرواننەكراودا كەوتە دواى ئەو پەرۆژەيە. ھەتا ئەو كاتە لە ھىچ كارىكدا نەبىووە پىشەنگ بىجگە لە پىوہەندى ناپايەدارى خۆى لەگەل پىتراكوژىس، لەگەل ھىچ ژىنكى دىكە پىوہەندى نەگرتىوو. ئۆرسۇلا ئەوى بە ئارامترىن نموونەى مۆزووى ئەو بنەمالەيە دەدان. تەنانت ئەو نەيدەتوانى لە شەرەكەلەبايشدا لىھاتووى نىشان بدا، ھەتا سەرھەنگ ئۇرليانو بويندىا داستانى ئەو كەشتىيە ئىسپانىۆلييەى بۆ گىرايەوہ كە. لە دوازە كىلۆمىترى دەريادا كەوتىووە سەر ئەرز و ئەو لە زەمانى شەر لاشەكەى دىتوو و بىووە خەلووز. ئەو داستانە، كە بۆ ماوہيەكى زۆر بۆ كۆمەلىك خەلک بىووە داستانىكى سەرسووپەيتەر، بۆ خۆزى ئاركادىۆى دووہەم بىووە دۆزىنەوہ شتىكى گرینگ. ھىندى كرىكارى بەكرى گرتن، كەرەسەى پىويستى كرپن و خەرىكى كارى سەختى شكاندى بەرد و گاشە و كانال كىشى و تەنانت تەختەردى تاڤگەكانىش بوو.

ئۆرسۇلا دەيقىژاند كە: "من ئەو شتانەم لەبەرە، بەتەواوى وەك ئەوہ دەچى زەمان گەرايىتەوہ دواوہ و ھەموو شتىكىمان ديسان لە ھەوہلەوہ دەست پى كردۆتەوہ." كاتى خۆزى ئاركادىۆى دووہەم زانى رووبار بۆ كەشتىرانى

سەد سالى تەنبايى .....

دەبى راپۇرتىكى تىروتهسەلى لە نەخشەى كارەكانى دا بە براكەى و ئەوئش
ئەو پارەى پىويست بوو پىيدا. بۇ ماوەىەكى زۆر لەوئ بزر بوو. دەنگۇ
هەبوو كە نەخشەى كرىنى كەشتى تەنبا بۇ ئەو بوو پوولى براكەى بخوا.
بەلام رۇژىكان دەم بە دەم خەبەر هات كە كەشتىيەكى سەير و غەريب لە
شار نىك دەبىتەو. خەلكى ماكۇندۇ كە كردهوكانى غولئاسايى خۇزى
ئاركارىز بوئندىيان بىر نەدەهاتەو بەپەلە بەرەو كەنار رووبار رايانكرد و،
بە سەر سوورمانىكى ئەوتۇ كە چاويان لە ژىردا هاتبوو سەر، بىنيان كە
هەولەين و ئاخىرىن كەشتى هاتە ئەو شارە. كەشتى تەنبا هەندىك
تەختەدارى بەيەكەو بەستراو بوون كە بىست پىاو بە تەنافى ئەستور بە
كەنار رووباردا راياندهكىشا. خۇزى ئاركاىو دووهم لە سەر كەشتىيەكە
راوہستابوو و بە چاوانىك كە لە بەر بەرازى بوون دەدرەوشايەو
كەشتىيەكەى رىتوئنى دەكردن. كۆمەلىك ژنى جوانى لەگەل خۇى هەنابوون
كە لە بەر گەرمای بەتىنى خۇر چەترى زۆر جوانيان لە سەر خۇيان
هەلدابوو و شالى ئاورىشى جوانيان بە سەر شانانەو بوو و دەموچاويان
بەرۇنى رەنگاورەنگ سواخدابوو و مارى زىريان لە باسكيان دابوو و ددانى
ئەلماسيان لە نىو دەمدا بوو. ئەو لۆتكە دارە تەنبا كەشتىيەك بوو كە خۇزى
ئاركاىو دووهم توانى بىگەيەنئە ماكۇندۇ، ئەوئش تەنبا بۇ يەك جار.
لەگەل ئەوہشدا هېچ كات دانى بە شكست دا نەهئنا و بەپىچەوانەو ئەوہى
بە سەرکەوتنى ئىرادەى پتەوى خۇى دانا. دواى ئەوہى قەرزەكانى
بەتەواوى دايەو بە براكەى، دەست بەجى هەمىسان رووى لە
كەلەشپەرەكانى خۇى كردهو، تەنبا شتىك كە لەو رووداوە شكستخواردوو
مايەو نەفەسىكى تازە بوو كە ژنە فەرانسىيەكان لەگەل خۇيان هەنابوو.
هونەرى بى هاوتاي ئەوان لە ئەوينداريدا دابى كۆنى ئەوينى تىك دا و
جىگرتووى باشى ئەوان لە نىو كۆمەلدا مەيخانەى قەدىمى كاتارىنوى
نەهئشت و، ئەو شەقامە بوو بە بازارىك رووناك بە فائۇسى ژاپۇنى و
ئۆرگى دەستى خەمەينەرەو. ئەو ژنانە بوون بە پىشەنگى كەرنەفالىكى
خوئناوى كە سى رۇژان شارى ماكۇندۇ نوقمى تاو و توئىەكى سووتئەر

سەد سال تەنبايى .....

کرد و، تەنبا بەرھەمى باش و درىژخايەنى لەگەڵ يەك ئاشنابوونى ئۆرليانۆى دووھەم و فيرناندا کارپيۆ بوو.

رېمىديۆسى جوانكىلە بە شاژنى ئەو كەرنەقالە ھەلبژيردرا. ئۆرسۇلا كە لە ترسى جوانى لە رادەبەدەرى نەتيژەى خۆى دەلەرزى، نەيتوانى پىشى ئەو ھەلبژاردنە بگرى. ھەتا ئەو كاتى توانيبووى نەھيلى بچىتە شەقام، مەگەر ئەو كاتانە كە لەگەڵ ئاماراتا دەچوو بۆ رېورەسمى نويز – ئەو كاتيش دەموچاوى بە شاللىكى رەش دادەپۆشى. ئەو پياوانەى كە زۆر پىتەندى مەزەب نەبوون، تەنبا بۆ رېورەسمى نويز لە مەيخانەى كاتارينۆ لىباسى قەشەبيان دەبەر دەکرد و دەچوونە كلىسا بۆ ئەوھى ئەگەر تەنبا بۆ يەك ئانيش با رېمىديۆسى جوانكىلە ببينن.

ناوبانگى جوانى ئەفسانەى سەيرى ئەو لە ھەموو شارەكانى ناوچەى زەلى گەرابوو. زۆرى كىشا ھەتا پياوھكان بە ئاواتى خويان گەيشتن، بەلام باشتر بوو ھەر پىنەگەيشتبان، چونكە زۆربەيان خەو و خۆراكيان لى ھەلگىرابوو. پياويك كە گىرۆدەى ئەو ئارەزوو بوو، كابرايەكى لاوھكى بوو كە ئارا و قاراوى لە دەست دا و لەگىژاوى بەدبەختى نوقم بوو و چەند سال دواى كاتىك لە سەر ريگاي قەتار خەوى ليكەوتبوو بەر قەتار كەوت و پارچە پارچە بوو. ھەر لەو كاتەو كە بە كۆت و شەلوارى مەخمەرى سەوز و جليقەى گۆلدۆزىيەو بىنيان، بۆيان دەرکەوت كە لە شوپىنكى دوور و، رەنگە لە يەكىك لە شارەكانى دوورى ولاتانى دەرەوھرا ھاتى و گىرۆدەى جوانى رېمىديۆسى جوانكىلە بووبى. ئەو پياوھ ئەوھندە جوان و شىكىپۆش و بەرپىز بوو، ئەگەر پىتركرىسپى زىندووبا، لە بەرامبەريدا وەك مناللىكى ھەوت مانگانە دەينواند. ھىندىك لە ژنان بە بزەى ركاويەو دەيان بۆلاند كە لە راستيدا دەبوايە ئەو شالى رەشى بە سەر دەموچاويدا دابا نەك رېمىديۆس. لە ماكوندۆ لەگەڵ ھىچ كەس قەسەيەكى نەكرد. رۆژىكى يەكشەممە، بەرەبەيانى، وەكو شازادەيەكى ئەفسانەى بە سواری ئەسپىكى زين و لغاو زيو و مەخمەر دەرکەوت و، دواى رېورەسمى نويز دەسبەجى شارى بەجى ھىشت.

سەد سالى تەنبايى .....

ئەۋەندە شەيدابوو، كاتىك بۆ ھەۋەلەن جار لە گلئىسا چاۋيان پىنگەوت، ھەموو زانىيان لە نىۋان ئەو و رېمىدىۋسى جوانكىلە شەرىكى بىندەنگ، پەيمانىكى نەيتى و، مەلەننىيەكى پىر لە خۇباردن پىنگەتوۋە و، كۆتايى بەمردن دى ئەك بە ئەۋىن. يەكشەممەي شەشەم لاۋى ئەسپ سوار بە لكىك گولەروۋى زەردەۋە ھات و ۋەك جارەن رېۋرەسى نۆيۋى بەتەۋاۋى گۈى گرت و، دۋايى بۆ لاي رېمىدىۋسى جوانكىلە رۆيشت و گولەكەي دايە. رېمىدىۋسى جوانكىلە بە ھەرەكەتلىكى سادە و ئاسايى گولەكەي لىۋەرگرت، ھەرەك چاۋەرۋانى ئەو ديارىيە بوۋى، ئەو جار لەچكەيەكەي لە روۋى خۆى لادا و بە زەردەخەنەك سوپاسى كرد، تەنبا ئەو كارەي كرد، بەلام ئەو دەمە، نەتەنبا بۆ كابراي ئەسپسوار بەلكو بۆ تەۋاۋى ئەو پياۋانەي كە دەسكەۋتى ئافەتاۋى بىننى ئەۋيان دەست كەوت، دەمىكى ئەبەدى بوو.

لەۋەدوا، كابراي ئەسپسوار، بە چەند مۇسىقارەكەۋە دەچۋونە بەر پەنجەرەي رېمىدىۋسى جوانكىلە و جار ھەبو ھەتا رۆژ لەۋى دەمانەۋە. ئۆرلىانۋى دوۋەم تەنبا كەسنىك بوو كە زگى پى سووتا و ھەۋلى دا لەۋ كارە بىگىزىتەۋە. شەۋىك پىنگوت: "لەۋە زۆرتەر كاتى خۆت بە فىرۋ مەدە، ژنانى ئەو بىنەمالە لە ھىستىرىش چەموۋشتىرن." دۆستايەتى خۆى پىشكەش كرد و بانگەيشتى كرد بۆ ھەمامى شامپانى. تىكۆشا ھالى بكا كە ژنانى بىنەمالەكەي، لە دەروۋنەۋە لە بەردەچەخماغ دروست بوون، بەلام نەيتۋانى لە جەنەدى كەم كاتەۋە.

سەرھەنگ ئۆرلىانۋى بويندىا كە لەۋ شەۋە دوۋرودرىژ و پىر لە مۇسىقاي شىتەنە توۋرە بىۋو، ھەرەشەي كرد كە نەخۇشىي ئەۋىنى ئەو بە چەند گوللەي دەمانچە چارەسەر دەكا، بەلام ھىچ كەس نەيتۋانى پاشگەزى بكا تەۋە مەگەر ۋەزەي ھەژارانەي ناھۆمىدى خۆى. لە پياۋىكى جوان و كۆك و پۆشتەۋە، بىۋو بە گەدايەكى پىسەكەي شىۋۆلە، دەنگۆ بوو كە ئەو دەستى لە سەرۋەت و سامانى خۆى لە ۋلاتى خۆى كىشاۋەتەۋە، ئەگەرچى ھەرگىز نەيانزانى لە كۆپۋە ھاتوۋە. بوو بە پياۋىكى شەرانى و بەدخو، كە بەيانيان كاتى ھەموو لەشنى لە پىسايى خۆى ۋەردابوو، لە خەۋ ھەلدەستا. ئەۋەي كە لە ۋەزەي ھەژارانەي ئەۋدا لە ھەموۋى خەمناكر بوو، ئەۋە بوو

سەد سالى تەنبايى .....

كە رىمىدىيۇسى جوانكىلە تەننەت ئەو كاتەش كە ئەو ۋەك شازادەيەك ھاتبۇۋە كلىسا ۋ گولەزەردەكەي لى قىبۇل كىرەبۇ ۋ لەو كارە خۇشحال بو، شالى سەردەم ۋ چاۋى بۇ بىنىنى ئەو لابىرەبۇ نەك بۇ ئەۋە خۇي پىشان بىدا.

لە راستىدا رىمىدىيۇسى جوانكىلە لە دروستكراۋەكانى ئەو جىھانە نەبوو. ھەتا ماۋەيەكى زۆرىش دۋاي بلوغ بوۋى، سانتا سۇفيا دىلا پىداد ھەمامى پى دەكرد ۋ دەيشووت ۋ جلى دەبەر دەكرد ۋ، تەننەت ئەو كاتانەش كە دەيتۋانى بەتەنبا كارەكانى خۇي راپەپىنى، دەبايە ئاگايان لىنى بى بەو دارە كە لە پىسايى خۇي ۋەردەدا دار ۋ دىۋارى مالى نەپەنگىنى! بە بى فىرەبوۋى خۇيىدن ۋ نوۋسىن ۋ بى ئەۋەي خۋاردن بە چەقۇ ۋ چەنگال بخۋا گەيشتە تەمەنى بىست سالى ۋ، لەو جىگايەۋە كە سىروشتى ھىچ بەندوبەستىكى ھەلنەدەگرت لە مالىۋە بەرۋوتى ۋەك لەدايك ببو، دەخولايەۋە. كاتى فەرماندەي گەنجى گارد، دانى بە ئەۋىنى خۇيدا نا ئەو تەنبا لە بەر نەفامى ئەفسەرەكە ۋەدەرى نا. بە ئامارانتاي وت: "دەبىنى چەند سادەيە؟" دەلى خەرىكم لەبەر تۇ دەمرم، ۋەك من نەخۇشى قۇلچى بىم. "كاتى فەرماندەي لاۋيان بە مردوۋى لە بەر پەنجەرەكەي دۇزىيەۋە، باۋەرى رىمىدىيۇسى جوانكىلە سەبارەت بە وتەي خۇي قايمىر بوو. وتى: "بىنيتان چەندە سافىلكە بوو."

ۋا دەھاتە بەرچاۋ كە ئەو، دەتۋانى بە جۆرىك نوۋرى بەھىز، پىشتەۋە ۋ ناۋەۋەي ھەموو شتىكى بىنى، لانىكەم باۋەرى سەرھەنگ ئۇرلىانۇ بويندىا ئەۋە بوو كە بە پىچەۋانەي راي گشتى، رىمىدىيۇسى جوانكىلە كچىكى گەۋجىنىيە، دەيگوت؛ "بەتەۋاي پىچەۋانە، دروست ۋەك ئەۋە وايە كە لە شەرى بىست سالى گەراپىتەۋە." ئۇرسۇلا بە نۇبەي خۇي شوكرى خۋاي دەكرد كە بنەمالەكەيانى بە بوۋنەۋەرىكى ئاۋا پاك ۋ ساكار رازاندۇتەۋە، لە ھەمان كاتدا لە جوانىيەكەي نىگەران بوو، چونكە وايدەزانى ئەو جوانىيە دژە ۋ، داۋىكى ئاكار شەيتانانەيە لە داۋىنى پاكى ئەۋدا.

ھەر بەۋ ھۇيەۋە بوو كە برىارى دا ئەو لە جىھانى دەرەۋە دور بگرى ۋ، لە بەرامبەرى ۋەسۋەسەكانى سەرزەۋىدا پىشتىۋانى لى بكا. نەيدەزانى كە

سەد سال تەنبايى .....

رېمىدىزسى جوانكىلە لەو كاتەوہ كە لە زگى دايكىشىدا بووہ هيچ شتىكى لاوہكى كارى تى ناكا. هيچ كاتىك بە بيريدا نەدەهات كە بيكەن بە شاژنى كەرنەقال. بەلام ئۇرليانزى دووہەم ،كە لە خوشى دەبەركردنى پىستى پلېنگ وەسەما هاتبوو، قەشەئەنتۆنيۇ ئىزابېللى ھىنايە مالەوہ ھەتا بە ئۇرسۇلا بسەلمىتى كە بە پىچەوانەى بيرى ئەو جيژنى كافران نىيە، بەلكو دايىكى كاتولىكىيە. سەرەنجام، ئۇرسۇلا بە بى مەلى رازى بوو كە رېمىدىزسى جوانكىلە بى بە شاژنى كەرنەقال و تاجى لە سەر سەر دابنن. ئەو ھەوالە، كە بىرپارە رېمىدىزس بويندا بىتتە شاژنى جيژنەكە، لە ماوہى چەند سەعاتاندا لە شارەكانى ناوچەى زەلى تىپەپى و گەيشتە ئەو شوپتە دوورانە كە تەنانت هيچ ئاگايەكان لە جوانى ئەو نەبوو و، لە نيو ئەو كەسانەش كە ھىشتا ناوى بنەمالەى ئەويان بە نىشانەى رووخان و ويرانى دادەنا، ھەللایەكى پەيداكرد. نىگەرانييەكى بى كۆتايى بوو. لەو زەمانەدا ئەگەر كەسكى لە سەرەخۆ و بى ئازار ببووايە، سەرھەنگ ئۇرليانز بوو كە پىر و ناھۆمىد ببوو و، وردە وردە ھەر جۆرە پىوہندىيەكى لەگەل راستىيەكانى ژيانى رۆژانەدا لە دەست دابوو. دەرگاي كارگاي لە سەر خۆى داخستبوو و تەنيا پىوہندىيە لەگەل دونىاي دەرەوہ و بازرگانى ماسىيە بچكۆلە زىرەكان بوو. يەككىك لە سەربازە پىرەكانى لە رۆژەكانى ھەوہلى ئاشتىيەوہ پارىزگارىيە مالەكەى كردبوو، ماسىيەكانى بۆ فروشتن دەبردنە دىھاتى ناوچەى زەلى و بە كۆلىك پارە و ھەوال دەگەرپايەوہ. خەبەرى دەدا كە دەولەتى پارىزەران بە پشتىوانى ئازادىخووان خەرىكە سالژمىر دەگۆرئ ھەتا ھەموو سەركۆمارىك بتوانى سەد سال حكومەت بكا. ھەوالى دەھىنا كە سەرەنجام قاتىكان پەيماننامەيەكى دۆستانەى مۆر كردوہ و لە رۆمەوہ كارديناللىك ھاتوہ كە لە سەر تەختى ئالتونى خالىس دانىشتوہ و تاجىكى ئەلماسى لە سەر ناوہ و وینەى وەزىرە ئازادىخووانەكانى لە كاتىكدا ھاويشتوہ، كە چۆكيان داداوہ و ئەنگوستىلەى ئەو ماچ دەكەن. خەبەرى دىنا كە دەستەيەك پىاوى رووبەندەپۆش شانزگەرى ئەسلى دەستەيەكى تياترۆى ئىسپانىيلىيان دزيوہ، كە بە پىتەختىدا رادەبردن و، ھەر ئەو شانزكارە يەكشەممەى دوايى لە كۆشكى

سەد سأل ته نیاپی .....

هاوینی سەرکۆمار بە رووت و قووتی سەمای کردووە. سەرھەنگ پنی دەوت: "کاتی ئۆرسۆلا بیستی که خەلکی دەلین؛ چونکه خەریکه له ریگای فرۆشتنی ماسییە زیرەکان دەولەمەند دەبن، بۆیە نایەوی سەبارەت بە سیاسەتی ولات شتیک بیسی، پیکەنی. ئۆرسۆلا قازانجی سەرھەنگی له فرۆشتنی ماسییەکاندا نەدەدی. ماسییە زیرەکانی به سکهی زیر دەگۆرییەوه و سکه زیرەکانی دەتواندەوه و ماسی دروست دەکردنەوه، به جۆریک که له بهر فرۆشی زۆر ناچار ببو و ژۆبه پۆژ زۆرتر کار بکا، هەتا بتوانی به دنیایییەوه ئەو دەوره زنجیریە درێژە پی بدا.

له راستیدا مەبەستی کارەکه بوو نەک قازانج. بۆ حاشیەدانانی پارچەبراوەکانی زیر و دانانی یاقووتی گچکه له جیاتی چاوەماسی و برینی زیر بۆ بالەماسی، ئەوەندە پیویستی به بیریکی کۆکراوه هەبوو که تەنانت یەک دەمیشی بۆ ئاسوودەیی فکر نەهێشتبۆوه تا به فکری ناخۆشی شەپ پری کاتەوه. وردییهک، که بۆ ناسکی هونەری دەستی خۆی بەکاری دەهێتا ئەوەندە ماندوو دەکرد، له ماوێهکی کهمدا زۆرتر له هەموو سالاەکانی شەپدا پیر بوو. پشتی کوو بۆوه و پرکاری سونی چاوانی برد. له بهرامبەردا ئەو خۆخەریککردنە دلەقانهی ئارامییەکی روحیی پێدەدا. ئاخیرین جاریک دیتیان سەبارەت بهو مەسەلانی پیۆهندیان به شەپەوه هەیه مهیل پێشان دەدا، ئەو زەمانه بوو که کۆمەلێک له ئەفسەرانێ قەدیمی له هەر دوو حیزبەکه، بۆ سەلماندنی مافی خانەنشینی داوای پشتیوانییان لیکرد، که قەولیان پی درابوو بەلام جیبەجی نەکراوو. بهوانی وت: "له بیر خۆتانی بهرنەوه. ئەو تە دەبینن من به خاتری ئەوهی ماوهی تەمەنم له چاوهروانی خانەنشینی، ئازار نەکیشم، له خانەنشینی خۆم هەر وازم هێتاوه." نزیکي خۆراوا، سەرھەنگ خربیلدۆ مارکیز بۆ چاوپیکەوتنی هات، ئەو دوو پیرە پیاوه له بهر دەرگای دانێشتن تا بیرهوه‌ری رابردوو بگێرنەوه. بهلام ئەمارانتا، نەیتوانی بهرگەئێ ئەو یادگارییانه بگري که ئەو پیاوه ماندوو- که سەرکلاوه‌کهی سەری ئەوی له تەمەنی خۆی پیرتر نیشانده‌دا- له‌ودا زیندووی دەکردەوه، ئەوەندە زۆردارانە ره‌فتاری له‌گه‌ڵ کرد و هیندەئێ ئازاردا، بیجگه له چەند کاتی تاییه‌تی، ئیدی پنی نەنایه‌وه ئەو

سەد سأل ته نیایی .....

ماله. سەرەنجام شەپلە لێی دا و بزر بوو. سەرەنگ ئۆرلیانۆ بۆیندیا ئارام و بێدەنگ و بێ موبالات بەو نەفەسە تازەیی ژیان کە ماله کە ی دەهه ژاند، تیگەشت کە رازی بەختە وەری پیری، بێجگە لە پەیمانی شەرافەتمەندانه لەگەڵ ته نیایی شتیکی دیکە نییه. سەعاتی پیتیجی بە یانیان دوا ی سووکە خەویک هەلەدەستا، قاوەی تالی هەمیشەیی لە ئاشپەزخانه دەخواردەوه، بە دوایدا سەرتاسەری رۆژی لە کارگادا تێپەر دەکرد. سەعاتی چواری پاشنیوهرۆیه چوارپایەکی بە دوا ی خۆیدا دەکێشا و لە هە یوانی تێدەپەری و بێ ئەوەی تەنانت گرینگی بەو ئاگری بۆتە ی گۆلە سوورەکان لە رووناکایی ئەو سەعاتە ی رۆژیدا بدا و، بێ ئەوەی گوی بداته حالەتی خەمباری ئاماراتاش، کە لای ئیواران زۆرتر خۆی نیشان دەدا هەتا ئەو کاتە ی میثوولان تەنگیان پێ هەلنەچنیا، لە بەر دەرگای ماله وه داده نیشت. جاریک، پایویک وێرای ته نیایی ئەو تیک بدا. کاتی بەویدا رادەبرد پرسی: "حالت چۆنە سەرەنگ؟"

لە وهلامدا وتی: "چاوه پروانی بەریکردنی جەنازه کهم ده کهم." له بهر ئەوه نیگەرانیی ئەو کەسانە ی لایان وابوو بە بۆنە ی تاجگوزاریی ریمیدیۆسی جوانکیله ناوی بنەماله ی بۆیندیا ده که ویتە سەر زمانان، بێ بناخه بوو، بەلام کۆمه لێکیش هەبوون پێچه وانه ی ئەوه یان بیر ده کرده وه. خەلکی شار کە لەو کاره ساتە ی چاوه پروانی ده کردن بێ ئاگا بوون، بە شادی و کەیفخۆشی رژانه مهیدانی ئەسلیی شار. کەرنه قال گەیشتبوو شیتانه ترین قوناخی خۆی. ئۆرلیانۆی دووه م سەرەنجام بە ئاواتی خۆی گەیشت، لیباسی پلینگى ده بهر کردبوو، بە نیو خەلکه هەلچوو هکە ی لە بهر قیژە و هاوار دهنگیان نووسابوو، بە ریگادا ده پۆیشت، ئەو ده م لە لای جاده ی زه لێ کۆمه لێک رووبه نده پۆش ده رکەوتن. کەژاوه یه کی زیرینیان بە سەر شانیه وه بوو، جوانترین ژنی به خالدا ده هات لەو کەژاوه دا هەلیانگرتبوو. لە یه ک ئاندا خەلکی ما کۆندۆ ویتە کانیان لە سەر ده موچاوی خۆیان هەلگرت هەتا ئەو مه وجوو ده، کە تاجیکی زومره دی لە سەر ناوه و شنیلکی لە پیستی قاقم به سەر شانیدا داوه و چاو لە بهر جوانی هەلنایه، باشتر ببینن. وا ده هاته بهرچا کە ئەو ژنه تەنیا شاژنیک لە پووله ک و

سەد سأل ته نیایی .....

کاغەزی رەنگ نییە، بەلکو بەراستی بەراستی شاژنە. هیندیکیش کە سەریان لە کاری جادوویی دەردەچوو، گومانیان کرد کە مەبادا نیوکاسەیهک لە ژێر ئەو کاسەیهدا بێ. ئۆرلیانۆی دووھەم دەستبەجێ بە سەر سەرسورمانی خۆیدا زال بوو و تازە ھاتووەکانی بە میوانانی ریزداری کەرنەقال بە خەلک ناساند و بە ئەقڵیکی ھەزرەتی سولیمانی، شاژنی لە رینگاھاتووی لە تەنیشت ریمیدیۆسی جوانکیلە لە ھەیان دانا. ئەو بیگانانە، کە لیباسی سەحرانشینان دەبەردا بوو، ھەتا نیوھەشەوی لە شادی و خۆشیدا بەشدار بوون و، تەنانت بە ئاگربازی و کردەوێ ئاکروباتیک، کە ھەبیرھیتەرەوێ ھونەری کاولییەکان بوو، جوانی کەرنەقالەکیان رازاوەر کرد. لە پەر لە گەرماوگەرمی جیژنەکەدا یەکیک ئەو ھاوکیشە وردە تیک دا و ھاواری کرد: "بژی حیزی ئازادیخوا! بژی سەرھەنگ ئۆرلیانۆ بویندیا!" بە دوای ئەو دروشمەدا رەگباری چەکەکان بریسکانەوێ ئاگربازی لە نۆخۆزیو ھەپچا و ھاواری ترس دەنگی موسیقایی کپ کرد. خۆشی و شادی بوو بە ترس و ھەحشەت. ھەتا زۆر سالان ھیندیک پێیان داگرت و دەیانگوت کە گاردی پاشایەتی شاژنی لە رێھاتوو، دەستەیک لە کەسانی ئەرەشی حکوومەت بوون کە لە ژێر جلە جوانە ئیسپانیۆلییەکانیادا تەنگیان شارەدبۆو. دەولەت ئەو تۆمەتە لە راگەیانەندراویکی نااساییدا رەت کردەو، وادە دا کە لە بارە ئو رووداو ھویناوییدا بەدروستی لێرسینەو و پێراگەشتن بکا. راستی ھەرگیز ئاشکرا نەبوو، خەلک بەو ئەنجامە گەشتن کە ئەوانە لە گەل شاژن لە رێو ھاتبوون بە بێ ھیچ ھاندەرێک و، تەنیا بە ئامازە فەرماندە خۆیان، بێ بەزەییانە تەقەیان لە خەلک کردبوو. کاتی ھێمنایەتی بەرقەرار بۆو، ئەوانە بە درۆ خۆیان کردبوو سەحرانشین بزر ببوون. لە مەیدانی شاریدا لە نیو کوژراو و بریندارەکاندا، نۆ لۆتی چەقۆ، چوار کەس بە جلی کۆلۆمبیایی، ھەقەدە سەربازی خشت، ژۆکیتریک، سێ موسیقار، دوو نویتەری پارلمانی ئەشرافی فەرانسە و، سێ شاژنی ژاپۆنی کەوتبوون. لەو ھەرەج و مەرەج و قەرەبالیغییدا، خۆزێ ئارکادیۆ دووھەم توانی ریمیدیۆسی جوانکیلە رزگار بکا و، ئۆرلیانۆی دووھەمیش

سەد سأل ته نيايى .....

شاژنى تازە لەرى گەشتووى، كە لىياسەكانى دىراپوون و شىنئە قاقمەكەى خويتاوى بىوو، بە سەر دەستانەو بەردەو مأل. ناوى فىرناندا كارىپۆ بوو. لە نىو پىنج ھەزار ژندا بە جوانترىن كچى ولات ھەليانېژاردبوو و، بە وادەيە كە بە شاژنى ماداگاسكار ھەليدەبژىرن، ھىتابوويان بۆ ماكوندۆ. ئۆرسۆلا ھەك كچى خۆى پارىزگارىي لىكرد. خەلكى شار لە جياتى ئەو ھە گومان لە بى تاوانى ئەو بكن، دليان پى سووتا. شەش مانگان دواى ئەو كوشتوبەر، دواى ئەو ھەريندارەكان چار كران و دەسكە گولەكان لە سەر گۆپى گشتى سىس بوون، ئۆرليانۆى دووھەم بە دواى فرناندا رۆيشە شارىكى دوورەدەست، كە ئەو لەگەل باوكى لەوئ دەژيان و، لە ماكوندۆ لە ئاھەنگىكى كە بىست رۆژى خاياند بەيەكەو ھەماوھنديان كرد.

ھىشتا دوو مانگ لەو ژن و مۆردىيەتيە تىتەپەريبوو، زۆرى نەمايو ژيانيان لى تىك بچى، چونكە ئۆرليانۆى دووھەم بۆ دلدانەو ھى پىترا كۆتىس لە لىياسى مەلەكەى ماداگاسكاردا وىتەيان لى ھەلگرتبوو. كاتى فىرناندا لە رووداو ھەكە ئاگادار بوو، بوخچەى جىازىيەكانى خۆى كۆكردەو ھە بى مائىئاوایى لەگەل كەس، ماكوندۆى بەجى ھىشت. ئۆرليانۆى دووھەم لە جادەى زەلى خۆى گەياندى و، دواى پارانەو ھە و قەول و وادەى زۆر گىراپەو ھە بۆ مأل و دەستى لە گراوييەكەى ھەلگرت.

پىترا كۆتىس كە لە تواناى خۆى ئاگادار بوو، ھىچ دژكردەو ھەيەكى نىگەرانيى لە خۆى نىشان نەدا. ئەو پىاوئىكى لە ئۆرليانۆى دووھەم دروست كردبوو، كاتى ئەو ھىشتا مائىك بوو خەيالائى سەير و غەريبي لە سەر دابوو و ھىچ پىئوھندييەكى بە جىھانى واقىعيدا نەبوو. سروشت ئەوى بە ھەولەدر و پىفكر و گۆشەگىر دروست كردبوو و، پىترا كۆتىس دروست رەوشتىكى دژى ئەو ھى تىدا گەشاندبۆو. دلزىندووى و لەزەت وىستى و دەستبلاوى و عەيش و نۆشى تىدا پەرورەدرە كردبوو، ھەتا سەرەنجام توانى بىكا بە پىاوئىك كە خۆى لە زەمانى لاويدا ئاواتەخوازى بوو. ئۆرليانۆى دووھەم، كاتى سەرەنجام ھەك ھەموو خەلكى دىكە زەماوھندى كرد، نەيوئرا ھەوالى

سەد سال تەنبايى .....

زەماوەندەكەى بە پیترا كۆتیس رابگەيەنئى. رەفتارىكى منالانەى گرتەبەر، وای دەنواند كە ركى ھەستاو ە دلى ئیشاوە ھەتا بە ھەر جۆرىك بوو ە پیترا كۆتیس ناچار بكا پئوھەندی بپسیتئى. رۆژىكیان كە ئۆرلىانۆى دووھەم لە سەر ھىچ و خۆپایى ئەوى سەرکۆنە كرد، ئەو بە خۆى نەبوو راستییەكەى لە مشتی نا و وتى: "مانای تەواوى ئەو كارانە ئەوھە كە دەتەوئ لەگەل شاژن زەماوەند بکەى."

ئۆرلىانۆى دووھەم لە خەجالەتیان سوورھەلگەرا و وای نواند كە زۆر توورپە، وتى كە لە بنرا قسەكانى پێچەوانە تێدەگا و ئیتەر بۆ چاوپێكەوتنى نەرۆشت. پیترا كۆتیس بئى ئەوھى گۆرانىك بە سەر حالەتى جانەوھرى وەحشى نووستووى خۆیدا بێتئى، گوئى دایە موسیقا و تەرەقەى ئاگرىبازى جیژنى زەماوەندی ئەو و ، ھەروا بگرە ئەو ھەموو ھەراوھورىاھەش یەكێك لە كارە شەیتانییەكانى ئۆرلىانۆى دووھەمە. لە وەلامى ئەو كەسانەدا كە سەبارەت بە چارەنۆسى ئەو داخیان دەرەبەرى، بە زەرەدخەنەو ە دەيگوت: "خەم مەخۆن، شاژنەكان دەبنە كارەكەرى من." بە یەكێك لە ھاوسییەكانى، كە چرامۆمى بۆ ھێتابوو ھەتا لە بەرامبەر وینەى دلدارى لە دەست چوودا ھەلێكا، بە دلناییەو ە وتى: "تەنبا شەمێك كە ئەو بۆلاى من دەگێریتەو ە ھەمیشە ھەلکراو ە."

ھەر بەو جۆرەى پێشبینى دەكرد، ئۆرلىانۆى دووھەم ھەر كە مانگی ھەنگوینى تێپەر كرد، گەراپەو ە بۆ مالاكەى ئەو و، دۆستایەتى ھەمیشەیی، لەگەل وینەگریكى گەپۆك و لباس و شنیل پێستى قاقمى خویناوى كە فێرناندا لە كەرنەفالاكەدا بە شانیادا بوو لەگەل خۆى ھێنان. دەگەرماوگەرمى شادى و خۆشى ئەو شەو ەدا، لیباسى شاژنى دەبەر پیترا كۆتیس كرد و، وەك شاژنى بئى ئەولاو ئەولاى ماداگاسكار تاجى لە سەر دانا. چەند وینەيەكیشى لەو وینەيە دایە دۆستەكانى. پیترا كۆتیس نەتەنبا تەسلىمى ئەو گالتيە بوو، بەلكو بەوخەيالە كە ئەو لە بەر پەشیمانى دەست بەوجۆرە كە رەسانەى ئاشتییەو ە دەگرئ، لە دلەو ە زگى پێى سووتا. سەعاتى ھەوتى شەو، لە كاتێكدا ھێشتا لیباسى شاژنى دەبەردا بوو، ھێنایە نێو جیگەى خۆى. ھێشتا دوو مانگ لە زەماوەندی ئۆرلىانۆى دووھەم

سەد سال تەنبايى .....

نەپۇشتىبوو، بەلام پىترا كۆتىس دەست بەجى زانى كە ژيانى ئەو لە نوپىنى ژن و مىردايەتيدا زۆر باشنىيە و، بە لەزەتلىكى شىرن ھەستى بەو كەرد كە تۆلەي خۆي لەو ژنە كەردۆتەو. بەو حالەش، كاتىك دوو رۆژ دواتر، ئۆرلىانۆي دووھەم نەپۇرا بۆلای بگەپتەو و راسپاردەيەكى نارد ھەتا تەرتىبى سەرەتاي لىكجىابوونەو بكا، زانى كە زۆرتەر لەو ھەي بىرى لىكەردۆتەو دەبى سەبر و خۆراگىي ھەبى، چونكە وا دەھاتە بەرچا و كە ئۆرلىانۆي دووھەم بۆ پاراستنى روالەتیش بى ئامادەيە خۆي فېدا بكا. ئەو جارەشيان لە سەرەخۆي خۆي لە دەست نەدا و سەر لە نوپى بە حالەتلىكى تەسلىم و رەزابوون، كە بۆچوونى گشتى سەبارەت بە بەدبەخت بوونى ئەو دەسەلماند، كارەكانى ھاسانتەر كەردنەو. تەنبا يادگارلىكى ئۆرلىانۆي دووھەم كە لاي خۆي ھىشتەو جووتلىكى چەكمەي بىرقەدار بوو كە ئۆرلىانۆي دووھەم ئاواتى بوو كاتىك لە نۆپ تابووتى دەنن دەپنى بگەن، چەكمەكانى لە پارچەيەكەو پىچا و لە بنى سەندووقى دانان و خۆي بۆ چاوەروانىيەكى ناھومىدانە ئامادە كەرد.

بە خۆي گوت: "دەنگ يان زوو، ئەگەر بۆ پۆشىنى ئەو چەكمەنەش بى، دەبى بگەپتەو."

پىچەوانەي خەيال، چاوەروانى زۆرى نەخاياند. لە راستيدا ئۆرلىانۆي دووھەم لە ھەوەلەين شەوى زەماوەندى تىگەيشتىبوو زۆر زووتر لەو كاتەي دەبى چەكمە بىرقەدارەكانى دەپنى بكا، دەگەپتەو باوھشى پىترا كۆتىس.

فېرناندا ژنىك بوو لە جىھاندا بزر ببوو. لە ھەزار كىلومىترى دەريا لەدايك ببوو و لە شارىكى خەمەينەردا گەورە ببوو، كە ھىشتا دەنگى ھاتوھاواری رابەردنى گالىسكەكانى پياوماقوولانى دەولەتى بە سەر بەردپىژى شەقامەكاندا دەھاتە گوى، سەعاتى شەشى ئىوارە سى و دوو ناقووسى مەرگ لىيان دەدا، لە مالا ئەرەبىي ئەوان، كە بە بەردى وەكو بەردى گۆر داندرابوو، ھەرگىز نوورى خۆرەتاو نەدەبيندرا، ھەوا لە دارەكانى سەرووى باخ، لە شتومەكى رەنگ بزركاوى ژوورەكانى خەو و لە ژوورەكانى ئارەفەردووى باخەكانى گولى مەريەمدا مەردبوو. تەنبا زانىارىيەك كە فېرناندا ھەتا تەمەنى بلووغ لە دنباي دەروھى ھەبوو، نۆتەكانى خەمەينەرى پىيانۆ

سهد سال ته نيایی .....

بوو، که یه کټک له درواستیه کانی سالانی سال، هه موو روژی پاشنیوه پښان
فیږی دهکرد. له ژووری دایکی نه خوشی، سهوز و زهره، له ژیر رووناکایی
شووشه توزاوییه کانی په نجره کان گوینی ده دایه هه نگاهه کانی وهک یهک و
لټپراو و دلږه قی موزسیقا و، بیري ده کرده وه له هه مان حالدا که موزسیقا له
جیهاندا وجودی هه یه، نه وه له وئ دانیشتووه و وجودی له دروستکردنی
گولی پرسه دا له نیو دهچئ. دایکی که له تاي دواي نیوه پښان له ئاره قه دا
شه لال ده بوو، باسی جوانی و شکزی رابردوی بږ دهکرد. کاتئ فیږاندا
هیشتا منالیکي بچکولانه بوو، له شه ویکي مانگه شه ودا ژنیکي زور جوانی
بینی لیباسی ده بهر دایه و له باخه وه بږ لای میحراب ده روا. نه وهی که
نه وی له بینینی نه وه دیمه نه خوش تیپه په ناره حهت کردبوو، نه وه بوو، که
نه وه ژنه دروست وهک خزی دهچوو، دروست وهک نه وه وینه ی خزی
بیست سال زووتر بینینی. دایکی له نیو کڅخه کانی خویدا پیښگوت: "نه نکي
تږ شازن بوو، کاتئ چله گولیکي مریه می لیده کرده وه، به بږنه که ی مرد."
سالانی دواي کاتئ فیږاندا زانیی دروست وهک وینه ی نه نکي دهچئ،
له وهی به منالی دیتبووی، گومانی هه بوو، به لام دایکی نه وی به هوی
باوه رنه کردن لومه کرد.

پیښگوت: "ئیمه یه کجار دهوله مه ند و ناسراوین، تږ روژیک ده بیته شازن."
نه وه باوه ری کرد. هه ر چهنده وان بږ خوار دنه وهی فینجانیک شوکولاتی
ئاوه کی و یهک دانه شیرینی له دهوری میژیکي گه وره به روو میژیکي
که تانی و قاپ وقاچاغی زیو داده نیشتن، فیږاندا هه تا روژی زه ماوه ند
هه روا له خه یالی تاج و ته ختی نه فسانه پیدا نو قم ببوو. هه ر چهنده که باوکی،
دون فیږانده، ناچار ببوو بږ ئاماده کردنی جیازیی نه وه ماله که یان له گره و
بنی. ئاره زووی نه وه، نهک له رووی ساده یی و نه به خاتری هه وه سی پله،
به لکو ته نیا بږ نه وه مه به سته بوو نه ویان به و جوره په روده ده کردبوو.
له و کاته وه که به بیري ده هاته وه له له گه نیکي زیږیندا، که نیشانه ی
خانه واده گی پیوه بوو، دهستی به ئاو ده گه یاند.
له ته مهنی دوازه سالیدا، بږ یه که مین جار ماله وهی جی هیشت هه تا بږ
چوونه زیاره تگاهه کی چهنده هه نگاویک دوور له ماله وه سواری گالیسکه بی.

سہد سأل ته نیایی .....

هاو کلاسه کانی له وه که دهیانینی له کورسییه کی پشت به رزدا دانیشتوه و جیی له ئهوانی دیکه جودایه، تهنا ته له کاته کانی پشوودانیشتا له گهل ئهوان تیکه لاو، نابیی زور سهریان سور مابوو. ته رکه دونیاکان بزیان روون دهکرده وه که: "ئه وه زعی له گهل ئهوانی دیکه جیاوازی هیه و روژیک دهبیته شاژن." هاو کلاسه کانی، چونکه ئهویان له هه موو ئه و کچانه ی دیتبوویان جوانتر و به ئه ده بتر و به شکۆتر ده دیت، باوه پریان به و قسه یه ده کرد. دوا ی هه شت سأل خویندن، کاتیک فیڕ بیوو به لاتینی شیعر دابنی و کلاوسین لی بدا و له گهل ماقوولان له راو و، له گهل قه شان له مه زه ب و، له گهل فه رمانده رانی ده ره وه له باره ی وه زعی سیاسی و، له گهل قه شه سه باره ت به خوا بدوئ، گه رایه وه بز مالی خویان هه تا بز مردووان تاجی گول دروست بکا. ماله که یان ده تگوت دز بردوویه، ئه وه ی له ماله وه مابوه هیندیک شتی پیویست له گهل چهند شه مدان و قاپ وقاچاغی زیو بوو. شتومه کی پیویستی روژانه یه ک یه ک فروشرابوون هه تا بکریته خه رجیی خویندنی ئه و، دایکی دوو چاری نه خو شیی نۆبه تی بیوو. باوکی دۆن فیرناندۆ که کوژ و شه لواریکی که وه یی ده به ر ده کرد و یه خه ی ئاهاری ده به ست و زنجیریکی زیڕی به جلیقه که یه وه دیار بوو، دوو شه ممه به دوو شه ممه بز خه رجی ماله وه سک یه کی زیوی پنده دا و ئالقه گوله کانی پرسه، که ئه و له ماوه ی هه فته دا سازی کردبوون له ماله وه ده بردنه ده ری. زورتری کاته کانی خوی له ده فته ری کاره که یدا ده مایه وه و زور که م له ماله وه ده چوه ده ری، پیش سه عاتی شه ش ده گه رایه وه هه تا فیرناندای له ریوره سمی ته سبیحدا ریتوینی بکا.

فیرناندا قه ت له گهل که س نه بوو به هاوړی و هیچ کات سه باره ت به و شه رانه ی که خوینی ولاتیان ده رشت شتیکی نه بیست و دریژه ی به ده رسی پیاوذا، که له سه عاتی سیی پاشنیوه رۆ ده ست پنده کرا. هیوای شاژن بوونیشی له دل ده رهاویشتبوو، که دهنگی دوو زه ربه ی توندی له ده رگای ماله وه گوئ لی بوو. له سه ر روومه تی پیاوه که جی برینیک و له سه ر سینگی میدالیک ی زیڕ ده بیندرا. پیاوه که و باوکی له ده فته ری کاری باوکیدا به ته نیا مانه وه. دوو سه عات دوا یی، باوکی له ژووری به رگدروون هاته لای

سەد سال تەنبايى .....

و وتى: "شەكەنت كۆكەو، دەبى بىرۈيە سەفەرىكى درىژخايەن." ھەر ئۇو ھەم كە ئۇيان بىرە ماكوندۇ. لە ماوھى رۇژىكدا، قورسايى ھەموو ئۇو راستىيانەي كە داىك و باوكى سالەھى سال لىيان شاردبۇو بە زللەيەكى زەمانە بۇى ئاشكرا بوو. كاتى گەرايەو مائەو، بى موبالات بە پارانەو و پرسىارەكانى دۇن فىرناندا كە تىدەكۇشا بىرىنى ئۇو گالتە بىروا پى نەكراو تىمار بكا، دەرگاي ژوورەكەي لە سەر خۇى داخست و دەستى كرد بە گريان.

سويىندى خواردبوو ھەتا مردن پى لەو مائە نەباتەدەرى، بەلام ئۇرلىانۇى دووھەم بە شويتىدا ھات. بەختەو ھەريەكى چاوەرواننەكراو بوو، چونكە فىرناندا، لە ھەللای زىزبون و توورەبى شەرمدا بىنە و بىنەچەكەي خۇى بە درۇ بەو وتبوو. تەنبا نىشانەيەك بۇ ناسىنى ئۇو كە لە دەست ئۇرلىانۇدا بوو، زاراوھى توندى خەلكى باكوور و دروستكردى ئالاقەگول بۇ بەرىكردى جەنازەى مردووان بوو، بى لە دەستدانى يەك ئانىش بە دوايدا گەرابوو. بەو بىياكى و لەخۇربووردوويىيەى كە خۇزى ئەركادۇ بويندىا بۇ دۇزىنەوھى ماكوندۇ لە چىا تىپەر بىوو و بەو باغرىيە كورپانەى كە سەرھەنگ ئۇرلىانۇبويندىا شەپەكانى دەست پىكرىدبوو و بە ھەمان پىداكرتن و سەرسەختىيە شىتانەى كە ئۇرسۇلا درىژەى نەوھى داھاتووى دەسەلمان، ئۇرلىانۇى دووھەم بە بى وەستان بە دواى فىرناندا دا گەرا. كاتى پرسى باشتىن تاجەگول لە كوئ دەفروشن، مائ بە مائ گىرايان ھەتا جوانترىن تاجەگول ھەلبۇزىرى، كاتى پرسىارى جوانترىن ژنى جىھانى كرد، ھەموو ژن و كچەكانىيان بە بەرچاودا گىرا. لە جادەكانى تەماوى و لە زەمانەكانى لەبىركراو و لە پىچاوپىچەكانى بى ھىوايى و ناھۇمىدى دا خۇى گوم كرد. بە بىابانىكى زەرددا تىپەرى، كە بىر لەویدا ھەلدەگەرايەو و نىگەرانى تراويلكەى داھاتوونوئى پىك دەھىتا. دواى رابردنى چەند ھەوتووى بى ئەنجام، گەيشتە شارىكى نەناسىاو كە ھەموو ناقووسى كلىساكان بە ھەواى مەرگ وەدەنگ ھاتبوون. ھەرچەند ئۇوئى نەدىتبوو و كەسش بۇى باس نەكردبوو، بەلام ھەر كە گەيشتە ئۇوئى ناسى. دىوارەكانى بە وردە ئىسقان دروست كرابوون و بالكونى دار و ھەيوانى

سەد سأل ته نیاىى .....

ویران بوو که به کارگ و گهروو داپۆشرابوو، له سهرووی دهرگای هاتنه ژوور، خه مهینه رترین تابلۆی دونیا که له بهر بارانه کال و شۆر ابۆوه ده بینرا: "تاجه گول بۆ رتوپه سمی گۆرکردن دهرۆشری." لهو دهمه وه، ههتا به یانیی ساردوسر که فیرناندا ماله که ی به دایکی رۆحانی ئه سپارد. خوشکانی رۆحانی به زهحمهت پیراگه یشتن جله جیازییهکانی بۆ بدروون و شهمدانهکان و قاپه زیوینهکان و له گه نه زیره که و پاشماوهی بیکه لکی شتومهکی دوو سەد سألە ی بنه ماله، له شهش سندووق باوژن. دۆن فیرناندا داوای ئهوانی بۆ ئه وهی له گه لی بچن رهت کرده وه و قه ولی دا داوای یه کلاییکردنه وهی حیسابهکان بگه پیتته وه بۆ لایان، داوای ئه وهی دوعای بۆ کچه که ی کرد، دهرگای دهفته ری کاره که ی له سهر خۆی داخست ههتا بۆ کچه که ی له سهر ئه و کاغه زانه ی که نه خشی تازییه بارانه ی بنه ماله ی له سهر بوو نامه بنووسی، ئه و نامانه هه وه لێن پتیه ندیی مرۆفانه بوون که له نێوان فیرناندا و باوکی دا پینک هاتن. بۆ فیرناندا له دایکبوونه وه یه کی دیکه دهستی پیکردبوو و، نزیک به و زهمانی له دایکبوونه، بۆ ئۆرلیانۆی دووههم ده ورانی به خته وه ری کۆتایی هاتبوو.

• فیرناندا رۆژمیژیکی جوانی هه بوو که دهرگای به کللیکی بچکۆلانه ی زیر داده خرا. ئه و رۆژمییره راویژکاری رهوشتی ئه و بوو. ئه و رۆژانه ی که نه ده بوو له گه ل میرده که ی خه وتبا به مه ره که بی وه نه وشه یی نیشانه ی کردبوون: هفته ی پیرۆز، پشوودانی ره سمی. هه وه لێن هه یینی هه ر مانگیک، رۆژی شه هیدبوونی چاکانی خودا و. رۆژانی عاده تی مانگانه. سه ره نجام ئه وه ی له سالیکیدا بۆ ئه و ده مایه وه ته نیا چل و دوو رۆژ بوو، که له نێوان خه ته وه نه وشه ییه کاند ده تگوت تاری جالجالوکه یه. ئۆرلیانۆی دووههم به و باوه ره که تیپه پینی زهمان رایه ل و پۆی توو په یی له به ری که هه لده درئ، جیژنی زه ماوه ندی دواخست. ئۆرسۆلا، که له فریدانی ئه و هه موو بوتله خالییه کۆنیاک و شامپانییه ماندوو ببوو، کاتی زانی بووک و زاوا له کاتی جیاجا و ژووری جیادا ده خه ون، هه روا که دهنگی ئاگر بازی و موسیقا ده هات و چه یوانیان سهر ده برین، تاقیکردنه وه ی تالی خۆی بیر که وته وه و له

سەد سال تەنبايى .....

خۇي پىرسى؛ رەنگە فېرنانداش تىنووكەيەكى دەبەردا بىي كە لە پىشەوہ قىل بىرى و زو و يان درەنگ دەبىتە ھۆي گەپچارى شار و سەرەنجام كارەساتىك دەقەومىتى. بەلام فېرناندا راستىيەكەي پىنگوت كە تەنبا چاوەروانە دوو ھەوتووي يەكەم رابىرى ھەتا ئو بتوانى لە لاي مىردەكەي بخەوى. لە راستىشدا لەگەل تەواوبووني ماوەكە، ھەك ھەيوانى تەسلىم و بىي ئىختيار ھەرگاي ژووري خەوي بۆ مىردەكەي كىردەوہ و ئۆرلىانۆي دووھەم چاوي بە جوانترىن ژنى سەر رووي زەوي كەوت. چاوە يەكجار جوانەكانى دەتگوت چاوي جانەوہرىكى ترساوہ و، بسكى درىژ و بىرقەدارى لە سەر سەرىن بلاوبىژوہ. ئۆرلىانۆي دووھەم ئوھەندە نوقمى ئو دىمەنە ببوو، بۆ دەمىك نەيزانى فېرناندا كراسىكى خەوي سىي پۆشيوہ كە دەگاتە سەر قولەپىيانى و سەردەستەكانى داخستوہ و لە خواروہ، نىوكى كونىكى گەورەي خىرى تىدايە كە دەوران دەورى بە وردى دووراوہ. ئۆرلىانۆي دووھەم نەيتوانى پىشى پىكەنىنى خۆي بگرى.

بە قاقايەك، كە لە ھەموو مالاوہدا دەنگى دايەوہ، نەپراندى: 'ئەوہ ناھەزىن شتىكە كە لە عومردا بىنيومە: نەمدەزانى لەگەل "تەركەدنبا" يەك زەماوہندەم كىردوہ.'

مانگىك دواتر، كاتىك نەيتوانى ھاوسەرەكەي بە فرىدانى ئو كراسە خەوہ رازى بكا، وىنەي پىترا كۆتىسى لە لىباسى شاژندا كىشا. دوايى كاتىك فېرنانداي رازى كىرد بگەپتەوہ مالاوہ، ژنەكەي لە بەر خۆشىي زۆرى ئاشتبوونەوہدا تەسلىمى ھەوہسى ئو بوو، بەلام نەيتوانى بەو ئاسوودەيىيەي بگاتەوہ كە كاتىك بە دواي كەوتبوو بۆ شارى سى و دوو ئاقووس، ئاواتى بۆ خواستبوو بىدۆزىتەوہ. ئۆرلىانۆي دووھەم تەنبا نەوئىك ھەستى پەژارەيى قوولى لەودا بەدى كىرد. شەويك كەمىك پىش ئوہ ھەوہلەين مەنلىان بىي، فېرناندا تىگەيشت كە مىردەكەي گەپراوہيەوہ باوہشى پىترا كۆتىس.

ئۆرلىانۆي دووھەم ددانى پىدا نا و وتى: "بە خاترى فرىدانى تۆلەسەگەكان گەپراوہوہ بۆ لاي."

سەد سالى تەنبايى .....

ماوھىيەكى پىچوو ھەتا توانى ئەو مەسەلەيە، كە بەرژەوھەندىي تىدا بوو لەو بگەيەنئى. سەرەنجام بە بەلگەي حاشاھەلنەگر پىي سەلماند. تەنبا قەولتەك فېرناندا لىي وەرگرت ئەو بوو كە كارىكى ئەوتۆ نەكا لە جىگا و بانى گراوويەكەيدا بمرئ. بەوجۆرە ئەوانە بئ ئەوھى گىروگرفتەك بۆ يەكتەر پىك بىتن درىژەيان بە ژيانى خۆيان دا. ئۆرليانۆي دووھەم لەگەل ھەردووکیان دۆست و خۆشپەفتار بوو، پىترا كۆتيس لەو سەرکەوتنە بە خۆي دەنازي و فېرناندا وای دەنواند كە لە راستى رووداوەكە بئ خەبەرە.

لەگەل ئەوھەشدا، فېرناندا نەيتوانى دلئى بنەمالەي بەدەست بىئى. ئۆرسۆلا بە خۆرايى پىي دادەگرت كاتتەك دواي سەرچىيى لە جىگا دىتەدەرەو، ئەو كراسە خەو ئەوريشمىيەي دابنى، ھەتا نەبىتە ھۆي قسە و قسەلۆكي ھاوسىكان. نەيتوانى فېرى بكا بچىتە ئاودەست يان لەگەنى ئاسايى بەكار بىئى و لەگەنە زىرەكە بە سەرھەنگ ئۆرليانۆ بويندىا بفرۆشئى ھەتا ماسىي زىرەي بچكۆلەي بئ دروست بكا. ئاماراندا لە زاراوھى ناخۆشى ئەو و ئەو عادەتەي ھەموو شتەك بە زمانى زىرنگەري دەلئى، نارەحەت بوو، چونكە لە لاي ئەو بە زمانىكى زىرنگەري، كە ئەو نەيدەزانى قسەي كرد.

دەيوت: "ئىقن ئەفزاو فۆنائۆفسىت كەفە بفعەكۆفۆ نفعەشۆفۆن ميفى گفەن باقا مفن نەف يافا بووفو ميفيدىەفى."

رۆژىكيان، فېرناندا كە دلئى زۆر لەو گالته پىكردنە ئىشاپوو، ويستى بزاني ئاماراندا دەلئى چى و ئاماراندا لە جياتى زمانى زىرنگەري بە زمانى ئاسايى وەلامى دايەو، وتى: "دەلىم تۆ لەو كەسانەي كە بە كونگيان دەلئىن لەگەلمان مەيە بۆنت دئ."

لەو بەدوا ھىچ كات بە يەكەوھە قسەيان نەكرد و، لەو كاتانەشدا كە دەبوايە شتەك بلئىن نامەيان بۆ يەكتەر دەنووسى. لەگەل دژايەتیی ئاشكرای بنەمالەش، فېرناندا دەستى لەو ھەلنەگرت رىوېرەسمى باوانى بە سەر ئەواندا بسەپىئى. عادەتى "نان خواردن لە ئاشپەزخانە و بە پىي ئىشتىاي ھەر كەسىك تى تىك دا، ئەوانى ناچار كرد لە سەعاتى ديارىكراودا، لە سەر مېزىكى گەرە لە ژوورى نەھارخۆرى، لە سەر روومىزى كەتانى لە بەر رووناكايى شەمدانى زىو، بە كارد و چەنگالى زىو نان بخۆن. قرقىنە

سەد سالى تەنبايى .....

هاتتەو، كە ئۆرسۇلا پىتى واپوو سادەترىن كىردەوھى ژيانى رۇژانەيە، ئەوئەندە وەزەيىكى نارەھەتى پىكەيتىنابوو كە خۆزى ئاركاڧىزى بىدەنگ و گوى لەمست ھەوئەل كەس بوو سەبارەت بەو وەزە نارەزايى دەربرى. بەلام ئەو دابە وەك دابى تەزىيحات و و دوعاكردىنى پىش خواردىنى شام دامەزاربوو و سەرنجى ھاوسىكانى راكىشاپوو. ھىندەي پىئ نەچوو دەنگۆ پەيدا بوو كە خاو و خىزانى بويندىا بە پىچەوانەي خەلكى دىكە، نان خواردىنان كىردۆتە رىوېرەسى نوپۆزى بە گۆرانىيەو. تەنات خورافاتى ئۆرسۇلاش، كە لە لەخواترسىي ئايىنەو سەرچاوى دەرگىر، گەرچى وەك دايىشيان چاۋلەندەكرا، بەلام لە بەرامبەر خورافاتى فەرناندا كە لە دايك و باوكى بۆي بەمىرات مابۆو، و، رىزى نەگىرا و تىكشكا. ھەتە ئەو كاتەي كە ئۆرسۇلا دەسەلاتى تەواۋى بەدەستەو بوو ھىشتا ھىندىك لە داب و رەسمى كۆن بەرپوۋە دەچوون و، ژيانى بىنەمالە لە ژىر كارتيكردىنى ئەودا بوو، بەلام بە لەدەستدانى تواناي بىنايى و پىرىيەكى پەككەوتەيى، بازەنى نەزمىكى، كە فەرناندا لە رۆزى ھەوئەلى ھاتنىيەو دىنابوو، بەسترا و، چارەنووسى بىنەمالەي بەخۆيەو گرى دا. فرۆشى شىرنى و ئاۋى نەباتى شىۋە ئاۋەلى گچكە، كە سانتا سۇفيا دىلا پىداد لە سەر داۋاي ئۆرسۇلا درىژەي پىدەدا، فەرناندا بە تەواۋى قەدەغەي كىرد. بە بىرواي ئەو، ئەو كارە شىاۋى بىنەمالەي ئەوان نەبوو. دەرگاكانى مالاۋە، كە لە بەيانىيەو ھەتە شەو كاتى نووستن لە سەر پىشت ئاۋەلا بوون، كاتى خەۋى پاشنىۋەرپۇيان بەويانۋوھى گەرمای ھەتاۋ ھەۋاي ژوورى خەۋەكان خرا دەكا بەستىران و سەرەنجام بۆ ھەمىشە داخران. لكى زەيتوونى پىرۆز و كولىرەنانىك، كە لە زەمانى دروست بوونى ماكۆندۆۋە بە سەردەرانەي مالاۋەيان ھەلواسىبوو، بە شەمايلى "دلى پاكي مەسىح" گۆرپەدا. سەرھەنگ ئۆرلىانۆ بويندىا كە بەجۆرىك لەو ئالوگۆرپە گەشتىبوو، پاشەپۆزى بىنەمالەي پىشېينى كىرد و نارەزايى دەربرى و وتى: "ۋا ديارە دەبىن بە خەلكىكى بەرپىز. ئەگەر ھەر بەجۆرە بچىنە پىش، سەرەنجام جارىكى دىكەش لەگەل ھكۆومەتى پارىزەرەن بەشەپ دىين، بەلام ئەۋجارەيان بۆ ئەۋەي پاشامان ھەبى." فەرناندا بە زىرەكپىيەو و رىاي ئەۋە بوو لەگەل ئەو تىۋە نەگلى. لە دلى

سەد سال تەنبايى .....

خۇيدا لە سەر بەخۇيى رەۋىشتى ئەو و خۇپراگرىي لە بەرامبەر ھەر جۈرە نەزمىكى كۆمەلەيەتيدا نارەھەت بوو. لە دەست قۇرى قاۋەى سەعات پىنجى بەيانىانى و تىكەل و پىكەلى كارگەكەى، لە شەروالى دۇخىن بەدەرەو و عادەتى دانىشتى بانگى شىۋانى لە پىش دەرگا، شىت دەبوو. بەلام دەيزانى بۇ رىكوپىنكردنى مالەو نايى بەنى خۇي لە بەنى ئەو بەستى، چونكە دۇنيا بوو سەرھەنگى پىر، ھەر چەندە بە تىپەرېنى زەمان و لە ئەنجامى خەم و ناھومىددا بىبوو بە جانەوهرىكى مالى، بەلام بەو حالەش دەتوانى بە تەقاندەوہى راپەرېنى باپىرى بناخەى مالەو لە بەرىكە ھەلەكەيتى. كاتى مىردەكەى برىارى دا ناوى باپىرى لە منالى يەكەمىان بىنى، چونكە تازە سالىك بوو ھاتبوو ئەوئ، نەيوپرا دۇرى راوہستى، بەلام كاتىك يەكەم كچيان لە دايك بوو راي خۇي بەراشكاوى دەربرى و، لىپرا ناوى دايكى خۇي "رىتاتا" لە سەر منالەكە دابىنى.

ئۇرسۇلا پىنى خۇش بوو ناوى منالەكە رىمىدىيۇس بى. سەرەنجام دواى وتوويژىك كە ئۇرلىانۇى دووھەم بە پىكەنەن و گالە بوو بە نىوبژىكەر، ناوى منالەكەيان نا رىتاتا رىمىدىيۇس^۱، بەلام فىرناندا تەنيا بە ناوى رىتاتا بانگى دەركد و بنەمالەى مىردەكەى و خەلكى شار پىيان دەوت مەم، ناوى كورتكراۋەى رىمىدىيۇس.

سەرەتا، فىرناندا لە بنەمالەى خۇيان نەدەدوا، بەلام بە تىپەرېۋونى زەمان باسى باۋكى دەست پىكرد. لە سەر مىز، ۋەك كەسىكى ئائاسايى باسى دەركد كە لە ھەموو سەرۋەت و سامانى دۇنيا چاۋپۇشى كرىبوو خەرىك بوو بىنى بە پىاۋىكى پاك. ئۇرلىانۇى دووھەم، كە لەو ھەموو باسەى باۋكى ژنەكەى سەرى سوورماۋو، پاشملە سەرزەنشتى ژنەكەى كىرد و بنەمالەكەشى چاۋيان لەو دەركد. تەنانت ئۇرسۇلا كە ھەموو كۇششى خۇي بەكار دەھىتا ھەتا ھاۋدەنگى بنەمالە پىاريزى و بە دىزىيەو لە شىۋاۋى بنەمالەكەيان نارەھەت بوو، جارىك ئىجازەى بە خۇيدا كە بلى

^۱ – Renata

^۲ – RenataRemedios

سەد سالى تەنبايى .....

دواري قەشە بە بووني نەتيزەكەي دابىن بوو. چونكە: 'نەوہى پياوچاكنىك و كوپى شارن و دژى حەيواناتە.' لەگەل تەوسى شاراوہ لەو زەردەخەنەدا منالەكان عادەتيان بەمەوہ گەرت كە باپيريان بە بوونەوہريكي ئەفسانەيى بزنان، كە لە نامەكانيدا شيعرى مەزەهەي دەنووسى و ھەموو جيژنى كرىسمەسان سەندووقىك ديارىيان بۆ دەنيړى، بەزەحمەت لە دەرگای مالهەوہ دىتەژوورەوہ. لەراستيدا ئەو ديارىيانە پاشماوہى سەرۆت و سامانى زۆرى با و باپيريانى ئەو بوو. منالەكان لە ژوورى خەودا بەو ديارىيانە نويزگەيەكيان دروست كرد و، ئەوييان بە ھەيكەلى پاكان رازاندەوہ، كە بە ئەندازەي سەروشتى و چاوى شووشەيەوہ وەك ئىنسان دەچوون و، لىباسى بەنرخى دەست درويان لە لىباسى ھەموو خەلكى ماكوندۆ جوانتر بوو. ديمەن و شكۆى تازيەبارى ئەو كۆشكە سارد و قەدىميە بەرەبەرە بوو بە كۆشكىكى پرنوورى بنەمالەي بوينديا. جاريكيان ئۆرليانۆي دووھەم وتى: "ئىستا كە ھەموو گۆرەكانى بنەمالەيان بۆ ناردووين، تەنيا چەند بەردى گۆر و دارەبى مەجنوونمان كەمە." ئەگەرچى لەو سەندووقانەدا شتىك نەدەبينرا كە منالەكان بتوانن يارىي پى بكن، بەوھالەش ھەموو سالى چاوەپوانى مانگى ديسەمبەر بوون، چونكى ديارى قەدىمي و پيشبيني نەكراو، ھەر چۆنيك بى شۆر و شادى لە مالهەوہ دەخولقاند. لە دەھەمىن كرىسمەسدا كاتىك خۆزى ئاركاديۆي بچكۆلانە ئامادە بوو بۆ خويندن بچىتە قوتابخانەي فەقييان، سەندووقى گەورەي ديارى باپيري زووتر لە كاتى ديارىكراوى ھەميشەي گەيشتى. سەندووق، بەوردى بزمارپىژ و دژى نەمكىشان قىل درابوو و بە دەستخەتى ھەميشەي بە نيشانى "سەركارى بالا خانى فيرناندا كارپىژ بوينديا." نىردرابوو. لەو كاتەدا كە فيرناندا لە ژوورى خەودا نامەكەي دەخويندەوہ، منالەكان بەپەلە خەريكى كردنەوہي دەرگای سەندووقەكە بوون. ھەرۆك جارەن بە يارمەتي ئۆرليانۆي دووھەم لاكى قىلەكەيان شكاند و دەرگای بزمارپىژى سەندووقەكەيان ھەلۆەشان و دواي ئەوہي ئاردەداريان دەردا، لە نىو سەندووقەكەدا سەندووقىكى مزي دريژيان دۆزىيەوہ كە دەرگای بە قوفلى ئاسن داخراوو. ھەروا كە منالەكان بە بى

سەد سأل ته نیایی .....

سەیری وەستابوون، ئۆرلیانۆی دووھەم ھەشت قوفلەکانی کردەوھ و ھەرگای سەندووقە مژەکەیی کردەوھ. بە دوایدا ھاواریکی کرد و مەنلەکانی وەلان. دۆن فێرناندۆ کۆت و شەلۆاری رەشی پۆشیبوو و لە ناو سەندووقەکەدا درێژ ببوو. لە سەر سینگێ خاچیک دەبینرا و گۆشتی لەشی کە لە بەر برین رزیبوو، لە نیۆ ئاگریکی ھیدی و شەلتینیکی پرکەفدا کە بۆلەکانی وەک مرواری دەچوون دەرکۆلی.

زۆر دەمیک نەبوو کچەکیان لەدایک ببوو کە لە لایەن دەولەتەوھ دەستووریکێ چاوەڕوانتەکراو دەرچوو، کە بۆ ریزگرتنی پەیمانی نێرلانڈیا سەلرۆژی لەدایکبوونی سەرھەنگ ئۆرلیانۆ بویندیا جیژن بگرن. ئەو بێرپارە ئەوھندە لەگەڵ وەزعی سیاسی ناجوور بوو کە سەرھەنگ بە توورەبییەکی زۆرەوھ دژایەتیی خۆی راگەیاندا و ئەو ریزگرتەیی رەت کردەوھ. دەبیوت: "یەکەم جارە کە وشەیی سەلرۆژ بە گویم دەگا، بەلام ماناکەیی ھەرچی دەبی بیی، شتیکی پڕوپوچە." کارگای زیننگەری ئەو پڕ بوو لە نویتەرائی دەولەت. نویتەرائیک کە لە رابردوودا بە لییاسی رەشی خۆیان وەک دەستە قەلەڕەشیک دەوری سەرھەنگیان دابوو، پیرترین و بەرێزتر لە جارێان گەرابوونەوھ. کاتی سەرھەنگ لە ھاتنیان ئاگادار بوو، ھەرۆک ئەو کاتە کە ھاتبوون پەیمانی ئاشتی پێشنیار بکەن، نەیتوانی پێ ھەلاگوتنی درۆزنەیان ھەلگرێ و دەستووری دا وازی لێ بینن. لیبراپوانە وتی پێچەوانەیی رای ئەوان، ئەو "باوکی نیشتمان"ییە، بەلکو تەنیا سەنەتکاریکێ بی بیرەوھرییە کە تەنیا ئاواتی ئەوھە لە نیۆ فەرماوۆشی و بەدبەختی ماسییە زیڕە بچکۆلانەکانیدا لە ماندووییان بمرێ. ئەوھە کە لە ھەموویان زۆرتر توورەیی کرد ئەوھە بوو قەرار درابوو سەرکۆمار بۆخۆی لە رێوڕەسمی ماکوئەندا بەشداری بکا و نیشانی لێھاتوویی لە سینگێ ئەو بدا. سەرھەنگ ئۆرلیانۆ بویندیا بی پینەوپەرۆ وەلامی بۆ ناردەوھ کە بەپەلە چاوەڕوانی ئەو رێوڕەسمیە کە زۆر درەنگ بەرپووە دەچوو. ھەتا گوللەییەکی لە سینگیدا بەتال کا و، ئەو گوللەییە نەک لە بەر کردەوھە سەتەمگەرانی و ھەلەکانی ریزیمی ئەو بی، بەلکو بە خاتری بی ئیحترامی بە پیرەپیاویکە کە ئازاری بۆ کەس نییە. ئەوھندە ئەو ھەرەشەیی بەتوندی بەیان کرد سەرکۆمار لە

سەد سأل تەنبايى .....

دەقىقەى ئاخردا لە بېياري خۇى چاوپۇشىى كرد و نيشانەى لېھاتوويى بە ھۇى نویتەريكى تايبەتییەوہ نارد.

سەرھەنگ خرينىلدۇ مارکيز لە ھەموو لايەكەوہ تينيان بۇ ھىتابوو، بە نەخۇشى ھەستا ھەتا دۇستە ئەرتەشییە دیرینەكەى ھان بدا. كاتى كە سەرھەنگ ئۇرليانۇ بويندىا چاوى بەو كەوت بە سەر كورسسيەكى راحەتییەوہ و چوا بالنجيان لە دەورەيەوہ پىچا و لە سەر شانى چوار كەس بەرھوپىش دى، تەناتە بۇ يەك دەميش گومانى لەوہدا نەما كە دۇستى سەردەمى لاويى ئەو، كەسنىك كە لە سەرکەوتتەكان و شكستەكانيدا بەشدار بووہ، ئەو ھەموو زەحمەت و نارەحەتییەى بۇيە كىشاوہ ھەتا دۇستايەتى و يەكدلىى خۇى سەبارەت بەو بسەلمىتى. بەلام كاتىك لە مەبەستى راستەقىنەى ئەو ئاگادار بوو، لە كارگەكەى خۇى دەريگرد و پىنگوت: "بەداخەوہ! درەنگم زانى ئەگەر ھىشتبام گوللەبارانت بكەن، چاكەيەكى گەرەم لەگەل دەگردى."

رېورەسمى سالىرۇژ، بەبى ئامادەبوونى ئەندامانى بنەمالە پىنك ھات. جىژنەكە بە ھەلكەوت لەگەل ھەوتووى كەرنەقال يەكيان گرتەوہ. سەرھەنگ ئۇرليانۇ بويندىا لاي وابوو دەولەت بەتاييەتى ئەو كارەى كردوہ، ھەتا گالئەپىگردنى خۇى دوو بەرابەر بكا، كەس نەيتوانى ئەو بىرەى لە مېشكى بەرىتە دەرى. لە كارگا خەمەينەرەكەى خۇيەوہ، گوئى دايە ئەو مارشە نيزامى و سەلامى تەقەى تۇپ و دەنگى زەنگى كلىسا و چەند رستە لە وتارىك كە بە بۇنەى ناوانانى شەقامى بەر دەرگاي ئەوان بە ناوى ئەو خويندرايۇوہ. چاوى لە سووكايەتى پىگردن و توورپەيى و بېھىزى پىرپوون لە فرمىسك و بۇ يەكەمىن جار دواى تىشكان بەداخ بوو كە تواناي گەنجى لەدەست داوہ و، دەسەلاتى نىيە جارىكى دىكەش شەرىكى خويناوى ھەلگىرسىتى و ئاخىر نيشانەى ھكۇومەتى پارىزەرەن لە نىو بەرى.

دەنگدانەوہى رىزلىتان لەو، ھىشتا تەواو نەببوو كە ئۇرسۇلا لە دەرگاي كارگەى دا.

ئەو وتى: "لېم گەرىن كارم ھەيە."

سەد سأل تەنیاىى .....

ئۇرسۇلا بە دەنگى ھەمىشەىى و ئاساىى خۇى وتى: " بىكەو، ئەو ھىچ پىنەندىيەكى بە رىۋرەسمى جىژنەوئىيە."

ئەو كات سەرھەنگ ئۇرلىانۇ بويىندىا قفلەكەى ھەلگرت و دەرگاگەى كردهو و لە بەر دەرگا چاوى بە ھەقەدە پىاو كەوت. پىاوەكان روالەتتىكى جىاوازيان ھەبوو و بە قىافەى جۆربەجۆر و ھەمەرەنگ بوون، بەلام ھەموويان حالەتتىكى تەنیاىىيان ھەبوو كە لە ھەموو دونىايە دەناسرانەو. كوپەكانى خۇى بوون. بى ئەو ھى پىشتەر لەگەل يەك قەرارىكىان دانابى و بى ئەو يەكتر بناسن، بە بىستى رىۋرەسمى جىژنەكە، لە دوورتىن گوشە و كەنارى دەرپاو لە خۇو بۇ ئوئى ھاتبوون. ھەموويان بە شانازىيەو ناويان ئۇرلىانۇ بوو و، ناوى بنەمالەى دايكىان بۇ خۇيان ھەلپۇردبوو. سى رۇژان كە بە پىخۇش بوونى ئۇرسۇلا و رىسواىى فىرئاندا لە مالەو مانەو. وەك سى رۇژ شەر و ابوو.

ئاماراتتا لە دەفتەرچەيەكى كۇنەدا كە ئۇرسۇلا ناوى ھەموويانى بە رۇژى لە دايكبوونەو و مىژووى (غسل تعمىد) ھەو نووسىبوو، ئادرىسى ئىستاي ھەموويانى لە پىش ناوەكانىان لى زيادكرد. ئەو رىزە ناوە بەچاكى دەيتوانى بىست سالى شەر بنوئى. لە رووى ئەو رىزە دەيانتوانى رىزەوئى رۇيشتى شەوانەى سەرھەنگ لە بەرەبەيانىيەو، كە لە نەخشى فەرماندەى بىست و يەك پىاو بۇ دەست پىكردنى شۇرش ماكۇندۇى بەجى ھىشتبوو، ھەتا ئەو كاتەى كە ئاخىر جىار لە پەتوويەكى خويتاويانەو پىچابوو و ھىتابوويانەو مالى، دىارى بكن. ئۇرلىانۇى دووھەم لەو دەرڧەرتە كەلكى وەرگرت، ھەتا بۇ كوپە مامەكانى باوكى جىژنىك ساز بكا، لەو جىژنەدا دەنگى كرددەوئى سەرى شامپانىيەكان لەگەل دەنگى ئۇكۇردىيۇن يەك بگىرتەو و، بەدوايدا ئەو جىژنە بەو كەرنەقالە حىساب كرا كە بە خاترى رىۋرەسمى سالىرۇژ كە دواخرايوو. نىوئى دەورىيەكانىان شكاندن، بە دواى گايەكدا كە دەيانويسىت بىخەسىتن بنە گولە سوورەكانىان پلىشاندىنەو، تەقەيان لە مرىشكان كردد و كوشتيانن، ئاماراتتايان ناچار كردد بە ئاھەنگە خەمەتەرەكانى والسى پىترۇكرىسپى ھەلپەرى، پانتۇلىكى پىاوانەيان دەبەر رىمىدىزسى جوانكىلە كردد و ناچارىان كردد بە دارىكى قىلاويەو ھەلزنى.

سەد سالى تەنبايى .....

بەرازيكيان سەر لە بەر چەور كوردبوو و لە ژوورى نەهارخۆرى بەرەللايان كرد كه فەرناندا بى بە ئەرزىدا بدا. بەلام هېچ كەس لەو ھەموو خراپكارىيە سكاالى نەكرد، چونكە مالاكە لە بەر بوومەلەرزەى خۆشى و شادى دەلەرزىيەو. سەرھەنگ ئۆرليانو بويندىا، كە لە سەرەتاو بە شك و گومانەو ھەريگرتبوون و تەنانت لە پتوھەندى ئەوان لەگەل خۆيدا دوودل بوو، ئەوھەندە لە ديوانەبازىي ئەوان خۆشى ھاتبوو كە كاتى لەوى رۆيشتن ھەر كامەى ماسىيەكى بچكۆلانەى زىرى بەديارى پىدان. تەنانت خۆزى ئاركاديۆى دووھەمى بىدەنگ و گۆشەگيريش، پاشنيوھەريەكى بۆ سەرگەرم كردنى ئەوان بۆ شەپە كەلەشە تەرخان كرد، كە زۆرى نەمابوو كارەساتىك بخولقى، چونكە چەند كەس لە ئۆرليانوئەكان ئەوھەندە لە شەپە كەلەباب دا شەرەزا بوون كە دەسبەجى فيلەكانى قەشەئەنتۆنۆ ئىزابىليان ئاشكرا كرد. ئۆرليانوئى دووھەم كە بەختەوھەرى لەبراننەھاتووى رۆژانى رابردووى ديسانەو لەو خزمە شىتەنەى خۆيدا دەدیت، پىشنيارى كرد ھەموويان لەوى بىتەنەو و لەگەل ئەودا كار بكەن. تەنبا كەسىكى پىشنيارەكەى قبول كرد ئۆرليانو تریستە^۱ بوو: پياوئىكى دوورەگەى ھەيكەل گەورە، كە ئازايەتى و رەوشتى توئۆنەوھى لە باپىريەو بەمىرات بۆ بەجى مابوو و چارەنووسى خۆى لە نيوھى دونيادا بەتاقى كوردبۆو و بۆ ئەو فەرقى نەدەكرد لە كوئ دەژى. ئەوانى دىكە، ھەر چەند ھەموويان سەلت و رەبەن بوون، بەلام گومانيان لە بەسەرھات و چارەنووسى خۆيان نەبوو، ھەموويان سەنەتكارىكى لىزان و پياوى مالاوھە و، كەسانى ئاشتيخواز بوون.

رۆژى "چوارشەممەى خۆلەمىش" پىش ئەوھى جارىكى دىكە لە كەنارەكانى دەريا لىك بلاوبن، ئاماراتا ئەوانى ناچار كرد لىباسى ميوانى دەبەر بكەن و دواى لەگەليان رۆيشت بۆ كلىسا. زۆرتەر لەو كە مەزھەبى بن، بۆخۆشى لە بەر مىحراب رىزيان بەست و قەشەئەنتۆنۆ ئىزابىل ھەريەكە خاچىكى لە نيو چاوانى كىشان. دواى ئەو كەرانەو مالاوھە، كاتى لاوترينيان ويستی خاچەكە لە نيو چاوانى بسرىتەو، تىگەيشت كە خاچى خۆلەمىش لە نيو

^۱ – Aureliano Triste

سەد سالى تەنبايى .....

چاۋانى ئەو و ھەموو براكانى ماۋەتەۋە و پاك نايىتەۋە. بە ئاۋ و سابوون و فلچە و خۆل تاقىيانكردهۋە و سەرەنجام بە قىلە و بەردەپى نىۋچاۋانى خۆيان سۈى، بەلام نەيانتۋانى نىشانەى خاچ لە سەر نىۋچاۋانى خۆيان بىسرنەۋە. بەپىچەۋانەى ئەۋە، ئاماراتتا و كەسەكانى دىكە كە رۆيشتبۈونە كلنسا، بە بى بچووكترىن گىروگرفت نىشانى نىۋچاۋانىان شوۋشتەۋە. ئۆرسۇلا كاتى مائاۋاى لىندەكرىن وتى: "بەم جۆرە باشترە، لىرە بەدۋاۋە ھەموو كەس دەزانى ئىۋە چ كەسانىكن." ھەموۋيان بەيەكەۋە لەۋى رۆيشتن، ئۆركىسترا لە پىشيانەۋە مۇسىقاي لى دەدا و ھىشۋى ئاوربازى لە ئاسمان دەتەقىنەۋە. ئەۋان راسىتىيەكيان لەشار بەجىھىشت، ئەۋەى سەلماند كە بنەمالەى بويندىا ھىشتا بۆ چەند سەدە تۆ و تۆرەمەيان ھەيە. ئۆرلىانۆ ترىستە، بەخاچى نىۋچەۋانەۋە كارخانەى سەھۋلى دروست كرىد. كە خۆزى ئەركادۆ بويندىا لە وړىنەى خۆشى داھىتانهكانىدا ئارەزوۋى دەكرىد.

چەند مانگ دۋاى ھاتتى بۆ ئەۋى، كاتىك ھەموو ناسيان و ستايشيان دەكرىد، بەدۋاى خانۋىەكدا دەگەرە كە دايك و خوشكە بى مىردەكەى خۆى. كە كچى سەرھەنگ نەبوو، بەرىتە ئەۋى. خانۋىەكى گەرە كە لە گۆشەى مەيدانىكى چۆلدا كەوتبۈو و بەرەو وىرانى دەرۋى سەرنجى راكىشا. كاتىك پىرسىارى خاۋەنى ئەۋ مالاى كرىد، كەسىك وتى ئەۋ خانۋە بى خاۋەنە و لە رابردودا، بىۋەژنىكى تەنبا، كە بە خواردنى گل و گەچى دىۋاران دەژىا و، لەۋىدا ژىاۋە، لەۋ سالانەى دۋاىيدا تەنبا دۋوجار لە شەقاميان بىنىۋە. كلاۋىكى بچكۆلەى لە گۈلى دەسكرىد لە سەر و كەۋشىكى بە رەنگى زىۋى كۆنە لەپى، بە مەيدانىدا رابردوۋە، ھەتا نامەيەك بۆ قەشەى گەرە لە پۇستخانە بەرپى بكا. پىيان وت تەنبا كەسىك كە لەگەل ئەۋ ژنە ژىاۋە، كارەكەرىكى دلرەق بوۋە، سەگ و پشیلە و ھەر جانەۋەرىكى روۋى لەۋ مالا كرىدى، كۈشتۋىەتى و فرپى داۋەتە شەقام، ھەتا بۆگەنىۋيان خەلكى ئازار بدا، لەۋ زەمانەۋە كە گەرماى خۆرەتاۋ لاشەى ئاخىرىن گىانلەبەرى مومىيائى كرىدبوو، ئەۋەندە تىپەپ بىۋو كە ھەموو كەس دلنبا بىۋو ژنە خاۋەن مالاكە و كارەكەرەكەى زۆر پىش كۆتايى شەپ مردوون و، تەنبا

سەد سال تەنبايى .....

هزىك كە خانوۋەكە ماۋەتەۋە و نەپوۋخواۋە، ئەۋە بوۋە كە لەۋ سالانەي دوايىدا زىستانى سارد و بابۇزىرانى توند نەھاتوۋە.

لاۋ لاۋەكان لە بەر ژەنگى رزىبوون، دەرگاكان تەنبا بە پالپىستى تۆپەلەي زۆرى داۋى جالجالوۋەكە خۇيان راگرتىبو، پەنجەرەكان لە بەر نم و شەكىشان نەدەكرانەۋە، تەختى زەۋىي ژوورەكان بە گىاوگولە كيۋىلە داپۇشراپوون و مارمىلكە و كرمى جۇراۋجۇر كە لە نىۋ تىك و كەلن و قەلستان خۇيان حەشار دابو، ھەموۋى ئەۋانە پىشانىيان دەدا كە لانىكەم نىۋ سەدە دەبى ھىچ ئادەمىزادىك پىي نەناۋەتە ئەۋ شويئە. بەلام ئۇرليانۇ ترىستە، لە سەر ئامانجى خۇي سوور بوو و پىۋىستى بەۋ ھەموۋ بەلگەيە نەبو. بە شان پالى بە دەرگاۋە نا و دەرگاي دار كە مۇرانە و كرم كرمۇليان كرىبو، بە بى ھىچ تەقە و شەقە بە تۇفانىك تۇز و خۇل و ھىلانە مېروۋلە كەۋتە خوارەۋە.

ئۇرليانۇ ترىستە لە بەر دەرگا چاۋەرۋان بوو ھەتا تۇز و خۇلەكە نىشتەۋە، ئەۋ كات لە نىۋەراستى ژوورەكەدا ژنىكى پىسى بىنى كە ھىشتا لىباسى سەدەي پىشۋى دەبەر دايە، لە سەر كاسەسەرى روتوۋەي تەنبا چەند ھەۋدا موۋى زەرد ديارە. ئاخىر ئەستىزەي ھىۋاي لە چاۋە گەۋرەكانىدا كە ھىشتا جوانى خۇيان پاراستىبو، كۇزابدۇۋە و پىستى دەموچاۋى لە بەر كزانەۋەي تەنبايى وشك و چرچ ھەلاتىبو. ئۇرليانۇ ترىستە سەرسام لە دىمەنى دونىاي مردوۋان، لە پىر بىنى ژنە دەمانچەيەكى كۇنى نىزامىي بەدەستەۋەيە و نىشانەي لى گرتوۋە.

بە پرتە وتى: "داۋاي لىبووردن دەكەم."

ژنە لە نىۋەراستى ژوورى پىر لە كەلوپەلى سەيروسەمەرە، بە بى جوۋلە راۋەستا و سەرتاپنى ئەۋ پياۋە غوولپەيكەرە شان پانەي بست بە بست تەماشىا كرىد، كە خاچىكى خۇلەمىشى لە نىۋچەۋانى خالكوۋى كرابوۋ و، لە نىۋ گەرد و غوباردا ئەۋى لە نىۋ تەمومۇژى رۇژانى رابردوۋا بەدى كرىدەۋە، كە تەقەنگىكى دوو لوۋلەي بەشانەۋە و كۆمەلىك كەرويشكى راۋكراۋى بە دەستەۋەيە. لە بن لىۋانەۋە وتى: "خا ھەلناگرى ئىستا بەۋ بىرەۋەرىيە بىتە لام."

سەد سالى تەنبايى .....

ئۆرلىانۆ ترىستە وتى: "دەمەوئى ئەو خانوۋە بەكرى بگرم."
ئەو كات ژنە بە دەستىكى بەھىز، دەمانچەى ھەلتا و لە چاچى خۆلەمىشى
نىوچاۋانى نىشانەى گرت و بە ورەيەكى لىپراۋانە چەخماخى كىشا و
فەرمانى دا "لېرە بېرۆ دەرى."

ئەو شەۋە لە سەر نان خواردن، ئۆرلىانۆ ترىستە ئەۋەى كە ھاتبۈۋەپىشەۋە
بۆ بنەمالەكەى گىنپايەۋە و ئۆرسۇلا لە بەر خەم و پەژارە دەستى كىرد بە
گرىيان و بە ھەر دوو دەستان سەرى خۆى گرت و وتى: "خوايە! ھىشتا
زىندۈۋە." زەمان، شەپ و كارەساتى بى ئەژمارى رۇژانە، رېيىكاي بەتەۋاۋى
لە بىر ئەو بىرېۋە. تەنبا كەسىك، كە تەننەت بۆ يەك دەمىش فەرماۋشى
نەكردبۈۋە كە ئەو ھەر ماۋە و وردە وردە لەو ھىلانە كىرمەدا دەپزى،
ئاماراتتاي قىن لە دل و پىر بوو.

ھەموو بەيانيان، كاتى دلساردى، ئەۋى لە جىگا و بانى تەنبايى لە خەو
ھەلدەستاند، بىرى لە رېيىكا دەكردەۋە، كاتى زگ و مەمكە چىچبۈۋەكانى
سابوون لى دەدا بىرى لە رېيىكا دەكردەۋە، كاتىك ژىركراسە سىپى و
رەقەكان و زىگبەندى پىرى دەبەر دەكرد بىرى لە رېيىكا دەكردەۋە، كاتى
شاش و قوماشى رەشى بىرى ترسناكى دەستى دەگۆرى، بىرى لە رېيىكا
دەكردەۋە، ھەموو دەمىك، لە خەو و بىدارىدا، لە كاتەكانى خۆش و
ناخۇشدا، ھەمىشە بىرى لە رېيىكا دەكردەۋە. تەنبايى بىرەۋەرىيەكانى دىكە
_ بىرەۋەرىيە تالەكانى _ خاۋىتتەر و گەرەتەر و ئەبەدىتەر كىردبۈۋەن.
رېمىدىۋسى جوانكىلە لە رىگاي ئەۋەۋە زانىبۈۋى رېيىكا ھەيە. ھەموو
جارىك بە بەر ئەو مالەدا، كە خەرىك بوو دەرۋوخا رادەبىردن، ئاماراتتا
داستانىكى تال و پىر لە بىزارىيى بۆ باس دەكرد، ھەتا بەۋشىۋەيە نەۋەى
براكەى بەشدارى ئەۋرەق و قىنە لە زىادبۈۋەنەبى و دۋاى مردنىشى
درېژەى ھەبى، بەلام لە نەخشەكەيدا سەرنەكەۋەت، چونكە رېمىدىۋسى
جوانكىلە سەبارەت بە ھەموو جۆرە ھەستىكى ئاشقانى، بەتايىبەتى ھەستى
كەسانى دىكە بى موباللات بوو. ئۆرسۇلا كە بە پىچەۋانەى ئاماراتتا رەنجى
كىشاپوۋ، رېيىكاي بە يادىكى دۈۋر لە ھەموو خراپە و ناپاكىيەك ياد
دەكردەۋە. بىرەۋەرىيە مناللىكى شايانى بەزەيى، كە بە كىسەيەك پىشە و

سەد سالى تەنيايى .....

ئىسكى دايىك و باوكى ھاتبۇو مالىھە، بە سەر بىرەوھىرى ئىو نارەھەتتە، كە شايانى نەزانيو و لە شەجەرەنامەى بنەمالەدا بىگونجىتى، زالى دەبوو. ئۇرليانۇ دۇوھەم بېريادا بىياتە مالى خۇيان و چاوەدىرى لى بكا، بەلام نەخشەى بى خەوشى ئىو لە بەرامبەر و رەى سەختى رىيىكا دا سەرى نەگرت. رىيىكا كە سالانى تەمەنى خۇى لە رەنج و چارەرشىدا تىپەر كرەبوو، ھەتا بگاتە دەسكەوتى تەنيايى، ئامادە نەبوو دەست لە ژيانى تەنيايى ھەلىگىرى و ھىمنايەتى سالانى تەمەنى پىرى بە بەزەى بە درۆ و ناچارى تىك بەدا.

لە مانگى فېورىيەدا، كاتىك شازدە كورپى سەرھەنگ ئۇرليانۇ بويندىا، كە ھىشتا نىشانەى خاچى خۇلەمىشيان بە نىوچاوانەو مابوو، گەرەنەو، ئۇرليانۇ ترىستە لە نىوان باسى شادى و خۇشى سەبارەت بە رىيىكا لەگەل ئىوان دوا و، ئىوان لە ماوھى نىوھەژىكدا، رووكارى دەرەوھى مالىھەى رىيىكايان چاك كرەوھە و رەنگى شاد و رووناكايان لىدا و دەرگا و پەنجەرەكانيان گۇرپى و بن دىوارەكانيان چىمەنتۆ تى كرەوھە، بەلام نەيانتوانى ئىجازە وەر بگرن كارى چاككردن و رىكوپىكى نىومالەكە درىژە بەدن. رىيىكا تەنەت نەھاتە لای دەرگاگەو، وازى لى ھىتان ھەتا ئىو ھەرەوھە شىتەنە كۇتايى پى بىنن، ئىو كات حىسابى كرە كە چەندەى خەرچ ھەلگرتوھە و ئارخىنداى كارەكەرى پىرى، كە ھىشتا لە لای مابوو، بە مستىك سەكە، كە دواى ئاخىرىن شەر لە برەوگەوتىوون و ئىو وايدەزەنى نرخیان ماوھە، نارد بۆ لايان. ئىو كات تىگەيشتن كە چەندە لە راستىيەكانى جىھان دۇور كەوتتەوھە و ھەتا گىيانى لەبەر دايە، رزگاركرەنى لەو قاپىلەكە چەنەبازەى ئىمكانى نىيە.

لە چاوپىكەوتنى دۇوھەم جار، كە كورپانى سەرھەنگ ئۇرليانۇ بويندىا لە ماكۇندۆ كرەديان، يەكى دىكە لەوان، ئۇرليانۇ سىنتىتۆ^۱ لەوئى مايەو، تا لەگەل ئۇرليانۇ ترىستە كار بكا. ئىو يەكىك لە ھەوھەلەن مندالەكان بوو كە بۆ رىوېرەسمى (غسل تعمى) ھىتابوويانەوھە مالىھە. ئۇرسۇلا و ئامارانتا

^۰ - Argendya

^۱ - AurelianoCenteno

سەد سالى تەنبايى.....

بەچاكي وەبىريان دەھاتەو، چونكە لە ماوھى چەند سەعاتدا، ئەوھى شتى شكانى بوو، دەيشكاند. پياويكى مامناوھندى و ئاو لەروو بوو، كە زەمان پىشى بلووغى سەرھتايى جەستەيەكى كەتەي ھەبوو. بەوجۆرەش تواناي شكاندن لەودا وەك خۆى مابۆو. بەئ ئەوھى تەنانت دەست لە ژىر پىلان بدا، ئەوھندەي ژىرپىالە شكاند كە فىرناندا برىارى دا پىش ئەو ئاخىر پارچە قاپوقاچاخى بە قىمەتى چىنى ئەو ورد بكرى، ھەندى قاپ و قاچاخ و دەورى مىسى بكرى، بەلام ئەو دەورىيە ئاسنانەش زۆرى نەخايند تىك قوپان و لەت بوون. بۆ قەرەبوو كەردنەوھى ئەو ھىزە ناچارىيە،

كە بۆخۆشى پىيەو نەرھەت بوو، ئەوھندە بە ئەدەب و دلسۆز بوو كە دەسبەجى دۆستايەتى و خۆشەويستى ھەموويانى بۆ لاي خۆى رادەكىشا. تواناي كارى لەوپەرى دابوو. لە ماوھىەكى كورتدا بەرھەمى سەھۆلى كارخانەي ئەوھندە زۆر كرد كە لە بازارى نۆخۆيى زيادبوو، ئۆرليانز ترىستە كەوتە ئەو بىرەوھە كە بازىرگاني لەگەل شارەكاني دىكەي ناوچەي باتلاق (زەلئ) پەرە پى بدا. ئەو كاتى بوو كە بىرى لە نەخشەيەكى بنەرەتى كەدەو. نەتەنيا لە بەر نوئىكەردنەوھى كارخانەي سەھۆلسازىي خۆى، بەلكو بۆ بەرقەرار كەردنى پىئوھندى لە نىوان ماكوئندۆ و شوئتەكاني دىكەي جىھان.

وتى: "دەبى بۆ ئىزە رىگاي ئاسن بكىشين."

خەلكى ماكوئندۆ يەكەم جار بوو ئەو وشەيان دەبىست. ئۆرسۆلا كاتى ئەو گەلەلەيەي بىنى، كە ئۆرليانز ترىستە لە سەر مەزەكە كىشاي _ گەلەلەيەك كە راستەوخۆ لە نەخشەكاني خۆي ئاركادىۆ بوئندىا دەچوو كە پرۆژەكاني خۆى سەبارەت بە شەرەكاني ھەتاوى بەوشىئوھە خەيالئىيە وئىئادەكرد. گومانى لىبوو بە راست كە مۆزو دووپات دەبىتەوھە. بەلام ئۆرليانز ترىستە بە

پىچەوانەي باپىرى خۆى، نە خەو و خواردنى لە خۆى حەرام كرد و نە بە ھاوار و رووگرۆي كەسى ئازار دا. گرانترین پرۆژەي بەجۆرىك لە بەرچاودەگرت كە بەزوويى دىتە دى. حىسابەكاني سەبارەت بە خەرج و تارىخى جىيەجى كەردن ورد و بنەرەتى بوون و، پرۆژەكاني خۆى بى ئەوھە سەر لە كەسىك بشىوئىنى، تەواو دەكرد. ئۆرليانزى دووھەم، شتىكى، كە لە باپىرى

سەد سال تەنبايى .....

بەمىرات بىردو _ شتىكى كە لە سەرھەنگ ئۇرليانۇ بويىندا كەمىي ھەبوو _ سەبارەت بە سەرھەنگەوتن و تيشكان ئەۋەندە وردنەبوو. ھەر بەو حالەتە ئاسايىيەي كە بۇ جىبەجى كىردى پروژەي پوۋچى كەشتىرپانى پارەي دابوو بە براكەي، پوۋلى دا ھەتا رىڭكاي ئاسن بۇ ئەۋى بىنن. ئۇرليانۇ تىرىستە، دواي ئەۋە چاۋى بە رۇژمىردا گىترا، چوارشەممەي دواتر لەۋى رۆيشت بۇ ئەۋەي دواي ۋەرزى باران بگەپىتەۋە. ھەتا ماۋەيەكى زۆر ھەۋالىكى نەبوو. ئۇرليانۇ سىنتىنيۇ، كە لە بەرھەمى زۆرى كارخانەي سەھۇل نىگەرەن بىوو، بەرھەمى سەھۇلى لە جياتى ئاۋ، بە ئاۋى ميوە تاقىكرىدبۇۋە و بى ئەۋەي وىستى، يان پىشتىر بىرى لى كىردىپىتەۋە، مادەي ئەسلىي بەستەنىي دۇزىبۇۋە. لە بەر ئەۋەي ھىچ نىشانەيەك لە گەرەنەۋەي براكەي نەبوو، لىپرا لە بەرھەمى كارخانەيەك، كە ئىستا بە ھى خۇي دەزانى، گۇرپانىك پىك بىنى. ۋەرزى باران كۇتايى ھاتبوو ھەر سى مانگى ھاۋىنى بى ئەۋەي خەبەرىك لەۋ دەست كەۋى تىپەپىبوو. سەرەتاي زىستانى، ژنىك كە لە گەرمترىن سەعاتى رۇژىدا لە سەر چۇمى خەرىكى جىلشۇرىن بوو، بە پەرىشانى و ھاۋار ھاۋار رايكرە ناۋ شەقامى شار.

سەرەنجام، دواي ئەۋەي نەفەسى ھاتەۋەبەر، وتى: "ئەۋە دى، شتىكى بەسامە، ۋەك ئاشپەزخانەيەكە كە گوندىكى بە دواي خۇيدا رادەكىشى". دروست لەۋ كاتەدا، گوند لە دەنگى فىتوۋىك، كە دەنگدانەۋەيەكى بە ترس و نەفەسىكى دىرژى ھەبوو، لەرزىيەۋە. لە چەند ھەۋتوۋى پىشتىر، ھىتدىكىان كرىكار بىنىبوو، كە خەرىكى رىل "ھىلى ئاسى شەمەندەفەر" دانانن، بەلام كەس گىنگى پى نەدابوون، چونكە لايان وابوو شتىكە كە رەنگە پىۋەندىي بە كاۋلىيانەۋە ھەبى، كە بە دەنگى تەپل و دەھۇل و ھەلپەركىنى سەد سال لەۋە و پىشەۋەي خۇيان گەراۋەنەۋە، ھەتا خوا بزانى كام داھىتانى سەير و سەمەرەي بلىمەتەكانى ئۇرشەلىم پىشان بەدن. بەلام خەلكى كاتىك لە دەنگى سووت و نەفەسى قەتار ھاتتەۋە سەرەخۇ، ھەمويان لە مالاۋە رۇانە دەرەۋە و ئۇرليانۇ تىرىستەيان بىنى، كە لە سەر لۇكۇمۇتو دەستيان بۇ رادەۋەشىنى. دواي ھەشت مانگ ۋەدرەنگى كەوتن، خولاي تەماشاي ھاتنى ھەۋەلەن قەتار بوون، كە بەتەۋاۋى بە ئالاقە گولان

سەد سأل ته نيايى .....

داپۇشراپوون. قەتارىكى زەردى بىتاوان كە بە دواى خۇيدا ئەو ھەموو گومان و دلىيايى، ئەو ھەموو چاكە و خراپە ئەو ھەموو گۆرپانە و، ئەو ھەموو كارەسات و دلتەنگىيەى ھىتايە ماكوندۆ.

خەلكى ماكوندۆ، كە لەو ھەموو داھىتراوہ بەرزانە سەرسام مابوون، نەياندەزانى سەرسورمانى خۇيان لە كوئوہ دەست پئى بكن. ھەتا نزىك بەرەبەيانى نەدەنووستن و تەماشائى ئەو گولۇپە رەنگ پەريوانەى بەرقيان دەكرد كە ئۇرليانۆ ترىستە لە سەفەرى دووھەمى بە قەتار لەگەل خۇى ھىتابوو. ماوہىكى زۆرى خاياند ھەتا توانيان بەزەحمەت خۇيان لەگەل دەنگى ھارە و گرمەى ئەو دەزگايە رابىنن. خەلكى لەو وئىنە بزواتانە كە تاجرى دەولەمەند برۆنۆ كرئىسپى ھىتابوونى و، لەو تياترۆيەى كە سەردەرگای چوونەژوورەوہى وەكو كەللەى شىر دروست كرابوون و نىشانى دەدا، زۆر نارەحتە و پەريشان بوون، چونكە ھونەرمەندىك كە لە فىلمىكدا دەمرد و بە خاكيان دەسپارد و ئەو ھەمووہ بۆ بەدبەختى ئەو فرمىسكيان دەرشت، جارىكى دىكە زىندوو دەبۆوہ و، لە فىلمىكى دىكەدا لە نەخشى كابرایەكى عەرەب پەيدا دەبۆوہ. خەلكى، كە ھەر يەكە دوو سىنتاويان پوول دابوو، ھەتا لە گىروگرفتى ھونەرىپشەدا شەرىك بن، ئەو كلاًو وەسەرنانەيان پئى قبول نەكرا، كورسىيەكانى سىنەمايان شكاند. شارەوان لە سەر داواى برۆنۆ كرئىسپى لە ئاگادارىيەكدا رايگەياند كە سىنەما برىتييە لە كۆمەلنىك وئىنە و نرخى ئەوہى نىيە خەلكى ھىندە بۆى بەپەرۆش بن. بەو روونكردنەوہ ھىوابەرە، كۆمەلنىكى زۆر پئىئانوابوو بوونەتە قوربانى داھىتانىكى تازەى كاولىيەكان و بە لەبەر چاوگرتنى ئەوہى خۇيان بە رادەى پئوىست دەردى سەرى و گرفتارىيان ھەيە، فرمىسكى بۆ ھەلپىژن و پئوىست ناكە لەو خەم و بەدەبەختىيەى بەدرۆى بەشەرى ساختەشدا بگرين، برىاريان دا پئى نەئىنەوہ نئو سىنەما. رووداويكى ئەوتۆش سەبارەت بەو گرامافۆنە قورمىشيانە ھاتەپئش، كە فاحىشەكانى فەرانسەيى لەگەل خۇيان ھىتابوويانن و جىگەى ئۇرگەكانى دەستى قەدىميان گرتبۆوہ. ئەندامانى ئۇركىسترا ھەتا ماوہىكى زۆر سەريان لە گرامافۆن سوپ مابوو، لە پئشدا مشتەرىيەكانى شەقامى پياوان

سەد سأل ته‌نیایی .....

ده‌یانویست بچنه بنج و بناوانی، ته‌نانه‌ت ده‌گوترا چه‌ند که‌س له‌ خانمه به‌پێژه‌کان بۆ ئه‌وه‌ی نه‌ناسرینه‌وه به‌رگی کریکارییان ده‌به‌ر کردووه و چوونه ئه‌وئ، هه‌تا له‌ هه‌وه‌لین که‌سه‌کان بن که‌ گرامافۆن ده‌بینن. دوا‌ی ئه‌وه‌ ماوه‌یه‌ک له‌ نزیکه‌وه ته‌ماشای ئه‌ودیه‌و و ئه‌ودیویان پیکرد، زۆر زوو گه‌یشتنه ئه‌و ئه‌نجامه که به‌ پێچه‌وانه‌ی چاوه‌پوانی گه‌ستی و هه‌روه‌ها به‌ وته‌ی ژنه‌ فه‌رانسه‌یه‌کانیش، ده‌زگا‌که به‌وجۆره‌ش سه‌رسووره‌یه‌نه‌رنیه و ته‌نیا فیلکی میکانیکیه، که هه‌یچ کات ناتوانی بگا‌ته راستیه‌کی رۆژانه و ئینسانیه وه‌ک ئۆرکیسترا. ناهومیدی ئه‌وان به‌ ئه‌ندازه‌یه‌ک بوو که ته‌نانه‌ت له‌ هه‌ر مالنیک گرامافۆنکیان دیتبا، ئه‌ویان وه‌ک ئامرازیک بۆ خۆشی گه‌وره‌سالان دانه‌ده‌نا، به‌لکو وه‌ک ئه‌سباب‌گه‌مه‌ی منالان چاوی لی ده‌کرا. له‌ به‌رامبه‌ردا کاتیک یه‌کیک له‌ خه‌لکی گوند هه‌لی بۆ ره‌خسا هه‌تا راستی ته‌لی ته‌لیفۆن، که له‌ ویستگه‌ی ریگای ئاسن دامه‌زرا‌بوو و، به‌بۆنه‌ی ده‌سکه ناشیرنه‌که‌ی وه‌ک گرامافۆن حساب ده‌کرا تاقیکاته‌وه، ته‌نانه‌ت بی باوه‌پترین که‌س له‌ به‌رامبه‌ر ئه‌ودا ناچار به‌ ته‌سلیم بوون ده‌بوو. به‌ ته‌واوی وه‌ک ئه‌وه‌ی خ‌وا‌ی گه‌وره ده‌یه‌وئ پێ‌وانه‌ی سه‌رسوورمانی خه‌لکی ما‌کۆندۆ تاقیکاته‌وه و، ئه‌وان له‌ حاله‌تیکی خ‌و‌ف و ره‌جای هه‌میشه‌یی له‌ به‌ینی گومان و راستیدا رابگری، به‌ راده‌یه‌ک که هه‌یچ که‌س نه‌یده‌زانی راستی بی ئه‌ولا و ئه‌ولا له‌ کوئ شار‌دراوه‌ته‌وه. ئه‌و رایه‌ل و پۆپه‌ بادراو و چن‌دراوه له‌ راستی و تراویله‌که، ته‌نانه‌ت روحی خ‌و‌زئ ئارکا‌دۆ بوین‌دیا‌شی له‌ ژیر داربه‌پووی هه‌وشه‌دا په‌ریشان و په‌ره‌وازه‌ کرد، به‌جۆریک که به‌ رۆژی رووناک له‌ ته‌واوی مالنیدا سه‌رگه‌ردان بوو. له‌و کاته‌وه ئیزگه‌ی ریگای ئاسن به‌ره‌سمی کرابۆوه و، قه‌تار هه‌موو رۆژانی چوارشه‌مه سه‌عاتی یازده‌ی به‌یانی سه‌ری وه‌خت ده‌گه‌یشته‌ جئ و، ئیزگه‌ی ساده و دارینی به‌ میزیک و ته‌لیفۆنیک و گیشه‌یه‌ک بۆ فرۆشتنی بلیت ساز کرابوو، له‌ شه‌قامه‌کانی ما‌کۆندۆ پیاو و ژنانیک ده‌بین‌دان، که هه‌ر چه‌ند به‌ رواله‌ت وایان ده‌نواند ره‌فتاری ئاسایی و رۆژانه‌یان هه‌یه، به‌لام زۆرتر وه‌ک کریکاری سیرکان ده‌چوون. ئه‌و شانزگه‌ره گه‌رۆکانه، فرۆشیاری کالای تازه‌ی بازرگانی بوون له‌ شاریک،

سەد سالى تەنيايى .....

كە پىشتەر لە كاۋلىيەكان بە ئەندازەى پىۋىست شتى سەير و سەمەرەيان دىتبوو. بۆيە دواړژىكيان نەبوو. ئەوان بەوپەرى بى چاو و روويى لە لايەك پرۆپاگەندەيان بۆ قابىلەمەى فېكەدار دەکرد، لە لايەكى دىكە بۆ ژيانىك كە لە حەوتەمىن رۆژى دواى مردندا گيان دەپيىنى. بەهەر حال ئەوان لەو كەسانەى بە نەخۆشىي دريژخايەن هىلاك و ماندووبوون و يان وەك هەميشە فريويان دەخوارد، قازانجىكى زۆريان كرد. لە يەكىك لەو چوارشەممەيانەدا لە نيو ئەو خەلكە شانۆگەرەدا كە پانتۆلى سواری و چەكمە لەپى و كلاًوى پىشاهەنگى لە سەر عەينەكى دەورەئاسن و چاوى رەنگ زەبرجەدى و پىستى رەنگ قرژاڤيان هەبوو، مېستەر ھېرېرت^۱ ي گالتهچى و رووبەپىكەنين گەيشتە ماكوندۆ و، بۆ نان خواردن ھاتە مالى.

لە سەر مېزى نان خواردن ھەتا يەكەم دەسكە مۆز تەواو نەبوو، كەس موبالاتى پى نەكردبوو. ئۆرليانۆى دووھەم، كاتىك ئەو بە زمانى ئىسپانىۆلى دەست و پىشكاو، رەخنەى هەبوو، كە بۆچى لە ھۆتلى ياقووبدا تەنيا ژوورىكى خالىيش دەست ناكەوئ، لەگەلى بەرھەروبوو ببوو و، ھەر وەك چۆن لەگەل بيانىيان رەفتارى دەکرد، ئەويشى ھيتابزۆە مالى. مېستەر ھېرېرت بازىرگانی ئەو بالۆزانە بوو، كە دەچوونە ھەوا و، بە قازانجى ئەوانە نيوەى دونيا گەرابوو. بەلام لە ماكوندۆ كەس پزدانكى لى نەكړېبوو، چونكە خەلكەكە دواى دىتنى قالىچەى پەرەندەى كاۋلىيەكان، ئەو داھيتانەيان بە دواكەوتوو دەزانى. ھەر بۆيەش برپارى دابوو بە قەتارى دواتر ماكوندۆ بەجى بىلئ، كاتىك بە عادتى ھەميشەى مۆزى خال خالى وەكو كلكى بەورىان ھيتايە سەر مېزى نان خواردن، ئەو بە بى مەيلى مۆزىكى ھەلگەرت و ھەروا بە قسەكردنەو و بە ھەواس پەرتىيەكى ھەكىمانە نەك بە خۆشپىيەكى چاۋچنۆكانە، مەزمەزەى كرد و جووى. كاتىك ھەوەلەين دەسكە مۆزى خوارد، داواى كرد دەسكە مۆزىكى دىكەى بۆ بينن. ئەو جار مجرىيەكى چكۆلەى كەرەسەى چاويلكەى نيو باولىكى گەرە كە ھەميشە پى بوو، ھيتادەر. بە وردى و گومانى تاجىكى ئەلماس مۆزىكى سەرھونىو كرد و بە قەلەم تراشيكي تەبەتى دەورەكەى تاشى و لە

^۱ – Mr. Herbert

سەد سأل ته نیایی .....

تەرازوویەکی بچکۆلەیی دەرمانخانەدا لە سەنگی دا و، بە پەرگاریکی تایبەتیی چەکسازی نیۆقەدی پێوا. بە دوایدا لە نیۆ مجری کەسەرەییەکی دیکەیی هێتادەر و پلەیی گەرما و رادەیی نمی هەوا و تینی تیشکی پێوا. کردەوه کانی ئەوەندە فیلبازانە بوو، کە کەس نەیتوانی بە خەیاڵیکی ئاسوودەوه نانی بخوا، هەموویان بەتەما بوون میستەر هێزبیرت سەرەنجام دواباوهری خۆی دەربیرئ، بەلام ئەو شتیک کە مەبەست بگەیهنئ بە زمانیدا نەهات.

لە رۆژانی دوایدا، ئەویان بە تۆر و سەبەتەییەکی چکۆلەوه بینی، کە لە دەرهوێ شاری خەریکی راوه پەپوولەیه. رۆژی چوارشەممە، دەستە ئەندازیاریک، ئەندازیاری کشت و کال، پسپۆری ئاو دیری و نەخشەکێش و نەخشەهەلگر هاتنە شار و چەند حەوتووان خەریکی لیکۆلینەوه لە سەر ئەو زەویانە بوون کە میستەر هێزبیرت راوه پەپوولەیی لێدەکرد. دوايي ئاڢای جاک براون^۲، بە سواری واگۆنیک، کە بە قەتاری رەنگ زەرەدەوه زیاد کرابوو، هاتە شار. واگۆنەکە سەر لە بەر زیڤگفت کرابوو و کورسییەکانی بە مەجمەری کلێسا و تاقي میچی شووشەیی شین بوو. هەر لەو واگۆنەشدا پارێزەرانی رەشپۆش، کە هەموو کاتیک بە دواي سەرەهنگ ئۆرلیانز بویندیاوه گەرابوون و ئیستا دەورەیی ئاڢای براونیان دابوو، هاتنە شار. ئەو هات و چوونە بوو بە هۆی ئەوێ خەلکی وا بیر بکەنەوه کە ئەندازیارانی کشتوکالی و پسپۆرانی ئاودیتنەوه و نەخشەکێشان و ئاڢای هێزبیرت، بە پزدان و پەپوولە رەنگاورەنگەکانییەوه، لەگەل ئاڢای براون بە گۆڤی بزاونە و سەگە درندە ئالمانییەکانییەوه پێوەندییەکیان بە شەپەرەوه هەیه. بە هەر حال خەلکی هەلیکی ئەوتۆیان بۆ بیرکردنەوه لەو بارەوه دەست نەکەوت، چونکە هیشتا لە سەر سوورمانی خۆیان نەهاتبوونە دەری، کە شار بوو بە ئۆردووگای ئەو بیانیانیەکی کە لە خانووی قرمیتداردا دەژیان.

بیانییەکان لە نیوێ دونیاڤا بە سواری قەتار دەهاتن، نەتەنیا هەموو کورسییەکانی قەتاریان پڕ دەکردهوه، بەلکو سواری میچی قەتاریش

^۲ – Jack Brown

سەد سالى تەنبايى .....

دەبوون. بيانىيەكان دواتر ھاوسەرەكانى خوشيان ھىتا بۆ ئەوئ_ژنانىك كە لىباسى پارچەى جوانيان لەبەر دەکرد و كىلاوى گەورەى رووبەنداريان لە سەر دەنا و لەولاي ئىزگەى ريگاي ئاسن شارىكى تايبەت بە خۆيان ساز كرد، كە لە شەقامەكانى ريزە دارخورما دەبيندرا و پەنجەرەى مالەكانيان تۆپى ئاسنى لىدرايوو و لە بەر ھەيوان مېزى گچكەى سېى و بە مېچى خانووەكانەو ھاوشىتتى لىدرايوو و لە بەر چىمەنى پان و بەربىلاوى مالەكاندا تاوس و ھەويژدە دەبيندرا. ناوچە بە تىلدېوو ھەشار دراىوو و تىلەكانى سەرەو ھەكارەباى ھەبوو، كە لە بەيانەكانى فېتكى ھاويندا بە پەرەسلېزكەى بېژاو رەش دادەگەرا. ھىشتا كەس نەيزانىيوو ئەوانە لە چى دەگەپىن و بۆچى ھاوونەتە ئەوئ، ئەگەرچى ئەوانە بە مرۆفدۆستى دادەنران، بەلام زياتر لە كاوليوەكانى كۆن زەحمەت و دەردى سەرييان پىكدەھىتا. ئەوانە بەكردەو ھەلەك، كە لە رابردودا بۆ خواى گەورە لە بەرچاو گىرابوو، ھەزەى بارانەكانيان گۆپى و بەرداشتى بەرھەميان خىراتر كرد و، ئاوى رووباريان بە بەردى سېى لە رەوتى ھەمىشەى لادا و خستيانە ئەودىوى شار و پشتى قەبرستانەكە. لەو كاتەدا بوو كە گۆپى پواوى خۆزى ئاركادىويان بە سيمان داپۆشى، ھەتا بۆنى لاشە لەگەل ئاوى رووبار نەكەوئ. بۆ ئەو بيانىيانەى كە بە بى ئەوين دەھاتنە ئەوئ، خيابانى مېوانگرى ژنە فرانسەيەكانيان كۆردە گەپەكىكى بەرىن و لە چوارشەممەپۆزىكى پېرۆزدا قەتارىك فاحىشەيان ھىتا ئەوئ_ژنانىك كە بە ھەموو شىو ھەوينداریيەك فېر كرابوون و، ھەموو جۆرە روئىكى ھاندەرى پياوانى لە پياوھەتى كەوتوويان پى بوو، ھەروەھا دەيانزانى چۆن پياوانى شەرميۆن ھان بەدن و پياوانى چاوپنۆك تىر كەن و بە سەر پياوانى لە سەرەخۆدا ھەلبەدن و دەرسى ئەوانە بەدن كە چەند جار لە سەرەك ئەوينداری دەكەن و سزاي ئەوانەش بەدن كە لەگەل خۆيان ئەوينداری دەكەن. شەقامى توركەكان كە بە دووكانى رووناك و كالاى بيانى جىگاي بازارە رەنگاورەنگە كۆنەكانى گرتبۆو، رەواچىكى زۆرتىر پەيدا كەردبوو، شەوانى يەكشەممە پېر دەبوو لەو گىرەشيوئتانە كە لە نيوان مېزى قومار و چادىر تىرئەندازىدا، لە كۆلانتيك داھاتوويان پىشگۆيى و خەونەكانيان

سەد سالى تەنبايى .....

لىكەدەدايەوۈ ۋە لە نىۋان مېزەكانى خواردنى سووركراۋە ۋە ئارق ۋە شەرابدا
ۋىك دەكەۋتن ۋە بەيانى يەكشەممە كە دادەھات لە سەر زەۋى كەۋتبوون،
ئەوانە مەستانىكى شەنگۆل ۋە زۆر كات كە سانىك بوون كە لە شەپ ۋە
پىكادانەكاندا بە گوللە، يان مست ۋە چەقۇ ۋە بوتىرى لە زەۋى كەۋتبوون.
ئەۋ ھىز شە ئەۋەندە پىر غەۋغا ۋە چاۋەرۋاننەكراۋ بوو، كە لە رۇژەكانى
ھەۋەلېدا لە بەر رابردن ۋە گۈزىتتەۋەى بى پسانەۋەى كەرەسەى مال ۋە
سندۋوق ۋە دەنگى دارتاشى ئەۋ كەسانەى كە بە بى ئىجازە ۋە ماۋەدان لە
ھەر پارچە زەۋىيەكى خالى كە دۆزىبايانەۋە خانوۋيان بۆخۇيان دروست
دەكرد ۋە، ھەرۋەھا رەفتارى بى شەرمانەى ئەۋ جۈۋتانەى كە جۆلانەيان لە
دارەبادامەكان دەبەست ۋە بەرۋژى رۈۋناك لە بن چادران لە پېش چاۋى
ھەموۋان ئەۋىندارىيان دەكرد ئىمكانى رىگارۋىشتن بە شەقامدا نەماۋو.
تەنبا گۆشەى ئارام رەش پىستەكانى ئاشتىخۋازى ئانتىل^۲ پىكيان ھىتابو، كە
لاى تاۋپەرەن لە ھەيوانى ماللە دارىنبەكانىيان دادەنىشتن ۋە بە زمانى تىكەل
ۋە پىكەل گۆرانىي خەمپتەرىيان دەگوت. لە ماۋەيەكى كورتدا شار بە
جۆرىك گۆرا كە ھەشت مانگ دۋاى ھاتنى مىستەر ھىزبىرت خەلكى
كۆننەى ماكۆندۆ لە بەيانى زوۋەۋە لە خەۋ ھەلدەستان ھەتا بتۈۋان فېرى
شەقامەكانى شارەكەى خۇيان بن.

جارىك لە سەرھەنگ ئۆرلىانۆ بۈيىندىيان بىست كە " بىروان خۇمان توۋشى
چ گىرەۋكىشەيەك كىرد! تەنبا لەبەر ئەۋەى بىيانىيەكمان بانگھىشتى كىرد
تەشرىف بېتى ھىندىك مۆز بخۋا. " ئۆرلىانۆى دوۋەم، پىچەۋانە لە
رژانەخۋارى ھەرەس ئاساى بىيانىيان بۆ شارەكە، لە پىستى خۇيدا
نەدەگونجا. مالەكە لە پىر بە مىۋانانى نەناسىۋا ۋە رىبۋارى خۇشگۈزەرانى
لەشكان نەھاتۋى سەرەسەرى جىھان پىر بوو، بەجۆرىك كە ناچار بوون
بەۋ دىۋى ھەۋشەكەۋە چەند ژۋورى خەۋى دىكە دروست بىكەن. ژۋورى
نەھارخۇرىيان گەۋرە كىردەۋە ۋە لە جىگەى مىزى نەھارخۇرىي
پىشۋو، مىزىكى شازدە كەسى بە كارد ۋە چەنگال ۋە دەۋرىي تازەۋە لە
ژۋورەكە داندرا. بەۋھالەش ناچار بوون بۆ نان خواردن نۆبە بىگرنەۋە.

مجمع الجزائر، برىتنيە لە كروبا، جامائىكا، ھائىتى، سانتادومىنىكوز. و Antills -^۲

سەد سالى تەنبايى .....

فېرناندا ناچار بوو ددان بە جەرگى دا بگرى و وەسواسى خوى قووت داتەو و لەگەل پىستىر مىوانان وەك شا رەفتار بكا. مىوانانىك، كە بە چەكمەى قوراپويەو دەهاتنە هەيوانى لە باخچەى ميزيان دەکرد و، لە ھەر جىگايەك پىيان خۆش با دۆشەگيان بۆ خەوى دواى نيوەپۆيان پان دەکردەو، بە بى لەبەرچاوغرتنى بچووكترىن رىز بۆ خانم و رەفتارى شياوى پياوھەكان، ھەرچى پىيان خۆش با دەيانگوت، ئامارانئالەو ھىرشە گشتىيە بە جۆرىك تەنگەتاو ببوو، كە وەك پىشوو بۆ نان خواردن رووى لە ئاشپەزخانە كەردەو. سەرھەنگ ئۆرليانۆ بويندىا چونكە دلتيا بوو زۆربەى ئەو كەسانەى كە بۆ سەلام و ئەحوالپرسى دىنە كارگاگەى، بە خاترى رىز و خۆشەويستى نىيە، بەلكو تەنيا بەو مەبەستە دىن ھەز دەكەن يادگارنىكى مېژوويى _فوسيلىك كە شياوى مورزەيە ببىنن، بۆيە ميلەى ئاسنى لە ھەرگا و پەنجەرەى ژوورەكەى دا ، خوى لەويدا زىندانى كەرد. لەو بەدوا بىچگە لە ھىندىك ھەلى كەمويىنە، كە لە بەر ھەرگاي ھەوشە دادەنىشت، كەس چاوى پى نەكەوت. ئۆرسۆلا، بە پىچەوانە، تەنانەت لەو كاتانەشدا كە لاقى بە زەويدا دەخشاند و دەستى بە دىواری دەگرت و دەروىشت، ھەر كات ھاتنى قەتار نىزىك دەبۆو ھەستى بە خۆشەيەكى منالانە دەكەرد. فەرمانى دەدا بەو چوار ئاشپەزانە كە لە ژىر رىتويىنى لە سەرھەزىانەى سانتا سۇفيا دىلا پىدادا پەلەيان دەكەرد ھەموو شتىك لە كاتى خويدا ئامادە بى: "دەبى گۆشت و ماسى ساز بكەين."

پى دادەگرت كە: "دەبى ھەموو شت ئامادە كەين، چونكە ھىچ كات نازانى ئەو بيانىيانە چ خواردنىكيان پى خۆشە." قەتار لە گەرمترىن كاتى رۆژانەدا دەھات. كاتى نەھار، مال، كە وەك بازار شلۆق بوو و دەلەرزىيەو، مىوانەكان كە تەنانەت نەياندەزانى خانەخوي كىيە، شەلالى ئارەقە مل بەملەيان دەكەرد، بۆ ئەو ھى باشتىر شويىن لە سەر مېزى نان خواردن بە دەست ببىنن و، ئاشپەزەكان بە قابىلەمەى گەرەى سووپ و گۆشت، دۆلمەى كوولەكەى پىر لە سەوزى و مەنجەلە برىنجان وىك دەكەوتن. خزمەتكاران جار جار خۆشاوى لىمۇيان بۆ مىوانان تىدەكەرد. شلۆقى وەزەكە بەرادەيەك بوو كە فېرناندا بەو خەيالەى رەنگە ھىندىك دووجار

سەد سالى تەنبايى .....

خوارد دەخۆن زۆر نارەحەت بوو و، چەندىن جار كاتىك كەسىك لە سەر مېزى نان خواردن، داواى رېزى حېسابى لىكرد، خەرىكبوو وەك سەرەشتى چارەوئى بكا بە جىنئوان داىگرئى. سالىك زىاتر بەسەر هاتنى مېستەر ھىرېرېت تىدەپەپى و تەنبا شىتىكى لىيان حالى بوو، ئەو بوو كە ئەو بىانييانە دەيانەوئى لەو مەلەندە جادوو لىكراوھى خۆزى ئەركادۆ بويندىا و ھاوړىكانى بۆ داهىتانى گەرە پىندا رابردبوون، دارى مۆز بنىژن. دوو كۆرپى دىكەى سەرھەنگ ئۆرلىانۆ بويندىا، خاچى بۆر بە نۆو چاوانەو، بە داواى ئەو تەقىنەوھدا كە وەك قىرپ لىدانىكى بوركانى دەچوو، هاتنى خۆيان وەك ھەمووان بەو رستەيە تەواو كرد.

وتيان: "هاتىن، وەك ھەمووان كە دىن."

رېمىدىۆسى جوانكىلە تەنبا كەسىك بوو كە لە نەخۆشى مۆز بە دوور بوو. كچىكى لەبار و لەرادەبەدەر جوانى لىھاتبوو. زۆرتر لە پىشوو لە بەرامبەر كۆسپ و بەرھەلستدا رادەوھستا و گوئى نەدەدا بە سووكايەتبيان و لە دونباى بى خەوشى خۆيدا خۆشەخت بوو. نەيدەزانى ژنان بۆچى ژيانيان بە لەبەرکردنى ژىركراس و مەكەوانە "ستيان" لە خۆ حەرام كردووه. كراسىكى درىژى كەتانى بۆخۆى دروو و، زۆر بە ساكارى لە سەرەوھ دەبەرى دەكرد و بى ئەوھى ھەست بە رووتى بكا و بى ھىچ تەشرىفاتىك كىشەى لىباس پۆشىنى بۆخۆى چارەسەر كردبوو. لە روانگەى ئەوھە رووتى تەنبا رىگای شىاو و ئابروومەندانە بۆ ھاتووچۆى نۆو مالاھە بوو. بسكى دەگەيشتنە پانىيەى پىنى، ھىندەى ئازاردا و، ھىندە بە شانەموويەكانيان بادا و بە پەپۆى رەنگاوپەنگ پرشيان بۆ چنى جازز بوو و سەرى خۆى تاشى و بە بسكەكانى بۆ پەيكەرى پىرۆزان كۆلوموى دروست كرد.

ئەوھى كە لە تايبەتمەندى ئاسان كردنەوھى ئەودا سەرسووپھىتەر بوو، ئەوھ بوو كە ھەر ئەندازە بە خاترى راحەتى خۆى، خۆى لە جوان كردن و بەدووداچوونى مۆد دەبوارد و، ھەر چەندە بۆ فەرمان بردن لە تايبەتمەندى سىروشتى خۆى دەستى لە بەند و قەلادە بەردەدا، جوانى باوھ پىنەكراوى زۆرتر دەردەكەوت و رەفتارى لە بەرامبەر پياواندا

سەد سالى تەنبايى .....

ھاندەرەنە تر دەبوو. كاتىك كورەكانى سەرھەنگ ئۆرلىانۇ بويندىا بۇ يەكەم جار ھاتنە ماكوندۇ، ئۆرسۇلا بىرى كەوتەوۋە كە لە رەگى ئەوانەشدا خويىنى نەتيزەكەى ھەيە، بە وەبىرھاتنەوۋەى ترسيكى فەرامۇش كراو لەرزى ليھات و بە كچەى وت: "چاۋەكانت جوان بىكەوۋە، لەگەل ھەر كامەيان بىى مندالەكەتان بە كلەوۋە لە دايك دەبىى." كچە بەجۆرىك بەوئاگاداركدنەوۋەيە بىى موبالاتى كرد، كە جلكى پياۋانى پۇشى و خۇى لە خۇلى وەردا و بە دارىكەوۋە ھەلزنە و، كەمى مابوو كارەساتىك لە نىۋان ھەقەدە كورە مامى خۇى بخولقيتىنى، چونكە ھەموويان بە بىيىنى ئەو نەمىشە لە تاقتە نەھاتوۋە خەرىك بوو شىت بن. لە بەر ئەوۋەش بوو كە ھەر كات دەھاتنە شارى ھىچ كاميان لە مالەوۋە نەدەنوۋەستىن و، چوار كەسيان كە لە شار مابوۋەنەوۋە، بە فەرمانى ئۆرسۇلا لە خانوۋى بەكرىدا دەژيان. ئەگەر رىمىديۋسى جوانكىلە بەوخۇپاريزىيەى زانىبا بىنگومان لە پىكەنىيان دەدرا. ھەتا دوايىن كاتى كە لە سەر زەوى بوو، تىنەگەيشت چارەنوۋسى بىلادانى ئەو ئەوۋەيە ژىنكى بەھەلەدابەر بىى و، ئەوۋە كارەساتىكى رۆژانە بوو. ھەر كات كە لە فەرمانى ئۆرسۇلا دەرەدەچوو و، دەھاتە ژوورى نەھارخواردن، ترس و دلەراۋكەى لە نىۋ بىانيان دروستدەكرد. بەچاكى ديار بوو كە لە ژىر پارچەى ئەستوورى كراسەكەى شتىكى دىكەى لە بەردانىيە. ھىچ كە ئامادە نەبوو بىسەلمىتى تاشىنى ئەو سەرە جوانە شىۋەيەك ناز و خۇرئانان نىيە و، دەرختى رانە جوانەكانى بۇ فىتكبوۋەنەوۋە جۆرە ھاندانىكى تاۋانكارانەنىيە، ھەروەك قامك مشتتى دواى نان خواردن تەنيا بۇ خۇشى خۇى بوو و ھىچى دىكە. ئەوۋەى كە ھىچ كام لە ئەندامانى بنەمالە ھەرگىز نەيانزانى و بە پىچەوانە بىانييەكان تىگەيشتن ئەوۋە بوو، رىمىديۋسى جوانكىلە بۆن و بەرامەيەكى ئەوتۇى لىدەھات، كە دواى رابردنى بە شوپىنىكدا ھەتا چەند سەعات نەدەبىرايەوۋە. ئەو پياۋانەى كە لە كاروبارى ئەويندارىدا شارەزايىيان ھەبوو و لە سەرانسەرى جىھاندا تاقىكدنەوۋەى ئەويندارىيان ھەبوو، دەيانگوت، ھىچ كات ئەوۋەندە لە نىگەرانىدا ئازاريان نەكىشاۋە. نىگەرانىيەك كە بۆنى ئاسايى رىمىديۋسى جوانكىلە پىكى دىتى. لە ھەيوانى گولى بگۇنيا، لە سالىۋن و، لە ھەر شوپىنىكى دىكەى مال بەوردى توانيان

سەد سال تەنبايى .....

دىارى بىكەن كە ئەو لە كۆيۈە رابردوۋە، لە رۆيشتى چ ماۋەيەك تىپەريۈە. شۈيۈتەۋارنىكى ئاشكرا و ھەلەھەلنەگر بوو. كە ھىچ كام لە ئەندامانى بىنەمالە تواناي يەكالاكردىنباي نەبوو، چونكە بۆنى ئەو زۆر دەمىك بوو لەگەل بۆنەكانى دىكەي رۆژانە تىكەل بىوو. بەلام بىانييەكان، دەستبەجى ھەستىيان بەوبۆنە كرد. سەرەنجام تەنيا ئەوان تىگەيشتن كە فەرماندەي لاۋى گارد بۆچى لە تاۋ ئەوين دىقى كرديبوو و، ئەو ميرزادەيەش، كە لە رىگاي دوورەو ھاتبوو، بۆچى توۋشى ئەو رۆژە رەشە بىوو. رىمىديۋسى جوانكىلە لەو دەورە ئالۆزكاۋەي كە پىندا دەپۆيشت بى خەبەر بوو، لەو ئافەتە لەتوانانەھاتوۋەي كە رابوردنى پىكى دەھىتا ئاگادار نەبوو و، بە بى ھىچ مەبەستىك لەگەل پىاۋان بە شىۋەي ئاسايى رەفتارى دەكرد و سەرەنجام بە مېھرەباني پاكي لەگەل ئەوان توۋشى نارەھەتى و گۆراني دەكردن. كاتىك ئۆرسۇلا توانى ناچارى بكا لەو ھەدۋاۋە لەگەل ئاماراتا، دوور لە چاۋى بىگانان، لە ئاشپەزخانە نانى بخۋا، ھەستى بە راحەتییەكى زۆرتەر كرد، چونكە ئەو ھەر چۆنىك بى نەيدەزاني نەزم چىيە، بۆ ئەو فەرقى نەبوو لە كۆي نانى دەخۋا، ئەۋيش لە ھەر كاتىك و لە ھەر زەمانىك ئىشتىاي پى با. جارى وا ھەبوو سەعاتى سىنى دوا نىۋەشەو ھەلدەستا بۆ نان خواردن و، بە دوايدا تەۋاۋى رۆژەكە دەنوۋست و، چەند مانگاني بە سەعاتى تىكەل و پىكەل تىپەر دەكرد، ھەتا رووداۋىك، پىش ھاتىك دىسان دەيھىنايەۋە سەر نەزمى ئاسايى. لەو كاتانەشدا رەۋتى ژيانى ئاسايى بوو. سەعاتى يازدەي بەياني ھەلدەستا و روۋتو قوۋت دوو سەعاتان دەرگاي ھەمامى لە سەر خۆي دادەخست و بەو جۆرە كە دوۋپشكەكانى دەكۈشت لە خەۋى گران و درىژخايەنى ھەلدەستا. دوايە بە سەتلىك، لە ھەۋزەكەي ھەمام ئاۋى بە خۆيدا دەكرد، ھەمام كوردنى ھىندە درىژ و ورد و تەشرىقاتى بوو، كە ئەگەر كەسىك شارەزاي رەۋشتى نەبا، وايدەزاني ئەو لەشى خۆي دەپەرستى، بەلام بۆ ئەو، ئەو رىۋرەسمە كەسىيە ھىچ جۆرە ھەۋەسىكى لەگەل نەبوو و، تەنيا ھۆيەكى ئاسايى بوو بۆ ۋەخت تىپەر كردن ھەتا برسىي بىتەۋە. رۆژىكيان، كاتىك دەستى بە خۆشوۋشتن كرديبوو، بىگانەيەك كاشىيەكى مىچى

سەد سأل ته نیا یی .....

حه مامی دهره ئنا و له بینینی ئه و دیمه نه رووته که موی نه یه هه ناسه ی له سینگی دا راوه ستا. ریمیدیۆسی جوانکی له، له نیوان درزی کاشه ییه شکاوه کانی میچی هه مامه وه، چاویکی ناھومیدانه ی لیکرد، به لام به بی ئه وه ی خه جاله تی لئ دهرکه وئ، شله ژاو وتی: "وریا به له وانه یه بکه ویه خواره وه."

بیگانه به ناره حه تی وتی: "ته نیا دهمه ویست بته ییم." دهموچاوی کابرای بیانی، له بهر حه په سان ده تگوت ئازاری هه یه، وه ککه وه ی له گه ل هه ستی خۆیدا له شه ریکی بیده نگدایی، هه تا ئه و تراویلکه ی لئ گوم نه کا. ریمیدیۆسی جوانکی به و خه یاله که کابرا له ترسی شکانی کاشیه کان به و جزره ئازار ده چیژئ، به په له خۆی شوش هه تا کابرا له مه ترسی که وته خواره وه رزگار بکا. له گه ل ئه وه ئاوی به خۆیدا ده کرد، به پیاوه ی گوت: میچی سه رشۆره که زۆر خراپه چونکه هه لاشه که ی به ئاوی باران رزیوه و، ئه و دلنیا ییه له بهر ئه وگه لاریوانه ی بهر باران تیه هه مام پر ده بوو له دوو پیشک، کابرای بیگانه ئه و قسانه ی به حیسابی خۆش ئه خلاق و به ئه ده بی ئه و دانا و، له بهر ئه وه کاتیک ئه و سابوونی له خۆی ده دا، وه سه وه سه به سه ریدا زال بوو و، هه نگاویک رویشه پی شه وه.

به ناره نار وتی: "رینگه بده من سابوونت لیده م." ریمیدیۆسی جوانکی له وتی: "زۆرت سوپاس ده که م، ده سته کانی خۆم به سه." کابرای بیگانه به پارانه وه وتی: "که وابوو رینگه بده سابوون له پشتت بده م." ئه و وتی: "چ کاریکی گه و جانه یه! من هه رگیز نه مدیوه که س سابوون له پشتی خۆی بدا."

دوا یه، کاتیک ده یه ویست خۆی وشک بکاته وه، پیاوه به چاوی فرمی سکاوی پارایه وه زهما وه ندی له گه ل بکا و، ئه و به بی درۆ وه لامی دایه وه که هیچ کات ئاماده نییه بیته ژنی که سینک، که له بهر ئه و په ری گه وجی سه عاتیک کاتی خۆی به فیرۆ بدا و، ته نانه ت چاوی له نان خواردنیش پۆشی نی ته نیا بۆ ئه وه ی ته ماشای هه مام کردنی ژنیک بکا. سه ره نجام کاتیک کراسه هه راوه که ی خۆی ده بهر ده کرده وه، پیاوه سه له ماندی که راست وه ک هه مووان ده لئین وابوو، ئه و له ژیر ئه و کراسه وه هیچ نا پۆشی، ئه و نه یینی هه

سەد سال تەنبايى .....

دەتگوت ئاسنىكى سوورەۋەكراۋە و ئەو داخ دەكا. ئەو جار دووكاشىي دىكەشى لە مېچى دەرھىئا ھەتا بتوانى خۆى بخاتە خواری بۆ نىو ھەمامەكە.

رېمىدىۋسى جوانكىلە بە ترساۋى كابراي دەنگ دا: " بلىندايى يەكجار زۆرە خۆت بە كوشت دەدەى."

كاشىيە رزىۋەكان بە دەنگىكى ناخۆش تىك قىرمان و پىاۋە تەنبا تۋانى لە ترسان ھاۋار بكا. تەپلى سەرى بە چىمەنتۆى بەرى ھەمام تىك ھار درا و دەسبەجى مرد.

ئەو بىيانىيەنەى كە لە ژوورى نەھارخواردن گوپيان لە دەنگى بوو و، بەپەلە خۆيان گەيانە ئەۋى، ھەتا لاشەكەى بىننەدەرى، لە سەر پىستى لاشەيەۋە، بۆنى گىژكەرى رېمىدىۋسى جوانكىلەيان بە بەرلووتى ھەلاھات. ئەو ەترە ۋەھا بە قوۋلى دەلاشە چزابوو، كە خوين لە قەلشى كەللەسەرى نەدەھات، بەلگو ئاۋىكى چەورى رەنگ ەنەبرى و تىكەلاۋ بەۋ ەترە ئالۆسكاۋەى لى دەھاتەخوار. ئەو كات تىكەيشتن كە بۆنى رېمىدىۋسى جوانكىلە، تەننەت پىاۋان لەۋلاى مردنیشەۋە ھەتا ئىسقانەكانىشيان گۆر دەكرى ئەشكەنجە دەدا. بەۋھالەشە ئەو نەيتىيە سامناكەيان نەخستە پال ئەو دوو كەسەى دىكە كە بە خاترى رېمىدىۋسى جوانكىلە گىيانى خۆيان لە دەست دابوو. ھىشتا قوربانىيەكى دىكە پىۋىست بوو، ھەتا بىيانىيەكان و كۆمەلىكى زۆرى دىكەش لە خەلكى قەدىمى ماكوندۆ ئەو داستانەى بسەلمىتىن، كە رېمىدىۋسى جوانكىلە لە جىياتى نەفەسى ئەۋىندارى ئاۋىكى چەورى مەرگەيتەرى لى دەتكى.

چەند مانگ دواتر، پاشنىۋەرۋىك، كاتىك رېمىدىۋسى جوانكىلە و چەند كەس لە ھاۋرىكانى چوۋبوۋنە تەماشاي مەزرايان، ھەلى سەلماندى ئەو مەسەلەيە ھاتەپىش. بۆ خەلكى ماكوندۆ گەران لەۋ شەقامە نمدار و بى كۆتايىيەنە كە لە ھەر دوۋلاى دارى مۆزىيان ناشتبوو، سەيرانىكى تازە بوو و، دەتگوت بىدەنگى لە شوپىنكى دوورەۋە ھاتبوۋە ئەۋى و ئەۋەندە نوئ بوو كە دەنگى مۆف ھىشتا نەيدەتۋانى كارى تىكا. ھىندىك كات ئەۋەى لە دوو مېتر نەدەبىنرا، لە كۆتايى ئەۋبەرى شىناۋەردەۋە بەچاكى دەبىسرا. بۆ

سەد سأل ته نیاىى .....

كچانى ماكوندۆ ئەو گەمە نوپىيە پەر لە ترس و پىكەنىن و سەمەرە بوو. شەوان بەجۆرىك لە گەران و پىاسەى خۆيان دەدان، ھەروا بزانە لە خەودا بىنيويانە. ناوبانگى ئەو بىدەنگىيە بەجۆرىك بوو كە ئۆرسۇلا دلى نەھات رىمىدىۆسى جوانكىلە لەو سەيرانە بىبەش بكا و رىگای دا رۆژىك دواى نيوەرۆ لەگەل ھاوپرىكانى بۆ ئەوئ بچى، ديارە بەو مەرجهى جلگى رىكوپىك دەبەر بكا و كلاًوئىكى لەسەر بنئ. ھەر كە دەستەى كچان گەيشتنە داچىندراو، ھەروا بە عەترىكى كۆژەرېۆن گرتوو بوو. كرىكارانىك كە خەرىكى كاركردن بوون ھەستىان كرد جادوويەكى سەير سىحرى پىكردوون و مەترسىيەكى ناديار ھەپشەيان لىدەكا. ھىتدىكىان پىشيان تەقىيەو ھە و گريان. رىمىدىۆسى جوانكىلە و ھاوپرىك ترساوھەكانى لە دەست ھىتدىك پىاوى وەحشى كە ھىرشىان كوردبوونە سەرى ھەلاتن و پەنايان بىردە بەر مالىك لەو نرىكانە، كەمى دواتر چوار كەس لە ئۆرلىانۆكان كە خاچى خۆلەمىشيان وەك نىشانىكى مەزھەبى و مۆرىكى لە شكائەھاتوو رىزى پىرۆزانەيان دەبزاواند، ئەوانيان رزگار كرد. رىمىدىۆسى جوانكىلە بە كەسى نەگوت كە يەكىك لە پىاوەكان لە ئالۆزى وەزەكە كەلگى وەرگرتوو ھە و توانىويەتى دەست لە سەر زگى دابنى. دەستىك كە زۆرتر وەك چىنووكى ھەلۆيەك دەچوو كە خۆى بە لىواری ھەلدىرىكەو ھەلاواسىيى. لە ئانىكا نىگای ئەو لەگەل نىگای پىاوە گەيشتنە يەك و نىگای ناھومىدى پىاوە وەك رەحم و دلسۆزىيەكى سوورەوھەكراو لە سەر دلى ھەلگەندرا. ھەر ئەو شەو پىاوە لە شەقامى توركان قسەى لە بەختەوھرى و سەرەپۆيى خۆى كرد و شانازى بەخۆيەو كرد، بەلام چەند دەقىقە دواتر سمى ئەسپىك سىنگى درى و كۆمەلىك لە بىانييەكان بىنيان خوين دەرشايەو ھە و گيانى تىيدا نوقم بوو.

ئەو ھە كە دەيانگوت رىمىدىۆسى جوانكىلە ودىمى مردنى بەدەستە، بە چوار كارەساتى حاشاھەلنەگر سەلمابوو. ھەر چەند ھىتدىك لە پىاوەكان، كە تەنيا ئەھلى قسە بوون، دەيانگوت شەويك عىشقبازى لەگەل ژنىكى ئەوھا گيان فىداكردىك دىنى، بەلام لە راستىدا بۆ وەرەست گەرانى ئەو ئاواتە كەس نەيوىزا ھەنگاوىك بەرەوپىش بەرى. رەنگە، نەك بۆ بەدەستەپىتەنى

سەد سأل ته نيايى .....

ئەو. بەلگە بۆ پوچەل كۆرۈنۈش مەترىيەكە، تەنیا ھەستىكى سەرھەتايى
ۋە ساكارى ۋەك ئەوين بەس بوۋى، بەلام ئەوين تەنیا شتىك بوو ھەرگىز
بە بىرى كەسدا نەھات.

ئۆرسۇلا دەستى لە چاۋەدىرى ئەو ھەلگرت. لە رابردودا كاتىك ھىشتا لە
ئامادەكردنى ئەو بۆ ژيانىكى دونىاي ئاسايى لاي نەدابوو، تىكۆشاپو
سەرنجى ئەو بۆ كارەكانى ئۆمەل رابكىشى. پىي دەوت: "پىاۋەكان زۆر
ئەو زۆرتر لە ژنىك چاۋەدى دەكەن كە بىرى لىدەكەيەو، دونىايەك
ئاشپەزى، دونىايەك گەسكلىدان ۋە دونىايەك ئازاركىشان بۆ شتى وردىلە
ۋە پىر ۋە پوچ كە تۆ ھەر بە خەيالىشت دا نايە." لە ناخەو خۆى فرىو دەدا.
ئەو تەنیا تىدەكۆشا رىمىدىۋسى جوانكىلە بۆ خۆشەختى مالىەو پەرۋەردە
بكا، چونكە لە سەر ئەو بىروايە بوو كە لە سەر تۆپى زەوى كەس نىيە
دوای نووستن لەگەل كچە، تەنەت بۆ رۆژنىكىش بى، بتوانى ئەو ھەموو بى
موبالائىيە قىوول بكا. لە دايكبوونى ئاخىرىن خۆزى ئاركادۇ ۋە ئىرادەى
پتەوى ئەو بۆ ئەو بۆ بوونە قەشە پەرۋەردەى بكا، سەرەنجام بوو بە
ھزى ئەو كە دەست لە چاۋەدىرى نەتىزەى خۆى ھەلگرتى ۋە نىگەرانى ئەو
نەبى. ئەو دايە دەستى چارەنۋوسى خۆى. ھىوادار بوو مۇجىزەك
بىقەومى ۋە لەو جىھانەدا پىاۋىك پەيدا بى كە ئەۋەندە بى موبالات بتوانى
لەگەلى رابىۋىرى. ئاماراتتا، لەمىژبوو دەستى لە ھەر جۆرە ھەۋل ۋە
كۆشنىك بۆ پەرۋەردەكردنى ئەو شوشتىبوو. لە زەمانى پاشنىۋەزىيەكانى
لەبىركراۋى ژوۋرى دروون، كاتىك كە نەۋەى براكەى دەستەى چەرخى
دروونى بۆ ھەلدەسۋوراند، بەو ئەنجامە گەشتىبوو كە مىشكى ئەو ھەلى
نەداۋە ۋە كچىكى گەمزەيە. لە بى موبالائىيە ئەو سەبارەت بە وتۋىژ لەگەل
پىاۋان سەرى سۋور مابوو، دەيگوت: "ۋا بزانم ناچار دەبىن تۆ ھەرەج
بكەين!!" دوايە كاتىك ئۆرسۇلا رىمىدىۋسى جوانكىلەى ناچار دەكرد روۋى
خۆى بە دەسمال داپۇشى ۋە بچىتە دابى نوىژ، ئاماراتتا بە بىرىدا ھات كە
ئەو ئارايىشە سىحراۋىيە ئەۋەندە ھاندەرە، بىگومان بەم زۋانە پىاۋىك
ھەلدەكەۋى، ئەگەر لە روۋى وردىبىنىش بى، بە سەبىر ۋە لەسەرەخۆبى ۋە بۆ
دۆزىنەۋەى خالى لاۋاز لە دلى ئەۋدا ھەنگاۋ بەرەپىش بى. بەلام كاتىك

سەد سأل ته‌نیایی .....

بینی ریمیدیۆسی جوانکیله چه‌ند نه‌فامانه داخوایی پیاویکی، که له زۆر لایه‌نه‌وه له شازاده شیاوتر بوو، دایه دواوه، هیوای بوو به‌ناهومییدی. فیرناندا ته‌نانه‌ت تینه‌کۆشا تینگا. کاتیک له که‌رنه‌فاله خویناوییه‌که‌دا. ریمیدیۆسی جوانکیله‌ی به‌لیباسی شاژنه‌وه بینی، لای وابوو شتیکی بی‌هاوتایه، به‌لام دوا‌یی که زانی به‌ده‌ست نان ده‌خوا و ناتوانی وه‌لامیکی نه‌وتۆ بداته‌وه که له سارکاریدا وینه‌ی هه‌بی، ته‌نیا سکالای نه‌وه بوو که که‌مژه‌کان له نێو بنه‌ماله‌دا له راده‌به‌ده‌ر ده‌ژین. نه‌که‌رچی سه‌ره‌نگ ئۆرلیانۆ بویندیا له سه‌ر نه‌و باوه‌ره‌ بوو و، دووپاتی ده‌کرده‌وه که ریمیدیۆسی جوانکیله به‌هۆش‌ترین که‌سیکه له ژیانیدا دیتوو‌یه و نه‌و راستییه‌ی به‌هه‌موو توانای سه‌یری خۆی بۆ ده‌ستخه‌پۆیی هه‌موویان و هه‌ر کات پێشان ده‌دا، وازیان له که‌چه هێتا.

ریمیدیۆسی جوانکیله به‌بی‌نه‌وه‌ی خاچیکی له سه‌ر شانی دانین له بیابانی ته‌نیاییدا به‌ره‌لا کرا. له خه‌وه بی‌کابووسه‌کانیدا، له هه‌مامه بی‌پسانه‌وه‌کانیدا، له نان خواردنه بی‌وه‌خته‌کانیدا و، له بیده‌نگیه قوول و درێژه‌کانی بی‌بیره‌وه‌ریدا درێژه‌ی به‌ژیانی دا. هه‌تا پاشنیوه‌پۆی رۆژیک له رۆژه‌کانی مانگی مارس (ئایار) که فیرناندا ده‌یه‌ویست مه‌لافه هوله‌ندییه‌کانی له باخ قه‌د بکا و داوای له ژنانی ماله‌وه کرد یارمه‌تی بده‌ن. تازه‌خه‌ریکی قه‌دکردنی مه‌لافه‌کان بوون که ئامارانتا ته‌ماشای کرد ریمیدیۆسی جوانکیله

سه‌ر له‌به‌ر ره‌نگی زۆر به‌سه‌یری په‌پوه.

لیی پرسی: "حالت باشنیه؟"

ریمیدیۆسی جوانکیله که له‌ولاوه سه‌ری مه‌لافه‌ی گرتبوو، زه‌رده‌خه‌نه‌یه‌کی به‌زیی‌هینه‌ری کرد و وتی: "به‌په‌چه‌وانه هه‌یج کات نه‌وه‌نده حالم باش نه‌بووه."

هیشتا رسته‌که‌ی کۆتایی نه‌هاتبوو که فیرناندا هه‌ستی کرد شنه‌بایه‌کی نه‌رم و نووریک مه‌لافه‌کانی له ده‌ست راده‌کێشێ و به‌پانی و درێژی لێکیان ئاوالا ده‌کا. ئامارانتا له تۆره‌کانی ژیرکراسه‌که‌ی خۆیدا هه‌ستی به‌

سەد سالى تەنبايى .....

لەرزىنىكى ئەفسووناوى كىرد و، دروست لەو ئانەدا كە رىمىدىۋسى جوانكىلە

لە سەر زەوى بلىند دەبوو، دەستى بە مەلافەكانەوہ گىرت نەكەوېتە زەوى. ئۆرسۆلا، كە لەو كاتىدا خەرىكبوو كۆيىر دەبوو، تەنبا كەسىك بوو كە بە خەيالى راحەت ماناي ئەو بايە تىگەيشت، مەلافەكانى بە نوور سىپارد و لە لەرىنەوہى نوورى چاۋ لە بەر ھەلنەھاتوۋى مەلافەكاندا رىمىدىۋسى جوانكىلە بىنى دەستى بۆ مائىئاۋايى رادەوہشېتى و گول و سەدىران بەجى دېلى. ھەروا كە سەعاتى چواری دواى نيوەپۆيان دەگەيشتە كۆتايى، لەگەل مەلافەكان لە ئاسمانى ژووروو، جىگايەك كە تەننەت بەرزەفرتىن بالندەى خەيالىش نايگاتى، بۆ ھەمىشە لە چاۋان ون بوو.

دىارە بىگانەكان و ايانزانى كە رىمىدىۋسى جوانكىلە سەرەنجام بۆتە قوربانى چارەنووسى بى ئەولا و ئەولاي شاژنى مىش ھەنگوين و، مالىەوہيان بۆ پاراستنى ئابروۋى بنەمالەبى، داستانى بەرزبوونەوہ بۆ ئاسمانيان داھىتاۋە. فېرناندا كە لە بەر ئىزەبىيى پىكابىرى جوان لە نىۋانىاندا، دەسووتا، ناچار بوو ئەو موجىزەبە سەلمىتى. ھەتا ماۋەبەكى زۆر لە بەر خوا دەپارايەوہ مەلافەكانى بۆ بنىرىتەوہ. زۆركەس باۋەپيان بە موجىزەبە ھىتا، تەننەت شەميان ھەلگىرد و نۆ شەو و رۆژان تەسبىحيان گىپرا و دوعايان كىردن. رەنگە ئەگەر قەلاچۆى دېندانى ئۆرلىانۆكان نەھاتبا پىش و، ترس جىگاي سەرسوۋپمانى نەگرتباۋە، ھەتا ماۋەبەكى زۆر باسى ئەو موجىزەبە دەكرا. ھەر چەند سەرھەنگ ئۆرلىانۆ بوپىندىا ھەستى خۆى بە حىسابى پىشگۆبى دانەنابوو، بەلام بە جۆرىك دواپۆژى سامناكى كورەكانى پىشېبىنى كىردبوو. كاتىك ئۆرلىانۆ سىرادۆر،^۱ و ئۆرلىانۆ ئاركايا^۲ لەو ھەرەج و مەرەجەدا ھاتتە ئەۋى و خوازيارى ئەۋە بوون لە ماكوندۆ بىمىنەوہ. باۋكيان زۆرى ھەول دا لەو بىرەيان لاپدا، لە شارىكدا، كە لە رۆژىكدا بۆتە مەلبەندىكى سامناك، دواپۆژىكى باشى بۆ ئەۋان بەدى نەدەكرد. بەلام ئۆرلىانۆ سىنتۆ و ئۆرلىانۆ ترىستە، بە پىشتىۋانى ئۆرلىانۆى

^۱ – Aureliano Serrador

^۲ – Aureliano Arcaya

سەد سالى تەنبايى .....

دووهەم، لە کارخانەى خۆياندا کارىکیان پىندان. دەلیلهکانى سەرھەنگ ئۆرلیانۆ بۆیندىا لیل و پىنچەوانەى بریارى ئەوان بوو. کاتىک ئاغای براونى بىنى بە سواری ھەولەین ماشىن (ئۆتۆمبىلىكى کروكى نارنجى رەنگ، کە واقەواقى سىنگالەکەى سەگانی دەترسان) ھاتە ماکوئدۆ، جەنگاوهرى پىرى لە ھەلچوونى نەفامانەى خەلکەکە بەتوندى توورە بوو، بۆى دەرکەوت کە پیاوھەکان لەگەل ئەو زەمانەى کە ژن و مندالەکانیان بەجى دەھىشت و تفەنگ بەشان دەچوونە شەرى، چەندە گۆراون. دواى پەیمانى نۆرلاندىا. کاربەدەستانى خۆجىنى کۆمەلەیک شارەوانى بى برشت بوون سو کۆمەلەیک پارىزەرى مەجلىسى رازىنەر کە لە نىوان دوورەپەريزانى ئاشتىخووزى ماندووى ماکوئدۆ ھەلۆزىرابوون. سەرھەنگ ئۆرلیانۆ بۆیندىا، کاتىک پاسەوانە پى پەتییەکانى چەکدار بە باتۆمى دارى دەبىنى، دەیگوت: "چەند رىژىمىكى دواکەوتووه! ئەو ھەموو شەپھەمان کرد بۆ ئەوھى تەنبا نەھىلین خانووەکانمان رەنگى شىن لىبدەن."

ھەر جۆرىک بى، بە ھاتنى شەرىکەى مۆز، کاربەدەستانى خۆجىنى جىگای خۆيان دا بەو بىگانە ستەمکارانەى کە ئاغای براون لەگەل خۆى بردبوونى ئەو ناوچە تىلدرووکراد، بەو جۆرە کە خۆى دەیگوت شیاوى ئەوھن دوور لە مێشووولە و گەرما و نارەھەتى زۆر و کەموکوپى شار، لەوى بژىن. پیاوکۆزانى بەکرىگىراوى ساتۆر بەدەست جىگای پاسەوانە پىرەکانیان گرتەو، سەرھەنگ ئۆرلیانۆ بۆیندىا لە کارگەى دەرگاداخرادى خۆیدا بىرى لەو گۆرانانە دەرکەووە و بۆ یەكەمین جار لە ماوھى سالانى تەنبايى خۆیدا، بە دۇنبايى تەواوھە لەوھى شەریان درىژە پى نەداو، ھەتا گەشتن بە ئامانجى دلخواز، ھەلەیکى گەورە بوو، نارەھەت بوو. لەو رۆژانەدا یەكی لە براکانى سەرھەنگ ماگنىفیگۆ وىسبالى لە بىرکراو، نەوھەیکى ھەوت سالەى خۆى بردبوو مەیدانى ھەتا لە سەر ئەو عارەبانە دەستىیانەى نۆشابەى بى ئالکھۆل دەفرۆشن نۆشابەیکى بکرى. تەنبا لەبەر ئەوھى منالەکە بە ھەلکەوت بە سەر پاسەوانىکا کەوت و نۆشابە بە جلکەیدا رژا، کابراى درندە منالەکەى بە ساتۆر پارچە پارچە کرد و، سەرى باپىرىشى، کە خۆى ھاویشتبوو مەیدانى بە زەبرىكى ساتۆر لە لەشى جیا

سەد سالى تەنبايى .....

كردهوه. تەواوى خەلكى شارى كۆمەللىكان بىنى كە كابرالى سەربراو دەبنەنە مالى، ژنىك سەرى برأوى كە خویتی لى دەتكا بە دەستىك و كىسەیه كىش كە پارچە پارچە لەشى خویناوى منداڵەكەى تىدا بوو بە دەستەكەى دىكەیه وه گرتبوو.

ئەو رووداوه بۆ سەرھەنگ ئۆرلىانۆ بویندىا ئەوپەرى پلەى كە فارەدانەوه بوو. لە پەرھەستى كرد ھەر ئەو ئازارە دەچىژى كە لە زەمانى لاويدا لە بىننى مەرگى ژنىك چىشتوویە، كە تەنبا لە بەر ئەو سەگى ھار گرتوویە، ئەو ھەندەیان لىد ھەتا مرد. چاویكى لەو كۆمەلە خەلكە كرد، كە لە بەرامبەر دەرگا وەستابوون و بە دەنگى گەورەى پىشوو، كە لە بەر رق لە خۆى بەگوپتر ببوو، بارى رق و تووپەى كە لەو پتر نەیدەتوانى رايبگرى بە سەر ئەوانىدا رژاند.

نەپاندی: "لە یەكێك لەو رۆژانەدا كۆرەكانم چەكدار دەكەم، ھەتا گيانمان لە شەپى ئەو بیانىبە پىسانە رزگار كەین."

ھەر لە ماوہى ئەو ھەفتەيەدا، لە شوێنە جۆراوجۆرەكانى كەنار، جىنايەتكارانى ناديار، ھەق دە كۆرەكەيان وەك كەرویشك گرت و گوللەيان لە نۆھەراستى ئەو خاچە خۆلەمىشییەدا كە بە نۆچاوانیانەوه بوو. ئۆرلىانۆ ترىستە سەعاتى ھەوتى شەو لەگەل دايكى دەرویشتە دەرەو، كە گوللەيەكى تەفەنگ بە تارىكى نۆھەراستى نۆچاوانى كۆن كرد.

ئاۆرلىانۆ سىنتۆيان لە جۆلانەيەكدا دۆزییەوه كە ئاسایى لە كارخانە ھەلىداوہسى، سەھۆل بړىك ھەتا بن دەسكان لە نۆوان ھەر دوو برۆى چووبووه خوارى. ئۆرلىانۆ سىروادۆر دواى ئەوہى دۆستە كچەكەى بردە سىنەما و دوايى گەياندىيەوه مالى دايك و بابى و خۆى بە شەقامى رووناكى توركەكاندا رادەبەرد، كەسىك، كە ھەرگىز نەناسرا، لە نۆو كۆمەلەى خەلكەوہ بە دەمانچە تەقەى لىكرد. لەشەكەى كەوتە نۆو مەنجەلێك رۆنى قال. چەند دەقیقە دواتر كەسىك لە دەرگای ژوورىكى دا، كە ئۆرلىانۆ ئاركاديا لەگەل ژنىك خەرىك بوون، بانگى كرد: "پەلە بكە، خەرىك براكانت دەكوژن." ژنەكەى كە لەگەل ئۆرلىانۆ ئاركاديا بوو، دوايە گىزابوویەوه، ئەو لە تەختى خۆى فېندا بۆ خوارەوہ و دەرگای كردبۆوہ لە

سەد سالى تەنياسى .....

پىش دەرگا مىتىشكى بە چەند گوللە پېژابوو. لەو شەو مەرگەينەرەدا، لەو كاتەدا كە مالى بۆ سەرەخۇشى ئەو چوار كۆژراو ئامادە دەبوو، فېرناندا لە شاريدا وەك شىتتان بە دواى ئۆرليانۆى دووھەمدا دەگەر، بەلام پىترا كۆتىس بەو خەيالە كە ئەو قەلاچۆكردنە ھەموو ئەو كەسانە دەگريتەو كە ناوى سەرھەنگيان لەسەرە، ئۆرليانۆى دووھەمى لە خەلوەتيدا شارديو. ھەتا رۆژى چوارەم ئامادە نەبوو لە خەلوەتى دەرخا. رۆژىك كە تىلگرافەكانى گەشتوو لە شویتە جۆراوجۆرەكانى كەنار روونيان كردهو. رقى دوژمنى ناديار تەنيا بۆ ئەو برايانە بوو كە بە خاچى خۆلەمىشى نىشانەكراون، ئاماراتتا دەفتەرىكى گچكەى، كە ناونىشانى برازاكانى تيدا نووسرابوو، ھيتا دەرى و ھەر بەو جۆرەى تىلگرافەكان دەگەشتن، خەتىكى بە سەر ناوھەكاندا دەھيتا، ھەتا ئەوھى تەنيا ناوى برا گەرەكە ماىەو. ئەويان بە چاكي لەبىر مابوو، چونكە پىستى تىرەى "رەشى" لەگەل چاو سەوزەكانى ناتەبايىبەكى سەبريان ھەبوو، ناوى ئۆرليانۆ ئامادۆر^۱ و كاريشى دارتاشى بوو. لە گوندىكى شاراو لە داوینى گرىك دەژيا.

دواى دوو ھەفتە چاوھروانى بۆ تىلگرافىك، كە ھەوالى مەرگى ئەو بگەيەنئ، ئۆرليانۆى دووھەم بەو خەيالەى ئەو لە مەترسىبەكى ھەرەشە لە ژيانى دەكا، بى ئاگايە، كەسىكى نارد ئاگادارى بكاتەو. نىردراو گەرايەو و رايگەياند كە گيانى ئۆرليانۆ ئامادۆر لە ئەوان دايە. شەوى قەلاچۆكە دووپا و چووبوونە مالىان و بە دەمانچە تەقەيان لىكردبوو، بەلام گوللەكان خاچى خۆلەمىشيان نەپىكابوو. ئۆرليانۆ ئامادۆر خۆى بە سەر ديوارى ھەشەدا فېيدا بۆ دەرى و، لەو جادە پې پىچاو پىچى و بەرز و نزمى چيا، كە بە ھۆى ئاشناىى و دۆستايەتى لەگەل سوورپىستان، وەك بەرى دەستى خۆى شارەزايان بوو، ون بوو و ئىتر ھەوالىكى لى نەزانرا.

ئەو رۆژانە بۆ سەرھەنگ ئۆرليانۆ بويندىا رۆژانىكى رەش بوون. سەرکۆمار تىلگرامىكى سەرەخۇشى بۆ نارد، كە بەلىنى دەدا لەو بارەو پرسىنەوھى ورد بكا و ھەرەھا رىزى بۆ مردووھەكان دانابوو. بە ھەرمانى سەرکۆمار شارەوانى شار لە رىوېرەسمى ناشتنى تەرمەكاندا ئامادە بوو و، چوار

^۱ Aureliano Amador

سەد سأل ته نیاپی .....

دەسكەگوئی له گەل خۆی هینابوو، دەیهوێست له سەر تابووتهکانی دابنێ. به لām سەر هەنگ فرییدانه نێو شەقام. دواى رێپەرەسمی بە خاک سپاردن بۆخۆی تیلگرامیکی بۆ سەرکۆمار ئاماده کرد، که ئەوەنده سووکایەتی تیدا بوو تیلگرامچی له بەپێکردنی سەرپێچیی کرد. سەر هەنگ جێنۆی زۆرتەری له دەقی تیلگرامه که زیاد کرد و له نێو پاکهتیکى نا و پۆستی کرد. ئەو جۆرهی که له مردنی ژنهکەى بۆی هاتبووه پێش و هەر بهو جۆرهی، که به درێژایی شەڕ، چەندین جار بۆ مردنی باشتەری هاورپیکانی بۆی روودابوو. هەستی به خەم و پەژاره نەکرد، بەلکو سەرتاپای لەشی رقیکی کوێری بێ ئامانجی روون و جۆریک هەستی بێ توانایی دایگرت. تەنانهت قەشەئەنتۆنۆ ئیزابیلیشی به هاو دەستی له گەل جینایه تکاران تاوانبار کرد، که بۆچی کورەکانی به خۆلەمیشیک نیشانه کردوون، که پاک ناکرێتهوه، هەتا دۆژمنەکانی له هەموو شوێنیک بتوانن بیاناسنەوه! که شیشی پەککەوتوو، که ئیدی نەیدەتوانی رایەلی بیرەکانی دەسەریک کاتەوه و، باوەرپهتەرانی به مەوعیزەى بێ مانا دەترساند، رۆژیک دواى نیوهرۆ، به قاپیکەوه که ئەو رۆژه چوارشەممە خۆلەمیشی تیدا گرتبۆوه هاته مالى ئەوان و دەیویست بۆ ئەوه بیسەلمیتى که ئەو خۆلەمیشە پاک دەبیتهوه، نێوچاوانی هەموو ئەندامانی بنەماله بهو خۆله چهور بکا، به لām سامی ئەو خەساره ئەوەنده له دل و دەروونی هەموویاندا جیگرتوو بووه، تەنانهت فێرنانداش نەیهتشت که شیش خۆلەمیشی له رووی تاقیکاتهوه و لهوه بهدوا هیچ کەس له ئەندامانی بویندا له "چوارشەممەى خۆلەمیش" چۆکیان له بەر میحرابى دانەدا.

سەر هەنگ ئۆرلیانو بویندا، هەتا ماوهیهکی زۆر نەیتوانی بگەرێتهوه سەر گەری ئاسوودەیی خۆی، دەستی له دروستکردنی ماسییه چکۆله زیڕەکان هەلگرت و خواردنی کەم دەخوارد و، له حالیکدا پەتووهکەى خۆی به دواى خۆیدا رادهکێشا، وەک خەوگەرانی به رینگادا دەپۆشت. رقی بێدەنگی خۆی دەخواردەوه و له مالى دەگەرێ. له ماوهی سێ مانگاندا مووی سەری هەموو ماش و برینجی بوو و سمیلێ چهخمای قەدیمی به سەر لینوه بێرەنگەکانیدا داچۆرا. له بەرامبەردا چاوهکانی دیسان بوون به دوو کلۆ

سەد سالى تەنبايى .....

پۇلۇ، چاوانىك، كاتىك لە داىك ببو، دەوروپەرى ترساندبوو و، زەمانىك بە نىگايەكى ساكار كورسىي وەجۈولە ھىتابوون. لە گەرمەى رق و خرۇشى بى سوودىدا، تىدەكۇشا ھەستى پىشگويى لە خۇيدا ھان بدا. ھەستىك كە ئەو ھەندە لاويەتتى ئەوى بە پىرەوى سامناكدا بۇ سەر زەويى بەيار و بىكەلكى شانازى بردبوو، لە نىو چووبوو. ئەو لە مالىكى غەرىبەدا، كە ھىچ شتىك و ھىچ كەستىك چووكترىن خۇشەويستىيەكى لە دلى ئەودا پىك نەدەھىتا، گوم ببوو. جارنىكان بە دواى شوپتەوارىك لە رابردووى پىش شەپ. دەرگاي ژوورى مىلكىادىسى كردهو. بەلام لەوى تەنبا چاوى بە خۇل و كۇمايەكى زورى زىل كەوت، كە بە درىژايى سالان بە سەر يەكدا كۇبىزە، لە سەر ئەو بەرگە كىتبانەى كە كەس نەخويندبوونەو و، لە سەر نووسراوھى كۇنى پىستى، كە نم كارى تىكرىدبوون و لە نىو چووبوون، گولنىكى سەوز روابوو و، لە ھەواى ژوورىك، كە رۇژىك لە رۇژان خاويىتتىرىن و روناكتىرىن بەشى مالى بوو، بۇنى بىرەوھرىيە گەنيەكانى لىدەھات. رۇژىكان بەيانى، ئۇرسۇلاى بىنى كە لە ژىر داربەرۈوھەكە لە سەر رانى مىردە مردوھەكى فرمىسكان دەپىژى. لە نىو خەلكى مالى، سەرھەنگ ئۇرلىانو بويندىا تەنبا كەستىك بوو كە ھىشتا ئەو پىاۋە بەھىزەى نەدەدى، پەنجا سالى ژيان لە دەرەو و بى سەرمىچ ئەوى بە سەر خۇيدا كووپ كرىدبوو، ئۇرسۇلا پىنگوت: "سلاو لە باوكت بكە."

ئەو بۇ ماوھەكى كورت لە بەرامبەر داربەرۈوھەكە راوستا و، دىسان بۇى دەرگەوت تەننەت ئەو فەزا چۆلەش مەيلىك لە دلىدا نابزويىتى.

لە ئۇرسۇلاى پرسى: "دەلى چى؟"

ئۇرسۇلا ۋەلامى دايەو: "خەمناكە، چونكە پىنوايە تۇ بەوزووانە دەمرى" سەرھەنگ بە زەردەخەنەو وتى: "پى بلى مرۇف كاتىك دەمرى كە بتوانى بمرى، نە ئەو كاتەى كە دەبى بمرى."

پىشپىنى باوكى مردووى، خۇلەمىشىكى كە لە سەر ئاخىرىن غروورى دلى مابۇو لاي دا، ھەر چەند ئەو ئەوھى بە ھىسابى ھىزىكى لەنەكاو دانا. ھىرشى برده سەر ئۇرسۇلا ھەتا بۇى ئاشكرا كا سكا زىرەكانى كە لە ھەيكەلى ھەزەرتى يوسفدا دىبوويەو لە كوني ھەوشەدا شاردونىيەو.

سەد سالى تەنبايى .....

ئۆرسۇلا بە ئىرادەيەكى پتەو، كە ئەزموونىكى كۆن ئىلھامى پىدابوو وتى: "ھەرگىز نايزانى." و درىژەى دا: "رۇژىك خاوەنى ئەو گەنجە پەيدا دەبى و تەنبا ھەر ئەو دەتوانى لە ژىر خاك دەرى بىتتەوہ."

ھىچ كەس نەيدەزانى پىاوېك كە ھەمىشە سەخى بووہ، بۆچى لەپەر وا بە نىگەرانى ئارەزووى پوولئ دەكا، ئەویش نە پوولئىكى كەم بۆ خەرجى پىداوېستىيەكى گرنگ، بەلكو سامانىكى ئاوا سەرسوورھىتەر، كە تەنبا ناوھىتانى ژمارەى پارەكە، ئۆرلىانۆى دووھەمى حەپەساندبوو و زارى پى داچەقاندبوو. كاتىك سەرھەنگ ئۆرلىانۆ بويندىا بۆ داواى يارمەتى رۇيشتە لای ھاوېئ كۆنەكانى حىزبى، ھەموويان خۆيان شارەدوہ، ھەتا چاويان پىنى نەكەوئ. لەو دەورەيدا بوو كە بېستيان دەلئ: "ئىستا لە نىوان ئازادىخوازان و پارىزگاران تەنبا تەفاوہت لەوہ دايە كە ئازادىخوازان دەچنە نوئژى سەعاتى پىنج و پارىزگاران دەچنە نوئژى سەعاتى ھەشت." ھەر چۆنىكى بى ئەوھندە لە سەر لەوجرى و جەنەگرتنى خۆى پىنى داگرت و ئەوھندە پاراوہ و لە سەرى رۇيشت و ئەوھندە غروورى خۆى تىكشكاند و، ئەوھندە لەو دەرگا و ئەو دەرگای دا و بە زىرەكىيەكى زوو تىپەر و، بەرھەلستىيەكى بى بەزەبىانە، خۆى گەياندە ھەموو لايەك، ھەتا سەرەنجام دواى ھەشت مانگان توانى لەو پوولە زۆرتەر كۆبكاتەوہ كە ئۆرسۇلا لە ژىر خاك شارەدبووئەوہ. ئەو جار چوو بۆ چاوپىكەوتنى سەرھەنگ خرىنيليدۆ ماكىزى ئىفلىج، ھەتا داواى لئ بكا بۆ دەست پىكردنى شەپىكى گشتى يارمەتىى بدا. لە راستىدا لەو كاتە سەرھەنگ خرىنيليدۆ ماركىز تەنبا كەسىك بوو كە دەيتوانى تەنانت لە سەر كورسىيە چەرخدارەكەشىيەوہ زنجىرەى رزىوى شۆرپش بىزوئىئ. دواى پەيمانى نىرلاندىا، ھەرەك سەرھەنگ ئۆرلىانۆ بويندىا پەناى بۆ ماسىيە زىرە چكۆلەكانى برد، ئەویش لەگەل ئەفسەرانى شۆرپش، كە لە زەمانى تىشكانەوہ وەفادار مابوونەوہ لە پىوھندىدا بوو. لەگەل ئەوان چووبووہ شەپى خەمھىنەرى زەلالەت كىشانى رۇژانە، پارانەوہ و گازاندان، لە شەپى "سبەى وەرەوہ كان،" ئىدى ھىتدە نەماوہ كان و پەرەندەى تۆ بەوردى تەماشە دەكەين "ەكان، شەپىك كە ناھومىندانە لەبەرەمبەر "لەگەل پىشكەشكردنى رىزى سەرەكەوتوانەى"

سەد سأل ته نیا یی .....

زۆریک که دەبوا یه له ژێر پەرەکاغەزی یارمەتیی خانەنشینی هەتا کۆتایی تەمەن مۆری بکردایە و هەرگیز نەیکرد، دوورابوو. شەرەکە ی دیکە، ئەو شەرە خویناوییه ی بیست سألە، بە ئەندازە ی ئەو شەرە دل سووتیتە ی فریوی ئەبەدی، داری بە روحی ئەواندا نەدابوو. تەنانت سەرەنگ خرینیلدۆ مارکیز، که له سێ هەولێ کوشتن رزگاری بوو و پینج جار بریندار و له زۆر شەراندای زیندوو مایه وه، تەسلیمی هێرشێ توندی ئەو چاوه پروانییه بوو و، له تیشکانی ناچاری تەمەنی پیریدا نوقم بوو و، له نیو پەلە نووری وهک ئەلماسی خانوویەکی بەکری، هەر بیرێ له ئامارانتا دەرکەدوه. هەوالێکی که له شەرکەرە پیرەکان دەستی کهوت، وێنە ی ئەوان بوو که له رۆژنامەدا چاپ کرابوو. سەری خۆیان بە بێ شەرمی له که نار سەرکۆماری نەناسیاو بەرز کردبۆوه. سەرکۆماریک که ئارمیکێ وێنە ی خۆی دەدانی هەتا له یەخە ی کۆتی خۆیانی بدەن و، له گەل ئالایەکی پیس، له خوین و خاک، هەتا بەسەر تابووتی خۆیانیدا بدەن. ئەوانی دیکە که هینشتا غیرەتیان مابوو له سایە ی دل سوژی گشتی، له گەل ئەو هەشدا له برسان بەرەو مردن دەڕۆشتن، رق و بیزاری خۆیان دەخواردوه و له تەمەنی پیری له زەلکاو ی فریودەری شانازیدا دەگەنان و هەروا چاوه پروانی نامەیهک بوون. بۆیه کاتیک سەرەنگ ئۆرلیانو بویندیا ئەوی بۆ شەرێ بانگهێشت کرد، که دەبوا یه شوینەواری رێژیمیکی لادەر و ریسوا له سەر زەوی پاککەنوه، که به پشتیوانی بیگانه یهک هاتۆته سەرکار، سەرەنگ خرینیلدۆ مارکیز تەزوویەکی خەماوی به لەشیدا هات.

هەناسەیهکی هەلکێشاو وتی: "ئاخ، ئۆرلیانو، دەمزانی پیربووی، بەلام ئیستا بۆم دەرەکهوێ زۆر له وه پیرتری که به پڕوالەت دەنویتی."

ئۆرسۆلا، له گێژاوی سألەکانی کۆتایی تەمەنیدا دەر فەتی نەبوو هەتا خەریکی پەرودەکردنی مەزەبێی خۆزێ ئارکادۆ بێ، کاتیک گەیشت، که دەبوا یه ئەوی بەپەله ئامادە بکەن و بینێرنە مەدرەسە ی فەقییان. مەمه، خوشکی خۆزێ ئارکادیۆ، کاتی خۆی له نیوان زیپک و زاکوونی فێرناندا و بەدبەختی ئامارانتادا دابەش کردبوو، هەر نێژیکی ئەو کاتەبوو، گەیشته

سەد سالى تەنبايى .....

تەمەنىك كە دەبوايە بچىتە مەدرەسەي شەوانەپۇژى "تەرگە دونياكان و
 فىنرى كلاوسن لىدان بىي. ئۇرسۇلاي وەلانراو و گوماناوى، لە شىكل و
 قاللىكى دابووى بە رووحييەتى داتەپاوى ئەو شاگردهى ئوسقۇفى گەورە،
 زۆر پەرىشان بىوو، بەلام تاوانەكەي نەدەخستە ئەستۆي پىرىي خۆي و
 نەشىدەخستە ئەستۆي ئەو سىنپەرە رەشانەي لە نىوان ئەوانەو بە
 سەرسەختى دەيتوانى شتان لە يەك كاتەو، بەلكو ئەوانەي بە شتىكى دىكە
 دەزانى كە خۆشى نەيدەتوانى بەتەوايى دىيارىي بكا و، بە شىوہەيەكى
 ناپوون، واى دادەنا زەمانە وردە وردە لەنىو دەچى. بەئاشكرا دەيدىت كە
 راستى، رۇژانە بەسەر دەستىيەو ھەلدەخلىسكى و دەپوا. دەيگوت: "ئەو
 رۇژ و سالانە ھەك سالەكانى پىشوو ناپۇن. بىرى دەكردەو لە رابردودا
 چەندى دەكىشا ھەتا منالەكان گەورە دەبوون. لەوكاتەو كە كورە
 گەورەكەي، خۆزى ئاركادۇ، لەگەل كاولىيەكان رۇيشتبوو، ھەتا ئەو كاتەي
 ھەك ماريكى ژەھراويى رەنگاوپرەنگ گەرابزۇو، ھەك ئەستىرەناسىك
 قسەي دەكرد، چەند رابردبوو. ئەو رووداوانەي كە زۆر پىش ئەوہى
 ئاماراتا و ئاركاسىز زمانى سوورپىستانى دىھاتى فەرامۇش بكەن و، زمانى
 ئىسپانىولى فىر بن، لە مالەو روويان دابوو. تەوايى ئەو ھەوا خۆش و
 ناخۆشانەي خۆزى ئاركادۇ بويندىاي بىچارە لە بن داربەرۈو خۆي لە بەر
 راگرتبوو، ئەو ھەموو فرمىسكەي بۆ مەرگى ئەويان رشتبوو ھەتا ئەو
 جارەي سەرھەنگ ئۇرليانۇ بويندىايان بە كۆلەمەرگى ھىتايەو مالەو و،
 تازە دواي ئەم ھەموو شەر و ئازارەي شەر نەگەيشتبوو تەمەنى پەنجا
 سالان. لە رابردودا، دواي ئەوہى رۇژىكى تەواو خەرىكى دروستكردى
 ئاوي نەباتى جانەوەر شىكل دەبوو، ھىندەي ماو ھەبوو لە سىپىنەي چاوي
 منالەكانەو بزانى رۇن گەرچەكيان گەرەكە يان نا، بەلام ئىستا، كە ھىچ
 كاريكى نەبوو و، رۇژ ھەتا ئىوارى خۆزى ئاركادىۋى لە كۆل دەكرد،
 ھەزەي زەمان ناچارى دەكرد ھەتا ھەموو كاريكى نيوہتەواو بەجى بىلى.
 راستىيەكەي ئەو بوو ھەر چەند ئۇرسۇلا حىسابى سالەكانى تەمەنى لەبىر
 نەمابوو، بە ھەموو تواناۋە جەنەي دەگرت پىر نەبى و، پىلەي بە ھەمووان
 دەگرت و خۆي لە ھەموو بابەتتىك وەرەدا و، بىگانەكانى بەوپرسىيارە

سەد سأل ته نیاپی .....

هه میسه ییه ئازار ده دان، که ئایا له زه مانى شه ردا یوسفیکى پیروزی گه چییان له مالى ئه وان دانه نابوو، هه تا دواى كۆتایى وهرزى باران وهریگر نه وه. هیچ كهس به چاكی نه یزانی له چ كاتیکه وه ورده ورده سۆمای چاوانی له دهست چوو، ته نانه ت له سالا هکانى كۆتایى ته مه ندا، كه ئیتر نهیده توانی له سهر جیگای خۆی بیته خواری، وا ده هاته بهرچاو كه ته نیا زه بری پیری و داكه وتن ئه وى له پى خستوه _ هیچ كهس ته نانه ت به خه یالیشیدا نه ده هات كه ئه و كویر بووه. بۆخۆی پیتش له دایك بوونی خۆزى ئاركاندۆ زانیبووی. له پیتشدا وایده زانی لاوازییه كه زوو ده روا و به دزییه وه شه ربه تی كه دووی ده خواریده وه و ههنگوینی ده چاوان ده كیشا. به لام به زوویى بۆی دهركه وت چاره نییه و له تاریكیدا نوقم ده بی، به جۆریك كه هه رگیز داهیتانی كارها به دروستی تینه گه یشت، چونكه كاتیک هه ولین چرای كارها بیان به ماله وه پتوه ند دا، ته نیا رووناكاییه كى كه مرهنگى بینى. له و باره وه له گه ل كهس قسه ی نه كرد، چونكه ئه گه ر زانیبايان هه موو فاتحایان بۆ ده خویتند. له بیده نگیدا، هه موو بیرى خۆی كۆكرده وه هه تا بتوانى مه ودای شتومه ك و دهنگى خه لك فیر بى و ، بتوانى ئه وه ی كه ئاوى مروارى ریگه ی پى نه ده دا، به هۆشى خۆی ببینی و دواپی یارمه تی چاوه روا نه كراوى بۆنى دۆزییه وه، كه له تاریكاییدا خۆن به هیزىكى رووتتر له بارستایى و رهنگ نیشان ده دا و سه ره نجام ئه وى له داننان به ته سلیم رزگار كرد. له تاریكانى ژووردا دهیتوانی ده رزی پتوه كا و جیگه دوگمه بدرویته وه، ده یزانی شیر چ كاتیک ده كولى، شویتى هه ر شتیكى وه ها به دلتیاییه وه فیر بوو، كه كاتى وا هه بوو خۆشى له یادى ده چوو كویر بووه. جاریكیان فیرناندا ئالقه ی ماره پی خۆی گوم كرد و، بۆ دۆزینه وه ی هه موو ماله وه ی سه روژیر كرد، ئۆرسۆلا ئالقه كه ی له ژوورى مندا له كان له سهر تا قه دۆزییه وه. زۆر ساكار بوو، هه روا كه خه لكى ديكه له ماله وه هاتووچۆیان بوو، ئۆرسۆلا به چوار هه ستى خۆی گوئ قولاغ بوو نه وه ك له نه كاو خافلگیرى بكه ن و ، دواى ماوه یك زانى كه سانى ماله وه هه ر كامه یان، بى ئه وه ی خۆیان بزائن هه موو رۆژى به ریره ویکدا ده رۆن و هه ر ئه و كار هه موو رۆژى دووپات ده كه نه وه و، ته نانه ت له سهر و

سەد سأل ته نيايى .....

عادهتى ديارىكراویش وشهكانى ههميشهئى دهلینهوه، له ئهجامدا، كاتىك ههمان عادهتيان دووباره نهدهكردهوه و دهيانگۆرى ، وهك ئهوه وابوو شتيكيان ون كرديى. له بهر ئهوه كاتىك هات و هاواری فيراناندای بيست كه ئالقهئى خۆى گوم كردووه، به بيريدا هات كه تهنيا كردهوهئى نااسايى ئه و رۆژه، وهك شهوى پيشوو، له بهر ئهوهئى ساسينكى له پىخهفهكانى خۆيدا رشتبوو، له بهر با ههلهخستنى دۆشهكى مندالهكان بووه. له بهر ئهوه كه له كاتى ههلهخستنى دۆشهكهكاندا مندالهكان ئاماده بوون، ئۆرسۆلا به بيريدا هات كه فيراناندا ئالقهكهئى خۆى له تهنيا جيگايهك داناووه كه دهستى منالانى وئ پيرانهگا: له سهر تاقه. فيراناندا بهپىچهوانه، به خۆپايى بۆ دۆزينهوهئى ئالقهكهئى، له ريرهوى كارى رۆژانهيدا گهراپوو، به بئى ئهوهئى بزاني بۆ شتى ون بوو نابئى له شوئىنى كارى عادهتى رۆژانه بگهري و ههر بۆيهشه دۆزينهوهئى ئه و شتانه هينده گرانه.

گهورهكردنى خۆزئى ئاركاديۆ، يارمهتیی ئۆرسۆلاى دا ههتا ئاگايى له وردترين گۆرانهكانى مالهوه، كه كهساسى هينهر بوو، بئى. ههر كه دهيزانى ئامارانتا له ژوورى خهوه و خهريكه لىباس دهبهه پيكرى پيروزان دهكا، وايدهنواند كه جياوازي رهنهكان فيرى منالهكان دهكا و پئى دهوت: "باشه راوهسته بزاني، بلئى بزاني لىباسى سان رافائيل چ رهنهگيكه؟" و ههروهها منالهكه ههوالئىكى پئى دهكا كه چاوهكانى لىيان ههشار دهكا و زۆر پيش ئهوهئى بينيريه قوتابخانهئى فهقييان ئۆرسۆلا توانيوى به دهست ليدان له پارچهئى جلى پيروزهكان رهنهكى جۆراجۆرى ئهوان بزاني. جارى واش ههبوو رووداوى چاوهروان نهكراو دههاته پيش. رۆژنيك دواى نيوهپۆ، ئامارانتا له ههيوانى گوله بگۆنياكان دا دانيشتبوو و گولدهوژيى دهكرد، ئۆرسۆلا تئى ههلهنگوت.

ئامارانتا نارهزايى دهبري كه: "تۆخوا ئاگات له خۆ بئى، بۆچى چاو له بهر پيئت ناكهئى؟"

ئۆرسۆلا وتى: "تاوانى تۆيه، له جيگايهك دانيشتووى كه نابئى دابنيشى." ئه و كاره بۆخۆى راستيهك بوو. له و رۆژهوه شتيكى بۆ دهركهوت كه ههرگيز كهسينكى ديكه نهيزانيوو. ئهويش ئهوه بوو، كه به تپههريبوونى

سەد سأل ته نیایی .....

سأل، رۆژ به شیوهی هەست پێتەکراو جیگا دەگۆڕی و کەسانیکی کە لە سەر هەیوان دادەنیشان، ناچارن، بە بێ ئەوهی ئاگیان لێ بێ، ورده ورده شویتهی خۆیان بگۆڕن. لەوه بەدوا هەر ئەوهنده بەس بوو ئۆرسۆلا تاریخی رۆژهکە لە یاد بایه، هەتا بزانی ئاماراتا بەراستی لە کوێ دانیشتووه. لەرزی دەستەکانی رۆژبەرۆژۆژ ئاشکراتر دەبوو و، قورسای پێتەکانی لە توانا بەدەر بوون، بەو حالەش هەیکەلی گچکە لە یەک ئاندا لە هەموو شویتیک دەبینرا. بە مەزنده گەشتبووه چالاکی و زیرەکی ئەو کاتە کە بەتەنیایی تەواوی گرانی باری مالهە لە سە شان بوو و، ئەو کات لە تەنیایی کارتیتهکراوی دارزان دا هەروا کە رووداوهکانی بێ بایهخی بنەماله بەسەر دەکردهوه. بۆ هەوێن جار، بە ئاشکرا، راستیگەلیکی بۆ دەرکەوت کە ژیا نی پەر لە ئەرکی رابردوو نەیانەشتبوو ئەوانە بزانی. لە کاتێکدا کە خۆز ئارکادیۆیان بۆ ناردنی مەدرەسە فەقیان ئاماده دەکرد. ژیا نی خۆی لەو مالهەدا لە سەرەتای دروستبوونی ماکوئندۆ وەها بەوردی و بەدریژی وەرد دایهوه، کە باوهری سەبارەت بە نەوهکانی دوا یی بەتەواوی گۆرا.

بۆی دەرکەوت کە سەرھەنگ ئۆرلیانو بویندیا، بە پێچەوانە ی بۆچوونی پێشووی، خۆشەویستی خۆی بەرامبەر بە بنەماله لە بەر ئەوه لە دەست نەداوه کە شەپ ئەوی کردۆتە کابرایەکی بێهەست و توورە، بە لکو ئەو هەر لە سەرەتاوه کەسی خۆش نەویستووه، بە هاوسەرەکە ی ریمیدیۆسیشەوه، نە ئەو ژنە زۆرە یەک شەوانە ی کە بە سەر ژیا نییدا تیپەر ببوون و، نە تەنانەت کۆرەکانی. هەستی کرد کە ئەو بە پێچەوانە ی باوهری گشتی، بۆ وەدەستەپێانی ئێدە ی خۆی ئەو شەپانە ی نەکردووه و، دیسان بە پێچەوانە ی باوهری گشتی، بۆ سەرکەوتینش لە بەر ماندوو بوون چاوپۆشی نەکردووه، بە لکو تەنیا بە هۆیک، کە ئەو ئاماده بوو گیانی خۆی لە پێتاو دا بەخت بکا، پیاویکە کە هەر ناتوانی کەسی خۆش بوێ. شەویک ئەوکاتە ئەوی لە زگدا بوو، گوێی لە دەنگی گریان ئەو بوو. دەنگی گریان ئەوهنده بەهینز و ئاشکرا بوو کە خۆز ئەرکادۆ بویندیا لە تەنیشتی بەخەبەر هات و بەو بیرە کە منالەکیان لەو کەسانە یە کە دەنگیان

سەد سال تەنبايى .....

لە نۆ زگى دايكىشەو دەبىسرئ، بەلام بۇخۆى، بە پىچەوانەى ھەمووان بە دلبايى ئەو كە ئەو نالە درىژە ھەولەن نىشانەى بە كلكى بە سامى بەراز، لە ترسان لەرزى و لە بەر خوا پارايەو مەنەكەى لە نۆ زگىدا بكوژئ و، ئىستا لە كاتى پىرىدا تىدەگەيشت و دووپاتى دەكرەو كە گريانى مەنەلە زگى دايكىدا، راگەياندى دەنگى ئەوپەرى ژيان يان بوون بە پىغەمبەرنىيە، بەلكو تەنبا نىشانەى ھەلە ھەلەگى نەبوونى پىوانەى ئەوينە. كاتىك بايەخى كورەكەى ھاتە خوارئ، لە پىر ھەستى بە دلسۆزىيەك كرد كە پىنى قەرزدار بوو. ئامارانتا، بە پىچەوانە بە دلى ھەك بەردى، كە ئەوى دەخستە ترسەو و تالى پەستواوى ژيانى لەویش تال كەردبوو، لەو ئەزموونە كۆتايىدا بە شىوہى دلسۆزترین ژن ھاتەدەرى. ئۆرسۆلا، لەژىر تىشكى پىر لە بەزەيى تىگەيشت، ئەو ئازارە سەمكارانەى كە ئامارانتا دابوويە پىترۆكرىسى، بە پىچەوانەى باوہرى گشتى لە بەر ئىرادەيەكى تۆلەستىنانە نەبوو، ھەروەك ئازاردانى وردەوردەى سەرھەنگ خرىنلەدۆ ماركىزىش ديسان بە پىچەوانەى باوہرى گشتى، لە گرژى ئەوہو سەرچاوەى نەدەگرت، بەلكو ھەر دوو رووداوە، خەباتىكى كوشندە لە نىوان ئەوينى بى كۆتايى و سامىكى لە شكان نەھاتوو بوو و، لەو خەباتەدا ترسىكى غەيرە مەنتقى، كە ئامارانتا ھەمىشە لە دلى خۆيدا ھەستى پىكرەدبوو، سەرکەوتبوو. لەو دەورەدا بوو كە ئۆرسۆلا جارىكى دى ناوى رىبىكاى بە سەر زماندا ھات. بە ھەبىرھىتانەوہى يادى ئەو، خۆشەويستىيەكى قەدىمى لە ژىر پەژارەيەكى كۆنە سال بە پىھەلدانىكى لەنەكاو ھاتەدەرى. تىگەيشت كە تەنبا رىبىكا، كە شىرى ئەوى خواردبوو و خۆلى زەوى و گىچى ديوارى خواردبوو. كەسەيك كە لە رەگەكانىدا لە جياتى خويىنى ئەو، خويىنى نەناسراوى دوو نەناسراوى پىدا دەرىشت، كە ئىسقانەكانيان ئىستاش لە نۆ گۆردا تەقە تەقيان دەھات.

رىبىكا بە دلىكى بى قەرار و، رىبىكايەك كە ھەرگىز تىرى نەدەخوارد، تەنبا كەسەيك بوو كە ئەو ورەيەى ھەبوو ئۆرسۆلا بۆ نەسلى خۆى خوازيارى بوو. بە قەراخ ديواراندا دەرىشت و دەيگوت: "رىبىكا چەندە زالمەنە لەگەلت جوولەينەوہ!"

سەد سال تەنبايى .....

لە مالهۆه پيئانوابوو قسان دەبزرکيئي _ بەتاييه تي لهو کاتهوه که دهستی راستی خۆی وهک جوبرائيل هه‌لدیتا و به رینگادا ده‌پۆشت. به‌وحاله‌ش فیرناندا بۆی ده‌رکه‌وت له سییه‌ری ئه‌و بزرگانده‌ی ئه‌وا هه‌تاوینکی رووناکیینی شاراوته‌وه، چونکه ئۆرسۆلا به بی بچووکتین گومان ده‌یتوانی بلی له ماوه‌ی سالیکدا چه‌ند بۆ ماله‌وه خه‌رج کراوه.

ئاماراتاش هه‌ر ئه‌و باوه‌رپی سه‌باره‌ت به‌و بۆ په‌یدا ببوو، چونکه رۆژیک دایکی له ئاشپه‌زخانه له مه‌نجه‌لی ئاشی وه‌رده‌دا، که له نه‌کاو به بی ئه‌وه‌ی بزانی ئه‌وان گوپی لی راده‌گرن وتی؛ ئاشی "چیشته" گه‌نمه‌شامی که له هه‌وه‌لین کاولیه‌کانیان کړیبوو و، پیش ئه‌وه زهمانه‌ی خۆزئ ئارکادۆ شینت و پینچ جار ده‌وری دنیا بدا، ون ببوو. له مالی پیلار تیرنیرا، که نیزیکه‌ی سەد سال له ته‌مه‌نی راده‌برئ، ساخ و سه‌لیم ماوه‌ته‌وه، هه‌ر چه‌ند قه‌له‌ویی له‌راده‌به‌ده‌ری مندا‌لان ده‌ترسیتی، هه‌روه‌ک زهمانیک قاقای پینکه‌نینی کۆتری ده‌ترساندن. ئاماراتا له‌و بۆچوونه راسته‌ی ئۆرسۆلا سه‌ری سوپ نه‌ما. ئیستا به تاقیکردنه‌وه بۆی ده‌رکه‌وتبوو که هۆشی ته‌مه‌نی پیری، زۆر چاکتر له فالی وه‌ره‌ق، هه‌موو شتیک پیشبینی ده‌کا.

له‌گه‌ل هه‌مووی ئه‌وانه‌دا، کاتیک ئۆرسۆلا بۆی ده‌رکه‌وت ماوه‌ی نه‌بووه خۆزئ ئارکادیۆ به مه‌یلی خۆی په‌روه‌رده بکا، خۆی دایه ده‌ستی چاره‌نوس، هه‌ر کات تیده‌کۆشا، ئه‌و شته‌ی ده‌روون بینی رووتتر له راستی پیشانی ده‌دا به چاو بینی، تووشی هه‌له‌ ده‌بوو. رۆژیکیان به‌یانی. ده‌واتی مه‌ره‌که‌بی به‌و خه‌یاله‌ی گولاه، به سه‌ر مندا‌لیدا کرد. له پیداکرتنی بۆ به‌شداری له هه‌ر بابه‌تیکدا، ئه‌وه‌نده پای له‌و به‌ر و ئه‌وبه‌ری که‌وت که له خۆی جاپز بوو، کۆشا خۆی له ده‌ست ئه‌و سییه‌ره دل‌په‌قانه، که ئه‌ویان له داوی خۆیان ده‌پینچا، رزگار بکا و ئه‌و کات بوو که به میشکیدا هات به‌ملاو ئه‌ولادا که‌وتنی هه‌وه‌لین سه‌رکه‌وتنی دارزان و تاریکایی نییه و ته‌نیا هه‌له‌ی زهمانه. بیری کرده‌وه که له رابردوودا خوداوه‌ند وه‌ک تورکان فیلی له پیاوانی سال و مانگیدا نه‌ده‌کرد و، وه‌زع جۆریکی دیکه بوو. ئیستا نه‌ته‌ینا مناله‌کان خیراتر گه‌وره ده‌بوون، به‌لکو هه‌ستیش له راده‌یه‌کی توندتر له جاران گه‌شه‌ی ده‌کرد. هینشتا زۆر له به‌رزبوونه‌وه‌ی له‌ش و رووحی

سەد سالى تەنبايى .....

رېمىدىيۇسى جوانكىلە بۇ ئاسمان تېنەپەرىپىو، كە فېرناندادى بى ھەمىشە بە بۆلەبۆل، لېرە و لەوى دەيگوت بۆچى مەلەفەكانى بۇ ئاسمان بىردوۋە، ھىشتا لاشەى ئۇرلىانۇكان لە گۆردا سارد نەببۆۋە، كە ئۇرلىانۇزى دوۋەم مالى چىراخان كىرد و كۆمەلىك مۇسىقارى ئۆكۆردىۋىنى مەستى ھىتانه ئەۋى، كە ھەموۋىان ھەتا گەروۋىان شامپانىيان خواردەۋە. راست ۋەك ئەۋە لە جياتى مرزۇف كۆمەلىك سەگ تۇپى بىن. دەرەت چارەنۋوس دەۋايە ئەۋ شىتخانەى كە ئەۋ بەۋ خويىنى دل خواردەۋە و، ئاۋنەباتى شىرىنىنى لەشىۋەى ئاۋەلى بچكۆلە پىكەۋەى نابو. بېيتە كۆمايەك زېلى خراپە. ئۆرسۇلا، لەۋ ھالەدا كە خۇزى ئاركادىۋى ئامادە دەرەك، بېرى لەۋ شتانه دەرەدەۋە و لە خۇى دەپرسى: "باشتر نەبوو رۇبىبا و لە گۆرى خۇيدا راكشاپا و رىگاي دابا گلى ۋەسەرەكەون، بە بى ترس لە خۋاي دەپرسى ئايا بەراستى وا بىر دەكاتەۋە كە دروستكراۋەكانى لە ئاسن دروست كراون، تا بەرگەى ئەۋ ھەموو دەرە و بەدبەختىيە بگرن. ئەۋ پىرسىارە دوۋقات گىزى كىرد و ھەستى دەرەك زۆر بەتوندى دەپەۋى ۋەك بېگەنەيەك دەست بە جىنۇدان بكا و سەرەنجام تەنبا بۇ ئانكىش بى شۆرش بكا. ئانكى كە زۆر جار ئاۋاتى بۇ خواستبوو و، ھەموو جارى بە دۋاي خىستبوۋە، سەرەنجام دەستى لە تەسلىمبوون ھەلگىرت و جارىك بە دلنىكى خۇش پىسايى بە ھەموو شىتىكدا كىرد، كىۋە بى پسانەۋەكانى جىنۋى، كە بە دىرژايى سەدەيەك رايگرتبوون، لە دللى خۇى ۋەدەرنان.

ھاۋارى كىرد: "ئادەى پىسايى!"

ئامارانتا كە جەكانى لە نىۋ سىندۋوق دەنان، وايزانى دوۋپشك پىۋەى داۋە بە ترسەۋە پىرسى: "لە كويىيە؟"

چى؟

ئامارانتا وتى: "جانەۋەر."

ئۆرسۇلا بە ئەنگۈست ئامازەى بۇ دللى خۇى كىرد.

وتى: "ئەۋەتا."

رۇزى پىنج شەممە سەعاتى دوۋى دۋانىۋەرۋىيە، خۇزى ئاركادۋ بە مەبەستى چۈۋنە مەدرەسەى فەقىيان ئەۋىنى بەجى ھىشت. ئۆرسۇلا

سەد سأل ته نیاپی .....

هه‌میشه ئه‌وی به‌ جۆریک ده‌هاته‌وه‌ یاد که له‌ ده‌می مآلئاواییدا به‌بیریدا هاتبوو: هه‌ر له‌و کاته‌شدا لیبراو، به‌ بئ ئه‌وه‌ی فرمیسیک بریژی، دروست هه‌ر به‌و شیوه‌ی که‌ فیری کردبوو، شه‌لآلی ئاره‌قه‌ی گه‌رمای کۆت و شه‌لۆاری مه‌خمه‌ری سه‌وزی دوگمه‌یی و فۆکلکی ئاهار لیبراو و به‌ یه‌خه‌وه‌، ژووری نه‌هارخۆری بۆن گرتوو به‌ عه‌تری گولآو که‌ ئۆرسۆلا به‌ سه‌ریدا کردبوو هه‌تا بتوانی شوین پینی له‌ ماله‌وه‌دا بدۆزیته‌وه‌ به‌جی هیشت. له‌ سه‌ر میزی نانی نیوه‌پۆی مالاوایی هه‌موویان به‌ قسه‌ی خۆش به‌ریان له‌ ناره‌حه‌تی خۆیان گرت و، به‌ شه‌وقیکی رواله‌تی گوئیان دایه‌ وته‌کانی قه‌شه‌ئەتۆنیۆ ئیزابیل. به‌لام کاتیک ده‌ستیان دایه‌ سندووقی ئاسته‌رمه‌خمه‌ر. که‌ قفلی زیوی لیبراوون و، هه‌لیان هینا، هه‌موو لایان وابوو تابووتیک له‌ ماله‌وه‌ ده‌به‌نه‌ ده‌ره‌وه‌.

ته‌نیا که‌سیکی ئاماده‌ نه‌بوو له‌ رێپه‌رسمی مآلئاواییدا به‌شداری بکا. سه‌ره‌نگ ئۆرلیانو بویندیا بوو.

به‌ بۆله‌بۆل له‌ بن لیوانه‌وه‌ وتی: "هه‌ر ئه‌وه‌مان که‌م بوو. پاپایه‌ک!" سئ مانگ دواتر فیرناندا و ئامارانتا مه‌مه‌یان برده‌ مه‌درسه‌ و به‌ کلاوسینگه‌وه‌ گه‌رانه‌وه‌، که‌ جیگای پیاوێ گرته‌وه‌. له‌و کاته‌دا بوو ئامارانتا ده‌ستی کرد به‌ کفن‌دۆزی خۆی. تایی مۆز نیشتبۆوه‌، خه‌لکی قه‌دیمی ماکوئندۆ که‌ ده‌یانبینی تازه‌هاتوه‌کانی بیانی ئه‌وانیان وه‌پاش داوه‌. جار له‌ جار زۆرتر خۆیان ده‌کوئا ده‌ستیان له‌ شوینیک گیر که‌ن. به‌لام هه‌ر چۆنی بئ له‌ فکری ئه‌وه‌دا، که‌ له‌ خنکان رزگاریان بووه‌، خه‌یالیان راحت ده‌بوو. له‌ ماله‌وه‌ بانگه‌یشتنی شام و نه‌هاران هه‌روا به‌رده‌وام بوو، عاده‌ته‌ کۆنه‌کان ته‌نیا جه‌ند سأل دواي رۆیشتنی شه‌ریکه‌ی مۆز له‌وئ که‌وتنه‌وه‌ سه‌ر دۆخی ئاسایی خۆیان. هه‌ر چۆنی بئ، له‌ به‌ر ئه‌وه‌ی فیرناندا کاروباری ماله‌وه‌ی به‌ده‌سته‌وه‌ گرتبوو، له‌ رێپه‌رسمی میوانداریدا گۆرانیکی بنه‌ره‌تی پیک هات. ئۆرسۆلا له‌ تاریکییدا نوقم ده‌بوو و ئامارانتاش خه‌ریکی دروونی کفنی خۆی بوو، له‌و باره‌وه‌ شاژنی تازه‌هاتووی پێشوو، ده‌سه‌لاتی ئه‌وه‌ی هه‌بوو، خۆی میوانه‌کان هه‌لبژێری و بریاری سه‌ختگیرانه‌، که‌ له‌ دایک و باوکی فیر ببوو، به‌ سه‌ریاندا به‌سه‌پینن. له‌ شاریکی به‌ هۆی بوونی چه‌ند

سەد سالى تەنبايى .....

بىگانه يەكەو تىشكابوو، كە سامانى باھىتاويان بە بادا دەدا، رەفتارى توندى
 فېرناندا ئىعتبارى مالەوھى تەواو ھىتابوو خوارى. لە روانگەى ئەوھو
 خەلگى نەجىب و چاك كەسانىك بوون، كە لەگەل شەرىكەى مۆز
 پىوھندىيان نەبوو. تەنانتە خۆزى ئاركادىۆى دووھەم، بەرەى مېردەكەى
 قوربانىي ئەو بى فەرق و جىاوازيە بوو، چونكە لە سەرەتاي ھەلچوونى
 رۆژەكانى ھەوھەو، ديسان كەلەشېرە شەركەرە جوانەكانى خۆى فرۆشت
 و لە شىركەتى مۆزدا ھەك دەمراست دەستى بەكار كرد.
 فېرناندا وتى: "ھەتا كاتىك ئەو نەخۆشى گروپىيى بيانىيەكانى ھەيە، ھەقى
 نىيە پى بنىتە ئەو مالە."

دەستووراتى بى ئەولاو ئەولاي مالەوھ ئەوھندە پەژارەھىنەر بوو، كە
 ئۆرلىانۆى دووھەم مالى پىترا كۆتىسى پى لە مالى خۆيان باشتەر بوو، لە
 پىشەوھ بەويانووھ كە ميوانەكانى دەبنە ھۆى زەحمەتى فېرناندا،
 ميواندارىيەكانى خۆى لەوئ دامەزراند و ئەو جار بە بەھانەى ئەوھ كە
 ھەيوانەكان بەرەكەتيان لى بېراوھ، تەويلە و كاودانى بۆ ئەوئ گواستەوھ.
 سەرەنجام بەويانووھ كە مالى گراووبەكەى فېنكترە دەفتەرى كارىشى بىردە
 ئەوئ، كاتىك فېرناندا تىگەيشت كە بە بى ئەوھى مېردەكەى مەدبى بۆتە
 بىوھژن، ئىدى درەنگ ببوو بۆ ئەوھى وەزەكەى بگىرپتەوھ سەر دۆخى
 ھەوھەلئ. ئاۆرلىانۆى دووھەم زۆر بە كەمى لە مالەوھ نانى دەخوارد، ھاتنى
 بۆ مالەوھش تەنيا بۆ نووستنى لەگەل ژنەكەى، كەسى فرىو نەدەدا.

شەويكىان ھەتا رۆژ لە باوھشى پىترا كۆتىسدا مايەوھ و بە پىچەوانەى
 چاوھپوانىي، فېرناندا لە بەر ئەو بى موبالائىيە نە سەرکۆنەى كرد و نە
 تۆرانىكى لە خۆى نیشان دا. تەنيا ھەر ئەو رۆژە، دوو سەندووق شتومەكى
 ئەوئ ناردە مالى گراووبەكەى. سەندووقەكانى بەپۆژى رووناك ناردن و،
 دەستوورى دا بە نىوھراستى شەقاماندا بيانبەن، ھەتا ھەموو كەس بيانىيىن،
 دلىيا بوو كە مېردى لاپىي تواناي ئەو رىسوايىيە نابى و سەرشۆرانە
 دەگەرپتەوھ ئاغەلئ. بەلام ئەو كەردەوھ قارەمانانەيە، جارىكى دىكە
 سەلماندى كە فېرناندا نەتەنيا شارەزاي ئەخلاقي مېردەكەى نەبوو، بەلكو
 شارەزاي رووحىيەتى خەلكىكىش، كە بچووكتىن وىچوونيان ھەك خەلكى

سەد سالى تەنبايى .....

ئەو ناچى، نىيە، چونكى ھەر كەسنىڭ بىردىن سىندووقەكانى دەدى دەيوت: "ئەو ئەوپەيى داستانىگە كە ورد و درشتى لە بەر چاوى كەس شاراوە نەبوو، ئۆرلىانۆي دووھەم ئەو ئازادىيەي بە ميوانداریيەكى سى رۆژە جىژن گرت. لەو حالەدا كە فۆرناندا لە جلو بەرگى درىژ و رەنگ ماتىدا و بە گەردنبەندە كۆنەكان و غروورى بى جى، لە لاويەتى دوور دەكەوتەو، وا دەھاتە بەرچاوى كە ماشووقەكەي بە لاويەتییەكى تازەدا دەپشكوئ. كراسى ئاورىشمى سىروشتى رەنگاورەنگى دەبەرد دەكردن و چاوەكانى بە ئاورى تۆلە وەك چاوى بەور دەدرەوشان. ئۆرلىانۆي دووھەم وەك سالىەكانى ھەولەي لاوى بۆو بە ھى ئەو تەواو وەك پىشور، زەمانىك كە پىترا كۆتىس ئاشقى ئەو نەبوو، بەلام، چونكى لەگەل ھەردووكيان دەنووست، ئەوى لەگەل برا دووانەكەي لى تىكچووبوو، و شوكرى خاوى دەكرد كە خوا پىاويكى داوھتى دەتوانى بە قەد دوو پىاوان ئەویندارى بكە. ئەو ھەوھە تىركراوہ ئەوھندە زۆر بوو، كە زۆر جارەن كاتىك لە سەر مېزى نان خوارەن بوون، چاويان لە چاوى يەكەر دەبېرى و بە بى ئەوھى وشەيەكان لە زارى بىتەدەر، سەرى دەورىيەكانيان دادەپۆشى و دەچوونە ژوورى نووستن. ھەتا لەوئەلە برسان و لە ئەویندارى بمرن. ئۆرلىانۆي دووھەم، لەو شتانەي كە چەند جار لە چاويكەوتنى بە دزىي خۆيدا لە ژوورى ژنە فەرانسىيەكان بىنيبووى، ئىلھامى وەرگرت، تەختى نووستىكى بۆ پىترا كۆتىس كرى، كە دەوران دەورى وەك تەختى كەشيشان پەردەي ھەبوو، پەردەي مەخمەرى لە پەنجەرەكان دا و تاقي ژوورەكە و سەرانسەرى ديوارەكانى بە ئاوينەي گەورەي كرىستال داپۆشىن. لە ھەمىشە دەست بلاتر بوو و، ھەزىشى بە ميوانداری لە زيادى دابوو، بەو قەتارەي كە ھەموو رۆژ سەعاتى يازدە دەھات، سىندووق سىندووق كۆنیاك و شامپانى بۆ دەھات و، ھەروا كە لە ئىزگەي قەتار بەرەو مال دەبۆو، ھەر كەسى لە سەر رىگاۋە دىبا، لە خۇبى و بىگانە و ئاشنا و كەسانىك كە دوايە لەگەلەيان دەبوو بە ئاشنا، ھەموويانى بە بى لەبەر چاۋگرتنى ھىچ جىاۋازىيەكى چىنايەتى بۆ بەشدارى لە ميوانداریيەكى چاۋەرۋاننەكراو بەدووى خۆيدا دەھىتاۋە. تەنانت ئاغاي براۋنىش، كە تەنيا

سەد سالى تەنبايى .....

بە يەك زىمانى بېگانە قىسەى دەکرد، فرىوى ئۇرلىانۇى دووهەمى خوارد و، چەندىن چار لە مالى پىترا كۆتىس مەستىى كرد و سەگە دېندە ئالمانىيەكانى كە بۇ ھەر شوپىنىك دەپۆىشت لەگەل خۇى دەبىردن، بە ئاھەنگى تىكساسى، كە لەگەل ئۆكۆردىيۇن دەىگوت، لەگەل خۇى وەسەماى ھىتابوون.

ئۇرلىانۇى دووهەم لە جەنگەى مىواندارىدا ھاوارى دەکرد: "گاجووتەكان، لىك جوئ بىنەو، ژيان كورتە."

لە ھەمىشە زۆرتەر ھەستى بە خۆشبەختى دەکرد، خۆشەوېستى لە ھەموو كاتىك پتر بېوو و، گاوگۆلەكەى لە ھەموو كاتىك زۆرتەر زاوزوويان دەکرد. بۇ مىواندارىيە بى ئەژمارەكانى ئەوئەندە گا و بەراز و مرىشكىان سەربرى، ھەوشە بە خوئىن قوپاوى بوو و رەش ھەلگەرا. ئەوئەندەيان ئىسك و ورگ و رىخۆلە فرى دا، ھەوشە بوو بە قوولگەى زېلدان و، بەدايمە دىنامىتيان تىدا دەتەقاند بۇ ئەوئەى خەرتەلان چاوى مىوانان نەكۆلن. ئۇرلىانۇى دووهەم بوو بە پىاويكى قەلەو و دەموچاو سوور و كىسەلىكى بەھەيەت، كە ئىشتىباى تەنبا لەگەل ئىشتىباى خۆزى ئاركادۆ بەراورد دەكرا، ئەو كاتەى كە لە دەقەرى دەورى دونبا گەرابزۆھ، ناوبانگى نەوسنىى بى سنوور و ئەبلەخەرجىيە گەرەكان و مىواندارىيە بى وىتەكانى، سنوورى زەلئى تىپەراند و سەرنجى زگپەرستەكانى ھەموو كەنارى بۇ لای خۇى راكىشا. زۆرخۆرە بەناوبانگەكانى ھەموو لایەك رژانە ئەوئ، ھەتا لە مل بەملەى تواناىى و خۇراگرى لە زۆر خۆرىدا، كە لە مالى پىترا كۆتىس دەرازايەو، بەشدارى بكەن. ئۇرلىانۇى دووهەم پلەى زۆرخۆرىى لە شكاننەھاتووى، ھەتا شەممەى بىقەپ، كە كامىلا ساگاستومە^۱ گەىشتە ئەوئ، پاراستبوو. كامىلا ژنىكى قەلەو بوو كە لە سەرانسەرى ولاتدا بە "قىلى مى" بەناوبانگ بوو. ململانەى ئەوان ھەتا بەرەبەيانى رۆژى سى شەممە درىژەى كىشا. لە بىست و چوار سەعاتى ھەولەدا، ئۇرلىانۇى دووهەم بە خواردنى گوپلىكىك لەگەل پەتاتە و مۆزى سوورەوھەكراو و خواردنەوئەى سندووق و نىويك شامپانى، باوهرى تەواوى بە سەرکەوتنى خۇى ھەبوو، خۇى بە دل

^۱ - CamilaSagastame

سەد سأل ته نیایی .....

زیندووتر و بەشەو قتر لە حەریفە کە ی دە زانی، حەریفێک کە هیچ نیکە رانییەکی نەبوو و، بە پەرۆڵەت تەنیا کاری بەس ئەو کارە بوو و وا دەهاتە بەرچاوی زۆر بەو خەڵکە دڵخۆش نییە، کە هێرشیان بۆ ئەو ماله هیناوه. هەروا کە ئۆرلیانۆی دوو هەم نیکە رانی سەرکەوتن بوو و پارووی گەورە ی دەخوارد، "فیلی مئ" گۆشتی بە هونەر مەندی و لەباری نەشتەرگەرێک دەبێ و، بە بئ هیچ پەلە یەک و بە جوانی لە زاری دەنا. هەر چەند ژنیکی زل کە تە بوو، بە لام جوانی ژنانە بە سەر ئەو پەیکەرە گەورە یدا زāl بوو. دەموچاویکی لەبار و دەست و پەنجە یەکی جوان و زەریفی هەبوو، ئەو هەندە دلفین بوو کە ئۆرلیانۆی دوو هەم کاتیک ژنە هاتە ژووری لە بن لیوانە وە وتی، خۆزگە لە جیاتی سەرمیژ، لە سەر تەختی خەوتن مەملانی کرابا، کاتیک حەریفە کە نیوگۆیلکیکی بە لە بەرچاوی گرتنی باشترین دابی نان خواردن خوارد، ئەو بە دڵە وە وتی کە ئەو فیله مییه زەریف و دلفین و تیزنە خۆرە ژنیکی لە بەر دلانە. بە هەڵدا نەچوو بوو، ئەو راس تە نەبوو کە "فیلی مئ" ئیسک شکینە، ئەو گاخور، یان ژنە ریشداریکی سیرکی یۆنانیەکان نەبوو، بە پێوە بەری قوتابخانە یەکی گۆرانی بوو. کاتیک ببوو بە دایکیکی بە پیزی بنە ماله، لەو رێگایە وە کە باشترین شیوە ی نان خواردن فییری ماله کانی بکا، فییری ئەو هونەرە ببوو. نانخواردن نەک بە خاتری هاندانی ئاسایی ئیش تیا، بە لکو لە بەر ئاسوودە یی تەواوی رووحی، تیۆری ئەو بوو کە بە کۆردە وەش سەلماند بووی. لە بەر ئەو بنە مایە بوو کە کە سینک و یژدانی لە هەموو باریکە وە راحت بئ، دەتوانی بئ راوەستان هەتا ماندوو دەبئ، خواردن بخا. ئەگەر هونەرستانی موسیقا و مالی خۆی بە جئ هیشتبوو هەتا لە گەل کە سینک کینەرکی بکا، کە نیوبانگی زۆرخۆری لە سەر انسەری ولاتدا دەنگی دابۆو، تەنیا لە بەر هۆیەکانی ئەخلاق بوو، نەک لە بەر هەوا و هەوەس. لە دەقیقە ی هەوە لە وە، کە چاوی بە ئۆرلیانۆی دوو هەم کەوت، زانیی ئەو تیدە شکئ، نەک لە بەر ورگ، بە لکو لە بەر ئەخلاق. لە کۆتایی شەوی هەوە لدا، هەر بەو جۆرە کە "فیلی مئ" بە وەرە وە درێژە ی بە خواردن دەدا، ئۆرلیانۆی دوو هەم خۆی بە قسە و پیکە نینی لە پادە بە دەر ماندوو دەکرد.

سەد سأل ته نيايى .....

چوار سەعات نووستن، كاتىك لە خەو ھەستان ھەركامەيان ئاوى چل دانە پرتەقال و ھەشت لىتر قاوھ و سى دانە ھىلكەيان بە كالى خوارد. لە سەرەتاي رۆژى دووھەم، دواى ئەوھى چەندىن سەعات بى خەوييان چىشت و دواى ئەوھى دوو بەر بەراز و دەستەمۆزىك و چوار سىندووق شامپانپايان ھەللووشى، "قىلى مى" كەوتە ئەو بىرە كە رەنگە ئۆرليانۆى دووھەم بە بى ئەوھى خۆى بزائى، رىگايەكى كە ئەو دايھىتابوو دۆزىوھەتيبەوھ، كەوابوو حەرىفەكەى لەوھى ئەو بىرى لىدەكردەوھ زۆر سامناكر بوو. بەو حالەشەوھ كاتىك پىترا كۆتيس دوو قەلەموونى سوورەوھەكراوى ھىتا سەر مەزەكە، ئۆرليانۆى دووھەم ھەستى بە تىرى دەكرد. "قىلى مى" وتى: "تەگەر ناتوانى چىدى مەخۆ، بە يەكەوھ بەرامبەر دەبين."

ئەوھى لە ناخى دلەوھ دەوت، چونكە دەيزانى ئەگەر حەرىفى بە كوشتن بدا، ئەو كات وىژدانى قەت رىگەى نەدەدا پاروويەكى بەخۆشى لە زارى بنى، بەلام ئۆرليانۆى دووھەم ئەو داوايەى بە مەملانەيەكى دىكە دانا و زگى خۆى زۆر لەوھ زۆرتەر كە ھەلدەگرئ بە گۆشتى قەلەموون ئاخنى. لە ھۆش چوو، زارى وەك زارى سەگى كەفى ھەلدەدا، سەرى بە سەر دەورى پر لە ئىسقاندا كەوت و بە ئازارەوھ نالاندى. لە تاريكايى بېھۆشيدا ھەستى كرد لە بلىنداى بورجىكەوھ كەوتۆتە خوارى و لە بەتالايىيەكى بى كۆتاييدا رۆدەچى. لە ئاخىر دەقيقەدا پىش ئەوھ لە ھۆش بچى، زانى لە كۆتايى ئەو ھەلدەرە بى بنە مردن چاوەروانييەتى.

تەنيا توانى بلى: "بەبەنە لای فىرناندا."

ئەو ھاورپىيانەى كە ئەويان بردە لای فىرناندا بۆ مالاوھ، وايسانزاني دەيەوئ بەو قەولەى كە بە ژنەكەى داوھ بەوھفا بى و لە نوينى گراوييەكەيدا نەمرئ. پىترا كۆتيس ئەو چەكمە برىقەدارانەى، كە دەيويسست لە تابووتدا دەپپيان بكا، رەش كردبۆوھ و بە دواى كەسىكدا دەگەرپا بۆى بەرن، كە كەسىك ھات و ھەوالى ھىتا كە ئۆرليانۆى دووھەم لە مەترسى رزگارى بووھ. لە راستيدا ھىشتا ھەفتەيەكى پىتەچووبوو، ھاتەوھ سەر حال و، دوو حەوتوو دواتر زىندوو مانەوھى خۆى بە ميواندارىى زۆر كردە جيژن، ھەروا درىژەى

.....سہد سالؑ تہ نیایی

به ڙيان له مالي پيترا کڼتيس دا به لام هه موو روڙي سهری مالی فتراندای ددها و جاري واش هه بوو له وي دهمايه وه هه تا له گه ل مال وه يان نان بخوا. دروست وهک ئه وه وابوو چاره نووس ره و ته که ی گورپيی: ئه و بيووه منږدی گراوښه که ی و دوورووی څنه که ی.

فیرناندا بهر بهر هه ناسه یه کی راحه تی هه لده کیشا. له هه لای ئه و لیک جیابوونه ودا، ته نیا شتیک که هوشی پییه وه بوو، مه شفکردن به کلاوسین له سهعاتی خهوی دواى نیوه پریان و نامه ی منداله کانی بوو. له و نامه ندا که هر به پازده رۆژان جاریک بۆی دهناردن، وشه یه کی راستیان تیدا نه بوو. به دب ختی خۆی له وان دهشارده وه، ئه و خه مانه ی که له گه ل ئه وه شدا تیشکی به سهر گو له بگۆنیاکاندا ده پڕژاند و له گه ل هه وای لیچقی سهعاتی دووی پاشنیوه پریان و له گه ل شه پۆلی جیژنه کانی که له شه قامه وه دههاتن. رۆژ به رۆژ وهک کۆشکی ئاغایه تی دایک و باوکی دهچوو و له وانی دهشارده وه. فیرناندا له نیوان سێ تارمایی زیندوو و تارماییه کی مردوو خۆزئ ئارکادۆ بویندیا، که کاتیک کلاوسینی لی دها جار جار دههات و له سیبه ری روناکی سالۆندا داده نیشته و به وردی گوئی له مۆسیقای ئه و دهگرت، ته نیا و سهرگهردان مابووه وه. سهرهنگ ئۆرلیانو بویندیا ته نیا سیبه ریک بوو. له ئاخیرین جار که له ماله وه ده رچووبوو هه تا پینشیاری شه پریکی بی دوا رۆژ به سهرهنگ خرینیلدۆ مارکیز بدا، ته نیا کاتیک له کارگاهه ی خۆی دههاته ده ری تا بچی له بن دار به روه که میزی بکا. بیجگه له سهرتاش ریگای که سی دیکه ی بۆ لای خۆی نه دها، ئه ویش هه ر به سی هه وتوان جاریک. ئه وه ی رۆژئ جاریک ئۆرسۆلا بۆی دههیتا دهیخوارد و هه رچه ند به شه وق و گه رمیی جاران ماسییه چکۆ له زیره کانی دروست دهکرد، به لام کاتیک زانی خه لک وهک یادگار یکی میژوویی دهیکرن نه وهک جه واهیر، دهستی له فروشتنیان هه لگرت، بوو که له کانی ریمیدیۆس، که له زهمانی زه ماوه ندیا نه وه رازینه ره وه ی ژووی خه ویا ن بوو، له حه وشه ئاگر تیه ردا. ئۆرسۆلا ی گو ی به زهنگ زانیی کو په که ی چ دهکا، به لام نه ی توانی بپشی بگری.

پینگوٹ: "دلرہ فی".

سەد سالى تەنيايى .....

ئە گوتى: "مەسەلەى دل لە گۆرېدانىيە، ژوورەكە مۆركەى ھەلپناوہ." ئاماراتتا ھەروا خەرىكى دروونى كفنەكەى خۆى بوو. فېرناندا نەيدەزانى بۆچى جارجار ئەو بۆ مەمە نامە دەنووسى، تەنانەت دياريشى بۆ دەنئىرى، بەلام لە لايەكى دېكەوہ ئامادەنىيە تەنانەت ناوى خۆزى ئاركادېوش بېيسى. كاتىك ھۆيەكەيان لە ريگەى ئۆرسۆلاوہ لەو پرسى، ئاماراتتا وەلامى دايەوہ : "دەمرن و ھۆيەكەشى نازانن." ئەو وەلامە مەتەلىكى لە دلى ئەودا خولقاند، كە ھەرگىز نەيتوانى ھەلى بدا. ئاماراتتاى لە خۆبايى و قەدبلىند، كە ھەميشە چەند ژىركراسى تۆرى دەبەر دەكرد و، حالەتى بەويقارى لە بەرامبەر رەوتى سالان و بىرەوہرىيە تالەكاندا خۆى راگرتىبوو، دەتگوت خاچى خۆلەميشى كچىنى لە نىوچاوانى نووسراوہ. بەلام لەراستىدا ئەو خاچەكەى لە پەرۆيەكى رەشدا لە دەستى بەستىبوو، پەرۆيەكى رەش، كە تەنانەت لە كاتى خەوتنىشدا لە دەستى نەدەكردەوہ و بۆخۆى دەيشۆرد و ئوتووى دەكرد. ژيانى لە چىنى كفنەكەيدا لە كورتى دەدا. وا دەھاتە بەرچاو كە رۆژانە دەيچنى و شەوانە ھەلدەوہشىتتەوہ، بەلام ئەوہ بە خاترى ھىوا بە سەركەوتن بە سەر تەنيايىدا نەبوو، بەلكو بەپىچەوانە، بە ھۆى دەريژەدانى تەنيايى بوو.

نىگەرانىى ھەرە زۆرى فېرناندا لە ماوہى سالەكانى لىكجىابوونەوہدا ئەوہ بوو، كە مەمە بۆ ھەوہلېن پشودان بگەرپتەوہ مالەوہ و ئۆرليانزى دووھەم لەوئ نەبى. بەلام رىككەوتنىك كۆتايى بەونىگەرانىيە ھىتا، كاتىك مەمە گەرپايەوہ مالەوہ، باوك و دايك بەجۆرىك بەيەكەوہ سازابوون، نە تەنيا كچە وابزانى ئۆرليانزى دووھەم ھىشتا مىردىكى وەفادار و ئەھلى مال و ژيانە، بەلكو تەنانەت نەھىلن لە وەزعى خەمناكى مالەوہش تىيگا. ھەموو سالى بۆ ماوہى دوو مانگان ئۆرليانزى دووھەم رۆلى مىردىكى نمونەيى بەرپنەوہ دەبرد و ميوانداریى بەستەنى و شىرىنى پىكدەھىتا، كە كچۆلە قوتابىيەكە بە شادى و خۆشى لەگەل لىدانى كلاوسىن دەوروبەرىكى شادىھىنەرى دەرەخساند. لەو كاتەوہ ئاشكرا بوو، زۆر كەمى لە ئەخلاقى دايكى بە مىرات بردووہ. زۆرتەر بە ئاماراتتا دەچوو، بە زەمانىك كە ئاماراتتا ھىشتا تامى بەدبەختى نەچىشتىبوو، لە تەمەنى چارەدە سالىدا، پىتش

سەد سأل ته نیا یی .....

بویندیا به بی ئه وهی گوئ بداته ئه وهی کچه کان له وین ، له بن دار به پروه که میزی کردبوو، که می مابوو ئامارانتا له ترسان هه موویان بکوژی، کاتیک ده یویست خوئ له سووی بکا، یه کیک له راهیبه کان هاته ئاشپه زخانه و ته نیا شتیک که به بیریدا هات بپرسی، ئه وه بوو گوئی، ئه و تۆزه سپیه چیه.

ئامارانتا له وه لامدا وتی: "ئارسنیک!"

شهوی هاتنی قوتابییه کان، پیش خهوتن، بۆ چوونه ئاودهست ئه وهنده پشیوویان دروستکرد، که ئاخیر کهسیان سه عاتی یه کی دوا ی نیوه شهو چووه ئاودهستی. ئه و جار فیرناندا هه فتاو دوو له گه نی کپی و ته نیا توانی گیروگرفتی شهوانه بکاته کیشی رۆژانه، چونکه له به ره به یانییه وه کچه کان له گه ن به دهسته وه له دوا ی یه ک له پشت ده رگای ئاودهست ریز ده بوون، هه تا له گه نی خۆیان بشۆنه وه. هیندیکیان تایان هاتی و چه ند که سیشیان له به ر پێوه دانی می شۆله نه خۆش که و تن، به لام له سه ری هه موویان له به ره وروبوونه وه له گه ل هه ر گیروگرفتی کدا به ره به ره کانییه کی سه یریان له خۆیان پیشان ده دا و، ته نانه ت له گه رمترین کاتی رۆژیشدا له هه وشه به دوا ی یه کتردا رایانده کرد. سه ره نجام کاتیک له وئ رۆیشتن، گو له کان پامالگرا بوون و مۆبل و که ره سه ی نیو مال شکا و دیواره کان به نوو سراو و دروشم و شکل و وینه ی سه یر و سه رمه ره داپۆشرا بوون. به لام فیرناندا ته وای سه ده مه و زیانه کانی به خشین، چونکه سه ره نجام به رۆیشتنی ئه وانه ده ی توانی هه ناسه یه کی ره حه ت هه لکیشی. ته خت و چوارپایه کانی دانه وه جیرانه کان و هه فتا و دوو له گه نه کانی شی له ژووری میلکیادیس دانان، له وه به دوا ئه و ژووره قفل کراوه، که له زه مانه کانی پێشوو دا ژیا نی رووحانی بنه ماله له ویدا به ریوه ده چوو به ناوی ژووری له گه نان ناو نرا. ئه و ناوه له روانگهی سه ره هه نگ ئۆرلیانۆ بویندیا وه شیاوترین ناو بوو بۆ ئه و ژووره ، چونکه هه ر به و جۆره ی که باقی ئه ندامانی بنه ماله هیشتا سه ریان له وه سوپ مابوو، که چۆنه ژووری میلکیادیس له ویرانی و تۆز و خۆل پاریزراوه، ئه و پپی وابوو ئه و ژووره زبڵدانه. به لام بۆ وی گرینگ نه بوو له و باره وه هه ق به کینه، ئه گه ری له چاره نووسی ئه و ژووره ش

سەد سالى تەنبايى .....

ئاگادار بوو، تەنبا لە بەر ئەو بوو كە فېرناندا دوانيوەپۆيەكى تەواو نارەحەتى كرد ھىندەى بە بەر دەرگاي ژوورەكەى ئەودا بىت و بچى بىز بىردنى لەگەنەكان.

لەو رۆژانەدا بوو كە خۆزى ئاركادىۆى دووھەم ديسان لە مالىەو پەيدا بۆو، بە بى ئەو ەى سەلام لە كەس بكا بە ھەيوانى دا رابرد و يەكراست رۆيشە كارگاي سەرھەنگ ئۆرليانۆ بويىندا و، دەرگاكەى داخست بۆ ئەو ەى قسەى لەگەل بكا. ئۆرسۆلا ھەر چەند نەيدەتوانى بىيى، بەلام دەنگى چەكمە كرېكارىيەكانى ئەو ناسىيەو و سەرى سوورما كە ئەو ھەتا چ رادەيەك لە بنەمالەى خۆى دوور كەوتۆتەو. دۆلىكى گەرە ئەو لە ھەموويان، تەننەت لە برا دووانەكەشى، جيا كىرەبۆو، كە بە منالى ئەو ھەموو گالە سەرگىزكەرەيان بەرامبەر خانەوادە و دراوسىكان بەيەكەو كىرەبوو و بە گەرەيش ھىچ ەك يەك نەدەچوون. بالابەرز و بارىكەلە و لە فەكرداچوو، بە دەموچاوى خەمناكى ەك ەرەبى شەرەكانى سەلىبى دەچوو و، بىرقەى تازىەبارانەى دەموچاوى لە رەنگى پايز، زۆرتر لە ئەو ەكەى دىكە، بە دايكى، سانتا سۆفيا دىلا پىداد دەچوو. ئۆرسۆلا، لەو عادەتە كە ھەر كات باسى بنەمالە دەرە ئەو لە بىر دەچۆو، خۆى سەرزەنشت كرد، بەلام كاتىك جارىكى دىكە ھەستى بە بوونى ئەو لە مالىەودا كرد و زانى سەرھەنگ ئۆرليانۆ بويىندا لە سەعاتى كارى خۆيدا، رىگەى داوہ بچىتە كارگەكەى، بىرەوہرىيە كۆنەكانى ھەلسەنگاندەو و، جارىكى دىكەش باوہرى ھەمىشەى خۆى سەلماندەو كە لە ئانىكى كاتى مندالىدا ئەو خۆى لەگەل برادووانەكەى گۆرپووتەو، چونكە ئەو ئەو بوو دەبوایە ناوى ئۆرليانۆ بى نەك ئەو ەى دىكە. ھىچ كەس لە وردەكارىي ژيانى ئەو ئاگادار نەبوو، جارىكى زانىان كە شوپىتىكى ديارىكراورى نىيە و لە مالى پىلار تىرنىزا كەلەشىرى شەرپەر پەرورەدە دەرەكە و، جارى واشە ھەر لەوئ دەنوئ. بەلام بە نىكى ھەموو شەوان لە باوہشى ژنە فەرانسەيەكاندا دەگاتە رۆژ. خۆزى ئاركادىۆى دووھەم، بە بى ھىچ جۆرە پىوہندىيەكى ئەويندارى و بى ئارەزووى پلە و پاى، ەك ئەستىزەيەكى وىلى گەلەئەستىزەى ئۆرسۆلا بەملاو و ئەولادا دەخولايەو.

سەد سالى تەنبايى .....

لە راستىدا لەو بەرەبەيانىيە دوورە دەستەو، كە سەرھەنگ خرىنىلدۇ
ماركىز بردىبويە سەربازخانە، نەك بۇ ئەوئە رېۋرەسمى بەرپەوۋەردى
ئىعدام بېيىنى. بەلكو بۇ ئەوئە ھەتتا كۆتايى تەمەنى زەردەخەنەى خەم و
گالتاۋىي ئەو پىاۋەى تىرەباران دەكرا لە بىر نەباتەو. ئەو ئىدى نە ھى
بنەمالەى خۇى بوو و نە ھىچ بنەمالەىكە دىكە. ئەو كۆنتىرەن بىرەوۋەرى
نەبوو، بەلكو تەنبا بىرەوۋەرىيەك بوو كە لە منالەىيەو ھىشتا لە يادى مابوو.
ئەو بىرەوۋەرىيەى دىكەى نەيدەزانى لە كام قۇناخى ژياندا جى بىكەتەو:
بىرەوۋەرىى پىرەپىاۋىك لە جلى كۆنىنەدا، بە كلاۋىك كە ۋەك قاۋو رەش
بوو و دوو بالى ھەبوو، لە نىۋان شوۋشەى رووناكى پەنجەرەوۋە داستانى
يەكجار زۇر خۇشى بۇ دەگىرپايەو. بىرەوۋەرىيەكى لىل بە بى ھىچ
ھەسرەتىك و پىرەپىرەت و دروست بە پىچەوانەى بىرەوۋەرىى كابرەى
تىرەبارانكراو، كە رەوتى ژيانى ئەوئە ديارى كرەبوو و ھەتتا تەمەنى دەچوۋە
سەرى بۇى روونتەر دەبۇو، دروست ۋەكو ئەو، رەوتى زەمان ئەوئە لەو
بىرەوۋەرىيە دوورەدەستە نىكتەر دەكرەوۋە. ئۇرسۇلا تىكۇشا بە ھۇى
ئەوۋەو سەرھەنگ ئۇرلىانۇ بوىندىا ۋاز لەو خۇزىندانىكرە بە ئانقەستە
بىتىنى. بە خۇزى ئاركادىۋى دووھەمى ۋت: "بىننەرە سىنەمايە. راستە كە
سىنەماى پى خۇشنىيە، بەلام لانىكەم ھەۋايەكى پاك دەلدەمۇئى."

زۇرى پىتەچوۋ كە بۇى دەرکەۋت خۇزى ئاركادىۋى دووھەمىش ۋەك
سەرھەنگ گوئى لە پارانەۋەكانى ئەۋنىيە ۋ ھەر دوۋكىان، ۋەك لە يەك
مەعدەن دروستكراۋن و بەزە ۋ خۇشەۋىستى دزەيان بۇ ناكە. ھەر چەن
ھىچ كەس، تەننەت ئۇرسۇلاش، نەيزانى ئەو دوۋانە بەيەكەۋە لە كارگا لە
بارەى چىيەۋە قسەيان دەكرە، ئۇرسۇلا زانى كە ئەو دوۋانە تەنبا ئەندامى
بنەمالەن كە بە شىۋەيەك پىۋەندىيان بە يەكەۋە ھەيە.

راستى ئەوۋە بوو كە تەننەت خۇزى ئاركادىۋى دووھەمىش نەيدەتۋانى
سەرھەنگ لەو زىندانە دەرگىشىنى. ھىرشى كچە خۇندىكارەكان سەبر و
تاقەتەى ئەۋيان بەتەۋاۋى تىكدا، لەگەل ئەۋەشدا كە بوۋكەلەكانى رىمىدىۋسى
لە نىۋ بردىبوو. بەلام بە بىانۋى ئەۋە كە زوورى خەۋەكەى مۇركەى
ھەلىناۋە، جۇلانەيەكى لە كارگەكەى خۇى ھەلاۋەسى ۋ لەۋەبەدۋاۋە، كاتىك

سەد سأل ته نيايى .....

بۆ ئاوبەدەست گەياندىن دەچوۋە حەۋشە، ئۆرسۇلا نەيدەتۋانى تەننەت قەسە ئاسايىشى لەگەل بكا، دەيزانى كە ئەو دەستىش لەو قاب و دەوريە خواردنە نادا كە ئەو بۆى دەبردن. ئەوانى لەوبەرى مىزى كارەكەى دادەنان ھەتا دروستكردى ماسىيەكى چكۆلەى زىر تەواۋ بكا و گوۋى نەدەدايە ئەو كە رۆنى سەرسوپەكە بمەيى و گۆشتەكە سارد بىتەوہ. لەو كاتەوہ سەرھەنگ خرينىلدۆ ماركىز پىشنيارەكەى بۆ شەپكى پىرانە رەت كرىدبۆوہ، بى خولقتىر بىوۋ، ۋەك لە خواترسان چوۋبۆۋە پال خۆى و بنەمالەكە بەجۆرىكيان چاۋ لىدەكرد ھەر ۋەك مردبى. ھىچ جۆرە دژكردەوہەكى ئىنسانى لى نەدەبىنرا، ھەتا ئەوہى رۆژى، رۆژى يازدەھەمى مانگى ئوكتۆبر لە مالاۋە چوۋە دەرئ، ھەتا تەماشاي رابردنى سىركىك بكا. ئەو رۆژەش بۆ سەرھەنگ ئۆرلىانۆ بويندىا ۋەك رۆژانىك بو كە لەو سالانەى دوايىدا رايۋاردبوۋ. سەعاتى پىتجى بەيانى بە دەنگى واقەواقى بۆقان و جىرەجىرى سىرلان لەۋدىۋى دىۋارەوہ لە خەۋ ھەستابوۋ. لە رۆژى شەممەوہ بارانكى ورد بە بى پسانەوہ دەبارى و پىۋىست نەبوۋ ئەو دەنگى ئارامى بارانئ لە سەر گەلای حەۋشە بىيىسى ھەتا ھەست بە سەرما بكا، بەھەر حال لە نىۋ ئىسقانەكانى دا ھەستى بە سەرما دەكرد. ۋەك ھەمىشە خۆى لە پەتۋويەكى خورى پىچابوۋ و ژىرشەلۋارىيەكى درىژى كەتانى ئەستۋورى دەپىدا بو، كە لە بەر ئەوہ رەھەت بو، لە بەرى دەكرد و لە بەر شكلى كۆنى ناۋى نابوۋ تىۋكەى پارىزگارن. شەلۋارىكى تەنگى دەبەر كرىد، بەلام دوگمەكانى دانەخست، دوگمە زىرە ھەمىشەيىيەكەى لە يەخەى كراسى نەدا. بپىارى دابوۋ ھەمامى بكا، پەتۋوى بە سەر سەرى خۆيدا دا. سميئە داچۆراۋەكانى بە ئەنگۋستان شانە كرىد و بۆ مىزكردى رۆيشە حەۋشە. ھىشتا ئەۋەندە بۆ تاۋكەۋتن مابوۋ، كە خۆزى ئاركادىۋ بويندىا لە ژىر چەترى گەلا خورماكانى باران رزاندبوۋيەوہ ۋەنەوزان لى بدا. سەرھەنگ ئەۋى نەدى، ھەر بەۋ جۆرەى كە ھىچ كات نەيدەدى.

كاتىك مىزى بە كەۋشەكانى باۋكى داكرد، تارمايى باۋكى لە خەۋ راپەرى و، رستەيەكى نارۋونى پىنگوت، بەلام ئەو نەيىيىست و، خۆشۋشتەكەى

سەد سالى تەنبايى .....

بۇ دوايە دانا، نەك لە بەر باران و سەرما، بەلكو لە بەر مژى خەمەنەرى مانگى ئۆكتۆبەر، لە گەرانەوہ بۆ كارگادا، بۆنى فەتەلەيەك، كە سانتا سۇفيا دىلا پىداد ئاورگى پى دەداگىرساند بە بەر لووتى ھەلاھات. لە ئاشپەزخانە چاوەروانى كرد، ھەتا قاوەكە بكوئى و ئەو بتوانى كووپە قاوە تالە بى شەكرەكەى خۆى ھەلگىرى و بىياتەوہ كارگايە. سانتا سۇفيا دىلا پىداد، ھەك ھەموو رۆژانى بەيانى لىئى پرسى چ رۆژىكى ھەفتەى و ئەو ھەلامى دايەوہ سى شەممە يازدەھەمى ئۆكتۆبەرە. ھەرەوا كە رووناكىى ئاگر ئەو ژنەى، كە دەتگوت نە ئىستا و نە ھىچ كاتىكى دىكە نەبوو، بە برىسكەى زىرىنى ھەلگىرساند، سەرھەنگ لەپەر بىرى كەوتەوہ كە رۆژىكىان يازدەھەمى ئۆكتۆبەر لە گەرماوگەرمى شەپىدا، بەوخەيالە كە ئەو ژنەى لەگەل نووستووہ، مردووہ، لە ترسان لە خەودا راپەرپىوو، ژنە بەراستى مردبوو. ئەو نەيدەتوانى ئەو رىكەوتە فەرامۆش بكا. چونكە ژنە سەعاتىك پىش مردنى، رىكەوتى لى پرسىوو. ھەرەوا كە قاوەكە دەكوئى، ئەو بە بى دلەنگى و تەنبا لە رووى وردىنى درىژەى بە بىرەوہرى ئەو ژنەدا، كە بەتارىكى خزابووہ نىو جۆلانەكەى، ھەرگىز نە ناوى بىستبوو و نە دەموچارى بىنىوو. لە نىو تەواوى ئەو ژنانەدا كە بەو شىوہى بە ژيانىدا تىپەر ببوون، بىرى نەكەوتەوہ كە ئەو ژنە لە ھەوہلەن چاوپىكەوتىدا كەمى مابوو لەو فرمىسكانەدا بخنكى و سەعاتىك پىش مردن سوئندى دابوو ھەتا كۆتايى تەمەن خۆشى بوئ.

كاتىك بە پىالە قاوەوہ، كە ھەلمى لە سەر ھەلدەستا، دەگەرپايەوہ بۆ كارگا. ئىدى نە بىرى لەو كەردەوہ و نە لە ژنانى زۆرى دىكە. چراى ھەلكرد ھەتا ماسىيە چكۆلە زىرەكان، كە لە قوتوويەكى ھەلەبى ھاويشتبوون، بژمىرئ. ھەقدە دانە ماسىي زىر بوون. لەو كاتەوہ برىارى دابوو نەيانفرۆشنى رۆژى دوو ماسىي دروست دەكرد. كاتىك دەبوونە بىست و پىنج دانە ماسى، لە كوورەيدا دەيتواندەوہ ھەتا جارىكى دىكە لە سەررا دروستيان كاتەوہ. ھەموو بەيانىيەكە كارى كرد. بىرى لە ھىچ نەكەردەوہ. نەيزانى كە سەعات دەى بەيانى باران ئەوہندە توند بووہ كە كەسىك بە پىش كارگايدا رابردووہ و ھاواری كردبوو دەرگايان داخەن، دەنا لافاوا مالاكەيان دەبا.

سەد سالى تەنبايى .....

تەنانت بىرى لە خۆشى نەكردبۆۋە، ھەتا ئەو كاتە ئۆرسۇلا نانى نىۋەپۆي
بۆ ھىتا و چراكەي كوژاندەۋە.
ئۆرسۇلا وتى: "چ باراننىك!"
ئەو وتى: "ئوكتۆبەر."

كاتىك ئەۋەي وت سەرى خۆي لە سەر ھەۋەلەن ماسى رۇژ كە دروستى
دەكرد ھەلنەھىتا، چونكە خەرىك بوو ياقووتى لە چاۋان دەخست. كاتىك
دروستكردنى ماسىيەكە تەۋاۋ بوو و ئەۋى دەخستە نىۋ ماسىيەكانى دىكە.
لە نىۋ قوتوۋە ھەلەبىيەكەدا، ئەو كات خەرىكى سوۋپ خواردن و بە دوايدا
زۆر بە لەسەرەخۆي گۆشتى سوۋرەۋەكراۋ لەگەل پىۋاز و برىنجى سېي و
لەتە مۆزى سوۋرەكراۋى بەيەكەۋە لە دەۋرىيەكدا لىكدان و خواردى.
ئىشتىيائى لە باشتىرىن و خراپتىرىن ۋەزەدا نەدەگۇپا. دواي نانى نىۋەرۇ
پشوویدا. لە سەر بىنەمەي شىۋەيەك خورافاتى زانىارى، ئەو ھىچ كاتىك
ھەتا دوو سەعات لە ھەزمى خواردن تىپەر نەبا، نە كارى دەكرد و نە
شىتىكى دەخویندەۋە و نە ھەمەي دەكرد و نە ئەۋىندارى و، ئەو باۋەرە
ۋەھا رىشەي تىدا داکوتابوو كە چەندىن جار كردهۋەكانى شەپى راگرتن
ھەتا دەستەي شەركەر توۋشى نەخۆشىي ھەزمى خواردن نەبن، لە
جۇلانەيدا راكشا و بە قەلەم تراشنىك پارچە مېۋىكى كە دەگۈيى نابوو
ھىتايەدەرى و لە ماۋەي چەند دەقىقاندا خەۋى لىكەوت. خەۋى بە
خانۋىيەكى چۆلەۋە بىنى كە دىۋارەكانى سېي بوون. چۆتە ژوورى و لە
بەر ئەۋە ھەۋەلەن مەۋقە كە پى دەنئىتە ئەۋى ھەستى بە نارەھەتى دەكرد.
لە خەۋى خۇيدا بىرى كەۋتەۋە كە ھەر ئەۋ خەۋەنى شەۋى پىشوو و
زۆرتى شەۋەكانى سالەكانى ئەۋ دوايىانەشى بىنيۋە و، دەيزانى كاتىك لە
خەۋ ھەستى وئەنى ئەۋ خەۋەنى لەياد دەچىتەۋە، چونكە ئەۋ خەيالە
دوۋپات بوۋەۋە تەنبا دەكرا لە خەۋدا بىرى بکەۋىتەۋە. لەراستىدا
دەقىقەيەك دواتر، كە سەرتاش لە دەرگاي كارگايدا، سەرھەنگ ئۇرليانۇ
بويندىا ۋەھا لە خەۋ ھەستا ۋەك بلىتى بى ئىرادە و تەنبا بۆ چەن ئانىك
خەۋى لى كەۋتبوو و، ماۋەيەكى بۆ خەۋن بىنين نەبوۋە.
بە سەرتاشى وت: "تەۋرۇ نا، رۇژى ھەينى ۋەرەۋە."

سەد سالى تەنبايى .....

لە ريشى سى رۆژەيدا جىبەجى مووى سىبى بەرچاۋ دەكەۋتن، بەلام ئەو ريش تاشىنى بە پىۋىست نەدەزانى و چونكە رۆژى ھەينى موۋەكانى سەرى چاك دەكرد. دەيتۋانى ھەر ئەو رۆژە بە سەرتاش بلى ريشيشى بتاشى. ئارەقەى لىنجى خەۋنى چاۋەروان نەكراۋى پاشنىۋەرۋى، برىنى بن ھەنگلانى بىر خستەۋە، باران وىستابوو، بەلام ھىشتا رۆژ لە بن ھەوران نەھاتبوۋە دەرى. سەرھەنگ ئۆرلىانۆ بۈيىدىا قىپىكى ۋەھا بەدەنگى ھاتەۋە كە تامى ترشى سوۋپەكەى ھاتەۋە نىۋ زارى و بە فەرمانبەرى لە دەستورى لەش، پەتۋى بە سەر شانيدا دا بچىتە ئاۋدەستى. زىاد لە پىۋىست لەۋىدا ماىەۋە. لە سەر لىتەيەكى تۈندەۋەبوۋ كە لەۋ قۋتۋوۋ دارەدا ھەلدەچۈ، ھەلتروۋشكابوو ھەتا عادەت بىرى خستەۋە كە كاتى ئەۋە ھاتۋوۋ كارەكەى دەست پى بكاتەۋە. لەۋ ماۋەيەدا كە لە ئاۋدەست بوۋ، دىسان ھاتەۋە بىرى كە ئەۋ رۆژە سىشەممەيە و خۋزى ئاركادىۋى دوۋەم، چونكە رۆژى ۋەرگرتى ھەقدەستە لە كىلگەكانى شەرىكەى مۇزدا، نەھاتۆتە كارگەكەى. ئەۋ بىرەۋەرىيەش ۋەك ھەموۋ بىرەۋەرىيەكانى سالاكانى ئەۋ دۋايى، بە بى ھىچ ھۋىەكى تايىەتى ئەۋى كىشايەۋە بىرەۋەرىيەكانى سالاكانى ئەۋ دۋايى، بە بى ھىچ ھۋىەكى تايىەتى ئەۋى كىشايەۋە بىرەۋەرىيە شەرى! بىرى كەۋتەۋە كە جارىكيان سەرھەنگ خرىنلەۋ ماركىز بەلىتى ئەسپىكى نىۋاچاۋان قەشانى پىدابوو، بەلام دۋايى باسكى لەۋ بارەۋە نەكردبوۋ. كەۋتە بىرھىتانەۋەى بىرەۋەرىيە بالاۋەكان، بەلام ئەۋانى بە شىۋەيەكى تەماۋى دەھاتەۋە ياد. فىر ببوۋ چۈن بەساردى بىريان لى بكاتەۋە و رىگە نەدا بە بىرەۋەرىيەكانى لىرەۋەلىۋى ھەستىك لە نىۋ دلىدا رابى. كاتىك گەپايەۋە كارگە و بىنى باران راۋەستاۋە، بىرى كەردەۋە ھەۋا بۇ خۋشۋشتن لەبارە، بەلام ئاماراتتا پىش ئەۋ رۋىشتبۋوۋ ھەمام. لە بەر ئەۋە دەستى بە دروستكردى دوۋەم ماسى زىرى رۆژانە كەرد. خەرىك بوۋ قولاپىكى ۋەككى ماسىيەكە دەخست، رۆژ بە بە گەرمىيەۋە لە بن ھەوران ھاتەدەر، تىشك ۋەكو بەلەمىكى كۆنە نالاندى. ھەۋا، كە بە بارانى سى رۆژە شۆرابۋوۋ، پىر بوۋ لە مىرۋولەى بالدار. ئەۋ كات ھەستى كەرد مىزى دى، بەلام خۋى راگرت ھەتا دروستكرنى ماسىيە

سەد سالى تەنيايى .....

چكۆلە زىرەكە تەواو دەكا. سەعاتى چوار و دە دەقىقە بۆ لاي حەوشە دەپۇيشت ،كە دەنگى كەرەسەى مۇسقىاى ئاسنى، دەنگى تەپل و ھەراو ھۇرياي مندالانى ھاتە بەر گوى و بۆ ھەولەين جار لە پاش جىللى خۇى . بە ئىرادەوہ پىى لە نىو تەلەى دلتەنگى ناو و جارنىكى دىكە لە نىو ئو پاشنىوہرؤ بە شكزىەى كاويليەكاندا ژيا كە باوكى ئەوى بۆ دىتنى سەھزل بردبوو. سانتا سۇفيا دىلا پىداد كارى ئاشپەزخانەى وىل كرد و رايكرده دەرگاي حەوشە، ھاوارى كرد: "سىرك ھاتوہ."

سەرھەنگ ئۇرليانز بويندىاش لە جياتى رۇيشتن بۆ لاي داربەرپووەكە. لە دەرگاي مائەوہ چووە دەر و لەگەل ئو خەلكە تىكەل بوو كە بۆ تەماشاي سىرك ھاتبوون. ژنىكى بينى كە جىللى زەرپكەشى لە بەردايە و سواری فېلىك بوو، وشتىكى خەمگىنى بينى، ورچىكى دىت كە جلى كچىكى جوانى ھۆلەندى لەبەر كردووە و وىراى موسىقاى دىكە ئەويش بە كەوچك و قابلمە لىندەدا، ياريكەرەكانى سىركى بينى كە لە دواى كەژاوہكە تەقلە لىندەدەن. كاتىك سىرك بەويدا رابرد و رۇيشت و بىجگە لە بەشى رووناكى شەقام و ھەواى پر لە مېروولەى بالدار و چەند كەس كە بە سەر بەتالايى گوماندا كووپ ببوونەوہ شتىكى دىكە نەمايەوہ. ديسانىش دەموچارى تەنيايى بى نەواى خۇى بينى. ئو كات بە بىرى سىركەوہ بۆ لاي داربەرپوو رۇيشت و ھەروا كە مىزى دەكرد ھەولى دا بىر لە سىرك بكاتەوہ، بەلام ئىدى بىرەوہرىيەكى نەھاتەوہ ياد. سەرى وەك جوجكە مريشك بردهوہ نىو شانان و لەو ھالەدا كە نىوچاوانى وەقەدى داربەرپووەكە دابوو، بە بى جوولە مايەوہ. بئەمائەكەى ھەتا سەعاتى يازدەى بەيانى رۇزى دواتر ئەويان نەدۇزىيەوہ و ئەويش ئو كاتە بوو كە سانتا سۇفيا دىلا پىداد چووبوو زبلى لە گوشەيەكى حەوشە رۇكا و چاوى بە دالاشان كەوتبوو بەسەريدا دەسوورپانەوہ.

دوايىن پشوودانى مەمە كەوتە كاتى پرسە و سەرەخۇشى سەرھەنگ ئۇرليانز بويندىا، لەو مائە دەرگا و پەنجەرە داخراوہدا، جىگاي ميوانى

سەد سالى تەنبايى .....

نەبوو، ھەموو لە سەرھەز قەسەيان دەکرد و نان خواردن بە بىدەنگىيەكى تەواو ھەو بەرپۆھ دەبرا و رۆژى سى جار سرووت ھە دوعايان دەخویند و تەناتە راھىتەنى كۆلۆسىتەش لە سەعاتى گەرمای خەوى پاشنىو ھەزىاندا دەنگدانە ھەيەكى پەرسەبارى ھەبوو. سەرھەزى دژايەتیی نەيتى لە گەل سەرھەنگ، فەرناندا لە بەر ئەو ریزەي دەولەت بۆ يادى دوژمنى مردووى خۆي داینابوو، دەستوورى ئەو سەرھەزى ھەسەيە رەسمىيەي دابوو. ئۆرليانۆي دووھەم، بە پى قەرارى ھەميشەي، بەدرىژى پشوو دانى كچكەكەي، گەرايە ھە مال و، فەرناندا بە بىگومان كاريكى كرد، ھەتا ديسان جاريكى دىكە ئىمتىيازى ھاوسەرى رەسمى بە دەست بىتەتەو، چونكە مەمە سالى دوایى خوشكىكى بچكۆلانەي كە تازە ھاتبوو دونيا لەوى بىنى. كە بە پىچەوانەي ھەزى دايكى، ناويان نابوو ئامارانتا ئۆرسۆلا.^۱ مەمە خویندنى خۆي تەواو كەردبوو.

دېلۆمىك كە شاھەدى دەدا ئەو دەتوانى ھەك مۆسىقارنى كۆلۆسىن لە كۆنسېرتاندا بە شەدارى بكە. بە لىزانى ئەو لە لىدانى ئاھەنگەكانى خۆجىي سەدەي ھەقەدە و لە جىژنىكدا كە بە شانازى كۆتايى پىھاتنى خویندنى ئەو و، كۆتايى دەورەي پەرسە دەژمىردا، دانى پىدانرا. ميوانەكان، زۆرتەر لە ھونەرەكەي، دووفاقي كەسايەتیی ئەويان پەسەند كرد. وا دەھاتە بەرچاوە كە ھەلسوكەوتى پەر گالتهوگەپى و ھەتا رادەيەك منالانەي ئەو لە گەل ھىچ جۆرە ھەلسوورانيكى جىددى رىك نەيەتەو. بەلام كاتىك لە پىشت كۆلۆسىن دادەنىشت دەبوو بە كچىكى دىكە، زووھەلەدان و گەورەبوونى، ھالەتى مەرفىكى گەورەي پىدابوو. ئەخلاقى ھەميشە ھەر ئاوا بوو. لە راستىدا ئارەزوويەكى ديارىكراوى نەبوو و، تەنبا لە بەر نەزمىكى سەمەكارانە، بۆ ئەو ھەي بىروپاي دايكى ھەلە دەرنەچى باشترین نەمرەي ھەرگرتبوو. ئەو، گەر ناچارىان كەردبا لە رىشتەيەكى دىكەشدا بخوینى. ئەنجام ھەر ئەو ھەبوو. سەختگىرى فەرناندا و عادەتى ئەو بۆ بىر ياردان لە جياتى خەلكى دىكە، لە مندا لىيەو ئەوى نەرەھەت كەردبوو و ھەر لە بەر ئەو ھەش بوو ئامادە بوو دەست بەداتە ھەر جۆرە فەيداكارىيەكى گرانتر لە كۆلۆسىن، تا

^۱ – Amarantaursula

سەد سالى تەنبايى .....

لەگەل سەختگىرى فېرناندا رووبەروو نەبى. لە رېئوپرەسمى كۆتايى خويندندا بە بېرىدا ھاتبوو كە ئەو ۋەرەقە كاغەزە پىستىيە، بە پىتى رۆشنى قەدىمى لە شەپرى رېككەوتنىك رزگارى دەكا كە نە لەبەر بەرفەرمانى، بەلكو لە بەر بەرژەۋەندى خۆى قبوولۇى كىرەبوو. دۇنيابوو كە لەۋبەدوا تەننەت فېرنانداى سەرەپۆش، نىگەرانى ئەو ئامرازە موسىقاىە نابى، ئامرازىك كە تەننەت راھىيەكانىش بە مىراتىكى موزەيان دەدانا. لە سالەكانى ھەۋەلدا ۋايدەزانى گرېمانەكانى (فرضيات) ھەلە بوون، چونكە دواى ئەۋەى نەتەنبا لە سالۆنى مىۋاندارىيى مالى، بەلكو لە تەۋاۋى ئاھەنگە خىرخۋازىيەكان و جىژنەكانى خويندەن و رېئوپرەسمى بېرەۋەرىي پىۋەند بە نىشتەمان، كە لە ماكوندۇ جىژن دەگىرا نىۋەى خەلكى شارى دەخەو دەكرد. دايكى دىسان درىژەى بە بانگەنشىتى ھەر تازەھاتوۋىيەك دا، كە پىنى ۋابوو دەتۋانى بە لىۋەشاۋەى كچەكەيدا ھەللى. تەنبا دواى مەرگى ئامارانتا، كاتىك بىنەمالە بۇ ماۋەيەكى پرسەيان دەست پىكرەدەۋە، مەمە تۋانى دەرگايى كلاۋسىن دابخا و كلىلەكەى لە كىشەۋى گەنجەيەكدا فەرماۋش بكا، بە بى ئەۋەى فېرناندا خۆى زەھمەت بدا ھەتا بزانى چ كات و بە تۋانى چ كەسىك ئەو كلىلە گوم بوۋە، مەمە ئەو كۆنسېرتانەى ھەر بەۋ فەلسەفەيە رادەپەراند كە كاتى خويندەن گىيانى ھىتابوۋە سەر لىۋان، نرختىك بوو كە بۇ ئازادىيى خۆى دەدا. فېرناندا ۋەھا لە ئەخلاقى خۆشەۋىستانەى ئەو رازى بوو و، لەۋ پىتھەلدانەى كە ھونەرەكەى لە خەلكدا پىكى دىنى، ھەستى بە لەخۇبايى بوون دەكرد، رىگەى پىندا مال ھەمىشە پىر بى لە ھاۋرپىكانى و. دۋانىۋەرۋيان بچىتە مەزرا و لەگەل ئۇرلىانۆى دۋوھەم و خانمەكانى جىگاي باۋەر بچىتە سىنەمايە. ديارە بە مەرچىك كە قەشەئەنتۆنىۋ ئىزابىل لە سەر مېنەرەۋە رىگەى نۋاندنى فىلمەكەى دابى. لەۋ كاتە ئارامانەدا، ئامادەباشىيى دروستى مەمە دەرەكەوت. جىگاي خۆشەختىيى ئەو دروست لە كۆتايى ئەۋلاى نەزمەۋە بوو: لە مىۋانىيە پىر ھەراۋ ھورىاكاندا، لە پاشملە باسكردن سەبارەت بە ئاشقان، لە چاۋپىكەۋتنە درىژەكان لەگەل دۆستە كچەكان. فېرى سىگاركىشان بىۋون و، سەبارەت بە پىاۋان قسەيان دەكرد و جارىكىش سى بوتلى شەرابى نەيشەكەريان دەست كەوت و مەستيان كىر

سه د سال ته نيایي .....

و سهره نجام هموويان رووت بوونه وه و هينديک شويني له شي خويان پينک گرت و پيويان. مومه ههرگيز نه وشوهی له بير نده چژه، هروا که نوځلي نه عنای دهجوو هاته وه مال و به بي نه وهی کهس ناگاداری ناشووي دهروونیی بي، له سهر مينز له شويينک که فيرناندا و نامارانتا به بي قسه کردن شاميان دهخوارد، دانیششت. دواي رابواردنی دوو سه عاتی سه چلي له ژووری خهوی په کيک له دژسته کهه کانی، دواي نه وهی له ترس و پيکه نينان فرميسک له چاوه کانی هاتبوونه خواري، له کوتايی نه وه قهيراندا وزهيه کی که مويتهی به دهست هيتابوو. هتا بهو رستهيه، يان به رستهيه کی وهک نهو، به دايکی بلنی؛ باشتره کلاوسيته که له کونگی خوت رژه کی. له سهر مينزه که دانیشتبوو، سووي مريشکی به گهروويدا دهرؤيشته خوار و دهگه پيشته گه دهی و وهک ئاوی حياتی زيندووی دهکرده وه. نهو کات فيرناندا و نامارانتای له تويی بيرکرده وهی راسته قينه ياندا ده ديت. به زه حمهت پيشی خوی گرت، هتا زيزبوونی منالانه يان و فيز و له خوبايی بوونی نهو دوو ژنانه به چاوياندا نه داته وه. دووهم جار که بو پشودان هاتبووه مالي، زانيبووی که باوکی ته نيا بو پاراستنی رواله له ماله وه دهژی و، به ناسيني فيرناندا و دواي ناسيني پيترا کوتيس حقی به لای باوکی دا. ته نانهت ئه ویش پنی باشتر بوو کچی گراوی باوکی بي، هتا کچی دايکی خوی. مومه له نه شهی نه لکهوولدا، به حه زیکی ته واوه وه بيري له سووکايه تيبه که دهکرده وه، که نه گهر له و کاته دا بيره که ی به دهنگی به رز دهربرپيا، دهقه وما. رواله تی به دجينسانه ی دهروونی نه وهنده توند بوو، فيرناندا په ی به حالی نهو برد.

پرسی: "چ بووه؟"

مومه وه لامی دايه وه؛ "هيچ، تازه ده زانم هردووکتانم چهنده خزش دهوی." نامارانتا له وه موو بيزاريه ناشکرايه ی نیو رسته که، به توندی هه لبه زيه وه، به لام فيرناندا نه وهنده دل ناسک بوو که کاتيک نيوه شه و مومه به سهر ئيشه يه کی تونده وه له خه ورايوو و به توندی رشايه وه، خريک بوو له ترسان شيت بی و بوتليکی رۆن گهرچه که دهرخوارد دا و مشه ماي به زگيه وه نا و سه هولي له سهر سهری دانا و ناچاری کرد پينچ رۆژان له

سەد سأل ته نيايى .....

جىڭا دەرەنەكەوئ و، ئەو خوارەنەنەي پزىشكى تازەھاتووى فەرەنسەيى بۆي دانائوھ بىيانخو. دىكتۇر لە دوای تەماشىكردنئىكى دوو سەعاتە نەگەيشتە ئەنجامئىكى رېوون گوتى نەخۆشئىيەكەي نەخۆشئىيەكەي ژنانەي دەگمەنە. مەمە كە تواناي خۆي لە دەست دابوو، لە ناھومئىدى خۆيدا بىجگە لە ملراكئىشان چارەيەكەي دىكەي نەبوو. ئۆرسۆلا كە لەو كاتەدا بەتەواوى كوئىر بېوو. بەلام ھىشتا ھۆش و زووتىگەيشتن و تىكۆشانی لەدەست نەدابوو، تەنیا كەسئىك بوو كە ھۆي بىنەرەتئىي نەخۆشئىيەكەي ھەست پىكردېوو، بىرى كردهوھ: "ھەرچى دەيلىن بىلئىن، بەلام ئەو شتانە تەنیا بۆ ئارەق خوارەن دىتە پىشەوھ." بەلام دەسبەجئ ئەو بىرەي لە سەر بىردەدەر و تەنەتەت خۆشى لە بەر ئەو بىرە گەوجانەيە سەرزەنشەت كىرد. ئۆرلىانۆي دووھەم كە مەمەي بەو حالەوھ بىنى وىژدانى بەتوندى نارەحتە بوو و قەولى بە خۆي دا كە لە داھاتوودا زۆرتىرى پىزراڭگا. بەوجۆرە بوو كە ھاوړئىيەتئىيەكەي خۆشەويستانە لە نئوان باوك و كچە پىك ھات، كە باوكەكەي بۆ ماوھەيەكەي لە جودايى تالى بئى مئوانى و كچەكەي لە چاوەدئىرئىيەكانى فئىرناندا جيا كردهوھ.

دايىك بە پىچەوانەي چاوەروانى، تووشى قەيرانئىكى پىشئىبىنيان نەبوو. ئۆرلىانۆي دووھەم تەواوى كارەكانى خۆي دواەخستەن ھەتا كاتى خۆي لەگەل مەمە بەرئىتەسەر و، بەشى زۆرى كاتەكانى لەگەل ئەو تئىپەر دەكىرد و دەبىردە سىنەما و سئىرك. لە ئاخىرەكاندا لە بەر نارەحتئىي قەلەويىي يەكجار زۆر كە رىگەي نەدەدا خۆي بەندى كەوشەكانى توند كا و، ھەرۋەھا لە بەر ئىشتئىاي درۆزنانە، بېوو بە پىاوئىكى رووگرژ. ناسئىنى كچەكەي رووخۆشئىي رابردووى سەر لە نوئ بۆ گىرپايەوھ و، خۆشئىي ھەستان و دانىشتنى لەگەل مەمە، بەرە بەرە ئەوى لە خوئتتالى ھىنادەرى. مەمە جوان نەبوو، دروست وەك ئامارانتا كە ھەرگىز جوان نەبوو. لە بەرامبەردا كچئىكى ساكار و لەبەردلان بوو كە لە دەقىقەي ھەوھەلەوھ ھەموو كەس خۆشئىي لئى دەھات. فئىزى قەدىمى و ھەسوودئىي دلى ھەژارى فئىرناندا لە بەرامبەر رووحئەتى ساكارى كچەكەيدا شەرمەزار دەبوو، ئۆرلىانۆي دووھەم بە پىچەوانەي ئەوى ھان دەدا. ئەوھ بوو كە

سەد سالى تەنبايى .....

بېريارى دا مەمەي لەو ژوورە خەوئى كە لە منالايىيەوئە لىيى دەنووست و چاوى بە سامى پياوچاكەكانى زەقەدەبوونەوئە و، دەبوونە هۆى ترسى سالانى بلووغى. ژوورى خەويكى گەورەي بۆ مۆيل كىرد، لەگەل تەختى خەويكى شاهانە و پەردەي مەخمەر و مۆيىكى خۆرازاندەوئە. تەنانەت نەيزانى بى ئىرادە خەريكە روونووسىك لە ژوورى خەوى پيترا كۆتيس دروست دەكا. ئەوئەندە بۆ مەمە دەست ئاوەلا بوو كە نەيدەزانی چەندى پارە دەداتى و ھەر چۆنىك بى، مەمە خۆشى پوولى لە گىرفانى ئەو دەرەھىتتا. ھەموو رۆژى بەيانيان كچەكەي لەو بەرھەمە جوانانەي كە دەھاتتە فرۆشگاي شىركەتى مۆز ئاگادار دەكردەوئە. ژوورى مەمە پىر لەو بەردانە بوو كە نىنۆكى پى ساو دەكەن. فېرى موو، قەترەيەك بۆ خوماركردى چا و، زۆر لە بەرھەمى جوانى دىكە، كە ھەر كاتىك فېرناندا دەھاتە ژوورى، بەو خەيالەي كە مۆيى ئارايشى كچەكەي بە بىگومان وەك مۆيى خۆرازاندەوئەي ژنە فەرانسەيىيەكان دەچى، سام دەيگرت. بە ھەر حال كاتى فېرناندا لەو زەمانەدا، لە نيوان ئاماراتتا ئۆرسۆلاي بچكۆلە _ كە منالايىكى بىانووگر و نەخۆش بوو _ و نامەنووسىنى تەكاكارانەي لەگەل پزىشكانى ناديار، دابەش بىوو، بە جۆرىك كە كاتىك بە ھاودەستى باوك و كچەي زانى تەنيا بەلتييەك كە توانى لە ئۆرليانۆي دووھەمى وەربگرى، ئەوئە بوو، كە ھىچ كات مەمەي نەباتە مالى پيترا كۆتيس، داوايەكى پوچ بوو، چونكە گراوييەكەي ئەوئەندە لە دۆستايەتتى دوورپووي خۆي و كچەكەي نارەھەت بوو كە تەنانەت نەيدەويست ناوي كچەش بىيسى. پيترا كۆتيس لە ترسىكى ناديار دا ئازارى دەچيشت. ھەر وەك بلېي غەريزەيەكى نەيتنى پى دەگوت كە ھەر ئەوئەندە بەسە مەمە ئىرادە بكا و لە شتىكدا كە فېرناندا سەرئەكەوتبوو، سەرگەوي، بىيەشكردى لە ئەوينىك، كە لاي وابوو ھەتا كۆتايى تەمەن خاوەنييەتى. ئۆرليانۆي دووھەم ناچار بوو بۆ ھەوئەلېن جار مل بۆ خۆرانان و شەر و ھەللاي گراويى خۆي راکيشى و تەنانەت دەترسا مەبادا جانتاھ سەرگەردانەكانى ديسان بگەريئەوئە مالى ھاوسەرەكەي. ئەو رووداوئە نەھاتەپيش، ھىچ كەس دوورپووي پيترا كۆتيسى باشتەر لە خۆي نەدەناسى و دەيزانى جانتاھكانيان بۆ ھەر جيگايەك

سەد سالى تەنبايى .....

ناردووه، لهوئ دەمىتتەوه. چونكه ئۆرليانۆى دووهەم شتىكى كه قىنى لى بوو ئىره و ئەوئ كردن و ناومال كىشانەوه بوو. بەوشنۆه جانتاهكان له جىگاي خويان مانەوه و پىتترا كۆتيس بۆ ئاوهى دەست بەسەر پياوهكهيدا بگريتهوه، خۆى خەريكى تىژکردنى تەنيا كەرەسەيهكى شەر بوو، كه مەمە نەيدەتوانى بەو كەرەسەوه بچيته بەربەرەكانى باوكى. ئەو كارەش زەحمەتتىكى بى سوود بوو، چونكه مەمە بە هيچ جۆر بە خەيال نەبوو له كارەكانى تايبەتى باوكيدا دەخاڵەت بكا و، ئەگەر قەراريش با ئەو كارەى كردبا، بىگومان بە قازانجى گراوى باوكى دەيكرد. كاتىك بۆ مەمە نەدەمايهوه هەتا خەلكى پى ئازار بدا، هەروا كه له مەدرەسەى شەوانەپۆزى فۆزيان كەردبوو، هەر خۆى ژوورەكهى گەسك لىدەدا و تەختى خەوهكهى رىكوپىك دەكرد. رۆژانە خەريكى كارى خۆى بوو و له هەيوانى گۆلدۆزى دەكرد و بە چەرخى خەياتى كۆنى ئامارانتا شتى دەدروو. دواى نيوەپۆيان، كاتىك ئەوانى دىكه دەنووستن، ئەو دوو سەعات مەشقى كالۆسىنى دەكرد و دەيزانى كه تەمىنى رۆژانە فۆرناندا ئارام رادەگرئ و بەو مەبەستەش هەر چەند داواكان رۆژبەپۆژ كەمتر دەبوون. ئەو له جیژنەكانى خىراتى كلىسا و مەدرەسەدا كۆنسىرتى دەكرد. لای ئىواران خۆى رىكوپىك دەكرد و لىباسى سەكارى دەبەر دەكرد و جووتىك كەوشى رەحەت و ئەگەر لەگەڵ باوكى بەرنامەى نەبا دەپۆشستە مالى هاوړىكانى و هەتا شام لەوئ دەمايهوه. زۆر بەكەمى هەلدەكەوت ئۆرليانۆى دووهەم بە دوايدا نەهاتبايه و نەيبردبا سىنەما.

له نيو هاوړىكانى مەمەدا سى كچى جوانى ئەمريكاي باكوور هەبوون، كه خويان له ناوچهى تىلەروو دەرکيشابوو، لەگەڵ كچانى خەلكى ماكۆندۆ گەلەلەى دۆستايەتياى داپشتبوو. يەكێك لەوان پاترىشيا براون^۲ بوو. ئاغاي براون بۆ ئەمەكناسى له ميواندارىيەكانى ئۆرليانۆى دووهەم دەرگاي مالهوهى بۆ مەمە كردهوه و ئەوى بۆ سەماى شەمەشەو بانگهێشت كرد و ئەوه تەنيا دانىشتنىك بوو كه بيانىيان و خەلكى ماكۆندۆى بە يەكەوه بانگ دەكرد. كاتىك فۆرناندا بەوخەبەرەى زانى بۆ ئانىك ئامارانتا ئۆرسۆلا و

^۲ - Patricia Brown

سەد سال تەنبايى ....

پزىشكانى نادىيارى لەياد بىردەوہ و ھەرايەكى ساز كرد و بە مەمەى وت:
 "ھىچ بىرت لى كردۆتەوہ كە سەرھەنگ لە گۆردا دەلى چ؟" ديارە پىويستى
 بە پشتىوانى ئۆرسۇلا ھەبوو، بە لام پىرىژنە كوئىرە، بە پىچەوانەى
 چاوەروانى ھەموويان، وتى كە لە بەشدارى مەمە لەو دانىشتانەدا و
 سەما و دۆستايەتى لەگەل كچە ئەمريكايە ھاوتەمەنەكاندا، ھىچ عەبىك
 نابىنى. ديارە بەمەرچىك نەھىلى بىكىشن بۆ دەستەى پرۆتستانەكان. مەمە
 رىزى دادەنا بۆ باوەرپى دايكەگەرەى، رۆژەكانى دواى مەجلىسى سەما
 زووتر لە ھەمىشە لە خەو ھەلدەستا، ھەتا بچىتە رىوەرەسى نوئىزى كلىسا.
 دژايەتى فىرناندا ھەتا ئەو رۆژە درىژەى كىشا كە مەمە پىنگوت
 ئەمريكايەكان دەيانەوئ ئەو كلاسىيان بۆ لىدا، بەوجۆرە چەكى كرد.
 ئامىزى مۇسقىا جارىكى دىكەش لە مالىھە رۆيشە دەر و گوئىزايەوہ بۆ
 مالى ئاغاي براون. ھونەرەندى لاو لەوئ لەگەل چەپلەلەدانى راستىيانە و
 پىرۆزبايى خۆشەويستىيانە بەرەوروو بوو. لەو كاتە بەدواوہ، نەتەنبا
 ھەمىشە بۆ سەما بانگىھىشتن دەكرا، بەلكو ھەوتووى جارىك رۆژى
 يەكشەممەش لە ميوانى نيوەرۆخوان و مەلە لە ئىستەخرە بەشدارى
 دەكرد. مەمە مەلەى وەك مەلەوانانى پىشەگەر فىر بوو، تىنسىش فىر بوو
 و، گۆشتى بەرازى فىرجىنيايى لەگەل وەرەقەى ئاناناس خوارد و لەپر لە
 كۆبوونەوہى سەمايان و تىنس و گۆمى مەلەدا خۆى لە نيو زمانى ئىنگلىزىدا
 دۆزىيەوہ. ئۆرلىانۆى دووھەم ئەوئەندە لە بەرەوپىش چوونى كچەكەى
 خۆشحال بوو، كە لە فرۆشيارىكى گەرۆك فەرھەنگىكى ئىنگلىزى شەش
 بەرگى وىنەدارى بۆ كرى و، مەمە لە سەعاتى بىكارىدا خەرىكى
 خويئندەوہى بوو و، ھەموو ئەو مەيلەى، كە پىشتەر بۆ غەيبەتى ئاشقان و
 ئەزموونەكانى كە لەگەل ھاورىكانى بەدەستيان ھىتابوو، ھەببوو ئەوجار
 خستىيە سەر كىتب خويئندەوہ. ئەو خۆى ناچار نەكردبوو بەلكو ھەر جۆرە
 مەيلىكى سەبارەت بەو نەيتىيانەى كە لە ھەموو شىونىك دەنگۆ بوو
 لەدەست دابوو. مەست بوونى خۆى وەك بىرەوەرەيەكى دەورانى منالى
 ھىتايەوہ ياد و ئەوئەندەى پى گالتهجار بوو كە بۆ ئۆرلىانۆى دووھەمى
 گىرايەوہ. بە چاوەباوكى پىكەنن ھىتەرتر بوو، بە شىوہى ئاسايى، كە ھەر

سەد سالى تەنبايى .....

كات مەمە رازىكى پىدەگوت پىدەكەنى، لە پىكەنinan دلى لە خۆ بۆۈە و وتى: "ئەگەر دايكت دەزانى!" بەلىتى لە مەمە ۋەرگرتبۈۈ كە ھەر بەۈ دلىبايىۋە لە ھەۋەلىن رووداۋى ئەۋىنى خۆشى ئاگادارى بكا و، مەمە بۆى باس كرد لاۋىكى موو خورمايى ئەمىركايى خۆش ويستۈۋە، كە بۆ تىپەپكردىنى ماۋەى پشۈۋدان ھاتبۈۋە لاى دايك و باۋكى. ئۆرلىانۆى دوۋەم پىكەنى و وتى: "زۆر چاكە! ئەگەر دايكت دەزانى!" بەلام مەمە پىگوت كە كۈرە گەپاۋەتەۋە بۆ ۋلاتى خۆى و ھەۋالىكى پى نەگەىشتۆتەۋە. زانايى مەمە سەفا و ئاشتىى بنەمالەى لە سەر پى راگرتبۈۈ، لەۋ كاتەدا ئۆرلىانۆى دوۋەم زۆرتەر لە جاران كاتى خۆى لەگەل پىترا كۆرتىس دەبردە سەر و ھەرچەند نە بە روۋ و نە بە لەش ۋەك پىشۈۋ ھەۋسەلەى مىۋاندارىى نەبۈۈ، بەۋحالەش ئەگەر ھەلىكى بۆ ھەلدەكەۋت جىژنىكى ساز دەكرد و، ئۆكۆردىۋنەكەى كە ھىندىك لە كلىلەكانى بە بەنى كەۋشان لىك بەستراۋوون دەھىتادەر. لە مال، ئاماراتتا ھەروا خەرىكى گۆلدۆزى بى پسانەۋەى كفنەكەى خۆى بوو و، ئۆرسۆلا خۆى بە دەستى دارزان سپاردبۈۈ و، رۆژبەپۆژ زۆرتەر لە قوۋلايى تارىكىدا نوقم دەبۈۈ و، تەنبا شتىكى كە ھىشتا لەۋ تارىكانەدا دەيدى تارمايى خۆزى ئەركادۆ بوىندىا بوو لە بن داربەرۋەكە.

فىرناندا جارىكى دىكەش ھكۈۋمەتى گرتەۋەدەست، نامەى مانگانە بۆ كۈرەكەى خۆزى ئاركادىۋى، لەۋ كاتەدا درۆى تىدا نەبۈۈ، تەنبا ئالوگۆپى نامەى لەگەل پزىشكانى نادىار لى شارذبۆۋە. پزىشكان روونىان كرىدبۆۋە كە لە رىخۆلەى گەۋرەيدا لوۋلەيەك ھەيە و خەرىك بوون ئەۋىان بۆ ەمەلىكى نەشتەرگەرى تىلەپاتىك ئامادە دەكرد.

بەرۋالەت ئاشتى و سەفا بە سەر كۆشكى ماندوۋى بنەمالەى بوىندىادا ھكۈۋمەتى دەكرد، كە مەرگى لەنەكاۋى ئاماراتتا جارىكى دىكە ھەللاى بەپا كرد، رووداۋىكى چاۋەرۋاننەكراۋ بوو، ئاماراتتا لەگەل ئەۋەشدا پىر بوو و، خۆى لە ھەموۋان دوور دەگرت، ھىشتا قەد راست و ۋەك ھەمىشە ساخ بوو. لەۋ پاشنىۋەرۋىۋە كە بۆ ئاخىرىن جار سەرھەنگ خرىنىلدۆ ماركىزى دەركد و دەرگاي لە سەر خۆى داخست تا فرمىسكان ھەلپىژى، ئىدى

سەد سال تەنبايى .....

كەس نەيدەزانى چۆن بىر دەكاتهو. كاتىك لە ژوورەكەي ھاتەدەرەو. ھەموو فرمىسكەكانى رىشتىبوو. كاتىك رىمىدىۋىسى جوانكىلە بۆ ئاسمان بەرز بۆو و كاتىك ئۇرلىانۇكانيان قەلاچۆ كىردى، ئەو فرمىسكىكى نەپىشت. ھەر ۋەك بۆ مردنى سەرھەنگ ئۇرلىانۇ بويندىاش فرمىسكىكى نەپىشت، كە لە ھەموو كەس لە دونىادا خۆشتى دەويست و تەنيا كاتىك ئەو خۆشەويستىيە پىشان دا كە لاشەكەيان لە بن داربەپوۋەكە دۆزىيەو، يارمەتتى كىردى ھەتا لاشەكەيان بەرز كىردەو و ئۇنىفۇرمى نىزامى دەبەر كىرد و رىشى تاشى و مووى سەرى شانەكرد و سىمىلەكانى زۆر چاكتىر لە خۆي لە زەمانى شانازىدا چەور كىردى. ھىچ كەس بە بىرىدا نەھات كە لەو ھەرەكەتەندا چ ئەوينىك شاردراروۋەتەو، چۈنكە ھەموويان بە ئەندازەي ئامارانتا شارەزاي رىۋرەسمى سەرەخۆشى بوون. فېرناندا، لەو كە ئەو پىۋەندى ئايىنى كاتولىكى لەگەل ژيان تىتەگەيشتوۋە و تەنيا پىۋەندى ئەو لەگەل مردن تىدەگا، ھەستى بە رىسوايى دەكرد. ۋەك بلىي كاتولىك بوون ئايىن نىيە و تەنيا ئەركىكى مردوشۇرانە. ئامارانتا ۋەھا لە مەشخەلى تارىكى بىرەۋەرىيەكاندا ون بىو، كە ئەو داۋا لىيۋوردنە بە ھەستانەي نەدەيىست. بەتەۋاۋى دلئەنگىيە دەست لى نەدراۋەكانى خۆيەو پىر بىو. كاتىك گويى دەدايە ئاھەنگەكانى قالسى پىترۇكرىسپى، دلى دەيەويست ھەرۋەك سالەكانى ھەۋەلى لاۋى لەگەلىدا بگىرى، ۋەك بلىي رەۋتى زەمان و ئەزمون بەكارى ھىچ نەھاتبوون، ئەو سەفە ئاسنە مۇسقىيانەي پىانو، كە خۆي بە بيانوى ئەۋەي نم رزاندىۋونى لە زىلدانى ھاۋىشتىبوون، ھەرۋا لە بىرەۋەرىيەكانى دەسۋورەنەو و لىيان دەدا. تىكۆشاپوۋ ئەو مۇسقىيانەي، كە لە ھەۋەسىندا رىگەي بە خۆي دابوۋ بەرامبەر بە برازاكەي ئۇرلىانۇ خۆزى ھەست بكا، بخىكتى و، تىكۆشاپوۋ پەنا بۆ بن بالى مەردانە و ئارامى سەرھەنگ خرىنلەۋ ماركىز بەرى، بەلام نەيتۋانى بە سەر ئەۋدا سەرگەۋى. تەننەت ناھومىدانەترىن كىردەۋى پىرىش سوۋدىكى نەبوو. كاتىك كە خۆزى ئاركادىۋيان، سى سال پىش ئەۋەي بچىتە مەدرەسەي فەقىيان، شوۋشت و، ئەۋى نە ۋەك نەنكىك كە نەۋەكەي دەلاۋىتتەو، بەلكو ۋەك پىاۋىك دەلاۋاندەۋە، ۋەك دەيانگوت، ۋەك ژنانى

سەد سأل ته نیا یی .....

فەرەنسی، وەك كاتىك كە دوازدە یا چارده سألې لە تەمەنى رادەبرد و. هەر كات كە پیترو كرىسپى بە شەلوارى تەنگى سەما و ئەو دارە جادوووییە بەو زەمانى میتروۆنۆمى دیارى دەکرد، دەدى، دلى دەیخواست دەستى لى بدا. جارى وابوو، لەوێ بۆچى لە پیرەوى ژيانیدا ئەو هەموو بەدبەختیەى خۆى بەجى هینشتوو، هیندە دلى بە خۆى دەسووتا و تىكدەچوو، دەرزیى دورمانانى لە ئەنگوستى خۆى رۆ دەکرد. بەلام هەر چەند زۆرتەرى دەرد دەچینشت تووڕەییشى زۆرتەر دەبوو. دارستانی كرمخواردوو و دلنەوازی ئەوین، كە ئەوى بۆ لای مردن رادەكینشا جار لە جار زۆرتەر ژيانى لى تال دەکرد. هەروا كە سەرھەنگ ئۆرلیانو بویندىا بە بى ئیرادە بیرى لە شەر دەکردهو، ئاماراتاش لە ئەندیشەى ریتیکادا بوو. بەوجیاباوازییە كە براكەى توانیبوو بیری خۆى نەزۆك بكا و، ئەو بەپێچەوانە لە خۆیدا گەرمتری کردبوو. تەنیا شتیكى كە سألانى سأل لە خۆى ویستبوو ئەو بوو، سزای مەرگ دواى ریتیکا بە سەر ئەودا بیتی. هەموو جارێ كە بە پیش مالی ئەودا ردهبرد و ویرانی رۆژبەرۆژ زۆرتەری خانووەكەى دەبینى، بەو فكرەى كە دوعاكان قبوول دەكری، هەستى بە راحەتى دەکرد. رۆژیک دواى نیوهرۆ، هەروا كە لە هەیان دانیشتبوو و دروومانی دەکرد، لە نەكاو لە دلناییەكى سەیرەو هێچ كەس لە مالهو نەیزانى كە ئاماراتا كەنىكى جوانى بۆ ریتیکا دروو. كاتىك ئۆرلیانو هەستى كرد كاتى هەوالى مەرگى ریتیکای بۆ دینن، ئەو هەر لەو جینگایە. بەو جۆرەى دانیشتبوو و لە بەر ئەو تاو دەبى. لەوى بە چاوه‌پوانى دانیشت، وەك كەسێك كە چاوه‌پوانى نامەیهك دەكا. دوگمەكانى دەپساندن و دەیدروونهو هەتا بیکارى چاوه‌پوانیەكەى درێژتر و وەرەزتر نەكا. تریستە باسى كرد كە ریتیکای دیو، بۆتە تارماییەك و پیستی گەنیو و لە تەپلەسەرى رووتیدا تەنیا چەند تالەموو دەبیندرین، ئاماراتا سەرى سوڕ نەما، چونكە ئەو وینەیه دروست وینەیهك بوو كە ئەو زۆر لەو وپیش لە بیرى خۆیدا دایناوو. بپاری وابوو لاشەى ریتیکای دروست كاتەو و دەموچاوى خەسارەلیكەوتوو ئەو بە پارافین سواخ بدا و بە پرچی پیرۆزان كلاًو موویەكى "بارووكە" بۆ دروست بكا. دلى دەیه‌ویست مەیتىكى

سەد سال تەنبايى .....

جوان دروست بكا، به كفنىكى كه تانى و تابووتى ئەستەرمەخمەر و لىتوار ئەرخەوانى رەنگ و، ئەو كات لاشەكەى به پىي رىۋرەسمى ناشتنى جەنازەيەكى بەشكۆ تەسلىمى كرمان بكا. به بىزارىيەكى ئەوتۆو نەخشەكەى له سەرى خۆيدا دەهيتا و دەبرد، كه كاتىك بىرى لىكردهوه تەنات ئەگەر قەرار با له رووى ئەوينىشەوه كارىكى ئەوها بكا، ئەو هەموو وردى و وردهكارىيەى دەكار نەدەبرد. له ترسان لەرزى، بەلام نەبەشت ئەو ئالۆزىي بىرە پەرىشانى بكا و به وردىبىنيەكى وەهاوه خەرىكى تەواكردنى وردهكارىيەكان بوو، كه له رىۋرەسمى مەرگدا له مردووشۆرىك كارامەتر بوو.

تەنيا شتىكى كه لەو نەخشە سامناكدا له هۆشى نەبوو، ئەوهبوو كه لەگەل پارانەوه و داوا له خواوهند، بۆخۆي پىش رىيىكا بمرئ. هەرواش بوو. بەلام ئاماراتا له ئاخىر دەمدا هەستى به وەرەزى نەكرد. به پىچەوانەوه، هەستى كرد كه لەشى له هەموو جۆره خەم و تالى و سوپىريەك پاك بۆتەوه، چونكه مەرگ ئەو ئىمتىيازەى پى دابوو، كه چەندەها سال زووتر خۆي پى بناسىتئ، هيتە له رۆشتنى مەمە بۆ شەوانەپۆژى تىپەر نەبىوو كه له دوانىوهرۆژىكى زۆر گەرمدا، مەرگى بىنى له هەيوانى له لای دانىشتوو و دورمانى لەگەل دەكا. ئاماراتا دەسبەجئ ناسى، شتىكى سامناك له مەرگدا نەبوو، ژنىك بوو لىباسى شىنى دەبەردا بوو و پرچى درىژ بوون. قىافەى هيندىك قەدىمى و كەمىكىش وەك پىلار تىرنىرا دەچوو. ئەو كاتانەى له ئاشپەزخانه يارمەتى ئەوى دەكرد چەند جارىكيان فىرنانداش لەوى بوو و، لەگەل ئەوهشدا كه مەرگ ئەوهندە بەشەرى و راست بوو، تەنات جار هەبوو تكاى له ئاماراتا دەكرد دەزووى بۆ بە دەرزىيەوه بكا، بەوحالەش فىرناندا ئەوى نەدى. مەرگ پىي نەوت كەى دەبئ بمرئ و، پىشى نەوت كه پىشى رىيىكا ئەجەلى دەگاتئ، تەنيا فەرمانى پىدا رۆژى شەشەمى ئەپرلى داهاتوو دەست به كفن دروونى خۆي بكا. ئەوى ئازاد كرد هەتا هەر چۆنىكى پىي خۆشە كفنەكەى له سەرەخۆ و به وردى بدروئ، تەنيا دەبوو بەراستى و له قوولايى دلەوه بیدروئ. هەر وەك كفن رىيىكاي ئاماده كەردبوو. مەرگ پىيگوت كه له شەوى ئەو رۆژەيدا دروونى كفن تەواو

سەد سأل ته نیایی .....

دەبێ، بە بێ دەرد و بە بێ ترس و بە بێ خەم دەمرێ، ئاماراتا دەستووری دا دەزووی کەتانی ئەستووریان بۆ هێنا، لە کاتێکدا تێدەکۆشا ئەوەندە بکری کات بە فیرۆ بدا، خۆی بەنی پارچە کفنه کە ی رست. وا بە وردی پارچە کە ی چنی کە چوار سالی تەنیا بۆ چینی پێ چوو و، دوايش گۆلدۆزی دەستی پیکرد. هەروا کە بەرە بەرە لەو کۆتاییە لە چارەنەهاتوو نزیك دەبۆوه، زۆرتر بۆی دەردەکەوت، کە تەنیا موو جیزەیه ک مومکینه کفن دروونە کە ی ئەو دواى مردنی ریییکا درێژە بدا. بەلام هەر ئەو بیر کۆنە ئارامییەکی پێ بەخشی، کە بۆ باوەرکردن بە خەيالى تیشکانی خۆی، پێویستی پێی هەبوو، ئەو کاتە بوو کە مانای بازنە ی تەواونە بووی ماسییە بچکۆلە زیرەکانی سەرھەنگ ئۆرلیانۆ بویندای بۆ دەرکەوت. دوتیا تەنیا شویتەواری لە سەر پێستی جێهێشتبوو، ئەگینا دلی لە هەموو جۆرە رق و کینەیه ک خالی بوو. بەداخ بوو کە بۆچی مەرگ سالاھە پێشتر خۆی پێشان نەداوه، کاتیک کە هێشتا پاککردنەو ی بیرەوهرییان ئیمکانی هەبوو و دەرکرا دوتیای دووبارە لە رووناکییەکی نویتردا ساز کە یەو، کاتیک کە هێشتا دەتوانرا بە بێ لەرزین لە بۆنی عەتری پیتروکریسی درێژە بە ژیان بدە ی و، دەرکرا ریییکای نە بە خاتری بیزاری یان ئەوین، بەلکو بە خاتری تێگەشتنیکى بێ پێوانە ی تەنیایی لەو وێرانە ی بەدبەختیە رزگار بکە ی. لە بیزارییەکی کە شەویک لە قسەکانی مەمەیدا هەست کرد، نارەحەت بوو، چونکە پێوەندیی بە خۆیەو هەبوو. خۆی لە کچیکى لاوی دیکەدا دووپات بۆوه دەدی، خۆیشی لەو تەمەن و سالاھەدا هەر چەند لە نیۆهوە دلی هەر ئەو کاتە بە کینە گومرا بیوو، ئارام و پاک و بێگەرد دەهاتە بەرچاو. لەو کاتەدا قبوولی چارەنۆس ئەوەندە بۆی قوول ببۆوه، کە تەننەت باوەر بەو کە دەرگای هەموو ئیمکانیکى چاکبوونەو ی لیداخراوه، نارەحەتی کرد. ئیستا تەنیا ئامانجی تەواوکردنی کفنه کە ی بوو. لە جیاتی ئەو ی وەک سەرەتا دروونە کە ی بە وردەکاری بێهۆودە درێژە پێ بدا، کارە کە ی وەپەلە خست. حەفتەیه ک پێش وادە ی مردن، حیسابی کرد کە ئاخیرین دەرزی شەوی چواری فیورییە لە کفنه کە ی رۆ دەکا و بە بێ ئەو هۆیه ک ببینیتەو پێشنیاری بە مەمە کرد کە

سەد سأل تەنیاىى .....

كۆنسىرتى كۆلۆسىن، كە بۆ بەيانى ئەو تارىخە لەبەر چاۋ گىراۋە، ۋەپىش بخا. بەلام مەمە گۆيى نەدايە قسەكانى و ئەو كات ئاماراتتا تىكۆشا ھەر چۆنى بى تەۋاۋكردنى كارەكانى چل و ھەشت سەعات دواىخا و، تەنانتە ۋايزانى مەرگ خەرىكە ئارەزوۋەكانى دىتتەدى، چونكە شەۋى چۋارى فىورىيە بوو بە تۆفان و دايرەى ناۋەندى كارەباى شار سەدەمەى پىنكەوت. بەلام ئەو، بەيانى ئەو رۆژە، سەعات ھەشتى سەر لە سىيانى، ئاخىر دەرزیى لە كفنەكەى خۆى رۆكرد. كفنەكەى جۋانتىر دەسكردىك بوو كە ھەتا ئەو زەمانەى ژنىك تۋانىبى گۆلدۆزىى بكا. بە بى ئەۋە ھەراۋورىا ساز كا، رايگەياند؛ لای ئىۋارە دەمرى. نەتەنیا بنەمالەى خۆى، بەلكو ھەموو شارى ئاگادار كردهۋە، چونكە لەۋ باۋەپدا بوو كە دەكرى عومرىك خراپە بە جىنەجى كردنى داۋايەكى دنياىى تۆلە بكەيەۋە و، كەۋتە سەر ئەو بىرەى ھىچ كارىك لەۋە باشتر نىيە نامە بۆ مردوۋان بەرى.

ئەو ھەۋالە، كە ئاماراتتا بەرەبەرى تاۋپەپان دەچىتە دونىای دىكە، ھەتا نامە بۆ مردوۋان بەرى، ھىشتا نەبىۋو بە نىۋەپۆ لە تەۋاۋى ماكۆندۆ گەپا و، سەعاتى سى پاشنىۋەپۆ سىندوۋقىكى پپ لە نامە لە سالىۋنى مىۋاندارى بوو. ھەر كەس كە نەيدەۋىست نامە بنۋوسى، ئاماراتتاى رادەسپارد و ئەۋىش لە دەفتەرچەى بىرەۋەرىدا ناۋ و تارىخى مردنى ۋەرگىرى پەيامى دەنۋوسى و دەىگوت: "نىگەران مەبە، ھەر كە گەيشتمە ئەۋى، ھەۋەلىن كارىكى دەىكەم سۆراخى دەكەم و راسپاردەى ئىۋەى دەدەمى." ۋا دەھاتە بەرچاۋ كە لە شانۆيەكى گالتهجارپدا يارى دەكا. نە ھەستى بە ئازار دەكرد و نە دەترسا، تەنانتە ۋا دەھاتە بەرچاۋ بە خاترى ئەركىكى كە دەىكا ھىندىكىش جحىل بۆتەۋە. ۋەك ھەمىشە قەد و بالای راكشاۋى زىرەك و چالاک بوو و، ئەگەر لە بەر روومەتى دەرپەپىو و چەند ددانى كەۋتۋى نەبا، كەمتر لە تەمەنى راستى خۆى دەرەكەۋت. بۆخۆى فەرمانى دا نامەكان لە سىندوۋقىكى قىرەسۋاخ باۋىن و تەنانتە پىشانى دا كە سىندوۋقەكە چۆن لە گۆرپدا دابىن، ھەتا نم كارى تىنەكا. بەيانى بە دۋاى دارتاشىكىدا نارەبۋو بى، تابۋوتەكەى ئەندازە بگرى. لە نىۋەراستى سالىۋندا لە سەر پى راۋەستابۋو، دەنگوت بۆ درۋونى لىباس ئەندازەى دەگرن. لە سەعاتى

سەد سأل تەنیاىى .....

ئاخردا ئەۋەندە ھەلسووپاۋ بېۋو، فېرناندا ۋايزانى لە راستىدا ئەۋ گالته بە ھەموۋيان دەكا، ئۆرسۆلا، كە بە تاقىكردنەۋە بۆ دەر كەۋتبوۋ ئەندامانى بىنەمالەى بويىندىا بە بىئ نەخۆشى دەمردن، گومانى نەبوۋ كە ئاماراتا مردنى خۆى پېشېبىنى كردوۋە. بەلام بە ھەر حال زۆر نىگەرەن بوۋ، چونكە دەترسا كە نامەنوۋسەكان لە ئالۆزىى ئەۋ ھەموۋ نامەيەدا و بەپەرۋشى بۆ ئەۋەى ھەرچى زووتر بگەنە شوئىى مەبەست، چاۋەروانى مەرگى ئاماراتا نەبن و بە زىندوۋىى بە خاكى بسپېرن. سەرەنجام خەرىكى چۆلكردنى مالاۋە بوۋ، بە سەر زەحمەت دەراند قىژاندى و شەپى لەگەل كردن، بە ھاتنى سەعاتى چوۋارى پاشنىۋەرۆ، لە كارى خۆيدا سەر كەۋت. ھەتا ئەۋ سەعاتە ئاماراتا شتومەكى خۆى بە سەر ھەژاراند دابەش كردبوۋ و، لە نىۋ تابوۋتى دارى ساكار تەنیا دەستىك جل و كەۋشى راھەتى پارچەى خۆى دانابوۋ كە لە سەفەرى مەرگدا دەبەريان بكا. ئەۋ پارىزەى لە دەست نەدا، چونكە بېرى كەۋتەۋە كە كاتىك سەرھەنگ ئۆرلىانۆ بويىندىا مرد. ناچار بېۋون جوۋتە كەۋشىكى نوئى بۆ بكرن، ئەۋ تەنیا جوۋتە دەمپايىيەكى كۆنەى لە پاش بەجى مابوۋ كە لە كارگا لە پىى دەكرد. كەمىك پېش سەعاتى پېنج، ئۆرلىانۆى دوۋھەم بە دۋاى مەمەدا ھات بېيا بۆ كۆنسېرت و، لەۋە كە مال بۆ رېۋرەسمى بەخاك سپاردنى جەنازە ئامادە كراۋە سەرى زۆر سوپما. ئەگەر لەۋ دەمەدا كەسېك لەۋى زىندوۋ بوۋ، ھەمان ئاماراتاى ئارام بوۋ، كە تەنانت دەر فەتى ھىتابوۋ مېخەكەكانى لاقىشى بېرېتەۋە. ئۆرلىانۆى دوۋھەم و مەمە بە مالتاۋايىيەكى گالتهۋە جىيان ھىشت و بەلېتېيان پېدا كە شەممەى داھاتوۋ بۆ دووبارە زىندبوۋنەۋەى مىۋانېيەكى گەرە بكن، قەشەئەنتۆنىۋ ئىزابېل، كە لە خەلكى بېستبوۋ ئاماراتا بويىندىا بۆ مردوۋان نامە ۋەردەگرى، سەعاتى پېنجى دۋاى نىۋەرۆيە، لەگەل فەقىيەكى مندال بۆ بە جىگەياندىنى ئاخىرن رېۋرەسمى ئايىنى ھاتە مالاۋە و ناچار بوۋ چارەگە سەعاتىك چاۋەرۋان بى، ھەتا ئەۋەى قەرار ۋايە بمرى، لە ھەمام بېتەدەرى. كەشېشى پېر، كاتىك چاۋى بە ئاماراتا كەۋت كراسىكى درىژ و گوشادى لە پارچەى تەنكى كەتانى پۆشيوۋ و پرچى بە سەر شاناندا بلاۋ كردۆتەۋە، بەۋخەيالە كە گالتيان پى كردوۋە، كورە

سەد سأل تەنیاىى .....

ئۇرسۇلا، دواى نۇ رۇژ پىرسەى ئاماراتتا لە جىگای خۇى ھەلنەستايەوہ. سانتا سۇفيا دىل پىداد خزمەتى دەکرد و ئاگای لىنى بوو و، خواردنى بۇ دەبرد و ئاوى کارىزى دەبردە ژوورەكەى خۇى پى بشوا و، رووداوەکانى ماكوندۇى بۇ دەگىراپەوہ. ئۇرلىانۇى دووہەم دەھات بۇ چاوپىكەوتنى و لىباسى بۇ دەھىتا. ئۇرسۇلا جەلەکانى لەگەل پىوېستىيەکانى دىكەى ژيانى رۇژانەى لە تەنىشت تەختى خۇى دادەنان. لە ماوہىەكى كورتدا دونىايەكى لە بەر دەستى خۇى دروست کرد، توانى ئاماراتتا ئۇرسۇلاى بچكۆلە، كە تەواو وەك خۇى دەچوو، بەتوندى ئۇگىرى خۇى بكا، فىرى خوتىندى کرد، بەھۇشى ئۇرسۇلا و توانایى لە کارەکانى خۇیدا بە ھەموویانى سەلماند كە ئەو بە سەر گرانایى، يەك سەدە تەمەنى خۇیدا سەرکەوتووە و، ئەگەرچى ئاشكرا بوو سۇماى چاوانى ھىندە باش نىيە، بەلام ھىچ كەس ھىچ كات شكى ئەوہى نەکرد كە ئەو بەتەواوى كویر بووہ، لەو رۇژانەدا ئەوہندە ئاگادارى ژيانى مالەوہ بوو، ئەوہندەى وردى و بىدەنگى دەروونى بەكار ھىتا، ھەولەلین كەس بوو كە بە خەم و پەژارەى بىدەنگى مەمەى زانى. پىنگوت: "وہرە ئىرە. ئىستا كە من و تۇ تەنیاىن، بەوپىرىژنە بىچارەىە بلنى چ شتىك نارەحتەت دەكا."

مەمە بە پىكەنىنىكى كورت لە قسەکردن لەگەل ئەو خۇى خاقلاند. ئۇرسۇلا زۆرتى لە سەر نەپۇىشت، بەلام كاتىك بىنى مەمە ئىدى بۇ سەردانى نايە، گومانى بوو بە دلنیاىى. دەيزانى كە لە ھەمىشە زووتر ئامادە دەبى و بە تەماى چوونەدەرەوہ لە مال ئارام و ئۆقرەى نىيە. دەيزانى كە شەوانە لە ژوورى تەنىشتى، ھەتا رۇژ لە تەختى خۇیدا ئەو دىو و ئەودىو دەكا و تەنانەت فرىنى پەپوولەيەكىش نارەحتەى دەكا. جارىكىان بىستى خەرىكە دەچى بۇ چاوپىكەوتنى ئۇرلىانۇى دووہەم و، زۆر سەرى سوورما كە چۆن تىگەىشتى فىرناندا ئەوہندە بەرتەسكە كاتىك مىردەكەى دىتەوہ مالەوہ بۇ بردنى كچەكەى شكى بۇ ھىچ نەچوو، يەكجار زۆر ئاشكرا بوو كە مەمە زۆر پىش ئەوہ فىرناندا لە سىنەما چاوى پى بکەوى، پىاوىك ماچ دەكا و خانووى بە سەر سەرى خۇیدا برپووخىتى، لە رووداوىكى نادىار لە چاوپىكەوتنە بەپەلەكان و نىگەرانییەكى گىانبەر گرفتار بوو.

سەد سالى تەنبايى .....

مەمە خۇيشى لەو كاتەدا ئەوئەندە پەشۇكابوو كە ئۆرسۆلاي تاوانبار دەكرد جاسووسىي لىكردوو، بەلام لە راستيدا تاوانى ريسوايى لە خۇيەو بوو. ماوئەيەك بوو لە پشت سەرى خۇيەو ھىندىك شوين پيى بەجى دەھىشتن، كە تەنانت كەمھۆشتىن كەسشى وەشك دەخست و، فېرناندا، چونكە بۇخۇي سەخت گرفتارىي پيوەندىي خۇي لەگەل پزىشكانى ناديار بوو، ئاگاي لەوئەنەبوو. بەوئالەش تەنانت لەو وەزەشدا ھەستى بە بىدەنگى قوول و راچەنىنى لەنەكاو و گۆراني ئەخلاقى كاتى و قسەي بى سەرەبەرەي كچەكەي كرد. ھەلسوكەوتەكانى بەروالەت بە بى موبالاتى و لە دەرووندا بە ستەمكارىيەكى دلرەقەنە خستە ژىر چاوەدېرى، رىگەي پىدا وەك ھەمىشە لەگەل ھاورىكانى بچىتە گەران. يارمەتتى لىباس دەبەركردنى دا بۇ ميوانداری شەمەشەوان و ھەرگىز پرسىيارىكى بى جىي لىتەكرد، كە مەمە وەشك كەوئ. ئىستە بەلگەي زۆرى بەدەستەو بوو كە مەمە كارى دىكەش، بىجگە لەوئەي دەيلئ دەكا. بەلام لە بەر چاوەروانى ھەلىكى لەبار، ئامازەيەكى بە گومان لىكردن خۇي نەكرد. شەويك مەمە وتى؛ لەگەل باوكى دەچىتە سىنەما، بەلام زۆرى پى نەچوو كە فېرناندا لە مالى پىترا كۆتيس دەنگى ئاگرىبازى جىژن و دەنگى لىدانى ئۆكۆردىونى ئۆرلىانۆي دووھەمى بىست. ئەو كات لىباسى پۆشى و رۆشتە سالىونى سىنەما و كچەكەي خۇي لە نىوان كورسىيە تارىكەكاندا بىنى. لە نىوئە ئەو ھەستە شىتتى ھىتەرەي دلنباووندا نەيتوانى بزانى كچەكەي چ كەسنىك ماچ دەكا. بەلام لە نىوان قاقاي كەركەرى خەلكەكە و دەنگى لەرزۆكى ئەوى بەرگوئ كەوت كە دەيگوت: "تەوينەكەم، بەداخم." بە بى ئەوئەي وشەيەك لەگەل مەمە بدوئ. ئەوى لە سىنەمايە دەرگىشا. شەرمى رابردن بە شەقامى پر ھات و ھاواری توركەكانى بەلاوئە نا، سەرەنجام لە مالئەوئە دەرگای ژوورى خەوى لە سەر داخست.

سبەينەئە ئەو رۆژە، سەعات شەشى پاشنىوئەپۆ، دەنگى پىاويكى كە بۇ چاوپىكەوتى ھاتبوو ناسىيەوئە. پىاوەكە گەنجىكى رەنگ پەپىوئەي چاوپرەشى خەمناك بوو، ئەگەر فېرناندا كاولىيەكانى بىنپىيان لە دىتنى چاوەكانى ئەو سەرسام نەدەبوو. كابرای لاو ئەوئەندە ھالەتتىكى خەيالاوى و شاعىرانەي

سەد سأل ته نیایی .....

هه‌بوو که هه‌موو ژنیگ ئەگەر که‌مینگ دلی له‌ فێرناندا نهرمتر با، ده‌یتوانی تینگا که‌که‌ی بژ ئاشق بووه. کۆت و شه‌لواریکی که‌تانی ده‌به‌ردا بوو، که‌ چیی وای به‌ به‌ره‌وه نه‌مابوو و که‌وشه‌کانی نموونه‌ی به‌رگریی ناهومیدانه‌ی ئەو له‌ به‌رامبه‌ر په‌له‌ی ناچاری سپی هه‌لگه‌ران بوو. کلاویکی هه‌سیری به‌ده‌سته‌وه بوو، که‌ رۆژی شه‌ممهی رابردوو کړیووی. له‌ هه‌موو ته‌مه‌نیدا هه‌چ کات ئەوه‌نده نه‌ترسابوو، به‌لام له‌ سه‌ره‌خۆیی ئەوی له‌ سووکایه‌تی پێکردن رزگار کرد و حاله‌تی دروست و راستگۆیانه‌ی ئەو. که‌ ته‌نیا له‌ به‌ر ده‌ستانی کړیکاری و نینۆکی شکاوی که‌ له‌ به‌ر کاری زۆر که‌یشته‌بووه ئەو رۆژه‌ی ره‌نگی ده‌گۆڕی. به‌ هه‌ر حال بۆ فێرناندا نیگایه‌ک به‌س بوو هه‌تا بزانی ئەوه‌ میکانیکه‌. زانی که‌ ته‌نیا ئەو کۆت و شه‌لواره‌ باشه‌ی هه‌بووه، ده‌به‌ری کردوو و له‌ بن کراسیه‌وه پێستی به‌ده‌نی له‌گه‌ل زیپکه‌ی نه‌خۆشیی گروینی شیرکه‌تی مۆز دیار بوو. فێرناندا مۆله‌تی نه‌دا قسه‌ بکا، ته‌نانه‌ت نه‌یه‌شت بچینه‌ ژووره‌وه و ده‌میک دواتر ناچار بوو ده‌رگای لێ دابخا، چونکه‌ ماله‌که‌ی پێ بوو له‌ په‌پوله‌ی ره‌نگ زه‌رد. پینگوت: "لێره‌ بڕۆ، تۆ هه‌ق‌تێیه‌ پێ بنیته‌ مالی خه‌لکی به‌رێز."

ناوی ماوریسێۆ بابلۆنیا بوو، له‌ ماکو‌ندۆ له‌دایک و گه‌وره‌ بیوو و له‌ گه‌راجی شیرکه‌تی مۆز شاگرد میکانیک بوو.

رۆژیک پاشنیوه‌ڕۆ، که‌ مه‌مه‌ له‌گه‌ل پاتریشیا براون رۆیشته‌نبوونه ئەوئ تا ماشینیگ وه‌ر بگرن و بچنه‌ گه‌رانی مه‌زرایه، به‌ هه‌لکه‌وت له‌گه‌ل ئەو بیوو به‌ ئاشنا. راننده‌ نه‌خۆش بوو، له‌ ئەنجامدا بڕیار درا ئەو ماشینه‌که‌ لێخوڕی و مه‌مه‌ش سه‌ره‌نجام توانیووی له‌ لای راننده‌ دابنیشی و ئاگاداری کاره‌کانی بێ. به‌ پێچه‌وانه‌ی راننده‌ی هه‌میشه‌ییم ماوریسێۆ بابلۆنیا ده‌رسی لێخوڕینی کرده‌یی پینگوت، ئەو مه‌سه‌له‌یه‌ کاتیک هاته‌ پێشه‌وه که‌ مه‌مه‌ هاتوچۆی مالی ئاغای براونی ده‌کرد و خانمه‌کان هه‌شتا لیوه‌شاوه‌یی لێخوڕینیان نه‌بوو. له‌به‌ر ئەوه‌، مه‌مه‌ به‌ زانیاری هونه‌ری لێخوڕین قه‌ناعه‌تی کرد و هه‌تا چه‌ند مانگ دواتریش ماوریسێۆ بابلۆنیای نه‌بینی. زۆر دواتر وه‌بیری هاته‌وه که‌ له‌و گه‌رانی به‌ماشینه‌دا، جوانی جوامیرانه‌ی ئەو هه‌تا چ راده‌یه‌ک سه‌هرنجی راکێشابوو، هه‌ر چه‌نده‌ ده‌سته

سەد سأل ته نیاىى .....

ئەستورەكانى بەدل نەبوون و تەننەت دواىى بە پاترىشیا براونىشى وت؛
 لە باوەر بەخۆبوونى بى شەرمانەى ئەو نارەحەت بوو. ھەولەن
 شەممەيەك كە لەگەل باوكى رۆشت بۆ سىنەما، دىسان ماوريسىز
 بابيلونىاي بىنى كۆت و شەلوارى كەتانبى خۆى دەبەر كردوو و چەند رىز
 لەپىش وان دانىشتوو. زانىى كۆرە لە جياتى ئەو تەماشای فىلمەكە بكا،
 سەرى وەر سوو پاندو ھەتا ئەو بىنى. مەبەستى لەو كارە زۆرتر ئەو بوو
 ھ دەيوست مەمە بزانی لە جياتى فىلمەكە تەماشای ئەو دەكا. مەمە لە
 بى شەرمى ئەو كەردەو ھە زۆر نارەحەت بوو. سەرەنجام ماوريسىز
 بابيلونىا لەوان نزىك بۆو ھەتا سألە لە ئۆرلىانزى دوو ھەم بكا و خۆ
 بناسىتى. ئەو كاتە مەمە تازە بۆى دەر كەوت ئەوان يەكتر دەناسن. كۆرە لە
 ھەولەن ئىدارەى كارەباى ئۆرلىانز تریستەدا كارى كردبوو و لەگەل باوكى
 بەرێزەو ھەلسوكەوتى كرد. ئەو رووداو ھەمەى لە چنگ لەخۆباى بوونى
 بى جى رزگار كرد. ھىچ كات بە يەكەو ھە و تەنیا نەما بوونەو ھە و بىجگە لە
 سألەى ئاساىى، وشەيەكيان ئالوگۆر نەكردبوو. شەويكيان مەمە خەونى
 بىنى ئەو لە كەشتىيەكى خەرىكە نوقم دەبى رزگارى دەكا، لە جياتى
 ئەمەگناسى، توورە و نارەحەت بوو، چونكە مەمە پىچەوانەى ئەو ھى
 دەويست، نەتەنیا لە ماوريسىز بابيلونىا، بەلكو لە ھەر پىاويكى دىكەش كە
 ئەو ھى خوش بوى. بۆيە كە لەخەودابوو، ئەو ھەندە بىزار ھەلچوو بوو،
 سەرشىتەنە ئارەزووى كرد بىبىنى. نىگەرانبى ئەو بە درىژاىى ھەفتە لە
 زىادبووندا بوو و رۆژى شەممە گەشتە رادەيەك، كاتىك ماوريسىز
 بابيلونىا لە سىنەما سألەى لىكرد، ناچار بوو زۆر بەتوندى پىشى خۆى
 بگرى ھەتا ئەو نەزانى كە دلى خەرىكە لە گەرووى دىتە دەرى. ھەروا كە
 لە ھەستىكى ناديار تىكەل بە ھەز و توورەيى، گىژ و وىژ ببوو، بۆ ھەولەن
 جار دەستى بۆ لای ئەو درىژ كرد و تەنیا ئەو كاتە بوو كە ماوريسىز
 بابيلونىا رىگەى بە خۆى دا دەستى بگوشى. كەمىك دواتر، مەمە لە
 كەردەو ھى خۆى پەشيمان بۆو، بەلام دەسبەجى كاتىك زانى دەستى
 ئەویش ئارەقى كردوو و سارە، پەژيوانبەكەى بە رازى بوونىكى ناچارى
 گۆرا. ھەر ئەو شەو، زانىى ھەتا كاتىك پووچى ھەو ھەسەكەى ماوريسىز

سەد سأل ته‌نیا‌یی .....

بایبلۆنیا نەسەلمێتی تاویک نا‌هەسێتە‌وه و، تە‌واوی حە‌فته نی‌گەرانیی زۆرتر دە‌بوو. دە‌ستی دایە هە‌موو فرۆفیلێک، هە‌تا پاتریشیا براون بۆ وەرگرتنی ماشین، ئە‌ویش لە‌گە‌ڵ خۆی بە‌ریتە ئە‌وئ و، سەرە‌نجام لە‌ کۆ‌پە‌ موو‌خو‌رماییە‌که‌ی خە‌لکی ئە‌مریکای با‌کوور، که‌ لە‌و کاتە‌دا بۆ رابواردنی کاتی پش‌وودان هات‌بوو‌ه ما‌کو‌ندۆ، که‌لکی وەرگرت و بە‌ بیان‌ووی تە‌ماشای مۆ‌دی‌لی تازە‌ی ماشینان، لە‌گە‌ڵ ئە‌و رۆ‌یش‌تە‌ گە‌راج. مە‌مە لە‌و دە‌مە‌وه چاوی پیکە‌وت، دە‌ستی لە‌ خۆ‌فریودان هە‌لگرت و دانی بە‌ راستیە‌که‌‌دانا. لە‌ لایە‌که‌وه، نە‌یدە‌توانی لە‌ دە‌ست وە‌سو‌ه‌سە‌ی تە‌نیا مانە‌وه لە‌گە‌ڵ ما‌ور‌یس‌یۆ بایبلۆنیا رابکا و، لە‌ لایە‌کی دی‌کە‌شە‌وه دُنیا بوون لە‌وه‌ی ئە‌و هە‌موو ش‌ت‌یک تی‌گە‌یش‌ت‌وه، دە‌بوو بە‌ هۆی ئە‌وه هە‌ست بە‌ ب‌چ‌و‌و‌ک‌بو‌ن‌ه‌وه بکا. مە‌مە وتی: "هات‌وین مۆ‌دی‌لی نو‌ئ تە‌ماشای ب‌کە‌ین." ئە‌و وتی: "بە‌هانە‌ی چاکە‌."

مە‌مە هە‌ستی کرد ئە‌و خە‌ریکە لە‌ ئاوری لە‌ خۆ‌بایی بوونی خۆ‌یدا دە‌سووتی و شیتانە‌ بە‌ دوا‌ی رینگایە‌که‌وه بوو هە‌تا سووکایە‌تی پینکا، بە‌لام ئە‌و مۆ‌لە‌تی نە‌دە‌دا. لە‌سەر‌خۆ پێی وت: "مە‌ترسە‌، ئە‌وه هە‌و‌ه‌ل‌ین جار نی‌یە ژن‌یک بە‌ خاتری پیا‌ویک دە‌ست دە‌داتە کار‌یکی شیتانە‌." مە‌مە وە‌ها بێ دی‌فاع بوو، که‌ بە‌ بێ ئە‌وه‌ی چاو لە‌و مۆ‌دی‌لە‌ تازانە‌ بکا که‌ لە‌ کە‌راجە‌که‌‌بوون. رۆ‌یش‌تە‌ دەر‌وه. هە‌موو شە‌وئ لە‌ جینگادا ئە‌مدیو و ئە‌ودیوی کرد و لە‌ بە‌ر خۆ‌ بە‌کە‌مزانین فرم‌یس‌کی رشت. کۆ‌پە‌ی موو‌خو‌رمایی، که‌ مە‌مە لە‌ راستیدا خۆ‌شی نە‌دە‌ویست، ئی‌ستا لە‌ بە‌ر چاوی ببوو بە‌ منال‌یکی سا‌وای سەر‌پشتی لان‌کە‌. لە‌و کاتە‌دا بوو که‌ پە‌پو‌ولە‌ رە‌نگ زەر‌دە‌کانی بی‌نی، که‌ نیشانە‌ی دەر‌کە‌وتنی ما‌ور‌یس‌یۆ بایبلۆنیا بوون. پ‌ی‌ش‌تر‌یش ئە‌و پە‌پو‌ولانە‌ی دیت‌بوو، بە‌تایبە‌تی لە‌گە‌راج‌دا، بە‌لام وای زانی‌بوو که‌ پە‌پو‌ولە‌کان لە‌ بە‌ر بۆ‌نی رە‌نگان لە‌وئ کۆ‌بو‌ن‌ه‌وه. چە‌ند جار‌یش لە‌ سینە‌ما فرە‌ی با‌لی ئە‌وانی لە‌ دە‌وری سە‌ری خۆی بی‌ست‌بوو. کات‌یک که‌ ما‌ور‌یس‌یۆ بایبلۆنیا ئیدی لە‌ فک‌ری نە‌دە‌چوو‌ه دەر‌ی و وە‌ک تار‌مایە‌کی ل‌ئ‌هات‌بوو که‌ تە‌نیا ئە‌و دە‌یتوانی لە‌ نی‌و کۆ‌مە‌ل‌یک‌دا بی‌ی‌نی، ئە‌و کات تی‌گە‌یش‌ت که‌ پە‌پو‌ولە‌ زەر‌دە‌کان بە‌شی‌وه‌یە‌ک پ‌ی‌وه‌ندیان بە‌وه‌وه هە‌یه. ما‌ور‌یس‌یۆ بایبلۆنیا هە‌میشە‌ لە‌ نی‌و ئە‌و کە‌سانە‌دا

سەد سالى تەنبايى .....

بوو كە دەچوونە كۆنسیرت و سینه ما و نوژی گلیسا و، مەمە پئویست نەبوو چاوی بەو بکەوئ هەتا بزانی ئەو لەوێیە. بە هەر حال پەپوولە رەنگ زەرەدەکان هەمیشە لەوئ بوون. جاریکیان ئۆرلیانزی دووھەم ئەوھەندە لە دەنگی فەرەفری ئەو پەپوولانە توورە بوو كە مەمە هەستی کرد بە پنی قەولیکی داویە نەیتنی خۆی بۆ باوکی ئاشکر بکا. بەلام هەر لەو کاتەدا، زانی باوکی ئەو جارەیان بە بیگومان وەك پینشو پیناکەنی و نالی: "ئەگەر داکت بزانی چی دەلی!" رۆژیک بەیانی فیرناندا خەریکی هەلپاچینی بنەگولە سووران بوو، كە لە نەكاو لە ترسان هاواری کرد و مەمە لەو شوێنە ی لینی راوہستابوو كشاندەوہ. ئەوئ، شویتیک بوو ریمیدیۆسی جوانکیە لەوێوہ رۆیشتبووہ ئاسمان. فیرناندا لەپەر بەبیریدا هاتبوو، ئیمكانە ئەو موجیزە یە جاریکی دیکە بۆ كچەكە ی دووپات بیتەوہ. چونكە دەنگی بالەفرە ی لەنەكاوی بەرگۆئ كەوتیوو، پەپوولەكان بوون. مەمە ئەوانی بینی و دەتگوت لەپەر لە نیو تیشكدا هاتوونە دوتیاوہ، دلی داخوړپا. دروست لەو کاتەدا ماوریسیۆ بابیلونیا بە بەستە یەكەوہ هاتەژوور و دەیگوت دیاریبەكە لە لایەن پاتریشیا براون. مەمە سوورپەلگە رانی دەموچاوی شار دەوہ و خەمی خۆی لەبیر بردەوہ و تەنیا كاتیک كە تكای لیکرد لە بەر ئەوہ دەستی پیسن بەستەكە لە سەر لیوی هە یوانی دابنی، توانی زەرەدەخەنە یەکی سروشتی بکا. تەنیا شتیکی فیرناندا لەو پیاویدا بینی رەنگ پەریوی پیستی بوو. چەند مانگ دواتر بە بی ئەوہ ی بیری بکەویتەوہ ئەوی پینشتریش دیوہ، هەر ئەو حالەتە ی لەودا بینی.

وتی: "پیاویکی سەیرە، لە رەنگی دەموچاویبەوہ دیارە بەو زووانە دەمرئ." مەمە وای بە بیردا هات دایکی لە پەپوولەكان ترساوہ. كاتیک هەلپاچینی لق و پۆپی بنەگولە سوورەكانیان تەواو کرد، دەستەكانی شووشتن و بەستە دیاریبەكە ی بردەوہ ژووری خۆی بیكاتەوہ. جۆرە لەیستۆکیکی یاریی دروستكراوی چینی بوو لە پینچ قوتووی یەك لە نیو یەكدا پیکهاتبوو. لە ئاخیرین قوتوودا نووسراویك بەرچاو دەكەوت كە دیار بوو دەستخەتی كەسیکی ناشارەزایە: "شەمە یەكتر لە سینه ما ببینن." مەمە لەو ترسانە كە قوتووہكە ماوہ یەك لەسەر لیوی هە یوانی ماوہتەوہ، نەوہك سەرنج و

سەد سأل ته نیاىى .....

نىگای فیرناندای راکیشابى، زۆر پەرىشان بوو، ئەگەرچى لە نەترسى و ساویلکەى ماوريسىۆ بابلۇنيا ھەستى بەخۆشحالى دەکرد، بەلام زگى بە ساکارىي ئەو سووتا، کە ھىوادار بوو بۆى بچىتە جىژوانى. مەمە دەیزانى شەممەشەو ئۆرلىانۆى دووھەم کارى ھەيە. بەو حالەش ئاوری نىگەرانی بەدرىژایى ھەفتە ئەوھندەى سەرھونئۆ کرد، کە کاتىک رۆژى شەممە ھات، باوکی رازى کرد رىگەى بدا ئەو بەتەنیاىى بچىتە سىنەما و دواى تەواوبونى فیلمەکە بى بە دوايدا. ھەتا کاتىک چراکانى سألۆنى سىنەمايە دايسان پەپوولە لە دەورى سەرى فەرەفريان بوو و، ئەمجار کە چراکان کوژانەو، ماوريسىۆ بابلۇنيا ھات و لە لایەو دانىشت. مەمە ھەستى کرد وردە وردە بە زۆنگاوى بى قەرارىدا دەچىتە خوارى. زۆنگاویک وەک ئەوھى لە خەودا بینىبووى، تەنیا ئەو، ئەو پیاوھى بۆنى رۆنى ماتۆپى لیدەھات و لە تاریکیدا بەزەحمەت دەیتوانى ببینى، دەتوانى لە نوقم بوون لەودا رزگارى بکا.

ئەو وتى: "ئەگەر نەھاتبای، ئیدی ھەرگیز منت نەدەدیتەو". مەمە قورسایى دەستى وى لە سەر رانى ھەستىکرد و زانى کە ھەردوکیان خەریکە دەگەنە قولایى بى قەرارى.

بزەى ھاتى و گوتى: "ئەوھى کە لە تۆ نارەحەتم ئەوھى، ھەمیشە ئەوھى کە دەبى نەیلئى دەیلئى: "شیتانە ئاشقى ئەو بوو. خەو و خواردنى لەبیر چۆو، وەھا لە تەنیايدا رۆچووبوو، تەنانەت ھەوسەلەى باوکیشى نەماوو. لە وادەى چاوپىکەوتنى بەدرۆ ئەوھندە رایەل و پۆى دەسەرەک کردەو ھەتا رىگەى خۆى لە فیرنانداس ون کرد. دەستى لە بینى ھاوړیان شووشت و وازى لە چوونە سەما ھىنا، ھەتا بتوانى لە ھەر جىگایەک لەگەل ماوريسىۆ بابلۇنيا بى. لە بەرايدا پروقايمى ماوريسىۆ کەمىک نارەحەتى دەکرد. کەرەتى ھەوئل کە لە کۆنەمەزرای پشتى گەراج تەنیا بەیەکەو مانەو، بەوپەرى دلەرەقییەو ئەو کیشایە حالەتیکى ئەوتۆى ھەیانى، کە بە ماندوو و مردووى لە بنى ھاتەدەرى. ماوھەکی پىچوو ھەتا تىگەیشت کە ئەو حالەتەش جۆرىک خۆشەووستى و جوانیە. ئەو دەم ئاسوودەى خۆى بەتەواوى لەدەستدا و، تەنیا بۆ ئەو ژیا و ویستى لە بۆنى رۆنى گریسى

سەد سالى تەنبايى .....

لەشى ئەودا، كە بە سابوون شۆرابزۇ، نوقم بى. ماوھىەكى كورت پىش
مردنى ئاماراتتا، لە نىو ئەو شىتتە لەنەكاو، لە دەمى وشىارىدا، لە
دواپۇژىكى بى دىلئابوون لەرزى ھاتى، دوايى بىستى ژنىك ھەيە، بە فالى
وەرەق داھاتوو پىششىنى دەكا و بە دزىيەو بە چاوپىكەوتنى رۇشت. پىلار
تېرنىزا بوو. پىلار ھەر كە چاوى پىكەوت ھۆى ھاتنى بۆ ئەوئ تىگەشت و
پىنى وت: "دانىشە، مەن بۆ پىششىنى ژيانى بنەمالەى بويندىا پىوېستىم بە
وەرەق نىيە." مەمە نەيدەزانى و قەتەش نەيزانى كە ئەو جادووگەرە سەد
سالەيە نەنكى خۆيەتى، ھەرەك ئىمكەن نەبوو باوھ بكا ئەو بە چ
راستگۆيىيەكى بىزەحمانە پىنى بلى دلاخورپەى ئەوېن تەنبا لە تەختى
خەوتندا دەنىشتەو و بەس. ماورىسىۆ بابلۇنىاش ھەر ئەو فەلسەفەى
ھەبوو. بەلام مەمە ئامادە نەبوو بۆچوونى ئەو قىوول بكا و لاي و ابوو
باوھرىكى نەفامانەى كابرايەكى مىكانىكە. ئەو كات بەبىرىدا ھات كە ئەوېنى
لايەك ئەوېنى لايەكەى دىكە دەبەزىنى، چونكە سىروشتى پىاوان ئەمەيە
ھەر كات ئىشتىيان بە سەرچوو حاشا لە برسىايەتى دەكەن. پىلار تېرنىزا
نەتەنبا ئەوئ لە ھەلە دەرھىتا، بەلكو پىشنىارى كرد تەختى خەوتنى خۆى
پىن بىدا، تەختىك كە ئاركادىۆ، باپىرى مەمە و دوايىش ئۇرلىانو خۆزى لە
خۆى رازى كردوو، تەننەت فىرى كرد چۆن بە دووكلەى ماجوومى
كالەكە مارانە پىشى ئاوس بوون بگىرئ و ناوى چەند شەربەتەشى دايە كە
ئەگەر ھات و بى موبالائىيە كرد تەننەت "پەيامى وىژدانىش"ى لە نىو دەبرد.
دىارە ئەو ورەيەكى دا بە مەمە، كە لە شەوى ئارەق خواردنەو ھەستى
پىكردبوو. بەو حالەش مەرگى ئاماراتتا بىرىارى مەمەى بەدوا خست. لە نۆ
رۆژى پرسەدا، تەننەت يەك ئانىش لە ماورىسىۆ بابلۇنىا، كە لەگەل خەلك
ھاتبوو مالئ، جىا نەبۆو. ئەو رۆژانە پىر بوو لە ئالۆزى دەروونى و
نىگەرانىى مۆكۆژ و پىوېستى بەپەلە، بەجۆرىك ھەولەلەن شەوى كە مەمە
توانى لە مالەو بەجىتەدەرى، يەك راست رۇشت بۆ مالئ پىلار تېرنىزا و،
بە بى ھىچ بەرگىيەك، بە بى شەرم، بە بى تەشرفات، بە ئامادەيىيەكى
سىروشتى و بىرىارىكى ئاقلا نەو خۆى دايە دەستى ماورىسىۆ بابلۇنىا.
ئەگەر پىاويكى دىكە لە جىگاي ئەو بايە، بىگومان ئەو ھەلسوكەوتەى ئەوئ

سەد سالى تەنيايى .....

لەگەل ئەزموونىكى ئاشكرا لى دەگۈزۈپ. لە پەنا ھاۋدەستى پاكىكانەى ئۆرلىيانۆى دووھەم، كە بە بى بچوۋكتىن گومانى خراپ، باۋەپى بە بيانوۋەيتانەۋەكانى كچەكەى دەكرد ھەتا لە چىنگ سەرھەپۆى دايكى رىزگارى بكا، ماۋەى سى مانگان، ھەفتەى دووجار، خەرىكى ئەۋىندارى بوون.

ئەۋ شەۋەى كە فىرناندا ئەۋانى لە سىنەما خاڧلگىر كىرد. ئۆرلىيانۆى دووھەم بە ۋىژدانى راحەتەۋە چۈۋ بۆ ئەۋ ژۋورە خەۋەى كە فىرناندا مەمەى لى ھەس كىردىۋو. دۇنيا بوو كە كچەكەى ئەۋ نەينىيانەى پىنى قەرزدارە، بۆى ئاشكرا دەكا. بەلام مەمە ھاشاى لە ھەموو شتىك كىرد. ۋەھا لە خۆى دۇنيا بوو ۋ لە تەنيايى خۆيدا لەنگەرى گىرتىۋو، كە ئۆرلىيانۆى دووھەم گەيشتە ئەۋ ئەنجامەى رايەلىك ئەۋان بەيەكەۋە گىرئ نادا ۋ ھاۋپىنى ۋ ھاۋدلى، بىجگە لە بىرىكى پوۋچ لە رابردوۋ، شتىكى دىكە نىيە. بەۋ بىرەۋە كە ئاغايەتى كۆن، لە قسەكردن لەگەل ماۋرىسىۋ بابلۇنيا قازانجى دەبى، بىريارى دا بچىتە لاي، بەلام پىترا كۆتىس رازىى كىرد كە ئەۋ كارانە بە ئەستۆى ژنانە. بەۋ بۆنەۋە لە دوو رىيانى سەرگەرداندا مايەۋە. تەنيا دۇنيا بوو كە سەرەنجامى تەنيايى، گىروگىرتى كچەكەى چارەسەر بكا.

مەمە نىشانەيەكى لە خەم ۋ پەژارەى خۆى نەۋاندى. بە پىچەۋانە، ئۆرسۇلا لە ژۋورى تەنىشتى دەنگى ھەناسەى ئارامى خەۋى ئەۋى دەبىست ۋ ئاگاي لە ھەلسۈكەۋتى ئارام ۋ نەزمى نان خۋاردن ۋ سىلامەتى ئەۋ ھەبۋو. تەنيا شتىكى كە پاش مانگىك ۋ چەندپۆژ لە سزاي ئەۋ رادەبىرد، بوو بە ھۆى سەرسۈورپمانى ئۆرسۇلا، ئەۋە بوو كە مەمە بە پىچەۋانەى ئەندامەكانى دىكەى بىنەمالە، بەيانىان ھەمام ناكە ۋ سەعاتى ھەۋتى شەۋ دەچىتە ھەمام. چەند جار ۋىستى ئەۋ لە دوۋپشكان بترسىتى، بەلام مەمە، بەۋ بىرەۋە كە ئەۋ جاسۋوسى لە سەر كىردۋو، ۋەھاى لى دوور كەۋتبۆۋە كە ئۆرسۇلا بىريارى دا بە دەستتۈۋەردانى نەكانەى خۆى نەيىتە ھۆى ئازارى. مال لاي ئىۋاران پىر دەۋو لە پەۋۋەلەى زەرد. ھەركات شەۋانە مەمە لە ھەمام دەگەرپايەۋە، فىرنانداى دەدىت كە بەمىش كۆژە، ۋەك شىتان پەۋۋەلان دەكۆژى ۋ دەلى: "بەدەبەختىيەكى چەند گەۋرە، تەۋاۋى تەمەنم

سەد سالى تەنبايى .....

بىيان وتووم پەپوولە شوومن. "شەويكىيان، كاتىك مەمە لە ھەمامدا بوو،
 فېرناندا بەھەلگەوت رۇيشتە ژوورەكەي ئەو، ئەوھەندە پەپوولە كۆ بېوونەو،
 ھەناسە ھەلنەدەكېشرا. فېرناندا پارچەيەكى دەست دايە ئەوانە دەر بكا و،
 بە دىتنى ماجوومى كالاھەمارانە، كە لەسەر مېزەكە خلۆر بېوونەو، كە
 بىرى لە پەيوەندىي ئەو دەرمانە و ھەمامى شەوانەي كچەكەي كەردەو، لە
 ترسان سارد بوو. بە پېچەوانەي كەپەتى يەكەم، لە چاوەروانى ھەلى
 لەبار نەوہستا. رۆژى دوواتر، شارەوانى بۆ نانى نيوہرۆ بانگېشت كرد،
 شارەوانى نویش وەكو خۆي خەلكى باكورر بوو. داواي لەوكرد ھەتا لە
 پشت مالەوہيان پاسەوانى شەوانە دابنن. چونكە وايدەزانى كە شەوان
 مريشكى لى دەدزن. ئەو شەو، ماوريسىۆ بابيلۇنيا خەرىك بوو
 كاشەيەكانى لە سەر مېچى ھەمام لادەبرد، ھەتا بچىتە ئەو جىگايە كە
 مەمە وەك ھەموو شەوانى مانگى رابردوو رووت و لەرزان لە نيۆ پەپوولە
 و دووپشكاندا چاوەروانى بوو، كە پاسەوانەكە تەقەي لىكرد. گولە
 وەمۆرەي پشتى كەوت و ھەتا كۆتايى ژيان لەپىنى خست. لە پىرى و
 تەنبايدا بە بى رەخنە و نالاندن و، بە بى ئانىكى پەشىمانى و، لەگەل
 ئازارى بىرەوہريەكان و پەپوولە زەردەكانەو، كە دەمىك وچانيان پى
 نەدەدا، مرد. دەركرائى ھەموو لايەك بوو، وەك مامردزان.

رووداويك، كە دواين زەبرى لە ماكوندۆدا، كاتىك دەستى پىكرد كە كوپى
 مەمە بوينديايان ھىتايەو مالاوہ. لەو كاتەدا وەزعى گشتى ئەوھەندە سست
 و ناسەقامگىر بوو بوو، كە كەس ھەوسەلەي نەبوو قسە لە ريسوايى
 تايبەتى خەلك بكا. ھەر بۆيە فېرناندا دەرەفەتى بەھەل زانى و مندالەكەي
 وەھا لە بەرچاوان شارەدەو كە ھەروەك نەبووبى وابوو. ناچار بوو
 قىبوولى بكا، چونكە لە وەزەيكدا بۆيان ھىتا ئىمكانى وەرنەگرتن و
 گەراننەوہى نەبوو. پېچەوانەي ويستى خۆي، ناچار بوو ھەتا كۆتايى ژيان
 لەگەلى ھەلبكا. چونكە كاتىك لەگەل راستىي بوونى ئەو بەرەووپوو بوو،
 وەھى ئەوہى لە خۇيدا نەدى مندالەكە لە گۆمىلكەي ھەمامدا بخنكىتى. ئەوى
 لە كارگاي قەدىمى سەرھەنگ ئۆرليانۆ بويندىا دانا و دەرگاي لە سەر قفل
 كرد. سانتا سۆفيا دىلا پىنادى رازى كرد بلى منالەكەي لە قەرتالەيەكدا لە

سەد سالى تەنبايى .....

سەر ئاوى رووبارى گرتۆتەو. ئۆرسۆلا ھەتا مرد بنە و بنەچەكەى منالەكەى بۆ روون نەبۆو. ئاماراتتا ئۆرسۆلاى بچكۆلەش، كە جارنىكان. كاتىك فىرناندا خواردنى دەدا بە منالەكە چووبوو ۋوورى كارگەكە و داستانى سەوھەتەى سەرئاوى باوہې كوردبوو. ئۆرلىانۆى دووھەم لە بەر دژكردەوھى نادروستى ژنەكەى سەبارەت بە وەزەى بەپەرۆشى مەمە. سەرەنجام بەتەواوى لىنى جىبابۆو و ھەتا سى سالى دواى ھىنانى منالەكە بۆ مالاو، ھەتا ئەو رۆژەى منالەكە، لە خاڧل بوونى فىرناندا كەلكى وەرگرت و لە زىندان ھەلات و بۆ دەمىك لە سەر دىوارى ھەيوان دەرگەوت، لە بوونى منالەكە ئاگادار نەبوو. مووھكانى تىكەلوپىكەل و سەرتاپا رووت و سىرەتى وەك دندووكى قەلەموونە بوو، دەتوت ئىنسانى ئەوپرۆيى نىيە و وىتەيەكە لە مرۆڧى سەرەتايى، لە فەرھەنگى لۆغەتدا.

فىرناندا حىسابى بۆ دەستەويەخەبوونى چارەنوس نەكردبوو. منالەكە شوورەيىكە دەسەلماند، كە ئەو وايدەزانى بۆ ھەتاھەتا لە مالى خۆى وەدەرناو. ھەر كە ماوريسىۆ بابىلۇنيايان بە مۆرەى پشتى شكاوھو لەوئى برەدەدەرى، فىرناندا لە بىرى خۆيدا نەخشەيەكى گەللە كرد، ھەموو شوپتەوارى ئەو پەلە شوورەيىكەى لە نىو بەرى. بەيانى ئەو رۆژە، بە بى قسەكردن لەگەل مىزدەكەى، باولى خۆى داخست.

لە باولىكى چكۆلەدا سى دەست لىباسى دانا كە ئىمكان بوو كچەكەى پىويستى پىيان بى و، نىو سەعات پىش ھاتنى قەتار رۆيشتە ۋوورەكەى ئەو و وتى: "رىناتا وەرە با برۆين."

لە سەرى نەپرۆيشت. مەمەش نە چاوەرۋانى روونكردنەو بوو و نە روونكردنەوھشى دەويست. نەيدەزانى دەچنە كوئى، چونكە ئەگەر بۆ كوشتارگاشيان برەدا، بۆ وى وەك يەك بوو. لەو كاتەو دەنگى تەقاندنى گوللە و ھاوارى دلەتەزىتى ماوريسىۆ بابىلۇنياى لەولای ھەوشەوە بىستبوو، ئىدى قسەى نەكردبوو و ھەتا كۆتايى ژيانىش قسەى نەكرد. كاتىك دايكى فەرمانى پىدا لە ۋوورى خەو دەرگەوئى، نە سەرى شانە كرد و نە دەموچاوى شووشت. كاتىك سوارى قەتار بوو، ھەر وەك لە خەودا بە رىگادا برەو. تەنانت پەپوولە زەردەكانىشى نەدیت كە بۆ بەرىكردنى

سەد سال تەنبايى .....

هاتىبون، فېرناندا، قەت نەيزانى و زەحمەتلىكىشى بە خۆى نەدا بزانى، ئەرى ئەو بىدەنگىيە بەردئاسايە لە ئەنجامى ئىرا دەى بەهئىزى كچەكەيەتى، يان لە بەر شوپتەوارى زەبرى ئەو رووداوە لال بوو. مەمە زۆر گوینی نەدايە سەفەرەكەى خۆى بە نىو ناوچەى جادووويىدا. مەزرا پىر سىيەر و لەپسان نەهاتووەكانى مۆزى نەديتن، مالى سېرى رەنگى بىنگانەكانى نەدى. باخە بە تۆز و خۆل و گەرما سووتاوەكانى نەديتن، ھەرەك ئەو ژنانەشى نەدى كە كراسى شىنى رى پى و شەلوارى كورتىيان دەبەردا بوو و لە ھەيوانى مالەكانىيان گەمەى ھەرەقيان دەکرد. ھەرەبانە كەلەكانى بە بارى مۆزەو ھە بە جادەى خاكيدا دەپۆشتن، نەدى. ئەو كچانەشى نەدى كە ھەك ماسى لە ئاوى روونى رووباردا ھەلدەبەزىن و داخى ئەو مەمەكە جوانانەيان لە سەر دلى ھاتووچۆكەران دادەنا. كۆخى گچكە و رەنگاوپرەنگى كرىكارانى نەدى، ئەو كۆخانەى كە لە پىش دەرگاكانىيان منالانى شىن ھەلگەراو لە پىسايىدا، لە سەر لەگەن ھەلترەوشكاو و، ژنانى زگ پى، كە جىنويان بە قەتار دەدا، ئەو دىمەنە رەو ھەك و خىرايانەى كە كاتىك لە قوتابخانە دەگەرەو مالى، ھىندە خۆشحالان دەکرد، ئىستا بە بى لەرزىن بە سەر دلىدا دەپۆشتن. لە پەنجەرەو ھە ماشاى دەرەو ھە نەکرد. تەنەت ئەو كاتەش كە نىمى ئاورىنگى مەزراكان تەواو بوو و قەتار لە نىوان دەشتى شلىران، كە پاشماو ھە بوونە رەژووى كەشتى چارۆكەدارى ئىسپانىزلىيەكان ھىشتا لەوئ دەبيندرا، تىپەپى و رىنگاى خۆى بۆ لای ئەو دەريا پىس و كەفاوئىيەى درىژە دا، كە نزىكەى سەد سال لەمەوپىش، ھىواى خۆزى ئاركادىو بىندىاى پوچەل كەردەو ھە.

سەعاتى پىنجى دواى نىوەرۆ، كاتىك گەيشتنە ئاخىر ئىزگەى ناوچەى زۆنگاوى، مەمە تەنبا بەو خەيالەى فېرناندا ھاتۆتەخوارى، دابەزى. سواری دروشكەيەكى ھەك چەكچەكىلەى گەرەبەوون، كە ئەسپىك بە ھەناسە ھەلگىشان رايدەكىشا، بە نىو شارىكى خەمناكدا رۆشتن، كە خوى شەقامەكانى شوشتبۆو ھە، دەنگى راھىتانى پىاونۆيەك دەبىسرا، دروست ھەك ئەو راھىتانەى پىانۆ، كە فېرناندا لە سەعاتەكانى دواى نىوەرۆى دەورانى بلووغى خۆيدا بىستبووى. سواری كەشتىيەكى لاو ھەكى بوون، كە

سەد سأل ته نیاىى .....

چەر خە دارەكەى دەنگى سـووتانى لىـدەهات و وەرەقە ئاسـنە ژەنگ لىـدراوەكانى وەك دەرگای ئاگردان دەرلەزىنەوہ. مەمە دەرگای كابىنەى لە سەر خۆى داخست و فێرناندا رۆژى دوو جار دەورى خواردنى لە تەنىشت تەختەكەى دادەنا و رۆژى دوو جار دەورى دەست لىـنەدراوى خواردنەكەى دەبردەوہ دەرى. مەمە لىـنەبراو، خۆى لە برسان بكوژى، بە بۆنى خواردنەكە دلى تىكەل دەبوو و گەدەى تەنانەت ئاوىشى ھەلنەدەگرت. نەيدەزانى كە ئاوس بوون بە سەر ماجوومەكانى كالەكە مارانەدا سەرکەوتوہ. ھەروا كە فێرنانداش ھەتا سالىك دواىى، كە منالەكەيان ھىتايەوہ مالەوہ، نەيزانىبوو. لەو كابىنە خنكىنەرەدا، كە ھەواكەى بە دەنگ و لەرزىنەوہى دیوارە ئاسنەكان و بۆگەنيويكى چەرخى دارى كەشتىيەكە بە ھۆى لىكدانى قور و پىسايى پىكى ھىتابوو و خنكىتەرتر ببوو، مەمە حىسابى رۆژەكانى لە دەست دەرچوو. ئەو كاتى ئاخىرین پەپوولەى زەرد لە نىو سوورپانى لىوارەكانى ئاسنى پانكەكەدا كوژرا، زۆر رابردبوو و مەمە لىى سوور بوو كە ماورىسيۆ بابلۆنيا مردوہ. بەو حالەش نەيھىشت ناھومىدى بە سەرىدا زال بى. كاتىك بە سوارى ھىستر، بەو دەشتە خەيالۆبىيەدا دەريشتن، كە ئۆرليانۆى دووھەم بۆ دۆزىنەوہى جوانترىن ژنى جىھان تىيدا ون ببوو و، ئەو كاتەى كە بە جادەى سوورپىستەكاندا رابردن و گەيشتنە ئەو شارە خەمەيتەرەى دەنگى سى و دوو زەنگى مسى پرسەى، لە كۆلانە بەردرپىژ و پىچەلاو پىچەكانى ھالابوو، ئەو ھەر بىرى لە ماورىسيۆ بابلۆنيا دەكردەوہ. ئەو شەوھيان لە كۆشكى چۆلكراوى ئەربابىدا گوزەراند. لە سەر ئەو تەختەدارانە، كە فێرناندا لە سالتۆنى پىر لە گياكەلە دايئابوون خەوتن. پىخەفيان پەردەى پەنجەرەكان بوون، بە ھەر كەلەكە گۆرپىنىك پەردەكان دەدپان. مەمە زانىى لە كوین، چونكە لە گەرمەى ترسى بىخەويدا، ئاغايەكى بىنى جلى رەشى دەبەردا بوو و ھەمان كەس بوو كە لە شەوى يەكىك لە كرىسمەسەكانى دوور لە نىو سىندووقىكى مسىدا بۆ مالى ئەوان ھاتبوو. بۆ بەيانى، دواى رىپۆرەسمى نوپۆ لە كلىسا، فێرناندا ئەوى بەرەو خانوويەكى رەش ھەلگەراو رىتۆپىتى كرد و مەمە بە وەبىرھىتەنەوہى داستانەكانى دايكى لە حوجرەيەكدا، كە ئەويان بۆ

سەد سالى تەنبايى .....

بوونەشاژن پەرورەدە کردبوو، دەست بەجى ئەو شوئىنەى ناسى و زانىى
 که گەيشتوونە کۆتايى سەفەرەکهيان. هەروا، که فێرناندا لە ژووریکى
 تەنیشتەو لەگەڵ کەسێک قسەى دەکرد، مەمە لە سالىۆنىکى دیوارەکانى بە
 وێنەى کەشیشان خال خال ببوو، مایەو و لە سەرمان هەل لەرزى. هیشتا
 کراسىکى ناسکى کەتانی گۆل پەشى لە بەردا بوو و، کەوشەکانى بە
 سەرماى دەشتەکانى باکوور هەلمسابوون. بەپێو لە نێو پراستى سالىۆنەکه
 راوەستابوو، تەماشای ئەو تیشکە رەنگ زەردەى دەکرد که لە پەنجەرە
 رەنگاورەنگەکانەو دەهاتە ژوورى و بىرى لە ماوريسىۆ بابلۆنيا
 دەکردهو، که راهیبهیهکى جوان لە نووسینگەو هاتە ژوورى، باو له کهى
 ئەوى بەدەستەو بوو، که سى دەست لىباسەکهى تىدابوو و، هەروا که
 بەویدا رادەبرد بە بى ئەوێ راوەستى، دەستى مەمەى گرت.

پى گوت؛ "ریناتا وەرە با برۆین."

مەمە دەستى گرت و بە گوێرايه لى بە دوايدا رۆشت. ئاخىرین جار که
 فێرناندا ئەوى بىنى کاتىک بوو خەرىک بوو هەنگاوەکانى لەگەڵ هەنگاوى
 راهیبه رىک دەخست و دەرگای ئاسنى پەژەدارى بە دوا داخرا. مەمە
 هەروا بىرى لە ماوريسىۆ بابلۆنيا دەکردهو، لە بۆنى رۆن ماتۆرەکهى و،
 خەرمانەى پوپولە زەردەکانى دەورى سەرى. بە بى ئەوێ هەتا کۆتايى
 ژيانى وشەیهکى بە سەر زماندا بى، هەتا زەمانىک، که لە سىحرى رۆژىک
 لە رۆژەکانى پاییزى دوور دەستى پىر، بە سەرى تاشراو و ناوى گۆرا و
 لە نەخۆشخانەیهکى خەمپەنەرى شارى کراکویا^۱ مرد، هەموو رۆژى
 بىرى لەو کردبوو.

فێرناندا بە قەتارىک، که گاردى پۆلیس پارىزگارى لىدەکرد، گەرايهو
 ماکوئندۆ. لە ماوێ سەفەرەکهدا بە بى قەرارىى موسافیرەکانى نەزانى.
 ئامادەباشى سەربازان لە شارەکانى نىوان رىگادا وای پىشان دەدا
 بەزووى رووداوىکى سامناک دەقەومى. بەلام فێرناندا هەتا نەگەيشتەو
 ماکوئندۆ، هەوالیکى لەو بارهوه نەزانى. بە گەيشتەو شار بۆیان باس کرد؛
 خۆزى ئارکادیۆى دووهم کریکارانى کۆمپانىای مۆزى هاندەدا دەست لە

^۱ - Cracovia

سەد سالى تەنيايى .....

كار بېكىشنەۋە. فېرناندا بە يېرىدا ھات: "ھەر ئەمەمان كەم بوو، خراپكارىك لە نىۋو كۆي بىنەمالەدا!"

مانگرتن دوو ھەۋتوو دواتر دەستى پېكىرد، بەلام ئەو ئەنجامە خراپەي كە دەترسان بەدوايەۋە بى، بەدى نەھات. ويستى كرىكاران ئەۋە بوو ناچار نەكرىن رۆژى يەكشەممان مۆزى لى كەنەۋە و بەستەبەندى بىكەن. ئەو ويستە عادلانە بوو، كە تەنانتە باۋكى روۋحانى ئانتۆنيۇ ئىزابېللىش ھەقى دا بە كرىكارەكان، چونكە ئەۋى لەگەل ياساكانى خواۋەندى مەزن بەرىك دەزانى. ئەو سەرگەۋتتە و كىرەۋەكانى دىكە كە لە مانگەكانى دوايىد دەستيان پېكىرد، خۆزى ئاركادىۋى دوۋەمى بى كەلكى لە نەناسراۋى ھىتادەرى. ئەو زەمانى ھەموو لە سەر ئەو باۋەرە بوون، تەنيا كەلكى ئەۋە بوۋە شارى پىر لە فاحىشەي فەپەنسە كىردوۋە. ھەر بەۋ بىرپارە لەنەكاۋەي، كە كەلەشپەرە شەپكەرەكانى ھەراج كىردبوو، ھەتتا كەشتىپانى لە چەمدا دامەزىتتى، لە دەمراستىي خۆي لە كۆمپانىي مۆز دەستى كىشايەۋە و لايەنگىرى لە كرىكاران كىرد. بەلام زۆرى پى نەچۈ، تاۋانى پىلانگىزىي نىۋەنەتەۋەيى دژى نەزمى گىشتىيان بۆ ھەلبەست. شەۋىك لە ۋە ھەفتەيەي ۋەزە بە دەنگۆي سەير و جۆراۋجۆر رەش ھەلگەپاۋو، ئەو لە كاتى دەرگەۋتن لە دانىشتىنكى نەيتىدا، بە شىۋەيەكى مۇجىزەئاسا لە چوار گولە كە نەناسراۋىك پىۋەي نابوو، گىيانى رزگار كىرد. لە مانگەكانى دوايىدا ۋەزەكە ۋاى لىھات كە تەنانتە ئۆرسۇلاش لە گۆشەي تارىكايىۋە، لە ئالۋزىيەكە گەيشت و ۋاى بە مېشكدا ھات كە دىسان گەپاۋنەۋە ئەو زەمانە پىرەترسىيەي كورەكەي، ئۆرلىانۆ، لە گىرفانىدا "چاشن"ى تەقىنەۋەي دەبىردە ئىرە و ئوئى. ھەۋلى دا لەگەل خۆزى ئاركادىۋى دوۋەم قسە بكا و، لە رابىردوۋى ئاگادار كاتەۋە، بەلام ئۆرلىانۆي دوۋەم دەيگوت لە شەۋى ھەۋلى كوشتنەكەپرا ھىچ كەس بە شوين ۋەپەناگەي ئەو نازانى.

ئۆرسۇلا وتى: "دروست ۋەك ئۆرلىانۆ، دەلتى مېژوو دوۋپات دەبىتەۋە."

فېرناندا لە ۋەزەي ئالۋزى ئەو رۆژانە لە ئەماندا بوو. بە دۋاى ئەۋەيدا كە لەگەل مېردەكەي، لە سەر ئەۋە بە بى پرسى ئەو لە سەر چارەنوۋسى مەمەي بىرپارى داۋە، شەپكى تەۋاۋيان كىرد، پىۋەندىي خۆي لەگەل دىناي

سەد سال تەنبايى .....

دەرەوھە پساند. ئۆرلىانۆزى دووھەم خۆى ئامادە کردبوو بە يارمەتیی پۆلىس بەرگىرى لە مافى كچەكەى بكا. بەلام فېرناندا ھېتدىك نووسراوھى پېشاندا كە دەيسەلماند كچەكەيان بە مەيل و ئىرادەى خۆى رۆيشتووھتە حوجرە. لە راستىدا،كاتىك دەرگاى ئاسنى حوجرەى لە پىشتەوھ لى داخرا، ھەر بەو بى تەفاوھتییە كە توانیبوو كچەكەى بۆ ئەوئ راکىشى، خۆى ئەو پەپانەى مۆر کردبوو. بەلام ئۆرلىانۆزى دووھەم راستى ئەو بەلگانەى زۆر قبول نەکرد. ھەروا كە ھەرگىز باوھەرى نەکرد ماورىسىۆر بابىلۆنيا بۆ مريشك دزىن رۆيشتبووھە حەوشە. بەو حالەش ھەر دوو بابەتە بۆ بەرژەوھەندى ئەو كەلكيان ئەوھ بوو كە ويژدانى راحت بوو و، توانى بە بى ھىچ جۆرە پەشيمانىيەك بگەرپتەوھ ژىر سىيەرى پېتەرا كۆتيس. جىگايەك كە ديسان ميوانداریيە پر ھەراوھورىاكانى و تامەزرۆيى و ئىشتيا لە بنەھاتووھەكانى دەست پىكردەوھ. فېرناندا، كە ئاگاى لە وھەزەى ئالۆز و گۆراوى شار نەبوو و، گووى نەدەدایە پىشېينىيە خراپەكانى ئۆرسۆلا، دواقۇناخى نەخشەى خۆشى بەجىگەياند. نامەيەكى تىر و تەسەلى بۆ كۆرەكەى، خۆزى ئاركادىۆ، نووسى، كە بەو زووانە رىئوھەسمى بوونە كەشيشىي پىسادەدەکرد و ئاگادارى كەردەوھ رىناتاي خوشكى، دواى رەشەپشانەوھ مردووه. ئەو جار پەرورەدەكردنى ئامارانتا ئۆرسۆلاى بە سانتا سۆفيا دىلا پىداد سپارد و، خۆى ديسان دەستى كەردەوھ بە نامەگۆرپنەوھ لەگەل پزىشكانى ناديار، كە بە ھۆى كارەساتى مەمە نىوھكارە مابۆوھ. لە پىش ھەموو شتىكدا وھختى نەشتەرگەرييەكەى ديارى كرد، كە وھدەرەنگى كەوتبوو، بەلام پزىشكانى ناديار وھلاميان دایەوھ، ھەتا كاتىك وھەزەى ماكوندۆ ئالۆزە، باشترە ئەو چاوپۆشى لەو نەشتەرگەرييە بكا. بەلام فېرناندا، كە زۆر بى تاقەت و ئاگاى لە وھەزە بربابو، لە نووسراويكى دىكەدا بۆى شيكردەوھ وھەزەكە بە ھىچ شىئوھەك ئالۆز نىيە و ھەموو شتىك تەنيا پىئوھەندى بە سەرشىتتييەكانى شوبراكەيەوھ ھەيە، كە لەو زەمانەدا لە يەكەتەى كرىكاراندا خەرىكى تىكۆشان بوو. دروست وھك ئەو دەرەنەى كە ھەوھەسى كەلەشيزى شەركەر و دانانى ھىلى كەشتىرانى لە رووباردا سەرگەرمى کردبوو. ھەتا چوارشەممەيەكى زۆر گەرم، كە راھىبەيەكى پىر سەبەتىك

سەد سأل ته نیایی .....

به دهسته وه له ده رگای دا، فیرناندا هیشتا نهیتوانیبوو له گهل پزیشکانی نادیار بگه نه یهک.

کاتیک سانتا سۆفیا دێلا پنداد ده رگای له راهیبه که کرده وه، بهو خه یاله دیاریی هیتاوه، ویستی سه به ته که ی، که تۆپیکی جوانی به سه ردا درابوو. به زۆری له ده ست ده ربیتنی، به لام راهیبه نه یه یشت، چونکه فه رمانی پندرابوو سه به ته که به نه یتی و به ده ستی خۆی بدا به سه رکار خانم فیرناندا کارپێژ بویندیا_ مندالی مه مه بوو. به پێوه به ری رووحانی حو جره ی پێشووی فیرناندا له نامه که یدا روونی کردبو وه، که مناله که دوو مانگ به ر له ئیستا هاتۆته دونیا وه و ئه وان ریگه یان به خۆیان دا وه هتا وه ک، باپیری ناوی ئۆرلیانۆی له سه ر دابنن، چونکه دایکی مناله که ده می نه کرده وه، رای خۆی ده ربیرئ، خویتی فیرناندا له و گالته جارپیه ی چاره نووس به توندی هاته جۆش. به لام لانیکه م له به رچاوی راهیبه خۆی راگرت.

بزه ی هاتی و وتی: "ده لێن که مناله که مان له نیو قه رتاله یه کدا له رووبار گرتۆته وه."

راهیبه وتی: "هیچ که س باوه ر ناکا." فیرناندا وه لامی دایه وه: "خه لکی باوه ریان به ریوایه تی ئینجیل کرد، که وابوو هۆیه ک نییه قسه ی من قبول نه که ن."

راهیبه به چاوه پروانی قه تاری گه رانه وه، نانی نیوه پۆی له مالی ئه وان خوارد. وه ک له خۆپاریزیی ئه و چاوه پروان ده کرا، ئاماژه یه کی بۆ مناله که نه کرد، به لام فیرناندا، که ئه وی به شاهیدی بی ئابرووی خۆی ده زانی، ناره زایی ده ربیری که بۆچی وه ک دابی سه ده کانی نیوه راست قاسیدی ناخۆش خه به ر له دار ناده ن. هه ر ئه و کاته بوو بریاری دا هه ر که راهیبه له وی رویشت، مناله که ی له هه وزوکه ی هه مامدا بخنکیتنی، به لام وره ی پیویستی نه بوو و، وای به باش زانی سه بر و هه وسه له ی هه بی و چاوه پروان بی هه تا به زه یی له بران نه هاتووی خواوه ندی له و به لایه ی رزگار بکا.

سەد سال تەنبايى

ئۆرلىانۆي تازە بېوۋە يەك سالە، كە ۋەزى گىشتى لەناكاۋ ئالۆزكا. خۆزى ئاركادىۋى دوۋەم و رېبەرەكانى دىكەي يەكەتى كرىكاران، كە ھەتا ئو زەمانى بە نەيتى درىژەيان بە تىكۆشان دابوو، لە نەكاۋ لە رۆژىكى ھەفەتەدا خۆيان ئاشكرا كرد و لە ھەموو گوندەكانى ناۋچەي پەرۋەردەكردنى مۆز دەستيان بە خۆپىشاندان كرد. پۇلىس تەنبا كارى بە سەر پارىژگارىي نەزمى گىشتىيەۋە بوو. بەلام شەۋى دوۋشەممە رېبەرەكانى لە مالەكان دەرگىشا و زنجىرى ئاسنى پىنج كىلۋىي لە لاقان بەستىن و بۆ زىندانى ناۋەندىي ئوستانيان بەپىكرىدن. خۆزى ئاركادىۋى دوۋەم و لۆرىنژۇگافىلان^۲ یش، كە لە شۆپشى مەكسىكدا دەرەجەي سەرھەنگى ھەبوو و دوورىان خىستبۆۋە بۆ ماكۆندۆ و، دىگوت شاھىدىي ەمەلىياتى ھاۋپىي خۆي ئارتىمۆكروۋز^۳ بوۋە، لە نىۋو ئو كۆمەلەدا بوون. بەلام دۋاي سى مانگان ئازادىيان كردن، چونكە لە نىۋان دەۋلەت و كۆمپانىي مۆز لە سەر بەخىۋكردنى ئەۋانە ناكۆكى دروستىبوو.

ئەۋجارەيان رەخىنەي كرىكاران سەبارەت بە كەمبۈۋنى كەرەسەي لەشساخى و نەبوۋنى خىزمەتەكانى تەندروستى و ۋەزى خراپى كار ھاتە پىشەۋە. ھەرۋەھادەيانگوت كرىكەيان لە جىياتى پۈۋل بە كۆبۆن دەدەنئ. ئەۋىش تەنبا بۆ كرىنى ژامبۆنى وىرجىنىيا^۴ لە فرۆشگاي كۆمپانىي مۆز بەكەلك دئ. ھۆي زىندانىكردنى خۆزى ئاركادىۋى دوۋەم ئەۋە بوو كە وتبۈۋى ئەۋ شىۋە كۆبۆن دانە فېلىكە كۆمپانىيا بەكارى ھىتاۋە، ھەتا بتوانى لە خەرجىي كەشتىيەكانى، كە مېۋە بار دەكەن كەمكاتەۋە، چونكە ئەگەر لە بەر ھەلگرتنى شتومەك بۆ سۆپىزماركتتەكان نەبا، ناچار بوون لە شۈپنى خۆيانەۋە لە نىۋو ئۆرلىان^۵ بە بەتالى بگەپىنەۋە بەندەرى باركردنى مۆز. لە نارەزايەتتەكانى دىكەي كرىكاران، ھەموو ئاگادار بوون، پزىشكانى كۆمپانىيا ھەموو نەخۆشەكانىيان بە بى چاۋلىكردن رىز دەكرد و پەرستارىك ھەيىكى

^۲ – Lorenzo Gavilan

^۳ – Artemio Cruz

^۴ – Virginya

^۵ – New Urleans

سەد سأل ته‌نیایی .....

سەوزی له سەر زمانیان دادنا و فەرقی نەدەکرد مەلاریایان هەبا یان سووزەنەک یان قەبزی. ئەو شیۆه موعایەنەیه ئەوەندە بە برەو بوو کە منالان چەند جار لە سەر یەک لە ریزیدا رادەوێستان بە جیگای ئەوە حەبەکی قووت بەدن، حەبیان دەبردەوێ ماله‌وێ هەتا لە جیاتی ژیتۆنی بینگۆ کەلکی لێ وەرگیرن. بنەماله‌ی کریکاران لە کۆخی هەژارانەدا تیکەوێیان دەهاوێشت. ئەندازیاران لەو خانوانە ئاودەستیان دروست نەکردبوو و هەموو جیژنیکی کریسمەس ئاودەستیکی گەرۆکیان دەهیتا کە بۆ پەنجا کەس بەکار دەهات و پێشانیان دەدان کە چۆن کەلکی لێ وەرگیرن خراپ نەبێ. پارێزەرانی پیر و لە کارکەوتووی رەشپۆش، کە لە رابردوودا دەورەیی سەرھەنگ ئۆرلیانۆ بویندیان دەدا و ئیستا پارێزەری کۆمپانیای مۆز بوون، ئەو تۆمەتەیان بە داوێری جادووگەرانی خۆیان پەتەکردەوێ. زۆری کێشا هەتا داوای گشتیی کریکاران بەرەسمی بە کۆمپانیای مۆز راگەیه‌نرا. ئاغای براون، هەر کە لەو رووداوە ئاگادار بوو، واگۆنی جوان و شووشەیی خۆی بە قەتار بەستەوێ و لەگەڵ چەند نوێنەری ناسراوی دیکەیی کۆمپانیای مۆز لە ماکۆندۆ بزر بوو. بەو حالەش چەند کەس لە کریکاران رۆژی شەممەیی داوایی یەکیک لەوانیان لە فاحیشەخانە دۆزییەوێ و ناچاریان کرد، هەروا بەرووسی لە بەر چاوی ئەو ژنەیی کە یارمەتی دابوون لە داوای باوین، بەراکشایی روونووسی داوای کریکاران مۆز بکا. پارێزەرانی رەشپۆش لە دادگا سەلماندیان کە ئەو پیاوێ هێچ پێوەندییەکی بە کۆمپانیای نەبوو و لە بەر ئەوەی کەس گومان لە قسەکانیان نەکا کابرایان وەک ساختەچی زیندانی کرد، کەمێک دواتر ئاغای براونیان، کە بە شاراوێیی لە واگۆنیکی دەرجە سێ بە قەتار دەرپۆشت، خاڤلگیر کرد و روونووسیکی دیکەیی داوای کریکاران پێ مۆز کرد. سبەیی ئەو رۆژە. ئاغای براون بە مووی رەشەوێ لە بەرامبەر داوێراندا ئامادە بوو و بە ئیسپانیاییکی رەوان وەلامی پرسیارەکانی دایەوێ.

قازییەکان رایانگەیاندا کە ئەو کەسە ئاغای جەک براون بەپێوەبەری کۆمپانیای مۆز، لە دایکبووی پراتوویل^٦ ی ئەیلالەتی ئالاباما^٧ نەبوو، بەلکو

^٦ - Prattville

سەد سالى تەنيايى .....

فروشيارىكى بى ئازارى گىيى دەرمانيه، به ناوى داگوبيرتو فونسيكا^۶ و له دايكبووى ماكوندويه و هيندهى پينتهچوو كه دادوهرهكان بهئاشكرا شايهدى نامى مردنى ئاغاي براونيان به كرىكاران نيشان دا، كه به هۆى كونسول و وهزيرانى دهرهوه مۆر و ئىمزا كرابوو و دهگهيانده كه ئو كهسه له رۆژى نۆى ژوونئەنى رابردوو له شيكاگو^۷ كهوتۆته ژيىر ماشيني ئاگركوژاندنوه و مردووه. كرىكارهكان، كه له هه موو درۆ ودهلهسهيه دا گىريان خواردبوو، دهستيان له كاربه دهستانى ماكوندۆ شوشت و نارەزايى خۆيان دايه دهستى دادگاي بهرز. ئو كاته پاسهوانهكان رايانگهيانده ئو نارەزايهتتيان له بنه پته وه نرخيان نييه، چونكه كۆمپانياي مۆز نه له رابردوودا كرىكارى هه بووه و نه له حالى ئىستاشدا، ئو چەند كهسهى به ناوى كرىكارىش دامه زرابوون، گرييه ستى كاتتيان هه بووه و بهو جۆره داستانىكى ژامبۆنى ويرجينييا و هبى يهكاويهك و ئاودهستهكانى كرىسمه سيش هه لوه شانهوه و راي دادگا به شيوهى فهرمان راگهيه نرا: كۆمپانياي مۆز هيج كات كرىكارى نه بووه.

مانگرتى گه وره ليك بلاو بوو، چقاندن نيوهكاوه مايه وه، ميوه به دارانهوه رزين و قه تارى سەد و بيست واگۆنى له سەر هيلى ئاسنى مردوو، راوهستا. كرىكارانى بيكار و بينعار به شاران وهربوون، شهقامى توركان، دهتگوت هه موو رۆژى شه ممهيه، چەند رۆژان له سەر يەك دهبريسكايه وه و ژوورى بيلياردى هۆتيلى ياقووبى بيست و چوار سەعاته جمهى دههات. رۆژيىك كه راگهيه نرا ئه رتهش برپارى داوه جاريى ديكه نه زمى گشتى ريخخاته وه، خۆزى ئاركاديۆى دووههه له وى بوو. له گه ل ئه وه شدا كه ئو پياوى پيشبيني نه بوو، ئو هه واله بۆ ئو وهك فهرمانى مهرگ بوو. مهرگيىك، كه لهو رۆژه دووردهسته وهى سهرههنگ خرينيلدۆ ماركيىز برذبووى بۆ ته ماشاي گولله باران، چاوه پوانى ده كرد. به هه ر حال ئو هه واله ناخۆشه زۆرى ئالۆزكاو نه كرد، نه خشهى خۆى جييه جيكر و

^۶ - Alabama

^۷ - Dagoberto Fonseca

^۸ - Chicago

سەد سالى تەنبايى .....

ئامانجى پىكا. ھىندىك دواتر، دەنگى دەھۆل و شەپپوور و ھەراوھورىي راکردن و ھاواری خەلک، وریایان کردەو، کە نەتەنیا گەمەى بیلپارد تەواو بوو، بەلکو گەمە بیدەنگ و تاکەکەسییەکەش، کە لە بەیانى رۆژى گولەبارانەکەو دەستى پیکردبوو، سەرەنجام گەیشتۆتە کۆتایى. ئەو کات رۆیشتە شەقام و ئەوانى بىنى. سى ھىز بوون بە مارشى ھاودەنگیان بەو تەپلە مەرگەینەرانە زەوییان دەلەرزاند. رمب و ھۆپى ئەژدیھای چەند سەریان، رووناکایى نیوەرۆیان بە ھەلمى تاعوونى تەماوى دەکرد. ھەموویان کور تەبالا و بەخۆو و دلرەق بوون، وەک ئەسپ ئارەقەیان دەرشت و بۆنى چەرمى بەرھەتاویان لیدەھات و خۆراگری بى خەوشى پیاوانى باکووریان ھەبوو.

ھەر چەند رابردنیان سەعاتىكى خایاند، بەلام وا دەھاتە بەرچاو کە چەند دەستەن و لە بازەنە کەدا بەدواى یەکدا دین، چونکە ھەموو یەک شیوہ بوون، کۆمەلەیک حەرامزادە کە ھەموویان بە قورسایى کۆلەپشتى و قومقوہمە راھاتبوون و شەرمى تەفەنگى سەرنیزەدارى خۆیان بەچاکى ھەلەگرت و، پوزوہوانەى فەرمانبەرى کویر کویرانە و ھەستى شانازیان رادەکیشا. ئۆرسۆلا لە جینگای تاریكى خۆیەو دەنگى رابردنى ئەوانى بیست و دەستى خۆى و قامکەکانى، کە نیشانەى خاچیان دروست کردبوو. ھەلینانەو. سانتا سۆفیا دیلا پیداد، کە سەرى بە سەر روومیزىیەکى گولچندرادا گرتبوو، دەمیک وەخۆ ھاتەو و بیرى لە کورپەکەى، خۆزى ئارکادیۆى دووھەم، کردەو کە بە بى ئەوہى قیافەى گۆرابى، لە پىش دەرگای ھۆتیلی یاقووب راوہستابوو و تەماشای رابردنى ئاخىرین سەربازەکانى دەکرد.

یاساکانى نىزامى، دەسەلاتى داوہرى دابوو بە ئەر تەش، بەو حالەش ھىچ جۆر ھەنگاونیک بۆ پیکھاتن نەھاوێژرا. سەربازەکان ھەر کە کۆتاییان بە ریزەى خۆیان لە ماکۆندۆ ھینا، تەفەنگەکانیان بەلاوہ نا و موزەکانیان لە دار کردەو و باریان کردن و قەتاریان بەرئ خست. کریکارەکان کە ھەتا ئەو کاتەى تەنیا ھەر چاوہروانیان دەکرد رۆیشتە دارستان و بێشەکان و بەتەنیا چەکى خۆیان، یانى چەقۆ، دەستیان بە خراپکاری لە خراپەکاری

سەد سال تەنبايى .....

داکرد. مەزرا و داچىندراو و چەقاويان ئاگر تىبەردا. رىلى رىگاي ئانيان
برى، ھەتا ېى لە ھاتوچۆى قەتار بگرن، كە بەزۆرى سەرەنيزە دەھات و
دەچوو. سىمى تىلگراف و تەليفونيان برى، ەمباراوەكان خوتناوى بوون،
ئاغاي براون، كە لە ناوچەى پارىزراوى ماكوندۆ ساخ و سەليم و زىندوو
بوو، بە پشتيوانى ھىزى ئەرەش بە بنەمالە و ھاوشارىيەكانى خۆيەو
نيردران بۆ شوينىكى ھىمن. زۆر نەمابوو شەپكى بى وىنەى نۆخۆيى
دەست پى بكا كاتى كاربەدەستانى ئەو كارانە بە كرئكارانيان راگەياند واز
لە ماكوندۆ بيتن. راگەيەندرا كە فەرماندەى گشتى نىزامى و غەيرەنىزامى
ئوستان رۆزى ھەينى داھاتوو، بۆ پىزاگەيشتن بە مەسەلەكە دىتە ئەوئ.

خۆزى ئاركاديۆى دووھەم لە نىو خەلگانىك بوو كە لە بەيانى رۆزى
ھەينىيەو لە ئىزگەى قەتار كۆبىوونەو. ئەو دواى بەشداری لە
كۆبىوونەو رىبەرانى يەكەتى كرئكاران، پىئى سپىردرابوو لەگەل
سەرھەنگ گاويلان برۆنە نىو خەلک و، بە گويرەى وەزە رىبەرييان بگەن.
كاتىك زانى كە ئەرەش لە دەوران دەورى مەيدانى چكۆلەدا رەشاشى
دابەستوون و ناوچەى تىلدرووكرائى كۆمپانيای مۆز بە چەند تۆپان
پارىزگارى لىدەكرى، ھەستى كرد ئاويكى سوپىر لە زاريدا كۆ بۆتەو. لای
سەعاتى دوازدە زۆرتەر لە سى ھەزار كەس، كرئكار، ژن و منال بە تەماى
قەتارىك، كە نەدەھات، لە پانتايى پىش ئىزگە كۆبىوونەو. خەلكەكە
فشارىكى زۆريان بۆ شەقامەكانى دەوروبەر دەھىتا، كە بە رىزى رەشاشان
بەسترايوون. وا دەھاتە بەرچاو خەلكەكە لە بازارىكى ھەتووانەيە نەك
كۆمەلنىكى چاوەروان. كىوسكى خواردن و نۆشابەيان لە شەقامى
توركەكانەو بۆ ئەوئ ھىنابوو و خەلكەكە چاوەروانى و گەرماى
سووتىتەريان بە خۆشحالىيەو قىوول كەربوو. كەمىك پىش سەعاتى سى
وا بۆلۆبۆو كە قەتارى رەسمى ھەتا سبەى ناھ. خەلكى ماندوو، بە
ھاتوھاوار ھەناسەيەكى سەرشۆرييان ھەلگىشا. سىتوانىك رۆيشە
سەربانى ئىزگە و لە شوينىكەو كە چوار رەشاش بەرەو خەلكەكە
دابەسترايوون، داواى لە خەلك كە بىدەنگ بن. لە نىكى خۆزى ئاركاديۆى
دووھەم، ژنىكى زۆر قەلەو و پاپەتى بە دوو منالەو، كە يەكيان نىك چوار

سەد سأل ته نیایی .....

سالانه و ئهوی دیکه یازده سالبوو، راوه ستابوو. ژنه مناله چکۆله کهی له باوهش کرد و به بی ئهوی خۆزئ ئارکادیۆی دووهه م بناسئ، داوای لیکرد مناله کهی دیکه له زهوی بهرز کاتهوه ههتا باشتر بزانی چ دهلی. خۆزئ ئارکادیۆی دووهه م مناله کهی له سه شانی دانا. سالانی دوایی، هه ر چهنده کهس باوهری به قسه کانی مناله که نه ده کرد، به لام ئه وه روا ده یگیرایه وه که سیتوان به هۆی بووتی گرامافۆن راگه یه ندرای ژماره چواری فه رمانده یی گشتی نیزامی و غهیره نیزامی خویندۆته وه. راگه یه نراوه که به مۆر و ئیمزای ژینرال کارلۆس کۆرتیز فارگاس^۱ و جیگره کهی سه رگورد ئینریکه گارسیا ئیسازا^۲ له سنی لاپه ره ی هه شتا وشه ییدا مانگرتووه کانی به لویچیک خراپه کار ناو دهنه و ده سه لاتی به ئه رتهش ده دا که ته قه یان لیکه و بیانکوژی.

دوای خویندنه وهی ئاگاداری، له نیوان فیتوولیدانی که پرکه ری خه لکه که، سه روانیک به جیگای سیتوانه که رویشته سه ربانی ئیزگه و به هۆی بووقی گرامافۆنه که ئاماژه ی کرد که ده یه وه ی قسه بکا، خه لکه که دیسان بیده نگ بوون.

سه روان به دهنگیکی له سه ره خۆ و هیندیک ماندوو وتی: "خانمه کان و ئاغاگان، پینچ دهقیقه مۆله تتان دهدریتی ههتا بلاوهی بکهن." دهنگی فیتوو و نه په نه ری خه لک بوو به دوو به رابه ر و، دهنگی شه پیوور، ده سپیکردنی پینچ دهقیقه مۆله تی له خۆیدا خنکانه. هیچ کهس له جیگای خۆی نه بزووت.

سه روان هه ر به شیوه ی هه وه لی وتی: "پینچ دهقیقه ته واو بوو، دهقیقه یه کی دیکه ته قه ده کهین."

خۆزئ ئارکادیۆی دووهه م که ئاره قه یه کی ساردی به له شدا ده هاته خوار، کۆپه کهی هیتاخواری و دایه وه به دایکی. ژنه پرتاندی که: "له و نامه ردانه هیچ به دوور نییه که به راستی ته قه بکهن." خۆزئ ئارکادیۆی دووهه م ده رفه تی قسه کردنی نه ما، چونکه دروست هه ر له و ئانه دا دهنگی دوو

^۱ – Carlos Cortes Vavgas

^۲ – Enrique Garcia Isaza

سەد سالى تەنبايى .....

رەگەي سەرھەنگ گايولانى بەرگوئى كەوت كە وشەكانى ژنەي دووپات دەكردهوه. خۆزى ئاركاديۆي دووهەم، كە لە نىگەرانى و جوانى ئەو بىدەنگىيە قوولە و باوەر بەمە كە هېچ ھىزىك ناتوانى ئەو خەلكە، كە بەو جۆرە بە جەزبەي مردن ئاشنان، لە جىنگاي خۆيان بىزىوئى سەرەست بوو، لە پشت ئەو كەسانەوه كە لە پىشى بوون خۆي ھەلگىشا و بۆ ھەولەين جار لە عومريدا دەنگى بەرز كردهوه و ھاواري كرد: "قورمساخىنە ئەو دەقىقە زىادىيە سەرتان بخوا."

لە كۆتايى ھاوارەكەي ئەودا، ئەوھي روويدا نەتەنيا ئەوي نەترساند، بەلكو حالەتىكى سەير و جوانى پى بەخشى. سەروان فەرمانى تەقەي دا و دەستبەجى چارەدە رەشاش وەلاميان دايەوه. بەلام ھەموو شتىك گالەتەجار دەھاتە بەرچاو، دەتگوت رەشاشەكان بە گوللەي بەدرۆ پر دەكرانەوه، چونكە ھەروا كە دەنگى ھەناسە و پشوو سواري رەشاشەكان و تفكردەنەوي فىشەكەكان دەبىسرا، بچووكترين دژكردهوه لە خەلكەكە ديار نەبوو، لە خەلكىك كە دەتگوت لە دەمىكى مोजيزەئاسادا، برين ھەلنەگر و وەك بەرد لە جىنگاي خۆيان راوہستابوون. نە دەنگى نالە ھەستا و نە دەنگى ھاوار و، لەنەكاو لە لايەكى ئىزگەوہ ھاواريكى مەرگەينەر ئەو حالەتە جەزبەيەي تىكشكاند: "ئاي ... دايە." دەنگىكى لەرزىنەر وەك بوومەلەرزە و ھەناسەيەك وەك تەقىنەوي لووتكەي بوركان و گرمەيەكى بە سام لە خەلكەكە بەرز بۆوہ و بە ھىزىكى سەرسووڤھينەر لە ھەموو شويتىك بلاوبۆوہ. خۆزى ئاركاديۆي دووهەم تەنيا دەرەتەي ئەوي بۆ رەخسا منالەكە لە زەوي بەرز كاتەوہ. ژنە بە منالەكەي دىكەيەوہ لە نيو گەردەلولولى خەلكدا، كە لە ترسان دەسوورپا، قووت درا.

سالانى سالى دواتر، ئەو مندالە، لەگەل ئەوہشدا كە ھەموو بە پىرەپياويكى شيتۆكەيان دەزاني، دەيگىرايەوہ كە چۆن خۆزى ئاركاديۆي دووهەم ئەوي لە سەرشاني داناوہ و لە ھەوادا نوقمى ترسانى خەلك، بۆ شەقامىكى لەو نزىكانەي بردووہ. وەزە و شويتىك كە كۆرە ھەببووہ، بووہ ھۆي ئەوہ بىينى كە خەلكەكە لەگەل ئەوہدا كە سوار شان و كۆلى يەكتر بىوون، گەشتبوونە سەر پىنچە شەقامىك. رىزى رەشاشان تەقەيان دەست

سەد سال تەنبايى .....

پىكرىدېتتو. چەندىن دەنگ ھاوكلات وىكرا ھاوارىيان كرىدېتتو: "خۇتان لە ئەرزى دەن! خۇتان لە ئەرزى دەن."

كەسانىك كە لە پىش ھەمووان راوہستابوون، پىشتەر بە شەپۇلى گوللان كەوتتوونە سەرزەھى. كەسانىك، كە ھىشتا زىندو بوون، لە جياتى ئەوہ خۇ لە ئەرزى بدەن، تىدەكۇشان بگەرىنەوہ مەيدانە چكۆلەكە. ترس وەك كلكى ئەژدىھا دەجوولايەوہ و ئەوانى وەك شەپۇلىكى بەرزبۇوہ، بۇ لاي شەپۇلىكى بەرزبۇوہى دىكە رادەدا، كە لەپەرى دىكەى شەقامەوہ، بە جوولانى كلكى ئەژدىھا ھەلرۇابوونە ئوئ. لەوئش رەشاشەكان بە بى ھەدادان تەقەيان دەكرد. گەمارۇ درابوون، لە گەردەلوولكى مەزندا بە دەورى خۇياندا دەسوورپانەوہ، گەردەلوولكى كە بەرە بەرە لە ئەستوورايى كەم دەبۇوہ، چونكە دەوروبەرى وەك پىستى پىازى، بە مقسەتى تىژ و لە سەرىكەى رەشاشان لىدەكرانەوہ. منالەكە چاوى بە ژنىك كەوت، لە شوئىنىك وەك موجىزە لە ھىرش بەدوور چۆكى داداۋە و دەستى وەك خاچ ھەلئىتاون. خۇزى ئاركادىزى دووھەم لەو دەمەدا كە بە دەموچاوى خوئناۋىيەوہ كەوتە سەر زەھى، منالەكەى لەوئ لە ئەرزى دانا و پىش ئەوہى ھەنگى مەزن، مەيدانى ئاۋالا و ژنە چۆك دادراۋەكە بكىشتىتە ژىر تىشكى ئاسمانى وىشكەسال چىشتو، لەو دونىاي قەحبەسەتەيدا، كە ئۇرسۇلا ئىگواران ئەو ھەموو دەعبا چكۆلە ئاوى نەباتىيانەى فرۇشتتو، چۆكى دادا.

كاتىك خۇزى ئاركادىز ھاتەوہۇش، لە تارىكايدا بە پىشتا كەوتتو. زانى كە بە قەتارىكى بىكۆتايى و بىدەنگ سەفەر دەكا و مووى سەر بە خوئنى دەلەمەبووى بە يەكەوہ نووساون و، ھەموو ئىسقانى لەشى ژان دەكەن. ھەستى كرد دەيەوئ دوور لە ترس و خۇف چەند سەعاتان بنوئ. سوورايە سەر كەلەكەى دىكەى، كە كەمترى ژان دەكرد و تازە ئەو جار زانى كە لە سەر مردووان راكشاۋە. بىجگە لە دالانى سەرەكى قەتار، ھەموو شوئىنىك پىر بوو لە كەلاك. بىگومان چەند سەعات لەو قەلاچۇيە رابردتو، چونكە لاشەكان وەك گىچى زستانى سارد بوون و رەقايى گىچى بەردبوويان ھەبوو. كەسانىك لاشەكانيان لە واگۇنان ھاويشتتو لە

سەد سالى تەنيايى .....

دەرفەتدا ئەوانيان بە رىكوپىنكى لە سەر يەك دانابوون، دروست وەك ئەو
 كە سەندووقە مۆزان بۆ ھىتان و بردن لە سەريەك دادەنن. خۆزى
 ئاركادىيى دووھەم بۆ راكردن لەو كابووسە، لە نىو قەتارەكەدا لە
 واگۇنيكەو خۆى دەخشانە واگۇنيكى دىكە و لە بەر ئەو رووناكايىيەى كە
 كاتى رابردن بە نىو دىھاتى نووستوودا، بە نىوان تەختەدارەكاندا دەھاتە
 ژوورى، پياوانى مردوو، ژنانى مردوو و منالانى مردوو بىيىنى كە بۆ لای
 دەريا دەبرن، ھەتا وەك مۆزى رزىو لە بەھريان باويژن. لەو نىوھەدا تەنيا
 توانى ژنيك بناسىتەو كە لە مەيدانى نۆشابەى دەفرۆشت و سەرھەنگ
 گاويلان كە كەمەربەندە قولاپزىوھەكى كە بەو تىكۆشابوو خەلكى دېدا و
 رىگای خۆى بكاتەو ھىشتا بەدەستەو بوو دەيكوشى. كاتىك گەيشتە
 واگۇنى ھەولەى، خۆى فرى دايە نىو تاريكى خوارەو ھىتە لە قەراخ
 رىگای ئاسن مايەو ھەتا قەتارەكە تىپەرى. درىژترىن قەتار بوو كە لە
 ماوھى ژياندا دىبووى، نزيكەى دوو سەد واگۇنى بارى و دوو لىكۆمۆتىو
 لەو سەر و لەمسەرى و يەكيش لە نىوھەراست. قەتارەكە چىراى نەبوو،
 تەنانت چىراى مەترسى سەوز و سوورىشى نەبوو، بە چوستى دزانە و
 شەوانە تىپەرى، لە سەرى واگۇنەكان لە سەر بان تارمايى سەربازانى
 چەكدار بە رەشاش دەبيندران. دواى نىوھەشەو رىژنە بارانىكى توند دەستى
 پىنكرد. خۆزى ئاركادىيى دووھەم نەيدەزانى لە كوئى خۆى فرىداوھە
 خوارى، تەنيا دەيزانى بە رۆيشتن بەرەو لای پىچەوانەى قەتار دەگاتەو
 ماگۇندۆ. دواى سى سەعات پىادەپەوى سەرەتا پى تلىساوھ لە باران بە
 سەرنىشەيەكى زۆر لە بووليلى بەياندا چاوى بە خانووان كەوت.
 بە بۆن كەردنى بۆنى قاوھ رووى كەردە ئاشپەزخانەيەك كە ژنيك مندال بە
 باوھەشەو سەرى بە سەر ئاگردان دا گرتبوو.

ماندوو و مردوو وتى: "سەلام، من خۆزى ئاركادىيى دووھەم بويندىام."
 بۆ ئەوە دلئايى زىندووھ ناوى خۆى بەتەواوى و بە راوھستان لە سەر ھەر
 بەشىك گوتەو. كاريكى ئاقلانە بوو، چونكە ژنە، بە چاوپىكەوتنى كە پىس
 و سەرتاپا خويناوى و دەستى مەرگەينەر ھاتبوو ژوورەو، وايزانىبوو
 تارمايە. ئەوى ناسى، پەتوويەكى بۆ ھىتا ھەتا جەلكانى لە كەنار ئاور

سەد سأل ته نیایی .....

ویشک دەبنه وه، له خۆیه وه پێچی، بۆ شوشته وهی برینه کانی ئاوی گهرم کرد، برینه کانی سه رپست بوون، باندیکی خاویتی دایه له دهوری سه ری هالیتی. دوا یی قۆرییه کی قاوه بۆ برد. تال و بی شه کر. هه روا که بیستبووی دابی بنه ماله ی بویندایه، لیباسه کانی شی له نزیک ئاگر هه لځستن. خۆزئ ئارکادیۆی دووهم هه تا هه موو قاوه که ی نه خوارد وه قسه یه کی نه کرد.

ورتاندى: "بیگومان نزیکه ی سی هه زار که س ده بوون."

— چیت وت؟

ئو شییکرده وه: "لاشه کان. بیگومان هه موو ئه و که سانه بوون که له ئیزگه کۆبیو نه وه."

ژنه به چاویکی به به زه وه ته ماشای کرد و وتی: "لیره که س نه کوژراوه. له زه مانی مامه گه وه ته وه، سه رهنگ، له ما کۆندۆ ه یچ رووداویک نه قه و ماوه." له سی ئاشپه زخانه که خۆزئ ئارکادیۆی دووهم پش چوونه ماله وه یان سه ری لیدان، هه موویان هه ر ئه مه یان پتوت: "که س نه کوژراوه." له مه یدان ی پش ئیزگه تیپه ری. ئه و میزانه که خوارد هه نییان له سه ر ده فروشت له سه ریه ک دانرابوون، له ویش ه یچ شوینه واریک له کوشتاری به کۆمه ل نه ده بیندرا. شه قامه کان له ژیر باران یه ک هه و بوون و ماله کانی ده رگا و په نجه ره داخرا و که نیشانه یه کیان له ژیا نی ژووره وه تیدا نه ده بیندرا خالی بوون. ته نیا نیشانه ی ئاشکرا، هه وه لێن دهنگی ناقووسان بوو بۆ نوێژی. له ده رگای مالی سه رهنگ گلاویانی دا. ژنیکی زگ پر، که چه ند جار پشتر دیتبووی، ده رگای لی داخست و به ترسه وه وتی: "ئو لیره رویشته وه گه راوه ته وه بۆ ولاتی خۆی." له بهر ده رگای ناوچه ی پارێزراو، وه ک جاران دوو پاسه وانی خۆجیی ویستابوون ده تگوت له بهر باران بوونه به رد. بارانی ده بهر و چه کمه ی لاستیکیان ده پی دابوو. ره ش پیسته کانی خه لکی ئانتیل له کۆلانه کانی لاوه کیی گه ره کی خۆیان سروودی شه ممه یان ده خوینده وه. خۆزئ ئارکادیۆی دووهم به سه ر دیواریدا خۆی فریدایه هه وشه و له ریگه ی ئاشپه زخانه وه رویشته ژووری ماله وه یان. سانتا سۆفیا دیلا پنداد دهنگی خۆی که میک به رز کرد وه و پیی گوت: "مه هیله

سەد سأل ته نیایی .....

فیرناندا چاوی پیت بکه وی، ئیستا له خەو هەڵدەستی. "کۆرەکهی خۆی برده (ژووری له گەنەکان) و تەختی خەوتنی سەفەری تیکشکاوێ میلکیادیسی بۆ ئاماده و سەعاتی دووی پاشنیوه پۆ، کاتیک فیرناندا له خەوی دواي نیوه پۆیدا نوqm ببوو، دەورییه کی خواردن بۆ برد.

ئۆرلیانزی دوو هەم که زیندانی بارانی بوو، له مالهوه خەوتبوو، له سەعات سێی دوانیوه پۆ هیشتا چاوه پوان بوو باران لیکاته وه. سانتا سۆفیا دیلا پیداد به دزییه وه ههوالی پیدا و، ئەو لهو سەعاته دا بۆ چاویکەوتنی براکهی رۆیشتە ژووری میلکیادیسی. ئەویش رووداوی قەلاچۆ و شەمەندەفەری پر له لاشەیی که بۆ لای دەریا دەچوو باوه نه کرد. شەوی پیشتر ئاگاداریی نااسیی، که بۆ ئاگاداری گشتی بلاو کرابۆوه، خویندبۆوه. له ئاگادارییه که دا گوترابوو که کریکاران ئیزگه یان چۆل کردبوو و له دەسته دەستهی ئارامدا به رهو مالی خۆیان گه رابوونه وه و ریه رانی یه کیه تی کریکاران به ههستی نیشتمانپه روه ری خۆیان، داواکانیان داشکاندبوو ته نیا به دوو خال، چاککردنی خزمه تی دهرمانی و دروستکردنی ئاودهست بۆ مالی کریکاره کان. کار به دهستانی نیزامی به دواي ریکه وتن له گه ل کریکاران، به په له ئاغای براونیان ئاگادار کرد و ئەو نه ته نیا مه رجه کانی تازه ی قبوول کرد، به لکو پیشنیاری کرد که بۆ ته واوبوونی ئەو ناکۆکییه ئاماده یه پاره ی پیویست بۆ سێ رۆژ جیژنیش بدا. به لام کاتیک که نیزامیه کان لینیان پرسى چ کاتیک ئاشتینامه که ی مۆر ده کا، کابرای ئەمریکای باکوور له په نجه ره وه چاویکی له ئاسمانی خال خال له هه وه تریشقه کرد و به گومانه وه گوتی: "هه ر کات باران لینی کرده وه. هه تا کاتیک باران دهباری، هه موو جۆره تیکۆشانیک به لاوه ده نیین."

سێ مانگ بوو باران نه دهباری و خه ریک بوو ببیته ویشکه سال. کاتیک که ئاغای براون بریاری خۆی دا، رێژنه یه ک که خۆزێ ئارکادیۆی دوو هه می له گه رانه وه بۆ ماکوئندۆ تلیساندبۆوه، له هه موو ناوچه ی مه زرای مۆز دهستی پیکرد. هه فته یه ک دواتریش باران هه ر دهباری. بریارنامه ی ره سمی که هه زاران جار دووپات کرابۆوه و به هه موو جۆره که ره سه یه کی پیوه ندی، که به دهست دهوله ته وه بوو، له سه رتاسه ری ولاتدا متمانه یی خۆی

سەد سالى تەنبايى .....

لە دەست دابوو، سەرەنجام قىبۇل كرا ھىچ كەس نەكوژرابوو. كرىكارانى رازى گەرانەو لەى بنەمالەى خۇيان و كۆمپانىيەى مۆز ھەموو جۆرە چالاككەى ھەتا كۆتايى باران راگرتبوو. ھكوومەتى نىزامى لە بەر ئەو ھى گریمانە دەكرا بە ھۆى رەگبارى لەبران نەھاتووى خەلك پىنويستى بە يارمەتى دەستبەجئ ھەبئ، ھەر بەرقەرار بوو و ھىز لە سەربازخانە دامەزرابوو، بە دريژايى رۆژئ، نىزامىيەكان بە نئو لافاودا لە شەقامەكان قەدەميان لئ دەدا "پىاسەيان دەكرد"، دەلنگى شەلواريان ھەلدەدايەو و لەگەل مئالان گەمەى لۆتكەيان دەكرد و شەوانەش دواى لىندانى شەپپوورى بىندەنگى، بە قۆنداخە تەنگ دەرگاي مالاڻيان دەشكاند و كەسانى گومان لىكراويان لە مالاو ھەردەكيشا و لەگەل خۇيان بۆ سەفەرى بئ گەرانەو ھەيان دەبردن.

كوشتارى بەكۆمەلى خراپەكاران و پىاوكوژان و سووتىنەران و ياخىبووانى ئاگادارىي ژمارە چوار ھەروا دريژەى ھەبوو، بەلام نىزامىيەكان ئەو ھەيان تەننەت لە لاي خزمى قوربانىيەكانى خۇشيان حاشا دەكرد كە بۆ ھەوال زانين لە ئىدارەكانى فەرماندەبى كۆ دەبوونەو و، پىيان دەگوتن: "رەنگە خەونتان دىبئ. لەماكۆندۆ نە ھەوالئىك بوو، نە ھەوالئىك دەبئ و نە ھەوالئىك دىتە پىش، ئىرە شارىكى خۆشەختە." و بەو جۆرە كوشتنى رىبەرانى يەكەتى كرىكارانىان تەواو كرد.

تەنبا كەسىك كە گيانى رزگار كرد. خۆزئ ئاركادىزى دووھەم بوو. شەويك لە شەو ھەكانى مانگى فيورىيە دەنگى قۆنداخە تەنگانىان، كە ھەدەرگا دەكەوتن، بە چاكى بىست. ئۆرلىانۆى دووھەم كە ھەروا چاوەروان بوو، باران لىكاتەو ھەتا لە مالاو ھەركەوئ، دەرگاي لە شەش سەرباز و فەرماندەكەيان، كە دەرجەدارىك بوو، كەردەو، ئەوان كە سەرتاپئ لە بەر باران تەپ بىوون، بە بئ ئەو ھى وشەيەك لە دەميان دەرپەپئ، مالاكەيان ژوور بە ژوور و گەنجە بە گەنجە لە سالۆنەو ھەتا ەمباران پشكنى. ئۆرسۆلا كاتىك چراى ژوورىەكەيان ھەلگەرد، لە خەو رابوو. ھەتا ئەو كاتەى گەران لە مال دريژەى ھەبوو ھەناسەى نەدەدا و ئەنگوستەكانى ھەك خاچ بۆ ھەر لايەك سەربازەكان دەپۆشستن

سەد سأل ته‌نیایی .....

دەسووپراند. سانتا سۆفیا دێلا پێداد توانی خۆزێ ئارکادیۆی دووهم که له ژووری میلکیادیس نووستبوو، ئاگادار بکاته‌وه، به‌لام ئەو بۆی دەرکه‌وت که بۆراکردن زۆر دهرنگ بووه. بۆیه کاتیک سانتا سۆفیا دێلا پێداد دەرگای داخسته‌وه، ئەو کراسه‌که‌ی دهبه‌رکرد و پێلاوه‌کانی ده‌پێ کرد و به‌ چاوه‌روانی ئەوان له‌ سه‌ر ته‌خته‌که‌ی دانیشست. له‌و ئانه‌دا خه‌ریکی گه‌رانی کارگای زی‌رنگه‌ری بوون ئەفسه‌ره‌که‌ فەرمانی دابوو قفله‌که‌ی بکه‌نه‌وه و به‌ هه‌ره‌که‌تیکی توندی فائۆس سه‌یریکی می‌زی کار، بوتری ئەسیدان و که‌ره‌سه‌ی کار که‌ خاوه‌نه‌که‌ی هه‌روا به‌جێ هێشتبوون بکه‌ن. به‌رواله‌ت وا ده‌هاته‌ به‌رچاو که‌ تیگه‌یشتوو هه‌س له‌و ژووره‌دا نا‌ژی. به‌و حاله‌ش به‌ زیره‌کیه‌کی ته‌واو له‌ ئۆرلیانۆی دووهمی پرسی که‌ ئایا پێشه‌ی تۆ زی‌رنگه‌رییه؟ ئەو بۆی باس کرد که‌ ئەو ژووره‌، کارگای ئۆرلیانۆ بویندیا بووه. ئەفسه‌ر وتی: "تاخ، چرای هه‌لکرد و فەرمانی دا وه‌ها به‌وردی ئەوێ گه‌ران که‌ ته‌نانه‌ت هه‌ژده‌ دانه‌ ماسیی چکۆله‌ی ته‌لایی نه‌تواوه‌ش که‌ له‌ نیو قوتووی هه‌له‌بی پشته‌ی بوتریه‌کان شاردرابوونه‌وه له‌ به‌رچاوی ون نه‌بوون. ئەفسه‌ره‌که‌ ئەوانی یه‌که‌ یه‌که‌ له‌ سه‌ر می‌زی کار سه‌روبن کرد و ئەوجار بوو به‌ مرۆف گوتی: "ئه‌گه‌ر رینگه‌ بده‌ی، پێم خۆشه‌ یه‌کیک له‌وانه‌ هه‌لگرم. کاتیک ئەو ماسیه‌ نیشانه‌ی هی‌ز و رووخاندن بوون، به‌لام ئیستا ته‌نیا بیره‌وه‌رین و به‌س." ئەفسه‌ر لاو بوو، وه‌ک کوپه‌ منداڵ، که‌م روو نه‌بوو و رووخۆشیشی هه‌تا ئەو ئانه‌ ئاشکرا نه‌کردبوو. ئۆرلیانۆی دووهم ماسیه‌کی چکۆله‌که‌ی زی‌ری پێدا، ئەفسه‌ر چاوی وه‌ک چاوی منالان ده‌دره‌وشایه‌وه، ماسیه‌ زی‌ره‌که‌ی له‌ گیرفان نا و به‌ دوایدا ئەوانی دیکه‌ی له‌ قوتوو هه‌له‌بیه‌ک هاویشه‌وه و له‌ سه‌ر جیگای خۆی دانایه‌وه.

وتی نرخ‌ی ئەو یادگاره‌ یه‌کجار زۆره‌. سه‌ره‌نگ ئۆرلیانۆ بویندیا یه‌کیک له‌ گه‌وره‌ترین پیاوه‌کانی ئی‌مه‌ بووه.

به‌لام چهن ئانی‌ک بوونه‌ مرۆف، گۆرانیکی له‌ ره‌فقاری ره‌سمیی ئەودا پێک نه‌هێنا، له‌ پشت دەرگای میلکیادیس که‌ دیسان قفلی لێ‌درا‌بۆوه، سانتا سۆفیا دێلا پێداد به‌وپه‌ری نا‌هومیندیه‌وه وتی: "سەد سأل هه‌س له‌و ژووره‌ نه‌ژی‌اوه." ئەفسه‌ره‌که‌ ده‌ستووری دا قفلی دەرگایان کرده‌وه و شو‌قی

سەد سال تەنپايى .....

فانوسى دەۋرورەكە گىرا. ئۇرليانۇزى دووھەم و سانتا سۇفيا دىلا پىداد. لەو دەمەدا كە نوورى فانۇسەكە كەوتە سەر دەموچاۋى ئاركادىۋى دووھەم و چاۋى عەرەبىي ئەويان بىنى، ھەستيان كىرد كە ئەو ئانە كۆتايى نىگەرانييەك و سەرەتاي نىگەرانييەكى دىكەيە. كە تەنپا بە تەسلىم بوونى چارەنوس ھىمەن دەبىتەۋە، بەلام ئەفسەرەكە ھەروا بە رووناكايى فانۇسەكە لە ژوورەكە دەگەرا و شتىك سەرنجى رانەكىشا، ھەتا دەرگاي گەنجەكەى كىردەۋە و چاۋى بە ھەفتا و دوو لەگەن كەوت كە لە سەرىكە دانرابوون، ئەو جار چراى ژوورەكەى ھەلگىرد. خۆزى ئاركادىۋى دووھەم. ئامادەى دەرگەۋەتن، بە ئەدەبىتر و بەفكرتر لە ھەمىشە لە سەر لىۋارى تەختەكە دانىشتىۋو. لە كۆتايى ژوورەكە، كىتپى بەرگچىراۋ و تۆمارى لوولەكراۋ دەبىندران. مىزى كارەكە خاۋىن بوو. مەرەكەبى دەۋاتەكان ھىشتا تازە بوون. تازەبى ھەوا، بىرقە و پارىژراۋى سەبارەت بە تۆز و خۆل و وىرانى، كە ئۇرليانۇزى دووھەم لە منالىي خۆيدا بىنىبوۋى و، تەنپا سەرھەنگ ئۇرليانۇزى بويندىا نەيتۋانىۋو بىبىنى، ھەروا لەو ژوورەدا فەرمانرەۋايى دەكرد. بەلام تەنپا لەگەنەكان سەرنجى ئەفسەرەكەيان راكىشاۋو.

پرسى: "چەند كەس لەو مالا دەژىن."

— پىنج كەس.

ئەفسەرەكە شتىكى لى ھالى نەبوو. چاۋى لە شوپىنىكى ژوورەك بىرىۋو كە ئۇرليانۇزى دووھەم و سانتا سۇفيا دىلا پىداد ھەر لەو شوپىنە خۆزى ئاركادىۋى دووھەمىيان دەدەت. بۆخۇشى تىگەشىت كە ئەفسەرەكە بە بى ئەۋەى بىبىنى چاۋى تىبىرپوۋە. ئەفسەر چراى كۆژاندەۋە و دەرگاي داخست. كاتىك لەگەل سەربازەكانى قسەى دەكرد، خۆزى ئۇرليانۇزى دووھەم زانىى ئەفسەرى گەنج بە چاۋى سەرھەنگ ئۇرليانۇزى بويندىا تەماشاي ژوورەكەى كىردوۋە. بە سەربازەكانى دەۋت: "راستە دەلەن سەد سالە كەس پىنى لەو ژوورە نەناۋە، بىگومان مارىشى لىيە."

كاتىك دەرگاي ژوورەكە بەسترايەۋە، خۆزى ئاركادىۋى دووھەم دىنپاۋو شەرى ئەو كۆتايى ھاتوۋە. چەندىن سال پىشتىر سەرھەنگ ئۇرليانۇزى بويندىا

سەد سالى تەنياسى .....

لە جوانىي شەرق قەسى بۇ كەردىبوو و تىكۆشاپوو بە ئەزموونەكانى خۇي پىشاني بدا.

ئەو بىرۋاي بە قەسەكانى كەردىبوو، بەلام شەويك كە سەربازەكان، لە حالىكدا ئەو بىرى لە وەزى ئالۆزى چەند مانگى رابردوو و بەدبەختى و زىندان و ترس لە ئىزگە و قەتارى ھەلگىرى لاشە دەكردەو، بە بى ئەوھى چاويان بەو كەوتى، سەيرىان كەردىبوو، خۇزى ئاركايدىزى دووھەم گەيشتە ئەو ئەنجامەى سەرهەنگ ئۆرلىانۆ بويىندا بىجگە لە شانۆكار يا كەبراىەكى گەوج، شتىكى دىكە نەبوو. چونكە نەيدەزانى ئەو بۇ شىكردنەوھى ئەو شتانەى لە شەردا ھەستى پىكەردىبوون، بۇچى پىويستى بەو ھەموو واژانە ھەيە، لە كاتىكدا تەنيا يەك وشە بەس بوو: ترس. لە برى ئەوھە لە ژوورى مىلكىادىسا، لە پەنا ئەو نوورە سەرووسروشتىيەو، دوور لە باران و بەو ھەستە، كە نابىندى، ئارامىيەكى وەدەست ھىتا، لە ژيانى دەرۋونىي خۇيدا تەنانتە بۇ يەك ئانىش بەدەستى نەھىتابو. تەنيا ترستىكى بۇ مابۇو، ئەوھە بوو مەبادا زىندەبەچالى بكن. ترسى خۇي لە لاي سانتا سۇفيا دىلا پىداد باس كەرد و ئەو بەلئىنى دا بە ھەموو توانايەوھە لە بەرمابەر مەرگدا راوەستى و زىندو بىتئىتەو، ھەتا نەھىلئى ئەو زىندە بەگۆر بكن. خۇزى ئاركايدىزى دووھەم، بە خەيالى ئاسوودە لە ھەر جۆرە ترس و خۇفىك، ديسان خەرىكى لىكۆلئىنەوھى نووسىنەكانى مىلكىادىس بوو و، ھەتا زۆرتر لىيان تىنەدەگەيشت بۇ كۆلئىنەوھى زۆرتر ھان دەدرا. كاتىك لەگەل رىتمى باران راھات كە دواى يەك دوو مانگ بارىن، بىو بە شىوھەيەكى نوئ لە بىدەنگى، تەنيا شتىكى كە خەلۋەتى تەنياسى تىكەدا ھاتوچوونى سانتا سۇفيا دىلا پىداد بوو. سەرهەنجام داواى لىكەرد كە دەورى خواردنەكەى بۇ لە بەر پەنجەرە دابنى و دەرگاي قفل بكا. كەسانى دىكەى بىنەمالە ئەويان فەرامۆش كەرد. تەنانتە فېرنانداش لەو كاتەوھى زانىبووى سەربازەكان بە بى ئەوھى بىيىن تەماشايان كەردىبوو، بەچاكى دەزانى لىنى گەپى ھەروا بى. دواى شەش مانگان كە ئەو دەرگاي لە سەرخۇي داخستبوو و لەوھە كە نىزامىيەكان ماكوندۇيان بەجى ھىشتىبوو، ئۆرلىانۆى دووھەم لە كەستىك دەگەرا ھەتا باران دەوەستىتەوھە ھاودەنگى بى، قفل

شەد سأل تەنیاىى .....

دەرگای کردەو. ھەر کە دەرگا کرایەو ە بۆگەنیکى توند بە ەەر لوتى ەلەھات و چاوى بە لەگەنەکان کەوت کە لە سەر ئەرز ریز کرابوون، ھەر یەكەیان چەندین جار بەکار ھینرابوو. خۆزئ ئارکادیۆى دووھەم، کە مووى سەرى بەتەواوى وەریوو، بە بئ گویدان بە بۆگەنى ئەو ەلەمە ییزھینەرانە، ھەروا خەریكى خویندنەوہى ئەو نووسراوانە بوو کە ھیچیان لئ تیتەدەگەشت. خەرمانەیک وەک فریشتان ئەوى رووناک کردبۆو. بەدەنگى کرانەوہى دەرگا، سەرى بەرز کردەو، بەلام ھەر ئەو نیگایە بز براکەى بەس بوو کە دووپاتبوونەوہى چارەنوسى لەچارەنەھاتووى باپیری لەودا ببینی.

خۆزئ ئارکادیۆى دووھەم تەنیا وتی: "لە سئ ھەزار زۆرتەر بوون. ئیستا ئیدی دلنیا م ھەموو ئەو کەسانە بوون کە لە ئیزگەى قەتار کۆبیوونەو." چوار سأل و پازدە مانگ و دوو رۆژ باران بارى. لەو ماوہیەدا جارى واش ھەبوو کە ورد دەبارى، ئەو کات ھەموو سەرتاپئ لیباسیان دەبەر دەکرد و بە قیافەیکى نەخۆشانە چاوہرئیان دەکرد کۆتایى ھاتنى باران بکەنە جئژن. بەلام زۆرى پئ نەچوو کە خەلک راھاتن، ئەو خۆشکردنەوانە بە سەرەتای دووبەرەربوونى باران لیک بدەنەو. ئاسمان بە تۆفانە وئرانکەرەکانییەو بارانى ھەلدەپژاند و لە لای باکوورەو، گئژەلووکە، سەربانى مالانى ھەلدەگرت و دیوارەکانى دەرووخاند و ئاخىرین دارى مۆزى لە مەزراکان لە ریشەو ھەلدەکەند. دروست وەک ئەو ە لە زەمانى نەخۆشىی بئ خەویدا پئش ھاتبوو _ و ئۆرسۆلا دروست لەو رۆژانەدا، بیری لەو ە دەکردەو _ ئەو بەلایە ببوو بە ھۆى ئەو ە ھەموو لە بەرامبەر یەک ھەوابوونى ژیان. بەرگرى لە خۆیان بکەن. ئۆرلیانۆى دووھەم یەکئک لەو کەسانە بوو کە بز ئەوہى تووشى ئەو داھیزرانە نەبئ، زۆرتەر لە جارەن خۆى خەریک کرد. شەویک کە ئاغای براون، لغاوى لە سەرى توفان دامالئبوو، بۆ ئەنجامى کارئک روئشتبوو مالەوہیان. فئرناندا دەیویست چەترئکى نیوہشکاو، کە لە گەنجەیکدا دۆزیبوویو، بیداتئ، بەلام ئەو وتی: "پئویست ناکا دەمئنمەو ھەتا باران لئى دەکاتەو." ھەلەت ئەو بەلئنە زۆرئش راوہستاو نەبوو. بەلام ئەو وەفای پئکرد. چونکە جلەکانى لە مالى پئترا کۆتئس بەجئ

سەد سأل ته نيايى .....

مابوون، ھەر سى رۆژ جاريك ھەموو لىياسەكانى دەبەريدا بوون، دايدەنان و بە ژيتر شەلوارىيەكەو ھاوھەروان دەبوو ھەتا جەلەكانى بۆ دەشۆن. بۆ ئەوھى ھەوسەلەى نەچىن، خەريكى چاكردەنەوھى ئەو شتانه بوو كە لە مائەوھ پىنويستيان بە چاكردەنەوھى ھەيە. لاو لاوھەكانى چاك كردهوھ و رۆنى لە قفلەكان دا و دەسگيرەكانى توند كردهوھ. چەند مانگان ئەويان دەديت بە قوتوويەك ئامرازى كارەوھ، كە بىن شك، لە زەمانى خۆزى ئاركاديۆ بويندياوھ كاوليبيەكان لەوئ لەبيريان چووبوو، لە مائەوھ بەملا و ئەولادا ھەلەسوورپ. ھيچ كەس نەيزانى ئايا لە بەر ئەو يارييە نااساييە بوو، يان لە بەر يەك پشووئى زستان و تىكۆشەنى ناچارى، كە وردە وردە زگى وەك دۆدانەى كونكراو نيشتەوھ و دەموچاوى وەك كيسەلى، سوورى خۆى لە دەست دا و بەرچيئەى تواوھ و لە سەر يەك ئەوھەندە لە كيشى دابەزى كە ديسان توانى دايئەوھ و قەيتانى كەوشەكانى توند بكا.

فەرناندا كاتىك دەديت، ئەو لە لايەك فەنەرى نيو سەعاتان دەرديتى و لە لايەكى ديكە فەنەران دەخاتەوھ نيو سەعاتان، بە فكريدا ھات رەنگە ئەويش تووشى نەخۆشى سەرھەنگ ئۆرليانو بوينديا بووبى، كە لە لايەك دروست دەكا و لە لايەكى ديكەوھ دەپووخيتى وەك سەرھەنگ لەگەل ماسىيە زىرەكانى، ئاماراندا لەگەل دروونى كفن و دوگمەكانى، خۆزى ئاركاديۆى دووھەم لەگەل نووسراوھەكان و ئۆرسۆلا لەگەل بىرەوھرييەكانى. بەلام بەو جۆرە نەبوو. بەدبەختى لەوھدا بوو كە باران وردە وردە كارى لە ھەموو شتىك كەردبوو، تەنانەت ويشكترين ماشين، ئەگەر ھەر بە سى رۆژ جاريكى چەوريان نەكردبا لە نيو گىرەكانى گول دەپوا. بەنى پارچەى زەپى ژەنگ لىي دا و پارچە تەرەكان كەپوويەكى رەنگ زەعفەرانيان لە سەرنىشت. ھەوا ئەوھەندە تەر بوو كە ماسىيەكان دەيانتوانى بە دەرگادا بىنەژوور و لە نيو ھۆدەكاندا مەلە بكەن و لە پەنجەرەكانەوھ بىرۆنەدەري. رۆژىك بەياني، ئۆرسۆلا لە خەو ھەستا و ھەستى كرد كە تەمەنى لە لاوازييەكى ئارامدا بەرەو كۆتايى دەپوا. داواى كەردبوو، كە ئەگەر لە سەر تەختى رەوانيش بى، بىبەن بۆ لاي باوكى رووحانى ئانتونىز ئىزابيئل. كاتىك كەمىك خۆى بەرز كەردوھ، سانتا سۆفيا ديلا پىداد تەماشاي كرد سەرتاسەرى لە زەروو

سەد سأل ته نيايى .....

داپۇشراوه. له پيش ئه وهيدا زهرووهكان هه موو خوينهكهى بمژن، ئهوانى يهك يهك به گازى له پشتى كردهوه و سووتانديانن. بۆ به تالگردي ئاو له ژوورهكان ناچار بوون به قهراغ ديوارى ژوورهكاندا جۆگه بكيشن_ههتا بتوانن له شهپى بۆق و شهيتانۆكه رزگار بن و تهختى ژوورهكه ئيشك بكه نهوه. خشتهكان له بن پايهى تهختهكان دهريبنن و ديسان به كه وشهوه له نيو مال هاتووچۆ بكهن. ئورليانۆى دووهههه، كه تهواوى وهختى خۆى به ههزاران گرفتارىيى وردهوه خهريك بوو، نهيزانبيوو كه هيدى هيدى پير دهبي، ههتا رۆژيك ئيواره، له سهه سههدهلى دانيشتبوو، چاوى له تاريكايى زووهاتوو بريبوو، به بى ئه وهى له رزى هه وهسى هه بى بيرى له پيترا كۆتيس كردهوه. بۆ ئه و گرفتىك نه بوو ههتا ديسان به رهو ئه ويني له ززه تى فيرناندا، كه جوانييهكهى به تپه پىنى زه مان حاله تىكى دژواري هه بوو، بگه پستهوه، به لام باران هه ر جۆره په له كرديكى هه وه ساوى له ودا خنكاندبوو و ئارامييهكى ئه سفه نجانهى له بى ئيشتيايى پى به خشيبيوو. به و بيره وه، كه ئه گهر ئه و بارانه ئىستا نزيكهى ساليك دريژهى هه يه، ئه گهر له رابردوودا بارىبايه ئه و چ نه ده ما نيك، بيرى خۆى خهريك ده كرد و رايده بوارد. ئه و يه كيك له هه وه لىن كه سان بوو، ته نانه ت پيش ئه وهش "شيروانى" قرميت له ريگاي كۆمپانياي مۆز له وى بره و پهيدا بكا، قرميتى هيتابوو هه ماکۆندۆ. دهيوست باني خانوى پيترا كۆتيس بكاته قرميت، ههتا به دهنگى بارانيك كه له و كاتدا دهبارى له گه ل ئه و ههست به نزيكايه تى زۆرتر بكا. به لام ته نانه ت بيره وه رييه كاني شيتانهى لاويش ئاورى هه وه سيكي له دلدا هه ل نه كرد. دروست وهك ئه وهى هه موو هه وهسى خۆى له ئاخري خۆشگوزهرانييه كانيدا خالى كرديبوو و ته نيا هه ر ئه وهندهى بۆ مابۆوه ئه وان به بى خه م و په شيماني ياد بكاته وه. دهتگوت ئه و لافاوه ماوهى دابوويه دابنيشى و بير بكاته وه. كاتيك به كار و رۆنكارييه وه سه رگه م بوو، به خاترى هه موو ئه و كاره باشانهى دهيتوانى له ژيانيدا بيانكا و نه يكرديبوون، دلته نكيه كى ديزهاتوو به له شيدا چووه خواري. به لام وه سه وه سهى خانه نشيني، كه ئه وهى له باوه شى گرتبوو، به رهه مى داهيتايتىكى نوئ، يان ده رسي ئه خلاق نه بوو، له

سەد سال تەنبايى .....

جىڭياھكى دوورتەرەو سەرچاۋەي ھەلگرتبوو. بە چەنگى باران لە ژېر خاك رۆژانېك سەريان دەرھېتابوو، كاتى لە ژوورى مىلكىادىس دا ئەفسانە خوشەكانى قالېچە سىحراوييەكانى پەرەندە و نەھەنگانېكى كەشتىيان بە موسافىرەو قووت داو، دەرھېتابوو. لەو رۆژانەدا بوو كە لە دەمىكى خاڧلاندا، ئۆرلىانۆي گچكە لە سەر ھەيوانى دەرگەوت و بابەگەرەي نەيتى بوونى ئەوى بۆ ئاشكر ابو، مووى سەرى كورت كردهو و لىياسى دەبەر كرد و فېرى كرد نابى لە خەلكى بترسى و بەزووى دەرگەوت كە منالەكە بەو سەرگۆنە دەرپەرپوانە و نىگاي سەرسووپمان و حالەتى تەنبايى، ئۆرلىانۆ بويندىايەكى راستىيە. فېرناندا خەيالى راست بوو. زۆر دەمىك بوو لە خۇبايى بوونى خۆي ھەلەسەنگاند و چارەيەكى بۆي نەدەدۆزىيەو، ھەتا زۆرتر دواي رىگاچارە دەرگەوت، كەمتر دەرگەينىشتە چارەيەكى شىاو. ئەگەر دەيزانى كە ئۆرلىانۆي دووھەم بە حەزى بابەگەرەبوون، رووداوەكە ھەرەكەكى چۆنە ئاواي قېوول دەرگا، ھېندە بەخۇرايى ئازارى نەدەكېشا و خۆي لە دەست ئەو نىگەرانييەي لە سالىك پېشتەرەو دەمى لە جەرگى ناو، رزگار دەرگەوت. ئاماراتا ئۆرسۆلا، كە ئىستا ددانى تازەي ھاتوون، لاي وابوو خوشكەزاكەي يارىيەكى گەرچەكە و ئەوى لە دەست شەپى يەك پشوو باران رزگار دەرگەوت. ئۆرلىانۆي دووھەم ئەو جار كەوتە بېرى فەرھەنگى ئىنگلىزى، كە ئىدى كەس لە ژوورى پېشوو مەمە كارى پېي نەبوو. وىتەكانى بە منالەكان پېشان دەدا، بەتايبەتى وىنەي حەيوانات، كەمىك دواتر، نەخشەي جوغرافيا و وىنەي سەرزەمىنە دوورەكان و كەسايەتتە ناسراوەكان، لە بەر ئەوى ئىنگلىزى نەدەزانى و تەنبا دەيتوانى شارەكان و كەسايەتتە زۆر بەناوبانگەكان بناسى، بۆ رازىكردنى ھەستى كۆلئەوھى تېرنەخۆرى منالەكان، لە خۆو دەستى دايە دروستكردنى ناو و ئەفسانان. فېرناندا، بەراستى وايدەزانى مېردەكەي چاۋەرەوانە باران لىنى كاتەو و بچىتەو لاي گراوييەكەي. لە ھەولەين مانگەكانى باراندا لەو دەترسا مەبادا مېردەكەي بېتەژوورى خەوى ئەو و ئەو ناچار بى ئاشكرى بكا كە دواي لە دايكبوونى ئاماراتا ئۆرسۆلا ئەو ئىدى تواناي سەرجىنى نىيە. ھۆي نامەگۆرپەنەو پەر نىگەرانييەكەشى لەگەل پزىشكانى نادىار، كە بە ھۆي

سه د سال ته نيايي .....

وه زعی خرابی پښت پچرابوو، هر ټو هڅه بوو. له هه وټې مانگه کانی باراندا، دواى ټو هڅى زانبيان که قه تاره کان له بهر باران له ريل دهرچوون، نامه يک له لايه ن پزیشکاني نادياره وه ټو هڅى ټاگدار کرده وه که نامه کانی وهرناگرن. دواى کاتیک پټوه ندى له گهل ټو نامه نووسه نه ناسراوانه پچرا، به جیددى که وته ټو بيرى که وله سهرى ټو پلینگى مى رده کهى لهو که رنه فاله خوښاوييه دا به سهرخویدا کيشابوو، به دهموچاوى خویدا بدا و به ناوینکى دیکه بڼ مو عايه نه بچيته لای پزیشکى کومپانيای مؤز. به لام که سیک لهو خه لکهى زورجار هه والى خرابى لافاويان ده که يانده ټو هڅى، پښى گوت کومپانيای مؤز خه ریکه ته شکيلاتى خوى ده گويزيته وه بڼ شوينکى وشک. ټو کاته بوو، هڅمى دى به ردا و ته سليم بوو و چاره پروانى وه ستانى باران بوو هه تا وه زعی پښت ديسان ره وتى ټاسايى خوى ده ست پى ده کاته وه. هر لهو حاله دا ټازاره نه پټيه کانی به خه يالاتى خوى هيدى کرده وه، چونکه ټاماده بوو بمړى و خوى نه داته ده ست ته نيا پزیشکى که له ماکونډو مابڼوه _ پزیشکى فهره نسی که وهک ولاخان گياى ده خوارد. بهو هيوايهى ټورسولا بتوانى بڼ هيرشى دهرده کانی دهرمانیک بدويزيته وه. له پيريزن نزيک بڼوه، به لام عاده تى بى جى، که هيج شتيکى به ناوى خوى ناو نه دهربرد، دهبوو به هڅى ټو هڅى، ټو هڅى ده بى هه ولئ بيلئ، ټاخري ده يگوت و يا پيچه وانه، به جوړیک که بڼ سووککرده وهى شهرمى بابته که "زانى" ده کرده "... کردن" و "سووتانه وهى" ناو دنا "تکانه وه". لهو رووه وه ټورسولا زور مه نتيقى بهو ټه نجامه که يشت که نه خو شيه کهى پټوه ندى به "منالان" وه هه يه و له "ريخوله" ټو هڅى سهرچاره هه لده گري و بڼى دانا که به يانبيان له خورينى که وچکى (کلمل) بخواته وه. ټه گهر له بهر ټو نه خو شيه، بيجگه له خودى نه خو شه که، سووکايه تى بڼ که س نه بوو و له بهر بزربوونى نامه کان نه بايه، باران بڼ فيرناندا هيج گرنه نه بوو، چونکه ټيانى ټو به هر جوړ وهک رابردوو بوو، که ده تگوت هه ميشه باران باريوه. له عاده ته کانی خوى ده ستى هه لنه گرت و ته نانه ليشى که م نه کرده وه. کاتیک پايه کانی ميزى نانى نيوه پڼى له سهر خشت و پايهى کورسيه کان له سهر ته خته بهر داندراپوون، هه تا پښى

سەد سالى تەنياسى .....

كەسانىكى نان دەخۇن تەپ نەبى، ئەو ھەروا روومىزى كەتانى بە سەر مېزەكەدا دەدا و قاپ و قاچاخى نان خواردنى چىنىي رىز دەكردن و كاتى شام خواردن شەمەكانى ھەلدەكردن و لە سەر مېزى دادەنان، چونكە لەو باوھەدا بوو كە ھىچ بەلایەك نابى داب و عادەتەكان تىك بدا. ئىتر كەس نەپۇشتىبوو شەقام. ئەگەر بە مەيلى فېرناندا بووايە بەتەنيا لەو كاتەو باران دەستى پىتەدەكرد، بەلكو لە زۆر لەو پىششىك كەس پىي لە مالىەو نەبەردبا دەرى، چونكە ئەو باوھەرى وابوو كە دەرگايان بەو مەبەستە داھىتاو كە ھەمىشە داخابى و لىكۆلینەو سەبارەت بەو شتانە كە لە شەقام روويان دەدا كارى فاحىشانە. بەو حالەش، كاتىك ھەواليان دا كە دەستەى بەرىكردنە قەبرانى جەنازەى سەرھەنگ خرىنیلدۇ ماركىز بە خەياباندا رادەبرى، بۆخۆى ھەولەين كەس بوو كە سەرنجى راکىشرا، ھەر چەند ئەو دیمەنەى تەنيا لە پەنجەرەى نیوھەراوھە چاۋ پىكەوت، بەلام وەھا خەمبار بوو كە ھەتا ماوھەىكى زۆر لەعنەتى لە وەرەى لاوازی خۆى كرد.

نەیدەتوانى رىۋرەسمىكى لەو خەمەينەرتەر بىننیتە بەرچاۋى خۆى. تابووتيان لە عارەبانەىكى كەلان نابوو و لە سەرەوھى، تاقىكيان بە گەلاى مۆزان بۆ دروست كەردبوو، بەلام باران ئەوھندە چاك دەبارى و شەقامەكان ئەوھندە قور و چلپاۋ بوون، كە ھەرچەند ھەنگاۋىك چەرخەى عارەبانەكە لە قورپى دەچەقى، تاقى گەلاكان خەرىكى ھەلوھرىن بوو، بە ھەلپژانى ئاۋى خەمەينەر بە سەر تابووتەكەدا ئالایەكى بەسەرياندا دابوو وردە وردە بە ئاۋ تلىسايەوھ. ھەمان ئالای خويتاۋى و بارووتاۋى یشەركەرە لىۋەشاۋەترەكان قىووليان نەكەردبوو. كەمەربەندەكەشيان لە سەر تابووتەكە دانابوو. ھەما كەمەربەندى شۆرابەى زىو و ئاورىشىمى پىۋە بوون و ھەمىشە پىش ئەوھى بچىتە ژوورى خەياتى ئامارانقا لە خۆى دەكەردەوھ، ھەتا بە چەكەوھ نەچىتە لای. لە پشت عارەبانەكە ئاخىر كەسانكى دواى تەسلىم بوونى نىرلاندىا بەساخى دەرچووبوون، دەلىنگى شەلۋارەكانيان ھەلدابزۋە و پاپەتى بە نىۋو قورۇچلپاۋدا بۆ پىشەوھ دەپۇشتن و گۆچانى دار بە دەستىك، بەدەستەى دىكە تاجە گولپىك لە

سەد سالى تەنياسى .....

گوللى كاغەزى كە لە بەر بارانى كالى بىوونەو. وەك دىمەنىكى باوەرپىتەكراو گەيشتە شەقامىك، كە ھىشتا ناوى سەرھەنگ ئۆرلىانۆ بويىندىي بەسەرەو بوو و، لە ھالى تىپەربووندا ھەموويان چاويان بىرپىيە ئەو مالى. لە سەر پىچى شەقامەكە بۆلای مەيدان سوورپانەو و لەوئ ناچار بوون، چونكە عارەبانەكە لە قورپىدا رۆچووبوو، داواي يارمەتى بكەن. ئۆرسۇلا بە يارمەتىي سانتا سۇفيا دىلا پىداد خۆي گەياندىبوو دەرگاي مالىو. ئەوئەندە بەوردى سەيرى رابردنى سەنگىنى رۆپرەسمى بەرپىكردىنى جەنازەي دەكرد، ھىچ كەس نەيزانى ئەو نايانپىي، چونكە دەستى بەرزبۆھى وەك دەستى جوبرائىل لەگەل تەكانى عارەبانەكە ھاودەنگى دەكرد.

ھاواري كرد: 'خو ئاگادارت بى، خرىنيلدۆ، كورم، سلاوى من بە كەسەكانم بگەيەنە و پىيان بللى كاتىك باران لىي كردهو دىمە سۆراخيان.' ئۆرلىانۆي دووھەم يارمەتىي دا ھەتا بگەرپىتەو سەر جىگا و بانى و، بە وتەيەكى غەيرە رەسمى، كە ھەمىشە بەرامبەر بەو ھەيىوو مەبەستى مالىئاوايەكەي پرسى.

ئۆرسۇلا وتى: "راست دەلىم، تەنيا چاوەرپوانم باران لىي كاتەو ھەتا بمرم." وەزەي شەقامەكان ئۆرلىانۆي دووھەمى دوودل كردهو. بە نىگەرانيەكى درەنگ گەيشتوو، سەبارەت بە چارەنوسى ھەيوانەكانى، پارچەمشەممايەكى بە سەريدا دا و رۆيشتە مالى پىتراكوئىس. ئەوى لە ھەوشەي چۆل بىيى كە ئاوەتا نىوھەقدى ھاتوو و خەرىكە كەلاكى ئەسپىك دەرەكەيشى. ئۆرلىانۆي دووھەم بە بىلىك يارمەتىي دا. كەلاكى گەورەي ھەيوانەكە بە سەر خۆيدا وەرگەرا و لەگەل لافاو و قور سواخ درا. لەوكاتەو باران دەستى پىكرەبوو پىترا كوئىس تەنيا كارى ھەر بەتالكردىنى ھەوشەبوو لە كەلاكى ھەيوانەكان. لە ماوھى ھەفتەكانى ھەولدا چەندىن جار پەيامى بۆ ئۆرلىانۆي دووھەم نارد، ھەتا بۆ بەرپەست كردن ھەنگاوى پىويست ھەلپىي، بەلام ئەو وەلامى دابۆو، پەلەي پى ناوى و لە خۆو سەرى لىتەشپۆي، كاتىك باران خۆشيكردەو چارەيەكى دەكەن. پىترا كوئىس ديسان پەيامى نارد كە ئاوەكوخە مەريشكەكانى داگرت

سەد سالى تەنياسى .....

و رانە حەيوانەكان بۆلای ئەو زەويیە بەرزانە رادەكەن كە هیچ لەو پرىكى بۆ خواردنى ئەوان پىنوە نىيە. زەوى و زارىكى پىر بوون لە پلینگ و تاعوون. ئۆرليانۆزى دووھەم وەلامى نارد كە ناتوانى هیچ كاريك بكا، كاتىك باران لىكردەوہ حەيوانى دىكە زاوۆزى دەكەن، پىترا كۆتيس دەيدى حەيوانەكان دەستە دەستە دەمرن و تەنيا كاتى ئەوہى ھەبوو ئەو حەيوانانەى لە قوردا گىريان دەكرد لەت و پەت بكا. بە بى ئەوہى هیچ كاريكى لە دەست بى، دەيدى سىلاو بە بى بەزەيى سامانىك، كە زەمانىك بە گەورەترين و راوہستاوہترين سامانى ماكوندۆ دەژمىردا، لە نىو دەبا و لە جىگای تەنيا بۆنى پيس بەجى دىلى، بەلام سەرەنجام، كاتىك ئۆرليانۆزى دووھەم برىارى دا بۆ راگەيشتن بە كارەكان بچىتە ئەو، لە كاوى تەويلەدا تەنيا كەلاكى ئەسپ و يەستريكى پيسى بىنى. پىترا كۆتيس بە بى دەربرىنى خۆشحالى و بە بى سەر سوورمان يان پەشيمانى چاوى لە ھاتنى ئەو كرد و تەنيا ريگەى بە خۆيدا بزەيەكى سەرگۆناى بىتى.

وتى: "زۆر زوو تەشريفان ھىتا!"

پىر ببوو، ببووہ چەنگىك پىست و ئىسقان، چاوەكانى، كە ھەميشە ھەك جانەوہريكى دىندە دەبريسكايەوہ، ھىندە تەماشاي بارانى كردبوو خەمبار و رام ببوون. ئۆرليانۆزى دووھەم زۆرتر لە سى مانگان لە مالى ئەو مايەوہ، نە لە بەر ئەوہى وەزعى لەوئى لە مالى خۆى باشتر بوو، بەلكو تەنيا لە بەر ئەوہ كە دەرڤەتى نەبوو ھەتا جاريكى دىكە مشەممايەكەى بە سەرى خۆيدا داتەوہ. ھەروا كە لە مالى خۆيشيان وتبووى، دەيگوت: "پەلەى ناوى، ھىوادارم ھەتا چەند سەعاتى دىكە بىيتەوہ ساو." لە ماوہى ھەفتەى ھەوہل خوروى بەو چىرچ و لۆچانەوہ گرت كە زەمان و باران لە گراوييەكەيدا پىنكيان ھىتابوو و وردە وردە ئەوى ھەك پىنشوو ھاتەوہ بەرچاو و شۆر و شەوقى ئەو و ئەو بەرھەمھىتەرييە سەر سوورھىتەرەى، كە ئەوينى ئەو لە حەيوانەكان پىكى ھىتابوو، ھاتەوہ ياد و لە ھەفتەى دووھەمدا كەمىك بە خاترى ئەوين و ھىندىكىش لە بەر خۆشى، شەويك بە لاواندەنەوہ ئەوى لە خەو ھەستاند. پىترا كۆتيس بە بى دەست وەبەرنان بە نارەھەتى وتى: "بىدەنگ بنوو كاتى ئەو كارانە نىيە." ئۆرليانۆزى دووھەم خۆى لە ئاويئەكانى

سەد سال تەنبايى ....

مىچدا يىنى، مۇرەكانى پىتى پىترا كۆتىسى يىنى ۋەك رىزە ئىسقانى، بە رەگى لاۋازىيە ۋە بەن كرابت، زانى حەق بەۋە نەك لە بەر ۋەزى زەمانە، بەلگە لە بەر خۇيان كە ئىدى تۈنانى ئەۋ جۆرە كارانەيان نەمابو.

ئۇرلىانۇى دوۋەم بەۋ دۇنيايەۋە، كە نە تەنبا ئۇرسۇلا، بەلگە تەۋاۋى خەلگى ماكۇندۇ چاۋەرۋانن باران لىيكاتەۋە ھەتا بمرن، بە سىندوۋقەكانى خۇيەۋە گەرايەۋە بۇ مال. كاتى رابردن تەماشاي خەلگى دەكرد كە لە مالەكانىان دانىشتىۋون و چاۋيان بە مۇلەق ۋەستاۋە و دەستيان لە بەريەك رۇكردوون و گوپيان لە دەنگى رەۋتى زەمانە، زەمانى رام نەبو.

سەرنجيان ئەۋەندە بە لاي بارانەۋە راكىشراۋو، كە ئىدى دابەشكردى زەمان بە سالان و مانگان و، دابەشكردى رۇژان بە سەعاتان بى سوود بوو. مئالەكان بە خۇشحالى و ھەلپەۋە پىشۋازيان لە ئۇرلىانۇى دوۋەم كىرد. چۈنكە دەيانزانى ديسان ئۆكۆردىۋىيان بۇ لىدەدا، بەلام لەۋ كۆنسېرتانە بە ئەندازەى تەماشاي فەرھەنگ خۇشيان نەدەھات. لە بەر ئەۋە ديسان لە ژوورى مەمە كۆبۈۋنەۋەى تەماشاي وپان دەست پىكرايەۋە.

خەيالپلاۋى ئۇرلىانۇى دوۋەم كەشتىيەكى ئاسمانى دەكردە فېلىكى پەرەندە كە لە لابلەلى ھەۋراندە بۇ شوپىتى خەۋتن دەگەرا، جارىكىيان چاۋى بە وپنەى پياۋىك كەۋت، كە سوارى ئەسپىك بوو و ھەر چەند لىباسى سەيرى لە بەردا بوو، بەلام قىافەى ئاشنا بوو. لە دۋاى ئەۋەى لە نىزىكەۋە تىپروانى بەۋ ئاكامە گەشت كە ئەۋ وپنەى وپنەى سەرھەنگ ئۇرلىانۇ بويندىايە. وپنەكەى بە فېرناندا نىشان دا، ئەۋىش ئەۋ لىكچۈۋنەى سەلماندا، نەتەنبا لەگەل سەرھەنگ، بەلگە لەگەل تەۋاۋى بىنەمالە. لە راستىدا ئەۋ وپنەى، وپنەى شەپكەرىكى تاتار بوو. ئۇرلىانۇى دوۋەم زەمانى بەۋ جۆرە لە نىۋان ھەيكەلى غولپەيكەرى شارى رىد^۱ و ئەفسوۋنكەرانى مار بردە سەرى، ھەتا ئەمەى ژنەكەى خەبەرى پىدا كە لە عەمبار تەنبا شەش كىلۇ گۆشتى خۈىكراۋ و كىسەيەك برىنج ماۋە.

پرسى: "باشە دەتەۋى چ بكم؟"

---

^۱ - ھەيكەلى ھىلىۋوس لە دورگى رە لە يونان _ سەدەى سىنەمى پىش زابىن كە لە سالى ۲۲۴ پىش زانين بەھۋى بوۋمەلەرزە لە نىر چو _ و.

سەد سالى تەنيايى .....

فېرناندا ۋەلامى دايەۋە: "پۈۋەندىيى بە منەۋە نىيە، ئەۋ كارانە ئەركى پياۋان؟"

ئۆرلىانۆي دوۋەم ۋەلامى دايەۋە: "زۆر باشە، كاتىك باران ۋەستايەۋە، كارىك دەكەين."

لە جىياتى ئەۋە خەرىكى گىروگرفتى مالاۋە بى ۋ تەنانەت ئەۋ كاتەش كە ناچار بوۋ بۆ نانى نىۋەرۆ تەنيا بە كوتەگۆشتىك ۋ لويچە برىنجىك رابويزى. زۆرتەر لە جاران غەرقى تەماشاي فەرھەنگ بوۋ. دەيگوت: "ئىستا كە ناتوانىن ھىچ بىكەين، ئەۋ بارانەش ھەتا ئەبەر نابارى." ھەروا كە پىۋىستى پىكرىدەنەۋەي عەمبار توند بوۋ، نارەھەتتىي فېرنانداش لە زيادىي دا. ھەتا رۆژنىكىان بەيانى، رەخنىي جار بە جارى ۋ شەپى زۆر بە كەمى، بوۋ بە لافاۋىكى سەررېژ ۋ ياخى. لە پىشدا ۋەك لىدانەكانى ئاۋازى گىتار بوۋ ۋ ھەر كە رۆژ دەگەيشتە نىۋەي، لىدانى گىتار توندتر ۋ دەۋلەمەندتر دەبوۋ. ئۆرلىانۆي دوۋەم ھەتا سبەي ئەۋ رۆژە نەيزانى ئەۋ دەنگە چىيە ، لە سەر نانى بەيانى زانىي دەنگى وزەۋىزىكى يەكئاۋاز بوۋ كە بە دەنگىك كە بە ئاۋازتر ۋ بەررەتربوۋ لە دەنگى رىژنەباران، ئەۋە دەنگى فېرناندا بوۋ كە بە مالىندا دەگەر ۋ بە بۆلە وزەۋىزى دەكرد. كە ئەۋ ۋەك شاژنىك گەرە بوۋبوۋ، ئىستا لە شىتخانەيەكدا قەرەۋاشى دەكا ۋ مېردە تەمبەل ۋ بىكارەكەي لاقى لە سەر لاقى دانائە ۋ چاۋەپوانە لە ئاسمانەۋە لە جىياتى باران نان ببارى ۋ ئەۋىش خەرىكە خۆي دەكوژى، ھەتا ئەۋ مالاۋى بە دەرزی پىكىيەۋە ناۋە لە غەرق بوۋن رزگارى كا، ئەۋ ھەموو كارە ھەيە كە دەبى بىرى ۋ ئەۋ ھەموۋە دەبى رايكىشى ۋ ئەۋ ھەموۋە دەبى دروست كەيەۋە ..... لە تاۋكەۋتەنەۋە ھەتا شەۋى، كە كاتى خەۋتن دەھات دەيگوت ۋ دەيگوتەۋە، سەرەنجام بە چاۋى پىر لە وردەشۋوشەۋە خەۋى لىدەكەۋت، بە بى ئەۋەي ھىچ كەس سبەي ئەۋ رۆژە پىيى بلى كە: "بەيانىت باش فېرناندا، دويشەۋ چۆن خەۋتى؟" ھىچ كات كەسىك تەنانەت لە روۋى ئەدەبىيەۋە بوۋبى، لىي نەدەپرسى: "فېرناندا بۆچى رەنگت ئەۋھا پەريۋە، بۆچى بەۋ ئالاقە رەشانەي دەۋرى چاۋەكانت لە خەۋ ھەستاۋى؟" بەلام ئەۋ چاۋەپوانىش نەبوۋ كە كەردەۋەيەكى ئەۋتۆ لەۋ بىنەمالەيە بىرى _

سەد سأل ته نیایی .....

بنه ماله یه ک که له قولایی دلّه وه هه می شه وهک ئازارده ریک چاویان لیکردبوو و دایمه له که لێن و قوژبنی ماله وه وهک ده سگره ی مه نجه لێ سهر ئاگردان یان بوو که له ی خوار و خینچی دیوار ناویان ده هیتا و پاشمله باسیان ده کرد. پنیان ده گوت مشکی کلێسا و ساخته چی و ریتیوی سفه ت و، ته نانه ت ئامارانتای خوالیخۆشبوو و تیبووی: "ئه و له و که سانه یه که به کونگی ده لێ پف پف به دوامدا مه یه بۆنت لێ دێ". خواجه چ واژانیک و ئه و هه مووی ئه و شتانه ی له بهر خوای مه زن به سه بر و له خۆبووردووی قبول کردبوو. به لام رۆژیک تاقه تی لێ پرابوو که ئه و خۆزێ ئارکادیزی دووه مه وه حشیه و تیبووی، به دب هختی بنه ماله ی ئه وان له و رۆژه وه ده سستی پیکرد که باکوورییه کیان هیتا وه ته مالی خۆیان: "بیری لێ بکه نه وه باکوورییه کی زۆردار، خوا له فریامان بێ، کچی باکوورییه کی پیس له نژادی ئه و که سانه که ده ولت ناریدبوونی هه تا کریکاران قه لآچۆ بکه ن. "به لێ، خۆزێ ئارکادیزی دووه مه بێجگه له و، تانه ی له که سی دیکه نه ده دا، به منالی ته عمیدی دوک ئالبا، به خانمیک که به پله و شکۆداریی خۆیه وه ژنی سه رکۆمارانی ده له رزاند، به خانمه ئه شرافزاده یه کی ئه سل که مافی هه بوو به دوازه ناوی سهد له سهد ئیسپانیولی ناوی بنه ماله یی خۆی مۆر بکا و، له و شاره حه رامزاده یه دا ته نیا که سینک بوو که له چاوپیکه و تنی شازده ده ست که وچک و چه نگال و کار سه ری لێ نه ده شیوا. ئه و کات ئه و میرده خیانه تکاره خش خش پیده که نی و ده یگوت ئه و هه موو کارد و چه نگاله هی مروّف نییه، بۆ نان خواردنی هه زارپێ ده بن. ته نیا که سینک بوو که به چاوبه سترای ده یتوانی بلێ شه رابی سپی ده بی چ کاتیک بخۆریته وه و له چ لیوانیکدا و له کام لاوه ده لیوان بکری و شه رابی سوور چ کات بخۆریته وه و له کام لاوه ده بی ده لیوان بکری _ نه وه ک ئه و ئامارانتا دیهاتنییه خوالیخۆشبووه ی لای وابوو شه رابی سوور ده بی رۆژ بخۆریته وه و شه رابی سپی شه وان. له سه رتاسه ری مه لبه ندی که ناردا ته نیا که سینک بوو که ده یتوانی شانازی به خۆیه وه بکا که له له گه نی زیڤدا ده ست به ئاو ده گه یه نی و ئه و کات سه ره ههنگ ئۆرلیانووی خوالیخۆشبوو به که مالی

^۱ – Suce di Albe

سەد سأل ته نیا یی .....

پەرپوویی و رووه ئالارای بهو زمان شرییه حه مبالانه بلی: "ئەو لە کوێوه ئەو بالادەستییهی پێداوه؟" که وابوو رهنکه له جیاتی گوو گۆله گهنم دادهنی! بیرى لێکه نه وه دروست بهو وشانه! و ئەو جار ریناتا کچه که ی خۆی که به خۆکاوی و نا کاو پیساییه که ی له ژووری خهوی ئەودا بینیبوو ئاواى وه لام داوه ته وه: "دیاره راسته ئەو له گهنه هه مووی له زیری خالیس دروست کراوه و نیشانه ی بنه ماله ییشی لئ هه لکه ندراره، به لام بێجگه له گوو چی تیدا نییه، گوویه کی خالیس و پیستر له هه موو گووی دیکه." بۆچی، چونکه گووه که، گووی باکوور بوو. بیرى لێکه نه وه، کچی مرۆف خۆی! که وابوو له که سانی دیکه ی بنه ماله چ چاوه پوانییه ک ده بی هه بی، به لام به هه ر حال، له میژده که ی هتدیک زۆتر چاوه پوانی هه بوو، چونکه چاک یان خراپ، هه ر چۆنی بی میژدی بوو و هه مده می بوو و گراوی یاسایی بوو و به مه یل و ئیراده ی خۆی میژدی پئ کردبوو، میژدیک بوو که به رپرسایه تی قورسی جیا کردنه وه ی ئەوی له مالى باوکی به ئەستۆ گرتبوو. له و جیگایه، که له هیچی که م نه بوو، هیچ کات له به ر نه بوونی شت بۆ له ی نه کردبوو و ته نیا له به ر کات به سه ربردنی و خۆیشی تاجی گۆلی به رپیکردنی جه نازه که ی دروست ده کرد و کاتیک باوکی ته عمیدی نامه ی بۆ ده نارد، ته نانه ت مۆری ئەنگۆستیلە ی خۆی له لاکى پاکه ته که ی ده دا ته نیا بۆ ئەوه ی پینی بلی، ده ستی کچه ته عمیدییه که ی بۆ کارى ماله وه دروست نه کراون، به لکو بۆ لیدانی کلاوسین دروست کراون. بهو حاله ش ئەو میژده شیتیه ی بهو هه موو راسپارده و ئەملا و ئەولا کردنه، ئەوی له مالى باوکی جوئ کرده وه و هیتایه ئەو تاوه جه هه ننه مییه ی ئینسان نه یده توانی له به ر تینی گه رما هه ناسه هه لگیشتی و، پيش ئەوه ی بتوانی ده وره ی رۆژووی خۆی ته واو کا به باوله ده ربه ده ره کانی خۆیه وه و ئەو ئۆکۆریدیۆنه ویلگه ردا نه ییه چووبوو هه تا خه یانه ت بهو بکا، ئەویش له گه ل ژنیکی به لالیدراوی بی قه واره، که ته نیا ئەوه نده به س بوو ته ماشای کونگی بکه ی. ئاخ!

— چاکه چ ده کری بیکه ی ئەو وشه یه ی له ده می ده رپه رپیوو— ئەوه نده به س بوو ئەماشای نه رمه ی سمتی وه ک ماینی بکه ی که چۆن خۆی ده له نگیتنی، هه تا بزانی دروست پیچه وانە ی ئەو بوو، ئەو که ژنیکه، ژنیک،

سەد سالى تەنبايى .....

ژىنىك، خانمىك بوو كه له رۆژى لەدايىكبوونەوه، چ له سەر مېز و چ له نېو تەختى نووستندا خانم بوو، بەترس له خوا، فەرمانبەرى ياساكانى خوا، بەندەى دەستورەكانى خوا و، ديارە مېردەكەى نەيدەتوانى لەگەڵ ئەوئيش وەك يەكى دىكە مۆنى و كېشەى لەگەڵ بكا، يەكى دىكە ئامادەى ھەموو كارىك دەبوو دروست وەك ئەو ژنە فەرەنسىيەنە و رەنگە زۆر خراپترىش لەوان، چونكە لانيكەم ئەوان شەرافەتى ئەوھيان ھەبوو كه له پشت دەرگای ژوورى خۆيان چرای سوور ھەلکەن. بېرى لى بکەنەو، لەو پېسكارىيەنە، لەگەڵ ئەو، تەنبا كچى خۆشەويستى دوناريناتا ئارگوتە^۲، و دۆن فېرناندا كرپىۆ، بەتايبەتى باوكى، كه پياويكى پېرۆز بوو، مەسحىيەكى شياوى پىداهەلگوتن بە پىتاسەيەكى گرنگى مەزھەبى، لەو كەسانەى راستەوخۆ لە لايەن خواوەندەو بە وەرگرنتى ئەو ئىمتيازە دەگەن، كه له نېو گۆرى خۆياندا نەپژن، بە پىستى ساف وەك كولمەى بووك و چاوانى زىندوو و بريسكەدار وەك زومرود.

ئۆرليانۆى دووھەم بۆلەبۆلى بېرى و گوتى: "ئەو يەكەيان ئىتر راست نىيە، كاتىك ھىنايان بۆ ئىترە لاشەكەى بۆنى گرتبوو."

دواى ئەوھى رۆژىكى تەواو پرتەوبۆلەى ئەوى بىست و ھەلى كرد، سەرەنجام جومگەى دەستى گرت. فېرناندا بە بى ئەوھى گوى بداتە قسەكانى ئەو، تەنبا دەنگى خۆى ھىندىك كەم كردهو. ئەو شەو، لە سەر نان خواردنى شەو، دەنگى ئەو وزەوزەى شىتتى ھىتەرە بە سەر دەنگى باراندا سەرکەوتبوو. ئۆرليانۆى دووھەم زۆر كەمى نان خوارد. لە تەواوى ماوھى شام خواردندا سەرى خۆى بەر دايەو و دواى شامىش دەسبەجى رۆيشتە ژوورى خۆى، بەيانى ئەو رۆژە، لە سەر مېزى نان خواردنى بەيانى، فېرناندا كه ديار بوو شەوى پىشتر زۆر چاك نەووستبوو، دەلەرزى و ديار بوو ھەموو دەرە دڵەكانى ھەلپشتوو. بەو حالەش كاتىك مېردەكەى داواى لىكرد ئەگەر ئىمكان ھەيە ھىلكەيەكى بۆ دەلەمە بكا، ئەو لە جياتى ئەو بە ساكارى وەلامى داتەو كه ھىلكە مريشكەكان لە ھەوتوى ھەوھەلى بارانەو تەواو بوون، دەستى كرد بە رەخنەگرتن لە

^۲ – Renata Argote

سەد سال تەنبايى .....

پياوانىك كە دايمە لە فەكرى زلكردنى زگى خۆيان دان و ئەمەندە بە چاۋ و روون لە سەر مېزى نانخواردن جەرگى كۆترەبارىكە داۋا دەكەن. ئۆرلىانۆزى دووھەم ۋەك ھەمىشە منالەكانى لەگەل خۆى برد بۆ دىۋى مەمە بۆ تەماشاي فەرھەنگ و، فېرناندا بەو بيانوۋە كە دەپەۋى ژوورى مەمەى رىكوپىك بكا رۆيشتە ئەۋى، ديارە تەنيا لە بەر ئەۋە پرتەو بۆلەى خۆى لەۋى دەگوۋى باخنى و پىى بلى كە زۆر رووھەلماراۋىيە بەدرۆ بەو منالە بىگونناخانە بلىى وىتەى سەرھەنگ ئۆرلىانۆ بويىندا لە فەرھەنگ داىە. دواى نيوەرۆ كاتىك منالەكان خەوتىوون، ئۆرلىانۆزى دووھەم رۆيشت لە ھەيوان دانىشت، بەلام فېرناندا نەيھىشت لەۋىش بحەسيتەۋە، ئازارى دا، ھانى دا، بە وزوزى توندى مېشەكەرانەى خۆى بە دەورووبەريدا ھەلخولا. دەيگوت ئىستا لىرە بەدواۋە دەبى بەردان بخۆن، بەلام مېردەكەى ۋەك پاشايانى رۆژھەلات لە ھەيوانى دانىشتوۋە و تەماشاي بارانى دەكا، ديارە روونە، چونكە ئەۋ بەرھەللایانە، كەسىك كە بە دەردى ھىچ شتىك نايە و دەپەۋى ھەمىشە خەلكى خزمەتى بكەن، لە لۆكەش نەرمترە، عادەتى كردوۋە مال و سامانى ژنان بخوا و وا دەزانى لەگەل ژنى يونس زەماۋەندى كردوۋە كە باۋەرى بە داستانى نەھەنگ كەردبوو. ئۆرلىانۆزى دووھەم، دوو سەعاتى تەۋا، بە بى ئەۋەى حالەتى بگۆرپ، دروست ۋەك پياۋىكى كەپ، گوۋى داىە قسەكانى و پرتە و بۆلەى ئەۋى ھەتا پاشنيۋەرۆيەكى درەنگ نەبرى _ھەتا ئەۋ كاتەى نەيتوانى لەۋە زۆرتەر گوۋى بداتە دەنگى ئەۋ تەپلەى كە مېشك ئازار دەدا.

بە داواكردن لەۋ وتى: "تكاىە كەپە."

فېرناندا بەپىچەۋانە دەنگى بەرزتر كەردەۋە كە: "بۆچى من كەپم؟ ھەر كەس نايەۋى دەنگى منى گوۋى لى بى، باشتەر وايە بچىتە شوپىنىكى دىكە." ئەۋ كاتە ئۆرلىانۆزى دووھەم خۆى پى نەگىراۋ، دروست ۋەك ئەۋەى دەست و پىى خۆى راكيشنى، بە بى تالۋوكە لە جىگاي خۆى ھەستا و بە رقىكى تەۋاۋ حىسابكراۋ، يەك بە دوو يەكدا، گۆلدانە بگۆنياكان، گۆلدانە شەمەدانىيەكان و گۆلدانە پنگەكانى ھەلگرتن و بە زەۋى ھەوشەى دادان و وردى كەردن. فېرناندا زۆر ترسا چونكە ھەتا ئەۋ دەمە لە ھىزى دەروونى

سەد سالى تەنبايى .....

و تواناي خۆي نەگەيشتىبوو، بەلام بۇ چاكردەنەوھى رەوتەكە، زۆر درەنگ بىوو. ئۆرلىانۆي دووھەم، كە بە ھۆي تەوژمى لافاوينكى دەررونى دەرمانخوارد بىوو، شووشەي گەنجەي سرويسە چىننەكانى شكاند و بە بى پەلە، يەكە بە يەك دەوريە چىننەكانى لە گەنجە دەرھىتان و بە ئەرزيدا دان، ھەلسوكەوتى رىكوپىنك و ئارام بوو، دروست وەك ئەو كاتەي سەرتاسەرى مالاھەوى بە پارە داپۆشيبوو. ئەمجار دەستى كرد بە ھەلداشتى كرىستالەكانى ديوار و گولدانەكانى بە دەست نەقاشىكراو و تابلۆي كچانى جوان لە قايقى پەر لە گولئى سوور و ئاوتتەكانى قاپزىر، لە سالۆنەوھەتا عەمبار ھەرچى شتى شكائى بوو شكاندنى و وردى كرد. سەرى ئاخىر گۆزەي گەورەي سەفالى نىوہراستى ئاشپەزخانەي ھەلگرت و فرىي دايە نىوہراستى ھەوشە و تەقىيەوھە و ورد بوو. ئەو جار دەستى شوشتنەوھە و پارچە مشەممايەكى بە سەرىدا دا و رۆيشت و، پيش نىوہشەو بە چەند پارچە گۆشتى گەورەي خويكراو، چەندىن گوشتى برىنج و گولەگەنمى تازە و چەند سەندووق مۆز گەرايەوھە مالاھەو، لەوھە بەدوا كەمبوونى خواردەمەنى لە مالاھەو نەما.

ئاماراتتا ئۆرسۆلا و ئۆرلىانۆي چكۆلە دەورانى بارانىيان وەك دەورانىكى خۆش ياد دەكردەوھە، لەگەل سەختگىرى فېرنانداشدا خويان لە قولكە پړئاوھەكانى ھەوشە داويشت و مارمىلكەيان دەگرتن و بە تىغى لە بەريەكيان ھەلدەدېرېن و كاتىكش ساتتا سۆفيا دىلا پىداد ھۆشى لە جىگايەكى دىكە بوو، بەو خەيالە كە خەرىكن سووپەكەي دەرمانداو دەكەن. تۆزى بالە پەپوولانىيان تىدەكرد. ئۆرسۆلا گەورەترىن كەرەسەي يارىي سەرگەرمىي ئەوان بوو. پىيان وابوو ئەو بووكەلەيەكى گەورەي شكاوھە، بە دواي خوياندا بۇ ئەو گۆشە و ئەو گۆشە رايان دەكىشا و، پارچەي رەنگاوپرەنگيان دەبەر دەكرد و دەموچاويان بە دووكەل و خاكەرەژى رەش دەكرد. جارىكيان كەمى مابوو ھەروەك چاوى بۇقيكيان دەرھىتابوو، چاوى ئەويش بە مەقەستى باخەوانى لە كاسەسەرى دەرېتېن. بەلام لە ھىچ شتىك بە ئەندازەي قسە بزرگاندى خۆشيان نەدەھات. لە راستىدا نزيكەي سىنھەم سالى باران بوو كە بىگومان شتىك لە مېشكى ئۆرسۆلادا بىووھە ھۆي

سەد سال تەنبايى .....

ئەوھى راستىي ھەموو شىتېكى لى تېك چى، زەمانى ئىستاي لەگەل زەمانەكانى زۆر دوورى ژيانى خۇى لى تېك دەچوو، بە جۆرىك جارىكيان، سى رۆزى تەواو، بە خاترى مردنى نەنكى، پېترۆ نيلا ئىگواران، كە سەد سال پىشتىر مردبوو، فرمىسكى رشت. وەھا گىژ ببوو كە لاي وابوو ئۆرليانۆى چكۆلە منالى خۇيەتى، سەرھەنگ ئەوھى بردبوويان بۆ دىتنى سەھۆل و خۆزى ئاركادىۆ كە لەو زەمانىدا ھىشتا لە مەدرەسەى فەقىيان بوو، كۆرە گەورەيەتى كە لەگەل كاواليەكان رۆيشتوو، ئەوھەندە بۆ منالەكان، بەدوور و درىژى، قسەى لە بنەمالە كرد كە منالەكان، دىدارەكانى خەيالىيان بۆ پىك ھىتا، نەتەنيا لەگەل ئەوانەى كە زۆر دەمىك بوو مردبوون، بەلكو تەنەنت لەگەل ئەو مەوجودانەى كە لە دەورانەكانى جۆرەجۆردا ژيابوون. ئۆرسۆلا بە بسكى خۆلەمىشاوى و دەمچاوينىك كە لە رووسەرىيەكى سوورىيەوھى پىچابوو، لە سەر تەختى دادەنىشت و لە نىو ئەو قەومە خەيالىيانە كە منالەكان بە بى پەراندنى بچووكترىن تاييەتمەندىيەكان بۆيان باس دەكرد، ھەستى بە خۆشەختى دەكرد. دروست وەك ئەو وابوو كە منالەكان بەراستى ئەو قەومانە دەناسن. ئۆرسۆلا لەگەل بابا پىرانى خۇى سەبارەت بە رووداوانىك كە لە پىش لەدايكبوونى خۇى روويان دابوو دەدوا و، لەو ھەوالانەى پىيان دەدا خۆشحال دەبوو و، لەگەل ئەوان بۆ ئەو كەسانە دەگريا كە زۆر پىش مردنى ميوانە خەيالىيەكانى مردبوون. زۆرى پى نەچوو منالەكان زانىيان كە ئۆرسۆلا لەو دىدارانەدا لەگەل تارامىيان، ھەمىشە دەپرسى كە چ كەسىك ھەيكەلى گىچى ھەزەرتى يوسفى بە ئەندازەى سىروشتى لە زەمانى شەردا ھىتاوھە مالى و بەوى سپاردوو، ھەتا دواى كۆتايى وەرزی باران بى بۆ وەرگرتەوھى. ئەو بوو كە ئۆرليانۆى دووھەم بىرى ئەو سامانە گەورەيەى كەوتەو، كە لە شويتىكى شارابۆو و تەنيا ئۆرسۆلا پىى دەزانى. بەلام زىرەكىيەكانى كە لەو بارەيەوھە دەنيواندن بەخۇرايى بوو، چونكە ئۆرسۆلا لە لابلەلای بزركاندەكانىدا دەتگوت بەشىك لە ھۆشى بەتاييەتى رووناك ھىشتوتەو، ھەتا ئەو نەيتىيەى نەدركىتى. ئەوى تەنيا بە كەسىك دەوت كە بىسەلمىتنى بەراستى خاوەنى ئەو زىرە شاراوھە،

سەد سالى تەنبايى .....

ئەوھەندە لە بىرى خۇيدا شارەزا و يەك دەندە بوو كە كاتىك ئۇرليانۇزى دووھەم يەككە لە ھاوړىكانى دەورانى ميوانيهكانى خۇى فېر كرد خۇى وەك خاوەنى ئەو سامانە بە ئۇرسۇلا بناسيئى، ئۇرسۇلا بە پرسىارى ورد و داوى پيشيىنى نەكراو بەزاندى.

ئۇرليانۇزى دووھەم بە دلنبايى ئەو كە ئۇرسۇلا ئەو نهيئيه دەباتە بن گل. بە بيانوى ئەو كە دەيهوئى حەوشەى لوولەكيشى بكا، چەند كرىكار و وەستايەكى گرت و بۇخۇشى لەگەل ئەوان بە ھەموو جۆرە كەرەسەيەك خەرىكى ھەلگەندن بوو. لە سى مانگى ھەلگەندندا شتىكى كە پىيى بلېن زير. نەياندۇزىيەو. ئەو كات بە ھىواي ئەو كە رەنگە فالى وەرەق چاكتر لە زەوى ھەلگەندن يارمەتتى بدا، رۆيشت بۇ لاي پيلا تيرنيرا، بەلام ئەو وتى ھەر كارىكى بكەى بى فایدهیە. مەگەر ئۇرسۇلا بۇخۇى وەرەقەكان لىك بدا. ھەر چۆنى بى بوونى گەنجەكەى سەلماند و بەناوھيتانى وردى ئەوھى كە حەوت ھەزار و دووسەد و چارەدە سكەى زيرە، لە سى كيسەدا كە زاركياز بە سىمى زىو بەستراو و لە بارنەيەكى بە پانايى سەدوبىست و دوو مېتریدا ھەلگەوتوو، كە تەختى ئۇرسۇلاى لە ناوھندى ئەو بازەيدايە. ھەرۈھا وتى كە دۆزىنەوھى گەنجەكە لە پيش كۆتايى باران ئىمكانى نىيە و كاتىك ئىمكانى دەبى كە تاوى سى مانگى ژووتەنى لە سەريەك تۆپەقوربان بكاوھە گل. شىكرەنەو و دريژەپيدانى زۆر و روون نەبوونى ريكەوتەكە لە روانگەى ئۇرليانۇزى دووھەم وەك داستانى ئەرواحان دەچوو. لە بەر ئەو ھەر چەند لە مانگى ئووتدا بوون و بۇ وەرەستگەپانى ئەو پيشگۆيە سى سالى سەبر دەويست، بەلام ئەو ھەر چۆنى بى دەستى لە ھەلگەندن ھەلنەگرت. ئەوھى كە يەكجار زۆر ببوو ھۆى سەرسووپمانى و گىژى كەردبوو، ئەو بوو كە لە تەختى ئۇرسۇلاو ھەتا ئاخىرى ديوارى حەوشە دروست سەدوبىست و دوو مېتر بوو. فيرناندا بە چاوپيگەوتنى ئەو، كە خەرىكە زەوى دەپيوى و لەويش خراپتر فەرمانى بە زەوى ھەلگەندن دا ھەتا قوولگەكان مېترىك قوولتر كەن، ترسا كە مەبادا ئەويش وەك برا دووانەكەى شىت بووبى، ئۇرليانۇزى دووھەم كە ھەوھسى لىكۆلنەو و دۆزىنەوھى لە باپيريەو بەميرات بۇ مابۆو، ئاخىرى نيشانەى قەلەوى دانا

سەد سالى تەنبايى .....

و ويچوونى پيشووى لەگەڵ برا دووانەكەى رۆژ بە رۆژ ئاشكراتر بوو. نەك تەنبا لە بەر كزبوون، بەلكو لە بەر ئەو حالەتى تەنبايى. لە منالەكان دوور كەوتبۆوه، جاروبار نانئىكى دەخوارد، سەرتاپا قوراوى لە گۆشەى ئاشپەزخانە شتىكى دەخوارد و جاروبار پيش وەلامى پرسىارەكانى سانتا سۆفيا دىلا پىدادى دەدايەوه. فەرناندا كە چاوى لىكرد بە پىچەوانەى بۆچوونى ئەو، ئاوا كار دەكا، وايزانى ئەو بى قەرارىيە نيشانەى كار و كۆشش و تەماحەكەشى نيشانەى لەخۆبووردنە و ئەو لە دەروونەوه لەوهى بەو هەموو توندى و توورەپىيەوه هيرشى كردبوو سەر، بە هىچ جۆر حەوسەلەى ئاشتبوونەوهى دلسۆزانەى نەبوو. بە لاسكە و يشكەل و گولە رزىوان سواخ درابوو، دواى هەلگەندنى حەوشە و حەوشەى خەلوت، زەوى باخچەيشى ئاوه‌زوو كردهوه و هەلگەندنى لە لای رۆژەلانى ماله‌وه ئەوه‌نده‌قوول كردهوه، شەويكىان، هەموو لە ترسى ئەوه كە بوومه‌لەرزە هاتوو، لە خەو راپەپىن. مال دەلەرزىيەوه و پاىەكانى دەنگيان لىوه دەهات، لە راستىدا سى لە ژوورەكان دەپووخان و زەوى لە هەيوانەوه هەتا ژوورى فەرناندا بە درزىكى بەسام قەلەشابۆوه. بەو حالەش ئۆرليانووى دووهەم دەستى لە گەران هەلنەگرت، تەنانت كاتىك كە هيوابى بوو و تەنبا شتىكى هيشتا مابوو هەر پيشگۆيى وەرەقە بوو. پاىەى خانووەكەى لەو بەشەى وىران بىوو چاككردهوه، درزى ئەرزەكەى بە چيمەنتۆ پىر كردهوه و هەلگەندنى لە بەشى رۆژئاوا دەست پىكرد. لە حەوتووى دووهەمى مانگى ژوونەنى سالى دوايە هيشتا هەر خەرىكى هەلگەندن بوو، كە باران وەرە وەرە هيدى بۆوه، هەورەكان لە بەرىەك ترازان و ديار بوو كە باران بەزووى دەوشىتەوه، هەرواش بوو. رۆژىكى هەينى، سەعاتى دووى پاش نيوەرۆ، هەتاوىكى گەورە، سوور و ژوور وەك خاكەخستى سوور و فىتك وەك ئاو دىباى رووناك كردهوه و هەتا دە سالى دواتر باران نەبارى.

ماكوئندۆ بەرەو وىراني دەچوو. ئاخىر بەرەوهرىيەكانى ئەو كۆمەلانەى كە وەحشىانە هاتبوون و دىرندانەش رايان كردبوو، لە شەقامەكانى مۆردابى دەبيندران. شوپتەوارى مۆبىل و شتومەك و كەلاكى وشكەه‌لاتووى

سەد سأل تەنیاىى .....

جانەوهرانىك كه گولەسوورەكهیان له سەر رووابوو، له هەموو شویتنیک دەبیندران و ئەو خانووانەى له گەرماگەرمى هەوەسى مۆزدا، وەك کارگ له زەوى هەلتۆقېبوون، چۆل کرابوون. کۆمپانیای مۆز دامەزراوەکانى خۆى تیکدا، ئەوەى له ناوچەى پارێزراو بەجئى ما، کۆمەلنیک وێرانە بوو، خانووە دارەکان، هەيوانە فیتکەکان، وەرەقبازیەکانى دواى نیوەرۆ، دەتوت لەگەل پێشەنگى تۆفانى نووح، كه سالانى دواتر شارى ماكۆندۆى له سەر زەوى نەهیشت، بەبادا چوون. تەنیا نیشانەى مەلەبەندىك كه لەودا تۆفان قووت درابوو، لینگە دەستكێشى پاتریشیا براون بوو له ئوتومبیلنكدا، پېچووكة دایبۆشینیوو و له خۆیدا خنكاندبووى. ناوچەیهكى جادوویی، كه خۆزى ئاركادیۆ بویندیا، له ئاسۆى ئەودا كهفى بێدەنگى دەریای دەهاته بەرچاو. هەوەلین یەکشەممە ئۆرلیانۆى دووهم لیباسى ویشكى دەبەر کرد و له مالهوه دەرکەوت هەتا جارنكى دیکە شارەزای شارى خۆى بئى، پەژارە داگیرت. ئەو كەسانەى له دەست تۆفان رزگاربان ببوو، هەمان كەساننك بوون پێش ئەوەى ماكۆندۆ بکەوێتە بەر لاقاوى مۆز، لەویدا دەژیان. له شەقامەكان بلأو ببوونەووە و له هەوەلین هەتاو خۆیان هەلخستبوو، پێستی لەشیان هیشتا لیتەى سەوزى پێو بوو و بۆنى كەروویەکیان لئ دەهات، باران بە سەریدا رشتبوون. بەلام له قوولایی دلەوہ له وەدەست كەوتنەوہى شارەكهیان، كه زێدیان بوو، خۆشحال بوون. شەقامى توركەكان دیسان وەك جارى جارانی لێهاتبۆو. وەك ئەو زەمانەى كه عەرەبى نەعل دەپئ و ئالقه له گوى بە دەورى دونیایەدا دەگەرێن و شتومەكى خۆیان بە تووتى دەگۆزییەوہ _ كەسانىكى له سەرگەردانى سەدسالەى خۆیاندا، ماكۆندۆیان بۆ ژيان هەلبژاردبوو. شتومەكى بازار، لێك هەلدەوہشا، شتومەكىك كه له پێش دەرگای دووكانان داندراوو، بە كەپوو داپۆشراوو، و، بەو حالەش عەرەبەكانى نەسلى سێهەم، هەر لەو جیگایە و هەر بەو حالەتە بئى ترس و لەشكاننەهاتووہ له بەرامبەر زەمان و كارەسات، نە زیندووتر و نە مردووتر له كاتى دواى تاعوون و بئى خەوى و سى و دوو شەپرى سەرھەنگ ئۆرلیانۆ بویندیا بوون. وریان له بەرامبەر وێرانەكانى میزى گەمە، كیوسكەكانى خواردەمەنى و ژوورەكانى

سەد سأل تەنبايى .....

تيرئەندازى و چادرىك كە پىشگۆيى و خەونيان تىدا لىكەدەدايەو. ئەوئەندە لە سەر بوو كە ئۆرلىانۆى دووھەم بە سەرسوورمانەو و بە شىۋەى خۆمالى پىرسىارى لىكرىد، پەنايان بۆ كام سەرچاۋەى نەيتى بردوۋە كە لە تۆفاندا نەكوژراون و چىيان كىردوۋە نەخىكاون. ئەوانە يەك بە دوۋى يەكدا، دووكان بە دووكان، بە بىزەيەكى فېلەزانانە و نىگايەكى خەيالۋى، بەبى پىرس و مەشۋەرەتى پىشۋو لەگەل يەكتر، ھەموو ھەر ئەو ۋەلامەيان دايەو: "مەلە"

پىترا كۆتىس رەنگە تەنبا رۆنى خۆجىنى بوو كە روۋحىەتى عەرەبى ھەبو. بە چاۋى خۆى شاھىدى كاۋل بوۋنى تەۋىلەكان و ھۆلەكانى بوو، كە لافاۋ رايداۋون، بەلام تۋانىۋى خانوۋەكە بە سەر پىۋە رابگىرى. لە سالى دوايىدا دوو پەيامى بۆ ئۆرلىانۆى دووھەم ناردبوو، بەلام ئەو لە ۋەلامدا رايىسپاردبوو كە نازانى كەى دەگەرپىتەو بۆ مالى ئەو، بەلام ھەر كات بگەرپىتەو، سىندوۋىكى پىر لە سكەى زىر لەگەل خۆى دىنى ھەتا ژوۋرى خەۋەكەيانى پىر فەرش بكا. لەو كاتەدا بوو كە پىترا كۆتىس لە قوۋلايى دلىيەو خۋازيارى ھىزىك بوو، كە بتۋانى لە بەرامبەر ئەو بەلايەدا بەرگىرى لىبكا. بە تۋورپەيەكى عادىلانەو سۋىندى خۋارد كە سامانىك كە فاسقەكەى كۆى كىردبۆۋە و تۆفان و سىلاۋ لە نىۋى بردبوو، دىسان كۆى كاتەو. بىرپارەكەى ئەوئەندە شىلگىرانە بوو كە ئۆرلىانۆى دووھەم ھەشت مانگ دۋاى ئاخىر پەيامى ئەو گەرپەيەو بۆ لاي. بىنى كە سەۋزە و ئالۋزە، پىلۋى چاۋى داكەتۋوۋە و پىستى كەپۋى ھەلپناۋە و لە سەر كۈتەكاغەزىكى ھىندىك ژماران دىنۋوسى، ھەتا دووبارە لۆتەرى دانىتەو. ئۆرلىانۆى دووھەم زۆر سەرى سوورپما، ھەرچى ژنەشە، بەو سەرە تىكھالۋ و پۋالەتە شىۋاۋەى، زۆرى نەماۋو وازانى ئەو كەسەى ھاتوۋە بۆ سەردانى، ئەو كەسە نىيە كە ھەموو تەمەنى ئاشقى بوو، بەلكو برا دووانەكەيەتى.

بە پىترى و ت: "شەت بوۋى، رەنگە بىتەۋى ئىسقانان بىكەيە لۆتەرى." ئەو كات پىترا پىنى و ت سەرىكى ھۆدەى خەوتن بىدا و ئۆرلىانۆى دووھەم چاۋى بە ئىستىرىك كەوت. پىستى خەۋانەكەشى ۋەك پىستى خاۋەنەكەى

سەد سأل ته نیاىى .....

به ئىسقانىيەوه نووسابوو، به لām بهو حالەش وهك خاوه نه كهى زيت و زيندوو بوو. پيترا كوتيس توورپهى خوى دهرخوارد دابوو و دوايهش كه نه گيا مابوو نه گوله كان، فهرشه ئيرانييه كان و رووتهختى ئاوريشم، په ردهى مه خمەر، په رده كانى زه پى و ريشۆله ئاوريشمه كانى دهورى تهختى خهوتنى كه شيش، هه مو دهرخواردى ئىستره كه دابوو.

ئورسۆلا ناچار بوو زهحمه تىكى زۆر بكيشى، هه تا بتوانى بهو وادهيه وهفا بكا، يانى مردنى دواى وهسفانه وهى باران. دواى مانگى ئووت كاتيك بايهكى ويشك و گهرم هه لى كرد و پنچكه گوله سووره كانى ئيشك كردن و گۆمه قورپه كانى كردن به بهرد و بهدوايشدا رهملكى گهرمى به سهر ماكوندۆد پرژاند، كه قرميته ژهنگل ديراوه كان و داره بادامه سەد سألە كانى بۆ هه ميشه داپۆشين، رووناكايى زهينى كه له ماوه هه ور و باراندا كه م بوو، ئىستا زۆرتر ببوو، ئورسۆلا كاتيك تيگه يى كه زۆرتر له سى سالان بۆته گه مهى دهستى مناله كان، فرميسكى په ژارهى له چاوان هاتنه خوار. دهموچاوى رهنگراوى خوى شووشته وه و كاغهزه رهنگيه كانى له خوى كړنده وه و بۆق و مارمىلكه ئيشكه هه لاتوو ه كان و بهرمووره لۆبىايى و گهردنبه نده عهره بيه كانى، كه مناله كان ويان خستبوو. له خۆكردنه وه و بۆ هه وه لىن جار، دواى مردنى ئامارانتا، به بى يارمه تى كه سىك، خوى له تهخته كهى هاته خوار هه تا جاريكى ديكه پى بنىته وه ژيانى نيو بنه ماله وه. دلى له شكان نه هاتوى، ئهوى له تاريكىدا رينوى ده كرد و ئه گهر پى له شتىك گيرسابا يان دهستى وهك جوبرا ئىل كه له راست سهرى هه لى هيتابوو بهر كه سىك كه وتبا، واينده زانى له بهر كه نهفتى پيربوونه كه ناتوانى به چاكى به ريگه دا برؤا، به لām نه يانده زانى كويزه. پيوست نه بوو ئورسۆلا به چاو ببينى، هه تا بزاني ئه و گولانهى كه له زهمانى يه كه م چاكردنه وهى خانوو ه كه دا به هه زاران زهحمه ت چاندبووى، به هوى باران و هه لقه ننده كانى ئورليانوى دووه م له نيو چوون و، ديوار و له پى ژووره كانى درزيان داوه و كه ره سهى نيو مال كال بوونه وه و تيكشكان و. دهرگا له لاو لاوان هاتوونه ته درى و بنه ماله ورده خۆ ده داته دهست ناهوميندى، شتىكى له زهمانى ئه ودا هه ر به خه ياليشدا نه ده هات. هه روا كه

سەد سأل ته نیاىى .....

به نئو هۆده چۆله كاندا به دهسته كوته دهگهرا، دهنگى كرتە كرتى مۆريانه و كرتە كرتى مۆركانى له گهجهكان دا و دهنگى مئرووله سووره گهورهكانى دهبيست، كه له زهمانى باراندا زياديان كردبوو و ئىستا خەرىك بوون بناخەى خانوويان دهجوو. رۆژنيكان دەرگای سەندووقى هەيكەلى پېرۆزانى كردهوه و ناچار بوو داواى يارمەتى له سانتا سۆفيا دىلا پىداد بكا هەتا له دەست ئەو سىسرانەى رزگار بكا كه له سەندووقى دەر پەريبوون و هيزشيان بۆ بردبوو. سىسرەكان سەلتەى پېرۆزەكانيان ئەوەندە جويبوو كردبووياننە تۆز. دەيگوت: "دريژەى ژيان بەو وەزەه هېچ ئيمكانى نيه، ئەگەر هەر بەو شتوويه بېروا دەبينە خۆراكى جانەوهران." لهو بهدوا هەجمينى نەما، پيش سەحەرى له خەو هەلدەستا و هەر كەسى دەست كەوتايە، تەنانتە منالەكانيش، داواى يارمەتیی لێدەكردن. چەند پارچە لىباسيەك كە هيشتا كەلكيان پتوھ مابوو، لە بەر هەتاوى هەلخستن و سىسرەكانى بە ميشكوژى گەورە كوشتن و كونه مۆريانهكانى له سەر دەرگا و پەنجەران تاشين و قسلاوى له كونه مئروولهكان كرد. تاو لەرز ئەوى كينشايە ژوورە فەرامۆش كراوھەكان. سپاردى هەتا ئەو تارە جالجالووكە و تۆز و خۆلانە لەو هۆدەيەى پاك كەنەو، كە خۆزى ئاركاديۆ بويندىا ئەقلى خۆى لە سەر دۆزينەوھى حوجرەى فەيلەسووفان دانابوو، كارگەى زيرنگەرى كە سەربازان تيكيانداوو ريكوپينكى كردهوه سەرەنجام لە كليلەكانى ژوورى ميلكياديسى پرسى، هەتا بزانی وەزەكە لەوئ چۆنە. سانتاسۆفيا دىلا پىداد كە دەيەويست بەو بەلینەى خۆى سەبارەت بە داخوازی خۆزى ئاركاديۆى دووھەم وەفا بكا، كە قەدەخەى كردبوو هەتا كاتيك دۇنيا نەبن مردووه نابى هېچ كەس پى بنیتە ئەو هۆدەيە. دەستى دايە هەر جۆرە فروفيلتيك هەتا ريگای ئەو ژوورەى لە ئۆرسۆلا بزر بكا. بەلام بريارى ئۆرسۆلا بۆ لەنئو بردنى ميش و مەگەز تەنانتە لە دوورترین و شاراوەترین گۆشەى مالهەدا ئەوەندە بەهيز و مكوپبوو، كە بە سەر هەموو ئەو كەند و كۆسپانەى لە سەر ريگايان دانابوو تپەپى و داواى سى رۆژ پىداگرتن، سەرەنجام دەرگای ژوورەكەيان بۆ كردهوه، بۆگەنيويكى ئەوەندە پيس دەهات كە ناچار بوو دەست بە دەستگيرەى دەرگاوه بگرى تا

سەد سأل ته نیاىى .....

نەكەوئ، بەلام لە ئانىكدا بیری كەوتەوہ كە حەفتا و دوو لەگەنى كچە خویندكارەكانیان لەو ژوورە دانابوو و لە یەكێك لە ھەوہلین شەوہكانی دەورەى باراندا كۆمەلێك سەرباز، ھەموو مالاوہ بۆ دۆزینەوہى خۆزئ ئاركادیۆى دووھەم گەرابوون و نەیان دیتبۆوہ.

دروست وەك ئەوہ ھەموو شتیكى ببینئ، بە سەر سوورمانەوہ وتی: "خوایە بەزەھى! ئەوہندەمان زەحمەت كێشا تا فێرە ئەدەب و خاوەنیت بكەین و تۆش وەك بەراز دەژىي." خۆزئ ئاركادیۆى دووھەم ھىشتا ھەر خەرىكى خویندەنەوہى نووسراوہ كۆنەكان بوو. تەنیا شتیكى لە نیو سەروكەللەى ئالۆزیدا دیار بوو چاوى زەق و ددانەكانى بوون، كە لە بەر چلكنى شین ببوون. بە ناسینەوہى نەكى خۆى سەرى ھەلێتا و روانییە لای دەرگا و ھەولێ دا بزەھى بیتئ و بە بئ ئەوہى ویستییى یەكێك لە وتەكانى كۆنى ئۆرسۆلای بەدەمى دا ھات.

بە پرتە وتی: "چاوەروانى چیت دەكرد، زەمان رادەبرئ."

ئۆرسۆلا وتی: "راستە، بەلام نەك بەو تالووكەى ئەتۆ دەلئى."

بە وتنى ئەو قسەىە زانیى ھەر ئەو وەلامەى داوہتەوہ، كە سەرھەنگ ئۆرلیانو بویندیا لە ژوورى زیندان پئى دابۆوہ و، لە ترسى ئەوہ، ھەروا كە چارەنوس سەلماندبووى، زەمان تێناپەرئ، بەلكو تەنیا خۆى دووپات دەكاتەوہ، دیسان لەرزى، بەلام دیسان تەسلیم نەبوو. وەك لەگەل منالێك بەشەر بئ، لەگەل خۆزئ ئاركادیۆى دووھەم بە شەر ھات و پئى لئداگرت كە دەبئ ھەمامئ بكا و ریش بتاشئ و ھیزى خۆى بۆ تەواوکردنى چاكکردنەوہى مالاوہ بەكار بیتئ، خۆزئ ئاركادیۆى دووھەم، بە خەىالى ئەوہى ژوورێك بەجئ دئلى كە ئەو ھەموو ئارامئى فكرەى پئ بەخشىوہ، ترسا. ھاوارى كرد ھىچ كەس ناتوانئ ئەو لەو ژوورە ببیتەدەر، چونكە نایەھوئ ئەو قەتارە ببینئ كە پەرە لە لاشە و ھەموو رۆژئ تاو پەرەن لە ماكۆندۆوہ بەرەو دەریا دەروا. ھاوارى دەكرد: 'تەواوى ئەو كەسانەى لە ئیزگە بوون سئ ھەزار و چوار سەد و ھەشت كەس.' ئەو كاتە بوو كە ئۆرسۆلا زانى خۆزئ ئاركادیۆى دووھەم گرفتارى دنیایەك بووہ كە تاریكاییەكەى لە تاریكایی دونیای ئەو زۆر چرترە. دونیایەكى تێنەپەر و

سەد سالى تەنبايى .....

تەنبا، دروست وەك دىنباي باپىرى ئەو. لە ژوورەكەدا بەجىيەشت، بەلام ئەوانى دىكەى ناچار كرد لىرە بەدواو قفل لە دەرگاگەى نەدەن و ھەموو رۆژى ژوورەكە خاوين كەنەو و لەگەنەكان لە زېلدان ھاوئىژن و تەنبا يەك دانە بھيلەنەو و خۆزى ئاركادىۆى دووھەم ھەمىشە بەپاك و خاويى رابگرن. دروست وەك باپىرى لە دەورەى ژيانى خۆيدا لە بن داربەرووھەكە، فىرناندا لە سەرەتادا ھاوچۆى ئۆرسۆلاى بە حىسابى شىتتى زەمانى پىرى دانابوو و بەزەحمەت پىشى توورەبوونى خۆى گرتبوو، بەلام ھەر لەو دەورەيدا، خۆزى ئاركادىۆ لە رۆمەو نامەى بۆ نووسى كە پىش ئاخىر رىورەسمى كۆتايى بە نيازە بگەریتەو ماكوندۆ و ئەو ھەوالە خۆشە ئەوئەندەى وەزەوق خست، لە بەيانىيەو ھەتاشەو، رۆژى چوار جار گولەكانى ئاو دەدان ھەتاكورەكەى لە بىننى وەزەقى مالىەو بەوشىوھە نەترسى. ديسان ھەر بەو ھۆيە نامەگۆرپنەو ھى خۆى لەگەل پزىشكانى ناديار زىتر كرد و ديسان گولدانە بگۆنبا و پنگەكانى تەنبا پىش ئەو ئۆرسۆلا بزائى كە ئەو گولدانانە لە بەر رق و توورەيى ئۆرليانۆى دووھەم ورد بوون ديسان لە سەر ھەيوانى دانانەو. ھىندىك دواتر قاپ وقاچاخەكانى كارد و چەنگالە زىوھەكانى فرۆشت و دەورى كاشى و سووپخۆرى و مەلاقەى رووكىش و كارد و چنگالى ئامپاكارى كرىن و بەو جۆرە ھەژارىي خستە نىو گەنچەكان، ئەو گەنجانەى كە خويان بە قاپ وقاچاخى چىنى و كرىستالەو گرتبوو، ئۆرسۆلا تىدەكۆشا ھەنگاو بەرەو پىشتر باوئىژى. ھاواری دەكرد: "دەرگا و پەنجەرەن بكەنەو، گوشت و ماسى بكوئىتن، كىسەلى گەورەتر بكرن، رىگە بدەن خەلكى غەرىبە بىن و دوشەگەكانىان لىرە و لەوئ رابخەن، لە بن پەنجە گولە سوورەكاندا بىمىزن، لە سەر مئز دابنىشن و ھەر چەند كەرەتى پىيان خۆشە نانى بخۆن، قىرپان بىننەو، جنىوان بدەن، بە چەكمەى قوراوى ھەموو شوئىتىك پىس كەن و ھەر بەلایەكى پىيان خۆشە بە سەرمان بىتن. ئەو تەنبا رىگای رزگار بوونە لە كاول بوون."

بەلام ھىوايەكى پوچ بوو. ئەو ئىدى زۆر پىر ببوو، لەو پتر ژىابوو كە بتوانى مووجىزەى ئاوە نەباتەكان دووپات كاتەو. ھىچ كام لە درىژدەرانى

سەد سالى تەنبايى .....

نەسلى ئوۋىش تۈنلەي ئوۋى بەمىرات نەبىر دېۋو. مالىھە فەرمانەكانى
فەرناندايان بەرپۈتە نەبىر.

ئۆرلىانۆى دوۋەم كە بە باۋلەكانىيەۋە گەرابۋو مالى پىترا كۆتىس، بە
زەھمەتلىكى يەكجار زۆرەۋە، تەنبا ئەۋەندەي دەتۈن شىتلىك پەيدا بكا
بەمالەكەي لەبىرسن نەمرن. ئەۋ و پىترا كۆتىس يەستىرەكەيان كىرە لۆتەرى
ۋ. بەۋەش چەند حەيۋانلىكى دىكەيان كېرى ۋ تۈنبايان لۆتەرىيەكى بچكۆلانە
ساز بكن. ئۆرلىانۆى دوۋەم مالى بە مالى دەگەرا بلىتى لۆتەرى بفرۆشى.
بلىتەكانى بۆخۆى بە مەرەكەيلىكى رەنگ نەقاشى دەكرىن، ھەتا جۈانتىر ۋ
سەرنجراكىشتىر بن ۋ رەنگە نەيزانىيى خەلىكىلى زۆر لە بەر ئەمەگناسى ۋ
كۆمەلىكى زۆرتىر لە بەر دىسۆزى بلىتى لى دەكرىن. ھەر چۆنىلىك بى، تەننەت
بۆ دىسۆزىتىر كىرەكەنلىش ئەۋە دەرفەتلىك بوۋ ھەتا بە دانى بىست
سىنتاۋ بىنە خاۋەنى گۈللىكى ۋ ئەۋ ھىۋايە ۋەھاي ۋەشەۋق دىتان، سى
شەممە شەۋەكان لە حەۋشەي مالى پىترا كۆتىس، لە چاۋەروانى ئەۋەي
ئەۋ مىنالى ھەلى دەبۆتىر، ژمارەي براۋە لە نىۋ كىسە دەرىيىتى، سۈرى
شان ۋ سەرى يەك دەۋوۋ. بەزۈۋى مالىكە بوۋ بە بازارى مەكارەي
حەۋتۈۋانە، لە ئىۋارەۋە، مىزى خۈاردەمەنى ۋ نۆشاپە ئامادە دەكرە ۋ زۆر
جار براۋەكانى لۆتەرى، ئەۋ حەيۋانەي بىر دېۋوۋىانەۋە. ھەر لەۋى دەيانكرە
قۇربانى، دىارە بەۋ مەرچەي ئەۋانى دىكە پارەي مەشروب ۋ مۇسقىيان
دابا. ۋەزەكە بەجۆرىلىك لىھات، ئۆرلىانۆى دوۋەم بە بى ئەۋەي بىھەۋى،
لە پىر زانى دەستى بە لىدانى ئۆكۆردىۋىن كىرەتەۋە ۋ لە مىلەلەنى خۈاردىنا
بەشدارى دەكا. دوۋاپتۈۋەنەۋەي ھەژارەنى خۆشگۈزەرانى پىشۋو بوۋ،
بە ھۆى ئەۋەكە ئۆرلىانۆى دوۋەم تىگە ھەتا چ رادەيەك رۈۋحەتى
پىشۋو لە دەست داۋە ۋ لىزانى لە بەرپۈتەبىر دىنى جىژنەكاندا ھەتا چ
رادەيەك ھاتۆتە خۈارى، گۇرابوۋ. كىشى سەد ۋ بىست كىلۆى لە زەمانى
مىلەملە لەگەل فىلى مىدا ھاتبۈۋە سەر حەفتا ۋ ھەشت كىلۆ. دەمۇچاۋى
ھەلمساۋى پىشۋو، كە ۋەك كىسەل دەچۈۋ، ئىستا دەتگوت رىۋىيە. دايە
بى حەۋسەلە ۋ ماندوۋ بوۋ. بەۋ ھالەش، پىترا كۆتىس قەت ئاۋھاي خۆش
نەۋىستىۋو، رەنگە لەبەر دىسۆزى ۋ بەزەيى ئەۋ سەبارەت بە خۆى ئەۋ

سەد سأل ته نیاپی .....

ههسته به یه که وه لکانه ی هه ژاری له هه دووکیاندا زیندوو کردبزو به ئه وین وهردهگیرا. تهخته خه وه شکاو و له بهریه که دهرهاتوو هه که وهک جارن شوینی ئه وینداری شیتانه ی ئه وان نه بوو و ببوو به په ناگه یه کی دووکه سه، ئیستا که له شه پی ئه و ئاویتانه ی وینه ی ئه وانی له بهری میچی دووپات ده کرده وه، رزگاریان ببوو، ئه و ئاویتانه که بۆ کرینی حه یوانی دیکه بۆ به لۆته ری دانان فرۆشابوون. له نیو ئه و ئه تله س و مه خمه رانه ی که هیتستر جویبوونی، شه وانه به ئه مینی وهک بابه گه وهره و دایه گه وهره یه کی بیخه و، هه تا درهنگ به خه بهر ده بوون و له دهره فته که لکیان وهرده گرت و پووله کانیان ده بژارد. جاری وابوو تا که له باب خویندنی به یانیان، ئه وان هه ر خه ریکی ده ست تیه وردانی پووله ورده کان بوون. له کۆیه که مستیکیان هه لده گرت و به سه ر کۆیه کی دیکه یاندا ده کرد. چنگیک به سه ر ئه و کۆیه دا بۆ رازیکردنی فیرناندا، چنگیک به سه ر ئه و کۆیه دا بۆ که وشى ئامارانتا ئۆرسؤلا، ئه و کۆیه ش بۆ سانتا سؤفیا دیلا پیداد، که له زه مانى هیرشى بیگانه کانه وه لیباسی بۆخۆی نه کریبوو. ئه وه بۆ کرینی تابووتی ئۆرسؤلا، ئه وه بۆ کرینی قاره که هه ر به سى مانگان یه که پووله ورده گران ده بی، ئه وه بۆ کرینی شه کر که هه ر جاره ی شیرناییه که ی که متر ده بی، ئه وه بۆ کرینی دار که له زه مانى بارانه که وه هه ر ته پ و، ئه مه شیان بۆ کرینی کاغه ز و مه ره که بی رهنگی بلیته کانی لۆته ری و ئه وه ی ده شماییه وه ده یاندا به براوه ی گوئیکی مانگی ئاوریل که پیسته که ی ببوو به هۆی رزگاری. چونکه کاتیک هه موو بلیته کان فرۆشابوون گوئیکه تووشی نه خووشی لاره شه ببوو. ئه و ریه ره سمه هه ژارانه یه به جۆریکی ئه وتۆ به نیازپاکی به پیه وه ده چوو که هه میشه کۆمای گه وهره ی پاره ورده که یان بۆ فیرناندا داده نا و ئه مه ش له بهر په شیمانی و دلسۆزی نه بوو، به لکو به ته وای له بهر ئه وه بوو که ئاسایشی فیرناندا، له به خووشی ژیانى هه ردووکیان گرنگتر بوو. هه ر چه ند ه یچ کام له وانه نه یانده زانی که فیرناندا بۆ ئه وان کچیک بوو ویستبایان و نه یان ویستبا _ به جۆریک که جاریکیان سى رۆژ گه نه شامییان کولاند هه تا فیرناندا بتوانی روومیزییه کی هۆلنده ی بکری. به و حاله ش هه ر چه ندی کاریان ده کرد و هه ر چه ندی پوولیان په یدا ده کرد

سەد سالى تەنبايى .....

و دەستيان دەدايە ھەر فرۇفيلېنك و ھەرچەند بۇ پەيداكرىنى پوولى باش
ژيانى سكهكانيان بېرەو بەرە پىندەكرى. لە سەعاتەكانى بىخەويى پوولە
ورده بژاردندا لە خۆيان دەپرسى لە دونيادا چ قەوماو، كە حەيوانەكانيان
و ەك جارارن زاوژى ناكەن و بۆچى پارە بەو ھاسانىيە لە دەستيان
ھەلدەخلىسكى و دەرۋا و بۆچى ئەو كەسانەى كە ماو ەيەك پىش لە
ميوانىيەكاندا بەستەبەستە ئەسكىناسيان "پوولى كاغەز" يان ئاگر تى بەردەدا
ئىستا لە گرانى شەش مريشك بە قىمەتى دوازده سينتاو ئاھونالەيانە و بە
گرافىرۇش و دزى دەزانن. ئۆرليانۆى دووھەم، بە بى ئەو ەى شتىك بلى
بىرى كردهو ە تاوانى دونيا نىيە، بەلكو تاوانەكە بە مىلى گۆشەيەك لە دلى
پىتەرا كۆتىسە، كە لە زەمانى پارانەو ە رووداويكى تىدا قەوماو، كە
حەيوانەكانى نەزۇك و پارەى كەم كرىدۆتەو ە. بە خاترى دۆزىنەو ەى ئەو
مەتەلە ئەو ەندە لە دلى ئەو ەدا كەندەو ە و كاژەو ەى كرى، لە جياتى قازانچ،
ئەوينى دۆزىيەو ە. كاتىك ويستى ئەو ناچار كا خۇشى بوى. خۆى ديسان
سەبارەت بەو رۆژبەرۆژ زۆرتەر دەبوو و بەو جۆرە لە گەرمەى پايزى
تەمەندا ديسان باو ەرى بە خورافاتى لاويتى ھىتايەو ە، كە ھەژارى بەندەى
ئەوينە. ھەردووكيان ئەو خۇشراپواردنە بىسۈودە و ئەو سامانە زۆرە و
ئەو ئەويندارىيە شىتەنيان دەھىتايەو ە ياد و ھەستيان بە پەشىمانى دەكرى،
چۆنيان تەمەنى خۆيان بە ھەدەر داو ە تا بگەنە ئەو بەھەشتە تەنبايە
دووكەسەيە. لە دواى سالانى سالى ھاودەستى بىبەرھەم، شىتەنە ئاشقى
يەكتر بوون و لە خۇشەويستى يەكتر چ لە سەر مېز و چ لە تەختى
نووستدا حەزىان دەبرد و رۆژبەرۆژ ئەو ەندە زۆرتەر ھەستيان بە
خۇشەختى دەكرى، كە تەنەت ئەو كاتەى بىبوونە دوو مەوجودى پىر و
رزيوش، ديسان و ەك دوو كەرويشك سوارى كۆل و مىلى يەك دەبوون و
و ەك دوو سەگ بە يەكەو ە بەشەر دەھاتن.

لۆتەرى قازانچىكى ئەوتۆى نەدەكرى. لە پىشدا ئۆرليانۆى دووھەم حەفتەى
سى رۆژان لە ژوورى كارى خۆى دەمايەو ە بلىتەكانى گەلالە دەكرى و لە
سەر بلىتەكان بە پىنى ئەو حەيوانەى كە بە لۆتەرى دادەندرا، بە لىزانىيەكى
تايبەتى، گايەكى سوور، بەرازىك بە دەستە جووگكەيەكى شىنى، نەقاشى

سەد سالى تەنبايى .....

دەكرى و بەوردى ئەو ناوھى كە پىترا كۆتىس دايھىتابوو، دەبھىتايەو، ھەتا دروست وەك چاپى بىنوو سى (لۆتھرى خاوەندى مەزن). بە تىپەربوونى زەمان، دواى ئەوھى ھەفتەى دوو ھەزار بلىتى گەلەلە كرد، وەھا ماندوو بوو كە سپاردى ھەيوانەكان و ناو و ژمارەكانيان لە سەر مۆرىك ھەلگەند و ئەوجار تەنبا كارىك دەيكرد مۆركردنى كاغەزەكانى رەنگى بوو. لە سالەكانى ئاخىرى عومرىدا بە مىشكىدا ھات كە شوپىتى ژمارەكان لەگەل مەتەل بگۆرئ و جايزە لە نىو ھەموو ئەو كەسانەدا بەش بكرئ كە مەتەلەكە ھەلدېتن، بەلام كاتىك پىر بوو، بە كردهو ھەندە بە گرى و گۆل و بوو بە ھۆى شك و گومان، كە پاش يەك دووجار وازيان لە درىژەى ئەو شىوھە ھىتا. ھىتدە ئۆرليانۆى دووھەم گرفتارى پاراستنى ئابرووى لۆتھرى خۆى بوو، ھەلى بۆ دىتنى منالەكانى نەبوو. فېرناندا، ئامارانتا ئۆرسۆلاى بردە قوتابخانەىكى تايبەتى، بەلام رازى نەبوو ئۆرليانۆى بچووكى نەوھى، كورەكەى ميمە، بەرىتە قوتابخانەىكى گشتى، برىواى وابوو ھەر ئەوھندە كە ھىشتوويە لە ھۆدە بچىتە دەرەو، زۆر بوو. لەگەل ئەوھشدا، لەو زەمانەدا قوتابخانەكان تەنبا منالى قانونىي ژن و مېردايەتیی كاتولىكەكانيان قبول دەكرد و، لە پىتاسەى ئۆرليانۆ، كە كاتىك ھىتايانەوھ بۆ مال بە سىناخ لە ژىر كراسەكەيان دابوو، نووسىبوويان، ئەوھ منالىكە لە كۆلانان ھەلگىراوھتەوھ.

بەو ھۆيەوھ، ئەو كە لە مالەوھ زىندانى بوو، لە ژىر چاوەدىرىي دلسۆزانەى سانتا سۆفيا دىلا پىداد و لىلىي فكرى ئۆرسۆلادا گەرە بوو و لە دنياى بەرتەنگى مالەوھ تەنبا ئەو شتانە فېر دەبوو كە دايەگەرەكان پىيان دەگوت. منالىكى ناسك و بارىك و ئەوھندە بەپرسىيار بوو، دەورووبەرەكانى توورە دەكرد، بەلام لە بەرامبەردا وەك منالىي سەرھەنگ نىگايەكى برىسكەدارى ھەبوو، كە جار جار بە شىوھەىكى جادوويى دەدرەوشايەوھ و مژۆلى لىكدەدان. كاتىك ئامارانتا ئۆرسۆلا لە قوتابخانە بوو، ئەو لە مالەوھ كرمى دەرگرتن و لە ھەوشە مېش و مەگەزى ئەشكەنجە دەدان. رۆژىكيان، كە خەرىك بوو دووپشكى لە نىو قوتوويەك دەنا ھەتا بىباتە نىو نوپىتى ئۆرسۆلا، فېرناندا بە سەرىدا چوو، لەوھەدواوھ برىدانە

سەد سأل تەنیاىى .....

هۆدهى پىنشووئى مەمە و لەوئى چەند سەعاتان تەماشای ویتەکانى
فەرھەنگى دەکرد

ئۆرسۆلا (مقطراى) بە نۆ مالددا دەپەرژاند، كۆپەى لەوئى ھەست پىكرد لەگەل
ئەوھەشدا كە دەیزانى لەوئى، لى پىرسى كىيە.
ئەو وتى: "من ئۆرلىانۆ بۆيندىام."

ئۆرسۆلا وتى: "راست دەكەى، ئىستا كاتى ئەو ھاتوو ھەست كاری زىڤىڤەرى
فەزى بى."

دېسان ئەوئى لەگەل كۆپەكەى خۆى لى تىك چووبوو، بايەكى گەرم كە بە
دوای سىلاوھەكاندا دەستى پىكردبوو و، جاران شەپۆلى كەمۆينەى
بىرسكانەوھى دەدايە مېشكى ئۆرسۆلا، كۆتايى ھاتوو. ئىدى ئەقلى بۆ
ھەمىشە لەدەستدا. كاتىك رۆيشتە ژوورى خەوتن، پىترۆ نىلا ئىگواران
لەوئى بوو، كە ژىردامەنى ئاسنى خۆى دەبەر كۆردبوو و كراسى
زىوھەردۆزى پۆشيبوو. لىباسىك كە بۆ مېواندارىيە رەسمىيەكان لە بەرى
دەكرد. نەكى خۆى، ترانكو ئىلىنا ماریا مېنياتا ئالاكۆكە بۆيندىاى دەدیت لە
سەندەلى ئىفلىجىيەكەيدا دانىشتوو و بەپەرى تاوس خۆى باوھەشەن دەكا.
باپىرى خۆى ئۆرلىانۆ ئاركادىۆ بۆيندىاى بە كۆتى ئۆنېفۆرمى قولابى
گاردى جىنشىنى پاشاوە دەدیت. باوكى خۆى ئۆرلىانۆ ئىگوارانى دەبىنى،
دوھايەكى داھىتاوھە كە دەخوینتەوھە كرمى لە لەشى گاوكۆتالدا رەق ھەلدیتا
و دەكەوتنە سەر زەوى. دايكى شەرمىون و كۆپە مامە كلك بەرازەكە و
خۆزى ئاركادىۆ بۆيندىا و كۆپە مردووھەكانى دەدیت، كە ھەموویان لە سەر
كۆرسى پىشت بە دیوارەكان دانىشتوون. نەوھەك سەردانىك، بەلكو ھەك
رېوېرەسمى سەرەخۆشى. لەگەل ئەوان خەرىكى قسەكردن بوو و باسى
رېووداوە جۆراوچۆرەكانى زەمانى رابردووى دەكرد، بەجۆرىك كاتىك
ئامارانتا ئۆرسۆلا لە قوتابخانە دەگەرپاھەو و ئۆرلىانۆ لە تەماشای ویتەكانى
فەرھەنگ مەندوو دەبوو، دەیانىنى كە لە سەر تەختى دانىشتوو و لە
لەبەلاى پىر لە خەلكانى مردوودا ون بوو و لەگەل خۆى قسەى دەكرد.

^۱– Teanquilina Maria Miniata Alacoque Buendia

^۲– Aureliano Aecadio Buendia

سەد سالى تەنبايى

جارىك لە ترسان ھاوارى كرد: "ئاگر" و بۆ تاوئىك تەواوى مالىھەى ترساند، بەلام ئەوھى ئەو دەيدىت ئاگرى تەويلەيەك بوو كە لە تەمەنى چوار سالى خۆيدا چاوى پىكەوتبوو. گەيشتە رادەيەك وەھا رابردوو و ئىستاي تىكەل دەكرد، لە يەك دوو جار پىش مردنى كە ئەقلى لە سەرەخۆ بوو، هېچ كەس بەتەواوى نەيزانى سەبارەت بەو شتەنە قسە دەكا كە ھەستيان پىدەكا، يان ئەو شتەنى بىرى دەكەوتتەو! سىس و ژاكاو بىوو و خەرىك بوو بۆگەنى دەبوو و بەزىندووى مومباي دەكرا، بە جۆرىك كە لە مانگەكانى كۆتايى تەمەنىدا، وەك ھولوويەكى ئىشك لە كراسە ھەراوھەيدا ون بىوو و، دەستى كە ھەروا بەرز كەردەوھە دەنگوت پەنجەدەستى مەيموونە. چەند رۆژان بە بى ئەوھى بىزوى، لە شويىنى خۆى دەمايەوھە و سانتا سۇفيا دىلا پىداد بۆ ئەوھى بزائى ماوھە يان نا، بەتوندى رايەوھەشاند، بە باوھەشەيەوھە دەگرت ھەتا كەوچك كەوچك قەنداوى دەگەرووى كا _ بىوو بە پىپىرئىنكى تازە لەدايكبوو. ئامارانتا ئۆرسۇلا و ئۆرليانۆ لە ژوورەوھە ئەويان بۆ ئەولا و ئەملا رادەكەشا و لە سەر مىحرايان دادەنىشاند، ھەتا بلىن تەنيا كەمىك لە ھەيكەلى منالىي ھەزەرەتى عيسا گەورەترە و، رۆژىكىش دواى نيوەرۆ ئەويان لە گەنجەيەكى ئەمباردا شاردەوھە ھەتا مشكان بىخۆن. يەكشەممەى خورما، كە فېرناندا چووبوو بۆ كلىسا چوونە ژوورى خەوھەكى، يەكيان پىي گرت و يەكيان پشت ملی، ئامارانتا ئۆرسۇلا وتى: "بىچارە دايەگەرە! لە پىريان مرد."

ئۆرسۇلا زۆرتر ترسا و وتى: "ئەمن زىندووم."
ئامارانتا ئۆرسۇلا پىشى پىكەنىنى خۆى گرت و وتى: "تەماشاي ھەناسەشى نايە"

ئۆرسۇلا ھاوارى كرد: "مەن ئەوھە نىيە قسە دەكەم."
ئۆرليانۆ وتى: "تەنانەت ناتوانى قسەش بكا، وەك جىرجىرەيەكى بچكۆلانە مرد!"

ئەو كات ئۆرسۇلا خۆيدايە دەست راستى و لە سەرەخۆ بە خۆى وت:
"خودايە، كەوابوو مردن ئاوايە."

سەد سالى تەنبايى .....

دەستى كىرد بە دوعاىەكى دوورودرىژ، دوو رۇژى خاياند و رۇژى سىشەممە بوو بە پارانەوۋە لە بەرخودا، كە نەھىلى مىروولە سووركە مالى دابگرن، چىراي ژىر وىنەي رىمىدىۋس ھەمىش بايسى، نەھىلى ھىچ كات بنەمالەي بويندىا لەگەل يەكتەر زەماوۋەند بگەن، دەنا منالەكانيان بە كلكەوۋە لەدايك دەبن. ئۇرليانۋى دووھەم كاتەكەي بە ھەل زانى ھەتا لە بزركاندەكانى كەلك وەرېگرى و شوىتى زىرەكانى پى ئاشكرا بكا. بەلام ديسان پارانەوۋەكانى سوودى نەبوو، ئۇرسۇلا وتى: "كاتىك خاوەنەكەي بى. خوا زىرەكان ھەلدەكا ھەتا خاوەنەكەي بياندۇزىتەوۋە." سانتا سۇفيا دىلا پىداد دلىا بوو كە كاتى مردنى ئۇرسۇلا ھاتوۋە، چونكە لەو رۇژانەدا شىواوۋىيەكى لە سىروشتدا بەدى دەكرد، گولە سوورەكان بۇنى گىايان لىدەھات، كىسە نۇكىك رۇايە سەر زەوى و نۇكەكان لە سەر ئەزر شكلىكى وردى ئەندازەييان بەخۇوۋە گرت، وەكو ئەستىرەيەكى دەريايى. شەويكىان لە ئاسمان بىنى چەند شتى نارنجى خى دەفېن.

بەيانى رۇژى پىنجشەممەي پىرۇز، تەماشان كىرد مردوۋە. ئاخىر جار، كاتىك لە زەمانى كۇمپانىاي مۇز يارمەتايان دابوو تا تەمەنى خۇى حىساب بكا. گەشتبوۋنە ئەو ئەنجامەي دەبى تەمەنى لە نىوان سەد و پارزە ھەتا سەدوېست و دوو سالى بى. تابووتەكەي كەمىك لەو سەوۋەتەي كە ئۇرليانۋىان تىدا ھىتابۇوۋە مالەوۋە، گەرەتر بوو. لە رىورەسىمى بەخاكسپاردنى دا ژمارەيەكى كەم بەشدار بوون، لە لايەك ئەوانەي ئەويان دەناسى زۆرنەبوون و لە لايەكى دىكەشەوۋە ئەو رۇژانە ھەوا ئەوۋەندە گەرم داھات كە بالندەي سەر لىشىواو وەكو تەرزە خۇيان بە دىواراندا دەدا و لە تۇرى ئاسنى پەنجەران تىدەپەپىن و لە ژوورى خەوى مالاندا دەمردن.

لە پىشدا وايانزانى تاعوۋنە. ژنى مالەكان ئەوۋەندەييان بالندەي مردوۋ گەسك دابوو ھىلاك ببوون و پىاۋەكان بە ەرەبانە بالندە مردوۋەكانيان لە رووبار دەخست. رۇژى يەكشەممەي جىژنى پاك، باوكى رووحانى ئانتۇنىۋ ئىزابىلى سەدسالە لە مېنبەرى خۇيەوۋە رايگەياند؛ مردنى بالندەكان پىۋەندىي بە شوىتەوارى خرابى "يەھوودى سەرگەردانەوۋە" ھەيە كە شەوى پىشتر بە

سەد سال تەنبايى .....

چاوى خۆى لەوئى بىنيبوو. ئەوى بە شگلىكى ئەوتۆ تارىف كرد كە پيوهندىيەك بوو لە گيسكى نىر و كافرىكى مى، جۆرە جانەوهرىكى جەهەننەمى كە هەناسەى هەموو شوئىنكى پيس دەكرد، ئەگەر بووكتىك چاوى پى بکەوتايە لە جياتى منال جانەوهرىكى رەمووزنەى دەبوو. خەلكى زۆريان گوى نەدایە، چونكە لەو باوەرەدا بوون كە كەشيش لە بەر پىرى قسەى ھاتەران پاتەران دەكا، بەلام بەيانى رۆژىكى چوارشەممە، ژنىك ھەموو خەلكى لە خەو ھەستاند، چونكە جى پى جانەوهرىكى سمدارى دووپى لە زەوى دىتوو. جى پىيەكە ئەوئەندە ئاشكرا و ھەلەھەلەگر بوو كە ھەر كەس دىت گومانى نەما كە دەعبايەكى سامناكە. دروست وەكو ئەوئەى كەشيش تارىفى كردبوو ھاتۆتە ئەوى و، ھەموو يەكيان گرت كە لە ھەوشەكانيان تەلە دابىننەو و بەوجۆرە بوو كە توانيان ئەو لە داو بخەن. دوو ھەفتە بە دواى مردنى ئۆرسۆلادا پىترا كۆتيس و ئۆرليانۆى دووھەم بە دەنگى بۆرەى گوىلكىكى كە لەو نزيكانە دەھات لە ترسان لە خەو رابوون، كاتىك لە جىگا ھاتنەدەر، دەستە پياويكىيان بينى ھەيوانەكەيان لەو قولىكەيە ھەلەكەيشايەو كە بە گەلا داپۆشرا بوو، لە خواوەرەو بە شيشەئاسنى تىژو ھەبوو. ئىدى نەيدەبۆراند. ھەر چەند بە لەش بە ئەندازەى منالەك بوو، بەلام بە قەد گايەك قورس بوو، لە برىنەكانى خويى سەوز و رۆناو دەچۆرايەو. بەدەنى تووكاوى و پىر بوو لە گەنە و پىستى وەكو ماسى پوولەكەى ھەبوو، بەلام بە پىچەوانەى تارىفى كەشيش ئەندامى بەشەرى ئەو زۆر وەكو فرىشتەيەكى نەخۆش دەچوو ھەتا وەكو مرۆف، چاوى گەورە و خەمبار بوون و لە سەر شانەكانى جىگای بال دەبيندرا كە بىگومان بە بىور برباوونەو. ئەويان لە مەيدانى بە دارە بادامىكەو ھەلواسى ھەتا ھەموو كەس ببىنى. كاتى بۆگەن بوو سووتانديان، چونكە نەياندەزانى ديارى بكن كە سروشتى ھەرامزادەى ئەو ھەيوانە و، دەبى لە رووبار ھاوئىرىيان بەشەرە و دەبى بە خاك بسپىردى. ھەرگىز روون نەبۆو كە ئايا بەراستى ئەو جانەوەرە بىو بە ھۆى مردنى بالەندان يان نا، بەلام ھەر چۆنى بى تازەبوو كەكان رەمووزنەى پىشبينى كراويان لى نەبوو و لە گەرمای ھەواش كەم نەبۆو.

سەد سأل ته نیایی .....

رېئیکا له کۆتایی ئەو سالدەدا مرد. ئارخیندای کاره کهری، که له ته وای
عومریدا خزمه تی کردبوو، داوای یارمه تی له کاربه دهستان کرد که
دهرگای ژووری خەوی ئەو بشکێتن که سی رۆژ بوو نه هاتبووه دهری،
کاتیک دەرگای ژووره که یان شکاند دیتیان که له سه تهختی ته نیایی وهک
گولهی دهریایی چۆته پال یهک. سهری له بهر کرمان رووتاهه وه و
هه روا که ئەنگوستی خۆی مشتووه، مردووه. ئۆرلیانۆی دووههه
ریوره سمی به خاک سپاردنی به ئەستۆ گرت. هه ولی دا ماله که ی چاک کاته وه
و بیفرۆشی. به لام وێرانی ئەوهندهی کار له خانووه که کردبوو هه که
دیواره کانیان رهنگ کرده وه رووخایه وه و، ئەوهندهشیان چیمه نتۆ دهست
نه کهوت هه تا پیشی تیکدانی له پی هۆده کانی پی بگرن و نه هیلن پینچوو که
درزهکان داپۆشن.

له دواي ئەو لافاو و بارانه وه زعه که به م جۆره بوو، سستی خه لکه که.
له گه ل ئیشتیای فه رامۆشی یه کیان نه ده گرته وه، ورده ورده بیره وه ریبه کان
بی به زه بیانه فه رامۆش ده کران، هه تا جیگایه ک که له و زه مانه دا، به بزهی
سالرۆژی په یمانی نیرلاندا، چهند نوینه ر له لایه ن سه رکۆماره وه هاته
ماکۆندۆ، هه تا سه ره نجام نیشانی لیوه شاوه یی، که زۆر جار له لایه ن
سه ره نگ ئۆرلیانۆ بویندا رهت کرابۆوه، بیده ن به بنه ماله که ی. پاش
نیوه رۆیه کی ته وای به دواي که سی کدا گه ران، که بزانی و پییان بلی
پاشماوه ی بنه ماله یان له کوئ ده ژین. ئۆرلیانۆی دووههه به و خه یاله ی که
میداله که زیپی خالیسه دلآودلی ده کرد، نیشانه لیوه شاوه ییه که قبول بکا.
به لام پیترا کوئیس نه یه یشت ئەو کاره ناشایسته یه بکا، دیاره دروست له
کاتیکدا که نوینه ره کان خۆیان بۆ قسه کردن له و ریوره سمه دا ئاماده
کردبوو، هه ر له و کاتانه دا، کاولیه کانیش گه رابوونه وه، ئاخیرین
پاشماوه کانی زانستی میلکیادیس، شاریان ئەوهنده تیکشکا و خه لکیان
ئوهنده ته ریکی دنیا بینی، جاریکی دیکهش ده ستیان کرد به ماله و مال و
ئاسن فریتیان به جۆریک نواند که دهتوت به راستی ئاخیرین داهینانی زانایانی
بابله و، جاریکی دیکهش به زه ره بینی گه و ره تیشکی رۆژیان کۆ کرده وه و

سەد سالى تەنبايى .....

ژمارەي ئەو كەسانە كەم نەبوو، كە بە دەمى كراوھ لە سەر سوورپەمان، تەماشاي ئەو قۆرى و مەنچەلانەيان دەكرد كە دەكەوتنە سەر زەو و دەبزووتن. كەسانىكىش ھەبوون كە پەنجا سىنتاويان دابوو ھەتا بزانن ژنىكى كاولى چۆن ددانى دەسكرد لە دەمى دەنى و دەيەننیتەو دەر. قەتارە زەردە لەت و پەتەكە، كە نە كەسى پندەھات و نەكەسى پى دەپۆيى تاويك لە ئىزگەكە رادەوھەستا، ئەوھ تەنبا شتىك بوو كە لەو قەتارە دوور و درىژە مابۆوھ. قەتارىك كە ئاغاي براون واگۆنە مەچەلوورىيەكە و مۆبلە كەشيشىيەكانى خۆي لى دەبەست و سەدويست واگۆنى بۆ كىشەوھى ميوھ ھەبوو، كە تەنبا تىپەپەبوونى پاشنيوھەپۆيەكى دەخاياند. نویتەرانى مەزھەبى، كە بە دواي راپۆرتى مردنى سەرسوورپەنەرى بالندان و قوربانى كردنى "يەھوداي سەرگەردان" بۆ لىكۆلینەوھ ھاتبوونە ئەوئ، باوكى رووحانى ئانتونىز ئىزابىليان دۆزىيەوھ، كە لەگەل چەند منال خەرىكى چاوشاركىن بوو. بەو خەيالە كە رەنگە راپۆرتەكەي بە ھۆى شىتى زەمانى پىرييەوھ بى، لەگەل خۆيان برديان بۆ پىرخانەيەك. كەمىك دواتر باوكى رووحانى ئۆگەستۆ ئەنگىل^۲ یشيان بۆ ئەوئ نارد. شەركەرىكى شەركەكانى خاچى لە نەسلى تازە بوو، ئازا و بەورە و زۆردار. بۆ خۆي رۆژى چەند جار ناقووسەكانى كلنيساي لیدەدان ھەتا خەلكى خوو بە تەمبەللى نەگرن و بۆخۆي مالى بە مال دەگەرە خەلكى لە خەو ھەلدەستاند ھەتا بڕۆنە نویتۆي. بەلام ھىشتا سالىك نەبوو ھاتبوو و ئەویش تووشى ئەو بى موبالائىيە بوو كە ھەواي ئەوئ ھەلى دەگرت. بە ھۆى ئەو تۆز و خۆلە ھەمىشەيىيە ھەموو شتىكى پىر و سىس ھەلدەگىرا و ھەستى داھىزانىك كە كفتەي خوانى نيوھپۆ لە خەوى نيوھپۆيان دا پىكى دەھىنا، تىكشكا.

مالەكەي بە دواي مەرگى ئۆرسۆلادا بەرەو كاول بوون دەپۆيشت و تەنانەت ئىرادەي بەھىز و زىپىك و زاكوونەكانى ئامارانتا ئۆرسۆلاش تواناي رزگاركردى نەبوو. سالانى دواتر، كاتىك بىوو بە ژنىكى خۆشەبەخت و شارستانی و چاوى كرابۆوھ، دەرگا و پەنچەرەكانى كردنەوھ ھەتا وىرانی لە مال رادا، باخەكەي چاك كەردەوھ، مىرووھ سوورەكانى، كە بە رۆژى

^۲ – Augusto Angel

سەد سالى تەنبايى .....

رووناك لە دالانى دەگەرەن، كوشت و بە خۆرايى ھەوللى دا ميوانداریبەكانى
 ھەرامۆشكراو ديسان زیندوو بکاتەوہ. چلەکیشی توندی فیرناندا لە
 بەرامبەر سەد سالى پرخۆشى ئۆرسۆلادا بەربەندیكى قایمی پیکھیتابوو.
 کاتیک بايە گەرمەکە دامرکایەوہ، نەتەنیا ئامادە نەبوو دەرگا و پەنجەرەکان
 بکاتەوہ، بەلکو بە پێچەوانە، رایسپارد دەرگا و پەنجەرەکانیان لە دەرەوہرا
 بە بزماری داری وەک جاچ بزماریژ کرد، ھەتا بە دەستووری باوکیک،
 خۆی زیندەبەچال بکا. لە نامەگۆرینەوہ بەنرخەکانی لەگەڵ پزیشکانی نادیار
 تیشکابوو، بە دواى وەدرەنگی کەوتنى یەک بە دواى یەکدا، لە بەروار و
 سەعاتیکى دیاریکراودا دەرگای ژوورەکەى لە سەرخۆی داخست و بەرەو
 باکوور دريژ بوو و تەنیا مەلەفەيەکی بە سەر خۆیدا ھەلکیشا. سەعاتی
 یەکی دواى نیوہشەو ھەستی کرد دەموچاوی بە پارچەيەکی تەر و ساردی
 وەک سەھۆل دادەپۆشن. کاتیک لە خەو ھەستا، رۆژ لە پەنجەرەوہ
 دەرەوشایەوہ، لە سەر لەشی لە بنی رانییەوہ ھەتا لەگەنى سمتى، درزیکی
 وەک کەمانی چاوی پیکەوت کە تەقەلیان لى دابوون. لە پیش ئەوہدا زەمانی
 پشوو دانەکەى بۆیان دانابوو کۆتایی بى، لە لایەن پزیشکانی نادیارەوہ
 نامەيەکی بۆھات کە ئاگادارییان کردبوو، دواى شەش سەعات چاویلکردنى
 ورد، نەیانئوانیبوو نەخۆشییەکەى لەگەڵ ئەو نەخۆشییەى کە ئەو بەو
 ھەموو دوودلییەوہ بۆی باس کردبوون پیکى بگرن. لە راستیدا ئەو
 عادەتەى ئەو، کە ھیچ شتیکى بە ناوی ئەسلى خۆی ناو نەدەدا، ببوو بە
 ھۆی سەر لیشواندینکی تازە. ئەوہى کە پزیشکانی نادیار لەو
 نەشتەرگەرییە لە مەودایەکی دوورەوہ روونیان کردبوو، کەوتنە
 خوارەوہى مندالدان بوو، کە دەرگا بە ھاسانی بە کاپووتی ژنانە چارەسەر
 کرابا. فیرناندا ناھومید بوو و ھەوللى دا زانیارییەکی رووتریان لى
 وەرگیری، بەلام پزیشکانی نادیار وەلامى نامەکانیان نەدایەوہ. ھەستی کرد
 وردە وردە لەژێر قورسایى ئەو واژە نەناسراوہدا تیک دەشکى و ئەوجار
 بریاریدا دەست لە شەرمیونی ھەلگرئ و مانای کاپووت بپرسى، بەلام بۆی
 دەرکەوت کە دکتۆری ھەرەنسى سى مانگ لەوہپیش خۆی خنکاندووہ و بە
 ھۆی یەکیک لە ھاوڕێ نيزامیيەکانى سەرھەنگ ئۆرلیانز بویندیا بە

سەد سالى تەنيايى .....

پېچەوانەى مەيلى خەلكەكە، لەوئى بەخاك ئەسپىزدراوہ. ئەو جار نەپتى خۆى بۆ كۆرەكەى، خۆزئى ئاركادىۆ، نووسى. ئەو لە رۆمەوہ لاسىكەكانى بۆ نارد لەگەل شىئەى بەكار ھىتانيان، فېرناندا دواى ئەوہى شىئەكەى لە بەر كرد لە ئاودەستى ھاويشت ھەتا كەس بە نەخۆشىيەكەى نەزانى. پارىژىكى بەخۆرايى بوو، چونكە تەنانەت دانىشتووانى مالىەوہش گوئيان نەدەدايە. سانتا سۇفيا ديلا پىداد، كە لە تەنيايى پىرىي خۇيدا سەرگەردان بوو، تەنيا ئەو خواردنە كەمەى دەيانخوارد لىدەنا، نزيكەى تەواوى كاتى خۆى بۆ خۆزئى ئاركادىۆ دانابوو. ئاماراتتا ئۆرسۇلا، كە ھىتدىك لە جوانى رىمىديۆسى جوانكىلەى بەمىرات پى برابوو، كاتى خۆى، كە لە رابردودا بەخۆرايى بەئازاردانى ئۆرسۇلا بەفېرۆى دابوو، خستە سەر دەرس خويندن. ھىندەى پى نەچوو نىشانىدا كچىكى ئاقل و تىگەيشتوو و دەرس خويته، ھىوايەكى، كە مەمە، لە ئۆرليانۆى دووھەمدا پىكى ھىتابوو، ديسان لەويدا دۆزىيەوہ. قەولى پىدا بوو بۆ درىژەى خويندن بىنيرى بۆ بۆكسىل و، ئەوہ كارىك بوو لە زەمانى كۆمپانيانى مۆزەوہ لەوئى بىوو بە داب. ئەو ھىوايە بىوو بە ھۆى ئەوہى ئەو زەويىانەى لافاوتىكى دابوون سەر لە نوى چاك بكاوہ. ئەو جارە كەمانەى كە دەھاتەوہ مالى لەبەر ئاماراتتا ئۆرسۇلا بوو. تىپەپىنى زەمان بەتەواوى لەگەل فېرنانداى كردبوو بە بىگانە. ئۆرليانۆى بچكۆلەش ھەتا گەورەتر دەبوو گۆشەگىرتر دەبوو. ئۆرليانۆى دووھەم ھىوادار بوو كە فېرناندا بە ھۆى پىرى ھىتدىك دلنەرمتر بى و منالەكە بتوانى بە بى ئەوہى كەس كارى بە بن و بنەچەيەوہ ھەبى، بىتە نيو ژيانى شارستانى، بەلام ئۆرليانۆ تەنيايى و گۆشەگىرى پى باشتر بوو و، بچوكتىن مەيلى بەو دنيايەوہ نەبوو، كە لە پشت دەرگاي مالىەكەيانەوہ دەستى پىدەكرد. كاتىك ئۆرسۇلا دەرگاي ژوورى مىلكيادىسى كردهوہ، منالەكە جار بە جار لە پشت دەرگاي ژوورەكە ھەلويستەيەكى دەكرد و جارى واش بوو بە دەرگاي نيوەكراوہدا سەرىكى بە ژوورەكەدا دەگرت. كەس نەيدەزانى كەى ئەو پەيوەندىيەلەنيوان ئەو و خۆزئى ئاركادىۆى دووھەم دروست بووہ، كە دواتر بووہ خۆشەويستىيەكى ھاوبەشى نيوانيان. ئۆرليانۆى دووھەم زۆر دواى ئەوہى دۆستايەتتەكە پىكھاتبوو

سەد سأل ته نیاپی .....

پینی زانی _ کاتیک بیستی که منالّه که سەبارەت به قەلاچۆی کۆمپانیای قەتار دەدوئ. روژیک له سەر میزی نانخواردن، که سیک دەیگوت له وکاتەوه کۆمپانیای مۆز لەوئ رویشتووہ شار بەرەو ویرانی چووہ و. ئۆرلیانۆ وەک ئینسانیکی گەورە و ئاقل دروست به پینچەوانەئەو قسەئ کرد. باوەرپی ئەو به پینچەوانەئەئ رای گشتی ئەوہ بوو، که هەتا کۆمپانیای مۆز ئەوئیی تیکنەدابوو و لاریئ نەکردبوو و، شیرەئ نەمژیبوو، ماکۆندۆ شوئینکی خۆشەخت و بۆ پینشەوہرۆ بوو. کۆمپانیای مۆز بارانی بز وەدواخستنی داواکانی کریکاران کردبووہ بیانوو. جۆریکی قسە دەکرد وا دەهاتە بەرچاوی فێرناندا که نواندینکی گالتهیە، له دەمەتەقەئ حەزەرەتی مەسیح لەگەل دوکتوران، کورە منداڵە به شیردەنەوہیەکی دوور و درێژ و بیسەلماندن، شییکردەوہ که چۆن ئەرتەش زۆرتەر له سئ هەزار کریکاری له ئیزگەئ قەتار دایە بەر دەسپریژی رەشاشان و چۆن لاشەکانی بەقەتاری دووسەد واگۆنی بار کردبوو تا له دەریایان بہاویژن. فێرناندا، که وەک زۆربەئ خەلک، ئەو راستییە رەسمییەئ گواہە هیچ کارەساتیک نەقەوماوہ. قبول کردبوو، بەو خەیاڵە که رەنگە کورە مەیلی ئەنارشیستی سەرہەنگ ئۆرلیانۆ بویندیی بەمیرات بۆ بەجئ مابئ، زۆر توورە بوو و دەستووری پیندا بیدەنگ بی. ئۆرلیانۆ دووہەم بەپینچەوانە، له قسەکانی کورەدا داستانئ برا دووانەکی ناسییەوہ. هەرچەند لەو زەمانەدا هەموو لایان وابوو خۆزئ ئارکادیۆ دووہەم شیتە. له راستیدا ئەو ئاقلترین ئەندامئ ئەو بنەمالەئە بوو، ئۆرلیانۆی بچووکئ فیری خویندن و نووسین کرد و فیری کرد که چۆن نووسینی سەرپیستان بخوینتەوہ. لیکدانەوہئ خۆئ له سەر شوئنەواری کۆمپانیای مۆز له چارەنووسی ماکۆندۆدا وەها دەگوئ کورەئ سەپاندبوو، که سالانی دوایی، کاتیک ئۆرلیانۆ پینی نایە دنیای دەرەوہئ مالەوہ هەموو وایانزانی دەبزرکینئ، چونکہ وتەکانئ له بناخە و ریشەوہ به پینچەوانەئەو قسانە بوون که میژوونووسان دایانہینابوو و له کتیبئ دەرسیدا گونجاندبوویان. لەو ژوورە چکۆلە و دوورەپەریژەدا، که نەبای گەرم دەیگرتەوہ و نە تۆز و خۆل و گەرما، ئەو دوو کەسە، هەردووکیان، پیرەپیاویکیان دەدی که پشتی له پەنجەرە کردووہ و کلاویکی

سەد سأل ته نیا یی .....

وهك بالی قازووی له سەر ناوه و له دونیا یهك قسه دهكا كه له پیش له دایکبوونی هەردووکیان هەبووه. هەردووکیان زانیان كه له دونیا یهدا، هەمیشە مانگی مارس و هەمیشەش رۆژی دووشەممەیه و ئەو کات تیگەیشتن كه خۆزئ ئارکادیۆی دووهم پینچەوانە ی بۆچوونی بنەمالە شیت نییه، بەلکو تەنیا كه سیکه كه به ئەندازە ی پۆیست ئاقل و زانیاری هیه، هەتا بزانی كه تەنانهت زەمانیش تووشی هەلە دەبی و له ئەنجامدا دەتوانی ئاتیک له ژووریکدا بۆ ئەبەد له جیگای خۆی رابگری. له گەل ئەوهشدا، خۆزئ ئارکادیۆی دووهم توانیبووی پیتی رەمزی نووسراوهکان دەستەبەندی بکا. دلایا بوو كه ئەو پیتانه له گەل ئەلف و بیی چل و حەوت و پەنجا و سئ پیتی یهك دەگرەوه، کاتیک جیا جیا قەرژال بۆقن، بەلام له دەستووسی وردی میلکیادیسدا وهك ئەو جلانەن كه بۆ ویشککردنەوه به تەناق ی ئاسن هەلواسراین. ئۆرلیانو هاتەوه یادی كه له وحیکی ئەوتوی له فەرهنگە ئینگلیزییه کهدا دیتووه. ئەوی هینایە ژوورەکه هەتا له گەل له وحە ی خۆزئ ئارکادیۆی دووهمی بەراورد بکا، هەر دوو نووسراو له راستیدا وهك یهك بوون.

ئۆرلیانو ی دووهم له وه رەیهدا كه به مێشکیدا هاتبوو لۆتەری به شیوه ی مەتەل دامەزرتی، له خەو راده پەری و هەستی دەکرد گەرووی گیراوه، دروست وهك ئەوه ی بوغز گەرووی دەگوشی. پیترا کۆتیس ئەوهشی به ئەستۆی خراپی وهزعه که داهیتا. زۆرتر له سالیك هەموو رۆژی هەنگوینی له گەرووی هەلسوو و شەربەتی سینی دەرخوارد دا. کاتیک ئەوهنده گەرووی گیرا كه به زەحمەت دەیتوانی هەناسە هەلکێشی، رۆیشتە لای پیلار تیرنیرا، هەتا بەلکو ئەو بۆ چاره ی گەرووی دەرمانه گیا بناسی. دایه گەورە ی له شان نەهاتوو ئەو، كه به بەسەرپراگەیشتنی فاحیشه خانە یهکی چکۆلە ی غەیره قانونی گەیشتبوووه تەمەنی سەد سالی، تەنیا به چاره سەری خورافاتییەوه نەهەستا و ویستی فال ی وەرە قیکیش بگریتهوه. سەربازی دلی بینی كه به هزی کچی پیک بریندار بووه. بهو ئاکامه گەیشت كه فیرناندا به کهلکوهرگرتن له شیوه ی کۆنی دەرزی له وینه رۆکردن تیندەکۆشی ئەوی بۆ لای خۆی بگریتهوه مالهوه، بەلام چونکه

سەد سالى تەنبايى .....

لەو جادوۋگەربىيەدا شارەزايى تەواۋى نىيە، بۆتە ھۆى ئەۋەى لە گەرۋى ئەۋدا گەرۋلەيەك دروست بى.

چونكە ئۇرلىانۇى دوۋەم، بىجگە لە وىنەى زەماۋەندى خۇى، وىنەى دىكەى نەبوو و تەواۋى كۆبۇنەكانىشى لە ئالبۇمى بنەمالەيىدا لە سەر جىگاي خۇى بوو، كاتىك بە بى ئاگادارىى ژنەكەى تەواۋى مالىۋەى بۇ دۆزىنەۋە سەرۋژىر كرد و سەرەنجام لە بنى گەنجەدا شەش دانە لە لاستىكەكانى، كە لە قوۋلايى ئەسلى خۇياندا بوون دۆزىيەۋە، بەو خەيالە كە ئەو ئالاقە سوورە لاستىكىيانە كەرەسەى جادوۋگەرین، يەكىك لەۋانەى لە گىرفانى نا ھەتا بە پىلار تىرنىراى نىشان بدا. بەلام ئەو سەرەدەرى لى دەرەنەكردن و، ھەر چۇنى بى، چونكە بە شتى گومانلىكراۋى ھاننە بەرچاۋ، ھەموۋىيانى لە ئاورىكى لە ھەۋشە كىرەبوۋىيەۋە، سوۋتاندن. بۇ بەتالكرنەۋەى ئەگەرى جادوۋى فىرناندا، پىشنىارى بە ئۇرلىانۇى دوۋەم كرد كە مرىشكىكى كورك تەر بكا و بە زىندوۋىى لە ژىر داربەرۋەكەى ھەۋشە لە قوۋلەكەى بخا و ئەو، ئەو كارەى ۋەھا بە نىزپاكى كرد كە كاتىك سەرى بە گەلاى ئىشك داپۇشسىيەۋە ھەستى كرد چاكتر نەفەس ھەلدەكىشى. فىرناندا لە لايەن خۇيەۋە بىزبوۋنى لاستىكەكانى بەحىسابى تۇلەى پزىشكانى نادىار دانا و لە سەر ژىركراسەكەى خۇيەۋە گىرفانىكى لىدروو و ئەو لاستىكە تازانەى، كە كورەكەى بۇى ناردبوو، لەۋىى نان.

شەش مانگ دواى زىندەبەچالى مرىشكەكە، نىۋەشەۋىك، ئۇرلىانۇى دوۋەم بە ھىزە كۇخەيەك لە خەۋ راپەرۋى ھەستى كرد كە شتىك لە گەرۋىدا ۋەك گىرەى قرژالى خەرىكە دەيخنىكىنى، ئەو كاتە بوو كە تىگەيى ھەر چەند لاستىكى جادوۋىى لە نىۋ بىا و ھەر چەندە مرىشكى بۇ بەتالكرنەۋەى جادوۋ زىندەبەچال بكا، تەنبا راستىى تال و خەمبار ئەۋەيە، خەرىكە دەمرى. ئەۋەى بە كەس نەگوت، لەۋە ترسا بمرى و نەتوانى ئامارانتا ئۇرسۇلاى بنىزىتە برۇكسىل^۱، لە ھەموو كاتىك زۇرتەر خەرىكى كار بوو، لە جىاتى لۆتەرىيەك ھەۋتوۋى سى لۆتەرىى پىكدەھىتا، دەيانىنى كە بەيانى زوۋ بە شاردا دەگەرۋى و تەننەت لە گەرەكە سەرپەر و

^۱ - Brucelles

سەد سالى تەنبايى .....

هەزارەكانىش ھەوللى دەدا بلىتى لۆتەرى بفرۆشى. نىگەرانىي ئەو، تەنبا ئەو كەسە تىنى دەگەيشت كە زانىباي بەو زووانە دەمرى. رايگەيانىد كە: لۆتەرىي خىواي مەزنە. ھەلەكە لە كىس مەدە چونكە ھەر بە سەد سالىن جارېك دى" تىنى بۆخۆي دەھىتا سەرحال و خۆشحال بىتە بەرچا، بەلام رەنگى بە رووانەو نەمابو، ئەو ئارەقەي لە دەموچاوي ھەلدەپزا باسى لە مردن دەکرد. جارى وابو رىگاي خۆي دەگۆرى و رووى دەکردە شوپىن نەناسراو ھەتا كەس نەبىيىن. لەوئ دادەنىشت ھەتا لە دەست ئەو قىرزالانە كە خەرىك بوون لە نىو گەرۆويدا بىخىكىنن بەسەيتەو. نىوھشەوانى ھىشتا لە گەرەكى فاحىشەكان بوو، ھەوللى دەدا بە قەسەي خۆش دلى ئەو ژنە تەنبايانە بداتەو كە لە كەنار گرامافوندا ھۆر ھۆر دەگريان و، ھەوللى دەدا دلىبايان بكا خۆش شانسەن. بلىتەكانى پى نىشان دەدان و دەيگوت: "ئەو ژمارەيە چوار مانگە نەھاتۆتە دەرى، ھەل لە كىس خۆتان مەدەن ژيان زۆر لەو كوررتەرە كە بىرى لىدەكەنەو. " سەرەنجام ئەو ھەموو رىزەي بۆيان ھەبوو لەدەستيان دا و لە مانگەكانى كۆتايى تەمەنيدا وەك ھەمىشە بە دۆن ئۆرلىانۆ بانگيان نەدەكرد و بە رووھەلمالدرای پىيان دەوت (كاكى خواوھەندى مەزن). وردە وردە دەنگى دەكەوت، بە جۆرىك كە سەرەنجام دەنگى وەك ھەپەھەپى سەگى لىھات، بەلام دىسانىش خۆراگرىي دەكرد لەو ھىوايە، ھەروا كە كەم كەم دەنگى لە گەرۆويدا دەخىكا و دەيزانى كە ئىدى تەواناي نەماو، دەشيزانى كە بە پەوللى ھەراجى بەراز و بزنان ناتوانى كچەكەي بنىرىتە برۆكسىلن، ئەو كات كەوتە سەر ئەو بىرەي دەست بكا بە ھەراجى زەوييە لافاولىدراوھەكانى، ھەتا ئەو كەسانەي پارەي زۆريان ھەيە ئاوەدانىيان كەنەو. ئەو نەخشەيە ئەوھەندە مەزن بوو، شارەوان بۆخۆي، لە ئاگادارىيەكدا ئەوھى راگەياند و ھىندىك كۆمپانىيا بۆ كرىنى بلىتەكان دانەي بە نرخى سەد پىزۆ دامەزرا و تەواوي بلىتەكان لە ماوھى كەمتر لە ھەوتوويەكدا فرۆشران. شەوى ھەراچەكە براوھەكان شەونشېنيەكى بەشكۆيان پىكھىتا، كە لەگەل جىژەكانى زەمانى كۆمپانىياي مۆزدا بەرامبەرى دەكرد. ئۆرلىانۆي دووھەم بۆ ئاخىرەن جار ھەواي

سەد سال تەنبايى .....

فەرامۆشكراوھى فرانسىيىسىكۆزى پياۋى بە ئۆكۆردىزنى خۆى لىدا، بەلام نەيتوانى گۆرانى بلى.

دو مانگ دوايى ئاماراتتا ئۆرسۇلا رۇيشتە برۆكسىلى. ئۆرلىيانۆى دووھەم نەتەنيا پووللى ھەراج، بەلكو ئەو پوولەشى، كە توانىپووى لە ماوھى مانگەكانى رابردودا كۆزى بكاتەو، لەگەل ئەو پارە كەمەى كە لە فرۆشى پيانۆ و كلاسسىن و شتى شكاۋى دىكە دەستى كەوتبوو، ھەمووى دا بەو. فېرناندا ھەتا دەقىقەى ئاخىر دژى ئەو سەفەرە بوو و لە بەر ئەو فېكرەى برۆكسىلى ھىندە لە پارىسى فاسىد نىزىكە، دەترسا. بەلام باۋكى رووحانى ئەنجىل خەيالى ئاسوودە كرد، نىشانى پانسىۋنىكى بۆ كچانى لاۋى كاتولىك دايە، كە بە ھۆى راھىبان بەرپوۋە دەچوو و ئاماراتتا ئۆرسۇلا قەۋلى دا كە ھەتا كۆتايى دەورەى خويىندەن ھەر لەوئى بژى. لەگەل ئەو ھەشدا كەشيش توانى لە ژېر چاۋەدىرى دەستەيەك كەشيش، كە دەچوونە شارى تۆلىدۇ.^۹ رەوانەى سەفەرى بكا. ھىوادار بوون لەوئوۋە كەسانىكى جىنى متمانە بدۆزنەو و لەگەل ئەوان بىننن بۆ بەلچىكا. ھەروا كە بۆ چارەسەرى ئەو مەسەلانە نامە گۆرپىنەو دەكرا. ئۆرلىيانۆى دووھەم، بە يارمەتى پىترا كۆتىس شتومەكى ئاماراتتا ئۆرسۇلايان ئامادە دەكرد. شەۋىگ كە شتومەكى ئەويان لە سىندوۋقى جىيازى فېرناندا دەنا، ھەموو شتىك وەھا بە رىكوپىكى لە سىندوۋق دانرا كچە لە بەرى بوو كە لىياس و كەوشە راھەتتەكانى مەخمەر، كە دەبى لە كاتى رابردن بە زەرياي ئەتلەسىدا دەبەريان بكا، لە چ شۋىتتىكى سىندوۋقەكەدان، پالتۆى سورمەيى دووگمەئاسن و كەوشە چەرمىيەكان، كە دەبى لە كاتى پىادەبوون لە كەشتى دەبەريان بكا، لە كوين. دەيزانى كە چۆن سواری كەشتى بى لە ئاۋى نەكەۋى، دەيزانى كە نابى بە ھىچ جۆرىك تاۋىك لە كەشيشەكان جىا بىتەو و تەنيا بۆ نان خواردن لە ژوورى خۆى بىتە دەر و. بە ھىچ جۆر نابى لە ماوھى سەفەرەكەدا وەلامى پرسىيارى خەلكى بىگانە بداتەو. چ نىر و چ مى. شووشەيەكى قەترە پى بوو بۆبەرگى لە دل تىكەلاھاتن و رشانەو و دەفتەرچەيەكى دوعا كە كەشيش ئەنجىل بە دەستخەتى خۆى

^۹ - Toledo

سەد سأل ته‌نیاىى .....

شەش دوعاى دژى تۆفانى بۆ لى نووسىبوو. فیرنانداش كەمەربەندىكى پارچەى بۆ دروو كە پوولەكانى لە نىو ئەو بنى، كەمەربەندىك كە تەننەت كاتى خەوتنىش نەدەبوايە لە خۆى كەربايەو، هەولى دا لەگەنە زىرەكەشى كە بە قسلاو شوشتبوووى و بە ئالکۆل خاوتى كەربۆو بەداتى لەگەل خۆى بەرى، بەلام ئامارانتا ئۆرسۆلا لە ترسى ئەوێ كە مەبادا هاوپۆلەكانى گالتهى پى بكن، قبوولى نەكرد. چەند مانگ دواتر، ئۆرليانۆى دووهم، لە دەمى سەرمەرگدا، ئەوى ھەر بەو جۆرە ھاتەو بەرچاو كە بۆ ئاخىر جار دىتبوو _ كاتىك ھەولى بپھوودەى دەدا، دەبوىست پەنجەرەى واگۆنى پىسى دەرەجە دووى قەتارەكە بەزۆر داكىشى، ھەتا گوىى لە ئاخىر سپاردەكانى فیرناندا بى، كراسىكى ئاورىشمى سوورەتى رەنگى دەبەردابوو و دەسكەگولكى ۋەنەوشەى دەسكردى لە شانى چەپەيدا بوو. كەوشى چەرمى پانىەكورتى گریدارى لە پىندا بوو و گۆرەوى ساتىن، كە بە كىش دەگەيشتنە بن رانى، قەدى چكۆلە و پرچى كە بە سەر شاناندا بلاو كرابوونەو و چاوى بەھۆشى، ھەموو ۋەك ئۆرسۆلاى دەچوون لەو تەمەنەدا و كاتىك مائاۋاىي كەرد، بە بى ئەوێ زەردەخەنەىكى پاك بكا يان فرمىسكىك ھەلپىژى، ۋەك بەتواناى رووحى ئۆرسۆلا دەچوو. ھەروا كە قەتارەكە توندتر دەرپۆى، ئۆرليانۆى دووهم قۆلى فیرنانداى گرتبوو ھەتا نەكەوئ و تەنیا توانى دەستىك بۆ كچەكەى راوەشىنئ كە بە سەر پەنجان ماچىكى بۆ ناردبوو. ئەو دووانە، لە بەر ھەتاوى سووتىنەر، بى جوولە راوەستان و ھەروا تەماشائى قەتارەكەيان دەكرد كە لەگەل خالى رەشى راوەستاوى ئاسۆ تىكەل دەبوو. بۆ يەكەم كەرت دواى زەماۋەنديان باسكى يەكتريان گرت.

رۆژى نۆھەمى مانگى ئووت، كە ھىشتا ھەولەين نامە لە برۆكسىلەو نەھاتبوو، خۆزى ئاركادىۆى دووهم لە ھۆدەى مىلكىادىس لەگەل ئۆرليانۆ قسەى دەكرد، كە لە پر بە بى ئەوێ پىنەندى بە دەقى قسەكانەو ھەبى، وتى: "ھەرگىز فەرامۆشى مەكە. زۆرتەر لە سى ھەزار كەس بوون و ئەوانيان لە دەريا ھاويشت." ئە وكات بە سەر نووسراۋەكانى پىنستى مىلكىادىسدا كەوت و مرد و چاوى لىك نەنان. دروست ھەر لە دەمەدا، لە

سەد سال تەنبايى .....

جىوبانى فىرناندا برا دووانەكەي لە ئازارى دوورودرىژى قېژالە ئاسنەكان. كە گەروويان ھەلەدەپى، رزگارى بوو. ھەوتوويەك پىشتەر، بە بىئ ئەوھى دەنگىك لە گەرووي بىتەدەر و بتوانى ھەناسە ھەلگىشى، لە كاتىكدا ھەر ئىسك و پىستى لى مابۆو، بە باولە سەرگەردانەكانى و ئۆكۆردىۋنى بەرەللاي گەرابۆو مالى خۆي، ھەتا بە پەيمانى خۆي، كە دەمى مردن لە لاي ژنەكەي بى، وەفای كەردبى، پىترا كۆتيس لە كۆكردنەوھى شتومەكەكانى يارمەتتى دا. بە بىئ ئەوھى فرمىسكىكى لە چاوى بى. مالىئاويى لىكرد، بەلام لە بىرى چوو ئەو كەوشانەي كە دەيوست لە تابووتدا دەپنى دابن بىداتى، لەو بارەوھە كاتىك ھەوالى مردنى زانى، لىباسى رەشى دەبەر كرد و كەوشەكانى لە رۆژنامەيەكەوھە پىچاۋ ئىخازەي لە فىرناندا خواست جەنازەكەي چاۋ پى بگەوى، بەلام فىرناندا رىگەي مالىئەوھى نەدا.

پىترا كۆتيس بە پارانەوھە وتى: "خۆت لە جىگاي من دابنى و بزانه چەندەم خۆش ويستوو، كە ئەو ھەموو نزمى و سەرشۆرىيە قبوول دەكەم." فىرناندا وتى: "گراوييەكان شياۋى ھەر جۆرە سووكايەتتەكن، چاۋەروان بە ھەتا يەكەي دىكە لە فاسقە زۆرەكانت بمرى و كەوشەكان دەپنى ئەو بكەي."

سانتا سۆفيا دىلا پىداد بۆ ئەوھە بە قەولى خۆي وەفای كەردبى گەرووي خۆي ئاركادىۋى دووھەمى بە چەقۆي ئاشپەزخانە ھەلدەپى ھەتا دلىبايى بەزىندوويى ناينىژن. ھەردوو تەرمەكەيان لە دوو تابووتى يەك شىكلى نان و ئەو جار ھەموو بۆيان دەرگەوت كە دووانەكان، ھەروا كە بە منالى ۋەك يەك دەچوون، بە مردوويش ھەروايان لى ھاتۆتەوھە. ھاوپىيانى كۆنى زەمانى خۆشگوزەرانى ئۆرلىانۆي دووھەم تاجەگولئىكيان لە سەر تابووتەكەي ئەو دانا، كە لە سەر رووبەندى بنەوشى ئەودا نووسرابوو: "گاجووتەكان لىك جىا بنەوھە، ژيان زۆر كورتە." فىرناندا ۋەھا لەو سووكايەتتە توورە بوو كە تاجەگولەكەي لە سەبەتەي زبلى ھاويشت. لە شلۆقى سەعاتى ئاخردا، ئەو مەستە خەمبارانە كە تابووتەكانيان لە مالىئەوھە

سەد سالى تەنبايى .....

دەبردەدەرى، تابووتەكانيان لى گۇرا و ھەريەكەيان لە گۇرى ئەوى دىكەدا بەخاك سپارد.

ئۇرليانۆ، ھەتا ماوھەيەكى زۆر لە ژوورى مىلكيادىس نەھاتەدەرى، داستانە خوشەكانى كىتەبە كۆنەكان، ئاويىتەى زانباريەكانى ھىرمان^۱ ى گۆج، نووسراوھەكانى سەبارەت بە زانستى شەيتان، ناسى. رىتوئىيەكانى دەستكەوتنى بەردى فەيلەسووفەكان، پىششىپىيەكانى نۇسترا دامۇس و لىكۆلىنەوھەكانى ئەو لە بارەى تاعوون، ھەموويانى ئەوھندە خوئىندەوھ لە بەرى كردن. بە جۆرىك كاتىكى گەيشتە تەمەنى بلووغى شتىكى لە زەمانى خۆى نەدەزانى و لە باتىيان زانباريى سەدەكانى نىوھراست فىر ببوو. لە ھەر سەعاتىكدا كە سانتا سۇفيا دىلا پىداد دەپۇيشتە ژوورى، دەيدى غەرقى خوئىندەوھە. بەيانيان قۇرىيەكى قاوھى بى شەكر و نىوھپۇيان قاپىكى برىنج لەگەل مۆزى سوورەوھەكراوى بۆ دەبرد و، ئەو تەنبا شتىك بوو كە دواى مردنى ئۇرليانۆى دووھەم لە مالاوھ دەيانخوارد. ئاگادارىى دەكرد و مووى سەرى چاك دەكرد، رشكەكانى لە سەرى خاوين دەكردەوھ و لە سىندووقە فەرامۇشكراوھەكان لىباسى بە ئەندازەى ئەوى دەردەھىتا و، كاتىك لە سەر لىوى بۇرايى سىمىلى دەركەوت، گويزانى رىشتراشىنى سەرھەنگ ئۇرليانۆ بويندىاي لەگەل قاپىكى چكۆلەى ئاوى گەرمى بۆ ھىتا. ھىچ كام لە منالەكانى سەرھەنگ، تەنانتە ئاۇرليانۆ خۇزىش، بە ئەندازەى ئەو منالە زلە وەك ئەو نەدەچوون، بەتايەبتى زەوت كولمانى و درزى ئاشكرا و نامىھربانى لىوانى، دروست وەك ئەو زەمانەى كە ئۇرليانۆى دووھەم لەو ھۆدەيەدا خەرىكى خوئىندەوھ بوو و ئۇرسۇلا وايدەزانى لەگەل خۆى قسە دەكا. سانتا سۇفيا دىلا پىدادىش وايدەزانى ئۇرليانۆ دەگەل خۆى قسە دەكا. بەلام ئەو لەراستىدا لەگەل مىلكيادىس قسەى دەكرد. ھىندىك دواى مەرگى دووانەكان، لە نىوھپۇيەكى گەرمدا، لە نىو رووناكايى تىشكى پەنجەرەدا پىرەپىياوئىكى خەمبار، كلاوئىكى وەك بالى قازووى لە سەر بوو، وەك بىرەوھەرىى ئەو ھەيكەلە بىنى، كە زۆر پىش لەدايكبوونىشى لە مىشكىدا بوو. ئۇرليانۆ رىزكردنى ئەلف و بىنى نووسراوھ

^۱ - Hermann

سەد سال تەنبايى .....

كۆنەكانى تەواو كەردبوو، كاتىك مىلكىادىس لىي پەرسى كە دەزانى نووسراوەكان بە چ زمانىك بووسراوئە، ئەو بە بى رامان وتى: 'سانسكريت.'

مىلكىادىس پىي وت ئىمكانى گەرەنەوئە بۆ ئەو ژوورە زۆر كەمە، بەلام ئىستا دەتوانى بە فكرىكى ئاسوودەو بەرەو مەزراكانى مەرگ برۆا، چونكە ئۆرلىانۆ ماوئە دەبى لەو سالانەدا كە ماوئەتە بۆ سەد سالەى تەمەنى نووسراو كۆنەكان زمانى سانسكريت فېر بى، و، بتوانى نەيتىيەكان بدۆزىتەو. خۆى نىشانەيەكى دا بە ئۆرلىانۆ، لە كۆلانىكى بارىكى دەچىتە سەر رووبار، لە ھەمان كۆلانى كە لە زەمانى كۆمپانىيەى مۆزدا ماناى خەونيان لىك دەدايەو، زانايەكى ئىسپانىۆلى دوكانىكى كىتەپفروشىي ھەيە، لەوئى كىتەبى دەستورى زمانى سانسكريت دەست دەكەوئى و ئەگەر پەلە بۆ كرىنى نەكا، ھەتا شەش سالى دىكە مۆرانە دەخوا، سانتا سۇفيا دىلا پىداد بۆ ھەوئەلەين كەرەت لە ژيانىدا، كاتىك ئۆرلىانۆ داواى لىكرد كىتەبىكى كە لە ئاخىرى لای راستى تەبەقەى دووھەمى كىتەپفروشىيەكە دا لە نيوان cerusalem-liberata^۲ و شىعرەكانى مىلتون^۳ دايە، بۆى بىتى، ھەستىكى لە خۆى پىشان دا، ھەستى سەرسوورمان. چونكە بۆخۆى خويندەوارى نەبوو فەرمانەكانى لە بەر كەرد و پوولى پىوستىشى بە فروشى يەكەك لەو ھەقە ماسىيە زىرانە كە لە كارگايە بوو بەدەست ھىتا. داواى ئەو شەوئە كە سەربازەكان مالەكەيان سەروبن كەردبوو تەنيا ئەو و ئۆرلىانۆ بە شوىتى ماسىيە زىرەكانيان دەزانى. ھەروا كە دىدارەكانى مىلكىادىس بەرە بەرە كەم دەبوونەو و خۆشى لە رووناكايى برىسكەدارى نىوہرۆدا دوورتر و ونبووتر دەبوو، ئۆرلىانۆ لە فېر بوونى زمانى سانسكرىتا بەرەو پىش دەچوو. ئاخىر جار كە ئۆرلىانۆ ھەستى بە بوونى ئەو كەرد، ببوو بە شىتىكى نەبىنراو كە بە نارەنار دەيگوت: "مەن لە كەنارەكانى سىنگاپووردا بە نۆبەتەى مردم." لەو بەدوا، تۆز و خۆل، گەرما،

^۲ - Torquate Tasso ۱۵۴۴_۹۰ و شاعىرى ئىتالىيى

^۳ - Juhn Milton ۱۶۰۸_۱۶۷۴ و شاعىدى ئىنگلىزى

سەد سال تەنبايى .....

مۇزىيانە، خۆركە و مۆرۈلە سوورە ژوورەكەيان داگرت. ھىندەي نەمابو و زانست و زانبارى كىتەبەكان و مەكتەبىيەكانى بىكەنە مستەخۇلىك. ئىدى خواردن لە مالاۋە كەم نەبوو، سەبەينەي رۆژى مەرگى ئۇرلىانۆي دووھەم، يەككىك لەو ھاۋپىيانەي كە تاجەگولەكەي بەو نووسراۋە بى ئەدەبانەۋە ھىتابوو، پىشنىبارى كرد پوللىك كە بە ئۇرلىانۆي دووھەم قەرزدارە بىدا بە فېرناندا. لەۋەبەدوا ھەموو ھەفتان رۆژانى چوارشەممە كورپىكى مندال سەبەتەيەكى خواردەمەنى بۆ مالاۋەيان دەھىتا كە بەشى ھەفتەيەكى دەكرد. ھىچ كەس ھەرگىز نەيزانى كە ئەو خواردەمەنيە پىترا كۆتيس بۆ ئەۋىي دەنيرى، چونكە لاي وابوو سەدەقەيەكى بەردەوام، رىگايەكى لەبارە بۆ تۆلەي سووكايەتتى كەسىك كە سووكايەتتى پىكردوۋە. بەھەر حال رەكەي زۆر لەۋە زووتر، كە خۆي چاۋەروانى دەكرد، لە دل دەرچوو و لىزە بەدواۋە خواردەمەنيەكى بە لەخۇبايى بوون و سەرەنجام لە رووى دلسۆزىيەۋە بۆ دەناردن. چەند جار كاتىك ھىچ ھەيوانى نەدەما بە لۆتەريى دابنى و خەلكى مەيليان بە لاي ھەراج و لۆتەرييەۋە نەما، خۆي برسيتتى كىشا، ھەتا فېرناندا خواردى ھەي و ئەو بە برسيتوونەي ھەتا ئە رۆژە درىزە پىدا، تا چاۋى بە رىۋپەسمى بەخاكسپاردنى فېرناندا كەوت. كەمبونەۋەي دانىشتوۋانى مالاۋەكە بۆ سانئا سۇفيا دىلا پىداد ھەسانەۋەيەك بوو كە دواي نيو سەدە و شتىك كاركردن مافى خۆي بوو. ھەرگىز كەسىك نەيىستبوو كە ئەو ژنە كۇشا و لەشكاننەھاتوۋە شكايەت لە شتىك بكا. ژنىك كە نەمامى ئاسمانى رىمىدىۋسى جوانكىلە و شكۆي شاراوۋەي خۆزى ئاركادىۋى دووھەمى لەو بىنەمالەيەدا ناشتوو، ژنىك كە ھەموو تەمەنى لە بىدەنگى و تەنبايى دا بەختى گەۋرەكردنى چەند مناللىك كىردبوو، كە تەننەت لە بىرى نەمابوو منالى خۆين يان نەۋە، و ھەا پارىزگارىي لە ئۇرلىانۆ دەكرد كە دەتوت لە خۆي بوو و تەننەت نەيدەزانى نەنكىيەتى. تەنيا لەو مالاۋە دەزاندا كە ئەو ھەمىشە لە ەمبارى لە سەر دۆشەكىك لە نيو خىشپ و ھۆرى مشكاندا نووستوو و، قەتیش بۆ كەسى نەگىرەبزوۋە كە شەۋىكى ھەستى كىردبوو كەسىك لە تارىكايدا چاۋى لىدەكا و لە خەۋدا راپەريبوو تەماشاي كىردبوو ماريك بە سەر زگىدا

سەد سأل تەنبايى .....

رادەخوشى. دەيزانى ئەگەر ئەو بۇ ئۆرسۇلاي بگىرېتەو، ئۆرسۇلا لەگەل خۆى دەينوتى، بەلام زەمانىك بوو كەس لە كەس حالى نەدەبوو، مەگەر ئەو لە ھەيوانى بە دەنگى بەرز راگەيەنرابا، چونكە لەبەر دەنگەدەنگ و شلۇقى ئاورگى ئاشپەزخانە و رووداوەكانى پىشېنى نەكراوى شەپ و گەورەکردنى مالهكان، كاتىك بۇ ئەو نەدەمايەو بەخۇشى و ئاسوودەيى وەك خەلكى بىر بگەنەو. پىترا كۆتىس، كە ھىچ كات ئەوى نەديبوو، تەنيا كەسىك بوو كە وەبىرى دەھاتەو و چاوەدېرى دەکرد كە دەبى حەتمەن كەوشى باشى بۇ دەپى کردنى دەرەو ھەبى و ھەمىشە لىياسى رىكوپىك بى، تەنانت ئەو كاتەش كە ئەو و ئۆرلىانۆى دووھەم بۇ پارە پەيداكرىن ھىندە خويان بە لۆتەرييەو ھىلاك دەکرد. فېرناندا كە لە پىشدا ھاتبوو بۇ ئەو ماله، لای وابوو ئەو ژنە كارەكەرىكى ئەبەدى ئەو مالهە، ھەر چەند زۆرى بىستبوو كە ئەو ژنە دايكى مېردەكەيەتى، بەلام لە بىرمانى ئەو مەسەلەيە لە فەرامۆش کردنى گرانتر بوو. بەروالەت سانتا سۇفيا دىلا پىداد لەو وەزە خەفەتاويە ھەستى بە نارەحتى نەدەکرد و بەپىچەوانە، و دەھاتە بەر چاوەرچى زۆرتەر كار دەكا رازىترە. تاويك رانەدەوہستا و بە بى ئەو ھى گازندەيەك بكا ئەو ماله گەورەيە رىكوپىك و خاوين دەکردەو. مالىكى ئەو لە كاتى گەنجىيەو تىندا ژىابوو و لە زەمانى كۆمپانىاي مۇزدا زۆرتەر وەك سەربازخانە دەچوو، بەلام بە مردنى ئۆرسۇلا ھۇشى سەرووى بەشەرىي سانتا سۇفيا دىلا پىداد و تواناي لەبرانەھاتووى لەكزى دا. نەك لە بەر ئەو پىر و دارزابوو، بەلكو لە بەر ئەو كە ماله كە لە ماو ھى رۆژىكدا بە جارىك لە بەر قەبارەي پىرى و كۆنى داتەپى، قەوزەيەكى نەرم ديوارەكانى داپۆشى، گياكەلەكان دواى ئەو ھى ھەموو ھەوشەيان داگرت، لە نىوناسىمانى لەپى ھەيوانىدا بەرەو پىش رۆيشت و وەك شووشە چىژاندى و لە نىو درزەكاندا گولە زەردىك رووان كە ئۆرسۇلا سەد سأل لەمەوپىش لە نىو لىوانى ددانە دەسكردەكانى مىلكىايدىسدا چاوى پىكەوتبوون. سانتا سۇفيا دىلا پىداد، كە ئىدى نە كات و نە كەرسەي مەملانەي لەگەل سەروشت نەبوو، بە درىژايى رۆژى مارمىلكەي لە ژوورى خەوكان فېرى دەدا دەرى و شەوانە ديسان پىر

سەد سأل تەنیاىى .....

دەبوونەوہ لە مارمیلکە. رۆژیکیان بەیانى چاوى بە مێرووہ سووران کەوت کە لە باخچە تێپەربوون و لە دیواى ھەیانى، کە گولە بگۆنیاکانى رەنگى خۆلیان بەخۆوہ گرتبوو، سەرکەوتبوون و ھاتبوونە نینو دلى مالەکەوہ. لە پێشدا خەریک بوو بە گەسک بیانکوژى و دوايە بە مێشکوژ و سەرەنجام بە قلیا کەوتە گیانیان، بەلام سبەى بەیانى مێرووہکان بەھیز و لەشکاننەھاتو لە شوینى خویان خەریکی کار و تیکۆشان بوو. فێرناندا کە غەرقى ئالوگۆزى نامە لەگەل کورەکەى ببوو، ئاگای لە وێرانى بەردەوام و بىبەزەھیانەى خانووہکەى نەبوو. سانتا سۆفیا دیلا پێداد خەباتى خۆى بەتەنیاى درێژە پێدەدا. پێشى بە گیاکان گرتبوو نەگەنە ئاشپەزخانە. لە گۆشەى دیوارەکان بە لوپچان تارى جالجالووکەى کۆدەکردەوہ. بەلام لە ماوہى چەند سەعاتاندا دەتەنرایەوہ. کونە مۆریانەکانى تیکدان، بەلام کاتیک زانى کە تەنانەت ھۆدەى مێلکیادیسیش، کە رۆژى سى جار گەسک دەدرى و خاوین دەکریتەوہ، وەک ژوورەکانى دیکە پڕ بووہ لە تارى جالجالووکە و تۆز و خۆل و، لەگەل ئەوہشا خاوین دەکریتەوہ، بەرەو کاولبوون و تەپپوى دەروا، کە تەنیا سەرھەنگ ئۆرلیانۆ بویندیا و ئەفسەرە گەنجەکە ئەمەیان پێشبینى کردبوو، تێگەیی کە لە خەباتى خۆیدا تیشکاوہ. ئەو کات لیاسە کۆنەکانى رۆژانى یەکشەممەى دەبەر کرد و جووتیک لە کەوشەکانى ئۆرسۆلا و جووتە گۆرەویەکی ئاوریشمى، کە لە ئامارانتا ئۆرسۆلاى وەرگرتبوو، دەپێنى کردن و بە دوو سى دەست کۆنەکراس، کە بۆى مابوونەوہ، بوخچەيەکی پێکەوہ نا.

بە ئۆرلیانۆى وت: "من تەسليم بووم. ئیسقانە کلۆلەکانم تاقەتى ئەو مالەیان نەماوہ."

ئۆرلیانۆ لى پرسی دەچیتە کوئ، خۆيەکی بادا، وەکبلى خۆشى نازانى بۆ کوئ. بەلام بۆ ئەوہى وردتر بلى، وتى بەنیازە بڕوا و سالەکانى ئاخىرى عومرى لەگەل کچە مامەکەى بڑى کە لە رێوھاشا دەڑى. قسەکەى زۆر دلگەر نەبوو. لە دواى مردنى دایک و بابى لەگەل ھىچ کەس لە رێوھاشا پێوەندى نەبوو و ھىچ کاتیکیش نامە و راسپاردەيەکی پى نەگەیشتبوو و سەبارەت بە خزم و کەسانى خۆى قەت قسەيەکی نەکردبوو. ئەو تەنیا

سەد سالى تەنياسى .....

دەيوست بە شتانەوہ کہ ھەيەتى لەوئى بېوا، بەلام ئۆرليانۆ چاردە ماسىي
زىر و يەك پىزۆ و پىتچ سىتتاوى دايە و لە پەنجەرەي ژوورەوہ چاوى لى
بوو کہ بوخچەي لە بن ھەنگليدا لە ھەوشە تىدەپەري و لاقى لە سەر
ئەرزى دەخشاند و لەشى لە ژىر قورسايى سالەکانى تەمەندا کوور بېوہ.
بىنى کہ کاتىک لە دەرگاي مالەوہ رۆشستەدەر، دەستى لە نىو دەرگاود
ھىتاوہ ژوورەوہ ھەتا دلنبايى کہ دەرگا کہ داخراوہتەوہ. ئىدى ھەرگىز
ھەوالىكى لى نەزانرا.

فیرناندا کاتىک زانى ئەو ھەلاتوہ، رۆژىكى تەواو سەندووق و گەنجەکان و
دەربىجەکانى بەگومانەوہ سەرەونىو کرد ھەتا دلنبايى کہ سانتا سۆفيا ديلا
پىداد شتىكى نەدزىيى. کاتىک بۆ ھەولەين جار لە ژياندا ئاگرى ھەلدەکرد.
دەستى سووتا و داواي لە ئۆرليانۆ کرد بۆ يارمەتیی فیری بکا چۆن قاوہ
دروست دەکن. لەگەل تىپەرىنى زەمان، ئۆرليانۆ کاروبارى ئاشپەزخانەي
بەريوہ دەبرد، فیرناندا کاتىک لە خەو ھەلدەستا، نانى بەياني ئامادە کرابوو
و داويى تەنيا کاتىک لە ژوورەكەي دەرەكەوت کہ بچى و خواردنەكەي
ھەلبگرى کہ ئۆرليانۆ بۆي لە سەر ئاورگ دانابوو سارد نەيیتەوہ. ئەو کات
قاپەكەي دەھىتايە سەر مێز ھەتا خواردنەكەي لە سەر روومیزی کەتانی
ھۆلەندى و نىوان شەماندا بخوا، تاک و تەنيا لە سەر مێز دادەنىشت و
چاوى لەو پازدە کورسىيە خالىانە دەکرد کہ لە دەوران دەورى مێزەكە
دانرابوون. تەنانەت لەو ھەزەشدا ئۆرليانۆ و فیرناندا يەكترىان لە تەنياسى
خۆياندا نەکردە شەرىك و ھەريەك بە جوى و لە تەنياسى خۆياندا دريژەيان
بە ژيانى خۆيان دا و ھەر كەسەي ژوورى خۆي خاوين دەكردەوہ. تارە
جالجالووكەكان بھەگولەسوورەكانيان لە خۆدا دەخكاند و دارى مېچيان
فەرش دەکرد و ديوارەكانى دادەپۆشى. لەو كاتەدا بوو کہ فیرناندا ھەستى
پىكرد کہ مالەكە بەرەبەرە پى دەبى لە تارمايى، دروست ھەك ئەوہ وابوو
کہ ھەموو شتەكان، بەتاييەتى ئەو شتانەي رۆژانە دەكران، لە خۆوہ
شوينەكانيان دەگۆرن. زۆر بە داوى مەقسەستا دەگەرا کہ دلنيا بوو لە سەر
تەختى نووستى داناوہ، داوى ئەوہى ھەموو شويىنىكى سەروبن دەکرد،
مەقسەستى لە سەر تاقەي ئاشپەزخانە دەدۆزىيەوہ، لە كاتىكدا چوار رۆژ بوو

سەد سأل ته نيايى .....

پىنى نەنابوۋە نىۋ ئاشپەزخانەۋە، لە پىر لە نىۋ كەشەۋى قاپ و قاچاخى كارد و چىنگالاندا تەننەت يەك چىنگالىشى نەدۇدۇزىيەۋە، لە باتيان شەش چىنگالى لە سەر مىحراب و سى چىنگالى لە قاپ شۇرىدا دەدۇزىنەۋە. كاتىك دادەنىشت نامە بنووسى، جىگۇرپكى شىتەكان سەيرتەر دەبوو، دەۋاتى مەرەكەب كە ئەو لە لای راستى دادەنا لە لای چەپ دەرەكەوت و كاغەز وىشككەرەۋە ون دەبوو و دوو رۇژ دواتر لە بن ناز بالىجى دەيدۇزىيەۋە. ئەو نامانەى بۇ خۇزى ئاركا دىۋى دەنووسىن، لە گەل كاغەزەكانى بۇ ئاماراتتا ئۇرسۇلانى نووسىبوو، لى تىكەل دەبوو و ھەمىشە دەترسا مەبادا پاكەتەكانى لى بگۇرپىرى و چەند جارىش ئەو كارەى كرد. جارىكيان قەلەمەكەى گوم كرد و پازدە رۇژ دواتر پۇستچى كە لە كىفەكەى خۇيدا دۇزىبوۋىيەۋە و مال بەمال بە دۋاى خاۋەنەكەيدا گەرابوو، بۇى ھىتايەۋە. فىرناندا بەو خەيالە كە ئەو رووداۋانەش ۋەك ونبوۋى لاسىتىكەكان تاۋانى پزىشكانى ناديارە، نامەيەكى پىر لە پارانەۋە و داۋاكارى نووسى كە دەستى لى ھەلگىرن، بەلام بۇ جىيەجى كىردى كە ناچار بوو بچىتە دەرەۋە كاتىك گەرايەۋە بۇ ژوورەكەى، نەتەنيا ئەو نامەيەى كە دەستى پىر كىردىبوو نەيدۇزىيەۋە، بەلكو تەننەت مەبەستەكەشى بۇ نامەنووسىنەكە فەرامۇش كرد. ماۋەيەك ۋاى بىر دەكرەۋە ھەرچى ھەيە لە بن سەرى ئۇرلىانۇى دايە. كەۋابوۋەھەلسوۋكەۋتەكانى خىستە ژىر چاۋەدىرى و شتوۋمەكى لە سەر يىگى دادەنا ھەتا لەكاتى بىنە و بەرەياندا دەستى بگىر، بەلام دۋاى ماۋەيەك بۇى دەرەكەوت كە ئۇرلىانۇ تەنيا ئەو كاتانە لە ژوورى مىلكىادىس دىتەدەرى كە بىيەۋى بچىتە ئاشپەزخانە يان ئاۋدەستان و پىاۋى ئەۋەى نىيە گالئەى پىر بكا. سەرەنجام گەيشتە ئەو ئاكامە كە ھەموو شىتىك پىۋەندىي بە گەپجارىي ئەرۋاحانەۋە ھەيە و بىرىارى دا ئەو شتانەى پىۋىستە كەلكيان لى ۋەربگىر لە شۋىتىكيان قايم بكا. مەقەستى بە بەنىكى دىرئ بە سەرەۋەى تەختەكەى خۇى و كاغەز وىشككەرەۋەشى بە پاىەى تەختەكە بەتەۋە و دەۋاتى مەرەكەبىش بە چەسپى بە لای راستى مىزەكە كە ئاسايى شتى لە سەر دەنووسى نووساند. گىروگرفتەكەى شتىك نەبوو كە بەئاسانى و لەماۋەى يەك دوو رۇژاندا چارەسەر بگىر. ھىشتا چەند

سەد سأل ته‌ناییی .....

ساعات له به به‌نه‌وه‌کردنی مه‌قه‌سته‌که تی‌نه‌په‌رپیوو که زانی به‌نه‌که
 ئه‌وه‌نده دریژ نییه بتوانی کار به مه‌قه‌سته‌که بکا، ده‌توت ئه‌رواح به‌نه‌که‌یان
 کورت کردبۆوه. هه‌ر ئه‌و به‌لایه‌ش به سهر به‌نی قه‌له‌مه‌که و ته‌نانه‌ت به
 سهر باسکی خۆشیدا هات. دوا‌ی ماوه‌یه‌ک ده‌ستی نه‌ده‌گه‌یشته ده‌واته‌که.
 ئامارانتا ئۆرسۆلا له برۆکسیل و خۆزئ ئارکادیۆ له رۆمی، هیچیان
 ئاگاداری ئه‌و به‌دبه‌ختیه وردانه نه‌بوون، فیرناندا بۆی ده‌نووسین
 به‌خته‌وه‌ره. له راستیشدا هه‌روا بوو چونکه هه‌ستی به‌وه ده‌کرد که نابێ
 هیچ کارێک بکا. ده‌توت ژیان ورده ورده بۆ لای دایک و باوکی
 رایده‌کیشی، شویتیک که هیچ که‌س ئازاری به ده‌ست گیروگرفتانه‌وه
 نه‌ده‌کیشا، چونکه پێشتر له خه‌یالی خۆیاندا چاره‌یان کردبوون. ئه‌و
 نامه‌نووسینه بێ برانه‌وانه، به‌تایبه‌تی له‌و کاته‌وه‌ی سانتا سۆفیا دیلا پیداد
 ئه‌ویتی به‌جێ هێشتبوو، هۆشی تی‌نه‌په‌رپیوو زه‌مانی لێ بری. فیرناندا ئه‌و
 عاده‌ته‌ی له خۆیدا په‌روه‌رده کرد که ریکه‌وته‌ی گه‌رانه‌وه‌ی پێشبینی‌کراوی
 مندا‌له‌کانی بکاته سه‌ره‌تای میژوو و، رۆژ و مانگ و سالان به‌و ژمیره‌یه
 حیساب بکا. به‌لام کاتیک مندا‌له‌کانی چه‌ند جار به دوا‌ی یه‌کدا ریکه‌وته‌ی
 گه‌رانه‌وه‌ی خۆیان دوا‌خست، ریکه‌وته‌کان تیکه‌ل بوون و ده‌وره‌کانی
 لیکدران و رۆژه‌کانی وه‌ها له یه‌ک چوون که ئه‌و ئیدی هه‌ستی به ره‌وته‌ی
 زه‌مان نه‌کرد. له جیاتی ئه‌وه‌ی بێ‌تا‌قه‌ت بێ، له‌و دره‌نگانییه‌دا هه‌ستی به
 خۆشییه‌کی قوول ده‌کرد. له‌وه نیگه‌ران نه‌بوو که بۆچی ئیستا، که سالان له
 دیاریکردنی ریکه‌وته‌ی رۆپه‌سمی که‌شیش بوونی خۆزئ ئارکادیۆ
 تی‌ده‌په‌ری، ئه‌و هیشتا ده‌نووسی که چاوه‌پوانه خویندنی خۆی له زانستی
 به‌رزی دینی ته‌واو بکا و ده‌ست به زانسته‌کانی سیاسی بکا، چونکه
 ده‌یزانی ئه‌و پلیکانه پینچاوپینچانه‌ی ده‌گه‌نه ته‌ختی پیتروسی پیروژ، به
 به‌ردی چ گیروگرفتیک فهرش کراوه. له لایه‌کی دیکه‌وه، له هه‌والیکی
 ئیمکانه بۆ خه‌لکی دیکه بێ مانا بێ، یه‌کجار زۆر خۆش‌حال ده‌بوو.
 کوپه‌که‌ی پاپی مه‌زنی دیبوو، کاتیک ئامارانتا ئۆرسۆلا بۆی نووسی که
 نمره به‌رزه‌کانی، ئه‌و سه‌رده‌ستیه‌ی پیداو که باوکی پێشبینی نه‌کردبوو و
 له ئه‌نجامدا خویندنه‌که‌ی زۆرتر له‌و کاته‌ی بۆ له‌به‌ر چاو گیرابوو درێژه‌ی

سەد سال تەنبايى .....

دەكشنى، ديسان خۆشپىيەكى ئەوتۇى بۆ ھاتەپىش. سى سال و شتىك لەو زەمانە رادەبرد سانتا سۆفيا دىلا پىنداد كىتپى دەستورى زمانى سانسكرىتى بۆ ئۆرلىانۆ ھىتابوو، كە ئەو تۈانى ھەو ەلەن لاپەرەى وەرگىرپىتەو و، ئەو ەيەكەمىن ھەنگاۋ لە جادەيەكدا بوو كە كەس نەيدەتۈانى پىشپىنى بكا بنى لە كۈيە. بەلام وەرگىرانى ئىسپانىزلىيەكەى مانايەكى نەبوو. نوسخەى ئەسلى بە ئەلف و بىى رەمز نووسرابوو و، ئۆرلىانۆ كەرەسەى پىۋىستى بۆ دەرختى رەمزەكان بەدەستەو نەبوو. بەلام چونكە مىلكىادىس پىنگوتبوو لە كىتپفرۆشى زاناي ئىسپانىزلى ئەو كىتپانە دەست دەكەون كە بۆ زانىنى نىوەرۆكى مەكاتىبەكان پىۋىستن، بىرارى دا لەگەل فىرئاندا بدوئ و لەو ئىجازە وەرگىر بە دۈاى سۆراخى كىتپەكاندا بىروا. لە ژوورىكدا كە خۆلە پۈتپە قۈوتى دابوو و زۆرى زىل و زال سەرەنجام تىكىشكاندبوو بە دۈاى رىگەيەكى لەباردا دەگەر ەتا ئەو داۋايەى لىنكا، بەلام كاتىك فىرئانداى دەيىنى كە خواردنەكەى لە سەر ئاورگ ەلدەگرئ و ئەو تەنبا دەرەتەك بوو كە دەيتۈانى قسەى لەگەل بكا، ئەو نەخشانەى كە لە مېشكى خۆيدا گەللەى كىردبوون بۆى دەرەدەبىردان و دەنگ لە گەرۋىدا دەخىكا. بۆ ەو ەلەن و ئاخىر جار جاسۋوسىي لە سەر فىرئاندا كىرد، گوئى لە دەنگى پىي رادەگرت لە ژوورى خەوتندا، دەيىست كە بەرەو دەرگاي مالاۋە دەرۋا ەتا چاۋەرۋانى ھاتنى نامەى مالاۋەكانى بكا و نامەكانى خۆى بدا بە پۈستەچى. ەتا شەو دەرەنگانىك گوئى لە سىرپەى وىشك و ئەو پىندارانەى قەلەمى ئەو رادەگرت كە بەسەر كاغەزىدا دەيىنا. بە دۈايدا دەنگى بارانى كىلى چىراى بەرق و دەنگى ئارامىي دۈعا كىردنى لە تارىكايدا دەيىست و ئەو كات بەو دۇنيايەو ە سبەى دەرەتەى لەبارى بۆ ەلدەكەوئ، خەو لىدەكەوت. وەھا لە وەرگرتنى ئەو ئىجازەىدا لىبراو بوو كە رۆژنىكان بەيانى موورەكانى كە لەو كاتدا ەتا سەرشانان ھاتبوون كورت كىردەو، رىشى لىكھالاۋى تاشى، شەلۋارى تەنگ و چەسپىو و كراسىكى كە يەخەى جىاي ەبوو و نەيدەزانى لە چ كەسىكەو بۆى بەمىرات ماو، دەبەر كىرد و لە ئاشپەزخانە چاۋەرۋان مايەو ەتا فىرئاندا بۆ فراۋىن دى. لە جىاتى ژنى ەموو

سەد سأل ته نيايى .....

رۆژان، كە سەرى ھەلدینا و ھالەتیکى توورپە و بەپىكى ھەبوو، پىرىژنىكى زۆر جوان ھاتە ئاشپەزخانەوہ. كە شىنئىلىكى لە پىستى قاقمى بە سەر شاناندا دابوو و تاجىكى زىرىنى كاغەزى بە سەرھوہ بوو. لە روويەوہ ديار بوو كە لە بەر تەنيایى فرمىسكى رشتوون. فۆرناندا لەو كاتەوہ كە ئەو لىياسانەى لە سندووقى ئۆرليانزى دووھەمدا دىبوونەوہ زۆر جار ئەو شىنئە مۆركە خواردووەى دەبەر دەكرد. ئەگەر كەسێك لە بەر ئاويتە دىبايەى كە چۆن لە بەر رەفتارى شايانەى خۆى خۆشحال دەبێ شكى لە شىتبوونىدا نەدەكرد، بەلام شىت نەبوو، بەلكو لەو لىياسانە تەنيا بۆ يادكردنەوہى بىرەوہرىيەكانى كەلكى وەرگرتبوو. ھەوہلەين كەپەت كە دەبەرى كرد بە خۆى نەبوو دلێ گىرا و چاوى پىر بوون لە فرمىسك، چونكە لەو كاتەيدا چووبوو ھەتا بىكاتە شاژن. رووحى لە دلئەنگى خەونى لەكىسچوو بريسكايەوہ. ئەوھەندە ھەستى بە پىرى و ماندوويى كرد و ئەوھەندە خۆى لە باشتەين سەعاتەكانى ژيان بەدوور زانى تەنانت ناخۆشتەين سەعاتەكانى ژيانىشى لە بىر چوو و ئەو كات تازە زانى كە چەندە دلێ بۆ ەترى پنگەكانى ھەيوان، بۆ ھەلمى گولەسوورەكان لە تاوپەران، تەنانت بۆ سەروشتى وەحشى ئەندامانى بە ئەژمارى مالەوہ تەنگ بووہ. دلێ كە لە خۆلەمىشى تىك سەمراو دروست بوو و بەرگەى توندترین زەبرى گورچووبى راستىيە تالەكانى رۆژانەى گرتبوو، بە ھەوہلەين بىر ھاتتەوہى بىرەوہرىيەكانى، داتەپى. بە تىپەربوونى سالان، خەمباربوون بۆ ئەو وردە وردە بوون بە شىتىكى ئاسايى. لە تەنيایى خۆيدا بوو بە مەروۇف. بەو ھالەش رۆژنىك بەيانى كە رۆشتە ئاشپەزخانە و بىنى لاوئىكى لاواز و رەنگ پەريوہ، كە چاوەكانى لە بەر جوانى دەدرەوشانەوہ، فىنجانىكى قاوہ بۆ تى دەكا، پەنجەى پووچى ژانى دلێ لەبەر يەك ھەلدەرى. نەتەنيا رىگەى پىن نەدا، بەلكو لەوہ بەدوا كلىلەكانى مالەوہشى ھەر لە نىو ئەو كىفە نا كە لاستىكە دەكارنەكراوہكانى تىدا بوو. وريايەكى بەخۆرايى بوو، چونكە ئۆرليانز ئەگەر وىستباى دەيتوانى بەھاسانى لەوئى رابكا و دوايەش بە بى ئەوہى بىيەنرئ، بگەرپتەوہ. بەلام ئەو جىابوونەوہ درىزخايەنە، ئەو دلئانەبوونە سەبارەت بە دونيا و، ئەو خووگرتن بە ژىرفەرمانىيە، رىشەى

سەد سأل تەنبايى .....

راپەرىنى لە دلى ئەودا ويشك كوردبوو، ديسان گەراپەووە زىندانى خۆى هەتا پەرى نووسراوەكان هەلداتەووە و ديسان هەليان داتەووە و شەوانە هەتا درەنگ وەختان گوئى بداتە هۆرەهۆرى گريان فيرناندا لە ژوورى خەوەكەيدا. رۆژيكيان بەيانى وەك هەميشە رۆيشت بۆ هەلكردى ئاگردان و لە سەر ژيلكە كوزاوەكاندا، خواردينكى بينى كە رۆژى پيشتر بۆ فيرنانداى لەوئى دانابوو. ئەو كات بە كەلتى دەرگادا تەماشايەكى ژوورى خەوتنى ئەوى كرد، ديتى لەهەموو كاتيك جوانتر بە دەموچاويكەووە كە وەك رەنگى عاج دەچوو، لە سەر تەخت راكشابوو و شنىلى قاقمى بە سەر شاناندا دابوو. چوار مانگ دواى ئەو، كاتيك خۆزئى ئاركاديۆ گەراپەووە ئەوى هەر بەو جۆرە بە دەست ليتەدراوى لە شوپىنى خۆى بينى.

ههچ پياويك ئەوئەندە وەك دايكى نەدەچوو. كراسيكي لە پارچەى تافتهى رەش بە يەخەى ئاھار و خەرى لەبەر كوردبوو و، لە جياتى كراوات رووبانينكى ئاوريشمى ناسكى وەك فەكول لە ملى ھالاندبوو، ھالەتيني خومار و رەنگپەريو و سەرسوورپەمان و ليتوى داكەوتوو بوو. مووھ رەش و ساف و بريقەدارەكەى وەك پرچى دەسكردى ھەيكەلە پيرۆزەكان دەچوو و خەتيني راست و كەمرەنگى بە نيوەراستى سەريدا ھاتبوو. سيپەرى ريشيني تەواو تاشراو لە سەر دەموچاوى پارافين ليتراوى كەوتبوو. رەگى سەوز لە دەستە رەنگپەريوھەكانيدا دەبيندران و ئەنگوستى باريكى وەك ئەنگەل بوون. ئەنگوستيلەيەكى زيرى نەقيم چاوپشيلە درشتى لە قامكى سەبابەى گەورەى دەستى چەپى دابوو. كاتيك ئۆرليانۆ دەرگای ليتكردەو، پيوست نەبوو ليك بداتەووە بزاني كتيە لە ريگای دوورەوھە ھاتوو. مالهەكە بە رابردنى ئەو بۆنى ئەو ئودكلۆنەى گرت كە كاتيك منال بوو ئۆرسۆلا بە سەريدا دەكرد، ھەتا لە تاريكيدا بزاني بەرەو كوئى دەرۋا. بەجۆريك كە ئيمكاني ناسينەوھى نەبوو، خۆزئى ئاركاديۆ پاش ئەو ھەموو سالانە ون بوون ھەر بە قەد جوووجەلەيەكى پاييزى لى مابۆو. غەمبار و تەنيا، يەكراست رۆيشت بۆ ژوورى دايكى، ئەو جيگايەى كە ئۆرليانۆ لە كوورەى بابەگەورەى بابەگەورەيدا، چوار مانگان جيوھى سووتاند ھەتا بە پنى فۆرمولەكاني ميلكيديس لاشەكە بە ساخى رابگرئ. خۆزئى ئاركاديۆ ھيچ

سەد سأل ته نيايى .....

پرسپارىكى نه كرد، نۆچاوانى مه يته كهى ماچ كرد. له گيرفانى ژووره وهى ژۆركراسه كهى لاشه كه، شوپىنىك كه هيشتا سى لاسىكى دهكار نه كراوى تىدا بوون. كلىلى گه نجه كانى ده رهيتان. له گه نجه، مجريه كهى چكۆلهى ئاسته ره ربرى ده رهيتا، كه نيشانهى بنه مالهى له سه ره بوو. له نيو ئه وه دا كه به دارى سه ندهل بۆنخۆش كرابوو، نامه كهى دوورودريژى دۆزيه وه. زۆر له و راستىيانى له وى شار دبوونه وه، تىيدا نووسرابوون و له دلى خۆى وه ده ره نابوون. به پيوه راوه ستا و به ئىشتيا و بى نيه گه رانى نامه كهى خوينده وه، كه گه يشته لاپه رهى سىنه هم، هه لوىسته كهى كرد و به چاويك وهك بللى بۆ دووه مين جاره ئۆرليانۆى ده ناسى تى هه لپوانى. به دهنگىك كه وهك تىغى ريش تاشين بوو، وتى: "كه وابى مناله حه رامزاده كه تۆى."

— من ئۆرليانۆ بوينديام.

خۆزى ئاركاديۆ وتى: "برۆه ژووره كه ت."

ئۆرليانۆ رۆيشت و ته نانه ت ئه و كاته ش كه گوئى له رۆيشتنى خه مه يته ره و ته نيايى ريوه سمى به ريكردنى جه نازه ش بوو، بۆ زانين له ژوورى خۆى ده رنه كه وت. جارجار له ئاشپه زخانه وه خۆزى ئاركاديۆى ده دى كه له ماله وه ده گه رپى و هيتدهى نه ماوه له به ره ناسه هه لكيشانى به ترسه وه بخنكى و، دواى نيوه شه ويش هه روا دهنگى پى ده هات، كه له و ژوورانهى كه خه ريكه ويران ده بن، ده گه رپى. هه تا چه ند مانگان گوئى له دهنگى ئه و نه بوو، نهك له به ره ئه وهى كه خۆزى ئاركاديۆ قسهى له گه ل نه كرد، بهلكو له به ره ئه وه كه خۆى پى خۆش نه بوو شتىكى وه هاروو بدا. بىجگه له نووسراوه كانى، ده رفه تى فكر ليكرده وهى شتى ديكهى نه بوو. دواى مردنى فيرناندا، له دوو ماسى زىرى كه مابوونه وه دانه كهى هه لگرت و بۆ دۆزينه وهى كتيبه كانى پيوست بوون رۆيشته كتيب فروشى زاناي ئىسپانيۆلى. گوئى نه دها ئه و شتانهى له ريگا ده يدىتن، رهنگه له به ره ئه وه بوو كه بيره وه ريه كهى نه بوو هه تا به دىتنى ئه وانه بيرى بكه ويته وه. شه قام و خانوه كاو لبووه كان هه ره ئه وه بوون كه زه مانىك بۆ بىنيان ئاماده بوو گيانى خۆى فيدا بكا، هيتابوونه به ره چاوى. ئىجازه كه كه فيرناندا پى

سەد سأل ته‌نیاىى .....

نەدابوو، خۆى دابووى بە خۆى. ئەویش تەنیا بۆ جارێک و بۆ ئامانجىكى ديارىکراو و بە کەمترین کاتى پىويست. بەو جۆرە نىوانى يازدە بلووکى ساختوومانى کە ماله‌کەى لەو شەقامە باریەک کە مانای خەونيان لى لىکنەدایەووە جیا دەکرده‌وه. بە بىزراوەستان رۆيى و بە هەناسەبرکە رۆيشته شويىنكى تاريک و رەنگاورەنگ کە بەزەحمەت جوولەى تىدا دەکرد و زۆرتر وەک زبڵدانى کۆنەکتىيان دەچوو هەتا وەک دووکانى کتیب‌فرۆشى. کتیبەکان بە تیکەل و پیکەل، لە قەوەزى مۆرانان خواردوو و، گۆشەيى و تارى جالجالووکەگرتوو، تەنانت لەو شويىتانه کە جىگای هاتووچۆى مشتەريان بوو بە سەر يەکدا هەلرژابوون. لە سەر مێزىکى گەورە کە پر لە کۆمەلە کتیب و کاغەز بوو، خاوەن دووکانه‌کە خەريکى نووسىنى پەخشانىنكى لەسەر خۆ بوو بە خەتیکى ئەوخەوانى و نووسىنكى غەيرەخۆجى، لە سەر لاپەرەکانى جیاکراوە لە دەفتەريکى قوتابخانەدا دەنووسى. سەريکى جوانى هەبوو، موو زىوینەکانى دەتوت پەرەتووتىن بە سەر نۆچاوانىدا هاتوونەخوار. چاوە شىن و بەه‌ز و لىکنزىکبوووەکانى هەروەک بلێى پیاوچاکىکە و هەموو کتیبەکانى عالەمى خویندۆتەوه. شەلوارىکى کورتى دەپى دا بوو لە بەر ئارەقە تەر بىوو. دەستى لە نووسىن هەلنەگرت بزانی کى هاتۆتە ژوورى دووکانه‌کە. ئۆرليانو لە نۆ ئەو هەموو کۆمە تیکەل پیکەلەدا لە دۆزینەوهى ئەو پىنج بەرگ کتیبەدا کە بە دواياندا دەگەرا تووشى گىروگرفت نەبوو، چونکە کتیبەکان دروست لەو شويىتە بوون کە ملىکىادىس نىشانى دابوویە. بى ئەوهى وشەيەک لە دەمى بىتەدەر، کتیبەکانى لەگەل ماسى زىرە بچکۆلەکە دایە دەستى کابرای ئىسپانىۆلى. پیاو چاويکى لە کتیبەکان کرد، پىلوى چاوى وەک دوو سەدەف لىکن بلأو بوون، شانى هەلته‌کاندن و بە زاراوهى تايبەتیی خۆى وتى: "بىگومان شىت بووى." و ماسىيە گچکە و کتیبەکانى دانەوه دەست ئۆرليانو.

بە ئىسپانىۆلى وتى: "لەگەل خۆتيان بەرە. ئاخىرین کەس کە ئەو کتیبانەى خویندوونەوه، دەبى ئىساقە کویر بى،" کەوابوو ئاگات لە خۆ بى چ دەکەى."

Isaac Cieco—مەبەست Jorge Isaacs نووسەرى کۆلۆمبىايە.

سەد سأل ته نيايى .....

خۇزى ئاركادىز ژوورى نووستنى مەمەي چاك كرده وە ناردى پەردە مەخمەرىيەكان و حەرىرى دەورى تەختى خەوتنى پاشايانەي پىنە و خاوين كىردنە وە. حەمامە كاول بوو ەكەي ديسان وەگەر خستە وە. حەوزەكەي حەمامى بە توپژىكى ئەستور و رەش داپۇشرا بوو. ئىمپراتورى بەرەو كاول بوونى خۇي بە لە بەركردنى لىباسى سەير و سەمەرە و عەترى دەستكرد و جەواھىراتى ھەرزان بايى لەو دوو شوپتە دامەزراند. تەنيا شتىك كە وا دەھاتە بەرچا و ئەو نارەحتە بكا، ھەيكەلە پىرەوزكانى سەر مىجرابى بنەمالەيى بوون. رۆژىكىان دواي نيوەپۇ ھەموويانى لەو ئاگرەي لە حەوشەي مالا وەدا كىرد بوو وە سووتاندن و كىردنە خۆلەمىش. بەيانىان ھەتا نىزىك نيوەپۇيە دەنووست. كاتىك دەپۇيشتە حەمام، رۆب دوشامبرىكى رايەل بە دەرەو ەي دەبەر دەكرد كە وپنەي چەند ئەژدىھاي زىركفتى پيوەبوو و، سەرپايەكانى دەپى دەكردن گولنىكى زەردىان پيوەبوو. ريوپەسمىكى ئەوتوى لە حەمام كىردن بەجى دەھىتا كە لە بەر وردەكارى و ماو دەپۇژى، خۆشوشتەكانى رىمىدىوزسى جوانىلكەي دەھىتايە وە ياد. لە پىش خۆشوشتەكانى ئاوى حەوزەكەي بە سى شووشە پۇسر كە لە شووشەي مەرەرىندا لەگەل خۇي دەبىردن، ئاوەكەي بۇنخۇش دەكرد. خۇي بە لىكەي كە دوو نەدەشوشت، بەلكو خۇي لەو ئاوە بۇنخۇشەدا نوقم دەكرد و دوو سەعاتى تەوا و گىژ لە فىتكايەتى و بىرە وەرىيەكانى ئامارانتادا لەوئ دەمايە وە. ماو ەيەك دواي گەرانە وە بۇ مالا وە، جلە تافتەكانى بەلا وە نا. بىجگە لە وە بۇ ئەو شارىد لىباسىكى گەرم و تەنيا كۆت و شەلوارىشى ھەر ئەو وە بوو. لە برى شەلوار، چەسپانى دەبەر دەكردن كە وەك شەلوارەكانى پىترۇكرىسپى دەچوون، لە كاتى فىركردنى سەمادا، كراسى ئاورىشمى ئەسلىي دەبەر دەكرد كە پىتى ھەو ەلى ناو ەكەي لە سەر دلى دروا بوو. حەوتووى دوو جارەن جلەكانى لە نىو حەوزۇكەي حەمامەكەدا دەشوشتن و بە رۆب دوشامبرى وە دەمايە وە ھەتا وىشك دەبوونە وە، ھىچى دىكەي نەبوو دەبەرى بكا. ھىچ كات لە مالا وە نانى نەدەخوارد. كاتىك گەرمای نيوەپۇ بەرەو فىتكى ئىوارە دەپۇيى، دەپۇيشتە شەقام و ھەتا درەنگانىكى شەو نەدەگەرايە وە. ئەو كات بە نىگەرانیيە وە

سەد سالى تەنبايى .....

دەمالەو دەگەرا و وەك پشیلە سوار و بیری له ئاماراتا دەکردهو. ئەو و نیگای بەسامی پیرۆزەکان له خەرمانەى رووناکایی شەوانەدا دوو بیرهوهری بوون که له مالهوہی لەبیر مابوون. زۆرجار له گەرمای سووتینەری هاوینی رۆمیدا، چاوی له خەو هەلبڕیوو، ئاماراتای بینیبوو که بە ژیرپۆشەکانی تۆر و دەستی پەرۆ لێنچراوی، له حەوزیکی لیوار مەرەپینەو پە دەنیتەدەر. وینەى ئەو لەگەڵ دلتەنگی دوورخراوہی دەبوونە شتیکی دلخواز. بە پێچەوانەى ئۆرلیانۆ خۆزى که هەولێ دەدا وینەى ئاماراتا له پێکدادانەکانی شەرى خویناویدا نوقم کا، ئەو هەولێ دەدا ئەو له حالەتیکی ئەویندارانەدا زیندوو رابگرئ، هەر بەو جۆرەى که دایکی بە حیکایەتەکانی بێ برانەوہی بوونە پاپا سەرگەرم کردبوو. نە ئەو و نە فیرناندا هیچ کامیان هیچ کات نەیانزانى که نامەنووسینەکانیان ئالوگۆزى خەیاڵاتە و هیچی دیکە. خۆزى ئارکادیز هەر که گەیشتە رۆمى، مەدرەسەى فەقیانی بەجئ هیشت و درێژەى بە ئەفسانەى ئوسولی دین و مافەکانی دینی دا، هەتا لەو میراتە زۆرەى که دایکی له نامە بزێکاندەکانی خۆیدا بۆی دەنووسی، کەلک وەر بگرئ. ئەو میراتە دەیتوانى ئەو لەو بەدبەختی و هەزارییەو دەربیتئ، که له کەپرێک له کەپرەکانی گەرەکی تراستیویزە،^۹ لەگەڵ دوو کەس له هاوڕێکانی تیندا شەریک بوون، دەژیا. کاتێک ئاخیرین نامەى فیرنانداى پێگەیشت که بە هەستى نزیکى له مەرگەو نووسرابوو، پاشماوہى شکۆ و گەورەیی له باولێک هاویشت و بە کەشتییەک که زیارەتکەرانی وەك رانەمەرى قوربانى هاویشتبوونە سەریەک بە خواردنى ماکارۆنى سارد و پەنیری پڕ کرمدا، له زەریا پەرییەو. پێش خۆتندنەوہى وەسیتەنامەى فیرناندا، که بیجگە له شیکردنەوہى دوورودریژى بەدبەختییەکانى، شتیکی دیکە نەبوو، مۆبل و شتومەکە شکاوەکان و گیای روواو له سەر هەیان، تینانگەیاندا که بۆ هەمیشە، دوور له رووناکایی وەك ئەلماس و هەواى هۆشپەرپێنى بەهاری رۆمى کەوتۆتە داویکی بئ رزگاربوون. له بئ خەویەکانى له بەر تەنگەنەفسیدا، هەروا لەو ماله پرسینەرەدا، که هەللاى پیری ئۆرسۆلا ترسى دۇنبايەى له دەروونیدا

^۹ - Trastevere

سه د سال ته نيايي .....

گه شانديزوه دهگه را و، بهرينايي بهدبهختي خوي دهپنوا. نؤرسؤلا
گوشهيهكي له ژووري خهوتن بز ئه و له بهرچاو گرتبوو ههتا دلنبايي گومي
ناكا و ئه وه ته نيا جيگايهك بوو كه دهيتواني له دهست ئه و مردووانه ي
دواي بانگي شينوان له ماله وه هاتووچؤيان دهكرد پاريزرابي. پني دهگوت:
"هه ر كاريكي خراپ بكه ي پيروژهكان خه بهرم دهدهني." شهواني به ترسي
منالي له و گوشه ي ژووره وه ههتا كاتي خهوتن له كاتيكا له ترسان
ئارهقه ي دهپرشت، له ژير نيگاي جاسووسانه ي چاوه شينهكاني پيروژهكاندا
له سهر چوارپايهك به بي جووله دهمايه وه. شكه نهيهكي به خؤرابي بوو
چونكه ئه و هه ر له و زهمانه وه له ههرچي له دهوړوبهري بوو دهترسا و
ئاماده بوو ههتا ههرچي له دونيادا دهيبيني ليني بترسي. ژناني كؤلان كه
خويتيان پيس دهكرد، ژناني ماله وه كه منالي كلک به رازيان دهبوو و
كه له شيري شهركه ر كه دهبوونه هوي مردني پياوان و هاواري ويژداني
سه بارهت به و رووداوه ههتا كؤتايي ته مهن دريژه ي دهكيشا، ئه و چهكانه ي
كه هه ر ئه وهنده بهس بوو دهستت لي دابان و به بيست سال شه ر
مهككوم دهبوو و كؤمپانيا سهقام نه گرتووهكان، كه ئاكاميان ته نيا
ناهوميدي و شيتي بوو و بهكورتی له هه موو شتيك، له هه موو ئه و
شخانه ي كه خوا به بهزه يي و بهخششي له بران نه هاتووي خوي دروستي
كردبوون و شهيتان لاي دابوون. كاتيكا له ژير ته وژمي كامووسهكانيدا له
خه و هه لدهستا، جواني تيشكي په نجه ره و لاواندنه وهكاني ئامارانتا له
حه وزؤكه ي، حه مامي كه پودره ي له نيو رانان دها، ئه وي له شهري ئه و
ترسه رزگار دهكرد. ته نانهت نؤرسؤلاش له تيشكي رووناكي باخه كه دا
دهبوو به مروفتيكي ديكه، چونكه له وي تاريقي ئه و شته مه ترسييدارانه ي بز
نه دهكرد، بهلكو دداني به خاكه رهژي دهسوونه وه ههتا زهرده خه نه ي
پرشنگاري وهك پاپاي هه بي و نينو كي دهكردن ههتا كاتيكا پاپا بز ئه و
زياره تهكرانه كه له سهرتاسهري دونياوه هاتبوون دهست به دوعا
را ده وهستا، هه موويان سهريان له دهسته جوانهكاني سور بميني و ئه وي له
نؤدكلؤندا دهتليسانده وه ههتا به دهن و لياسهكاني بزني عه تري پاپيان لي

سەد سالى تەنيايى .....

بى. لە كاستىلگاندىڭ^۱ پاپاي لە سەر بالكۆنىك دىيوو كە بە ھەوت زمان قسەى بۆ زيارەتكەران كوردبوو. تەنيا شتىكى كە لە راستىدا سەرنجى خۆزى ئاركادىيۆ راکىشاپوو، سىي و ناسكى دەستەكانى پاپا بوو، كە دەتوت لە قلىايان ھەلكىشاو، لەگەل بريقەى عاباكانى ھاوينى ترووسكەدار و ەھترى نەيتى ئەو بوو.

نزىكەى سالىك دواى گەپانەوھى بۆ مالىوھ، لە بەر ئەوھى لە برسان نەمرى شەمدانەكان و لەگەنە زىرەكەى فرۆشت، بەلام لە پرىك راستى دەرگەوت كە تەنيا شتى زىرى ئەو نىشانەى بنەمالە بوو كە لە سەرى ھەلگەندرابوو، تەنيا رابواردنى خۆزى ئاركادىيۆ ئەو بوو كە چەن منالى كوپى لە شەقامەكان كۆ دەكردنەو و دەيھىتەنەو مالىوھ گەمەى لەگەل بكەن. كاتى خەوى پاشنىوھپۆيان لەگەليان دەھاتەو مالىوھ و ھەر لەو كاتەدا كە ئەوان خەرىكى بازبازىن بە تەناف بوون و لە ھەيوانى گۆرانىيان دەگوت و بە سەر مۇبلى سالىونىدا سەرمەقولاتيان لى دەدا، ئەو بە نىوياندا دەگەپا و دەرسى خۆشەفتارى و ئەدەبى پىدەگوتن. لەو زەمانەدا شەلۋارى چەسپان و كراسى ئاورىشى دەبەر نەدەكردن، بەلكو لىباسى ئاسايى كە لە دووكانى ەرەباني كرىبوو، دەبەر دەكرد. بەو شىنەيەش ھىشتا ھالەتى خومارى پاپانەى خۆى ھەر پاراستبوو. منالە كورەكان دروست ەك زەمانى مەمەى و ھاوقوتايىيەكانى، مالىكەيان داگىر كوردبوو. ھەتا شەودرەنگانىك ھەراوھورىي گۆرانى وتن و سەماى فلامەنگۆى ئەوان دەبىسرا. مالىكە بىو بە قوتابخانەيەكى بى سەرەو بەرە. ئۆرليانۆ ھەتا ئەو كاتەى منالەكان لە ژورى مىلكىادىس ئازاريان نەدابوو، گرنگى بە ھىرشى ئەوان نەدابوو. رۆژىك بەياني، دوو كەس لە منالەكان بە زۆر دەرگاي ژورەكەيان كوردەو و لە بىننى پىسەپياويكى تووكن كە لە پشت مېزى كار خەرىكى دەرھىتاني دۆزىنەوھى نووسراوھەكان بوو، ترسان. نەياندەوېرا بېژنە ژورەوھ، بەلام ھەروا لە دەورووبەرى ژورەكە دەسوورپانەو و بە كەلتاندا سەريان دەبردە ژورەوھ و نارەناريان دەگرتەو و لە پەنجەرەى گچكەى سەرەوھى ژورەكە جروجانەوھرى زىندوويان ھەلدەدايە نىو

^۱ - Cadtelgandolfa ھاوينەھەواری پاپ لە نزىك شارى رۆم. و

سەد سالى تەنبايى .....

هۆدەكە و جاريكيان دەرگا و پەنجەرەيان لە دەرەوہ بزمارپۆژ کرد و نيوہرۆژيكي خاياند هەتا ئۆرليانۆ توانى دەرگاگەى بەزۆر لە ديوى ژوورەوہرا بکاتەوہ.

منالەکان لەوہ کە کەس سزای نەدەدان خۆشحال بوون، رۆژيكي دیکە، کاتيک ئۆرليانۆ لە ئاشپەزخانە بوو، چوار دانەيان رۆيشتنە ژوورەگەى هەتا نووسراوہکان لەنيو بەرن، بەلام کاتيک دەستيان لەو پەرە زەردانەدا، هيزيكي غەيبى پەرەکانى لە زەوى ھەلگرت و ئەوہندەى لە ھەوا راگرتن ھەتا ئۆرليانۆ گەرايەوہ و نووسراوہکانى لە دەست ئەوان رزاگار کرد. لەوہ بەدوا ئازاريان نەدا.

چوار لە کۆرە منالەکانى گەورەتر، کە لەگەڵ ئەمەشدا گەيشتبوونە تەمەنى بلووغى، هيشتا دەرپى کورتیان دەبەر دەکرد. خۆزى ئارکاديۆيان دەرزانەدوہ، زووتر لەوانى دیکە دەھاتتە ئەوى و ھەموو بەيانىيەک خەريکى ريش تاشين و شيلانى بە خاولى گەرم و نينۆککردنى دەست و پى ئەو بوون و سەر لە بەر بە ئۆدکلۆن بۆن خۆشيان دەکرد. چەند جاريش رۆيشتنە ھەمام بۆ سابوون لىدانى و ئەو لە ھەوزەگەدا بىرى لە ئاماراندا دەکردوہ. دواى ويشکيان دەکردوہ و پۆدرەيان لە لەشى دەدا و لىياسيان دەبەر دەکرد. يەکىک لە کۆرەکان کە پرچى زەردباوبوو و چاوى وەک چاوى کەرويشک سوور و شووشەيى بوو، شەوانە لەوى دەنووست. بە جۆرىک خوى بە خۆزى ئارکاديۆ گرتبوو کە بە بى ئەوہى وشەيەک بلێ، لە شەونخوونىيەکانيدا لەبەر تەنگەنەفەسى، لەگەلیدا بوو و لە تاريکايى مالەوہدا لەگەلى دەگەرا. شەويکيان لە شانشين بوون، ئەو شويتەى ئۆرسۆلا لى دەخەوت. لە نيوان درزەکانى سيمانى لەپى ژوورەگە شۆقيکى زەرديان بينى، دەتوت رۆژيک ژيرزەمينى بن ژوورى نووستنى بلوورين کردوہ. پۆيستی بە چرا نەبوو، ھەر ئەوہندە بەس بوو تەختە شکاوہکانى سەر ئەو جىگايە، کە ھەميشە تەختى خەوتنى ئۆرسۆلاى لىبوو، کە رووناکايىيەکە زۆرتەر بوو لابرەن، ھەتا ئەو ژيرزەمينە نەيتىيە بدۆزنەوہ. کە ئۆرليانۆى دووھەم بە دەر و ديوار ھەلکەندن خۆى بۆ دۆزىنەوہى ھىلاک کردبوو. سى کيسەيان لەوى دۆزىيەوہ کە زارکيان بە سىمى مسى

سەد سالى تەنبايى .....

بەستراپو، لە نىۆ كىسەكاندا ھەوت ھەزار و دووسەد و چارەدە سەكەى
زىڤيان دەرھىتا كە لە تارىكايدا ۋەكو عەمبەر دەدرەوشانەۋە.
دۆزىنەۋەى گەنجەكە ۋەك تەقىنەۋەىك ۋابوو. خۆزى ئاركادىۆ بە جىڭاي
ئەۋە بە ۋ سامانە زۆرەۋە بگەپتەۋە رۆمى و، بە ئارەزووى خۆى بگا، كە
زۆر بە ھەژارى گەورە ببوو، مالاكەى كرد بە بەھەشتىكى جوانى،
پەردەكانى بە مەخمەرى تازە گۆرپىن و پەردەكانى دەورى تەختەخەۋەكەى
گۆرپى و تەخت و دىۋارەكانى ھەمامى كردن بە كاشى و دەرېجەكانى
ھۆدەى نەھارخواردنى پركردن لە مرەبا و مېۋە و گۆشتى بەراز و
ترشياتى جۆراۋجۆر. ئەنبارى چۆل ديسان كرايەۋە، ھەتا ئەو شەراب و
لىكوانە، كە خۆزى ئاركادىۆ لە سەندووقاندا لە ئىستەگەى قەتارەۋە
دەپھتەنەۋە و ناوى خۆى لە سەر نووسراپوون، لەۋى دابنن.

شەۋىكىيان چۈر كۆرە گەورەكان، مېواندارىيەكيان ساز كرد ھەتا بەرى
رۆژى خاياند. سەعاتى شەشى بەيانى ھەموويان سەرتاپا رۈوت لە
ژوورى خەوتن دەرپەرىن و ھەوزچەكەى ھەمميان بەتال كرد و پريان
كرد لە شامپانى، بە دوايدا ھەموويان لە سەر سەر خويان لە شامپانى
ھاۋىشت و ۋەك بالەندان لە كاتى فريندا لە ئاسمانى زىڤىنى پىر لە بلقى
بۆخۆش ۋەمەلە كەوتن. خۆزى ئاركادىۆ لە كۆتايى جىژنەكەدا لە نىۆ
گۆمىلكەى شامپانيدا لە سەر پشت نووستبوو، بە چاۋى نەنووقاۋ ديسان
بىرى لە ئاماراندا دەكرەۋە. كاتىك مەندالەكان ماندوو بوون و گەپانەۋە
ژوورەكە و پەردەكانىيان پچرىن، خۆى پى و شك كەنەۋە و لەو شلوقىيەدا
خويان بە ئاۋىتەى كرىستالدا دا شكەندىيان و لە ھىرش بۆ نووستنى سەر
تەختى خەوتن پەردەى دەورى تەختى خويان دپاند، خۆزى ئاركادىۆ،
ھەروا لە تالى و خەمى خۆشىيە لى پوان كراۋەكانى خۆيدا نوقم ببوو.
كاتىك لە ھەمام گەپايەۋە بۆ ژوورەكە ئەوانى بىنى كە لە ھۆدەى نووستنى
تىكفرماۋدا ھەموويان بەيەكەۋە سەر لە بەر رۈوت خەوتوون، لە بەر ئەۋە
نا كە ژوورەكەيان تىكدا بوو، بەلكو لە بەر بىزارى و بەزەيەكى كە لە
ماۋەى ئەو جىژنەدا سەبارەت بە خۆى ھەستى پىندەكرد، لە توورەپىيان
شەيت بوو و لە نىۆ سەندووقىكدا كە كەرەسەى شكەنجەى تىدابوو،

سەد سالى تەنيايى .....

شىئىلاقىنى نۆسەرى ھەلگرت و لە كاتىكدا نەعرەتەي لىدەدا بە بى بەزەيى بە شىئىلاقان تىيان كەوت و لە مالىھەي و دەرنان، كاريك كە لەگەل دەستە كەمتيارىكىش نەكراوہ. وەھا تىكەھەلگلا كە تووشى ھىرشى پشووتەنگى ھات و ئەو ھىرشە چەند رۆژان درىژەي كىشا، دروست وەك ئاويلكەي مردنى بىتى. لە سىيەمىن شەوى ئازار كىشاندا، لەو كاتەدا كە ھىندەي نەمابوو لە بەر نەفەس تەنگى بخكى، رۆيشتە ژوورى ئۇرليانو ھەتا داواي لىنكا بچىتە دەرمانخانەيەك كە لەو نزيكانە بوو و تۆزىكى بۆ بكرى كە دەبوايە لە وكتانە ھەلىمشتبە و، بەو جۆرە ئۇرليانو بۆ دووھەمىن جار لە مالىھە رۆيشتەدەرەوہ و چوو بۆ شەقام. داواي تىيەپوون لە دوو شەقام گەيشتە دەرمانخانەيەكى بچكۆلانە كە وىترىنەكانى تۆز و خۆل گرتبوونى، دەقرە كاشىيەكانى بەرچەسپى لاتىنيان پىوہ بوو و كچىكى جوانى نھيتىيى مارەكانى رووبارى نىلى ھەبوو، ئەو دەرمانەي دايە كە خۆزى ئاركاديۆ لە سەر پارچە كاغەزىك بۆي نووسىبوو. دووھەمىن دىدارى شارى چۆل كە بە گلۆپى زەردەھەلگەراواي شەقامەكان تۆزىك رووناك ببۆو، نەيتوانى لە كەرەتى ھەوەل زۆرتەر سەرنجى ئۇرليانو راكىشى، خۆزى ئاركاديۆ وردە وردە وايزانى رايكردووە كە تەماشاي كرد بە پشووسواري و بە تالووكە ھاتەوہ. لاقەكانى كە ھىندە لە شوپىنك مابۆو و نەبىزاوتبوون بارىك و ئىشك ببوون لە داواي خۆي رايكەكشان. ئەوھەندە بى موباللاتى دنيابوو كاتىك داواي چەند رۆژان خۆزى ئاركاديۆ ئەو بەلینەي بە دايكى دابوو شكاندى و ئەوى ئازاد كرد ھەر كات دەيھەوئ لە مالىھە بچىتەدەر. ئۇرليانو وەلامى دايەوہ: "من لە شەقام كاريكم نىيە."

دىسان خۆي لە ژوورەوہ زىندانى كردهوہ. لەو نووسراوانەي كە بەرە بەرد توانى تىيان بگا خۆي نوقم كرد، ھەر چەندە ھىشتا ماناكانى نەدەزانى. خۆزى ئاركاديۆ زويلەگۆشتى بەراز و مرەباي بۆ دەبرد كە تامى بەھاريان لىدەھات. يەك دوو جارىش شەرابى باشى بۆ برد. خۆزى ئاركاديۆ زۆر گوپى نەدەدايە نووسراوہكان و لای وابوو وەخت رابواردىنىكى سنوورداردە و كەم كەس تىيەدەگا، بەلام لە باتيان سەرنجى سەبارەت زانىارىي كەم وىنە و زانايى دونياي بى ھاوتاي خزم و كەسە گۆشەگىرەكانى راكىشەر.

سەد سأل ته نیاپی .....

تینگه یشت که ئەو دەتوانی له نووسینه ئینگلیزییه کان حالی بی و له ماوهی دهرهیتانی رهمزهکانی لاپه‌ره‌ی نووسراوه‌کاندا شه‌ش به‌رگی فره‌ه‌نگی ئینگلیزی وه‌ک داستان له لاپه‌ره‌ی هه‌وه‌له‌وه هه‌تا ئاخ‌ری خویندۆته‌وه. پنی وابوو که ئۆرلیانۆ ده‌توانی به‌و جۆره سه‌باره‌ت به‌ رۆمی قسه بکا که ده‌توت زۆر سالان له‌وئ ژیاوه، به‌ حیسابی خویندنه‌وه‌ی فره‌ه‌نگه‌که‌ی داده‌نا، به‌لام زۆر زوو بۆی دهرکه‌وت که ئەو زانیاری دیکه‌شی سه‌باره‌ت به‌ رۆمی هه‌یه که پتوه‌ندی به‌ فره‌ه‌نگه‌وه نییه، بۆ وینه نرخی شتومه‌ک، کاتیک لنی پرسى که ئەو زانیاریانه‌ت له‌ کوپوه ده‌ست که‌وتوون، ئۆرلیانۆ له وه‌لامدا ته‌نیا وتی: "هه‌موو شتیک ئاشکرایه." ئۆرلیانۆش کاتیک له‌ نزیکه‌وه ته‌ماشای خۆزئ ئارکادیۆ ده‌کرد، له‌وه‌ی ده‌یدی هه‌تا ئەو راده‌یه له‌گه‌ل ئەو وینه‌یه‌ی ئەو له‌ کاتی گه‌رانی به‌ماله‌وه‌دا بۆخۆی دروست کردبوو، جیاوازه، به‌ش به‌حالی خۆی سه‌ری سوورما‌بوو. ده‌یتوانی پیکه‌نی و جارجاریش رینگه‌ی به‌ خۆی ده‌دا دلئ بۆ رابردووی ماله‌وه ته‌نگ بی، بۆ وه‌زعی فه‌قیرانه‌ی ژووری میلکیادیس نیگه‌ران بی. نزیکایه‌تی دوو که‌سی ته‌نیا‌ی هاو‌خوین له‌ دۆستایه‌تی زۆر به‌دوور بوو، به‌لام رینگه‌ی به‌ هه‌ر دووکیان دا هه‌تا باشتر خۆیان له‌ به‌ر ئەو ته‌نیا‌یه قووله‌ رابگرن. ته‌نیا‌یه‌ک که ئەوانی هه‌روا که لیک جیا ده‌کردنه‌وه، به‌یه‌که‌وه‌ی ده‌به‌سته‌نه‌وه. خۆزئ ئارکادیۆ بۆ چاره‌سه‌ری هیندیک له‌ گيروگرفتى بنه‌ماله‌یی، که شیتیان کردبوو، داوای یارمه‌تی له‌ ئۆرلیانۆ ده‌کرد و ئۆرلیانۆ به‌ نۆره‌ی خۆی ده‌یتوانی له‌ هه‌یوانی دابنیشئ و شت بخوینیته‌وه و نامه‌کانی ئامارانتا ئۆرسۆلا، که مه‌هیشه له‌ کاتی خۆیدا ده‌گه‌یشتن، وه‌ربگرئ و له‌ هه‌مام، ئەو جینگایه‌ی که به‌ داوای گه‌رانه‌وه‌ی خۆزئ ئارکادیۆدا که‌لک لیوه‌رگرتنی بۆ ئەو قه‌ده‌غه کرابوو، که‌لک وه‌ربگرئ.

له هه‌وه‌لین سه‌عاتی رۆژیکى گه‌رم و پشوو‌ب، هه‌ر دووکیان به‌ ده‌نگی له‌ده‌رگادان، به‌ ترسه‌وه له‌ خه‌و راپه‌رین. پیره‌پیاویکی سه‌وز بوو، به‌ چاوی گه‌وره و سه‌وزیه‌وه حاله‌تیکى رووپاک و رووحانى هه‌بوو و له‌ سه‌ر نیوچاوانی نیشانه‌ی خاچیک ده‌بیندرا. لیباس د‌ر‌د‌ر، که‌وشی له‌ به‌ریه‌ک هه‌له‌شاو و کۆله‌پشتیه‌کی کۆن، که شتومه‌کی خۆی له‌نیۆ کردبوو به‌ سه‌ر

سەد سأل تەنیاىى .....

شانیدا دابوو، رەنگى وەك سواکەرەن دەچوو، بەلام ھیتدە بەئەدەب بوو کە ئاشکر ابوو لەگەل روالەتە جیاوازی ھەبە. ھەر ئەو ھەندە بەس بوو چاویکی لئ بکەى ھەتا تەناتەت لە تاریکی وەتاغیشدا بۆت دەرکەوئ، ئەو ھیزە نھیتیەى رینگەى ژيانى پندا، غەریزەى بەرگری لەخۆ نەبوو، بەلکو خووگرتن بوو بە ترسەوہ. ئۆرلیانۆ ئامادۆر بوو، تەنیا کورەى سەرھەنگ ئۆرلیانۆ بویندیا کە لە ھەقەدە کورەکانى بە دواى ھەلوئستەیک لە ژيانى دريژ و پرمەترسى و ھەمیشەراکردوویدا بە زیندووئى مابۆوہ. خۆى ناساند و لە بەریان پاراپەوہ لە مالاوہ پەناى بدەن. مالیک کە لە شەوانى ژيانى دايمەراکردوویدا وەك ئاخريں شوئى ھەشارگەى ژيان بیری لئ کردبۆوہ. بەلام خۆزى ئارکادیۆ و ئۆرلیانۆ ئەویان نەدەناسیەوہ. بەو خەيالە کە بەرەللایەکە، لە مالاوہ دەریان کرد و فریاندایە نئو شەقامان. ئەو کات ھەردووکیان لە پشت دەرگاوە شاھیدی کۆتایى کارەساتیک بوون کە زۆر پيش ئەوہى خۆزى ئارکادیۆ بگاتە تەمەنى ئاقلی، دەستى پیکردبوو. دوو پاسەوان کە دەمیک سأل بوو بە دواى ئۆرلیانۆوہ بوون و وەك سەگ نیوہى دونیایەى لئ گەرابوون، لە پشت دارەبادامى پیادەپەوى بەرامبەر، دەرپەرین و دوو گوللەیان پتوہنا کە دروست لە نئوہراستى خاچى خۆلەمیشى نئوچاوانیان دا. خۆزى ئارکادیۆ لەو کاتەوہ کورە منالەکانى لە مالاوہ دەرکردبوو، چاوەروانى ھەوالیک لە کەشتى ئوقیانوس پتو بوو، کە بریاربوو پيش کریسمەس بۆ ناپوولى بچئ. ئەمەى بە ئۆرلیانۆ وتبوو و تەناتەت خەياللى ھەبوو لە سەر کاریک دايمەزريتى ھەتا بتوانئ خەرجى رۆژانەى دابین بکا، چونکە بە دواى مەرگى فیرناندا سەوہتە ئازوووقیان نەدەناردە مالاوہ. بەلام ئەو ئاخريں ئارەزووہش جیبەجئ نەبوو. بەیانى رۆژیک لە رۆژەکانى مانگى سەپتامبەر، خۆزى ئارکادیۆ دواى ئەوہ قساوہکەى لەگەل ئۆرلیانۆ لە ئاشپەزخانە خواردەوہ، خەریک بوو خۆشوشتنى رۆژانەى خۆى تەواو دەکرد، کە ئەو چوار کورەى لە مالاوہ دەرکردبوون، بە نئو کاشەییەکانى میچى ھەمامەکەدا خۆیان فرئ دایە خوارەوہ، بە بئ ئەمەى بیئن دەست بکاتەوہ، ھەروا بە لیاسەوہ خۆیان ھەلدايە نئو ھەوزەکەوہ و مووى سەریان گرت و ئەو ھەندەیان سەر لە بن

سەد سأل ته نیاىى .....

ئاوھەكەدا راگرت ھەتا بلقەكانى مەرگى لە سەرى ئاوى گيانيان دەرچوو و تەواو بوو و لاشەى وەك ماسى، بزركاو و بىدەنگ لە نىو قوولایى ئاوه بۆنخۆشەكاندا نوقم بوو. ئەو كات سى كىسە زىرەكەيان كە تەنیا خۆيان و قوربانىيەكەيان بە شویتەكەيان دەزانى لەگەل خۆ برد. كردهوھەكەيان ئەوھەندە توند و رىكوپىك و دېندانە بوو، زۆرتەر وەك ھىرشىكى نىزامى دەچوو. ئۆرليانۆ لە ژوورى خۆى ئاگای لە ھىچ نەبوو. ھەر ئەو رۆژە دواى نىوھەژ، وەختىك خۆزى ئاركادىزى لە ئاشپەزخانە نەبىنى، ھەموو مالاھەى بەدوادا كرد و لە ھەمام دۆزىيەو، كە لە ئاویتەكانى بۆنخۆشى ھەوزەكاندا خنكاو، گەورە، ھەلمساو و ھىشتا لەبىرى ئاماراتا دایە، تەنیا ئەو كاتە بوو كە ئۆرليانۆ تىگەيشت چەندە خەرىك بوو خوى پى بگرى.

ئاماراتا ئۆرسۆلا لەگەل ھەوھلەن فرىشتەكانى مانگى دىسەمبەر، كە سواری شەوبای دەريايە دەبن، لە حالىكدا قەریتەيەكى ئاورىشمى لە ملی مێردەكەى كردبوو و بە دواى خۆیدا رايدەكیشا، گەيشتەو. بە بى ئاگادارى پىشتەر لە نەكاو پەيدا بۆو، كراسىكى لە رەنگى عاج لە بەردا بوو و گەردنبەندىكى مروارىی لە مل دا كە دەگەيشتە نزىك ئەژنۆيانى. ئەنگوستیلەى زوموڤود و زەبەرچەدى لە قامكان كردبوو و غولامانەى ساف و لووسىی لە پشت گوینان كۆكردبۆو. ئەو پیاوھى شەش مانگ پىشتەر زەماوھەندى لەگەل كردبوو. بارىكەلە و خەلكى بىلژىك و بەتەمەنتەر لە خۆى بوو، وەك مەلەوانان دەچوو. ئاماراتا ئۆرسۆلا ھەر كە پالى بە دەرگای سالتۆنەو نا و ھاتە ژوورئ، زانى كە غوربەتى ئەو، زۆر لەو دەرژتربووە كە پىشتەر بىرى لىدەكردەو، دەرژ و كاوكەر بوو.

ھاوارىكى كرد كە زۆرتەر لە خۆشيان بوو ھەتا لە ترسان، وتى: "خوايە ... ئەو مالاھەدا چەندە بى ژن و چۆلە!"

ئەوھەندەى شتومەك ھەبوو كە لە ھەيوانى دا جىگايان نەبۆو. بىجگە لە سندووقى قەدىمى فېرناندا كە كاتىك دەچوو بۆ قوتابخانە لەگەلئان خست، دوو سندووقى گەنجەيى و چوار باولى گەورە و كىسەيەكى گەورە بۆ چەترەكانى بەر ھەتاو و ھەشت قوتوو كاڤو و قەزەيەكى زۆر گەورەشى بە پەنجا كەنارىيەو، دووچەرخی مێردەكەشى كە لە بەريەكيان دەرھىتابوو

سەد سأل ته نیاپی .....

و له قوتووهیهکیان نابوو ههتا بکری وهک که مانچه به دهستییه وه بگرن. له دواى ئه وه سهفه ره دوورودریژه، تهنا ته رژیکیش بز حهسانه وه پشووی نه دا. دهسته لیباسیکی کۆنه ی که تانی، که میرده که ی له گهل شتومه کی پیویستی دیکه ی ماتۆرسواری هینابوونی، ده بهری کرد و خریکی چاککردنه وه ی سهر له نوپی ماله که بوو. میرووه سووره کانی هه موو هه یوانیان داگرتبوو راو نان، ریشه گوله سووره کانی دیسان زیندوو کردنه وه، گیازاره کانی له ریشه وه ده رهیتان و له سهر پا له نئو گولدانه کانی هه یوانی پنگه و شه مدانی و بگزنای چاندنه وه، چه ند دارتاش و قفل ساز و کریکار و وه ستای بانگ کردن و قه لشته کانی له پی ژووره کانیان پر کردنه وه، ده رگا و په نجه ره کانیان وه لا ولا وه خسته وه و که ره سه کانیان چاک کردنه وه و دیواره کانیان له ژووره وه و ده ره وه سپی کردنه وه.

سئ مانگ دواى گه پانه وه ی ئه وه، دیسان ماله که حاله تی جوانی و شادیی ده وه ی پیانزولای به خۆ وه گرته وه، هیچ که س له هیچ وه زعیکدا ئه وه نده ئاماده ی گۆرانی گوتن و سه ما کردن و شت فریدانه ده ره وه و ریۆره سمی کۆن نه بوو. به ده مه گه سکیک بیر وه ره یی تازیه بارانه و کۆمه لی شتومه کی بیکه لک و که ره سه ی خورافاتای، که له گۆشه و که لیئی ماله وه که له که بیوون فری دانه ده ره وه. ته نیا شتیکی به ریزگرتن له بیر وه ره یی ئۆرسۆلا رایگرت، ویته ی ریمیدیۆس بوو له سالۆندا. قاقا پیده که نی و هاواری ده کرد: "ته ماشا که ن چه جوانیکه! دایه گه وه ره کی چواره سه له." کاتیک یه کیک له به نناکان پییگوت ماله که پر له ئه شباحه و ته نیا ریگای ده رکردنیان دۆزینه وه ی گه نجیکه که لییان به جی ماوه، ئه و پیکه نی و له وه لامدا وتی. که پیاوه کان باش نییه هینده خورافاتای بن. هینده سه ره به ست و ساکار بوو و ئه وه نده شیوه ی رووناکییری هه بوو که ئۆرلیانو به هاتنه وه ی ئه و بز ماله وه نه یده زانی چ بکا. ئامارانتا ئۆرسۆلا به خۆش حالیه وه باوه شی کرده وه و هاواری کرد: "چه نده سامناکه! بروانن، ئینسان خۆری خۆشه ویستی من چه نده گه وه بووه!" له پیش ئه وه دا ئۆرلیانو دژ کرده وه یه ک له خۆی نیشان بدا، ئه و قه وانیکی له سهر گرامافونی دهستی، که له گهل خۆی هینابووی، دانا، ههتا فیزی سه ماکانی تازه و مۆدی

سەد سال تەنبايى .....

رۆژى بكا. ناچارى كرد ئەو شەلوارە پىسەى كە لە سەرھەنگ ئۆرليانۆ بويندىاوە بۆى بەجى مابوو، فرىنى بدا و كراسى رەنگكراوى جحيلانە و كەوشى دوورەنگى پىشكەش كردن. ھەر كاتىك زۆرى دەخاياند و لە ژوورى ميلىكادىس دەرەدەكەوت بەزۆر دەيناردە دووكان و بازار.

وھك ئۆرسۆلا كۆشا و وردىلە و كىوى بوو و ھەتا رادەيەك جوانىي ھاندەرەنەى رىمىدىۆسى جوانكىلەى بەمىرات بردبوو. لە ھايتانى مۆد زىرەكىيەكى زۆرى ھەبوو. ئاخىر گۆقارى مۆدى كە بە ھۆى پۆست پىي دەگەيشتن، تەنبا بۆ ئەو دەكرىن كە بزائى لەو مۆدىلانەدا لە پىشتەر بۆخۆى گەلەلەى كردبوون و بە چەرخى خەياتى دەستى قەدىمىي ئامارانئا درووبوونىن ھەلەى كەردەوھە يان نا. تەواوى گۆقارى مۆد و ھونەر و مۇسقىاى چاپى ئورووپايان ئابوونە كەردبوو و، تەنبا چاوخشاندىك بۆ ئەو بەس بوو ھەتا بزائى دونيا دروست بەو شىوھ دەپرواتەپىش كە ئەو بىرى لىدەكەردەوھە. بەزەحمەت دەزانرا ژنىك بەو شىوھ بىر كەردنەوھە، چۆن گەراوھتەوھە شارىكى مردووى خەرىكبوو بەرە بەرە لە ژىر تۆز و خۆل و گەرما دا ون دەبى. ئەویش لەگەل مىردىكى ھىندەى پوول ھەبوو دەيتوانى لە ھەر جىگايەكى دونيادا بىھەوئى بژى و، ئەوھندە ئاشقى ژنەكەى بوو، رىگەى دابوو قەلادەى ئاورىشمى مىلى بۆ ھەر شوپىنىك پى خۆش بوو راکىشئى. ھەر چۆنى بئى، لەگەل رەوتى زەمان، مەبەستى مانەوھى ئەو لەوئى رووتەر دەبۆوھە، چونكە ھەموو ئەو نەخشەنەى دايدەنان نەخشەى درىژخايەن بوون و، پلانەكانى بەتەواوى پىوھەندييان بە رابواردنى ژيانىكى تىز و ئاسوودەى زەمانى پىرىيەوھە ھەبوو لە ماكۆندۆ.

قەفەزى كەنارى وايدەنواند كە نەخشەكانى ئاكامى پلانى كوتوپر نىيە. ب ھەبىرى ھاتەوھە دايكى لە نامەيەكيدا بۆى نووسىبوو ھەموو بالندەكان مردوون، چەند مانگ سەفەرەكەى خۆى دواخستبوو ھەتا بتوانى سواری كەشتىيەك ببى كە لە دورگەى فۆرتوناتە^۱ راوەستى و، لەوئى بىست و پىنچ جووتەى كەنارى لە ھەمووان جوانترى ھەلپژاردبوو، ھەتا جارىكى دىكەش ئاسمانى ماكۆندۆ پىر بىتەوھە لە فرىنى مەلان. ئەو ھەنگاوە لە

ناوى پىشووئى دورگەكانى قەنارى- و Fortunate -

سەد سأل ته نیایی .....

ناخۆشتترین پلانه زۆره بی ئاکامهکانی ئەو بوو. بالئندهکان وردورده زیادیان دهکرد و ئاماراتا ئۆرسۆلا جووته جووته به پهلای دهکردن و مهلهکانیش، له گهڵ به پهلایبوون، له شار رایان دهکرد به خۆپایی تیدهکۆشا سه رنجیان بۆ لای ئەو قهفهزه راکیشی که ئۆرسۆلا له ههوهلین چاککردنهوهی خانووهکهدا دروستی کردبوو. به بی سوود هیلانهی دهسکردی بۆ له سه ر داره بادامهکان دروست دهکردن و ههرزنی به قهوهزهکان وهردهکرد و به خۆپایی مهلهکانی نێو قهوهزی ناچار دهکردن بخوینن ههتا به لکو دهنگی خویندی ئاوان مهله راکردووهکان بگێرینهوه شویتی خۆیان، چونکه بالئندهکان له ههوهلین دهرفتهدا دهردهپهپین و له ئاسمانی چه رخیکیان لیدهدا و به دواى ئاراسته ی دورگهکانی فۆرتووناتدا دهگه ران.

ئاماراتا ئۆرسۆلا سالیکی دواى گه رانه وهشی، هه رچهند نهیتوانیبوو له گه ل کهسیک بناخه ی ئاشنایی و دۆستایه تی دابپێژێ و میواندارییه ک ساز بکا. دیسانیش برۆای وابوو، دهتوانی ئەو کۆمه له، که گیرۆده ی به دبەختی بووه. رزگار بکا. میرده که ی، گاستۆن^۲ وریای ئەوه بوو نهکا قسه یه کی ئەوتۆ بکا له گه ل بۆچوونی ئەو ریکنه یه ته وه _ هه ر چهند له و نیوه پۆ بکوژدا که له قه تار هاته خواره وه تیگه یشتبوو بریاری گه رانه وه ی ژنه که ی ته نیا تراویکله یه کی دلته نگى بووه. به و دلنیا ییه وه که سه ره نجام راستی دهرده که وئ و تیکی ده شکین، خۆی زه حمه ت نه دا دووچه رکه که ی ده پال یه ک بنیته وه. له جیاتیان له نێو ئەو رایه له جالجالووکانه دای کریکاره کان له دیوارانیان کردبووه، خه ریکی راوه گه رای گه وره تر بوو. چهند سه عاتان هیلهکانی به نینۆکان لیک دهکردنه وه و به زه ره بین ته ماشای ئەو جالجالوکه زۆر وردانه ی ده کرد که له هیلکهکان ده هاتنه ده ری. ماوه یه ک دواتر، بۆی روون بۆوه ئاماراتا ئۆرسۆلا بۆته وه ی ته سلیم نه بی، درێژه به ئالوگۆر و گۆرانکارییهکانی خۆی ده دا، لیبیرا دووچه رکه که ی، که چه رخی پێشه وه ی زۆرله چه رخی دوا وه ی گه وره تر بوو. له پال یه ک بنیته وه و به راگرتنی میش و مه گه زی جۆراوجۆری ناچه که، که له و مه له بنده زۆر بوو، کاتی خۆی

^۲ - Gaston

سەد سال تەنبايى .....

تەنپەربىكا. ئەگەرچى ئەو لە فرۇكەوانىدا شارەزابوو ، بەلام مېش و مەگەزەكانى لەنىوشوشەي بەتالى مەربا دەكردن و دەيناردن بۆ مامۇستاي مېژووى سىروشتى پىشووئى خۆي لەدانشگاي شارى لىژ، ئەوشوئىنەي كە دەورى بەرزى مەگەزناسىي لەوئ تەواوكردبوو.كاتىك سوارى دوچەرخەدەبوو، شەلوارى وەرزش و گۆرەويى ئەستورى شاخەوانىي دەبەردەكرد و كۆلۆي بەگەپى لەسەردەنا . بەلام كاتىك بەپىيان دەگەپا كۆت و شەلۆارىكى زۆر جوان و خاويى كەتانى، لەگەل كەوشى سېي و كراواتى ئاورىشمى دەبەردەكردن و كۆلۆي كەسىرى لەسەردەنا و گۆچانىكى بەدەستەودەگرت. چاوى كەمرەنگى حالەتى مەلەوانىي ئەوى دەكردە دووبەرامبەر و سميلى خشپىلانەي دەتگوت پىستى دەلەكە. هەرچەند پازدەسال لەژنەكەي گەورەتربوو، بەلام ئىرادەي بەهيزى بۆ بەختەوەرکردنى ژنەكەي و بوونى هەمووتايىبەتمەندىيەكى بەرزى ئەويندارىكى باش، ئەو جياوازي تەمەنەي پرەكردە. لەراستىدا هەر كەس ئەوپياوچل سالانەي دەدى كە ئاوها بەجوانى لىباسى دەبەركردووه و ملپىچى لەگەردن دايە و سوارى دوچەرخەي سىرك دەبى، ئىمكان نەبوو بىربكاتەو كە لەگەل ژنەجھىلەكەي پەيمانى ئەوينىكى شىتانەي بەستووه. هەردووكيان هەرلەسەرەتاي ئاشنايەتپاندا هەركات هەوەسى ئەوينداریان دەبزوت، ئەگەرلەشوئى زۆرنالەبارىش بان ، ئاناسايىتر هەوەسى ئەوانى قولتر و دەولەمەندتر كەردبوو، گاستۆن سەرەپاي ئەوئى ئاشقىنى شىتى بەخەلاتى لەبران نەهاتووبوو، رەنگە لەمېژووى مەزقايەتيدا هەولەين پياووبووبى كەبەتەيارەكەي هاتنەخوارى لەبەرنەچارى كەردبوو، كە نزىك بووخۆي و ماشووقەكەي بەكوشتن بدا ، ئەوئىش تەنبايەلەبەرئەوئى هەوەسيان كەردبوولەنىومەزرايەكى پر لە وەنەوشە ئەويندارى بكن. سى سال پىش زەماوەند لەگەل يەكترىبوونە دۆست، كاتىك بە فرۇكەي وەرزشى بەسەر قوتابخانەي ئاماراتا ئۆرسولادا دەفرى و بۆئەوئى و بۆئەوئى وەمىلەي ئالاي خانووبەرەكە نەكەوئى مانزى ئازايانەي دابوو، فرۇكەكەي كە لە جاو و وەرەقەي ئالۆمىنىۆم دروست كرابوو، لە كلكەو بەسىمەكانى

سەد سأل تەنیاىى .....

كارەباو ھەلاو ھەسرا. لەو ھەلاو ھەسرا، گاستۆن بەبى ئەو ھى گرینگى بە دەست و پىنى لە گەچ گىراوى بىدا ، ھەموو ئاخىرى ھەوتووان دەرۆيشە قوتابخانەى شەوانەرۆژى مەزھەبى كە ئامارانتا ئۆرسۆلا لە تەواوى ماو ھى خويندنى دا لەو ئى ژىا و دەستوورەكانى بە پىچەوانەى وىستى فېرناندا ھىندەش توندوتۆل نەبوون و ، لەگەل خۆى دەبىرد بۆيانەى وەرزشى . ئەو پىنى ئەوان لە بەرزايى پىنج سەد مېترى زەوى ، لە ئاسمانى رۆژەكانى ھەسانەو ھى دەشتەكانەو دەستپىنگرد ، ھەروا كە شتەكانى سەرزەوى چكۆلە و چكۆلە تر دەبوونەو ، ئەوان لە يەكتر نىزىك و نىزىك تر دەبوونەو . ئامارانتا ئۆسۆلا باسى ماكوندۆى بۆدەكرد و ئەو پىنى پى روناكترىن و ئارامترىن شوىنى دونىا بوو . قسەى لە مالىكى پان و بەرىن و بۆن خۆشى پىر لە پوونەدەكرد و ئارەزووى ئەو ھەبوو رۆژگارى پىرى لەگەل مېردە و ھەفادارەكەى لەو ئى تىپەركا ، لەگەل دوو كوربان ، كەناو ھەكانىيان لە جىياتى ئۆرلىيانۆ و خۆزى ئاركادىۆ ، رۆدرىگۆ و ، گۆنزالۆزى و كچىكىش كە ناوى لە جىياتى رىمىدىۆس ، فېرجىنىا بى . لە بەردلەنگى خۆى ، شارەكەى بەشكى دلخوازى خۆى دانابوو و ھەبا ھەسۆزەو ھەبىتايەو ھەبىرى خۆى كە مېردەكەى زانى ئەگەر بۆ درىژەى ژىان نەبباتەو ئەو ئى ، ھىچ كات ئامادەنابى زەماو ھەندى لەگەل بكا . روىشتنى بۆئەو ئى قبول كىرد ، ھەروەك بە خەيالى خۆى قەلادەى ئاورىشمى گەردنىشى ھەو ھەسكى زوو تىپەرە ، ئەو ھىشى قبول كىرد ، وايدەزانى رەوتى زەمان ھەموشتىك چارەسەردەكا ، بەلام كاتىك دووسال لە ژىانىيان لەماكوندۆ تىپەرى و ئامارانتا ئۆرسۆلا ھەروەك رۆژى ھەو ھەل خۆشحال بوو ، مېردەكەى نىگەران بوو . لەو ماو ھەبىدا ھەموو ئەو مېش و مەگەزى ناوچەكەى بۆھلەدېرىن دەبوون ، ھەلەدېرىبون و ھەك خۆولاتى - يەكى ئىسپانىۆلى فېربوو قسەى دەكرد و تەواوى ئەو جەدو ھەلانەى گوڤارەكانى بۆيان دەھاتن ھەل كىردبوو . بۆبەجى ھىشتنى ئەو ئى نەيدەتوانى ئاو و ھەوا بكاتە بىيانو ، چونكە سىروشت جەرگ و سىتپەلاكى ئەو ھەندە ساخى دابووى كە بەھاسانى دەيتوانى خۆى لەبەرگەرمای سەعاتى يەكى نىو ھەروى ھە و خواردەو ھى ئاوى كىرماوى

سەد سالى تەنبايى .....

رابگرى.خواردنى ئەويى ئەۋەندە پى خۇش بو، كە جارىكيان يەك جەم
 ھەشتا و دوو ھىلكەي ئىگواناي خواردن. ئاماراتا ئۆرسۆلا بە پىچەۋانەي
 ئەو، بەقەتار ماسى كۆنسىرو و سەدەفى بەستوو و گۆشت و مېۋەي
 كۆنسىروى لەگەل خۆي ھىتابوو و تەنيا لەۋانى دەخوارد. ھەروا
 جلو بەرگى ئەۋرۇپايى دەبەردەكرد و ھەرچەندە، دەرۋىشتە جىگايەك و
 نەكەسىش دەھاتە دىدەنى. ھىشتا ھەرگۇقارەكانى مۇدى ئابوۋنەبوون و
 لەرىگاي پۆستەۋە بەدەستى دەگەيشتن. لەۋكاتەدا مىردەكەشى حال و
 ھەسەلەي تارىف و پى ھەلاگوتنى دامىنە كورتەكانى و كالاۋە ئەستەرە
 دارەكان و گەردنبەندە ھەوت رىزەكانى نەمابوو. وادەھاتە بەرچاۋ نەيتىيى
 ئاماراتا ئۆرسۆلا لەۋەدا شاردرابۆۋە كە ھەمىشە كاريك بۇ خۆي بدۇزىتەۋە
 ھەتايىكار بەي. گىروگرفتى مالەۋە، كە ھەربۇخۆي پىكى دەھىتا، چارەسەرى
 دەكردن و دەستى لەھەزاران شت وەردەدا ھەتا رۇژى دواتر چاكيان
 كاتەۋە – لەگەل ۋەسۋاسى فېرناندا و تىكدانى نەرىتى بە مىرات ماۋەي
 بنەمالە و سەر لە نوئى دروست كىردنەۋە. رۇحىەتى مىۋاندارى پەرسىتى
 ئەۋەندە زىندوو بو، ھەركات قەۋانى تازەي مۇسقىي بۇ دەھاتن، گاستۇنى
 بانگ دەكرە سالۇنى و ھەتا درەنگانىك ئەو سەما و ھەلپەركىيانەي لەگەل
 دووپات دەكرەنەۋە كە ھاورپىكانى شىۋەكانيان بۇ ناردبوو. نىزىكەي ھەموو
 جاريك ئاكامەكەي دەگەيشتە ئەۋەي يان لەسەر كورسى راحەتى يان
 لەسەر ئەرز خەرىكى ئەۋىندارى بن. تەنيا شتىكى بەختەۋەرىي پتەۋى
 ئەۋى ھىندىك لىل دەكرد، نەبوۋنى منال بو، بەلام رىزى بۇ ئەۋ مەرجه
 دادەنا كە لەگەل مىردەكەي ھەيىبوو، منال نەبوون ھەتا پىنج سالى دۋاي
 زەماۋەند.

گاستۇن، بۇ پىر كىردنەۋەي سەعاتى مردوۋى خۆي، بەيانيان لەگەل
 ئۆرنىانۆي شەرمىون لە ژوورى مىلكىادىس دەمايەۋە. لە قسە كىردن لەگەل
 ئۆرلىانۆ، لە ۋەبىرھىتانەۋەي كون و قوژبەكانى دوۋرەدەستى ۋلاتى خۆي،
 كە ئەۋ ۋەھا شارەزايان بوو دەتگوت سەد سالى لەۋى ژياۋە، كەيفى
 دەكرد. كاتىك گاستۇن لىي پىرسى كە چۆنەتۋانىۋىەتى ئەۋزانىارىيانە دەست

سەد سالى تەنبايى .....

بخا كه له فەرھەنگە كەدا نین ، ھەرئەو وەلامەى دایەو ە كه دابوو یەو ە به خۆزى ئاركادىۆ : "ھەمووشىك ئاشكرايە . "بىجگە لەسانسكريت ، زمانەكانى ئىنگلىسى ، فەرانسە و كەمىك لاتىن و یۆنانىش فېزىبوو . لەوزەمانەدا دواى نىوەرۆیان لە مالاو ە دەردەر كەوت و ئامارانتائۆرسولا ھىندىك پارەى گىرفانى ھەوتوانەى دەدايەى ، لەبەرئەو ە ژوورەكەى وەكب ەشىك لەكتىب فرۆشى زانای ئسپانىۆلى دەھاتە بەرچاو . ھەتا شەو درەنگانىك بە ئىشتیا شتى دەخویندەو ە . گاستۆن دلنیا بوو كە ئەو ، ئەوكتىبانە بۆ ئەو مەبەستە ناكړى تا شتىان لى فېزىبى ، بەلكو تەنبا دەيەو ى زانىارىيەكانى خۆى لەگەل نىوەرۆكى ئەوان بەراوردبكا ، چونكە ئەو دللى بە نووسراو ەكان لە ھەمووشىت خۆشتر بوو و ، زۆربەى سەعاتەكانى بەیانیان خەرىكى خويندەو ەى ئەوان بوو . ھەم گاستۆن و ھەمىش ژنەكەى زۆریان پى خۆش بوو ئەو ى بەیتنە نىوژیانى بنەمالەى خۆیان ، بەلام ئۆرلىانو پىاو ىكى گۆشەگىربوو و خەرمانەيەكى نەزانراو ، كە دەوران دەورى گرتبوو ، لەگەل رەوتى زەمان پىتردەبوو . ھىندە سەرسەخت بوو كە ھەموو ھەول و كۆششى گاستۆن بۆ دۆستايەتى لەگەل ئەو بىسوود مايەو ە و ، سەرەنجام كابرأى بىلژىكى ناچاربوو بۆ پىكردەو ەى كاتەتەكانى مردووى خۆى بەدواى سەرگەرمىيەكى دىكەدا بگەرئ ، ئەو ەبوو بە مېشكىداھات رايەلگەيەكى پۆستى ھەوايى دابنى .

پروژەيەكى تازەنەبوو . كاتىك ئەو لەگەل ئامارانتا ئېرسۆلابوون بەئاشنا ، پۆستى ھەوايى ماو ەيەك بوو لە مېشكى ئەودا رىككەوتبوو ، بەلام نەو ەك لەماكۆندۆ ، بەلكو لە كۆنگزى بىلژىك ، ئەو شوپتەى كە خزمەكانى سەرمایەگوزارىيان لەرونى خورمادا كەردبوو . زەماو ەند و برپارى بەرايى ئەو بۆ رابواردنى چەند مانگىك لەماكۆندۆ بۆ دلخۆشى ژنەكەى ، جىيەجىكردى ئەو پروژەيان دواخست . بەلام كاتىك زانى ئامارانتائۆرسۆلا خەرىكە كۆمىتەيەك بۆ چاككردنى وەزعى گشتى دابنى و ھەر كات ئەو ئىشارەيەك بۆ ئىمكانى گەرانەو ە دەكا پىي پىدەكەنى ، زانى كە وەزەكەى زۆر لەو ە زۆرتەردرێژە دەكىشى كە ئەوبىرى لى كەردبوو ە . لەوبارەيەو ە ، بەو

سەد سأل ته نیاپی .....

خەيالە كە لە كاریبیش دەتوانی وەك ئەفریقا پیش قەدەم بی، لەگەل شەریكە فەرامۆش-

كراوەكانی پێوەندی گرتەو. بەهێوای دابەزاندنی نەخشەكە، خەریکی ئامادەکردنی دانانی فرۆكەخانەیهك لەناوچەى جادوویی بوو، كە لەوزەمانیدا وەك دەشتێكى بە بەردەستی داپۆشراو دەهاتە بەرچاو. ئاراستەكانی با و وەزعی جوغرافیایی كەنارە و هێلەكانی لەبارى هەوایی خستەژێرلێكۆلێنەو و نەیزانی كارەكانی ئەوئەندە بە كاری میستەر هێربەرت دەچى بەرەبەرە خەلكی شارەكە ئەوئەندەبەدگومان دەكا كە ئەو نایهەوئ هێلى هەوایی دابنى، بەلكو مەبەستی چاندنی داری مۆزە. بەخۆشحالی و رازیبوون لەجیبەجێكردنی نەخشەكەى، كە سەرەرای هەمووشتیك جیگیربوونی هەمیشەیی ئەوى لە ماكۆندۆ پێكدەهێنا، چەند كەرەتان رویشتە ناوەندی ئوستان و لەگەل كاربەدەستانی ئەوجۆرە كارانە دیداری كرد و رێگەى ماوەدانى لى وەرگرتن و پەیمانی تاییەتى لەگەل بەستن و هەر لەو كاتەش دا لەگەل شەریكەكانی لە برۆكسپیل لە نامەگۆرپینەویدا بوو، نامەگۆرپینەوێك كە لە نامەگۆرپینەوێ فیرناندا و پزیشكانی نادیارى دەچوو. سەرەنجام توانی ئەوان رازی بكا، كە هەوێن فرۆكە بەمێكانیكێكى شارەزا بنێرنە نزیک ترین فرۆكەخانه، هەتا لەوێو بەرپى بكەن بۆ ماكۆندۆ. سالیك دواى ئەندازەگرتنەكان و لێكدانەوێ كەشناسی و بروا بە وادەیهك لەدوايه كەكانی ئەوكەسانەى نامەى بۆدەنوو سین، عاداتى كردبوو بە شەقامان دا بروا و چاو لە ئاسمانى بكا و بەهێوای دەرکەوتنى فرۆكە گوى بۆهاشوھووشى با هەلبێخى. هەرچەند ئۆرليانوۆ خۆى تێنەگەیشتبوو، بەلام گەرانیەوێ ئامارانئا ئۆرسۆلا بەتەواوى ژيانى ئەوى گۆرى. بەدواى مردنى خۆزى ئاركادىۆ ببوو بە مشتەرى دايمى زانای ئیسپانیۆلى و بيجگە لەوھش، چونكە لەو زەمانەدا ئازادبوو، كاتیكى زۆرى هەبوو، سەرنجیكى تازەى سەبارەت بەشار بۆ پەيدا بوو و بە بى ترس و خۆف خەریكى گەران و شارەزابوون لەشاربوو. لەجادهكانى چۆل و پرلە تۆز و خول تێدەپەرى و بەمەیلیكى زانستی دەرۆیشتە نیۆ ماله روو بە ویرانەكان و

سەد سالى تەنپايى .....

سەيرى تۆرى ئاسنى پەنجەرەژەنگ لىدراۋەكان، كە بە ھىرشى بالىدە
مردوۋەكان تىك قوپابوون و خەلكى چەماۋە بوو لە ژىر بارى بىرەۋەرى
بىيەكانياندا، تىدەكۇشا گەۋرەبى و شكۇدارى ويرانكەرى ناۋچەى كۆمپانيى
مۆز بىيىتە بەرچاۋ- جىگايەك كەگۆلى مەلەى بەتالى ئىستا ھەتا لىۋارى
پربوو لە كەۋشى كۆنەى ژنانە و پياۋانە. لە مالىكدا كە گياكەلە داپۇشبوو
و كاۋلىكردبوو، كەلاكى وىشك ھەلاتوۋى سەگىكى گەرى ئالمانى بىنى كە
ھەرەكخۆى بە زنجىرىكى ئاسن بەدىۋارەۋە بەستراپۇۋە، تەلىفۇنىك كە
زەنگى لىدەدا و زەنگى لىدەدا و زەنگى لىدەدا ھەتا ئەۋەى ئەۋ تەلىفۇنكەى
ھەلگرت و گۆنى دايە ئەۋ ژنەى كە لەدوۋرەۋە بەئىنگلىسى قسەى دەكرد و
لە ۋەلامدا وتى بەلى، مانگرتن تەۋاۋ بوۋە، سى ھەزار لاشەيان لە دەريا
ھاۋىشتبوو كۆمپانيى مؤز ئەۋىى بەجى ھىشتبوو و ماكۇندۇ سەرەنجام
دۋاى سالان ئاسوۋدەبى خۆى ديسان دەست كەۋتېۋە، لەخولانەۋەكانى
خۆيدا كىشرايە گەرەكى فاحىشەكان، ئەۋ شۈيتەى كە لە رابردودا بۇ
رابواردن دەستە دەستە ئەسكىناسيان ئاگر تىبەردەدا و ئىستا بىو
بەجادەى پىچاۋپىچ و لەشەقامەكانى دىكە ھەژارانەتر و بەدبەخت تېرېو و،
ھىشتا چەند لامپى سوور لەسەر ھىتدىك مالان دەئاسان. سەماخانەكانى
خالى، كە بەگۆلى كاغەزى رازابوونەۋە، لەنيوياندا بىۋەژنە بى كەسەكان و
دايەگەرە فەرانسەۋىيەكان و دايكانى خەلكى بابل، ھىشتا لەتەنىشت
گرامافۇنەكانيان چاۋەروانبوون. ئۇرليانۇ نەيتۋانى كەسىك بدۇزىتەۋە
بنەمالەى ئەۋيان بەبىر مابى، تەنانەت سەرھەنگ ئۇرليانۇش لەبىرى
كەسدا نەمابوو، بىجگە لە كەسىك، پىرەپياۋىك، كە پىرتىرەن رەش پىستى
رەش پىستانى خەلكى ئانتىل بوو و موۋە لۆكەبىيەكانى سەرى، دەتگوت
بەرەكسى وىتەگران و، ھىشتاش لەبەردەرگاي مالى خۇيان ئاھەنگى
تازىەبارانەى شەۋانەى دەگوتنەۋە. ئۇرليانۇ بەزمانى ناۋچەبى گرانى ئەۋ
كە لەماۋەى چەندەۋتوۋان دافىرى بىو، قسەى دەكرد و جارى واش
ھەبوو دەبوو بە شەرىكى ئەۋشۇرۋاۋە سەرەمرىشكانە كە نەۋەكەى بۆى
لىدەنرا. نەۋەكەى ژنىكى رەشپىستى زەبەلاخى ئىسك پان بوو، سمتى ۋەك

سەد سالى تەنبايى .....

ھى ماينان و مەمكى دەتگوت شووتين و سەرى خرى كه به مووى وەك تىلدېرو داپوشرابوو، وەك كالاو خودى شەرکەرى سەدەكانى نېوەرەست دەھاتە بەرچاۋ. ناۋى نىگرومانتا بوو. ئۇرليانو لەو دەورەدە بە فرۆشى كارد و چەنگالى زىو و شەمدانى و خرتو و پرتى دىكەى مالەو، خۆى دەژياند.

كاتىك بى پارە دەبوو (كه زۇرجار وابوو) دەپۇيشتە بازار و ئەو سەرە مريشكانەى خەلك فرېتيان دەدان كۆدەكردەو و دەيېردن بۇ لاي نىگرومانتا، ھەتا لەگەل تەپەتيزە و نەعنا سووپيان لى دروست بكا. كاتىك باپىرى پىر مرد، ئۇرليانو نەپۇيشتەو مالان. بەلام لەگەل نىگرومانتا ھەروا لە ژىر دارە بادامە رەشەكانى مەيدانى دا يەكتريان دەيىنى، ئەو بەو فيتوانەى لىنى دەدان وەكو ھەيوانى كىۋى بوو سەرنجى شەوگەرانى رادەكتشا. ئۇرليانو زۇر جار لە لاي ئەو دەمايەو و بە زمانى خۆى سەبارەت بە شۇرباۋى سەرە مريشك و خواردنە تامخۇشەكانى دىكەى ھەژاران، لەگەلى دەدوا. دلى دەيخواست زۇرتەر لە لاي ئەو بمىنىتەو، بەلام ئەو گوتى لەوئ مانەوئى مشتەرييان دەپەويىتەو. ھەرچەند زۇرجار وەسەسەى كرد و ئەگەرچى بۇ خودى نىگرومانتاش ئەو پىكەو ەلكانى سەروشتىيە دەبوو بە ھۆى دلتنەگى دوولايەنە، بەو حالەش لەگەلى نەدەنووست. بەوجۇرە كاتىك ئامارانتا ئۇرسۇلا گەرايەو ماکۇندۇ و ئەوى خوشكانە لە ئامىز گرت و وەھاي بە خۇو كوشى نەفەسى لى بىرى، ئۇرليانو ھىشتا ھەر كوپ بوو. ھەر جارەى ئەوى دەيىنى و، بەتايبەتى ئەو كاتانەى سەماى مۇدى رۇژى فېر دەکرد، ئۇرليانو ھەمان نووشتانەوئى ئەسفەنجى لە ئىسقانەكانى خۇيدا ھەست پى دەکرد كه باپىرى كاتىك پىلار تىزنىرا لە ەمبارئى فالى وەرەقى بۇ گرتبۇو، ھەستى پىكردبوو. بۇ سووكدردنى ئەو ئاۋازە زۇرتەر لە جاران خۆى بە خويتندەوئى نووسراۋەكان خەرىك كرد و ھەولېدا لە پى ھەلاگوتنەكانى پوورى خۆى، كه شەو ەكانى ئەوى لە خەرمانەيەكى خەمەو دەپىچا، رابكا. بەلام ھەرچەندى زۇرتەر خۆى لى دەپاراست، زۇرتەر چاۋەروانى دەنگى قاقاي پىكەنېنەكانى

سەد سأل ته نیا یی .....

بوو. له چاوهروانی هاواری شادی پشیلانە و گۆرانیی حەقناسانەى ئەودا
له هەموو سەعاتیک و له هەموو گۆشەیهکی مالهەودا لەبەر دەردی ئەوین
خۆی هەلەهە کوشی.

ژن و میژدیک که هەرگیز له ئەوینداری تێر نەدەبوون، شەوێک له نینوانی
دوومیتری جێخەوی ئەو، له کارگای زیننگەری، بوتلەکانیان شکاند و له
سەر میزی دەریاچەیهک له ئەسیدموریاتیکدا ئەویندارییان کرد. ئۆرلیانۆ
دەمیکیش نەخەوت. سبەى ئەو رۆژه تاي هاتی و سەرانسەری رۆژه که
گریا، هەوێن شەو، که له بن سیپەری دارە بادامەکان چاوهروانی
نیگرومانتای کرد، وایزانی چاوهروانییهکەى ئەبەدییە. بریسکی بە لەشیدا
دەهاتن و پیزویهک و پەنجا سینتاوی که له ئامارانتا ئۆرسۆلا وەرگرتبوو.
له دەستیدا ریکی دەکوشین. ئەو پارەیهی لەبەر پنیوستی لئ وەرئەگرتبوو،
بەلکو دەیویست بەجۆریک لەگەڵ کارەساتی خۆی بیکاتە شەریک و
بە گەندی بکیشی. نیگرومانتا بریدیە ژوورەکەى خۆی که شەمیکی لئ
دایسا- له سەر تەختەسەفەرییهکەى خۆی که مەلافەکانی بە ئەوینی پیس
پەلەپەلە ببوو، بە سەر خۆی کیشا، بە سەر لەشی دیلەسەگی وەحشیی
خۆی، بە سەر لەشی وەک بەردی بئێرووح که ئامادە بوو هەتا هەرچی
زوو شیرهی ئەو وەکو کورەمنالێکی ترساو دەرکیشی. کهچی له پر
پیاویکی بینی که توانای لەبران نەهاتووی ئەوی له ناوهوه وەکو بوومەلەرزە
داتەکاند.

بوون بە ناشق و ماشووق. ئۆرلیانۆ بەیانیان خەریکی ئاشکراکردنی نەیتیی
نووسراوهکان دەبوو و کاتی خەوی دواى نیوه پۆیان دەرۆشته ژووریکى
داهیزان هیتەر که نیگرومانتا چاوهروانی دەکرد، هەتا فێری بکا چۆن هەوێن
وەکو کرم و دواى وەکو شەیتانۆکە و سەرەنجام وەکو قرژال بەیهکەوه
ئەوینداری بکەن. ئەوجار نیگرومانتا ئەوی بەرەللا دەکرد و بە چاوهروانی
ئەوینی بەرەللايانە له سەر جیگاگەى خۆی رادەکشا. چەندین حەوتوو رابرد.
هەتا ئۆرلیانۆ زانی که دەوری که مەری نیگرومانتا جۆرە که مەربەندیکی پێدا
هاتوو که دەلی له جنسی ژبی کومانچە دروست کراوه. بەلام ئەو بەنە که

سەد سال تەنبايى .....

وھىكو پۇلا قايم بوو نە سەرەتاي ھەبوو نە كۇتايى. چونكە لەگەل ئەو ھاتبىوۋە دىناوۋە و لەگەل ئەۋىش گەورە بىوۋ. بەزۇرى لەنىۋان كارى ئەۋىندارى يەكانيان دا ھەروا بە رووت وقوۋتى لە نىۋ جىگادا نانيان دەخوارد. لە گەرمای پشۋوبې و لە ژىر ئەو ئەستىرانەى رۇژى، كە كون و كەلىتى قرمىتى ژەنگلىدراۋى ژوورەكە پىكى ھىتابوۋ، يەكەم جار بوو نىگرومانتا فاسقىكى خۇى ھەبوۋ، قاقا پىدەكەنى بانگى دەكرد (ئىسك شكىن)، وردە وردە ئاشقى ئەو دەبوۋ، كە ئۇرلىانۇ ئەۋىنى بە دزى خۇى سەبارەت بە ئامارانتا ئۇرسۇلا لە لای ئەو دركاند- ئەۋىنىك، كە تەننەت لە جىدانانى ئەۋىش نەۋىتۋانىبوۋ چارەى بكا، تاقىكردەنەۋە ھەر بەۋجۇرەى ئاسۇى ئەۋىنى لە بەرامبەردا دەكردەنەۋە، ھەر بەۋ رادەيەش دەروۋنى ئەۋى تىكەۋە دەپىنجا. لەۋەبەدۋا، ھەرچەند نىگرومانتا وھىكو پشۋوۋ بە گەرمى ۋەرى دەگرت، بەلام ناچارى دەكرد پارەى بدا و چونكە ئۇرلىانۇ پۋولى نەبوۋ، بە قەرزى لە سەر دەنوۋسى.

ھىسابەكەى بە ژمارە نەدەنوۋسى، بەلكو بە نىۋكى ئەنگۈستى پشۋى دەرگای ژوورەكەى شوۋن دەكرد. لای تاۋپەران كاتىك نىگرومانتا لە قەراخ سىبەرەكانى مەيدان پىاسەى دەكرد. ئۇرلىانۇ وھىكو بىگانەيەك بە ھەيواندا تىدەپەپى و سلاۋىكى بەپەلەى لە ئامارانتا ئۇرسۇلا و گاستۇن دەكرد، كە لەۋ كاتەدا خەرىكى شام خواردن بوۋن، بەبى ئەۋەى تواناى خۋىندەۋە يان نوۋسىن يان بىركردەنەۋەى ھەبى، دەرگای ژوورەكەى لە سەر خۇى داخست. بە نىگەرانى تەۋاۋەۋە چاۋەرۋانى ئەۋ پىكەنىن و ناز و نوۋز و ھەلسۈكەۋتەنەى پش و دۋاى تەقىنەۋەى بەختەۋەرى پىر لە خۇشى بوۋ، كە شەۋانى مالاۋەى لىۋاولىۋ دەكرد. ژيانى ئۇرلىانۇ دوو سال پش ئەۋەى گاستۇن چاۋەرۋانى فرۇكە بى، بەۋجۇرە رادەبرد ھەتا ئەۋ دۋانىۋەرۋىەش كە رۋىشتە كىتپ فرۇشى زانای ئىسپانىۋلى ژيانەكەى ھەر ئەۋە بوۋ. لەۋى چاۋى بە چۋار كورى فروفىشال كەر كەۋت، كە لە سەر شىۋەى لەنىۋەردنى سىسەر كە لە سەدەى نىۋەرۋاستدا بەتۋندى باس و كىشەيان بوۋ. كىتپ- فرۇشى پىر، كە دەيزانى ئۇرلىانۇ چەندى دل بەۋكىتبانەۋەيە كە تەنبا

سەد سأل ته نيايى .....

بوداى (۷) بەريز خويئندوبونيه وه. به شيويهك لاسارى باوكانه هانيدا كه بچيته نيو باسه كه وه و ئەو به بئحه سانه وه شى كرده وه كه سيسر كه، قهديمى ترين بالدارى سەرزەوييه و لە زەمانى ئينجيله وه بۆته قوربانى لينكه كهوشان و بەلام لە بەر ئەو كه رهگهزى ئەو مهگهزه لە بهرامبەر هەموو جۆره ئامرازى كى كوشتاردا، لە لەته تەماتەى خوي كراو به خوئى ئەسید بوريك و سوديۇمه وه بگره هەتا ئاردى تىكه لاو لەگەل شەكر خۆراگرىيه كى لە بران نەهاتوى هەيه، يەكەهزار و شەش سەد و سى جۆريان لە بهرامبەر قهديمى ترين و بهيىز ترين و بئبه زەبىيانە ترين شيوه، كه به شەر لە سەرەتاي دروست بوونيه وه بۆ لەنيو بردنى ئەوانه پىكيان هيتاوه- لەگەل مرؤف خويشى، گيانيان رزگار كردووه. هەروا كه غەريزهى زاوئى به مرؤقه وه پيوهند دەدرئ، غەريزهى روون و دايمى كوشتنى سيسر كهش پيوهندى به مرؤقه وه هەبوو و، ئەگەر سيسر كه توانيوى لە دەست زۆردارى مرؤف رزگارى بئ، تەنيا لە بەر ئەو بوو كه پەناى بۆ تاريكايى دەبرد و لەويدا به خۆراگرى مابووه، چونكه به شەر زاتەن لە تاريكى دەترسى و سيسر كهش زاتەن لە رووناكايى دەترسى. كه وابوو چ لە سەدەكانى نيوه راست و چ لە زەمانى حال و چ لە سەدەكانى داهاتوودا تەنيا ريگەى كارىگەر بۆ كوشتنى سيسر كه رووناكايى رۆژينه.

ئەو تاريقه فەرهنگىيانە، بوو به سەرەتاي دۆستايهت ييه كى گەوره. ئۆرليانو هەموو رۆژى دواى نيوه رۆيان چاوى بهو چوار كەسە زۆربلنیه دەكهوت. ناوهكانيان ئالفارۆ (۸)، خيرمان (۹)، ئالفونسۆ (۱۰) و گابرييل (۱۱)، بوو. هەوەلن و ئاخريين هاوريئايتىك كه دۆزينيه وه. بۆ پياويكى وهكو ئەو كه هەتا ئەو زەمانى تەنيا نوقمى راستى داپۆشراوى نيو كتيب بوو، ئەو باسه دريژانه كه لە سەعاتى شەشى دواى نيوه رۆ لە كتيب فروشى دەستى پى دەكرد و، بهيانى رۆژى دواتر لە فاحيشەخانه كۆتايى دەهات. زۆر تازه برون. هەتا ئەو كاتە به ميشكيدا نەهاتبوو كه ئەدەبيات باشترين قوما رۆچكهيه كه مرؤف دايهيتاوه، هەتا گەپ به خەلك بدا. شەويكيان ئالفارۆ ئەوهى پى وت و زۆرى به سەرچوو هەتا ئۆرليانو زانى كه ئەوجۆره

سەد سال تەنبايى .....

دادوهرىكردن سەرچاوهكەى دەگەرپتەوہ بۆ زاناي ئىسپانىزلى، كە باوہرى واپو ئەگەر ئاقل زانبارى نەتوانن ريگايەكى ديكە بۆ كولاندنى نۆك بدۆزنەوہ، بەكارى هيچ نايەن.

دوانيوہرپزيەك، كە ئۆرليانۆ سەبارەت بە سىسرکە دووا، پاشماوہى باسەكە كىتسرايە مائە كچاننىكى لە بەر برسيتەى لە باوہشى ئەم وئەودا دەخەوتن. فاحيشەخانەىكى ناياسايى بوو لە دەرەوہى شار، خاوەنەكەى خانم سەرۆكىك بوو كە ھىندەى دەرگا لى كرىدبۆوہ و داخستبۆوہ لى بىو بە نەخۆشى. زەردەخەنەى ھەميشەى دەتگوت لە خۆش باوہرىيى مشتەريانەوہ پەيدا بووہ، چونكە شويتىك كە تەنيا لە دونياى خەيالدا ھەبوو بەراستيان دەزانى. لەوئ تەنانت شتى بەردەستيش راست نەبوون. سەندەليەكان ھەتا كەسيكىان لە سەر دانىشتبايە لە بەريەك دەچوون، گرامافونىك كە نيوہكەى بەتال بوو، مريشكىك ھىلانەى تىدا كرىدبوو، باخى گولى كاغەزى، رۆژمىرىك كە ھى سالەكانى پىش ھاتنى شىركەتى مۆز بوو. چوارچىوہكان لەگەل وىتەى باسەى كە لە گوڤارانىك برابوون كە ھيچ كات چاپ نەكراوون. تەنانت ئەو فاحيشانەى كە خانم رەئىس بانگى دەكرىن، مشتەرى ھاتوہ، لە ھەموو لاوہ رايان دەكرىد و دەھاتن ھەر خەيال بوون، بەبى سەلام دەھاتنە ژوورەوہ. لىياسە گولدارەكەيان ھى كاتىك بوون كە پىنج سال بچووكر بوون و ھەر بەو پاكيە كە دەبەريان كرىدبوو لەبەريان دەكرىن. لە گەرەمەى ئەوينداريدا بە ترسەوہ دەيانگوت كە: "ئەى ھاوار و داد! تەماشە كەن مېچى ژوورەكە چۆن درزى داوہ." ھەر مشتەريەك و پەنجا سىنتاويان لە

خانم رەئىس وەردەگرت، بەو پوولە لەتە نان و پارچە پەنيرىكيان دەكرى كە ھەر خانم رەئىس پىنى دەرۆشتن و، لەو كاتەدا زۆرتر زەردەى دەھاتى، چونكە دەيزانى كە تەنانت ئەو نان و پەنيرەش راستى نىيە. ئۆرليانۆ كە لەو زەمانيدا ئاسۆى دونيايەى لە مەكتەبەكانى مىلكىيادىسەوہ دەست پى- دەكرىد و لە باوہشى نىگرومانتادا كۆتايى دەھات، لەو فاحيشەخانە خەياليەدا دەرمانى لە ريشەوہ دەريتانى شەرميۆنى خۆى دۆزىيەوہ.

سەد سالى تەنبايى .....

سەرەتا نەيدەتوانى كاريك بكا، چونكە راست لە گەرمەي ئەوينداريدا خانم-
رەئىس دەھاتە ژوورى و بەجوانى ئەو و ھاجىگاھەي ھەلادەگوت. بەلام
بە تىپەربوونى زەمان، توانى لەگەل ئەو بەدبەختيانەي دونيايە ريك كەوئ.
بەجورىك، شەويكى حالى لە شەوانى ديكە خراپتر بوو، لە ژوورى چكۆلەي
ميواندارى خۆي روت كردهو و بە روت و قووتى بوتلىكى ئابجۆ لە
سەر ئالەتى سەمەرەگەري خۆيدا دانا و لە نيو مالەكە دەستى بە گەران
كرد. ئەم جۆرە خۆش رابواردنانەي لەويدا كردنە داب و خانم رەئىس بە بى
ئەوئ دەنگى نازەزايى ھەلبرئ و بىئەوئ باوەر بەوانە بكا، بە
زەردەخەنەي ھەميشەي ئەوانەي قبوول كردن. راست وەكو ئەوكاتەي
خىرمان دەيوست ئەو شويئە ئاگر تىپەردا ھەتا بيسەلميتى كە ھەر نيبە و
ئالفۆنسۆ تووتىيەكى خنكاند و دە قابىلەمەي سووبى مريشكى ھاويشت كە
دەكولى.

ھەرچەند ئۆرليانۆ ھەستى دەكرد كە ھەر چوار ھاورىكەي بە رادەيەك
خۆش دەوئ و، ھەمويان ھەر بە چاويك سەير دەكا. بەم حالەش لە
گابرىل نزيكتر بوو، نەك لەوانى ديكە. ئەو نزيكەيە لە شەويكدا پىك ھات
كە بەھەلگەوت قسە لە سەرھەنگ ئۆرليانۆ بويندىا كرا و ئەو تەنيا كەسيك
بوو كە باوەرئ بە قسەكانى ئۆرليانۆ كرد. تەنانەت خانم رەئىسش، كە
عادەتى نەبوو خۆ لە وتوويزى مشتەرييان ھەلقورتيتى، بە شىوئەي خانم-
رەئىسانە وتى: سەرھەنگ ئۆرليانۆ بويندىا- كە لە راستيدا ھەر ئەو كاتە
سەبارەت بەو قسەيان دەكرد ناوى بيستبوو- ھەر كەسيەتتەيەكى ئەفسانەيى
بوو، كە كاربەدەستانى دەولەتى دروستيان كردبوو ھەتا بيانوويەكيان بۆ
كوشتنى ئازادىخوازان بە دەستەوئە بى. بەلام گابرىل گومانى لە راستىي
بوونى سەرھەنگ ئۆرليانۆ بويندىا نەبوو، چونكە ئەو كابرەيە دۆستى
خۆشەويست و ھاورىي شەرى باپىرى خۆي سەرھەنگ خرينىلدۆ ماركيز
بوو. ھەركات سەبارەت بە قەلاچۆي كرىكاران قسە دەكرا، ئەو گومانەي
بىرەوھەرييەكان بەسامتر دەبوو. ھەركات ئۆرليانۆ ئاماژەي بۆ ئەو مەسەلەيە
دەكرد، نەتەنيا خانم رەئىس، بەلكو كەسانىك كە تەمەنيشيان لەو زۆرتەر بوو،

سەد سال تەنبايى .....

كارەساتى ئىزگە و قەتارى دووسەد واگۆنى ھەلگىرى لاشەكانيان دەدايەو ھە
دوا و، پىيان دادەگرت كە دوور لە ھەموو ئەو قسانە، ئەو مەسەلەيە لە
پەروەندەكانى دادوهرى و كتيپەكانى دەرسى قوتا بخانا نيشدا نووسراو ھە، كە
كۆمپانيای مۆز ھىچ كاتىك نەبوو ھە و بەوجۆرە ئۆرليانۆ و گابرىل بە
جۆرە ھاودەستىيەك بە يەكەو ھە نووسابوون كە لە سەر رووداوانىك
دامەزراو ھە كەس باوهرى پى نەدەكردن و، ھەھا كارى كردبوو ھە سەر
ژيانى ھەردووكان كە تەماشايان دەكرد لە دژى رەوتى ھەلگشان و
داكشانی زەمانەدا گوم بوون و، تەنبا شتىكى بۆيان ماو ھەتەو ھە دلتەنگىيە.
گابرىل لە ھەر جىگايەك خەوى ھاتبا، دەنووست. ئۆرليانۆ چەند جارەن لە
كارگاي زىرنەگەرى جىيەكردەو ھە، بەلام ئەو ھەتا بەيانى لە بەر دەنگەدەنگ و
ھاتوچووى مردووان نەيتوانى بنوێ. ئەوى نارەدە مالى نىگرومانتا و، ژنە
ھەركات بەتال دەبوو دەيبرەد ژوورى خەوتن و بە نىنۆك حىسابەكەى لە
پشت دەرگا، لەو شوپتە كەمەى كە لە بەر قەرزەكانى ئۆرليانۆ مابو ھە بە
خەتى راست نىشانە دەكرد.

لەگەل ژيانى ئالۆز، ھەموو ئەندامانى دەستە تىدەكۆشان لە سەر داواى
زاناي ئىسپانىۆلى كارىك بکەن درىژخايەن بى. ھەر ئەویش بوو ھەكو
خاوەن ئەزموونى مامۆستاي پيشووى ئەدەبىياتى كلاسيك و فرۆشيارى
كتىبى بىوینە، شەويك ئەوانى ناچار كەرد بە خويندەو ھەى كتيپەكانى، سى-
و ھەوتەمىن كارەسات لە شارىكدا بدۆزەنەو ھە، كە ئىستا نە كەس ھەوسەلە و
نە ئىمكانىش بوو داواى دەورەى سەرەتايى درىژە بە خويندەن بدا، ئۆرليانۆ،
تواو ھە خۆشى ئاشكرابوونى رەفاقەت و گىژى ئەفسوونى دونيايەك، كە
زۆردارىيە فەرناندا لىي قەدەغە كردبوو، دروست لەو كاتەيدا كە خەرىك بوو
بزانى مەكتەبەكان بە پيشگووى رىكوپىك نووسراو ھەو ھە، دەستى لە
دۆزىنەو ھەى رەمزەكان ھەلگرت، بەلام كاتىك بۆى دەركەوت كاتى پىوېست
ھەيە تا بتوانى كارى دىكەشى پى بکا، بىئەو ھەى دەست لە فاحىشەخانە
ھەلگرت، تواناي ئەو ھەى پەيدا كەرد جارىكى دىكە، بەو لىبراوېيە، ھەموو
ھەول و كۆششى خۆى بۆ دۆزىنەو ھەى ئاخىرىن كلىلى رەمزەكان بەكار بىتىن.

سەد سالى تەنبايى .....

بگەریتەو ۋورەكەي مىلكىادىس. ئەو رەوتە كاتىك بوو كە گاستۇن تازە چاۋەروانى ھاتنى فرۆكەي دەست بى كىردىبوو، ئاماراتتا ئۇرسۇلاش ھىندە ھەستى بە تەنبايى دەكرد كە رۇژىكىان بەيانى رۇيشتە ۋورەكەي ئەو.

پىنگوت : "سلاو ئىنسان خۇر، دىسان گەرايەو ھە بۇغار."

بە دەبەر كىردى لىبادىكى خۇي بىرپىووى و، بە لەملەردى گەردىنبەندىكى شووشەيى، كە خۇي دروستى كىردىبوو، لەرادەبەدەر جوان بوو. كاتىك دۇنيا بوو كە مىردەكەي ۋەفادارە بۇي، قەلادە ئاورىشمەكەي لە مىلى كىردىبۇو و بۇ ھەۋەلىنچار دواي گەرانەۋەي، ۋا دەھاتە بەرچاۋ كە كارىكى نىيە بىكا، ئۇرلىانۇ پىۋىستى بەۋە نەبوو چاۋى لى بى ھەتا بزانى ھاتۇتە ۋور. ئاماراتتا ئۇرسۇلا ئانىشكى لە سەر مىزى كارەكە دادان و ئەۋەندە نىزىك و ئەۋەندە جەرگىر بوو كە ئۇرلىانۇ دەنگى قورسى ئىسقاھەكانى گوى لى بوو. چاۋى بە نووسراۋەكان كەوت. ئۇرلىانۇ لە كاتىكدا ھەۋلى دەدا بە سەر شۇرشى دەروونى خۇيدا زالىي، دەنگى خۇي كە، لە دەستى رادەكرد. دووبارە ھىنايەۋە بەردەستى خۇي. بە سەر ژيانى خۇيدا، كە خەرىك بوو لە نىۋ دەچوو و بە سەر بىرەۋەرىيەكدا كە خەرىك بوو دەيكر بە ماسىيەكى ھەشت پىي بەردىن، سەر كەوت و، سەبارەت بە چارەنووسى خواناسانەي زانايانى سانسكرىت دوا، سەبارەت بە ئىمەكانى زانستى بۇ دىتنى داھاتوو لە رەوتى زەماندا- ۋەكو ئەۋەي پەرەكاغەزىكى نووسراۋ لە بەر رووناكايى رابگرىن، قسەي دەكرد. لە پىۋىستى دۇزىنەۋەي نەپتى قسەي دەكرد، كە چۇن بە دۇزىنەۋەي پىشېنىيەكانى دەتوانن پىشى تىشكانەكانى خۇيان بگرن و، لە سەدەكانى نوستىرادامووس و لەنىۋچوونى كانتابرىا (۱۲)، كە بە ھۇي سان ئەمىليانۇ (۱۲) پىشېنى كرابوو، قسەي كىرد و لە پر بە بى ئەۋەي قسەكەي بېرى، بە ھەستىك كە لە سەرەتاي بوونىەۋە تىندا خىكابوو، دەستى لە سەر دەستى ئەو دانا، بەو ھىۋايە كە ئەو لىپرانە يەكجاريە كۇتايى بە شك و گومان بىتى. ئەو ئەنگوستى ئۇرلىانۇي ھەر بەو ساكارىيەي كە لە مندالىدا دەستى دەگرت، لەنىۋ دەست گرت و ھەر لەو حالەدا كە ئەو ۋەلامى پىرسىارەكانى دەدايەۋە ئەنگوستى لە نىۋ دەستى

سەد سالى تەنبايى .....

خۇيدا راگرت. ھەر بەو جۆرە مانەو، بە تىكەلبوونى قامكى ساردوسىر، كە ھىچ شىتىكىيان بۆ يەكتەر نەدەھىنا و نەدەبرد. ھەتا ئەوھى كە ئاماراتتا ئۆرسۆلا لە خەونى زووتىپەرى خۆى وەخەبەر ھات و دەستىكى لەنىوچاوانى خۇيدا و وتى: "ئاي مىرووھكان." ئەوكات بە بىتەوھى بىر لە نووسراوھى سەرپىستەكان بىكاتەو، بە

سەماکردن خۆى گەياندە دەرگاي ژوورەكە و لەوئو بە سەرى پەنجان ماچىكى بۆ ئۆرلىانۆ نارد، وەكو ئەو پاشنىوەرۆيەى كە دەينارد بۆ برۆكسىلى و ئەو بە وەھاماچىك مائاوايى لە باوكى كردبوو.

وتى: "ماوھەكەش دوايە بۆم باس دەكەى. لەبىرم چووبوو كە ئەمرۆ دەبى قسلى بە كۈنەمىرووان وەربكەم."

ھەركات رىگاي لەو لايانە كەوتبايە، سەرىكى ژوورەكەى ئەويشى دەدا و ھەروا كە مىردەكەى چاوى لە ئاسمانى برىبوو، چەند دەقىقەيەكىش لە لاي ئۆرلىانۆ دەمايەو. ئۆرلىانۆ كە بەو گۆرانە ھىوادار بىوو و، جارىكى دىكە لەگەل خانەوادەكەى نانى خواردبوو، ئەو كارەشى دواى ھەوئەلەن مانگەكانى گەرانەوھى ئاماراتتا ئۆرسۆلا نەكردبوو. گاستۆن لەو بارەو ھەستى بە خۆشچالى دەكرد. لە وتووئۆى دواى نانخواردندا، كە زۆرچار لە سەعاتىك زىاترى دەخاياند، ئەو بە بۆلەبۆل دەردى دلى دەكرد، كە شەرىكەكانى خەرىكن كىلوى لە سەر دەنەن. ھەواليان پى دابوو كە فرۆكەكەيان بە كەشتىيەكدا ناردووه، بەلام كەشتىيەكە نەدەگەيشتى و ھەرچەند كۆمپانىيەكانى كەشتىرانى پىيان دادەگرت كە ناويك لەوكەشتىيە لە رىزى كەشتىيەكانى دوورگەكانى كاريبيدا نىيە، شەرىكەكانىشى سوور بوون لە سەر ئەو كە فرۆكەكەيان ناردووه، تەنانەت گومانىيان بۆ ھاتبوو پىش كە رەنگە گاستۆن لە نامەكانىدا درۆيان لەگەل بكا، ئالوگۆرى نامە گەيشتە جىگايەكى شك و گومان، گاستۆن لىبرا ئىدى نامەيان بۆ نەنووسى و خەرىكى بەراوردكردنى سەفەرىكى كورت و بەپەلە بە فرۆكە بۆ برۆكسىل و گەرانەو ھەو، ھەتا مەسەلەكەى روونكاتەو. بەو حالەش كاتىك ئاماراتتا ئۆرسۆلا دۆى راوہستا و وتى ئامادەيە مىردەكەى لە دەست

سەد سالى تەنبايى .....

بىدا، بەلام پىن لە ماكوندۇ نەباتەدەرى، ھەموو نەخشەكانى پوچەل بوونەو. لە سەرەتادا ئۇرليانۇش وەكو ھەموو خەلكى دىكە لاي وابوو گاستون ئاشقى دووچەرخەيە و بەزەيى پىيدا ھات. دوايە كاتىك لە فاحىشەخانە زانىارى قوولتري سەبارەت بە نيورەركى پياوان دەستكەوت، وايزانى كە لەسەرەخۇي گاستونى لە شەھوۋەتى يىئەندازە و لەبران-نەھاتوۋيەو سەرچاۋە دەگرى.

بەلام كاتىك باشترى ناسى و شارەزاي رەوشتى راستەقىنەى ئەو بوو، كە دروست بە پىچەوانەى رەفتارى بوو، بە گومانىكى بە پقەوۋە زانى، تەننەت چاۋەپوانى فرۇكەش شتىكى ساختەيە. بىرى كىردەوۋە كە گاستون ئەو جۆرەش كە نىشانى دەدا ساكار نىيە، بەلكو پياۋىكى بەئىرادە و بەسەبرە و كارى خۇي دەزانى، بەتەمايە بەوۋە كە خۇي دايمە لەگەل قسەى ژنەكەى يەكە تىكى بشكىنى و قەت نەلنى نا. كەمىكىش گىروگرفت پىنك بىتنى و بەجۆرىك لە رايەلەداۋى خۇيدا گرفتارى بكا، كە ژنە رۆژىك لە ھىوا پوۋچەكانى خۇي بگات و باۋلەكانى دابخا و بگەپىتەوۋە ئوروپا. بەزەيى سەرەتايى ئۇرليانۇ بوۋە رىقكى ئەستور. نەخشەى گاستونى شەيتانانە و لە ھەمان كاتدا كارىگەر دەھاتە بەرچاۋ. لىبرا ئاماراتتا ئۇرسۇلاى ئاگادار كاتەو. بەبى ئەوۋەى تەننەت قورسايى ئەوۋىن و دوۋدلى و ھەسوۋدىي ئۇرليانۇ تىبگا گالتەى بە قسەكەى كىرد. ئەو نەيزانىبوۋ كە ھەستىكى گرىنگىر لە خوشك و برايتى لە ئۇرليانۇدا بەخەبەر ھىناۋەتەو. رۆژىك، كە دەيوۋىست دەرگاي قوتوۋيەكى كومپوۋتى ھلۋو بكاتەو، دەستى خۇي برى، ئۇرليانۇ غارىدا پىشەو، خويىتى ئەنگوستى بىمژى. ھىندە بەئىشتيا و راستى ئەۋكارەى كىرد كە ھەموو گىيانى لە سەرمان لەرزى ھاتى. بە نارەھەتتەيە پىنكەنى و وتى: "ئۇرليانۇ ناجىستىر لەۋەى بىيە چەكچەكەيەكى شەمشەمە كوپرە-باش."

ئەۋكات ئۇرليانۇ خۇي رانەگرت و بەرى دەستى پىركىرد لە ماچى خۇشەۋىستانە و نەيتىترىن گۆشەكانى دلى بۆ كىردەو، رىخۇلەيەكى لەبراننەھاتوۋ و برىندارو پىس و بەسامى، كە لە دلى خۇيدا راگرتبوۋ،

سەد سأل ته نیاپی .....

دەرکیشا دەرەو، راستی پنگوت که چۆن نیوہ شەوان لە جیگای خۆی
 ھەلستاو و بەسەر ئەو ژیرپۆشانە ی ئەودا که لە ھەمام بۆ ویشکبوونەو
 ھەلی خستوون، بە رق و ناھومیدیەو ھەریاوە. بۆی باس کرد که چۆن بە
 نیکە رانییەو لەبەر نیکرۆمانتا پاراوەتەو، ھەتا وەک پشیلە بمیاویتی و بە
 گریانەو لە بن گوئی بلێ گاستۆن گاستۆن و بە چ فیلێک شووشە
 عەترەکانی ئەو ی دزیون ھەتا بە سینگ ی ئەو کچانە ی داکا که لە برسان
 خۆیان داوەتە دەست ئەوینداری. ئامارانتا ئۆرسۆلا که لە بەر تەوژمی
 ئەوینی ئەو راستی گوتتە ترسابوو. وەکو سەدەفیک که دەچیتەو نیوخۆی،
 سەبر سەبر قامکەکانی خۆی نووشتاندەو ھەتا ئەو ی دەستی برینداری
 دوور لە ھەر جۆرە ئیش و بەزەبیەک، بوو بە مستیکی زومورد و
 زەبەر جەد و ئیسقانی بەرد و بی ھەست.

وێک ئەو ی تفی فریدا، وتی: "گەوجە! بە ھەوێن کەشتی دەگەریمەو بۆ
 بلژیک."

لە تاو پەری یەکیک لەو رۆژانە، ئالفارۆ ھاتە کتیبخانە ی زانای ئیسپانیۆلی و
 بە دەنگیکی بەرز ئاخرین دۆزینەو ی خۆی راگەیانند. فاحیشەخانە یەکی
 باخی کتوی.

ناوی (منالی زێرین) بوو و بریتی بوو لە سالتۆنکی گەرە لە ھەوای ئازاد
 دا، که نزیکە ی دووسەد ھەواسیل بە سەربەستی تیندا دەگەرەن و بە
 قیزە ی کەرکەری خۆیان کاتیان رادەگەیانند. لە دەوران دەوری مەیدانی
 سەمادا لە ناوچە ی سیمکیشی کراو، لە نیوان گولانی کامیلیای گەرە ی
 دارستانەکانی ئامازۆن، بالندە ی ماسی خۆری رەنگاورەنگ و مارمیلکە ی
 گەرە ی بەقەد بەراز و ماری دوازدە زەنگولە و رەقە یەکی پشست زێرین، که
 لە نیو ئوقیانووسیکی دەست کرد دا مەلە ی دەکرد، دەبیندران. سەگیکی
 سپیی گەرەش لەو ی دەگەر، که دیار بوو زۆر لیکراو و حالەتییکی
 بینکارە ی ھەبوو. ھەر ئەو ھەندە خواردنیان دا بایە رینگە ی دەدا سواری بن.
 شوینەکە ی ئەو ی، خەستیەکی بی گەردی ھەبوو، دەتگوت ھەر ئەو دەمە
 دروست کرابوو. کچانی دوو پەرگە و جوان و ناھومید لە نیو پەلکە گولێ

سەد سالى تەنيايى .....

خويتين و قەوانى مۇسقىاي لە مۇدكەوتوو چاۋرەوان ويستابوون و ھەموو شىۋەيەكى ئەويندارى كە مرۇف لەو بەھەشتى ئەرزىدا لە پاش خۇيان بەجى ھىشتبوو، شارەزا بوون. ھەولەين شەو كە ئەو چەند ھاوريە رۇيشتە ئەو گولخانەى ھىواپوۋچانە. پىريژنيكى بىدەنگ و جوان لە بەردەم دەرگاي چوونەژوورەو لە سەر كورسىيەكى راحەتى دانىشتبوو، كاتىك لە نىو ئەو پىنج كەسەى چوونەژوورەو، چاۋى بە پىاۋيكي ئىسكىپانى دەرگىز كەوت، كە روومەتى دەرپەريوى ۋەكو روومەتى تاتاران بوو و لە سەرەتاي دروستبوونى دونياۋە بە نىشانەى تەنيايى دروشم كرابوو، ھەستى كرد كە زەمان بۇ شوينى سەرەتاي خۇى دەرگەپىتەو. ئاخىكى ھەلكىشا و وتى : " ئاخ ئۇرليانۇ!" دەرگوت سەرھەنگ ئۇرليانۇ بويندىاي دەبينى، دروست ھەروا كە ئەوى زۆر پىش ئەو شەوانە و پىش پەژارەى سەرۋەرازى و دوورخراۋەى ناھومىدى لە شۇقى چرادا دىتبووى لەو بەرەبەيانىيە دوورەدەستەى كە رۇيشتبوو ژوورى خەۋەكەى ھەتا ھەولەين ۋەرمانى ژيانى خۇى بدا، ئەوينم بدەنى. پىلار تىرنىرا بوو. زۆر سالان پىشتەر، كاتىك گەيشتبوو تەمەنى سەد و چل سالى، دەستى لە عادەتى زيانبارى ژماردىنى سالەكانى تەمەن ھەلگرتبوو و تەنيا لە زەمانى ليۋارەكانى بىرەۋەرييەكاندا درىژەى بە ژيان دابوۋلە داھاتوۋيەكى رووندا لەو بەرى داھاتوۋەكانى، كە لەگەل داو و گومانەكانى دوژمانەى فالى ۋەرەقەكانى ئەودا تىكەل ببوون.

ئۇرليانۇ لەو شەۋەو، پەناى برە بەر خۇشەويستى دلسۇزانەى نەنكى نەناسراوى خۇى. ژنە لە نىو سەندەلى دارەبىي خۇيدا دادەنىشت و رابردوى بىر خۇى دەھيتايەو ۋە قسەى لە گەۋرەيى و بەدبەختىيەكانى بنەمالە و شكزى بەفەرۋرۇيشتوى ماكوندۇ دەرگىز. ئالقارۇ بە قاقاكانى مارمىلكەكانى دەرساند و ئالفۇنسۇ لە خۇۋە داستانى سەير و سەمەرەى ساز دەرگىز، كە چۆن ھەوتوۋى پىشوو بالندەماسى خۇرەكان چاۋى چوار مشتەرييان دەرھىتابوون، كە لەوى بەدەرەفتارييان دەرگىز و گابريلىش لە ژوورى يەكەك لە كچەكانى دوورەگە بوو كە ئەوينى خۇى بە پوول

سەد سالى تەنبايى .....

نەدەگۈزىيەو و لە جياتيان داواي لە مشتەرييەكانى دەکرد كه بۆ دۆستەكۆرەكەي كه قاچاخچى بوو و لەو لاي شارى ئۆرينكۆ (۱۴) ھەبس بوو، نامە بنووسن. گاردەكانى سنوور ئەويان گرتبوو و داواي ھۆقنە لە سەر لەگەننىكان دانىشانىبوو، كه پىر بىوو لە پىسايى و لە ئەلماس. ئەو فاحىشەخانە راستىيە، لەگەل ئەو خانمەرئىسە دايكانەيەي، دنيايەك بوو كه ئۆرليانۆ بە دريژايى زيندانى خۆي لە مالىەو، دا، بىرى لى كىردبۆو. ھىندە لەوئى راحت و ھاودەمى تەواوي ھەبوو، دوانيوەرۆيەكەي ئاماراتا ئۆرسۆلا لە خۆي دوورخستەو، بىجگە لەو پەناگەيە بىرى لە شوينىكى دىكە نەكردەو. دەيوست قولپى دلى بە وشان ھەلرېژى، ھەتا كەسيك ئەو گرنيانە بكاتەو كه سىنگيان ھەلدەدري، بەلام لە جياتيان تەنيا توانى لە باوھشى پىلار تىرنىرادا بەگەرمى و بەئارامى فرمىسكان ھەلرېژى. ژنە لىنگەرا ھەتا فرمىسكەكانى تەواو بوون، بە سەرى پەنجان سەرى دەلاواندەو و بەبى ئەوھى ناچارى بكا دان بەو دابىنى لەبەر ئەوين فرمىسكان دەرېژى. دەستبەجئ كۆنترىن گريانى مېژووي مرؤفى ناسىيەو. ھەروا كه دلى دەدايەو، وتى : "باشە، كۆرەكم، بلئى بزنام كىيە."

كاتىك ئۆرليانۆ ناوي خۆشەويستەكەي خۆي ھىتا، پىلار تىرنىرا، قاقا پىكەنى، پىكەننىك كه ئىستا ئىدى تەنيا وەكو بەغبەغوي كۆتران دەچوو. ئەو ئاگادارى ھەموو نھىتيەكانى بنەمالەي بويندىا بوو، چونكە سەدەيەك پىشگويى بە فاللى وەرەق و ئەزمون، فىرى كىردبوو كه مېژووي ئەو بنەمالەيە بە بىلادان وەكو چەرخ دووپات دەبىتەو، چەرخىكى كه بە دەورى خۇيدا دەسووپايەو.

بە زەردەخەنەو وتى : "خەمى مەخۆ، ئەو لە ھەر جىگايەك بى ئىستا چاوەرۋانى تۆيە."

سەعاتى چواري پاشنىوەرۆيە بوو كه ئۆرسۆلا ئاماراتا لە ھەمام ھاتەدەرەو، ئۆرليانۆ لە پشت دەرگاي خۆيەو چاوي لى بوو تىپەرپى. رۆب دۆشامبرىكى چىن داري نەرمى لە بەردابوو، خاويليەكى وەكو مەندىل لە سەر بەستبوو، لە سەر پەنجەي پىيان بەداوي كەوت. لە مەستيان بە لادا

سەد سأل تەنبايى .....

هات و دروست لەو کاتەیدا کە رۆب دۆشامبرى لە خۆى کردەوه و ديسان لە ترسان لە خۆیهوه پىچايەوه، ئۆرليانۆ رۆيشته ژوورى خەوهکەى. ئامارانتا ئۆرسۆلا بەترسەوه ئاماژەى بۆ ژوورەکەى تەنیشتى کرد. دەرگای ئەوئ نيوەئاوەلا بوو و ئۆرليانۆ دەيزانى کە گاستۆن لەوئ خەريکى نامەنوسينه.

ژنە بە بئەهنگى وتى : "برۆ دەرەوه."

ئۆرليانۆ زەرەديهەکى هاتى و بە دوودوستان وەکو گولدانىکى بگۆنیا هەلى گرت و هاويشتىيە سەر تەختى خەوهکە و بە جۆريکى وەحشىانە رۆب دۆشامبرەکەى لە بەر دادبى و پيش ئەوهى بتوانى ريگەى لى بگرى، روانيە هەلديريکى رووتى کە تازە شۆرابوو. پىستى سەراسەر يەکرەنگ بوو. هيلى مووهکانى و خالە نهيتييهکانى، کە لە تاريکايى ژوورەکانى دیکەوه هيتابوونە بەرچاوى، چاوپىکەوتن، ئامارانتا ئۆرسۆلا بەدلەوه بەرگري لە خۆى دەکرد و بە زيرەکيى ژنيکى ئاقل، لەشى لووس و بۆنخۆشى وەکو خەز لە بەردەستى ئەودا هەلەخلىسکاند و هەولێ دەدا زەبريکى لە زگى بدا و بە دووپشکى نينۆکەکانى دەم وچاوى هەلدري، بەلام تەواوى ئەو هەلس و کەوتانە هەم ئەو و هەم ئەوى دیکە بە هەناسەهەلکيشانى ئاسايى کرديان، وەکو هەناسەهەلکيشانى کەسيک کە لە پەنجەرەوه خەريکى تەماشای رۆژئاواوونى جوانى مانگى ئاوريلە، خەباتيکى دېندانە بوو، شەپىکى بکوژ، بەلام بە بئەهچجۆرە لىکدانىک. هيرشەکان وەکو بۆپيشەوهچوونى تارماييان ئارام و بەپاريژ و لەسەرخۆبوون، بەجۆريک، لە دريژەى خەباتى ئەوانەدا، خونچەکانى گولێ ئەتلەس کرانەوه و گاستۆن لە ژوورى تەنیشتيان، خەونى ئاسمانگەرى خۆى لەبیر چۆوه، دروست دەتگوت ئەو دوو ئاشقە دوو دوژمن بوون کە خەريکبوون لە قوولايى ئاوەزئيهکدا ١٥ پىکەوه ئاشت دەبوونەوه. لە گەرمەى ئەو خەباتە وەحشىانە و لە هەمان کات رەسمييهدا، ئامارانتا ئۆرسۆلا زانى کە بیدەهنگي بەردەوامى ئەو هيتە بئەهليلە، ئيمکانى هەيه زۆر زياتر لە هەراوگرمەى شەريکى، کە ئەوان خويان لى دەپاراست ببیتە هۆى گومانى مێردەکەى، کە

سەد سالى تەنبايى .....

لەو نزيكانە بوو. كەوابوو بە لينوى ليكنەكراوه پيكنەنى و بە بى ئەوھى دەست لە بەر بەرەكانى ھەلگرئ، بە گەستنى بە درۆ بەرگرى لە خۆى دەکرد و لەشى خۆى سەبر سەبر دەجوولاندهوھ. كاتىك سەرەنجام تيگەيشتن كە ھەم حەرىفى يەكن و ھەم شەرىك، شەرەكە بوو بە ھەلبەزدا بەز و ھىرش بە لاواندنەوھ. لە ناكاو ئاماراتا ئۆرسۆلا وەكو بلىي بەشۆخى دەستى لە بەرگرى ھەلگرت و، كاتىك لەو شتەى كە خۆى رېگاي دابوو سام گرتى، ويستى دووبارە بەرگرى دەست پى بكاتەوھ، بەلام زۆر درەنگ بىوو. گيژەن و زەنبايەكى گەورە ئەوى ئەوى بەرەو چەقى خۆى كيژكرد و لە جيگاي خويدا چەقاندى. ئىرادەى بەرگرى و نيگەراني زۆر لە زانيني سووتەكانى پرتەقالى رەنگ و وتەكانى ناديار كە لە دواى مردن چاوەروانيان دەکردن چۆن لەنيو چوون. تەنيا دەرفەتى ئەوئەندەى بۆ رەخسا كە دەست دريژ بكا خاولى يەك بدۆزيتەوھ لە نيو ددانانى بگرئ ھەتا نەھيلى زاق و زرووقى پشيلانەى كە دل و دەروونی دەرنى لە زارى بيتە دەرى.

پيلار تيرنيزا، لە شەويكى ميوانداريدا، ھەر لەو حالەيدا كە لە نيو سەندەلىي راحەتى دارەببەكەدا دانىشتبوو و پاسەوانى لە بەھەشتى خۆى دەکرد، مرد. لە سەر ئاخريں داوا و ئاواتى بە بى تابووت ناشتيان. ھەشت پياو ھەرچۆن لە سەندەلىيە راحەتى يەكەيدا دانىشتبوو، لە قولكەيەكى قوليان ھاويشت كە لە نيو ھەراستى مەيدانى سەمايە ھەليان قەندبوو. كچە دوورەگەكانى رەشپۆش، كە لە بەر گرياني رەنگيان بزرکابوو، گوارە و ئەنگوستيلە و دەرزيلەى سينگيان لە نيو قولكەكە ھاويشت. لە سەر قولكەكە بەردەكيلىكى بىئاو و بى ريكەوتيان دانا و سەريان بە كۆگايەك لە گولەكاميلياي ئامازۆن داپۆشى. دواى ئەوھى حەيوانەكانيان دەرماندو كرد و دەرگا و پەنجەرەكانيان بە خشت و چيمەنتۆ گرت، بە باولەكانيانەوھ، كە لە نيوھوھ بە ويتەى پيروۆزان و عەكسى باسمەيى گۆقاران و ويتەى

سەد سأل ته نيايى .....

ماشووقەكانى دوورەدەست و سەير و سەمەرەيان، كە ئەلماس دەريان. يان ئىنسانيان دەخواردن يان لە نيو دەرياكاني پان و بەریندا شای وەرەق بوون ئاستەر درابوون، بە سەرانسەرى دونيادا بلأو بوونەو.

كۆتايى گەشتبوو جى. ويرانەكانى رابردو، لە نيو گۆرى پىلار تىرنىرا دا و لە نيو سروودەكان و خىلى ھەرزان قىمەتى جندەكاندا دەپزى- ھەمان ويرانىيە پووجەش كە دواى ئەو ھى زانای ئىسپانىزلى كىتب فرۆشپىيەكەى ھەراج كرد و، بە تىشكاويى دلتنەنگى بە ھارى ئەبەدى، گەرايەو بۆ گوندە مەدیتەرانەپىيەكەى زىدى خۆى، لەوئ بەجىما، ھىچكەس نەيتوانىبوو بزانی ئەو بۆ ئەو بىرپارەى داو. لە گەرما و گەرمى كۆمپانىيەى مۇزدا، لە يەكەك لە شەرە زۆرەكان راي كەردبوو و ھاتبوو ماكۆندۆ. ھىچكارىكى باشتى لە كىتب فرۆشى بە مېشكىدا نەھات و لەویدا كىتبە قەدىمىيەكانى چاپى پېش سەدەى پازدە و كىتبەكانى چاپى ھەولەى بە چەند زمانان دەفرۆشتن و مېشەريپەكانى بە رىكەوت، ھەروا كە چاوەروان بوون لە مالاكەى ئەوبەرى شەقامەكەو خەونەكانيان بۆ لىكبدەنەو، كىتبەكانيان، وەكو ئەو ھى سەرگولەك بن بە پارىزەو ھەلدەداو. نيو ھى تەمەنى لە پاشخانەى گەرم و پشووبرى كىتب فرۆشیدا بردەسەر. بە دەست و خەتەكى خواروخىچ و بەلام بەجوانى، بە مەرەكەبىكى ئەرخەوانى لە سەر ئەو كاغەزانەى كە لە دەفتەرچەكانى قوتابخانە سەرەتايىيەكانى دەكردنەو، شتى دەنووسى. ھىچ كەس بە تەواوى نەيدەزانى چ دەنووسى. كاتىك ئۆرليانو لەگەلى بوو بە ئاشنا، دوو سەندووقى پەر لە نووسراوانە ھەبوو، كە بەجۆرىك مەكتەبەكانى مېلكىادىسيان دەھىتايەو ىاد، لەو كاتەو ھەتا كاتىك ئەوئى بەجى ھىشت، سەندووقىكى دىكەشى شت نووسىبوو. وا دەھاتە بەرچاو لە ماو ھى مانەو ھى لە ماكۆندۆدا بىجگە لە نووسىنى كارىكى دىكەى نەكردو و، ئەو كارىكى زۆر بەجى بوو. تەنیا لەگەل ئەو چوار ھاورىيەى خۆى پىوھندى ھەبوو. فەرپە و بادەواكانى ئەوانى لەگەل كىتب گۆرپىوونەو و

سه‌د سال ته‌نیايي .....

کاتیک هیشتا ده‌چوونه قوتابخانه، هانی دابوون به‌ره‌مه‌کانی سینیکا (۱) و ژورید (۲) بخویننه‌وه. له‌گه‌ل نووسه‌رانی به‌ره‌می کلاسیک ئه‌وه‌نده ئاشنا بوو که ده‌تگوت ماوه‌یه‌کی زۆر له‌گه‌لیان هاومه‌نزل بووه و، شتی ئه‌وتوی ده‌زانی که زانیی زۆریش پیوست نه‌بوو: بۆ وینه ئه‌مه ئاگوستینی پیرۆز له بن لبادی خۆیه‌وه کراسیکی ئاوریشمی ده‌به‌ر ده‌کرد، که چارده سالان دای‌نه‌نا و، ئارنال‌دۆ دی ویلانۆ (۳) ناسراو به‌ نیگرومانته (۴) له به‌ر ئه‌وه به‌منالی دوو‌پشک پنه‌وی دابوو پیاوه‌تی خۆی له‌ده‌ست دابوو. ئۆگریی سه‌باره‌ت به‌ وشه نووسراوه‌کان، تیکه‌لاویک بوو له‌ ریزی ته‌شریفات و پاشملانه و ته‌نانه‌ت نووسراوه‌کانی خۆیشی ئه‌و دوو لایه‌نه‌ی ده‌گرته‌وه. ئالفۆنسۆ، که زمانی ناوچه‌یی ئه‌و فی‌ر بیوو، لوله‌یه‌کی له‌ نووسراوه‌کانی ئه‌وی بۆ وه‌رگیران له‌ گیرفانی خۆی نابوو، که هه‌میشه پر بوو له‌ له‌ته‌برای رۆژنامه‌کان و خۆراهی‌تانی کاره سه‌یر و سه‌مه‌ره‌کان و، شه‌ویکیان ئه‌و لوله‌یه‌ی له‌ مالی ئه‌وکچانه‌ی که له به‌ر نه‌داری له‌ باخه‌لی ئه‌و و ئه‌ودا ده‌نووستن ون کرد. کاتیک پیره‌پیاو به‌و مه‌سه‌له‌یه‌ی زانی، پینچه‌وانه‌ی ئه‌وه‌ی چاوه‌روان ده‌کرا، شه‌ر و هه‌للای ساز نه‌کرد، به‌لکو به‌پینچه‌وانه قاقا پینکه‌نی و وتی چاره‌نووسی ئه‌ده‌بیات هه‌ر ده‌بی ئه‌وه بی. له‌ بری ئه‌وه، کاتیک ده‌یویست بگه‌رپته‌وه بۆ گوندی زیی خۆی، هیچ هیزیکی به‌شه‌ری نه‌یتوانی رازی بکا که سێ سندوقه‌که له‌گه‌ل خۆی نه‌با و، کاتیک لی‌کۆله‌ره‌وانی ریگای ئاسن ده‌یانویست سێ سندوقه‌که وه‌کو شتومه‌ک به‌رپێ بکه‌ن ئه‌و جینوی پیدان و توانی سندوقه‌کان له‌گه‌ل خۆی به‌رپێ بۆ واگۆنی نه‌فه‌ربه‌ران. وتی: "رۆژیک قه‌رار بی مرو‌ف به‌ کوپه‌ی ده‌ره‌جه‌یه‌ک سه‌فه‌ر بکا و ئه‌ده‌بیات له‌ واگۆنی شتوومه‌کدا، دنیا تیک چوه‌."

پیش وه‌ریکه‌وتن ئه‌مه ئاخیرین رسته‌یه‌ک بوو که وتی. له‌ خۆئاماده‌کردنی سه‌روبه‌ندی سه‌فه‌ره‌که‌دا، هه‌وتوویه‌کی خراپی تیپه‌ر کردبوو. هه‌رچی

سہد سال تہ نیایی .....

سہ عاتی سفر نزیکتر دہبڑوہ، زورتر نارہحت دہبوو، شتہکان زورتر شویتیان دہگورا، ہرچی لہ شویتیکی دادہنا، سہری لہ شویتیکی دیکہ دہردینا، دروست وکوئو کاتہی کہ تارمایی ئو بہ لایہیان بہ سہر فیرناداش ہیتابوو.

جنیوی دہدا و دہیگوت : "دایکقہحبہینہ، تف لہ ہرچی قانونی ۲۷ی شووراکانی لہندہنی ہیہ."

خیرمان و ئورلیانو، وکو منالان یارمہتییان دا، بلیت و بہ لگہکانی دیکہی رویششتیان بہ دہرزیلہیک لہ گیرفانہکانی قایم کردن، لہو کارانہش، کہ دہبواہ ہتا گہشتن بہ شاری بارسیلون جیبہجیان بکا، ریزیکیان ئامادہ کرد. لہ گہل ہمووی ئوانہ، بہ بیئوئوہی بزائی شہلواریکی، کہ نیوہی پارہکانی ئووی تیدا بوو، فریدا. شہویک پیش ریگہوتن، دواي ئوہی سندووقہکانی بہ بزمار داکوتان و لیباسہکانی لہ نیوئوہ باولہ نان کہ لہ گہل خوی ہیتابووی بڑ ماکوندو، پیلوہ وک سہدہفہکانی دادنہوہ و بہ جڑہ بیئوہرمیہک ئامازہیہکی ئو ہموو کتیبانہی کرد کہ سالانی دووری لہ نیشتمان پی بہ سہر بردبوون و بہ ہاوریکانی وت : "تہواوی ئہم شتہ پیسانہ بڑ ئوہ بہجی ديلم!"

سی مانگ دواتر، پاکہتیکی گہورہیان بہدہست گہشت کہ بیست و نر نامہ و زورتر لہ پہنجا ویتہی تیدا بوو و لہ سہفہری دہریایی کوی کردبوونہوہ. گہرچی نامہکان ریگہوتیان پیوہ نہبوو، ریک و پیک دیار بوون. لہ نامہکانی ہوہلدا بہ رووحیہتی ہمیشہیی خوی، باسی گیروگرفتہی سہفہری بڑ کردبوون کہ چوں ئہفسہری کارمندی چاوہدیبری شتومہک، ریگہی نہدہدا سندووقہکان لہ ژووری دانیشتنی خویدا دابنی و ہیتدہی نہمابوو لہ دہریایان باوی، یان لہ گہوجیی خانمیک کہ لہ ژمارہ ۱۳ی کابینی خوی زور ترسابوو- نہوہکو لہ رووی خورافاتہوہ، بہ لکو چونکہ پیی وابوو ئہم ژمارہیہ ہمیشہ بہ نوقسانی ماوہتہوہ- و لہ

سەد سالى تەنبايى .....

دەكولى، ئەو دلى بۇ گەرمای پاشخانەى كىتەبفرۆشى و دەنگى ھەتاوى
لابەلاى دارە بادامەكانى تۆز و خۆلگرتوو و سووتى قەتار لە خەوى
پاشنىوەرۆياندا تەنگ دەبوو- دروست ھەروەكو ئەوھى كە لە ماكۆندۆ،
دلى بە سووپى سەرئاگرى شەوانى زستان و ھاوارى قاوہفرۆشان و
دەنگى كۆترەبارىكەى زووتىپەرى بەھاران، تەنگ دەبوو. لە دوو دلئەنگى
كە وەكو دوو ئاوتنە لە بەرامبەر يەكترىدا راگىرابوون، تىك چووبوو.
ھەستى جوانى مەجازىي لە دەست دا و سەرەنجام ھەموويانى راسپارد
ماكۆندۆ بەجئ بىلن و ھەموو ئەو شتانەى كە سەبارەت بە دونيا و دلى
بەشەرى فىزى كردوون، لەبىر بەرنەوہ و، لە بەرھەمەكانى ھۆراس (٦)
برىن و لە ھەر جىگايەك ھەن ھەمىشە لەبىريان بئ كە رابردوو درۆيە و
بىرەوہرى گەرانەوہى بۇ نىيە و، ھەر بەھارىكى رادەبرى ناگەریتەوہ و
تەنانەت توندترىن و شىتانەترىن ئەوينەكانىش راستىيەكى پوچن.

ئالوادۆر ھەوہل كەس بوو كە سپاردەكەى ئەوى قىوول كرد و رەفتارى
پىكرد. ماكۆندۆى بەجئ ھىشت. ھەرچى ھەيىوو، تەنانەت ئەو پلىنگەى
كە لە مالەوہى بەستبۆوہ و خەلكى پىدەترساند، فرۆشتى. بەو پوولانەى
كە دەستى كەوتبوو، بلىتىكى دايمىي بۇ قەتارىك، كە ھەمىشە لە ھالى
سەفەردا بوو، كرى. لەو پۆستكارتانەدا، كە لە ئىزگەكانى سەر رىگاوہ
بۆى دەناردن، بە ھاوارەوہ، ئەو دىمەنە زووتىپەرانەى لە پەنجەرەى
كووپەى قەتارەكەوہ بىنىبوونى بۇ ئەوانى تارىف دەكردن، ھەروەكو
بلىنى شىعەرىكى درىژ كە بەرە بەرە لەنىو دەچئ دەربەدەر بكا و بىداتە
دەستى باى فەرماؤشى. رەشپىستانى ئانى لە مەزراكانى لۆكەى لوىزىانا
(٧) ئەسپە بالدارەكان لە مىرگە شىناوہردەكانى كىتتاكى (٨)،
ئەويندارانى يۇنانى لە تاوپەرانى جەھەننەمىي ئارىزۇنا (٩)، كچىكى كە
بلىووزى سوورى دەبەردا بوو و لە كەنار دەرياچەى مىشىگان (١٠) بە

سەد سال تەنبايى .....

ئاو و رەنگ نەقاشىي دەکرد و بە فلچەكانى دەستىيەو دەستى بۆ رادەوہشانە- نە لە بەر مائاوايى، بەلکو لە رووى ھومىدەوہ، چونكە نەيدەزانى دەست بۆ قەتارىك رادەوہشيتى كە گەرانبەوہى بۆ نىيە. دواى ئەو ئالفونسو و خىرمانىش لە رۆژىكى شەممەدا ئەوييان بەجئ ھىشت، بەو خەيالە كە رۆژى دووشەممە بگەرپنەوہ، بەلام ئىدى سەروسوراخيان نەبوو. سالىك دواى ئەوہى زاناي ئىسپانىولى لەوئ رۆيشت، لەو چوار كەسە، تەنبا گابرىل لە ماكوندۆ مابۆوہ. ھىشتا ھەر سەرخۆشى دلسۆزىيەكانى نىگرومانتا و خەرىكى وەلامدانەوہى پرسىارەكانى گۆفارىكى فەرانسەوى بوو، كە سەفەرىكى بۆ پارىس بە خەلات دەدا. ئۆرليانو، كە ئابوونەى گۆفارەكەى بە ناوى ئەو بوو، لەپركردنەوہى وەلامى پرسىارەكان يارمەتیی دەدا- جارجار لە مالى ئەو و جارجارىش لە نيو شووشە دەرمانەكان و بۆنى تەنتوروالرىن، لە تەنبا دەرمانخانەيەكى لە ماكوندۆ مابۆوہ و مىرسىدىس (۱۱)، دۆستى كچى نھيتىي گابرىل لەوئ دەژيا. ئاخىرىن نىسانەكانى رابردوويەكى فەوتاو كە ھىشتا لە حالى لەنيوچوون دابوو، لە دەروونەوہ دەپووكا و ھەميشە كۆتايى دەھات، بە بئ ئەوہى كۆتايىيەكەى تەواوبوونى ھەبئ. تىكۆشانى شار گەيشتبوہ رادەيەك لە وەستان كە كاتىك گابرىل كىبەركىيەكەى بردەوہ و بە دوو دەست لىباس و جووتە كەوشىك و كۆمەلەبەرھەمى رابلە (۱۲) بەرەو پارىس رۆيشت، ناچار بوو ئاماژە بداتە رانندەى قەتارەكە لە ئىزگە رايىگرئ و ئەوى سوار كا. شەقامى توركەكان جىگايەكى كە عەرەبەكان، بە دابى ھەزار سالە لە بەر دەرگا دادەنيشتن و بەرەو مردن دەچوون، فەرامۆش كرابوو. سالەھا لەو كاتە تىدەپەرى كە ئاخىرىن پارچەيان فرۆشتبوو و لە وىترىنەكانى تارىكى دووكانەكاندا تەنبا مانكىنى بىسەر دەھاتە بەرچاو. ناوچەى شىركەتى موز، كە پاترىشيا

سەد سالى تەنيايى .....

براون ھەوللى دەدا لە شەوھەكانى لە تاقەت بە دەرى پراتويل ئالابامادا، بۆ نەوھەكانى خۆى تارىف بكا، ببوو بە دەشتىكى پر لە گيا و گۆلى كىوى. كەشيشىكى پير، كە ببوو بە جىنشىنى باوكى رووحانى ئانجيل و ھىچ-كەس تەنانتە ھەوسەلەى نەمابوو ناویشى لى پېرسى، لە بەر ئاوسانى گەيەكان و نەخۆشى بىخەوى گومان، لە جۆللانەى خۆيدا كەوتبوو و لەو كاتەدا كە مارمىلكە و مشكان لە سەر مىراتى كلىسا بەشەر دەھاتن، ئەویش چاوەروانى بەزەبى خواوەندى مەزن بوو. لە شارى ماكۆندۆ، ئەو شوپىتەى كە تەنانتە بالندەكانىش فەرامۆشيان كەردبوو، ئەو شوپىتەى كە ئەوھەندەى تۆز و خۆل و گەرما ھەبوو ھەناسە بە زەحمەت دەدرا، لە ھالىندا كە لە بەر ھاتوچوو و خىشپ و ھۆرى مېرووھەسوورەكان خەوى لى ھەرام ببوو، ئۆرليانۆ و ئامارانتا ئۆرسۆلا كە لە تەنيايىدا، لە ئەوين و تەنيايى ئەويندا خۆيان ھەشار دابوو، تەنيا گيانلەبەرىكى خۆشەخت بوون، خۆشەختىرىن بوونەوھەرى سەر زەوى.

گاستۆن گەرابۆوھ برۆكسىل. لە چاوەروانى گەيشتنى فرۆكە ماندوو بوو و رۆژىكيان شتومەكى پېويستى خۆى لە باوليك ھاويشت و پووشەى نامەكانى خۆى ھەلگرت و رۆيشت، بەو نيازە پىش ئەوھى ئىمتيازەكەى ئەو بەدەن بە دەستەيەك فرۆكەوانى ئالمانى، كە پرۆژەيەكى گرینگتر لە پرۆژەكەى ئەويان دابوو بە كاربەدەستانى ئوستان، بە فرۆكە بگەپىتەوھ. ئۆرليانۆ و ئامارانتا ئۆرسۆلا، دواى ھەوھلەين دوانىوھەروى ئەويندارى خۆيان، بە كەلك وەرگرتن لە نەبوونى دايكى مېردەكەى، بە خۆشەيەكى دزانە و پرمەترسى بە يەكەوھ ئەوينداريان كەردبوو و نزيكەى ھەموو جاريكىش بە گەرانەوھى چاوەروان نەكراوى ئەو، ئەوينەكەيان بە نيوھەچلى دەمايەوھ. بەلام كاتىك بەتەنيا لە مالىوھ دەمانەوھ، خۆيان لە ماخولياى ئەوينەكانى پاشكەوتوو دەھاويشت.

سەد سال تەنبايى .....

هەوسىكى شىتانه و هەوسارچىراو، كە ئىسقانى فېرناندائى لە گۆردا لە ترسان دەلەرزاند، ئەو دووانەى لە هاندان و ئىشتىايەكى هەمىشەبيدا رادەگرت. هاوار هاوارى ئامارانتا ئۆرسۆلا و گۆرانىيە ئازارايىيەكانى، چ لە سەعاتى دووى پاشنيوەرۆيان لە سەر مېزى نەهارخۆرى و چ لە سەعاتى دووى نيوەشەو لە عەمبارى لە مالهەو دەتەقىنەو. پى دەكەنى و دەيگوت : "زگم بەو دەسەسووتى كە هيندە بەخۆرايى كاتى خۆمان بەفېرۆ داو". لە گىژى ئەو شاووتەدا مېروووەكانى دەبينى كە لە لاي باخەكەو هېرشىيان هېناووتە سەرماڵ و، برسايەتتى پيش سەرەتاي مېژوويى خۆيان بە خواردنى تەختەكانى مالهەو دابين دەكەنەو. تەماشاي ئەو شتە قالبووە زىندوووى دەكرد كە بە هەيوانى مالهەو دەرواتەخوارى و تەنيا زەمانىك كەوتە بېرى لەنۆبەردىيان كە گەيشتە ژوورى خەوەكەى. ئۆرليانۆ وازى لە نووسراووەكان هېتابوو. لە مالهەو دەرنەدەكەوت و بە پەلە وەلامى نامەكانى زاناي ئىسپانىزلى دەدايەو. حەقيقەتيان لە دەست دا، زەمان و عادەتى رۆژانەيان لەبەر چۆو. ديسان دەرگا و پەنجەرەكانيان داپۆشى هەتا بۆ رووتبوونەو كات بەفېرۆ نەدەن و هەروا كە رېمىديۆسى جوانكىلە پىي خۆش بوو لە مالهەو بگەرى، لە مالهەو بەرووتى دەگەرەن. لە نىو گلى قورايوى حەوشەدا بەسەر يەكدا دەتلانەو. جاريكيان، دوانيوەرۆيەك، كە لە نىو حەوزەكەى حەماميدا خەرىكى ئەوينداری بوون زۆرى نەمابوو بخنكىن، لە ماوێهەكى كورتدا، زۆر لەو زۆرتەر كە مېروووەسوورەكان ئەوينان كاوول كردبوو، ويرانيان كرد : شتومەكى سالۆنيان ورد كردن، بە شىتەبازىيى خۆيان جۆللانەيەكى كە لە بەرامبەر ئەوينەكانى هۆردوويى و خەمەينەرى سەرەنگ ئۆرليانۆبوينديدا خۆي راگرتبوو دېرەدريان كرد، دۆشەكەكانيان دادپرين و لە حەوشە بەتاليان كردن، هەتا لە لافاوى لۆكەدا ئەوينداری بكەن.

سەد سالى تەنبايى .....

ئەگەرچى ئۇرليانۇش وەكو حەرىفەكەى خۇى، ئاشقىكى كىوى و دىوانە بوو، بەو حالەش ئەوۋە ئاماراتتا ئۇرسۇلا بوو كە بە بۆچۈنە سەير و سەمەرەكانى و بە ئىشتىاي شاعىرانەى بۇ ئەو بەھەشتە پربەلايەى رىتۈيتى دەكردن، دەتگوت ھەموو ئەو ھىزەى كە دايەگەرەى بۇ دروستكردىنى حەيوانە كۆلەكانى ئاوى نەبات بەكارى ھىنابوو، كۆى كرىدبۆۋە لە ئەویندارىدا. كاتىك لە خۇشىيان گۇرانى دەگوت و لە داهىتانەكانى خۇى لە پىكەنىنان دلى لەخۇ دەبۆۋە، ئۇرليانۇ بىدەنگ دەبوو و خۇى دەخواردەوۋە، چۈنكە ھەوۋەسەكەى لە خۇيدا كۆدەبۆۋە و دەيسووتاند، بەو حالەش، ھەردووكيان ئەوۋەندە شارەزايىيان پەيدا كرىد كە تەننەت كاتىك لە بەر زەبرى ھەلچۈون، دادەتەپىن، باشتىن كەلكيان لەو حالەتە ماندووى و تەپپىنە وەردەگرت. زانىان كە يەككەوابوونى ئەوین زۆر ئىمكانى نەزانراوى لەگەلە كە زۆر لە ئىمكانى خودى شەھوۋەت دەولەمەندترە. خەرىكى پەرسىتى لەشى خۇيان بوون. ھەروا كە ئۇرليانۇ مەككە خەركانى ئاماراتتا ئۇرسۇلاى بە سىپىنەى ھىلكە دادەمالى و رانە سفت و نىورانى وەك ھلۋوى بە شىلاوكى گوىزى ھىندى شىرن دەكرد، ئاماراتتا ئۇرسۇلا بووكەلەى بە ئالەتى گەرەى ئۇرليانۇ دەكرد و، بە ماجىك چاوى بۇ دروست دەكردن و بە كلچۆك سىمىلى بۇ دادەنا و كراواتى گچكەى ئۇرگاندى لە مل دەكرد و كللوى چكۆلەى جىغجىغەى دروست دەكردن و لە سەرى دەنان. شەوئىكان سەرتاپا مەرەباى ھلۋويان لە خۇيان دا و وەكو سەگ يەكتىران لستەوۋە و لە سەر ھەيوانى بە يەكەوۋە ئەویندارىيان كرىد و، كاتىك وەخۇ ھاتنەوۋە كە تەماشايان كرىد سىللاوى مىروولەى گۇشتخۇر بەرەو ئەوان رىزيان بەستۋوۋە و دىن.

سەد سالى تەنبايى .....

ئاماراتتا ئۆرسۇلا، لە نىوان ماوھەكانى شىتيدا، وەلامى نامەكانى گاستۇنى دەدايەو، لاي وابوو ئەوھندە دوورەدەست و گرفتارە گەرانەوھى ئىمكانى نىيە. گاستۇن لە يەككىك لە ھەوھلەن نامەكانى خۇيدا نووسىبووى كە لە راستيدا شەرىكەكانى فرۆكەيان ناردبوو، بەلام يەككىك لە شىركەتەكانى كەشتىرانى برۆكسىلى فرۆكەكەى بە ھەلە سواری كەشتىيەك بۆ تانگانىا كىردبوو و، لەویشەوھ فرۆكەكەيان دابوو بە تايەيەكى دووركەوتە بە ناوى ماكۇندوس. ئەو وەزە ئالۆزە ھىندەى كارەكان تىكدابوون، كە دۆزىنەوھى فرۆكەكە دوو سالى وەخت دەويست. لە بارەوھ ئاماراتتا ئۆرسۇلا ترسى گەرانەوھى لە نەكاوى ئەوى لە سەر رۆيشە دەرى. ئۆرلىانۇش بەش بەھالى خۆى، يىجگە لە نامەكانى زاناي ئىسپانىولى و ھەوالەكانى كە مىرسىدىسى دەرمان فرۆشى بىندەنگ لە گابرىلەوھ بۆى دەھىتا، پىوھندىيەكى دىكەى لەگەل دونايى دەرەوھ نەبوو. لە سەرەتاوھ ئەوھ پىوھندىيەكى راستەقىنە بوو. گابرىل بلىتى گەرانەوھى خۆى دابۆو، ھەتا لە پارىسى بمىننەوھ و لە فرۆشى كۆنەرۆژنامان و ئەو بوتلە بەتالانەى خزمەتكارەكانى ھۆتلىكى خەمھىتەر لە كۆلانى دوفىن (۱۳) فرىيان دەدا، خۆ بژىنى. ئۆرلىانو ئەوى دەھىتا بەرچاوى كە پۆلىوئىرىكى يەخەداخاوى لە بەردايە كە تەنبا لە گازىنۆكانى قەراخ شەقامى گەرەكى مۇنپارناس (۱۴)، كە پر بوو لە ئاشقى بەھارى، لە بەرخۆى دادەكەنى و، رۆژانە دەنووست و شەوانە شتى دەنووسى و، لە ژوورىكى بۆنى كەلەمى كولاوى لىدەھات و برپار بوو ئىمانى لەویدا سەبارەت بە رۆكامادۆر بمرى، برسايەتتى فرىو دەدا. ھەوالەكانى ئەو بەرەبەرە بىمتمانە دەبوون و نامەكانى زاناي ئىسپانىولىش ھىندى جار پر لە دلتنەكى بوون، ئۆرلىانو عادەتى گرت ھەر بەو جۆرە بىريان لى- بكاوھە كە ئاماراتتا ئۆرسۇلا بىرى لە نامەكانى مىردەكەى دەكردەوھ.

سەد سالى تەنياسى .....

هەردووكيان بە ھەلاواسراوى لە چالاوى وىلدا مانەو، شوينىك كە تەنيا راستى رۇژانە و ھەتاھەتايەى ئەوين بوو و ھىچى تر.

لەو دونيايەى بەختەوهرى و بىخەبەريدا، ھەوالى گەرانەوھى لەنەكاوى گاستۆن وەكو تەقىنەوھىك تەقىوھ. ئۆرليانۆ و ئاماراتا ئۆرسۆلا چاويان كەرنەوھ و تەماشاي رووحي خويان كرد و دەستيان لە سەر دلى خويان دانان و لە نامەكە ورد بوونەوھ و ھەستيان كرد ئەوھندە لە يەك نزيك بوونەوھ كە مردنيان پى باشترە لە جيابوونەوھ. ئەوجار ئاماراتا ئۆرسۆلا نامەيەكى بۆ مێردەكەى نووسى كە زۆر لە راستى دوور بوو. لە ئەوينى خۆى سەبارەت بەو و لە پەلەى چاوەروانى بىنينى ئەو دوا و لەگەل ئەوھشدا ئەوينى خۆى سەبارەت بە ئۆرليانۆ بە ئەستۆى چارەنووس داھتينا و راستى بە مێردەكەى گوت. پىچەوانەى چاوەروانى، گاستۆن وەلامىكى ھىمن و تەنانەت باوكانەى بۆ ناردنەوھ، لە دوو لاپەرەدا باسى پووچى شەھوھتى بۆ كەردبوون و لە كۆتاييدا لە قوولايى دلەوھ داواى بەختەوهرى بۆ كەردبوون، كە بۆخۆى لە ماوھى ژيانى كورتى ژن و مێردايەتبيدا پىي گەيشتبوو. دژكردەوھەكەى ئەوھندە دوورەئاقى بوو كە ئاماراتا ئۆرسۆلا بە فكرى ئەوھى بيانوويەكى دابوو بە دەستى مێردەكەى، كە ھەروا بەرەللى بكا زۆر بە توندى ھەستى بە بچووكبوونەوھ كرد. شەش مانگ دواتر، كاتىك گاستۆن لە لىئۇپۆلدويل (۱۶) ھوھ ئەو شوينەى كە فرۆكەكەيان لى دۆزيبۆوھ نامەيەكى بۆ نارد، رەكەى سەبارەت بەو بوو بە دوو بەرامبەر، چونكە لە نامەكەيدا نووسىبووى كە دووچەرەكەى بۆ پۆست بكەن، تەنيا شتىكى كە لە ماكوندۆ جىي ھىشتبوو و بۆ ئەو نرخی رووحي ھەبوو، ئۆرليانۆ رقى ئاماراتا ئۆرسۆلاى بە لەسەرەخۆيى خستە ئەستۆى و، ھەولیدا پىي نیشان بدا كە لە

سەد سالى تەنبايى .....

بەدبەختىشدا دەتوانى وەكو دەورانى بەختەوهرى بۆ ئو مىردىكى باش بى. كاتىك ئاخىرىن پارەكانى گاستون تەواو بوو، پىويستىيەكانى رۆژانە دەورەى دان، پىوهندىيەكى هيندە پتەوى لە نىواناندا پىك هىنا كە ھەرچەند ھەوھسى ئووين برىقەدار و مەستى ھىنەر نەبوو، بەلام بوو بە ھۆى ئوھە كە يەكتريان ھىندە خۆش بوئ وەك ئوھى لە سەرەتاي ھەوھسى شىتانهى خۆياندا ئاشقى يەكبوون. كاتىك پىلار تىرنىرا مرد چاوروانى مناللىك بوون.

لە داكەوتنى دووگياندا، ئامارانتا ئۆرسۆلا ھەوليدا خەرىكى بازىرگانى گەردنبەندان بى، كە لە ئىسكى ماسى دروستى دەكرىن. بەلام بىجگە لە مىرسىدىس، كە يەك دوو دەستە گەردنبەندى لىكرى، مشتەرى دىكە دەست نەكەوتن. ئۆرلىانۆ بۆ ھەولەين كەرەت تىگەي كە زىرەكىي زمان فىربوونەكەي، زانىارىيەكانى فەرھەنگەكەي و زىرەكىي كەموينەي لە بەركردنى وردى رووداوەكان و شوينە دوورەدەستەكانى ھەرگىز نەيدىبوون، وەكو جەعبە جەواھىراتى ژنەكەي، كە لەو زەمانەدا زۆرتەر لە ھەموو سامانى خەلكى ماكوندۇ نرخی ھەيە، ھەتا چ رادەيەك بىكەلك بوون. بە سەيرى درىژەيان بە ژيان دەدا. ھەرچەند ئامارانتا ئۆرسۆلا خۆشخولقى و بلىمەتتى شىتانهى شەھوانى خۆى لە دەست نەدابوو. بەلام دوانىوهرۆيان لە حالەتتىكى خەو و نىوہخەودا لە ھەيوان دادەنىشت و بىرى دەكرەوہ، ئۆرلىانۆ لە تەنىشتى دادەنىشت و جارى وابوو بە بىدەنگى، ھەتا تاوپەرەن لەگەل يەكتەر دادەنىشتن و چاويان لە چاوى يەكتەر دەبىرى و لەو ھىمنايەتییەدا ئوھندە ئاشقانە ئویندارىيان دەكرىد كە تىن و تەوژمى زۆرجار لە ئویندارىيە ئابرووبەرەكانى پىشوو پتر بوو، بە نەبوونى دلنبايى لە داھاتوو، دلان بۆ رابردوو سووراند. خۆيان لە بەھەشتى ونبوونى زەمانى لافاودا دەدیتەوہ، كە

سەد سالى تەنبايى .....

خۇيان لە قولكە ئاۋەكانى حەۋشە دەھاۋىشت. خۇيان دەدېتەۋە كە مارمىلكەيان دەكۈشتەن ھەتا بە ئۆرسۇلاي ھەلاۋەسن و ئەۋى زىندەبەگۈر كەن. لەۋ بېرەۋەرىيانەۋە، تېگەشتەن كە ئەۋەندەۋى ۋەبېرىيان دى بە يەكەۋە بەختەۋەر بوون. ئامارانقا ئۆرسۇلا ھەروا كە نوقمى قوۋلايى رابردوۋ دەبوۋ، دۋانىۋەرۋىيەكى بېركەۋتەۋە رۋىشتېۋە كارگەي زېرنگەرى و دايكى پىي وتبوۋ ئۆرلىانۆي بچكۆلانە كۆرپەيەكى فرىندراۋە و ئەۋيان لە سەبەتەيەكدا لە رووبار گرتۈتەۋە. ھەرچەند باۋەرىيان بەۋ داستانە نەبوۋ، بەلام ئىمكانى شتىكى دىكەيان بە دەستەۋە نەبوۋ، ھەتا شۋىنى ئەۋ بە شتىكى راستى پر كەنەۋە. بەدۋاي لەبەرچاۋگرتنى ھەموۋ ئىمكانىك بە شتىك دۇنيا بوون : فىرئاندا دايكى ئۆرلىانۆ نەبوۋ. ئامارانقا ئۆرسۇلا بە خەيالى ئەۋەي رەنگە ئۆرلىانۆ كورى پېتراكۋىس بى، كە داستانەكانى رىسۋايى ئەۋى بېر دەكەۋتەۋە، پربەدل ترسا.

ئۆرلىانۆ بە ئازارى ئەۋەي مەبادا براى ژنەكەي خۇي بى، رۋىشتە مالى كەشيش ھەتا لە نىۋ فايل و پەرۋەندە كەپەكى و مۆركە خۋاردوۋكاندا نىشانەيەك لە بن و بنەچەكەي خۇي بدۋزىتەۋە. كۆنترىن بەلگەيەكى كە لە نىۋ پەرۋەندەندا دۆزرايەۋە، شايدەي نامەي (غسل تعمىد) ى ئامارانقا بويندا لە تەمەنى بلوۋغىدابوۋ، بە ھۆي باۋكى روۋحانى نىكانۆر رەئىناۋە. لە دەۋرەيەكدا كە دەۋىست بە فروفىلى شكلاتىبونى خوا بسەلمىنى. خەرىك بوۋ بە لەبەر چاۋگرتنى ئەۋ ئىمكانەي رەنگە ئەۋ يەكىك بى لەۋ ھەقدە كەسە ئۆرلىانۆيانەي رىكەۋتى لەدايك بوۋنيانى لەۋىدا دۆزىبۆۋە ھىۋايەكى پەيداكرىبوۋ ، بەلام رىكەۋتى غوسلى تەعمىدى ئەۋان زۆر لە تەمەنى ئەۋ دوور بوۋ. كەشيشى دەردەدار بە نەخۋشى جومگەكان، بە چاۋپىكەۋتنى كە ۋەھا لە پىچاۋپىچى

سەد سال تەنبايى .....

بەنەمالەيىدا ون بوو لە سەر جۆللانەيەكەو بە دلسۆزىيەو ناوەكەي
پرسى.

ئەو وەلامى دايەو: "ئۆرليانۆ بويىدىا."
كەشيش بە دلىبايىيەو وتى: "كەوابوو لەو بارەو بەخۆرايى خۆت
لەم گەراندەدا هىلاک مەكە، چەندىن سال لەمەوپيش ليرە شەقامىك بەو-
ناوە هەبوو و لەو كاتەدا خەلكى عادەتيان بوو ناوى شەقامەكان لە
منالى خۆيان بنين."

ئۆرليانۆ لە رقان لەرزى هاتى.

وتى: "ئاخ! كەوابوو ئەتۆش باوەر ناكەي."

- چ شتىك؟

ئۆرليانۆ وەلامى دايەو: "كە سەرەنگ ئۆرليانۆ بويىدىا سى و دوو
شەپى نىوخۆيى كردوو و لە هەمووشياندا شكاو، كە هيزى ئەرتەشى
سى هەزار كرىكاريان دايە بەر رەشاش و لاشەكانيان لە قەتارىكى
دووسەد واگۆنى باركرىن هەتا بيان خەنە نيو دەرياو."

كەشيش، بە بەزەيىيەو سەيرىكى كرد.

ئاخىكى هەلكيشا و وتى: "ئاخ، كورم، بۆ من هەر ئەوئەندە بەسە دلىبام
كە ئەتۆ و ئەمن لەو ساتەدا هەين - هەر ئەو."

بەوجۆرە ئۆرليانۆ و ئامارانتا ئۆرسۆلا، داستانى سەبەتە و رووباريان
قبوول كرد، نەك لە بەر ئەوئەي بەراستى برۆايان بەو داستانە هەبوو،
بەلكو لە بەر ئەوئەي لە ترس رزگاريان بى، چارەيەكى دىكە نەبوو.
هەروا كە سىكپىيەكەي هەلى دەدا، ئەو دووانەش وردە وردە دەبوونە
يەك لەش و يەك گيان، دەبوونە بەشىك لە تەنبايى ئەو ماله، ئىستا
تەنيا هەناسەيەكى كۆتايى دەويست بە سەريەكيدا برووخيتى. تەنيا
فەزاي پىويستيان لە بەر دەستدا بوو: لە ژوورى فيرنانداو شوينىك

سەد سالى تەنيايى .....

كە بە جوانى ئەوينى نىشتەجىي خۇيانيان تەماشىا دەكرى، هەتا سەرەتاي هەيوانى، ئەو شويتهى ئامارانتا ئۆرسۇلا دادەنىشت و بۆ ئەو مىنالىه كە بېرىار بوويته دونياوه كەوش و كىلاوى دەدروو و، ئۆرلىانۆ وەلامى نامە تاك و تووكەكانى زاناي ئىسپانۆلى دەداوه. باقى مالەكە كەوتە بەر هېرشى وىرانى. كارگەى زېرنگەرى، هۆدەى مىلكىادىس، سنوورى سەرەتايى و بېدەنگىي سانتا سۇفيا دىلا پىداد، وەها لە قوولايى دارستانى مالەوهدا نوqm بوون كە كەس نەيدەوئرا دەريان بېنېتەوه. ئۆرلىانۆ و ئامارنتا ئۆرسۇلا، كە سروشت دەورى دابوون، قووتيان بدا، هەروا خەرىكى چەقاندنى پوونە و بگۇنيا بوون و بە پژاندنى قسلى لە دونياى خۇيان بەرگرييان دەكرى و لە شەپى ئەبەدى لە نىوان بەشەر و مىروولە، ئاخىرىن سەنگەرەكانى خۇيان هەلدەكەند. پرچى درىژ و ئالۆز، شىن بوونەوهى دەم وچاو، ئاوسانى پىيەكان، گۇرپانى لەشىكى كە زەمانىك ئەوينى لى دەبارى، قىافەى لاوى ئامارانتا ئۆرسۇلاى - كاتىك كە بە قەوزەى كەنارىيە بەدبەختەكانى خۇى و مىزدىكى بە قەلادە بەدواى خۇيدا دەكىشا، هاتبووه مالەوه - گۇرى، بەلام رووحىيەى شادى نەگۇرا، پىدەكەنى و دەىگوت : "تف لەم وەزە، بە بىرى كىندا دەهات سەرەنجام بەراستى بكەوئىنە رۆژگارى مرؤفە سەرەتايىيەكان" ئاخىرىن هەوداى كە ئەوانى بە ژيانەوه دەبەستەوه، لە مانگى شەشەمى دووگىانيدا پسا. نامەيەكيان پىگەيى كە ديار بوو لە لايەن زاناي ئىسپانىۆلىيەوه نىيە. نامە لە بارسلۆنەوه (۱۷) پۇست كرابوو. بەلام ئادرىسەكەى بە مەرەكەبى شىن نووسرابوو خەتەكەشى دەسخەتى ئىدارى بوو. نامەكە، حالەتېكى بىنامەكە، حالەتېكى بىتاوان و بىنگانەى پەيامى دوژمنانەى هەبوو. كاتىك ئامارانتا ئۆرسۇلا وىستى پاكتەكەى بكاەوه، ئۆرلىانۆ نامەكەى لەدەست رفاىد.

سەد سالى تەنبايى .....

پىيى وت : "تا، نامەكە مەكەو، نامەوئى بزانم چى تىدا نووسراو،".
دروست ھەروەكو پىشپىنىيى كوردبوو، زاناي ئىسپانىزلى ئىدى نامەي
نەنووسى. ئەو نامە نامۆيە بە بئى ئەوئەي بخوئندرىتەو بە بو بە خۇراكى
مۆركان. لە سەر تاقەي، دروست لەو شوئىتەي كە فېرناندا جارىكيان
ئالغەي زەماوئەندى خۇي لەبىر چووبوو لە نىو ئاگرى ناوئەوئەي ھەوالە
ناخۇشەكەي خۇيدا سووتا. ئاشقانى تەنيا، پىچەوانەي رەوتى
شەپۇلەكانى ئاخىرىن رۇژەكانى ژيان بەلەميان رادەدا، غەرقبوون و
گەشتن بە سەحرانى بئى ئەوئەي و فەرامۇشى بلاو دەبوونەو. ئۇرليانز
و ئامارانتا ئۇرسۇلا، كە ئاگادارى ئەم ھەرەشەيە بوون، مانگەكانى
ئاخر، دەست لە نىو دەستى يەك، بە ئەوئەي پاكەو چاوەپوانى ئەو
منالە بوون كە تۆوئەكەي لە شىتتى ئەوئەي گورابوو. شەوانە كاتىك لە
باوئەشى يەكتردا نوقم دەبوون، تەقەنەوئەي بوركانى مېرووان و خىشپ
و ھۆپى مۆركان و دەنگى چەقەرەدانى پىكەوئەي گىاوگۇل، لە
ژوورەكانى دەوروبەر نەيدەترساندن. چەند جاران بە دەنگەدەنگى
ھاتوچووى مردووان وەخەبەر ھاتن. ئۇرسۇليان بىنى كە بۇ
پارىزگارى لە مانەوئەي وەچەي خۇي خەرىك بوو لەگەل ياساكانى
خولقان شەپ و كىشەي دەكرد، خۇزى ئاركادىز بەدوای دەرختتى
راستىي ئەفسانەيى داھىتەنەكانى گەورە دەبوو، فېرناندا دوئەي دەكردن،
سەرھەنگ ئۇرليانز بوئىدىا دەم وچاوى لە بەر فروفېلى شەپ و ماسىيە
چكۆلە زىرەكان ناحەز ببوو و، ئۇرليانزى دووھەم لە ھەراوھورىاي
مىواندارىيەكانى خۇيدا لە بىكەسىيان دەمرد. ئەو كات تىگەشتن كە
ئەرواح لە وەسوئەسى خۇياندا بە سەر مردنیشدا سەردەكەون و بە
دلىبايەوئە دوای مردن، تەننەت زۆر دوای ئەو كاتەي نەسلى ھەيواناتى
داھاتوو، ئەو بەھەشتە بەللىدراوئەي لە مېش و مەگەز بدزن، ئەو مېش

سەد سالى تەنبايى .....

و مەگەزەي كە خۇيان ئەوبەھەشتەيان سەرەندام لە بەھەشت دزى، بە تارمايى و روحى خۇيان ھەميسان ئەويندارى بەيەكەو دەكەن، بۇيە ديسان ھەستيان بە بەختەوهرى كرد.

رۇژى يەكشەممە، سەعات شەشى دواي نيوەرۇيە، ئاماراتتا ئۇرسۇلا ھەستى بە ژانى زان كرد. مامانى زار بە پىكەنينى ئەوكچانەي كە لە بەر نەبوونى ئەوينداريان دەكرد. ئەوى لە سەر مېزى نانى نيوەرۇ دريژ كرد و لاقى ھەلئتاو و ئەوئەندە ناشيانە زگى كوتايەو ھەتات ھاوارەكانى بە گريانى كوئىكى جوانكىلە دامركانەو. ئاماراتتا ئۇرسۇلا لە نىوان پەردەي فرمىسكەكانى خۇيدا دەيدى كە مندالەكە يەكيك لەو بوينديايە گەورانەيە، بە ھىز و خەپەتۆلە وەكو خۆزە ئاركاديۆكان و چاوكراو و بەھۇش وەكو ئۇرليانوكان، ئامادەي دەست پىكردنەو ھى نەسلى ئەوان لە ھەوئەو و پاككردنەو ھىان لە ھەموو جۆرە خراپە و پىسايەتى و تەنبايىيەك، چونكە ئەو منالە تەنيا بوونەو ھىك بوو كە لەو سەد سالىدا پر بە ئەوين ھاتبوو سەر دونيا.

وتى : "دروست و تەواو ئىنسان خۆرە. ناوى دەنيىن رودريگۇز".
مىردەكەي رازى نەبوو و وتى : "نا، ناوى دەنيىن ئۇرليانو ھەتات لە سىودوو شەپاندا سەرکەوئ".

لەو كاتەدا كە ئۇرليانو چرايەكى لە سەر راگرتبوو، مامانەكە دواي نيوكبىر، بە پەپۇيەك خەرىكى خاوينكردنەو ھى چەورايى شىنى لەشى مندالەكە بوو.

كاتىك لە سەر زگ دريژيان كرد، تەماشايان كرد شتىكى لە مروؤف زىدەتر ھەيە. سەريان بە سەردا گرت جوانترى ببىن-كلكەبەراز بوو. نەترسان. ئۇرليانو و ئاماراتتا ئاگايان لە مەسەلەي كلكەبەرازى بنەمالە نەبوو و، ئاگاداريى بەترسەكانى ئۇرسۇلاشيان نەدەھاتەو ىاد.

سەد سأل تەنیاىى .....

مامانەكە، بەو ەكە لە كاتى ددان كەوتنى منالەكە، ئىمكانى بېرىنى كلكە-
 زىادىيەكە ەە، سىبۇورى دانی. دواى دەرفەتى ئەو ەیان بۆ نەمایەو ە
 بىر لە كلكى بەراز بکەنەو ە، چونكە وەكو سىلاو خوین لە بەر ئاماراتا
 ئۆرسۆلا دەرویشت. ەەولیاندا بە داوى جالجالۆكە و خۆلەمیش پىشى
 خوینبەربوون بگرن، بەلام دروست وەكو ئەو ەچوو كە بە دەست
 بیانەوئ پىشى ەلقولئىنى كانی بگرن. ئاماراتا ئۆرسۆلا، لە سەعاتەكانى
 ەو ەلدا ەەولئ دەدا نەچرژئ. دەستى ئۆرلیانزى پەرىشانى گرتبوو و
 لە بەرى دەپاراپەو ەنگەرەن نەبئ، چونكە كەسانىكى وەكو ئەو، بە
 پىچەوانەى مەىلى خویان بۆ مردن دروست نەكراون. گالتەیان بە
 چارەسەرىيەكانى ژنەمامان دەهات، بەلام ەروا كە ئۆرلیانۆ وردەورده
 ەىوابر دەبوو، ئەویش ەندى ەندى دەتوایەو ە. دەگوت بەرەبەرە
 رووناكایى لئ دەبرئ. بەیانى رۆزى دووشەممە، ژنىکیان ەتایە
 سەرى و ئەو ژنە ەندىك دوعاى بۆ زىندوو مانەو ەى ئاماراتا ئۆرسۆلا
 بە سەردا خویندەو ە، كە بۆ مرؤف و ەىوان كاریگەرى ەبوو. بەلام
 خوینى بە ئەوین نەخشاوى ئاماراتا ئۆرسۆلا ەىچ چارەىەكى، كە لە
 ئەوینەو ە ەلنەقولا بئ، قبول نەكرد. دوانیو ەپۆزى ئەو رۆژە، داوى
 بیست و چوار سەعات بىچارەىى و داوى ئەو ەى خوینەكە بە بئ ەىچ
 چارەسەرىيەك لە خۆو ەراو ەستا، تیگەیشتن كە ئەو مردو ە.
 لاچاو ەكانى دیسان ەاتنەو ە سەر رەنگى ەو ەلئ و شىنى دەمووچاوى
 پەرى و گۆناى مەرمەپىنى بزەى ەاتئ.

ئۆرلیانۆ ەتا ئەو كاتە نەیزانىبوو كە ەتا چ رادەىەك ەقالەكانى
 خۆش دەوئ و ەتا چ رادەىەك دلئ بۆیان تەنگ بوو ە. ئارەزووى ئەو ە
 بوو لەوكاتەدا لەگەل ئەوان با. منالەكەى لە سەبەتەىەك نا كە دایكى
 بۆزى ساز كەردبوو و روخسارى مەیتەكەى داپۆشى و بئ ئاسۆ لەو

سەد سأل ته نیا یی .....

شاره تهریکه دا له ریگایه ک دهگه را که به ره و رابردو و بگهریته وه. ده رگای دهرمانخانه ی که له م دوا یانه دا ری ئی تن نه که وتبوو، کوتا، به لام له بری دهرمانخانه کارگه یه کی دارتاشیی له وئ دیته وه. پیریژنیکی چرابه ده ست دهرگای لن کرده وه و دلی به حالی په ریشانی ئه و سووتا و به راشکاو ی پیگوت : نا لی ره هه رگیز دهرمانخانه یه ک نه بووه و ئه و هه رگیز ژنیک که گه ردنیکی باریک و چاو یکی خه والووی هه بووبی و ناوی می رسیدس بووبی نه یناسیوه. ئورلیانو ناوچاوانی به دهرگای کتیب فروشییه که ی زانا ئی سپانیولییه که وه نووساند و گریا. ده یزانی که خه ریکه فرمیسه که وه دوا که وتوو هکانی مه رگیک هه لده ریژنی که نه یویستبوو کاتی خوی به شکاندنی جادووی ئه وین بیان ریژنی. مسته کانی کوتایه سه ر دیواره گنچ ریژراوه که ی (منالی زیرین) و پیلار تیرنی رای بانگ کرد. سه رنجی نه دایه ئه و که وانه نارنجیره نگانه ی له ئاسمانه وه تی ده په رین و ئه و به شادییه کی منالانه وه گه لیک جار له شه وه کانی بانگ هیشتن و میوانیدا له حه وشه ی بالنده ماسی خوره کانه وه سه یری کردبوون. له دوا یین مه یخانه ی ئاواله ی گه ره کی رابواردندا، گروو پییک به ئوکوردیونه وه، ئاهه نگه کانی رافائیل سکالونا (۱۸) ی برازای ئوسقوف و میراتگری نه ینییه کانی فرانسیسکزیان لی ده دا. خاوه نی مه یخانه که، چونکه ده ستی له سه ر دایکی بلیند کردبوو، ده ستی ویشک و چرچ هه لگه رابوو، فه رمووی له ئورلیانو کرد تا شووشه یه ک ئاره قی ئالووی له گه ل بخواته وه. پیاوه که کاره ساتی ده سته ویشکه ه لگه راوه که ی بۆ ئورلیانو گیرایه وه و ئورلیانو کاره ساتی دلی، دلی ویشکه ه لگه راوی، که ده تگوت سیس و پیشیل کراوه، چونکه دلی به خوشکی خوی سپاردبوو. له ئه نجامدا هه ردووک به یه که وه گریان. کاتی ک ئورلیانو له دوا یین گزینیکی شاری ما کۆندودا خوی ته نیا دیته وه،

سەد سالى تەنبايى .....

لە نىۋەراستى مەيداندا باۋەشى خۇي لىك ئاۋەلا كىردەۋە و ئامادە بوو بۇ ئەۋەى ھەموو جىھان لە خەو راپەرئىتى. بە تەۋاۋى ھىزەۋە ھاۋارى كىرد :
" ھەقالەكان جگە لە كۆمەلىك قورمساغ ھىچ شىتىك نىن! "

نىگرۇمانتا ئەۋى لە چالاۋى فرمىسك و رشانەۋە دەركىشادەرى و
بردىيەۋە ناو ھۆدەكەى خۇي و فىنجانىك سوۋپى دەرخوارد دا. بەو
خەيالەۋە كە دەتۋانى دلى بداتەۋە، كوتىك زوخالى ھەلگرت و بە سەر ئەو
نىشانە بى ژمارانەى ئەۋىن دا خەتى كىشا كە ئۇرلىانۇ پىي قەرزدار بوو و،
بەتايىبەت ھەموو خەمەكانى تەنبايى خۇي ۋەبىرھاتەۋە تا ئۇرلىانۇ لە
گرىيانى خۇيدا بەتەنبا نەبى. دۋايى كە ئەو و زەردەپەر، ھەردووك لە
خەۋىكى كورتخايەن و ئالوسكاۋەستەن، ئۇرلىانۇ ھەستى بە
سەرئىشەيەكى قورس كىرد. چاۋى لىك ھەلىئا و منالەكەى ۋەبىرھاتەۋە.
منالەكەى لە ناو سەبەتەكەدا نەدپتەۋە. ساتىك بە شادىيەۋە وايدانا كە
ئاماراندا ئۇرسۇلا لە جىخەۋى مەرگەۋە ھەستەۋە و ئاگادارى لە منالەكە
دەكات. بەلام مەيتەكە لە ژىر پىخەفدا ببوو بە بەرد. ئۇرلىانۇ بەو
دلىبايەۋە، كە كاتىك ھاتبۋە ناۋمال دەرگاي ۋەتاخى خەۋى ئاۋالە
دېتبوو، لە بەر ھەيوان كە تىكەلاۋى بۇنى پىنگەى بەربەيانان ببوو، چو
بۇ ۋەتاخى نان خواردن. شۋىتەۋارەكانى منالېۋون ھىشتا بەدى دەرگا :
مەلاۋە خۋىناۋىيەكان، شۋوشە پر لە خەلۋوزەكان و ناۋكى منالەكە، كە
پىچى خواردبوو و لە كۆنەيەكى ئاۋالەدا لە سەر مېزىك لە كەنار مەقەست
و روۋپۇشە ئاورىشمەكاندا كەۋتبوو. ئەو بىرەى رەنگە ژنە قابىلەكە
(مامان) بە شەو گەراۋەتەۋە تا منالەكە لەگەل خۇي بەرى، ھەلىكى بۇ
رەخساندا تا نەختىك بە ھىمنى بىر بكاتەۋە. لە سەر سەندەلىيەكە دانىشت،
ھەمان كە رېبىكا لە ھەۋەلىن سەردەمەكانى بنەمالەدا لە سەرى دانىشتبوو
و جلو بەرگى بۇ منالەكان دروۋبوو و دەرسى گولڈۇزىنى دابۇۋە، ھەمان
سەندەلى كە ئاماراندا لە سەرى دانىشتبوو و لەگەل سەرھەنگ خرىنېلدۇ

سەد سالى تەنبايى .....

ماركيز يارىي تاولەي كردبوو. لەو ساتەدا بوو كە تىگەيشت ناتوانى باري قورسى ئەو ھەموو رابردوو لە سەر دلى تەخەممول بكات. ھەستى كرد بە سەرنىزەي كوشندەي دلتنەگىيەكانى خۆي و ئەوانى تر بريندار كراوھ. تارە جالجالزكەي لەپساننەھاتووي سەر گولەسوورەكان، پيشرەويكردنى گيايەكان و سەبر و خۆراگري ھەواي بەربەيانى روناكي مانگي فيورييەي ستايش كرد و ئەوكات چاوي بە منالەكە كەوت، جەستەيەكي ويشكەھەلاتووي ھەلمساو، كە تەواوي ميروولەكانى جيهان لە نيوان كەليني بەردەكانەوھ بە دواي خوياندا رادەكيشا. ئۇرليانۆ ھيزي وھي نەبوو لە جيگاي خۆي بجووليتەوھ، نەك لە بەر ئەوھي كە لە حەژمەتان لە شويني خۆي ويشك بوويت، بەلكو چونكە لەو ساتە جادووليكرادەدا ئاخري كليلەكانى رەمزي نووسراوھكانى ميلكيادييسي لى ئاشكرابوو و، تيوەرۆكي نووسراوھكانى بە تەواوي بە پتي شوين و زەمانى مرؤف، كەوتە بەرچاو: (يەكەمىنى ئەوانيان لە دار بەست و ئاخرينيان دەبيتە خۆراكي ميروولەكان).

ئۇرليانۆ ھەرگيز لە ھيچكام لە كارەكانى تەمەنى خويدا وھەا زيت و وشيار نەبوو. مردووەكان و خەمى مردووانى لەبىر كرد. بۆ جاريكي تر دەرگا و پەنجەرەكانى بە دارە سەليبيەكانى فيرنانداوھ بەستەوھ تا ريگا لە ھەرچەشنە وەسوھسەيەكي ماددى بگري كە بىھوي ھەليخەلەتيني، چونكە تازە لەو تىگەيشتبوو كە چارەنووسي ئەو لە نووسراوھكانى ميلكيادييسدا نووسراوھتەوھ. ئەوانى بەدەست ليتەدراوي ديتەوھ، لە ناو گياوگولەكانى بەر لە ميژوودا و قوولكە ھەلم ليتيشتووەكان و ميرووھ نوورانييەكاندا، كە ھەرچەشنە نيشانەيەكي مرؤفيان لە وەتاخەكەدا پاككردبۆوھ. نەيدەتوانى نووسراوھكە بخاتەدەر و بيخوينتەوھ. ھەر لەوي، بەپيۆھ، لە ژير تيشكي كويزايي ھيتەري نيوەرؤدا بە دەنگي بەرز، بە بى ھيچ چەشنە زەحمەتيك - دروست وەكو ئەوھي كە بە ئيسپانيؤلى نووسرابىن - خەريكي

سەد سال تەنبايى .....

كەشفكردىنى رەمىزى نووسراوھەكان بوو كە لە سەر پىست نووسرابوون. نووسراوھەكان بەسەرھاتى بنەمالەيەك بوون كە مىلكىادىس بە گىرانهوھى ورد و درشتى رووداوھەكان، سەد سال پىش روودانىان نووسىبوونى. مىلكىادىس نووسراوھەكەى بە زمانى سانسكرىت نووسىبوو، كە زمانى زگماكى خۆى بوو. بەيتە جووتەكان بە رەمىزى تايبەتى ئىمپراتور ئۆگۆستوس (۱۹) و بەيتە تاكەكان بە كىلى رەمىزى شەرپەرە ئىسپارتىيەكان پر كرابوونەوھ. مىلكىادىس دوايىن بەشى نووسراوھەكەى، كە ئۆرلىانۆ بەھۆى ئەوينى ئامارانتا ئۆرسۇلاوھ زۆر سەرنجى پىنەدابوو، بە شىوھى زمانى ئاسايى مرۇف نەنووسىبوو، بەلكو يەك سەدە ھەلسوكەوتى رۆژانەى بەجۆرىك لەپال يەك خستبوو كە ھەموويان بەيەكەوھ لە يەك ساتدا وەبەر چاوبكەون. ئۆرلىانۆ نوقم لە جوانى ئەم دۆزىنەوھىدا، بە دەنگى بەرز، بىئەوھى لە پەرەيەك بە نەخويندەوارى تىپەرپىتن، دەستى بە خويندەوھى ئەو سروودانە كرد كە مىلكىادىس كاتى خزى بۆ ئاركادىۆى خويندبوونەوھ و لە حەقىقەتدا پىشگىزىيكردى تىربارانكرانى ئاركادىۆ بوون. لە دوايىدا لەدايكبوونى جوانترىن ژنى جىھانى لەویدا دىتەوھ، ژنىك كە بە رۆح و جەستەوھ بەرھو ئاسمان فرى و سەرچاوەى دووبراى دوانەى دىتەوھ، كە دواى مەرگى باوكيان لەدايكبوون و لە كەشفكردى رەمزەكانى نووسراوھەكان چاوپۆشيان كەردبوو، نەك لە بەر ئەوھى كە لىھاتوويى و شىلگىرى پىويستيان بۆ بەئەنجامگەياندىنى ئەو كارەيان نەبوو، بەلكو چونكە زەمانى پىويست بۆئەوكارە ھىشتا دانەھاتبوو.

لێرەدا بوو ئۆرلىانۆ، كە بەھۆى ئاگاداربوونەوھ لە بنەچەكەى خۆى ئارام و قەرارى لەدەست دابوو، چەند لاپەرەيەكى بە نەخويندراوھى بەجىھىشت و لەوكاتەدا بوو كە با ھەلىكرد، بايەكى گەرم و تازە، ئاخراو لە دەنگەكانى رابردوو و سرتەى گولەكۆيلەكەكۆنەكان و ئاخە بىھىوايەكان،

سەد سالى تەنبايى .....

كە پىش دەستىكىردى سەردەمانى دلتهنگى ھاتبۇونە كايە. ئۇرليانۇ گويى
لە دەنگى با راگرتبۇو، چونكە لەو ساتەدا خەرىك بوو يەكەم نىشانەكانى
بەچەكەى خۇى لە باوكە گەورە عەياشەكەيدا دەدۇزىيەو.ە
باوكەگەورەيەك كە بە دواى ھەوا و ھەوەسى خۇيدا، لە پىدەشتە
دوورەكاندا، بە دواى جوانىيەكدا سەرى خۇى ھەلگرتبۇو كە ھىچ
بەختەوەرەيەكى بۇ بەديارى نەھىتابو. ئۇرليانۇ ئەوى ناسىيەو.ە. درىژەى
شەقامە ناديارەكانى ئەوى گرتەبەر و گەيشتە ساتىك كە خۇى لە ناو
دووپشكەكان و پەپوولە زەردەكاندا دۇزىيەو كە لە سكى دايكىدا تازە
گەراى بەستبو. لە ئىوارەى ھەمام كەردىكىدا كە شاگردىكى ميكانىك
ھەوەسى خۇى لە ناو باوەشى ژنىكىدا دادەمركاند، كە تەنھا بە خاترى
ملىدان لە بەرامبەر زەبەر و زەنگى دايكىدا خۇى خستبوو ناو باوەشى
پياويكى بىگانەو. وەھا لە خويىندەو.ەدا نوقم ببو كە ئاگاي لە دووھەمىن
ھورۇژمى با نەما، بايەك كە بە ھىزىكى شەيتان ئاسايانەو خەرىكى
دەرھىنانى رەگ و چوارچىوہى دەرگا و پەنجەرەكان بوو.

لەوكتەدا بوو كە تىگەيشت ئاماراتتا ئۇرسۇلا نەك خوشك، بەلكو پوورى
ئەو بوو. تىگەيشت كە فرانسىس درىك ھىرشى بردبوو بۇ سەر رىۋاشا
بۇ ئەوہى ئەوان بتوانن لە نىوان پىچەلپاچىكى ئاويىتەى خويىندا يەكتر
بىيىنەو و ھەيوانىكى ئەفسانەيى بخولقيىن كە تۆمارى ئەوان تىكەو
بىپچى و كۆتايى بە رەگەزيان بىتى. ماكۇندۇ ببو بە گىژاويكى سامناك لە
تەپ وتۆز و وىزانى، كە لە ناوہندى تۆفانى نوحدا دامەزرابو. ئۇرليانۇ
يازەدە لاپەرەى تىرىشى تىپەراند تا كاتى خۇى لەگەل شتى ئاشنا و ناسراو
بەفیرۆ نەدات و خەرىكى كەشفكردى رەمزی ئەو ساتە بوو، كە تىيدا
دەژيا و درىژەى بە كەشفى رەمزەكاندا تا ئەوكتەى كە خۇى لە دوايىن
لاپەرەى مەكاتىبدا دۇزىيەو، دەنگوت خۇى لە ناو ئاويىنەيەكى قسەكەردا
دەبىنى. ئەوكتات ديسان درىژەى پىدا تا لە پىشگويى و دلنباوون، لە كات

سەد سال تەنبايى ....

و شويىن و چەشنى مەرگى خۇي ئاگادار بىرىت، بەلام پيويست نەبوو تا دواپستەكان بخويىتەو، چونكە بەروونى لەو تىگەشت كە ئىتر ھەرگىز لەو وەتاخە وەدەر ناكەوئ، وەھا پيشگويى كرابوو كە شارى ئاوينەكان (يان تراويلكەكان) دروست لەو كاتەي ئۇرليانو، كە ئۇرليانو بابلونا كەشفي رەمزي نووسراوھەكان تەواو بكا، بە ھۆي تۇفانى نووح، لە سەر زەوى و لە يادى مرقۇف بۆ ھەميشە پاك دەبيتەو و ئەوھى كە لە مەكاتىبەكاندا نووسراوھە لە ئەزەلەوھە تا ئەبەد قەت بۆ جاريكى تر دووپاتناكرىتەو، چونكە وەچە مەھكومەكانى سەد سال تەنبايى، ھەليكى سەر لە نوپيان لە سەر زەوى بۆ نارەخسى.

بۆدابهزاندنى جۆرەھا كىتەپ: سەردانى: (مُنْتَدَى إِقْرَأَ الثَّقَافِي)

لتحميل أنواع الكتب راجع: (مُنْتَدَى إِقْرَأَ الثَّقَافِي)

پەراي دانلود كىتاپهاى مەختەلف مەراجعه: (منتدى اقرا الثقافى)

www.iqra.ahlamontada.com

www.iqra.ahlamontada.com

للكتب (كوردى ، عربى ، فارسى)

www.iqra.ahlamontada.com